

วินยปิฎก มหาวิงฺกสฺส

ทฺติโย ภาคโ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

นิตฺสคฺคิยกณฺท์

อิม โข ปนายสมฺนุโต ทีส นิตฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ชมฺมา
อุทฺเทสํ อากฺขณฺติ ฯ

จิวรรคฺคสฺส ปจฺมตฺติกาปํ

[๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา เวสาลิยํ วิหริติ โคตมเก
เจติเย ฯ เตน โข ปน สมเยน ภควตา ภิกฺขุณฺํ ติจิวริํ อนฺุณฺวตํ
โหติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภควตา ติจิวริํ อนฺุณฺวตณฺฺติ อณฺฺเณเนว
ติจิวเรน คามํ ปวิสฺนฺติ อณฺฺเณเนว ๑ ติจิวเรน อารามे อจฺณฺติ
อณฺฺเณเนว ๑ ติจิวเรน นหณฺํ โอตฺรณฺฺติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺณา
สนฺฺตุจฺจา ๒ สหฺชินโน กุกฺกจฺจกา สิกฺขาจามา ๒ เต อุชฺฌายณฺฺติ จิยณฺฺติ
วิปาเจณฺฺติ ถถฺ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อติเรกจิวริํ ชาเรสฺสณฺฺติติ ฯ

อถ โข เต ภิกฺขุ [๓] ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ อถ โข
ภควา เอตสฺมี นิทานे เอตสฺมี ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ สณฺฺนิปาตาเปตฺวา
นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ปฏฺิปฺจฺจนิ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว อติเรกจิวริํ

๑ ม. ย. อณฺฺเณน ฯ ๒๒ ม. อิม ปาจา นตฺถิ ฯ ๓ ม. นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ
อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ฯ

ชาเรธาติฯ สจจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจจวิกั
โมฆปุริสา อนนฺโลมิกั อปฺปฏิรูปํ อสุสามณฺกั อกฺปิยํ อกรณียํ
กถํ หิ นาม ตฺเมห โมฆปุริสา อติเรกจีวรํ ชาเรสุสธ เนตํ
โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา กิยฺโยภวาย
ฯเปฯ เหวณฺจ ปน กิขฺเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน
กิขฺว อติเรกจีวรํ ชาเรยฺย นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियฺนฺติฯ เหวณฺจิทํ
ภควตา กิขฺวํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติฯ

[๒] เตน โข ปน สมฺเยน อายสฺมโต อานนฺทสฺส อติเรกจีวรํ
อุปฺปนฺนํ โหติฯ อายสฺมา จ อานนฺโท ตํ จีวรํ อายสฺมโต
สารีปฺตฺตสฺส ทาทูกาโม โหติฯ อายสฺมา จ สารีปฺตฺโต สาเกเต
วิหฺรติฯ อถ โข อายสฺมโต อานนฺทสฺส เอตทโหสิ ภควตา
สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ น อติเรกจีวรํ ชาเรตฺตพฺพนฺติ อิทฺถจ เม
อติเรกจีวรํ อุปฺปนฺนํ อหฺลจิมํ จีวรํ อายสฺมโต สารีปฺตฺตสฺส
ทาทูกาโม ๑ อายสฺมา จ สารีปฺตฺโต สาเกเต วิหฺรติ กถํ น
โข มยา ปฏฺิพฺชฺชิตพฺพนฺติฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต
เอตมตฺถํ อโรเจสิฯ กิวจิรํ ปนํนนฺท สารีปฺตฺโต อากฺขนิสฺสตีติฯ
นวมํ วา ภควา ทิวสํ ทสมํ วาติฯ อถ โข ภควา เอตฺสมี
นิตาเน เอตฺสมี ปกรณ ๒ รมฺมี กถํ กตฺวา กิขฺว อามนฺเตสิ
อนฺชานามิ กิขฺเว ทสาหปรมํ อติเรกจีวรํ ชาเรตฺตํ เหวณฺจ ปน
กิขฺเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ นิฏฺจิตฺตจีวรสมฺมี กิขฺวนา
๑ โป. ทาทูกาโมมฺหิฯ ๒ โป. ... กิขฺวสงฺฆํ สนนฺิปาเตตฺวา กิขฺวํ ตทฺนฺจจวิกั
ตทฺนฺโลมิกั รมฺมิกถํฯ

อุพฺภตสฺมี กจิเน ทสาหปรมํ อติเรกจีวรํ ฐาเรตพฺพํ ตํ อติกกามยโต
นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๓] นิฏฺฐิตจีวรสมฺินฺติ ภิกฺขุโน จีวรํ กตํ วา โหติ นฏฺฐํ
วา วินฏฺฐํ วา ททฺธํ วา จีวรราสา วา อุปฺจฺฉินฺนา ฯ อุพฺภตสฺมี
กจิเนติ อฏฺฐนฺนํ มาติกานํ อณฺฏตฺรายน มาติกาย อุพฺภตํ โหติ
สงฺฆเณ วา อนฺตฺรา อุพฺภตํ โหติ ฯ ทสาหปรมฺนฺติ ทสาหปรมฺตา
ฐาเรตพฺพํ ฯ อติเรกจีวรํ นาม อนธิฏฺฐิตํ อวิกปฺปิตํ ฯ จีวรํ นาม
ฉนฺนํ จีวรานํ อณฺฏตฺรํ จีวรํ วิกปฺปนฺนูปกํ ปจฺฉิมํ ๑ ฯ ตํ อติกกามยโต
นิสฺสคฺคิย โหตีติ ๒ เอกาทเส อรุณฺคฺคฺมเน นิสฺสคฺคิย โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพํ
สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา ปุคฺคฺลสฺส วา ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯ

[๔] เตน ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปฺสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตฺราสงฺกํ
กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกฏิกํ นิสฺสิตฺวา
อณฺชลี ปคฺคฺเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย อิทํ เม ฆนฺเต จีวรํ
ทสาหาติกฺกนฺตํ นิสฺสคฺคิย อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิติ ฯ
นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพา ฯ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏิพฺเลน
๑ ยฺ. วิกปฺปนฺนูปคฺปจฺฉิมํ ฯ ๒ นิสฺสคฺคิย โหตีติ เอตถ โหติสทฺโท อติเรกปาโจ
ภเวยฺย สุตฺเต อนาคตฺตฺตา ฯ อิตฺรธา สุตฺตํ อุนํ สียา เอวํ นิสฺสคฺคิย โหติ
ปาจิตฺตียนฺติ ภเวยฺย ฯ วิชาเรตฺวา คเหตพฺพํ ฯ

อาปตติ ปฏิกุคเหตุพพา นิสฺสญฺจจีวรี ทาทพฺพิ [๑] สฺมณฺตฺ เม
ภนฺเต สฺงโฆ อิทํ จีวรี อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน นิสฺสคฺคิยํ สฺงฆสฺส
นิสฺสญฺจํ ฯ ยถิ สฺงฆสฺส ปตฺตกฺกฺลํ สฺงโฆ อิมํ จีวรี อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน ททฺเหยยฺยติ ฯ

[๕] เตน ภิกฺขุณา สมฺพหุเล ภิกฺขุ อุปฺสงฺกมิตฺวา เอกํสิ
อฺตุตฺตราสฺงคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาทฺเว วนฺทิตฺวา อุกฺกฏิกํ
นิสีทิตฺวา อลฺยชฺลี ปคฺคเหตุวา เอวมสฺส วจฺนีโย อิทํ เม ภนฺเต
จีวรี ทสาหฺตีกฺกนฺตํ นิสฺสคฺคิยํ อิมํหิ อายสฺมนฺตานํ นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯ
นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพา ฯ พยตฺเตน ภิกฺขุณา
ปฏฺิพฺเพลน อาปตฺติ ปฏิกุคเหตุพพา นิสฺสญฺจจีวรี ทาทพฺพิ [๑] สฺมณฺตฺ
เม อายสฺมนฺตา อิทํ จีวรี อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน นิสฺสคฺคิยํ
อายสฺมนฺตานํ นิสฺสญฺจํ ฯ ยทฺายสฺมนฺตานํ ปตฺตกฺกฺลํ อายสฺมนฺตา
อิมํ จีวรี อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ททฺเหยยฺยติ ฯ

[๖] เตน ภิกฺขุณา เอกํ ภิกฺขุํ อุปฺสงฺกมิตฺวา เอกํสิ อฺตุตฺตราสฺงคํ
กริตฺวา อุกฺกฏิกํ นิสีทิตฺวา อลฺยชฺลี ปคฺคเหตุวา เอวมสฺส วจฺนีโย
อิทํ เม อาวุโส จีวรี ทสาหฺตีกฺกนฺตํ นิสฺสคฺคิยํ อิมํหิ อายสฺมโต
นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯ นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพา ฯ เตน ภิกฺขุณา
อาปตฺติ ปฏิกุคเหตุพพา นิสฺสญฺจจีวรี ทาทพฺพิ อิมํ จีวรี
อายสฺมโต ทมฺมิตฺติ ฯ

[๗] ทสาหฺตีกฺกนฺเต อตฺติกนฺตสฺสณฺณิ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
๑ โป. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาทพฺพิ ฯ พยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเพลน
สฺงโฆ ฌาเปตพฺโพ ฯ

ทสหาตักกนฺเต เวมตโก นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ ทสหาตักกนฺเต
อนตักกนฺตสณฺณี นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อนธิฏฺฐิตํ อธิฏฺฐิต-
สณฺณี นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อวิกปฺปิเต วิกปฺปิตสณฺณี นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ อวิสฺสชฺชิตํ วิสฺสชฺชิตสณฺณี นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
อนญฺเจ นญฺจสณฺณี นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อวินญฺเจ วินญฺจ-
สณฺณี นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อททฺฒํ ททฺฒสณฺณี นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ อวิลฺลตฺเต วิลฺลตฺตสณฺณี นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
นิสฺสคฺคิยํ จิวริํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุชฺชติ อปตฺติ ทุกฺกนฺตํ ฯ
ทสหาตักกนฺเต อตักกนฺตสณฺณี อปตฺติ ทุกฺกนฺตํ ฯ ทสหา-
ตักกนฺเต เวมตโก อปตฺติ ทุกฺกนฺตํ ฯ ทสหาตักกนฺเต
อนตักกนฺตสณฺณี อนापตฺติ ฯ

[๔] อนापตฺติ อนฺโตทสหาํ อธิฏฺฐเจติ วิกปฺเปติ วิสฺสชฺเชติ
นสฺสติ วินสฺสติ ทฺยฺหติ อจฺฉินฺนิตฺตฺวา คณฺหาติ ๑ วิสฺสาสํ คณฺหาติ ๒
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๕] เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นิสฺสญฺจจิวริํ
น เทนฺติ ฯ เย ๓ เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺชฺฉายนฺติ
จियฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถิํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นิสฺสญฺจจิวริํ
น ทสฺสนฺตํ ๓ ฯ ภควโต เอตมฺตถิํ อาโรเจสฺสุ ฯ อถ โข ภควา
นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ปฏฺธิปฺปจฺฉิ สจฺจํ กิรฺ ตฺเมหฺ ภิกฺขเว นิสฺสญฺจจิวริํ
๑-๒ ม. ยฺ. คณฺหนฺติ ฯ ๓-๓ ม. อิม ปาจา นตฺถิ ฯ

น เทถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิกรหิ พุทฺโธ ภควาฯเปฯ
ธมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ๔ น ภิกฺขเว นิสฺสณฺณจิวริ น
ทาทพฺพํ โย น ทเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺสาติฯ
ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๑ ม. ย. อิม ปาจา นตฺถิฯ

หุติยสิกขาปท

[๑๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺ
หตฺเถ จีวรํ นิกฺขิปปิตฺวา สนฺตรรุตฺตเรน ชนปทจาริกํ ปกฺกมฺนฺติฯ
ตานิ จีวรานิ จิรํ ๑ นิกฺขิตฺตานิ กณฺณกิตานิ โหนฺติฯ ตานิ จีวรานิ ๒
ภิกฺขุ โอตาเปฺนฺติฯ อทฺทสา โข อายสฺมา อานนฺโท เสนาสนจาริกํ
อาหิณฺฑนฺโต เต ภิกฺขุ ตานิ จีวรานิ โอตาเปฺนฺเต ทิสฺวาน
เยน เต ภิกฺขุ เตนฺุสสงฺกมิ อฺุสสงฺกมิตฺวา เต ภิกฺขุ เอตทโวจ
กสฺสิมานิ อวฺุโส จีวรานิ กณฺณกิตานินฺติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ
อายสฺมโต อานนฺทสฺส เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุฯ อายสฺมา อานนฺโท
อุชฺฌายติ ขิยติ วิปาเจติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺ หตฺเถ
จีวรํ นิกฺขิปปิตฺวา สนฺตรรุตฺตเรน ชนปทจาริกํ ปกฺกมิตฺสฺสนฺตฺติติฯ อถ โข
อายสฺมา อานนฺโท [๑] ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสิฯ อถ โข ภควา
เต ภิกฺขุ ปฏฺิปุจฺฉิ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺ หตฺเถ จีวรํ
นิกฺขิปปิตฺวา สนฺตรรุตฺตเรน ชนปทจาริกํ ปกฺกมฺนฺตฺติติฯ สจฺจํ ภควาติฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปุริสา
ภิกฺขุณฺ หตฺเถ จีวรํ นิกฺขิปปิตฺวา สนฺตรรุตฺตเรน ชนปทจาริกํ
๑ โป. จีวรํวเสฯ ๒ ม. ยฺ. อัย ปาโฐ นตฺถิฯ ๓ ม. เต ภิกฺขุ
อเนกปริยาเยน วิกฺรหิตฺวาฯ เอวมีทิสฺสุ จาเนสฺสุฯ

ปกฺกมิตฺตฺสนฺติ เนตฺ ภิขฺเว อปฺปสนฺนํ วา ปสฺสทาย ปสนฺนํ
วา ภิโยภาวาย ๗เป๗ เหวญจ ปน ภิขฺเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ นิฏฺฐิตจิวรฺสฺมึ ภิขฺขุนา อุพฺพตฺตฺสฺมึ กจฺเเน เอกฺรตฺตฺมฺปิ
เจ ภิขฺภู ติจิวเรณ วิปฺปวเสยฺย นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺตฺยฺนฺติ ๗ เหวญจิทํ
ภควตา ภิขฺขุนํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ๗

[๑๑] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิขฺภู โกสมฺพิยฺ คีลาโน
โหติ ๗ ฉาตกา ตสฺส ภิขฺขุนโน สนฺติเก ทฺตํ ปาเหตฺ อจฺจตฺ
ภทฺทฺนฺโต มยฺ อุปฺภูจฺหิสฺสามาติ ๗ ภิขฺขุปี เหวมาหฺสฺ คจฺจ
อวฺโส ฉาตกา ตํ อุปฺภูจฺหิสฺสนฺตฺติ ๗ โส เหวมาห ภควตา
อวฺโส สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ น ติจิวเรณ วิปฺปวสฺติคฺคฺพฺพนฺติ
อหฺลจฺมฺหิ คีลาโน น สกฺโกมิ ติจิวรฺมาทาย ปกฺกมิตฺตํ นาทํ
คมิสฺสามิติ ๗ ภควโต เอตมตฺถํ อารฺเจตฺ ๗ อถ โข ภควา
เอตฺสฺมึ นิทานเณ เอตฺสฺมึ ปกรเณ ฐมฺมึ กถํ กตฺวา ภิขฺขุ อามนฺเตสิ
อนฺุชานามิ ภิขฺเว คีลาณสฺส ภิขฺขุนโน ติจิวเรณ อวิปฺปวสฺสมฺมตฺติ ๑
ทาทฺ ๗ เหวญจ ปน ภิขฺเว ทาทพฺพา ๗ เตน คีลาเนน ภิขฺขุนา
สงฺฆํ อุปฺสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺกํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิขฺขุนํ ปาท
วณฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสฺสิตฺวา อญฺชลฺลํ ปกฺกเหตฺวา เหวมสฺส วจฺนีโย
อหํ ภนฺเต คีลาโน น สกฺโกมิ ติจิวรฺมาทาย ปกฺกมิตฺตํ โสหํ
ภนฺเต สงฺฆํ ติจิวเรณ อวิปฺปวสฺสมฺมตฺติ ยาจามิติ ๗ ทฺตฺติยฺมฺปิ
ยาจิตพฺพา ตตฺติยฺมฺปิ ยาจิตพฺพา ๗ พฺยตฺเตน ภิขฺขุนา ปฏฺิพฺเลน
๑ ม. ยฺ. สมฺมตฺติ ๗ เหวมฺปริปี ๗

สงฺโฆ ฌาเปตพุโพ สฺฆาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อัย อิตฺถนฺนาโม
 ภิกฺขุ คิลานโน น สกฺโกติ ติจีวรมาทาย ปกฺกมิตฺตํ โส สงฺฆํ
 ติจีวเรน อวิปฺปวาสสมฺมตฺตี ยาจติฯ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกลํ
 สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ติจีวเรน อวิปฺปวาสสมฺมตฺตี ทททยฯ
 เอสา ฌตฺติฯ สฺฆาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อัย อิตฺถนฺนาโม
 ภิกฺขุ คิลานโน น สกฺโกติ ติจีวรมาทาย ปกฺกมิตฺตํ โส สงฺฆํ
 ติจีวเรน อวิปฺปวาสสมฺมตฺตี ยาจติฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
 ติจีวเรน อวิปฺปวาสสมฺมตฺตี เทติฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺส
 ภิกฺขุโน ติจีวเรน อวิปฺปวาสสมฺมตฺติยา ทานํ โส ตฺถสฺส ยสฺส
 นกฺขมติ โส ภาเสยฺยฯ ทินฺนา สงฺฆเณ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
 ติจีวเรน อวิปฺปวาสสมฺมตฺติฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตฺถนฺนํ
 เอวเมตฺตํ ฌารยามีติฯ เอวญจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
 อุกฺกมิตฺตํ นิฏฺฐิตจิวรสฺมี ภิกฺขุณา อุกฺกตสฺมี กจิเน เอกฺรตฺตมฺปิ
 เจ ภิกฺขุ ติจีวเรน วิปฺปวเสยฺย อญฺจตฺตํ ภิกฺขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิย
 ปาจิตฺตียนฺติฯ

[๑๒] นิฏฺฐิตจิวรสฺมินฺติ ภิกฺขุโน [๑] จิวโร กตฺติ วา โหติ นฏฺฐํ
 วา วินฏฺฐํ วา ททตฺตํ วา จิวราสา วา อุกฺกมิตฺตํฯ อุกฺกตสฺมี
 กจิเนติ อญฺจนฺนํ มาติกานํ อญฺจตฺตํ มาติกาย อุกฺกตํ โหติ
 สงฺฆเณ วา อนฺตฺรา อุกฺกตํ โหติฯ เอกฺรตฺตมฺปิ เจ ภิกฺขุ
 ติจีวเรน วิปฺปวเสยฺยตฺติ สงฺฆาภิกฺขุ วา อุกฺกตฺตาสฺสวเณ วา
 # ๑ ไป. ภิกฺขุณาฯ

จ อนุโตคามะ จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา อนุโตคามะ วตฺถพฺพํ ฯ อปริกฺขิตฺโต
โหติ ยสฺมี ฆเร จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี ฆเร วตฺถพฺพํ
หตฺถปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ฯ นานุปจาโร นาม ๑ นานากุลสฺส
คาโม โหติ ปริกฺขิตฺโต จ ยสฺมี ฆเร จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ
ตสฺมี ฆเร วตฺถพฺพํ สภาเย วา ทวารมฺมุเล วา หตฺถปาสา
วา น วิชฺหิตพฺพํ ฯ สภายํ คจฺจนฺเตน หตฺถปาเส จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา
สภาเย [๒] วตฺถพฺพํ ทวารมฺมุเล วา หตฺถปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ฯ
สภาเย จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา สภาเย [๒] วตฺถพฺพํ ทวารมฺมุเล วา
หตฺถปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ฯ อปริกฺขิตฺโต โหติ ยสฺมี ฆเร
จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี ฆเร วตฺถพฺพํ หตฺถปาสา วา น
วิชฺหิตพฺพํ ฯ

[๑๕] เอกกุลสฺส นิเวสนํ โหติ ปริกฺขิตฺตตฺถจ นานาคพฺภา
นानาโอวรกา อนุโตนิเวสเน จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา อนุโตนิเวสเน
วตฺถพฺพํ ฯ อปริกฺขิตฺตํ โหติ ยสฺมี คพฺเภ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ
ตสฺมี คพฺเภ วตฺถพฺพํ หตฺถปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ฯ นานากุลสฺส
นิเวสนํ โหติ ปริกฺขิตฺตตฺถจ นานาคพฺภา นานาโอวรกา
ยสฺมี คพฺเภ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี คพฺเภ วตฺถพฺพํ ทวารมฺมุเล
วา หตฺถปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ฯ อปริกฺขิตฺตํ โหติ ยสฺมี
คพฺเภ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี คพฺเภ วตฺถพฺพํ หตฺถปาสา
๑ ม. ย. อิทํ ปาฐทวํ นตฺถิ ฯ ๒ ม. ย. วา ฯ

วา น วิชหิตพัพพะ ฯ

[๑๖] เอกกุลสุส อุกุโทสิโต โหติ ปริกขิตโต จ นานาคพภา
นानาโอวรกา อนฺโตอุกุโทสิเต จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา อนฺโตอุกุโทสิเต
วตฺถพัพพะ ฯ อปริกขิตโต โหติ ยสฺมี คพฺเภ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ
ตสฺมี คพฺเภ วตฺถพัพพะ หตฺถปาสา วา น วิชหิตพัพพะ ฯ นานากุลสุส
อุกุโทสิโต โหติ ปริกขิตโต จ นานาคพภา นานาโอวรกา
ยสฺมี คพฺเภ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี คพฺเภ วตฺถพัพพะ ทวารมฺมุเล
วา หตฺถปาสา วา น วิชหิตพัพพะ ฯ อปริกขิตโต โหติ ยสฺมี
คพฺเภ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี คพฺเภ วตฺถพัพพะ หตฺถปาสา
วา น วิชหิตพัพพะ ฯ

[๑๗] เอกกุลสุส อฏฺโฏ โหติ อนฺโตอฏฺเฏ จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา
อนฺโตอฏฺเฏ วตฺถพัพพะ ฯ นานากุลสุส อฏฺโฏ โหติ นานาคพภา
นานาโอวรกา ยสฺมี คพฺเภ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี คพฺเภ
วตฺถพัพพะ ทวารมฺมุเล วา หตฺถปาสา วา น วิชหิตพัพพะ ฯ

[๑๘] เอกกุลสุส มาโล โหติ อนฺโตมาเล จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา
อนฺโตมาเล วตฺถพัพพะ ฯ นานากุลสุส มาโล โหติ นานาคพภา
นานาโอวรกา ยสฺมี คพฺเภ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี คพฺเภ
วตฺถพัพพะ ทวารมฺมุเล วา หตฺถปาสา วา น วิชหิตพัพพะ ฯ

[๑๙] เอกกุลสุส ปาสาทโ โหติ อนฺโตปาสาทเ จีวรํ
นิกฺขิปิตฺวา อนฺโตปาสาทเ วตฺถพัพพะ ฯ นานากุลสุส ปาสาทโ โหติ

นानาคพฺภา นานาโอรกา ยสฺมี คพฺเภ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ
ตสฺมี คพฺเภ วตฺถพฺพํ ทวารมฺมูเล वा หตฺถปาสา वा न
विशहित्थम् ५

[๒๐] เอกกุลสฺส หนุมิยํ โหติ อนุโตหนุมิเย จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา
อนุโตหนุมิเย วตฺถพฺพํ ๕ นานากุลสฺส หนุมิยํ โหติ นานาคพฺภา
นานาโอรกา ยสฺมี คพฺเภ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี คพฺเภ
วตฺถพฺพํ ทวารมฺมูเล वा หตฺถปาสา वा न विशहित्थम् ๕

[๒๑] เอกกุลสฺส นาวา โหติ อนุโตนาวาย จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา
อนุโตนาวาย วตฺถพฺพํ ๕ นานากุลสฺส นาวา โหติ นานาคพฺภา
นานาโอรกา ยสฺมี โอรเก จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี โอรเก
วตฺถพฺพํ ทวารมฺมูเล वा ๑ หตฺถปาสา वा न विशहित्थम् ๕

[๒๒] เอกกุลสฺส สตฺโถ โหติ สตฺเถ จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา ปฺรโต
วา ปจฺจโต वा สตฺตพฺภนฺตรา न विशहित्थम् ๕ ปสฺสโต อพฺภนฺตรํ
न विशहित्थम् ๕ นานากุลสฺส สตฺโถ โหติ สตฺเถ จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา
หตฺถปาสา न विशहित्थम् ๕

[๒๓] เอกกุลสฺส เขตฺตํ โหติ ปริกฺขิตฺตญฺจ อนุโตเขตฺเต จีวรํ
นิกฺขิปิตฺวา อนุโตเขตฺเต วตฺถพฺพํ ๕ อปริกฺขิตฺตํ โหติ หตฺถปาสา
न विशहित्थम् ๕ นานากุลสฺส เขตฺตํ โหติ ปริกฺขิตฺตญฺจ อนุโตเขตฺเต
จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา อนุโตเขตฺเต วตฺถพฺพํ ทวารมฺมูเล वा หตฺถปาสา
๑ โป. ม. ย. ปาฐทวํ นตฺถิ ๕

ปาสา วา น วิชหิตพฺพํ ฯ อปรักขิตตํ โหติ หตฺถปาสา น
วิชหิตพฺพํ ฯ

[๒๔] เอกกุลสฺส ฌณฺณกรณํ โหติ ปรักขิตตณฺจ
อนฺโตฌณฺณกรณํ จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา อนฺโตฌณฺณกรณํ วตฺถพฺพํ ฯ
อปรักขิตตํ โหติ หตฺถปาสา น วิชหิตพฺพํ ฯ นานากุลสฺส
ฌณฺณกรณํ โหติ ปรักขิตตณฺจ อนฺโตฌณฺณกรณํ จีวรํ
นิกฺขิปิตฺวา ทวารมฺมุเล วา วตฺถพฺพํ หตฺถปาสา วา น วิชหิตพฺพํ ฯ
อปรักขิตตํ โหติ หตฺถปาสา น วิชหิตพฺพํ ฯ

[๒๕] เอกกุลสฺส อาราโม โหติ ปรักขิตฺโต จ อนฺโตอาราม
จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา อนฺโตอาราม วตฺถพฺพํ ฯ อปรักขิตฺโต โหติ
หตฺถปาสา น วิชหิตพฺพํ ฯ นานากุลสฺส อาราโม โหติ ปรักขิตฺโต
จ อนฺโตอาราม จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา ทวารมฺมุเล วา วตฺถพฺพํ
หตฺถปาสา วา น วิชหิตพฺพํ ฯ อปรักขิตฺโต โหติ หตฺถปาสา
น วิชหิตพฺพํ ฯ

[๒๖] เอกกุลสฺส วิหาโร โหติ ปรักขิตฺโต จ อนฺโตวิหาร
จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา อนฺโตวิหาร วตฺถพฺพํ ฯ อปรักขิตฺโต โหติ ยสฺมี
วิหาร จีวรํ นิกฺขิตตํ โหติ ตสฺมี วิหาร วตฺถพฺพํ หตฺถปาสา
วา น วิชหิตพฺพํ ฯ นานากุลสฺส วิหาโร โหติ ปรักขิตฺโต จ
ยสฺมี วิหาร จีวรํ นิกฺขิตตํ โหติ ตสฺมี วิหาร วตฺถพฺพํ
ทวารมฺมุเล วา หตฺถปาสา วา น วิชหิตพฺพํ ฯ อปรักขิตฺโต

โหติ ยสฺมี วิหารเ จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมี วิหารเ วตฺถพฺพํ
หตฺถปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ฯ

[๒๗] เอกกฺลตฺส รุกฺขมฺลํ โหติ ยํ มชฺฌนฺตฺเก กาเล สมนฺตา
ฉายา ๑ ผรฺติ อนฺโตฉายาย จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา อนฺโตฉายาย วตฺถพฺพํ ฯ
นานากฺลตฺส รุกฺขมฺลํ โหติ หตฺถปาสา น วิชฺหิตพฺพํ ฯ

[๒๘] อชฺโฆกาโส เอกฺอุปจาโร นานุปจาโร นาม ๒ อคามเก
อรณฺเณ สมนฺตา สตฺตพฺพนฺตรา เอกฺอุปจาโร ตโต ปรี นานุปจาโร ฯ

[๒๙] วิปฺปวฺตฺเถ วิปฺปวฺตฺถสฺสณฺเณ อณฺตฺร ภิက္ขุสมฺมตฺติยา
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ วิปฺปวฺตฺเถ เวมฺติโก อณฺตฺร ภิက္ขุสมฺมตฺติยา
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ วิปฺปวฺตฺเถ อวิปฺปวฺตฺถสฺสณฺเณ
อณฺตฺร ภิက္ขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อปฺจฺจุทฺธเณ
ปฺจฺจุทฺธสฺสณฺเณ ๓ อณฺตฺร ภิက္ขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
อวิสฺสชฺชิตฺเต วิสฺสชฺชิตฺสฺสณฺเณ อณฺตฺร ภิက္ขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ อนนฺนฺเจ นนฺนฺสฺสณฺเณ อณฺตฺร ภิက္ขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ อวินนฺนฺเจ วินนฺนฺสฺสณฺเณ อณฺตฺร ภิက္ขุสมฺมตฺติยา
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อททฺธเ ททฺธสฺสณฺเณ อณฺตฺร ภิက္ขุ-
สมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อวิลฺลฺลเต วิลฺลฺลสฺสณฺเณ อณฺตฺร
ภิက္ขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๓๐] นิสฺสคฺคิยํ จีวรํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปรีภฺยชฺชิตฺติ อปฺตฺติ
๑ โป. รุกฺขฉายา ฯ ๒ ม. ย. อิทํ ปาจรุทฺถํ นตฺถิ ฯ
๓ โป. อปฺจฺจุทฺธารเก ปฺจฺจุทฺธารกสฺสณฺเณ ฯ

ทุกกฐสฺส ฯ อวิปฺปวตฺเต วิปฺปวตฺตสณฺณี อาปตฺติ ทุกกฐสฺส ฯ
อวิปฺปวตฺเต เวมตีโก อาปตฺติ ทุกกฐสฺส ฯ อวิปฺปวตฺเต อวิปฺปวตฺตสณฺณี
อนาปตฺติ ฯ

[๓๑] อนาปตฺติ อนฺโตอรุณฺเ ปจฺจุทฺตฺตฺติ วิสฺสชฺเชตฺติ นสฺสตี
วินสฺสตี ทฺยฺหตี อจฺฉินฺนํทิตฺวา คณฺหาตี ๑ วิสฺสํสํ คณฺหาตี ๒
ภิกฺขุสฺมมฺตฺติยา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสตี ฯ
ทฺตฺติยสิกฺขาปํ นํจฺฉิตฺ ฯ

๑-๒ ม. ย. สพฺพตฺถ คณฺหนฺตี ฯ

ตติยสิกขาปทํ

[๑๒] เตน สมเยน พุทุโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส
ภิกฺขุโน อกาลจิวริํ อุปฺปนฺนํ โหติ ตสฺส ตํ จิวริํ กยิรมาณํ
นปฺปโหติฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ตํ จิวริํ อุตฺสาเปตฺวา ปฺนปฺปฺนํ
วิมฺชชติฯ อทฺทสา โข ภควา เสนาสนจาริกํ อาหิณฺฑนฺโต ตํ
ภิกฺขุํ ตํ จิวริํ อุตฺสาเปตฺวา ปฺนปฺปฺนํ วิมฺชชนฺตํ ทิสฺวาน เยน
โส ภิกฺขุ เตนฺฺปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ
กิสฺส ตวํ ภิกฺขุ อิมํ จิวริํ อุตฺสาเปตฺวา ปฺนปฺปฺนํ วิมฺชชสีติฯ อิทํ
เม ภนฺเต อกาลจิวริํ อุปฺปนฺนํ กยิรมาณํ นปฺปโหติ เตนาคํ
อิมํ จิวริํ อุตฺสาเปตฺวา ปฺนปฺปฺนํ วิมฺชชามิติฯ อตฺถิ ปน เต
ภิกฺขุ จิวรปจฺจาสาติฯ อตฺถิ ภควาติฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี
นิตาเน เอตสฺมี ปกรณฺเ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อนุชานามิ ภิกฺขเว อกาลจิวริํ ปฏิกฺคเหตฺวา จิวรปจฺจาสาย ๑
นิกฺขิปปิตฺตุนฺติฯ

[๑๓] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ ภควตา อนฺฺนุณฺฑาตํ
อกาลจิวริํ ปฏิกฺคเหตฺวา จิวรปจฺจาสาย ๒ นิกฺขิปปิตฺตุนฺติ อกาลจิวริํ ๓
๑-๒ ม. ยฺ. จิวรปจฺจาสาฯ ๓ ม. ยฺ. อกาลจิวรานิฯ

ปฏิคฺคเหตฺวา อติเรกมาลี นิกฺขิปนฺตติ ฯ ตานิ จีวรานิ จีวรวัส
ภณฺฑิกาพทฺธานิ ติฏฺฐนฺตติ ฯ อทฺทสา โข อายสฺมา อานนฺโท
เสนาสนจาริกํ อาหิณฺฑนฺโต ตานิ จีวรานิ จีวรวัส ภณฺฑิกาพทฺธานิ
จิตฺตานิ ๑ ทิสฺวาน ภิกฺขุ อามนฺเตสิ กสฺสิมานิ อวฺโส จีวรานิ
จีวรวัส ภณฺฑิกาพทฺธานิ ติฏฺฐนฺตติ ฯ อมฺหากํ อวฺโส อิมานิ ๒
อกาลจีวรานิ จีวรปจฺจาสาย ๓ นิกฺขิตฺตานิตี ฯ กิวจิรี ปนฺวฺโส อิมานิ
จีวรานิ นิกฺขิตฺตานิตี ฯ อติเรกมาลี อวฺโสตี ฯ อายสฺมา อานนฺโท
อุชฺฌายตี ชียตี วิปาเจตี กถํ หิ นาม ภิกฺขุ อกาลจีวรํ ปฏิคฺคเหตฺวา
อติเรกมาลี นิกฺขิปีสฺสนฺตติ ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท [๔] ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหเจตี ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นินฺทานเ เอตสฺมี
ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนนฺิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏิปฺจฺฉิ สจฺจํ กิร
ภิกฺขเว ภิกฺขุ อกาลจีวรํ ปฏิคฺคเหตฺวา อติเรกมาลี นิกฺขิปนฺตติตี ฯ
สจฺจํ ภควาตี ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เต
ภิกฺขเว โมฆปฺริสา อกาลจีวรํ ปฏิคฺคเหตฺวา อติเรกมาลี นิกฺขิปีสฺสนฺตติ
เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ นว ปสาทาย ปสนฺนํ นว ภิกฺขเวภาวาย
ฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ
นิฏฺฐิตจีวรสฺมี ภิกฺขุณา อุพฺภตสฺมี กจิเน ภิกฺขุโน ปเนว อกาลจีวรํ
อุปฺปชฺเชยฺย อากงฺขมาเนน ภิกฺขุณา ปฏิคฺคเหตฺพพิ
ปฏิคฺคเหตฺวา ชิปฺปเมว การตพฺพิ โน จสฺส ปารีปฺปรี มาสปรมฺนฺเตน
๑ ม. ย. ติฏฺฐนฺเต ฯ ๒ ม. อัย ปาโง นตฺถิ ฯ ๓ ม. ย. จีวรปจฺจาสา ฯ
๔ ม. เต ภิกฺขุ อเนกปฺริยาเยน วิครหิตฺวา ฯ

ภิกขุณา ตัม จีวรํ นิกฺขิปิตพฺพํ อุณฺสฺส ปารีปุริยา สติยา ปจฺจาสาย
ตโต เจ อุตฺตริ ๑ นิกฺขิปเปยฺย สติยาปิ ปจฺจาสาย นิสฺสํคฺคิย
ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๓๔] นิฏฺฐิตจีวรํสฺมี ภิกขุณาติ ภิกขุโน จีวรํ กตฺมฺวา โหติ
นฏฺฐิ วา วินฏฺฐิ วา ทพฺพํ วา จีวรํสา วา อุปฺปจฺฉินฺนา ฯ
อุพฺพทสฺมี กฉิเนติ อฏฺฐนฺนํ มาติกาณํ อณฺณตฺรายนฺ มาติกาณฺ อพฺพทํ
โหติ สงฺฆเณ วา อนฺตฺรา อุปฺพทํ โหติ ฯ อกาลจีวรํ นาม
อนตฺตเต กฉิเน เอกาทสฺมาเส อุปฺปนฺนํ อตฺตเต กฉิเน สตฺตมาเส
อุปฺปนฺนํ กालเป อาทิสฺส ทินฺนํ เอตํ อกาลจีวรํ นาม ฯ
อุปฺปชฺชเยยฺยติ อุปฺปชฺชเยยฺย สงฺฆโต วา คณโต วา ฅาติโต วา
มิตฺตโต วา ปัสฺสูกฺกโต ๒ วา อตฺตโน วา ฅเนน ฯ

[๓๕] อากงฺขมาเนนาติ อิจฺฉมาเนน ปฏฺิกฺกเหตุพฺพํ ฯ
ปฏฺิกฺกเหตุวา จิปฺปเมว การตพฺพนฺติ ทสาหา การตพฺพํ ฯ

[๓๖] โน จสฺส ปารีปุริติ กยิรมาณํ นปฺปโหติ ฯ มาสปรมนฺเตน
ภิกขุณา ตัม จีวรํ นิกฺขิปิตพฺพนฺติ มาสปรมตา นิกฺขิปิตพฺพํ ฯ อุณฺสฺส
ปารีปุริยาติ อุณฺสฺส ปารีปุรฺตถาย ฯ สติยา ปจฺจาสายาติ ปจฺจาสา
โหติ สงฺฆโต วา คณโต วา ฅาติโต วา มิตฺตโต วา ปัสฺสูกฺกโต ๓
วา อตฺตโน วา ฅเนน ฯ

[๓๗] ตโต เจ อุตฺตริ นิกฺขิปเปยฺย สติยาปิ ปจฺจาสายาติ

๑ ม. อุตฺตริ ฯ เอวมฺปริปี ฯ ๒๓ ม. ย. ปัสฺสูกฺกํ ฯ

ตทหุปฺปนฺเน มุลจิวเร ปจฺจาสาจิวิโร อฺปฺปชฺชติ ทสหา
การตพฺพิ ฯ ทฺวิหุปฺปนฺเน มุลจิวเร ... ตีหุปฺปนฺเน มุลจิวเร ...
จตุหุปฺปนฺเน มุลจิวเร ... ปณฺจหุปฺปนฺเน มุลจิวเร ... ฉาหุปฺปนฺเน
มุลจิวเร ... สตฺตทาหุปฺปนฺเน มุลจิวเร ... อฏฺฐาหุปฺปนฺเน มุลจิวเร ...
นวาหุปฺปนฺเน มุลจิวเร ... ทสหาหุปฺปนฺเน มุลจิวเร ... ปจฺจาสาจิวิโร
อฺปฺปชฺชติ ทสหา การตพฺพิ ฯ เอกาทเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ...
ทฺวาทเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... เตรสเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... จุฑฺทเส
อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... ปณฺณเรเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... โสฬเส
อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... สตฺตรเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... อฏฺฐารเส
อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... เอกฺนวิเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... วิเส อฺปฺปนฺเน
มุลจิวเร ปจฺจาสาจิวิโร อฺปฺปชฺชติ ทสหา การตพฺพิ ฯ เอกวิเส
อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ปจฺจาสาจิวิโร อฺปฺปชฺชติ นวาทา การตพฺพิ ฯ
ทฺวาวิเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ปจฺจาสาจิวิโร อฺปฺปชฺชติ อฏฺฐาหา
การตพฺพิ ฯ เตวิเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... สตฺตทาหา การตพฺพิ ฯ
จตุวิเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... ฉาหา การตพฺพิ ฯ ปณฺจวิเส
อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... ปณฺจาหา การตพฺพิ ฯ ฉพฺพิเส อฺปฺปนฺเน
มุลจิวเร ... จตุหา การตพฺพิ ฯ สตฺตวิเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ...
ตีหา การตพฺพิ ฯ อฏฺฐวิเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ... ทฺวิหา
การตพฺพิ ฯ เอกฺนตีเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ปจฺจาสาจิวิโร อฺปฺปชฺชติ
เอกาหิ การตพฺพิ ฯ ตีเส อฺปฺปนฺเน มุลจิวเร ปจฺจาสาจิวิโร

อุปปชชติ ตทเหว อธิฏฐาตพัพพิ วิกปเปตพัพพิ วิสสชเชตพัพพิ ฯ
โน เจ อธิฏฐเหยย วา วิกปเปยย วา วิสสชเหยย วา เอกตีเส
อรุณคฺคम्मเน นิสฺสคฺคิย โหติ นิสฺสชชิตพัพพิ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา
ปฺกคฺคสฺส วา ฯ เอวญจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชชิตพัพพิ ฯเปฯ อิํ
เม ภนฺเต อกาลจิวริ มาสาทิกฺกนฺตํ นิสฺสคฺคิย อิมํ สงฺฆสฺส
นิสฺสชชามิตี ฯเปฯ ทททยฺยติ ฯเปฯ ทททยฺยุนฺติ ฯเปฯ อายสฺมโต
ทมฺมิตี ฯ

[๓๘] วิสภาคะ อุปฺปนฺเน มฺลจิวเร ปจฺจาสาจิวริ อุปฺปชชติ
รตฺติโย จ เสสา โหนฺติ น อกามา กาทเรตพัพพิ ฯ

[๓๙] มาสาทิกฺกนฺเต อติกฺกนฺตสฺสณฺณี นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติยํ ฯ
มาสาทิกฺกนฺเต เวมตีโก นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติยํ ฯ มาสาทิกฺกนฺเต
อนติกฺกนฺตสฺสณฺณี นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติยํ ฯ อนธิฏฺฐิตฺเต อธิฏฺฐิตสฺสณฺณี
อวิกฺกปฺปิเต วิกปฺปิตสฺสณฺณี อวิสสชชิตฺเต วิสสชชิตสฺสณฺณี
อนญฺเจ นญฺจสฺสณฺณี อวินญฺเจ วินญฺจสฺสณฺณี อททฺธเ ททฺธสฺสณฺณี
อวิลฺลเต วิลฺลตสฺสณฺณี นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติยํ ฯ

[๔๐] นิสฺสคฺคิย จิวริ อนิสฺสชชิตฺวา ปริภุญฺชติ อาปตฺติ
ทฺกทฺทสฺส ฯ มาसानติกฺกนฺเต อติกฺกนฺตสฺสณฺณี อาปตฺติ ทฺกทฺทสฺส ฯ
มาसानติกฺกนฺเต เวมตีโก อาปตฺติ ทฺกทฺทสฺส ฯ มาसानติกฺกนฺเต
อนติกฺกนฺตสฺสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๔๑] อนาปตฺติ อนฺโตมาเส อธิฏฺฐเจติ วิกปเปติ วิสสชเชติ

นสฺสตี วินสฺสตี ทยฺหตี อจฺฉินฺนิตฺตฺวา คณฺหาตี ๑ วิสฺสาสํ คณฺหาตี ๒

อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาตี ฯ

ตตฺยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑-๒ ม. ยฺ. คณฺหนฺตฺติ ฯ

จตุตถสิกขาปท

[๔๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต
อุทายิสฺส ปุราณหุตฺติกา ภิกฺขุณีสุ ปพฺพชิตา โหติฯ สทา ภิกฺขุณี ๑
อายสฺมโต อุทายิสฺส สนฺติเก อภิกฺขณฺโณ อคฺจฺฉติฯ อายสฺมาปี
อุทายี ๒ ตสฺสา ภิกฺขุณฺเีย สนฺติเก อภิกฺขณฺโณ คจฺฉติฯ เตน โข
ปน สมเยน อายสฺมา อุทายี ตสฺสา ภิกฺขุณฺเีย สนฺติเก ภคฺคตวิสุสฺสคํ
กโรติฯ อถ โข อายสฺมา อุทายี ปุพฺพพณฺ्हสมยํ นีวาเสตฺวา
ปตฺตจิวรมาทาย เยน สทา ภิกฺขุณี เตนฺนปสงฺกมิ อุปสงฺกमितฺวา
ตสฺสา ภิกฺขุณฺเีย ปุโรโต องฺกชาตํ วิวริตฺวา อาสเน นิสีทิฯ
สาปี โข ภิกฺขุณี อายสฺมโต อุทายิสฺส ปุโรโต องฺกชาตํ วิวริตฺวา
อาสเน นิสีทิฯ อถ โข อายสฺมา อุทายี สารตฺโต ๖ ๗ ตสฺสา
ภิกฺขุณฺเีย องฺกชาตํ อุปนิชฺฌายีฯ ตสฺส องฺกชาตโต ๔ อสุจฺจิ มุจฺจิจิฯ
อถ โข อายสฺมา อุทายี ตํ ภิกฺขุณี เอตทโวจ คจฺฉน ภคฺคินิ อุทกํ
อาหฺร อนฺตรวาสกํ โรวิสฺสามิตีฯ อาหฺรยฺย อหฺเมว โรวิสฺสามิตีฯ
อถ โข ๕ สทา ภิกฺขุณี ตสฺส ๕ ตํ อสุจฺจิ เอกเทสํ มุเขน
อคฺคฺคเหสิ เอกเทสํ องฺกชาเต ปกฺขิปีฯ สทา เตน คพฺภํ คณฺ्हีฯ
๑ ม. ยฺ. อัย ปาโจ นตฺถิฯ ๒ ม. อุทายีฯ เอวมฺฺปริปีฯ ๓ ม. ยฺ. สารตฺโตฯ
๔ ม. ยฺ. อัย ปาโจ นตฺถิฯ ๕-๕ ม. ยฺ. อิม ปาจา นตฺถิฯ

[๔๓] โย ปนาติ โย ยาทีโส ๗เป๗ ภิกขุติ ๗เป๗ อัย
อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกขุติ ๗ อณฺดาติกา นาม มาติโต
วา ปีติโต วา ยาว สตุตฺตา ปิตามหฺยคา อสมพฺพธา ๗ ภิกขุณี
นาม อุกฺโต สงฺฆเ อุปสมฺปนฺนา ๗ ปฺราณจิวรี นาม สกึ นิวตฺถปิ
สกึ ปารุตฺถปิ ๗ โธวาทิ ๑ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๗ โธตฺ ๒ นิสฺสคฺคิย
โหติ ๗ รธาติ อาณาเปติ ๓ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๗ รตฺตํ ๔ นิสฺสคฺคิย
โหติ ๗ อาโกฏฺเหตี อาณาเปติ ๕ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๗ สกึ
ปาณิปปหาริ ๖ วา มุคฺครูปฺหาริ ๗ วา ทินฺเน นิสฺสคฺคิย โหติ
นิสฺสชฺชิตฺตพฺพิ สงฺฆสฺส วา กณฺสฺส วา ปุคฺคสฺส วา ๗ เอวญจ
ปน ภิกขเว นิสฺสชฺชิตฺตพฺพิ ๗เป๗ อิทํ เม ภนฺเต ปฺราณจิวรี
อณฺดาติกาภ ภิกขุณิยา โธวาปีติ นิสฺสคฺคิย อิมานํ สงฺฆสฺส
นิสฺสชฺชามิตฺติ ๗เป๗ ททฺทยายติ ๗เป๗ ททฺทยุนฺติ ๗เป๗ อายสฺมโต
ทมฺมีติ ๗

[๔๔] อณฺดาติกาภ อณฺดาติกสฺสณฺนิ ปฺราณจิวรี โธวาเปติ
นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติย ๗ อณฺดาติกาภ อณฺดาติกสฺสณฺนิ ปฺราณจิวรี
โธวาเปติ รธาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๗

- # ๑ รา. โธวาเปยฺยาติ โธวาหิตฺติ อาณาเปติ ๗ โป. ม. ยฺ. โธวาติ อาณาเปติ ๗
- # ๒ รา. โธวาปีติ ๗ ๓ รา. รธาเปยฺยาติ รธาหิตฺติ อาณาเปติ ๗ ๔ รา. รชฺชิตํ ๗
- # ๕ รา. อาโกฏฺหาเปยฺยาติ อาโกฏฺเหตี อาณาเปติ ๗ ๖ ปาณิปปหาริตฺติปี ปาโฐ ๗
- # ๗ มุคฺครูปฺหาริตฺติปี ปาโฐ ๗

อณฺดาติกา ย อณฺดาติกสณฺณี ปุราณจิวริ โธวาเปติ อาโกฎาเปติ
นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อณฺดาติกา ย อณฺดาติกสณฺณี
ปุราณจิวริ โธวาเปติ รัชาเปติ อาโกฎาเปติ นิสฺสคฺคิเยน
อาปตฺติ ทฺวินนํ ทุกฺกฏานํ ฯ อณฺดาติกา ย อณฺดาติกสณฺณี
ปุราณจิวริ รัชาเปติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อณฺดาติกา
ย อณฺดาติกสณฺณี ปุราณจิวริ รัชาเปติ อาโกฎาเปติ นิสฺสคฺคิเยน
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อณฺดาติกา ย อณฺดาติกสณฺณี ปุราณจิวริ
รัชาเปติ โธวาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อณฺดาติกา
ย อณฺดาติกสณฺณี ปุราณจิวริ รัชาเปติ อาโกฎาเปติ โธวาเปติ
นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทฺวินนํ ทุกฺกฏานํ ฯ อณฺดาติกา ย อณฺดา-
ติกสณฺณี ปุราณจิวริ อาโกฎาเปติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
อณฺดาติกา ย อณฺดาติกสณฺณี ปุราณจิวริ อาโกฎาเปติ โธวาเปติ
นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อณฺดาติกา ย อณฺดาติกสณฺณี
ปุราณจิวริ อาโกฎาเปติ รัชาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อณฺดาติกา ย อณฺดาติกสณฺณี ปุราณจิวริ อาโกฎาเปติ โธวาเปติ
รัชาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทฺวินนํ ทุกฺกฏานํ ฯ อณฺดาติกา
เวมฺติโก ฯเป ฯ อณฺดาติกา ย ณาติกสณฺณี ฯเป ฯ อณฺดสฺส
ปุราณจิวริ โธวาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน
โธวาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เอกโต อฺปสมฺปนฺนายน โธวาเปติ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ณาติกา ย อณฺดาติกสณฺณี อาปตฺติ

ทุกฺกฐสฺส ฯ ฌาติกาย เวมตีโก อปาตฺติ ทุกฺกฐสฺส ฯ ฌาติกาย
ฌาติกสณฺณิ อนาปตฺติ ฯ

[๔๕] อนาปตฺติ ฌาติกาย โชนฺุตฺติยา อญฺฌาติกา ทฺตฺติยา โหติ
อฺวตฺตา โชวติ อปรฺกฺตฺตํ โชวาเปติ จีวรํ จเปตฺวา อญฺณํ
ปรฺกฺขารํ โชวาเปติ สิกฺขมานาย สามเณรฺยา อฺคฺมตฺตกฺสฺส
อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ฯ

จตฺตฺตลสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปณฺจมสติกาปทํ

[๔๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหฺรติ เวพฺพเน
กลนฺทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน อุปลวณฺณา ภิกฺขุณี
สาวตฺถิยํ วิหฺรติฯ อถ โข อุปลวณฺณา ภิกฺขุณี ปุพฺพณฺหสมยํ
นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวฺรมาทาย สาวตฺถิ ปิณฺฑทาย ปาวิสี สาวตฺถิยํ
ปิณฺฑทาย จริตฺวา ปจฺจนาภคฺคํ ปิณฺฑทปาทปฏิกฺกนฺตา เยน อนฺธวณฺ
เตนฺอุปสงฺกมิ ทิวาวิหาราย อนฺธวณฺ อชฺโฌคาเหตุวา อณฺณตรสฺมี
รฺกฺขมฺมูเล ทิวาวิหารํ นิสิตฺติฯ เตน โข ปน สมเยน โจรา กตฺกมฺมา คาวี
วธิตฺวา มํถํ คเหตุวา อนฺธวณฺ ปวิสีสุฯ อทฺทสา โข โจรคามณฺโโก
อุปลวณฺณํ ภิกฺขุณี อณฺณตรสฺมี รฺกฺขมฺมูเล ทิวาวิหารํ นิสินฺนํฯ
ทิสฺวานสฺส เอตทโหสิ สเจ เม ปตฺตภาติกา ๑ ปสฺสิสฺสสนฺติ
วิหฺเรยิสฺสสนฺติ อิมํ ภิกฺขุณินฺติ อณฺเณน มกฺเคน อคฺมาสีฯ
อถ โข โส โจรคามณฺโโก มํเส ปกฺเก วรํมฺสานิ คเหตุวา ปณฺเณน
ปฏฺฐิ ๒ พนฺธิตฺวา อุปลวณฺณาย ภิกฺขุณิยา อวิทฺฐเร รฺกฺขเ อาลคฺเคตฺวา
โย ปสฺสติ สมโณ วา พฺราหฺมโณ วา ทินฺนํเยว หฺรตฺตติ วตฺวา
ปกฺกามิฯ อสุโสสี โข อุปลวณฺณา ภิกฺขุณี สฺมาธิมฺหา
วฺภูจฺหิตฺวา ตสฺส โจรคามณฺโกลสฺส อิมํ วาจํ ภาสฺมานสฺสฯ อถ โข
๑ ม. ยฺ. ปตฺตภาตฺตกาฯ ๒ ม. ยฺ. ปณฺเณปฏฺฐิฯ

อุปลลวณฺณา ภิกฺขุณี ตํ มํสํ คเหตุวา อุปลสฺสยํ อคมาสี ฯ
อถโโข อุปลลวณฺณา ภิกฺขุณี ตสฺสา รตฺติยา อจฺเจน ตํ มํสํ
สมฺปาเทตฺวา อุตฺตราสฺงเคน ฆณฺฑิกํ พนฺธิตฺวา เวหาสํ อพฺภุคฺคฺนตฺวา
เวพฺพเวเน ปจฺจุจฺจาสี ฯ

[๔๗] เตน โข ปน สมเยน ภควา คามํ ปิณฺฑาย ปวิภูโจ
โหติ ฯ อายสฺมา อุทายี โอิหฺยโก โหติ วิหารปาโล ฯ อถโโข
อุปลลวณฺณา ภิกฺขุณี เยนายสฺมา อุทายี เตนฺอุปฺสงฺกมิ
อุปลฺสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อุทายี เอตทโวจ กหํ ฆนฺเต ภควาติ ฯ
ปวิภูโจ ภิกิณี ภควา คามํ ปิณฺฑายาติ ฯ อิมํ ฆนฺเต มํสํ ภควโต
เทหิตี ฯ สนฺตปฺปีโต เต ๑ ภิกิณี ภควา มํเสน สเจ เม ตฺวํ
อนฺตรวาสกํ ททฺยาสี เอวมหฺมปิ ๒ สนฺตปฺปีโต ภเวยฺย
อนฺตรวาสเกนาติ ฯ มยํ โข ฆนฺเต มาตุคามา นาม กิจฺจลาภา อิถฺยจ
เม อนฺตมํ ปณฺจมํ จิวํ นานํ ทสฺสามิติ ฯ เสยฺยถาปิ ภิกิณี
ปฺริโส หตฺถี ทตฺวา กจฺเจ วิสฺสชฺเชยฺย ๓ เอวเมว โข ตฺวํ ภิกิณี
ภควโต มํสํ ทตฺวา มยฺหํ ๔ อนฺตรวาสกํ วิสฺสชฺเชหิตี ๕ ฯ อถโโข
อุปลลวณฺณา ภิกฺขุณี อายสฺมา อุทายีนา นิปฺปีพฺยมานา อนฺตรวาสกํ
ทตฺวา อุปลสฺสยํ อคมาสี ฯ ภิกฺขุณีโย อุปลลวณฺณาย ภิกฺขุณฺเีย
๑ ม. ย. ตยา รามณฺญโปตฺถเก ปน น ทิสฺสติ ฯ ๒ เอวณฺจาหํปีติปิ ปาโจ ฯ
๓ ม. ย. สชฺเชยฺย ฯ ๔ ม. ย. มยฺหํ ฯ ๕ ม. ย. น สชฺเชหิตี ฯ

ปตฺตจิวริ ปฏิกุคฺคหนฺติโย อุปลวณฺณํ ภิกฺขุณี เอตทโวจฺจ กหนฺเต
อยุเย อนฺตรวาสโกติ ฯ อุปลวณฺณา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีนํ เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ ฯ ภิกฺขุณีโย อุชฺฌายนฺติ จีเยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม อยุโย อุทายิ ภิกฺขุณียา หตฺถโต ๑ จิวริ ปฏิกุคฺคเหสฺสติ
กิจฺจลาโก มาตุคฺคาโมติ ฯ อถโข ตา ภิกฺขุณีโย ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ
อาโรเจสุํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา ฯ เป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จีเยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุทายิ ภิกฺขุณียา หตฺถโต ๒ค
จิวริ ปรีคฺคเหสฺสตีติ ฯ อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสุํ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุทายิ ภิกฺขุณียา หตฺถโต ๓ จิวริ
ปฏิกุคฺคเหสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ ฌาติกา เต อุทายิ อญฺฌาติกาติ ฯ
อญฺฌาติกา ภควาติ ฯ อญฺฌาตโก โมฆปฺริส อญฺฌาติกาย น
ชานาติ ปฏฺวิรูปํ วา อปฺปิรูปํ วา สนฺตํ วา อสนฺตํ วา ตตฺถ
นาม ตฺวํ โมฆปฺริส อญฺฌาติกาย ภิกฺขุณียา หตฺถโต จิวริ
ปฏิกุคฺคเหสฺสสิ เนตํ โมฆปฺริส อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ
วา ภิชฺโชภาวาย ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อญฺฌาติกาย ภิกฺขุณียา หตฺถโต
จิวริ ปฏิกุคฺคญฺเอยฺย นิสฺสํกฺขิยํ ปาจิตฺตียนฺติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา
ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๔๘] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ กุกฺกัจจายนฺตา ภิกฺขุณีนํ

๑๒๓ ม. ยู. อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

ปาริวฏฺฐกจิวรํ ๑ นปฺปฏิคฺคณฺหนฺติ ฯ ภิกฺขุณิโย อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ
วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อยฺยา อมฺหากํ ปาริวฏฺฐกจิวรํ ๒
นปฺปฏิคฺคณฺหิสฺสนฺตํ ๓ ฯ อสุโสสุ โข ภิกฺขุ ตาสํ ภิกฺขุณีนํ
อุชฺฌายนฺตํ จิยนฺตํ วิปาเจนฺตํ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺถํ อโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี
ปกรณเ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ปลฺลจนฺนํ ปาริวฏฺฐกํ ๔ ปฏฺิกคฺเหตุ ภิกฺขุสฺส ภิกฺขุณิยา สิกฺขมานาย
สามเณรสฺส สามเณริยา อนุชานามิ ภิกฺขเว อิมํ
ปลฺลจนฺนํ ปาริวฏฺฐกํ ๕ ปฏฺิกคฺเหตุ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ อลฺลวาทิกาย ภิกฺขุณิยา
หตฺถโต จิวรํ ปฏฺิกคฺณฺหยฺย อลฺลวตฺร ปาริวฏฺฐกา ๖ นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๔๕] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อยํ
อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อลฺลวาทิกา นาม มาติโต
วา ปิติโต วา ยาว สตฺตมา ปิตามหฺยฺคา อสมฺพทฺธา ฯ ภิกฺขุณิ
นาม อุกฺโตสฺงเ อปฺสมฺปนฺนา ฯ จิวรํ นาม จฺจนํ จิวรานํ
๑-๒ ม. ย. ปาริวตฺตกจิวรํ ฯ ๓ ม. ย. น ปฏฺิกคฺเหตุสฺสนฺตํ ฯ ๔-๕ ม. ย.
ปาริวตฺตกํ ฯ ปาริวฏฺฐกจิวรฺนฺติปิ ปาโจ ฯ ๖ ม. ย. ปาริวตฺตกา ฯ เอวมฺปริปิ ฯ

อณฺณตฺร จีวรํ วิกปฺปนุปกํ ปจฺฉิมํ ๑ ฯ อณฺณตฺร ปาริวณฺณกาติ
จเปตฺวา ปาริวณฺณกํ ฯ ปฏิกุคฺคฺหาติ ปโยเค ทุกฺกํ ปฏิสาเณ
นิสฺสคฺคิย โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา ปุคฺคตสฺส
วา ฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯเปฯ อิทํ เม ภนฺเต
จีวรํ อณฺณตฺริกาเย ภิกฺขุณิยา หตฺถโต ปฏิกุคฺคํ อณฺณตฺร
ปาริวณฺณกา นิสฺสคฺคิย อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตี ฯเปฯ
ทเพยฺยาตี ฯเปฯ ทเพยฺยุนฺตี ฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมิตี ฯ

[๕๐] อณฺณตฺริกาเย อณฺณตฺริกสฺสณฺณี หตฺถโต ๒ จีวรํ
ปฏิกุคฺคฺหาติ อณฺณตฺร ปาริวณฺณกา นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติยํ ฯ
อณฺณตฺริกาเย เวตฺติโก หตฺถโต ๓ จีวรํ ปฏิกุคฺคฺหาติ อณฺณตฺร
ปาริวณฺณกา นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติยํ ฯ อณฺณตฺริกาเย ฌาตฺริกสฺสณฺณี
หตฺถโต ๔ จีวรํ ปฏิกุคฺคฺหาติ อณฺณตฺร ปาริวณฺณกา นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺติยํ ฯ

[๕๑] เอกโตอุปสมฺปนฺนายน หตฺถโต จีวรํ ปฏิกุคฺคฺหาติ
อณฺณตฺร ปาริวณฺณกา อาปตฺติ ทุกฺกนฺสฺส ฯ ฌาตฺริกาเย อณฺณตฺริกสฺสณฺณี
อาปตฺติ ทุกฺกนฺสฺส ฯ ฌาตฺริกาเย เวตฺติโก อาปตฺติ
ทุกฺกนฺสฺส ฯ ฌาตฺริกาเย ฌาตฺริกสฺสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๕๒] อนาปตฺติ ฌาตฺริกาเย ปาริวณฺณกํ ปรีตฺเตน วา วิปฺปลํ
วิปฺปลเณ วา ปรีตฺตํ ภิกฺขุ วิสฺสาสิ คณฺหาติ ตาวกาสิกํ
๑ ย. วิกปฺปนุปกปจฺฉิมํ ฯ ๒-๓-๔ ม. ย. อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

วินย. มหาวิภงฺโก (๒) - หน้าที่ 33

คณฺหาดี จีวรํ จเปตฺวา อณฺณํ ปริกฺขารํ คณฺหาดี สิग्ghมมานาย

สามณฺเริยา อุมฺมตฺตกฺกุสฺส อาทิกมฺมิกฺกุสฺสาคี ฯ

ปญฺจมสิग्ghขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ฉกฺขสํกฺขาปทํ

[๕๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต ปญฺโง ๑ โหติ ฌมฺมี กถํ กาคํฯ อถโฆ
อณฺฺตโร เสฏฺฐิปฺตุโต เยนายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต เตนฺฺปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตุตํ อภิฺวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ นิสิตฺติฯ เอกมนฺตํ นิสินฺนํ โข ตํ เสฏฺฐิปฺตุตํ อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต ฌมฺมียา กถาย สนฺทสฺเสติ สმაทเปติ
สมฺมุเตเชติ สมฺปทํเสติฯ อถโฆ โส เสฏฺฐิปฺตุโต อายสฺมตา
อุปนฺนุเทน สกฺยปฺตุเตน ฌมฺมียา กถาย สนฺทสฺสึโต สმაทปึโต
สมฺมุเตชึโต สมฺปทํสิโต อายสฺมนฺตํ อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตุตํ เอตทโวจ
วทฺเยยฺยถ ฆนฺเต เยน อตุโธ ปฏฺิพฺลา มยฺ อยฺยสฺส ทาคํ
ยทิตํ จีวรปิณฑฺพาทเสนาสนคิลาณปจฺจยภฺสชฺชปรึกฺขารานฺติ ๒ฯ สเจ
เม ตฺวํ อวฺุโส ทาทฺกาโมสิ อึโต เอกํ สากฺกํ เทหิตึฯ อมฺหากํ
โฆ ฆนฺเต กฺลปฺตุตฺตานํ กิสฺมึ วีย เอกสากฺกํ คนฺตุํ อากเมถ ๓
ฆนฺเต ยาว ฆรํ กจฺฉามิ ฆรํ คโต อึโต วา เอกํ สากฺกํ
๑ ม. ปญฺโงฯ ๒ ย. จีวร ... ปริกฺขารานฺติฯ ๓ ม. ย. อากเมหิฯ

ปหิณิสฺสามิ อโตะ วา สุนฺทรตรนฺติ ฯ พุคฺคิยมฺปิ โข อายสฺมา
อุปนฺนโท สกฺยปฺตุโตะ ตํ เสฏฺฐิปฺตุตฺตํ เอตทโวจ สเจ เม ตฺวํ
อาวุโส ทาทุกาโมสฺสิ อโตะ เอกํ สากฺกํ เทหิตฺติ ฯ อมฺหากํ โข
ภนฺเต กุลปฺตุตฺตานํ กิสฺมึ วีย เอกสากฺกํ คนฺตุํ อากเมถ ภนฺเต
ยาว ฌริ คจฺฉามิ ฌริ คโตะ อโตะ วา เอกํ สากฺกํ ปหิณิสฺสามิ
อโตะ วา สุนฺทรตรนฺติ ฯ ตติยมฺปิ โข อายสฺมา อุปนฺนโท สกฺยปฺตุโตะ
ตํ เสฏฺฐิปฺตุตฺตํ เอตทโวจ สเจ เม ตฺวํ อาวุโส ทาทุกาโมสฺสิ
อโตะ เอกํ สากฺกํ เทหิตฺติ ฯ อมฺหากํ โข ภนฺเต กุลปฺตุตฺตานํ กิสฺมึ
วีย เอกสากฺกํ คนฺตุํ อากเมถ ภนฺเต ยาว ฌริ คจฺฉามิ ฌริ
คโตะ อโตะ วา เอกํ สากฺกํ ปหิณิสฺสามิ อโตะ วา สุนฺทรตรนฺติ ฯ
กึ ปนฺ ตยา อาวุโส อทาทุกาเมน ปวาริตฺเตน ยํ ตฺวํ ปวาเรตฺวา
น เทสฺสิตฺติ ฯ อถ โข โส เสฏฺฐิปฺตุโตะ อายสฺมา อุปนฺนเทน
สกฺยปฺตุเตน นิปฺปิพฺปิยมาโน เอกํ สากฺกํ ทตฺวา อคมาสฺสิ ฯ มนุสฺสา
ตํ เสฏฺฐิปฺตุตฺตํ ปสฺสิตฺตฺวา เอตทโวจํ กิสฺส ตฺวํ อยฺย ๑ เอกสากฺกโก
อากจฺฉสฺสิตฺติ ฯ อถ โข โส เสฏฺฐิปฺตุโตะ เตสํ มนุสฺसानํ เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสิ ฯ มนุสฺสา อชฺชฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ มหิจฺฉา
อิเม สมนฺนา สกฺยปฺตุตฺติยา อสนฺตฺตฺตฺวา นยิเม ๒ สุกฺรา ฌมฺมนิมนฺตนาถ ๓
กาตฺถุ กถํ หิ นาม เสฏฺฐิปฺตุเตน ฌมฺมนิมนฺตนาถ
๑ ม. ยฺ. อยฺโย ฯ ๒ ม. ยฺ. นยิเมสํ ฯ ๓ ม. ยฺ. ฌมฺมนิมนฺตนาถ ฯ

กยิรมานาย สาฏกั คณฺหิสฺสนฺตํ ๑ ฯ อสฺโสสุ ไซ ภิภฺช เตสํ
 มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จีปนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิภฺช
 อปฺปิจฺณา สนฺตฺตฺตฺตา ฯ เป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ จีปนฺติ วิปาเจนฺติ
 กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนโท สกฺยปฺตฺโต เสฏฺฐิปฺตฺตํ จีวรํ
 วิญฺญาเปสฺสตีติ ฯ อถไซ เต ภิภฺช ภควโต เอตมคฺถํ อารโจะสุ ฯ
 สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนฺนท เสฏฺฐิปฺตฺตํ จีวรํ วิญฺญาเปสฺตีติ ฯ สจฺจํ
 ภควาติ ๒ ฯ ฌาตโก เต อุปนฺนท อญฺฌาตโกติ ฯ อญฺฌาตโก
 ภควาติ ฯ อญฺฌาตโก โมฆปฺริส อญฺฌาตกสฺส น ชานาติ ปฏฺฐิรूपํ
 วา อปฺปฏฺฐิรूपํ วา สนฺตํ วา อสนฺตํ วา ตตฺถ นาม ตฺวํ
 โมฆปฺริส อญฺฌาตกํ เสฏฺฐิปฺตฺตํ จีวรํ วิญฺญาเปสฺสตี เนตํ
 โมฆปฺริส อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวาย
 ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน ภิภฺชเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย
 ปน ภิภฺช อญฺฌาตกํ กหปตี วา กหปตานี วา จีวรํ วิญฺญาเปยฺย
 นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิภฺชุนํ สิกฺขาปทํ
 ปญฺจคฺคํ โหติ ฯ

[๕๔] เตน ไซ ปน สมเยน สมพฺพลา ภิภฺช สาเกตตา สวาคฺถี
 อทฺธานมคฺคปฏฺฐิปฺนนา โหนติ ฯ อนฺตรามคฺเค โจรา นิกฺขมิตฺวา
 เต ภิภฺช อจฺฉินฺทิสฺสุ ฯ อถไซ เต ภิภฺช ภควตา ปฏฺฐิขิตฺตํ
 อญฺฌาตกํ กหปตี วา กหปตานี วา จีวรํ วิญฺญาเปตฺตฺนฺติ
 # ๑ ม. ย. คหฺสฺสนฺตํ ๑ ๒ ย. อิตฺสทฺโท นตฺถิ ฯ

กุกุกุจายนุตา น วิณฺญาเปตุํ ยถานคฺคา ว สวตฺถิ คฺนตฺวา ภิกฺขุ
อภิวาเทนฺติ ฯ ภิกฺขุ เอวมาหํสุ สุนฺทรา โข อิมํ อวฺุโส
อาชีวกา เย อิมํ ภิกฺขุ อภิวาเทนฺตีติ ฯ เต เอวมาหํสุ น มยํ
อวฺุโส อาชีวกา ภิกฺขุ มยฺนฺติ ฯ ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ อุปาถิ
เอตทวอํ อิงฺฆ อวฺุโส อุปาถิ อิมํ อนฺนุญฺชชาหิตี ฯ อถ โข ๑ เต
ภิกฺขุ อายสฺมตา อุปาถินา อนฺนุญฺชชยมาณา เอตมตฺถํ อารโจะตุํ ๑ ฯ
อถ โข อายสฺมา อุปาถิ เต ภิกฺขุ อนฺนุญฺชชิตฺวา ภิกฺขุ เอตทวอ
ภิกฺขุ อิมํ อวฺุโส เทถ เตถํ ๒ จีวรานีติ ฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม ภิกฺขุ นคฺคา อากจฺฉิสฺสนฺติ นนฺุ นาม ติณฺเณ วา
ปฏิจฺฉาทตฺวา อากนฺตพฺพนฺติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อารโจะตุํ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นิตาเน เอตสฺมี ปกรณํ [๓]
ธมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว อจฺฉินฺน-
จีวรสฺส วา นนฺุจจีวรสฺส วา อญฺเฆวตํ กหปตี วา กหปตานี วา
จีวรํ วิณฺญาเปตุํ ยํ อวาสํ ปจฺฉมํ อุปคจฺฉติ สเจ ตตฺถ โหติ
สงฺฆสฺส วิหารจีวรํ วา อุตฺตรตฺถรณํ วา ญฺมมตฺถรณํ ๔ วา ภิสฺสิจฺฉวิ
วา ตํ คเหตุวา ปารุปีตุํ ตถจ โข ๕ ลภิตฺวา โอทหิสฺสสามิตี
โน เจ โหติ สงฺฆสฺส วิหารจีวรํ วา อุตฺตรตฺถรณํ วา ญฺมมตฺถรณํ
๑ ยฺ. อิมํ ปาจา นตฺถิ ฯ ๒ ม. ยฺ. เนถํ ฯ ๓ โป. ภิกฺขุสงฺฆํ สนนฺิปาตาเปตฺวา ฯ
๔ ม. ญฺมตฺถรณํ ฯ ๕ ม. ยฺ. ตถจ โขติ ปาโจ นตฺถิ ฯ

วา ภิสัจฉวิ วา ติณณ วา ปณณณ วา ปฏิจณาเหตุวา
อาคนุตพุพ นเดวว นคฺเคน อาคนุตพุพ โย อาคจฺเจย
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เอวญจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อลฺลวตถํ คหปตี วา คหปตานี วา
จีวรํ วิญญาเปยฺย อลฺลวตฺร สมยา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
ตตฺถายํ สมโย อจฺฉินฺนจีวโร วา โหติ ภิกฺขุ นฏฺจจีวโร วา
อัยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ

[๕๕] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัยํ
อิมสฺมิมิ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อลฺลวตโก นาม มาติโต
วา ปิติโต วา ยาว สตฺตมา ปิตามหฺยคา อสมฺพทฺโธ ฯ คหปติ
นาม โย โกจิ อการํ อชฺฌาวสตี ฯ คหปตานี นาม ยา กาจิ
อการํ อชฺฌาวสตี ฯ จีวรํ นาม นนฺนํ จีวรานํ อลฺลวตฺรํ จีวรํ
วิกปฺปนุปลํ ปจฺฉิมิ ๑ ฯ อลฺลวตฺร สมยาติ จเปตฺวา สมยํ ฯ อจฺฉินฺนจีวโร
นาม ภิกฺขุสฺส จีวรํ อจฺฉินฺนํ โหติ ราชฺฐหิ วา โจเรหิ
วา ชฺฐเตหิ วา เยหิ เกหิจิ วา อจฺฉินฺนํ โหติ ฯ นฏฺจจีวโร
นาม ภิกฺขุสฺส จีวรํ อคฺคินา วา ททฺธํ โหติ อุทฺเทน วา วุพฺหิ
โหติ อุนฺนุเรหิ วา อุปฺจิกาหิ วา ขายิตํ โหติ ปรีโภคชिณฺณํ
วา โหติ ฯ อลฺลวตฺร สมยา วิญญาเปติ ปโยเค ทุกฺกฏํ
ปฏฺฐิตาเกน นิสฺสคฺคิยํ โหติ นิสฺสชฺชิตพุพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส
๑ ยฺ. วิกปฺปนุปลปจฺฉิมิ ฯ

วา ปุคฺคตสฺส วาฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯเปฯ
อิทํ เม ภนฺเต จีวรํ อญฺญาตกํ คหปติกํ อญฺจตุร สมยา
วิญฺญาเปติ นิสฺสคฺคิยํ อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิติ ฯเปฯ
ทเพยฺยาติ ฯเปฯ ทเพยฺยุนฺติ ฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมีติ ฯ

[๕๖] อญฺญาตเก อญฺญาตกสฺสญฺญิ อญฺจตุร สมยา จีวรํ
วิญฺญาเปติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ อญฺญาตเก เวมฺติโก อญฺจตุร
สมยา จีวรํ วิญฺญาเปติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อญฺญาตเก
อญฺญาตกสฺสญฺญิ อญฺจตุร สมยา จีวรํ วิญฺญาเปติ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ ญาตเก อญฺญาตกสฺสญฺญิ อปฺตติ ทฺกฺกภูสฺส ฯ
ญาตเก เวมฺติโก อปฺตติ ทฺกฺกภูสฺส ฯ ญาตเก ญาตกสฺสญฺญิ
อนาปฺตติ ฯ

[๕๗] อนาปฺตติ สมเย ญาตกานํ ปวาริตานํ อญฺจสฺสตุถาย
อตุตฺโน ฐเนน อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

นฺนฺจสิทฺธิขาปทํ นินฺนฺจิตํ ฯ

สตตมศึกษาปท

[๕๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฌพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อจฺฉินฺนจิวฺรเก ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วทนฺตุติ ๑ ภควตา
อาวุโส อนฺุณฺณตํ อจฺฉินฺนจิวฺรสฺส วา นญฺจจิวฺรสฺส วา อณฺุณฺณตํ
คหปตี วา คหปตานี วา จิวฺริ วิณฺญาเปตฺตุ วิณฺญาเปถ อาวุโส
จิวฺรฺนฺตุติฯ อถํ อาวุโส ลทฺฐํ อเมหฺหิ จิวฺรฺนฺตุติฯ มยํ อาวุโส ๒
อายุสฺมฺนฺตํ อตฺถาย ๓ วิณฺญาเปมาติฯ วิณฺญาเปถ อาวุโสติฯ
อถ โข ฌพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อณฺุณฺณตเก ๔ คหปติเก อุปสงฺกมิตฺวา
เอตทโวจํ อจฺฉินฺนจิวฺรกา อาวุโส ภิกฺขุ อากตา เทถ เนลํ
จิวฺรฺนฺตุติ ๕ พหุํ จิวฺริ วิณฺญาเปสฺสุฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺุณฺณตโร
ปฺริโส สภายํ นิสินฺโน อณฺุณฺณตโร ปฺริสํ เอตทโวจ อจฺฉินฺนจิวฺรกา
อยุยา ๖ อากตา เนลํ ๗ มยา จิวฺริ ทินฺนฺนฺตุติฯ โสปี เอวมาห
มยาปี ทินฺนฺนฺตุติฯ อปโรปี เอวมาห มยาปี ทินฺนฺนฺตุติฯ เต
๑ ม. ย. วทนฺตุติฯ ๒๓๔ ม. ย. อิมे ปาธา นตฺถิฯ ๕ ม. ย. รา. จิวฺรานีติฯ
๖ ม. ย. อโยภิกฺขุฯ เอวมีทิสฺส จาเนสฺสุฯ ๗ ม. ย. เตลํฯ

อุชฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺนา สกฺยปฺตฺติยา
น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุํ จีวรํ วิญฺญาเปสฺสนฺติ ทฺสฺสวณฺชิชฺช ๑ วา
สมณฺนา ๒ สกฺยปฺตฺติยา กริสฺสนฺติ ปคฺคาหิกสาลํ วา ปสาเรสฺสนฺตีติ ฯ
อสุสฺสํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฌายนฺตานํ ชียนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา สนฺตฺตฺตฺตา ฯ เป ฯ เต
อุชฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุํ จีวรํ วิญฺญาเปสฺสนฺตีติ ฯ อถ โข เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺตํ อารโหเจสฺสํ ฯ สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว น
มตฺตํ ชานิตฺวา พหุํ จีวรํ วิญฺญาเปสฺสนฺตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห โมฆปฺริสา น มตฺตํ
ชานิตฺวา พหุํ จีวรํ วิญฺญาเปสฺสนฺตีติ ฯ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ
วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเว อาย ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺตฺตฺตฺตา ตตฺตฺเต อญฺญาตโก กหปฺติ
วา กหปฺตานี วา พหุํ จีวรํ อภิหฺนฺตฺตํ ปวาเรยฺย สนฺตฺตฺตฺตาปรมนฺเตน
ภิกฺขุณา ตโต จีวรํ สาทิตพฺพํ ตโต เจ อุตฺตฺตฺตา
สาทิเยยฺย นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๕๕] ตตฺตฺเต อญฺญินฺนจิวรํ ภิกฺขุ ฯ อญฺญาตโก นาม มาติโต
วา ปิตฺโต วา ยาว สตฺตฺมา ปิตามหฺยฺคา อสมฺพทฺโธ ฯ กหปฺติ นาม
โย โกจิ อคฺคาร์ อชฺฉาวสตี ฯ กหปฺตานี นาม ยา กาจิ อคฺคาร์
อชฺฉาวสตี ฯ พหุํ จีวรํ อภิหฺนฺตฺตํ พหุํ เกหิ จีวรํ อภิหฺนฺตฺตํ
๑ ม. ทฺสฺสวณฺชิชฺช ฯ ๒ โป. ทฺสฺสวณฺชิชา อิมํ สมณฺนา ฯ

ปวาเรยชาติ ยาวตัง อิจฺฉสิ ตาวตัง คณหาหิติ ฯ สนฺตรุตฺตรปรมนฺเตน
ภิกฺขุณา ตโต จีวรํ สาทิตพฺพนฺติ สเจ ตีณิ นฏฺจานิ
โหนฺติ เทว สาทิตพฺพานิ เทว นฏฺจานิ เอกํ สาทิตพฺพํ
เอกํ นฏฺจํ น [๑] สาทิตพฺพํ ฯ ตโต เจ อุตฺตริ สาทิเยยฺยติ
ตทฺตฺตริ วิญฺญาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ปฏฺฐิตาเกน นิสฺสคฺคิย
โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา ปุคฺคสฺส วา ฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯเปฯ อิมํ เม ภาณฺเต จีวรํ
อณฺณาตัง คหปฺตัง [๒] ตทฺตฺตริ วิญฺญาปิตํ นิสฺสคฺคิย อิมํ หิ สงฺฆสฺส
นิสฺสชฺชามิตี ฯเปฯ ททฺทยฺยติ ฯเปฯ ททฺทยฺยฺยฺยติ ฯเปฯ อายสฺมโต
ทมฺมีติ ฯ

[๖๐] อณฺณาตเก อณฺณาตกสฺสณฺนิ ตทฺตฺตริ จีวรํ วิญฺญาเปติ
นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺตियํ ฯ อณฺณาตเก เวมฺติโก ตทฺตฺตริ จีวรํ วิญฺญาเปติ
นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺตियํ ฯ อณฺณาตเก ณาตกสฺสณฺนิ ตทฺตฺตริ จีวรํ
วิญฺญาเปติ นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺตियํ ฯ ณาตเก อณฺณาตกสฺสณฺนิ
อาปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ ณาตเก เวมฺติโก อาปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ
ณาตเก ณาตกสฺสณฺนิ อนาปฺตติ ฯ

[๖๑] อนาปฺตติ เสสํ อหริสฺสามิตี หรฺนฺโต คจฺฉติ เสสํ
ตุเยหฺว โหตุติ เทนฺติ น อจฺฉินฺนการณา เทนฺติ น นฏฺจการณา
๑ ม. ย. กิณฺจิ ฯ ๒ ม. ย. อุปฺสงฺกมิตฺวา ฯ

เทนฺติ ฅาตกานํ ปวาริตานํ อตุตโน ฅเนน อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาคี ฯ

สตุตฺตมสฺทิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อภฺจฺมสํกฺขาปทํ

[๖๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิตฺตํ กุสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร
ปุริโส ปชาปตี เอตทโวจ อຍ္ຍํ อุปนฺนํ จีวเรน อจฺจนาเทสุสามิตีฯ
อสุโสสี โข อณฺฺตโร ปิตฺตจาริโก ภิกฺขุ ตสฺส ปุริสสฺส อิมํ
วาทํ ภาสฺमानสฺสฯ อถ โข โส ภิกฺขุ เยนายสุมา อุปนฺนํ โท
สฺกยฺปุตฺโต เตนฺฺปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายุสฺมนฺตํ อุปนฺนํ สฺกยฺปุตฺตํ
เอตทโวจ มหาปุณฺโณสิ ตฺวํ อวฺุโส อุปนฺนํ อมฺกสฺมิ
โองาเส อณฺฺตโร ปุริโส ปชาปตี เอตทโวจ อຍ္ຍํ อุปนฺนํ
จีวเรน อจฺจนาเทสุสามิตีฯ อตฺถาวฺุโส มํ โส อุปฺภูจฺจาโกติฯ อถ โข
อายุสฺมา อุปนฺนํ โท สฺกยฺปุตฺโต เยน โส ปุริโส เตนฺฺปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา ตํ ปุริสํ เอตทโวจ สจฺจํ กิร มํ ตฺวํ อวฺุโส
จีวเรน อจฺจนาเทสุสามิตีฯ อปี มยฺย ๑ เอวํ โหติ อຍ္ຍํ อุปนฺนํ
จีวเรน อจฺจนาเทสุสามิตีฯ สเจ โข มํ ตฺวํ อวฺุโส จีวเรน
อจฺจนาเทสุสามิตี เอวฺุรูปฺเนน จีวเรน อจฺจนาเทหิ กฺยาหํ ๒ เตน
อจฺจนฺฺโนปี กริสฺสามิ ยาหํ ๓ น ปริภฺรฺชฺชิสฺสามิตีฯ อถ โข โส
ปุริโส อฺุชฺฌายติ จิยติ วิปาเจติ มหิจฺจนา อิมํ สมณฺา
สฺกยฺปุตฺติยา อสนฺฺตฺถฺจฺจา นยิเม สฺกฺรา จีวเรน อจฺจนาเทหํ กถํ
๑ ม. ยฺ. เมยฺยฯ เม อຍ္ຍํ อติ ทุวิสุปี วิกฺปฺเปสุ ปทฺจฺเจโทฯ
๓ ยํ อหนฺฺติ ปทฺจฺเจโทฯ

หิ นาม อโย โอปนโนโท มยา ปุพเพ อปฺปวาริโต [๑] อุปสงกมิตฺวา
จิเวเร วิภังโก อปฺปชชิสฺสตีติ ฯ อสฺสโสตฺถุ โข ภิกฺขุ ตสฺส ปุริสสฺส
อุชฺฌายนฺตสฺส ชียนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺส ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺณา
สนฺตฺตฺถุจฺจา ฯ เป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ

นาม อายสฺมา อุปนโนโท สกฺยปฺตฺโต ปุพเพ อปฺปวาริโต คหปติกํ
อุปสงกมิตฺวา จิเวเร วิภังโก อปฺปชชิสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺถํ อาริเจตฺถุ ฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนนฺท ปุพเพ
อปฺปวาริโต คหปติกํ อุปสงกมิตฺวา จิเวเร วิภังโก อปฺปชชิสฺสตีติ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ ฌาตโก เต อุปนนฺท อณฺณตโกติ ฯ อณฺณตโก
ภควาติ ฯ อณฺณตโก โมฆปุริส อณฺณตกสฺส น ชานาติ ปฏฺฐิรูปํ
วา อปฺปฏฺฐิรูปํ वा สนฺตํ वा อสนฺตํ वा ตตฺถ นาม ตฺวํ

โมฆปุริส ปุพเพ อปฺปวาริโต อณฺณตกํ คหปติกํ อุปสงกมิตฺวา
จิเวเร วิภังโก อปฺปชชิสฺสตีติ เนตํ โมฆปุริส อปฺปสนฺนํ น
ปสทาทย ปสนฺนํ น วา ภิกฺขุภิกฺขเว ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ ภิกฺขุ ปเนว อุทฺทิสฺส อณฺณตกสฺส
คหปติสฺส วา คหปตานิยา วา จีวรเจตฺตาปนํ ๒ อุปกฺขมฺหิ โหติ

๑ ม. มํ ฯ ๒ ม. จีวรเจตฺตาปนํ ฯ จีวร เจตฺตาเปเนติ ปริวตฺเตเนติ เอเตน

จีวรมุเลนาติ จีวรเจตฺตาปนํ ฯ ยทาทีนา สุตฺเตน นาคโมติ คณฺณิยํ วุตฺตํ ฯ ตสฺมา

เขญฺญเยน จีวรเจตฺตาปนฺนติ ปจฺนติ ฯ ตํ ปมาณํ น โหติ เทวภาวสฺส การณาภาวโต ฯ

อิมินา จีวรเจตปเนน จีวร เจตาเปตฺวา อิตถนฺนํ ภิภุํ จีวเรน
อจฺฉาทสฺสามิตฺติ ฯ ตตฺร เจ โส ภิภุํ ปุพฺเพ อปฺปวาริตฺติ
อุปฺสงฺกมิตฺวา จีวเร วิภปฺปี อปชฺเชยฺย สาธุ วต มํ อายสฺมา
อิมินา จีวรเจตปเนน เอวรูปํ วา เอวรูปํ วา จีวร เจตาเปตฺวา
อจฺฉาทหิตฺติ กลฺยาณกมฺยตฺติ อุปาทาย นิสฺสคฺคิยฺย ปาจิตฺตียนฺนติ ฯ

[๖๓] ภิภุํ ปเนว อุทฺทิสฺสาติ ภิภุํสฺสตฺถาย ภิภุํ อารมฺมณฺ
กริตฺวา ภิภุํ อจฺฉาทสฺสามิตฺติ ฯ อถฺฉาทโก นาม มาติโต วา
ปิตฺติโต วา ยาว สตฺตมา ปิตามหฺยฺคา อสมฺพทฺโธ ฯ กหฺปติ
นาม โย โภจิ อคฺาริ อชฺฉาวสฺติ ฯ กหฺปตานี นาม ยา
กาจิ อคฺาริ อชฺฉาวสฺติ ฯ จีวรเจตปเนน นาม หิรณฺณํ วา
สุวรรณฺณํ วา มณฺนิ วา มุตฺตา วา มสฺสารคฺคฺลํ ๑ วา ผลิโก วา
ปฏฺโถ วา สุตฺตํ วา กปฺปาโส วา ฯ อิมินา จีวรเจตปเนนาคิ
ปจฺจุปฏฺฐิตฺเตน ฯ เจตาเปตฺวาติ ปรีวฏฺฏเตตฺวา ๒ ฯ อจฺฉาทสฺสามิตฺติ
ทสฺสามิตฺติ ฯ ตตฺร เจ โส ภิภุํติ ยํ ภิภุํ อุทฺทิสฺส จีวรเจตปเนน
อุปฺกขมฺภูํ โหติ โส ภิภุํ ฯ ปุพฺเพ อปฺปวาริตฺติติ ปุพฺเพ อวฺตุโต
โหติ กิทฺธิเสน เต ฆนฺเต จีวเรน อตฺถิโก กิทฺธิสํ เต จีวร
เจตาเปตฺสฺสามิตฺติ ๓ ฯ อุปฺสงฺกมิตฺวาติ ฆริ คนฺตุวา ยตฺถ กตฺถจิ
๑ ม. ย. มุตฺตา วา มณฺนิ วา ปวาโฬ วา ฯ ๒ ม. ย. รา. ปรีวตฺเตตฺวา ฯ
เอวมฺปริปิ ฯ ๓ ม. ย. เจตาเปมิตฺติ ฯ

อุปสงฺกมิตฺวา ฯ จีวเร วิภปฺปี อาปชฺชชยฺยาติ อายตฺ์ วา โหตุ
วิตถตฺ์ วา อปฺปิตฺ์ วา สณฺหํ วา ฯ อิมินา จีวรเจตฺาปเนนาติ
ปจฺจุปฺภูจฺิตฺเณ ฯ เอวรूपํ วา เอวรूपํ วาติ อายตฺ์ วา วิตถตฺ์
วา อปฺปิตฺ์ วา สณฺหํ วา ฯ เจตฺาเปตฺวาติ ปรีวภูฏฺเฏตฺวา ฯ
อจฺญาเทหีติ ทชฺเชหิ ฯ กฺลฺยาณกมฺยตฺ์ อุปาทายาติ สฺาฐตฺุถิโก ๑
มหกฺขมตฺุถิโก ฯ ตสฺส วจเนน อายตฺ์ วา วิตถตฺ์ วา อปฺปิตฺ์
วา สณฺหํ วา เจตฺาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺภูํ ปฏฺิลาเกน นิสฺสคฺคฺคิยฺ
โหติ นิสฺสชฺชชิตฺัพพํ สงฺฆสฺส วา กณฺสฺส วา ปุคฺคกฺลสฺส วา ฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชชิตฺัพพํ ฯเปฯ อิทํ เม ภนฺเต จีวรํ
ปุพฺเพ อปฺปวารีโต อณฺเฑตฺกํ คหปตฺิกํ อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร
วิภปฺปี อาปนฺนํ นิสฺสคฺคฺคิยฺ อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชชามิตฺิ ฯเปฯ
ทเพยฺยาติ ฯเปฯ ทเพยฺยุนฺติ ฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมิตฺิ ฯ

[๖๔] อณฺเฑตฺเก อณฺเฑตฺกสฺสณฺนิ ปุพฺเพ อปฺปวารีโต คหปตฺิกํ
อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิภปฺปี อาปชฺชชติ นิสฺสคฺคฺคิยฺ ปาจิตฺุติยฺ ฯ
อณฺเฑตฺเก เวมตฺิโก ปุพฺเพ อปฺปวารีโต คหปตฺิกํ อุปสงฺกมิตฺวา
จีวเร วิภปฺปี อาปชฺชชติ นิสฺสคฺคฺคิยฺ ปาจิตฺุติยฺ ฯ อณฺเฑตฺเก
ณฺเฑตฺกสฺสณฺนิ ปุพฺเพ อปฺปวารีโต คหปตฺิกํ อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร
วิภปฺปี อาปชฺชชติ นิสฺสคฺคฺคิยฺ ปาจิตฺุติยฺ ฯ ณฺเฑตฺเก อณฺเฑตฺกสฺสณฺนิ
อาปตฺุติ ทุกฺกณฺสฺส ฯ ณฺเฑตฺเก เวมตฺิโก อาปตฺุติ ทุกฺกณฺสฺส ฯ
ณฺเฑตฺเก ณฺเฑตฺกสฺสณฺนิ อนาปตฺุติ ฯ

๑ ม. ย. สฺาฐตฺุถิโก ฯ

[๖๕] อนาปตติ ฌตถกานํ ปวาริตานํ อญฺสสุตฺตถาย
อตุตฺโน ฐเนน มหคฺฆํ เจตทาเปตฺตกาตฺส อปฺปคฺฆํ เจตทาเปตฺติ
อุมมตฺตกตฺส อาทิกมฺมิกตฺสาคี ฯ
อฏฺฐมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นวมสิกขาปท

[๖๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถึยฺย วิหริติ เขตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร
ปุริโส อณฺฺตโร ปุริสํ เอตทโวจ อຍ္ຍိ อุปนฺนํ ฐีวเรณ
อจฺฉาเทศฺสามิตฺติฯ โสปี เอมมาห อหฺมปิ อຍ္ຍိ อุปนฺนํ ฐีวเรณ
อจฺฉาเทศฺสามิตฺติฯ อสุโสสิ โข อณฺฺตโร ปิณฑจาริกโก ภิกฺขุ
เตสํ ปุริสานํ อิมํ กถาสลฺลาปํฯ อถ โข โส ภิกฺขุ เยนายสฺมา
อุปนฺนโท สกฺขปฺตุโต เตนฺฺปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา आयสฺมนฺตํ
อุปนฺนํ สกฺขปฺตุตํ เอตทโวจ มหาปฺลฺโยสิ ตํ อวฺโส อุปนฺนท
อมุกฺขมํ โอกาเส อณฺฺตโร ปุริโส อณฺฺตโร ปุริสํ เอตทโวจ
อຍ္ຍိ อุปนฺนํ ฐีวเรณ อจฺฉาเทศฺสามิตฺติ โสปี เอมมาห อหฺมปิ
อຍ္ຍိ อุปนฺนํ ฐีวเรณ อจฺฉาเทศฺสามิตฺติฯ อตฺถาวฺโส มํ เต
อุปฺนฺจาทิกํฯ อถ โข आयสฺมา อุปนฺนโท สกฺขปฺตุโต เยน
เต ปุริสา เตนฺฺปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา เต ปุริเส เอตทโวจ
สจฺจํ กิร มํ ตฺมฺเห อวฺโส ฐีวเรหิ อจฺฉาเทศฺสามิตฺติฯ อปี
นยฺย ๑ เอวํ โหติ อຍ္ຍิ อุปนฺนํ ฐีวเรหิ อจฺฉาเทศฺสามิตฺติฯ สเจ
โข มํ ตฺมฺเห อวฺโส ฐีวเรหิ อจฺฉาเทศฺสามิตฺติฯ เอวฺรูเปณ ฐีวเรณ
อจฺฉาเทถ กฺยาหํ เตหิ อจฺฉนฺโนปี กริสฺสามิ ยานาหํ น
๑ โน อຍ္ຍิ อิติ ปทฺจฺเจโทฯ

ปริภุชชิสฺสามีติ ฯ อถ โข เต ปุริสา อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ
มหิจฺฉา อิมเ สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา อสนฺตฺตฺตฺตา นยิมเ สฺกฺรา
จิวเรหิ อจฺฉาเทตฺถ กถํ หิ นาม อโย โอุปนฺนโท อเมหิ
ปฺพเพ อุปฺปวาริโต อุปฺสงฺกมิตฺวา จิวเร วิกปฺปี อาปชฺชิสฺสตีติ ฯ
อสุโสสุ โข ภิกฺขุ เตสํ ปุริสานํ อุชฺฌายนฺตานํ จิยนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อุปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนโท สกฺยปฺตฺโต
ปฺพเพ อุปฺปวาริโต กหฺปติเก อุปฺสงฺกมิตฺวา จิวเร วิกปฺปี
อาปชฺชิสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเจสุ ฯ สจฺจํ
กิร ตฺวํ อุปนฺนท ปฺพเพ อุปฺปวาริโต กหฺปติเก อุปฺสงฺกมิตฺวา
จิวเร วิกปฺปี อาปชฺชิสฺสตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ ฉาตกา เต อุปนฺนท
อณฺเฑตกาติ ฯ อณฺเฑตกา ภควาติ ฯ อณฺเฑตโก โมฆปฺริส
อณฺเฑตกานํ น ชานาติ ปฏฺิรूपํ วา อุปฺปฏฺิรूपํ วา สนฺตํ วา อสนฺตํ วา
ตตฺถ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส ปฺพเพ อุปฺปวาริโต อณฺเฑตเก กหฺปติเก
อุปฺสงฺกมิตฺวา จิวเร วิกปฺปี อาปชฺชิสฺสตีติ เนตํ โมฆปฺริส
อุปฺปสนฺนानํ วา ปสาทาย ปสนฺนानํ วา ภิกฺขุโยภาวาย ฯเปฯ เอวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ ภิกฺขุ ปเนว อุทฺทิสฺส
อุภินฺนํ อณฺเฑตกานํ กหฺปตีนํ วา กหฺปตานีนํ วา ปจฺเจกจิวร-
เจตาปนา อุปฺกฺขฺญา โหนฺติ อิมหิ มยํ ปจฺเจกจิวรเจตาปเนหิ
ปจฺเจกจิวรานิ เจตาเปตฺวา อิตฺถนฺนํ ภิกฺขุ จิวเรหิ

อจฺจาทสฺสามาติ ฯ ตตฺร เจ โส ภิกฺขุ ปุพฺเพ อปฺปวาริโต
อุปสงฺกมิตฺวา จีวรํ วิภังฺปิ อปชฺเชยฺย สาธุ วต มํ อายสฺมนโต
อิเมหิ ปจฺเจกจีวรเจตปเนหิ เอวรูปํ วา เอวรูปํ วา จีวรํ
เจตปเตตฺวา อจฺจาทถ อุโภ ว สนฺตฺวา เอเกนาติ กฺลฺยาณกมฺยตํ
อุปาทาย นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๖๘] ภิกฺขุํ ปเนว อุทฺทิสฺสาติ ภิกฺขุสฺสตฺถาย ภิกฺขุํ อารมฺมณํ
กริตฺวา ภิกฺขุํ อจฺจาทตฺถกามา ฯ อุภินฺนนฺติ ทฺวินฺนํ ฯ อณฺเฏตกา
นาม มาติโต วา ปิตฺติโต วา ยาว สตฺตมา ปิตามหฺยฺคา อสมฺพทฺธา ฯ
คหปตี นาม ๑ เย เกจิ อการํ อชฺฌาวสนฺติ ฯ คหปตานี นาม ๒
ยา กาจิ อการํ อชฺฌาวสนฺติ ฯ จีวรเจตปนา นาม หิรณฺญา
วา สฺวณฺณา วา มณฺี วา มุตฺตา วา มสารคฺลฺลา ๓ วา ผลิกา
วา ปฏฺกา วา สุตฺตา วา กปฺปาสา วา ฯ อิเมหิ จีวรเจตปเนหิติ
ปจฺจุปฏฺจิตฺเทหิ ฯ เจตปเตตฺวาติ ปรีวณฺเฏตฺวา ฯ อจฺจาทสฺสามาติ
ทสฺสาม ฯ ตตฺร เจ โส ภิกฺขุติ ยํ ภิกฺขุํ อุทฺทิสฺส
จีวรเจตปนา อุปกฺขณฺวา โหนฺติ โส ภิกฺขุ ฯ ปุพฺเพ อปฺปวาริโตติ
ปุพฺเพ อวฺตุโต โหติ กิทิเสน เต ฆนฺเต จีวเรน อตฺถโถ กิทิสํ
๑ ยฺ. คหปตีกา ฯ ๒ ม. ยฺ. คหปตานีโย นาม ฯ ๓ ม. ยฺ. มุตฺตา วา
มณฺี วา ปวาพา วา ฯ

เต จีวร เจตาเปตฺตสามาติ ๑ ฯ อุปสงฺกมิตฺวาติ ฌริ คณฺตฺวา ยตฺถ
 กตฺถจฺจ อุปสงฺกมิตฺวา ฯ จีวเร วิกปฺปํ อापชฺเชยฺยาติ อายตํ
 วา โหตุ วิตฺถตํ วา อปฺปิตํ วา สณฺหํ วา ฯ อิมเหิ จีวรเจตาปนเหิตี
 ปจฺจุปฺภูจฺเจตี ฯ เอวรूपํ วา เอวรूपํ วาติ อายตํ วา
 วิตฺถตํ วา อปฺปิตํ วา สณฺหํ วา ฯ เจตาเปตฺตวาติ ปรีวณฺเณตฺวา ฯ
 อจฺฉนฺตเถวาทิ ทชฺเชตฺต ฯ อุโภ ว สนฺตฺตา เอเกนาติ เทวปี เอเกน ฯ
 กลฺยาณกมฺยตํ อุปาทายาติ สาธฺตุตฺถิโก มหคฺฆมฺตฺถิโก ฯ ตสฺส
 วจเนน อายตํ วา วิตฺถตํ วา อปฺปิตํ วา สณฺหํ วา เจตาปนฺตฺติ
 ปโยเค ทุกฺกณฺฏํ ปฏฺฐิตาเกน นิสฺสคฺคิยํ โหตี นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส
 วา คณฺสสฺส วา ปุคฺคสฺส วา ฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว
 นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯเปฯ อิทํ เม ภนฺเต จีวรํ ปุพฺเพ อปฺปวาริโต อณฺเณตฺถเก
 คหฺปติเก อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อापนฺนํ นิสฺสคฺคิยํ อิมานํ
 สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตี ฯเปฯ ทเพยฺยาติ ฯเปฯ ทเพยฺยุนฺตี ฯเปฯ
 อายสฺมโต ทมฺมีตี ฯ

[๖๘] อณฺเณตฺถเก อณฺเณตฺถกสฺสณฺณิ ปุพฺเพ อปฺปวาริโต คหฺปติเก
 อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อापชฺชติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ
 อณฺเณตฺถเก เวมตีโก ปุพฺเพ อปฺปวาริโต คหฺปติเก อุปสงฺกมิตฺวา
 จีวเร วิกปฺปํ อापชฺชติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ อณฺเณตฺถเก
 ณะตฺถกสฺสณฺณิ ปุพฺเพ อปฺปวาริโต คหฺปติเก อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร
 # ๑ ม. ย. เจตาเปมาติ ฯ

วิกปป์ อापชชติ นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ ฅาตเก อญฺฅาตกสณฺณิ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฅาตเก เวมฺติโก อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ฅาตเก ฅาตกสณฺณิ อนาปตฺติ ฯ

[๖๕] อนาปตฺติ ฅาตกานํ ปวาริตานํ อญฺลสฺสตุถาย
อตุตโน ฅเนน มหคฺุํ เจตาเปตุกามานํ อปฺปคฺุํ เจตาเปติ
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺุํมิกสฺสชาติ ฯ
นวมสิกฺขาปํ นิกฺุจิตํ ฯ

ทสมสิกขาปทํ

[๗๐] เตน สมเยน พุทุโธ ภควา สาวตถึยิ วิหริติ เขตวเน
อนาถปิณฑิกสุส อารามะฯ เตน โข ปน สมเยน อายสุมโต
อุปนนุทสุส สกยปุตฺตสุส อุปฏฺฐาโก มหามตฺโต อายสุมโต
อุปนนุทสุส สกยปุตฺตสุส ทูเตน จีวรเจตاپนํ ปาหเสสิ อิมินา
จีวรเจตاپเนน จีวรํ เจตาเปตฺวา อัยยํ อุปนนุทํ จีวเรน อจฺฉาทะหีติ ฯ
อถโข โส ทฺวโต เยนายสุมมา อุปนนุโท สกยปุตฺโต เตนุปลสงฺกมิ
อุปลสงฺกมิตฺวา อายสุมนฺตํ อุปนนุทํ สกยปุตฺตํ เอตทโวจ อิทํ โข
ภนฺเต อายสุมนฺตํ อุทฺทิสฺส จีวรเจตاپนํ อากตํ ปฏฺฐิกคณฺหาตุ
อายสุมมา จีวรเจตاپนนฺติ ฯ เอวํ วุตฺเต อายสุมมา อุปนนุโท
สกยปุตฺโต ตํ ทฺวตํ เอตทโวจ น โข มยํ อาวุโส จีวรเจตاپนํ
ปฏฺฐิกคณฺหาม จีวรณฺจ โข มยํ ปฏฺฐิกคณฺหาม กาลเณน กปฺปิยนฺติ ฯ
เอวํ วุตฺเต โส ทฺวโต อายสุมนฺตํ อุปนนุทํ สกยปุตฺตํ เอตทโวจ
อตุลฺลิตํ ปนายสุมโต โกจึ เวยฺยาวจฺจกโรติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺตโร อุปาสโก อารามํ อคฺมาสิ เกนจิทฺเวว กรณฺนิเยน ฯ
อถโข อายสุมมา อุปนนุโท สกยปุตฺโต ตํ ทฺวตํ เอตทโวจ เอโส
โข อาวุโส อุปาสโก ภิกฺขุณฺโณ เวยฺยาวจฺจกโรติ ฯ อถโข โส
ทฺวโต ตํ อุปาสกํ สลฺลญาเปตฺวา เยนายสุมมา อุปนนุโท สกยปุตฺโต

เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนุตฺตํ อุปนฺนทํ สกฺยปฺตฺตํ เอตทโวจ

ยํ โข ภนฺเต อายสฺมา เวยฺยาวจฺจกริ นินฺทิตฺติ สลฺลตฺโต โส

มยา อุปสงฺกมตฺตํ อายสฺมา กาเลน จีวเรน ตํ อจฺญาเทสฺสตีติ [๑] ฯ

เตน โข ปน สมเยน ๒ อายสฺมา อุปนฺนโท สกฺยปฺตฺโต ตํ อุปาสกํ น

กิลฺยจิ อวจาสิ ฯ ทฺตฺติมฺปิ โข โส มหามตฺโต อายสฺมโต

อุปนฺนทสฺส สกฺยปฺตฺตสฺส สนฺติเก ทฺตํ ปาเหสิ ปริภุชฺชตฺตํ อโย

ตํ จีวรํ อิจฺฉาม มยฺ อโยเยน ตํ จีวรํ ปริภุชฺชตฺตํ ฯ ทฺตฺติมฺปิ

โข อายสฺมา อุปนฺนโท สกฺยปฺตฺโต ตํ อุปาสกํ น กิลฺยจิ อวจาสิ ฯ

ตฺตฺติมฺปิ โข โส มหามตฺโต อายสฺมโต อุปนฺนทสฺส สกฺยปฺตฺตสฺส

สนฺติเก ทฺตํ ปาเหสิ ปริภุชฺชตฺตํ อโย ตํ จีวรํ อิจฺฉาม มยฺ

อโยเยน ตํ จีวรํ ปริภุชฺชตฺตํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นิกมสฺส ๓

สมโย โหติ ฯ นิกเมน ๔ จ กติกา กตา โหติ โย ปจฺฉา

อากจฺฉติ ปญฺญาสมฺพทฺโรติ ๕ ฯ อถ โข อายสฺมา อุปนฺนโท

สกฺยปฺตฺโต येन โส อุปาสโก เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา

ตํ อุปาสกํ เอตทโวจ อตฺถโธ เม อวฺุโส จีวเรนาติ ฯ อชฺชุโณห

๑ ม. ยฺ. เตน โข ปน สมเยน โส มหามตฺโต อายสฺมโต อุปนฺนทสฺส สกฺยปฺตฺตสฺส

สนฺติเก ทฺตํ ปาเหสิ ปริภุชฺชตฺตํ อโย ตํ จีวรํ อิจฺฉาม มยฺ อโยเยน ตํ จีวรํ

ปริภุชฺชตฺตํ ๒ ม. ยฺ. อถ โข ฯ ๓ ม. ยฺ. เนกมสฺส ฯ ๔ ม. ยฺ. เนกเมน ฯ

๕ ม. ยฺ. ปญฺญาสํ พทฺโรติ ฯ เอวมฺปฺริปี ฯ

ภนฺเต อากเมหิ อชฺช นิคมสฺส สมโย นิกเมน จ กติกา
กตา โหติ โย ปจฺจมา อากจฺจติ ปญฺจาสมพทฺฺโรติ ฯ อชฺชเว
เม อาวุโส จีวรํ เทหิติ โวฏฺฏิกาย ปรามลฺลํ ฯ อถโข โส
อุปาสโก อายสฺมตา อุปนฺนุเทน สกฺยปฺตฺเตน นิปฺปิพฺยมาโน
อายสฺมโต อุปนฺนุทสฺส สกฺยปฺตฺตสฺส จีวรํ เจตาเปตฺวา ปจฺจมา
อคมลฺลํ ฯ มนุสฺสา ตํ อุปาสกํ เอตทวโจ กิสฺส ตฺวํ อyy ๑
ปจฺจมา อากโต ปญฺจาลํ ชิโนลลิตํ ฯ อถโข โส อุปาสโก
เตลํ มนุสฺसानํ เอตมตฺถํ อโรเจลฺลํ ฯ มนุสฺสา อชฺชฌายนฺติ จิยนฺติ
วิปาเจนฺติ มหิจฺจมา อิมํ สมณํ สกฺยปฺตฺติยา อสนฺตฺตฺจฺจา นยิเมลํ
สฺกฺริ เวyyาวจฺจปี กาคฺคํ กถํ หิ นาม อุปนฺนุโท สกฺยปฺตฺโต
อุปาสเกน อชฺชฺโณห ภนฺเต อากเมหิติ วุจฺจมาโน นาคเมสฺสตีติ ๒ ฯ
อสุโสตุํ โข ภิกฺขุ เตลํ มนุสฺसानํ อชฺชฌายนฺตานํ จิยนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ ฯ ye เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจมา ฯ ye เต อชฺชฌายนฺติ
จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตฺโต
อุปาสเกน อชฺชฺโณห ภนฺเต อากเมหิติ วุจฺจมาโน นาคเมสฺสตีติ ๓ ฯ
อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจลฺลํ ฯ สจฺจํ กิร
ตฺวํ อุปนฺนุท อุปาสเกน อชฺชฺโณห ภนฺเต อากเมหิติ วุจฺจมาโน
๑ ม. yy. อyyโย ฯ ๒ yy. กถํ หิ นาม อุปาสเกน ... วุจฺจมาโน นาคเมสฺสตีติ ฯ
๓ yy. นาคเมสฺสตีติ ฯ

นาคเมสตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ
นาม ตฺวํ โมฆปุริส อุปาสเกน อชฺชุโณห ฆนฺเต อากเมหีติ
วฺจฺจมาโน นาคเมสฺสตี เนตํ โมฆปุริส อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย
ปสนฺนํ วา ภิกฺขุโยทวาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิทฺถาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ ภิกฺขุํ ปเนว อุทฺทิสฺส ราชา วา
ราชโกคฺโค วา พุราหฺมโณ วา คหปติโก วา ทูเตน จีวรเจตاپนํ
ปหิณฺเอยฺย อิมินา จีวรเจตاپเนน จีวรํ เจตาเปตฺวา อิตฺถนฺนํ
ภิกฺขุํ จีวเรน อจฺฉาทะหีติ ฯ โส เจ ทูโต ตํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา
เอวํ วทฺเขยฺย อิทํ โข ฆนฺเต อายสฺมนตํ อุทฺทิสฺส จีวรเจตاپนํ
อากตํ ปฏิกฺคณฺหาตุ อายสฺมา จีวรเจตاپนนฺติ ฯ เตน ภิกฺขุณา
โส ทูโต เอวเมสฺส วณฺนิโย น โข มยฺ อวฺโส จีวรเจตاپนํ
ปฏิกฺคณฺหาม จีวรณฺจ โข มยฺ ปฏิกฺคณฺหาม กาลเณ กปฺปิยนฺติ ฯ
โส เจ ทูโต ตํ ภิกฺขุํ เอวํ วทฺเขยฺย อตฺถิ ปนายสฺมโต โกจิ
เวยฺยาวจฺจกโรติ ฯ จีวรตฺถิเกณ ภิกฺขเว ภิกฺขุณา เวยฺยาวจฺจกโร
นิตฺทิสฺสิตฺพุโพ อารามิโก วา อุปาสโก วา เอโส โข อวฺโส
ภิกฺขุณฺ เวยฺยาวจฺจกโรติ ฯ โส เจ ทูโต ตํ เวยฺยาวจฺจกรํ
สณฺหาเปตฺวา ตํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วทฺเขยฺย ยํ โข ฆนฺเต
อายสฺมา เวยฺยาวจฺจกรํ นิตฺทิสฺส สณฺหตฺโต โส มยา อุปสงฺกมตุ
อายสฺมา กาลเณ จีวเรน ตํ อจฺฉาทะสฺสตีติ ฯ จีวรตฺถิเกณ
ภิกฺขเว ภิกฺขุณา เวยฺยาวจฺจกโร อุปสงฺกมิตฺวา ทฺวิตฺติกฺขตฺตํ

โจเทตพุโพ สารตพุโพ อตุโธ เม อาวุโส จิวเรนาติ ฯ ทวิตติภขตตุ
 โจทยมาโน สารยมาโน ๑ ตํ จิวรี อภินิปรุผาเทยย อิจเจตํ กุสลํ
 โน เจ อภินิปรุผาเทยย จตุภขตตุํ ปณจภขตตุํ ฆภขตตุปรมํ ๒
 ตุณ्हีภูเตน อุททิสฺส จาตพุพํ จตุภขตตุํ ปณจภขตตุํ ฆภขตตุปรมํ
 ตุณ्हีภูโต อุททิสฺส ติฏฐมาโน ตํ จิวรี อภินิปรุผาเทยย อิจเจตํ
 กุสลํ โน เจ อภินิปรุผาเทยย ตโต เจ อุตฺตริ วายมมาโน
 ตํ จิวรี อภินิปรุผาเทยย นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ โน เจ อภินิปรุผาเทยย
 ยตฺสส จิวเรตาปนํ อากตํ ตตฺถ สามํ วา กนฺตพุพํ
 ทฺวโต วา ปาเหตุพุโพ ยํ โข ตฺเมห อายสฺมนฺโต ภิกฺขุํ อุททิสฺส
 จิวเรตาปนํ ปหิณฺตถ น ตํ ตสฺส ภิกฺขุโน กิณฺจิ อตถํ อนุโภติ
 ยฺยชฺชนฺตายสฺมนฺโต สกํ มา โว สกํ วินสฺสชาติ ๓ ฯ อยํ ตตฺถ
 สามีจิติ ฯ

[๗๑] ภิกฺขุํ ปเนว อุททิสฺสชาติ ภิกฺขุสฺสตถาย ภิกฺขุํ อารมฺมณํ

- # ๑ โจทยมาโน สารยมาโนติ ปจฺนติ ฯ ตํ น ยฺยชฺชติ ฯ น หิ อิเม ปาจา
- # กมฺมวาทกา ฯ เต เจ กมฺมวาทกา สियํ เวยฺยวาทจฺจโรติ ปทํ อภินิปรุผาเทยฺยชาติ
- # ปเท กตฺตา สिया ฯ เอวํ สนฺเต ปาลิยา อุกฺกโม ภเวยฺย ฯ ตโต ปรี หิ ภิกฺขุสทฺโท
- # อภินิปรุผาเทยฺยชาติ ปเทสฺ กตฺตา ฯ กงฺขาวิตฺตณฺนิมฺปิ กตฺตฺภาเวน วณฺณิตา ฯ
- # วิจาเรตฺวา กเหตุพุพํ ฯ ๒ ฆภขตตุตฺตปรมฺนฺติปิ ปจฺนติ ฯ ๓ วินสฺสตีติปิ ปจฺนติ ฯ

กริตฺวา ภิกฺขุ อจฺฉาเทตฺถกาโม ฯ ราชา นาม โย โภจ รัชฺช
การตฺติ ฯ ราชโภคฺโค นาม โย โภจ รัชฺชโณ ภตฺตเวตฺตนารโห ๑ ฯ
พฺรหฺมโณ นาม ชาตฺติยา พฺรหฺมโณ ฯ คหปตฺติโก นาม จเปตฺวา
ราชานํ ราชโภคฺคํ พฺรหฺมณํ อวเสโส คหปตฺติโก นาม ฯ
จิวฺรเจตฺตปณํ นาม หิริธมฺมํ वा สุวณฺณํ वा มณฺนิ वा มุตฺตฺตา वा
มสฺสารคฺคํ वा ผลิโก वा ๒ ฯ อิมินา จิวฺรเจตฺตปเนนตฺติ ปจฺจุปฺภุจฺจิตฺเตน ฯ
เจตฺตเปตฺตฺวาติ ปรีวภูตฺตฺวา ฯ อจฺฉาเทหิตฺติ ทชฺเชหิ ฯ
โส เจ ทฺุโต ตํ ภิกฺขุ อฺุปสงฺกมิตฺตฺวา เอวํ วเพยฺย อิทํ โข
ภนฺเต อายสฺมณฺตํ อฺุทฺทิสฺส จิวฺรเจตฺตปณํ อภตฺตํ ปฏฺิกคฺคฺหาตฺ
อายสฺมา จิวฺรเจตฺตปณนฺตฺติ ฯ เตน ภิกฺขุณา โส ทฺุโต เอวมสฺส
วณฺนิโย น โข มยฺ อวฺุโส จิวฺรเจตฺตปณํ ปฏฺิกคฺคฺหาตฺม จิวฺรณฺจ
โข มยฺ ปฏฺิกคฺคฺหาตฺม กาเลน กปฺปิยนฺตฺติ ฯ โส เจ ทฺุโต ตํ
ภิกฺขุ เอวํ วเพยฺย อตฺถิ ปณายสฺมโต โภจ เวยฺยวจฺจกโรตฺติ ฯ
จิวฺรตฺถิเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา เวยฺยวจฺจกโร นิตฺุทฺทิสฺสทฺุโป อารามิโก
วา อฺุปาสโก वा เอโส โข อวฺุโส ภิกฺขุณํ เวยฺยวจฺจกโรตฺติ ฯ
น วตฺตทฺุโป ตสฺส เทหิตฺติ वा โส वा นิกฺขิปีสฺสตี โส
วา ปรีวภูตฺติสฺสตี ๓ โส वा เจตฺตเปสฺสตีตฺติ ฯ โส เจ ทฺุโต ตํ

๑ สพฺพตฺถ ภตฺตเวตฺตนาหาโรตฺติ ทิสฺสตี ฯ ๒ ม. ย. มสฺสารคฺคํ वा ผลิโก วาติ

อิมเ ปาจา นตฺถิ ฯ ๓ ม. ย. สพฺพตฺถ ปรีวตฺติสฺสตีตฺติ ทิสฺสตี ฯ

เวยยาวจจกริ สลณฺวาเปตฺวา ตํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วทฺเยย
ยิ โข ภนฺเต อายสฺมา เวยยาวจจกริ นินฺทิตฺติ สลณฺคุโต โส
มยา อุปสงฺกมตุ อายสฺมา กาเลน จีวเรน ตํ อจฺญาทสฺสตีติ ฯ
จีวรตุถิเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา เวยยาวจจกริ อุปสงฺกมิตฺวา ทฺวิตฺติภฺขตฺตํ
โจเทตฺพุโป สาทตฺพุโป อตฺโถ เม อวฺโส จีวเรนาติ ฯ
น วตฺตพุโป เทหิ เม จีวริ อاهر เม จีวริ ปฺริวณฺเณหิ ๑
เม จีวริ เจตาเปหิ เม จีวรนฺติ ฯ ทฺติยมฺปิ วตฺตพุโป ตติยมฺปิ
วตฺตพุโป ฯ สเจ อภินิพฺผาทตฺติ อิจฺเจตํ กุสฺลํ โน เจ
อภินิพฺผาทตฺติ ตตฺถ กนฺตฺวา ตฺถหิฏฺเฐน อฺทฺทิสฺส จาตพฺพํ น
อาสเน นิสฺสิตฺตพฺพํ น อามิสํ ปฏฺิกฺกเหตุพฺพํ น ฆมฺโม ภาสิตพุโป ฯ
กักรณา อากตฺตีติ ปุจฺฉมาโน ๒ ชานาหิ อวฺโสติ วตฺตพุโป ฯ
สเจ อาสเน วา นิสฺสิตฺติ อามิสํ วา ปฏฺิกฺกณฺหาติ ฆมฺมํ วา
ภาสติ จานํ ภณฺชติ ฯ ทฺติยมฺปิ จาตพฺพํ ตติยมฺปิ จาตพฺพํ
จตฺถภฺขตฺตํ โจเทตฺวา จตฺถภฺขตฺตํ จาตพฺพํ ปญฺจภฺขตฺตํ โจเทตฺวา
ทฺวิภฺขตฺตํ จาตพฺพํ นภฺขตฺตํ โจเทตฺวา น จาตพฺพํ ฯ ตโต เจ
อฺตฺตริ วายมฺมาโน ตํ จีวริ อภินิพฺผาทตฺติ ปโยเก ทฺถกฺกํ
ปฏฺิลาเกน นิสฺสคฺคิยํ โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา
ปฺุคฺคสฺส วา ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯเปฯ อิทํ
๑ สพฺพตฺถ ปฺริวตฺเตหิติ ทิสฺสตีติ ฯ ๒ สพฺพตฺถ ปุจฺฉิมานนฺติ ทิสฺสตีติ ฯ

เม ภนฺเต จีวรํ อติเรกติกฺขตฺตํ โจทนาย อติเรกณฺขตฺตํ จาเนน
อภินิพฺผาทิตํ นิสฺสคฺคิยํ อิมํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯเปฯ
ททยฺยติ ฯเปฯ ททยฺยฺยฺนฺติ ฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมิตฺติ ฯ โน
เจ อภินิพฺผาททยฺย ยตฺสฺส จีวรเจตฺยาปฺนํ อากตฺตํ ตตฺถ สามํ
วา คนฺตพฺพํ ทฺวโต วา ปาเหตุพฺโพ ยํ โข ตฺเมห อายสฺมนฺโต
ภิกฺขุํ อทฺทิสฺส จีวรเจตฺยาปฺนํ ปหิณฺตีตฺถ น ตํ ตสฺส ภิกฺขุโน
ภิกฺขุจฺจ อตฺถํ อนุภเวตี ยฺยชฺชนฺตฺยาสมฺมนฺโต สกํ มา โว สกํ
วินสฺสาตี ฯ อยํ ตตฺถ สามิจีตี อยํ ตตฺถ อนุชฺชมฺตา ฯ

[๗๒] อติเรกติกฺขตฺตํ โจทนาย อติเรกณฺขตฺตํ จาเน ๑
อติเรกสณฺณี อภินิพฺผาทติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อติเรกติกฺขตฺตํ
โจทนาย อติเรกณฺขตฺตํ จาเน เวมตีโก อภินิพฺผาทติ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ อติเรกติกฺขตฺตํ โจทนาย อติเรกณฺขตฺตํ จาเน อุนกสณฺณี
อภินิพฺผาทติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อุนกติกฺขตฺตํ โจทนาย
อุนกณฺขตฺตํ จาเน อติเรกสณฺณี อาปตฺติ ทฺวกฺกฺขสฺส ฯ
อุนกติกฺขตฺตํ โจทนาย อุนกณฺขตฺตํ จาเน เวมตีโก อาปตฺติ
ทฺวกฺกฺขสฺส ฯ อุนกติกฺขตฺตํ โจทนาย อุนกณฺขตฺตํ จาเน
อุนกสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๗๓] อนาปตฺติ ติกฺขตฺตํ โจทนาย ฌกฺขตฺตํ จาเนน
อุนกติกฺขตฺตํ โจทนาย อุนกณฺขตฺตํ จาเนน อโจทียมาโน เทติ
๑ สพฺพตฺถ จาเนนาตี ทิสฺสตี ฯ

สามิโก โจเตตฺวา เทติ ๑ อุมมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ทสมสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ๒ ฯ

จีวรวคฺโค ๓ ปจฺโม ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

ทเสกรตฺติ มาโส จ ๔ โชวปํ ๕ ปฏิกฺคโ

อณฺฏาตกณฺจ อุกฺกิสฺส ๖ อุกฺกนฺนํ ทฺตเกน จาติ ๗ ฯ

๑ ม. ย. สามิกา โจเตตฺวา เทนฺติ ฯ ๒ ม. ราชสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ทสมํ ฯ

๓ ม. ย. กจฺนวคฺโค ฯ ๔ ม. อุกฺกตํ กถินํ ตีณํ ฯ ๕ ม. ย. โชวณฺจ ฯ

๖ ม. ย. อณฺฏาตกาณิ ตีณฺว ฯ ๗ ย. อิตฺสทฺโท นตฺติ ฯ

โกสียวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปํ

[๗๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา อาพวียํ วิหฺรติ อคฺคาพเว
เจตฺตฺยํ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ โกสฺยการเก
อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วทนฺติ ๑ พหุ อวฺุโส โกสการเก ปจถ
อมฺหากํปิ ทสฺสถ มยฺปิ อิจฺฉาม โกสฺยมิสฺสํ สนฺถตฺถ กาคฺนฺติ ฯ
เต อฺุชฺฉายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณ
สทฺถปฺตฺตฺติยา อเมห อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วทฺชนฺติ พหุ อวฺุโส
โกสการเก ปจถ อมฺหากํปิ ทสฺสถ มยฺปิ อิจฺฉาม โกสฺยมิสฺสํ
สนฺถตฺถ กาคฺนฺติ อมฺหากํปิ อลาภา อมฺหากํปิ ทลฺลทฺธํ เย มยฺ
อาชีวสฺส เหตุ ปฺตฺตฺตฺตฺส การณา พหุ ชุทฺทเก ปาณํ สงฺฆาตํ
อาปาเทมาตฺติ ฯ อสฺสโสสุ โข ภิกฺขุ เตสํ อฺุชฺฉายนฺตานํ จิยนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต อฺุชฺฉายนฺติ
จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ โกสฺยการเก
อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วทฺชนฺติ พหุ อวฺุโส โกสการเก ปจถ
อมฺหากํปิ ทสฺสถ มยฺปิ อิจฺฉาม โกสฺยมิสฺสํ สนฺถตฺถ กาคฺนฺติ ฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ ฯ สจฺจํ กิรฺ คฺมุเมห
ภิกฺขเว โกสฺยการเก อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วเทถ พหุ อวฺุโส
โกสการเก ปจถ อมฺหากํปิ ทสฺสถ มยฺปิ อิจฺฉาม โกสฺยมิสฺสํ
๑ ม. วทนฺติ ฯ

สนฺถตฺถิ กาคฺคฺนฺตฺติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครฺหิ พุทฺโธ ภควา กถิ หิ
นาม ตฺเมห โมฆปฺริสา โทสฺยการเก อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วกฺขถ
พฺหุ อวฺุโส โทสฺยการเก ปจถ อมฺหากํปิ ทสฺสถ มยฺปิ อิจฺฉาม
โทสฺยมิตฺสํ สฺนถตฺถิ กาคฺคฺนฺตฺติ เนตฺติ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา
ปฺสาทาย ปสนฺนํ วา ภฺยโยภาวาย ฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ โทสฺยมิตฺสํ สฺนถตฺถิ
การาเปยฺย นิสฺสคฺคิยฺย ปาจิตฺตियฺนฺตฺติ ฯ

[๗๕] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อยฺ
อิมสฺมึ อตฺถเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สฺนถตฺถิ นาม สฺนถริตฺวา กถิ
โหติ อวฺายิมํ ฯ การาเปยฺยติ เอเกนปี โทสฺยิสฺสนา มิตฺสิตฺวา
กโรติ วา การาเปติ วา ปโยเก ทุกฺกฏํ ปฏฺฐิตาเกน นิสฺสคฺคิยฺย
โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพิ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา ปุคฺคสฺส วา ฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพิ ฯเปฯ อิทํ เม ภนฺเต โทสฺยมิตฺสํ
สนฺถตฺถิ การापิตฺติ นิสฺสคฺคิยฺย อิมํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯเปฯ
ทเทยฺยติ ฯเปฯ ทเทยฺยฺนฺตฺติ ฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมิตฺติ ฯ

[๗๖] อตฺตนา วิปฺปกตฺติ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยฺย
ปาจิตฺตियฺย อตฺตนา วิปฺปกตฺติ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยฺย
ปาจิตฺตियฺย ปเรหิ วิปฺปกตฺติ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยฺย
ปาจิตฺตियฺย ปเรหิ วิปฺปกตฺติ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยฺย
ปาจิตฺตियฺย อณฺณสฺสตุถาย กโรติ วา การาเปติ วา อาปตฺติ

ทุกกฐาส ฯ อณเณน กตํ ปฏิสภิตวา ปริภุชติ อาปตติ

ทุกกฐาส ฯ

[๗๗] อนาปตติ วิตานํ วา ภูมุตถรณํ วา
สาณิปาการํ วา ภิสํ วา พิมโพหนํ วา กโรติ อุมุตตกสส
อาทิกมมิกสสชาติ ฯ

ปจมสิกขาปทํ นิฏฐิตํ ฯ

ทุตยสิกขาปท

[๗๘] เตน สมเยน พุทุโร ภควา เวสาลีย วิหริติ มหาวเน
 ภูฏาคารสาตายิฯ เตน โข ปน สมเยน ฌพพคคิยา ภิกขุ
 สุตฺตกาพกานิ เอพฺกโลมานิ สนฺนตฺติ การาเปนฺติฯ มนุสฺสา วิหารจาริกิ
 อาหิณฺฑนฺตวา ปสฺสิตฺวา อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถิ
 หิ นาม อิเม สมณฺา สกฺขปฺตฺติยา สุตฺตกาพกานิ เอพฺกโลมานิ
 สนฺนตฺติ การาเปสฺสนฺติ เสยฺยถาปิ คิหิ กามโกคิโนติฯ อสฺโสสุ
 โข ภิกขุ เตสฺสิ มนุสฺसानิ อุชฺฌายนฺตานิ จิยฺนฺตานิ วิปาเจนฺตานิฯ
 ये เต ภิกขุ อปฺปิจฺจมาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ
 กถิ หิ นาม ฌพพคคิยา ภิกขุ สุตฺตกาพกานิ เอพฺกโลมานิ สนฺนตฺติ
 การาเปสฺสนฺตฺติฯ อถ โข เต ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิฯ
 สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว สุตฺตกาพกานิ เอพฺกโลมานิ สนฺนตฺติ
 การาเปถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทุโร ภควา กถิ หิ
 นาม ตฺเมห โมชฺปฺริสา สุตฺตกาพกานิ เอพฺกโลมานิ สนฺนตฺติ
 การาเปสฺสธ เนตฺติ โมชฺปฺริสา อปฺปสนฺนานิ วา ปสาทาย ปสนฺนานิ
 วา ภิกฺขโภภาวายฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
 อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกขุ สุตฺตกาพกานิ เอพฺกโลมานิ สนฺนตฺติ
 การาเปยฺย นิสฺสคฺคิยฺย ปาจิตฺติยฺนฺติฯ

[๗๙] โย ปนาติ โย ยาติโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อยิ

อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ กาทกั นาม เทว กาทกานิ
ชาติยา กาทกั วา ราชนกาทกั วาฯ สนนถั นาม สนนธริตฺวา
กตํ โหติ อวายิมิฯ การาเปยฺยาติ กโรติ วา การาเปติ วา
ปโยเค ทุกฺกภูํ ปฏฺฐิตาณ นิสฺสคฺคิย โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส
วา คณสฺส วา ปุคฺคสฺส วาฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ
ฯเปฯ อิทํ เม ฆนฺเต สฺสทฺธกาทกานํ เอพฺกโลมานํ สนนถั
การาปิตํ นิสฺสคฺคิย อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิติฯเปฯ
ทเทยฺยาติฯเปฯ ทเทยฺยุนฺติฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมิติฯ

[๘๐] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺติยํฯ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺติยํฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺติยํฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺติยํฯ อณฺณสฺสตฺถาย กโรติ วา การาเปติ วา อาปฺตติ
ทุกฺกภูสฺสฯ อณฺณน กตํ ปฏฺฐิตภาตฺวา ปรีภฺนชฺติ อาปฺตติ
ทุกฺกภูสฺสฯ

[๘๑] อนาปฺตติ วิตานํ วา ภูมฺมตฺถรณํ วา สาณิปาการํ วา
ภิสึ วา พิมฺโพหนํ วา กโรติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิทฺสชาติฯ
ทฺติยสิทฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

ตติยสิกขาปทํ

[๘๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริตี เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสุส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ สุทฺธกาพกาณํ เอพฺกโลมาณํ สนฺถตฺตํ
การาเปตฺตุนฺติ [๑] โลกัเยว โອทาตํ อนฺเต อาทิจฺจิตฺวา ตเถว
สุทฺธกาพกาณํ เอพฺกโลมาณํ สนฺถตฺตํ การาเปตฺตุนฺติฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺจนาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ โลกัเยว โອทาตํ อนฺเต อาทิจฺจิตฺวา
ตเถว สุทฺธกาพกาณํ เอพฺกโลมาณํ สนฺถตฺตํ การาเปตฺตุนฺติตีฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺตํ อาโรเจตฺถึฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห
ภิกฺขเว โลกัเยว โອทาตํ อนฺเต อาทิจฺจิตฺวา ตเถว สุทฺธกาพกาณํ
เอพฺกโลมาณํ สนฺถตฺตํ การาเปตฺตุนฺติฯ สจฺจํ ภควาตีฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปฺริสา โลกัเยว โອทาตํ
อนฺเต อาทิจฺจิตฺวา ตเถว สุทฺธกาพกาณํ เอพฺกโลมาณํ สนฺถตฺตํ
การาเปตฺตุนฺติ เนตฺตํ โมฆปฺริสา อปฺปสฺสนฺนาณํ วา ปสาทาย ปสฺสนฺนาณํ
วา ภิชฺชโยภาวายฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยาถ นวํ ปน ภิกฺขุณา สนฺถตฺตํ การยมาเนน เทว ภาคา
สุทฺธกาพกาณํ เอพฺกโลมาณํ อาทาตพฺพา ตติยํ โອทาตानํ จตฺตตฺตํ
๑ ม. ย. เตฯ

โคจรียานํ ฯ อนาธา เจ ภิกฺขุ เทว ภาเค สุทฺธกาพกาณํ
เอพฺกโลมาณํ ตติยํ โอทาทานํ จตุตฺถํ โคจรียานํ นวํ สนฺถตํ
การาเปยฺย นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๘๑] นวํ นาม กรณํ อุปาทาย วุจฺจติ ฯ สนฺถตํ นาม
สนฺถริตฺวา กตํ โหติ อวายิมํ ฯ การยมาเนนาติ กโรนฺโต วา
การาเปนฺโต วา ฯ เทว ภาคา สุทฺธกาพกาณํ เอพฺกโลมาณํ
อาทาทพฺพาติ ธารยิตฺวา เทว ตฺถา สุทฺธกาพกาณํ เอพฺกโลมาณํ ๑
อาทาทพฺพา ฯ ตติยํ โอทาทานนฺติ ตฺถํ โอทาทานํ ฯ จตุตฺถํ
โคจรียานนฺติ ตฺถํ โคจรียานํ ฯ อนาธา เจ ภิกฺขุ เทว ภาเค
สุทฺธกาพกาณํ เอพฺกโลมาณํ ตติยํ โอทาทานํ จตุตฺถํ โคจรียานนฺติ
อนาถียิตฺวา [๒] ตฺถํ โอทาทานํ ตฺถํ โคจรียานํ นวํ สนฺถตํ กโรติ
วา การาเปติ วา ปโยเค ทุกฺกมฺหํ ปฏฺฐิตาเกน นิสฺสคฺคิยํ โหติ
นิสฺสขฺชิตพฺพิ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา ปุคฺคตสฺส วา ฯ เอวณฺจ
ปน ภิกฺขเว นิสฺสขฺชิตพฺพิ ฯเปฯ อิทํ เม ภาเน สนฺถตํ
อนาถียิตฺวา [๒] ตฺถํ โอทาทานํ ตฺถํ โคจรียานํ การापิตํ นิสฺสคฺคิยํ
อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสขฺชามิติ ฯเปฯ ทเทยฺยาติ ฯเปฯ
ทเทยฺยุนฺติ ฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมิติ ฯ

[๘๔] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺตियํ ฯ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺตियํ ฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยํ

๑ ม. ย. อิทํ ปาฐทวฺยํ นตฺถิ ฯ ๒ ม. เทว ตฺถา สุทฺธกาพกาณํ เอพฺกโลมาณํ ฯ

ปาจิตฺตีย์ฯ ปเรหิ วิปฺปกตฺตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺตีย์ฯ อณฺณสฺสตุถาย กโรติ วา การฺยาเปติ วา อาปฺตติ
ทฺกุกฺกุสฺสฯ อณฺเณน กตฺตํ ปฏฺฐิตฺถิตฺวา ปรีกฺุชฺติ อาปฺตติ
ทฺกุกฺกุสฺสฯ

[๘๕] อนาปฺตติ ตฺถํ โอทาทานํ ตฺถํ โคจฺริยานํ อาทียิตฺวา
กโรติ พหุตรํ โอทาทานํ พหุตรํ โคจฺริยานํ อาทียิตฺวา กโรติ
สุทฺธํ โอทาทานํ สุทฺธํ โคจฺริยานํ อาทียิตฺวา กโรติ วิตานํ วา
กฺุมฺมตฺถรณํ วา สานฺนิปาการํ วา ภิสี วา พิมฺโพนํ วา กโรติ
อฺุมฺมตฺถกฺกุสฺส อาทิกฺุมฺมิกฺกุสฺสาคีฯ

ตฺติยสฺทิกฺุขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

จตุตถสิกขาปท

[๘๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยั วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ อนฺวสฺสั
สนฺถตํ การาเปณฺติฯ เต ยาจณพหุลา วิญฺญตฺติพหุลา วิหฺรณฺติ
เอพฺกโลmani เทถ เอพฺกโลเมหิ อตฺโถติฯ มนุสฺสา อุชฺฌายณฺติ
จียณฺติ วิปาเจณฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา อนฺวสฺสั
สนฺถตํ การาเปสฺสนฺติ ยาจณพหุลา วิญฺญตฺติพหุลา วิหฺริสฺสนฺติ
เอพฺกโลmani เทถ เอพฺกโลเมหิ อตฺโถติ อมฺหากํ ปน สกึ
กตานิ สนฺถตานิ ปญฺจปี ฉปี วสฺसानิ โหนฺติ เยสํ โน ทารกา
อุทฺทหนฺติปี ๑ อุมฺมิหนฺติปี อุนฺทุเรหิปี ๒ ขชฺชนฺติ อิเม ปน สมณฺา
สกฺยปฺตฺติยา อนฺวสฺสั สนฺถตํ การาเปสฺสนฺติ ยาจณพหุลา วิญฺญตฺติพหุลา
วิหฺริสฺสนฺติ เอพฺกโลmani เทถ เอพฺกโลเมหิ อตฺโถติฯ
อสฺโสสฺสุ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายณฺตานํ จียณฺตานํ
วิปาเจณฺตานํฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายณฺติ
จียณฺติ วิปาเจณฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ อนฺวสฺสั สนฺถตํ
การาเปสฺสนฺติ ยาจณพหุลา วิญฺญตฺติพหุลา วิหฺริสฺสนฺติ เอพฺกโลmani
เทถ เอพฺกโลเมหิ อตฺโถติฯ อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺวสฺสั สนฺถตํ การาเปณฺติ
ยาจณพหุลา วิญฺญตฺติพหุลา วิหฺรณฺติ เอพฺกโลmani เทถ
๑ ม. อุทฺทหนฺติปีฯ ๒ ม. อุนฺทุเรหิปีฯ

เอพกโลเมหิ อตุโถติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปุริสา อนฺวสุสํ สฺนฺถตํ การาเปสฺสนฺติ
યાจนพฺพฺลา วิญฺญตฺติพฺพฺลา วิหริสฺสนฺติ เอพกโลมานิ เทถ
เอพกโลเมหิ อตุโถติ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย
ปฺปสนฺนํ วา ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา อเวจฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุตฺตฺติเสชฺชยาถ นวํ ปน ภิกฺขุณา สฺนฺถตํ การาเปตฺวา
ฉพฺพฺสฺสานิ ชาเรตพฺพํ ฯ โอเรน เจ ฉนฺนํ วสุสํ ตํ สฺนฺถตํ
วิสุสชฺเชตฺวา วา อวิสุสชฺเชตฺวา วา อญฺญํ นวํ สฺนฺถตํ การาเปยฺย
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยฺนฺติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ
ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

[๘๗] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ โกสมพิยํ
คิลาโน โหติ ฯ ฉาตกา ตสฺส ภิกฺขุโน สฺนฺติเก พุตฺตํ ปาหฺลํ
อากจฺจตุ ภาทฺนโต ๑ มยํ อุปฺภุจฺหิสฺสามาติ ฯ ภิกฺขุปี เอวมาหฺสู
คจฺจวฺโส ฉาตกา ตํ อุปฺภุจฺหิสฺสนฺตีติ ฯ โส เอวมาห ภควตา
อวฺโส สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ นวํ ปน ภิกฺขุณา สฺนฺถตํ การาเปตฺวา
ฉพฺพฺสฺสานิ ชาเรตพฺพฺนฺติ อหฺลจฺมฺหิ คิลาโน น สกฺโกมิ สฺนฺถตํ
อาทาย ปกฺกมิตฺตํ มยฺหญฺจ วินา สฺนฺถตา น ผาสฺสุ โหติ นาทํ
คมิสฺสามิติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ ฯ อถ โข ภควา
เอตสฺมี นิทานเณ เอตสฺมี ปกรเณ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อนฺชานามิ ภิกฺขเว คิลาณสฺส ภิกฺขุโน สฺนฺถตสมฺมตี ทาตุ เอวญฺจ
๑ ม. ภาทฺนโต ฯ เอวฺมฺปรีปี ฯ

ปน ภิกขเว ทาตพพา เตน คีลาเนน ภิกขุณา สงฆ์ อุปสงกมิตวา
เอกัถ์ อุตตราสงคั กริตวา วุฑฒานั ภิกขุณั ปาเท วนุทิตวา
อุกกุฏิกั นิสีทิตวา อณชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วณนีโย อหั
ภนฺเต คีลาโน น สกโกมิ สนฺถตฺ อาทาย ปกฺกมิตฺุ โสหั
ภนฺเต สงฆ์ สนฺถตสมฺมตี ยาจามิตี ฯ ทุตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา
ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา ฯ พฺยตฺเตน ภิกขุณา ปฏิพฺเพน สงฺโฆ
ฉาเปตพฺโพ สุฉาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อัย อิตฺถนฺนาโม ภิกขุ
คีลาโน น สกโกติ สนฺถตฺ อาทาย ปกฺกมิตฺุ ฯ โส สงฆ์
สนฺถตสมฺมตี ยาจติ ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกตฺ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกขุโน สนฺถตสมฺมตี ทเทยฺย ฯ เอสา ฉตฺติ ฯ สุฉาตุ เม
ภนฺเต สงฺโฆ อัย อิตฺถนฺนาโม ภิกขุ คีลาโน น สกโกติ
สนฺถตฺ อาทาย ปกฺกมิตฺุ ฯ โส สงฆ์ สนฺถตสมฺมตี ยาจติ ฯ
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุโน สนฺถตสมฺมตี เทติ ฯ ยสฺสา ยสมฺโต
ขมตี อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุโน สนฺถตสมฺมตฺติยา ทานั โส ตฺถนฺส
ยสฺส นกฺขมตี โส ภาเสยฺย ฯ ทินฺนา สงฺเขน อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกขุโน สนฺถตสมฺมตี ฯ ขมตี สงฺฆสฺส ตสฺมา ตฺถนฺหี ฯ
เอวเมตฺ ธารามิตี ฯ เอวญจ ปน ภิกขเว อิมั ลิกฺขาปทั
อุทฺทิสฺเสยฺยาถ นวํ ปน ภิกขุณา สนฺถตฺ การาเปตฺวา จพฺพสฺसानิ
ธารตพฺพิ ฯ โอเรน เจ ฉนฺนั วสฺसानั ตํ สนฺถตฺ วิสฺสชฺเชตฺวา
วา อวิสฺสชฺเชตฺวา วา อณฺณํ นวํ สนฺถตฺ การาเปยฺย อณฺณตฺร

ภิกขุสมมติยา นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺตฺยฺนฺติ ฯ

[๘๘] นวํ นาม กรณํ อุปาทาย วุจฺจติ ฯ สฺนฺถตํ นาม
สฺนฺถริตฺวา กตํ โหติ อวายิมิ ฯ การาเปตฺวาติ กริตฺวา วา
การาเปตฺวา วา ฯ ฉพฺพสฺสฺตานิ ชาเรตพฺพนฺติ ฉพฺพสฺสฺสปรมตา
ชาเรตพฺพํ ฯ โอเรน เจ ฉนฺนํ วสฺสฺตานนฺติ อุนกฉพฺพสฺสฺตานิ ฯ
ตํ สฺนฺถตํ วิสฺสชฺเชตฺวา วาติ อณฺเณสํ ทตฺวา ฯ อวิสฺสชฺเชตฺวา
วาติ น กสฺสจฺจ ทตฺวา ฯ อณฺเณตฺร ภิกขุสมมติยาติ จเปตฺวา
ภิกขุสมมติ ฯ อณฺเณ นวํ สฺนฺถตํ กโรติ วา การาเปติ วา
ปโยเค ทุกกฺกํ ปฏฺฐิตาณ นิสฺสคฺคิยฺ โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส
วา กณฺสฺส วา ปุคฺคสฺส วา ฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ
ฯเปฯ อิทํ เม ฆนฺเต สฺนฺถตํ อุนกฉพฺพสฺสฺตานิ การापิตํ
อณฺเณตฺร ภิกขุสมมติยา นิสฺสคฺคิยฺ อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิติ ฯเปฯ
ทเพยฺยาติ ฯเปฯ ทเพยฺยฺนฺติ ฯเปฯ आयสฺมโต ทมฺมิติ ฯ

[๘๙] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺตฺยฺ ฯ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺตฺยฺ ฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺตฺยฺ ฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺตฺยฺ ฯ

[๙๐] อนาปตฺติ ฉพฺพสฺสฺตานิ กโรติ อติเรกฉพฺพสฺสฺตานิ กโรติ
อณฺเณตฺร กโรติ วา การาเปติ วา อณฺเณน กตํ ปฏฺฐิตฺวา

ปริญชติ วิตานั วา ภูมุตถรณั วา สานิปาการั วา ธิสี
วา พิมโพหนั วา กโรติ ธิกุสมุตติยา อุมุตตกสุต
อาทิกมมิกสุตติ ฯ

จตุตถสิกขาปทั นิฏฐิตั ฯ

ปณจมศึกษาปท

[๕๑] เตน สมเขน พุทโธ ภควา สาวตถึย วิหริติ เขตวเน
อนาถปิณฑกิสส อารามะ อถโฆ ภควา ภิกขุ อามนุเตสิ
อิจฉามหิ ภิกขเว เตมาสิ ปฐิสลลิตฺตุ นมฺหิ เกนจิ อุปสงกมิตพฺโพ
อญฺจตุรฺร เอเกน ปิณฑปาตนิหารเกนาติฯ เอวํ ภนฺเตติ โข เต
ภิกขุ ภควโต ปฐิสฺสจฺฉิตฺวา นาสฺสจฺช โกจิ ภควนฺตํ อุปสงกมิต
อญฺจตุรฺร เอเกน ปิณฑปาตนิหารเกนฯ เตน โข ปน สมเขน
สาวตถึย สงฺเขน กติกา กตา โหติ อิจฉตาวุโส ภควา เตมาสิ
ปฐิสลลิตฺตุ น ภควา เกนจิ อุปสงกมิตพฺโพ อญฺจตุรฺร เอเกน
ปิณฑปาตนิหารเกน โย ภควนฺตํ อุปสงกมิต [๑] ปาจิตฺตึย
เทสาเปตพฺโพติฯ

[๕๒] อถโฆ อายสฺมา อุปเสโน วงฺกนฺตปฺตฺโต สปริโส
เขน ภควา เตนฺอุปสงกมิ อุปสงกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
เอกมฺนฺตํ นิสิตฺติฯ อจฺฉินฺนํ โข ปเนตฺติ พุทฺธานํ ภควนฺตานํ
อากนฺตฺเกหิ ภิกขุหิ สทฺธิ ปฐิสฺสมโหมติตฺตุฯ อถโฆ ภควา อายสฺมฺนฺตํ
อุปเสนํ วงฺกนฺตปฺตฺตํ เอตทโวจ ๒ กจฺจิจิ โว อุปเสน ขมนิย
กจฺจิจิ ขาปนิย กจฺจิจฺจถ อปฺปกิลมเถน อทฺธานํ อากตฺตาติฯ
๑ ม. ย. โสฯ ๒ ย. รา. เอกมฺนฺตํ นิสินฺนํ โข อายสฺมฺนฺตํ อุปเสนํ
วงฺกนฺตปฺตฺตํ ภควา เอตทโวจฯ

ขมณียํ ภควา ยাপณียํ ภควา อปฺปกิลมเถน จ มยํ ภนฺเต
อทฺธานํ อาคตาคิฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต อุปฺเสนสฺส
วงฺคนตฺตตฺตสฺส สทฺธิวิหาริโก ภิกฺขุ ภควโต อวิทฺเฐ นิสินฺโน
โหติฯ อถ โข ภควา ตํ ภิกฺขุํ เอตทวโจ มนาปานิ เต ภิกฺขุ
ปัสฺสูกฺคานีติฯ น โข เม ภนฺเต มนาปานิ ปัสฺสูกฺคานีติฯ กิสฺส
ปน ตฺวํ ภิกฺขุ ปัสฺสูกฺคิโกติฯ อุปฺชฌาโย เม ภนฺเต ปัสฺสูกฺคิโก
เอวํ อหํปิ ปัสฺสูกฺคิโกติฯ อถ โข ภควา อายสฺมนนฺตํ อุปฺเสนํ
วงฺคนตฺตตฺตํ เอตทวโจ ปาสาทิกกา โข ตฺยายํ อุปฺเสน ปริสา
กถํ ตฺวํ อุปฺเสน ปริสํ วินยสฺสิติฯ โย มํ ภนฺเต อุปฺสมปทํ
યાจติ ตมหํ ๑ เอวํ วทามิ อหํ โข อวฺุโส อารญฺญโก
ปิณฺฑปาติโก ปัสฺสูกฺคิโก สเจ ตฺวํปิ อารญฺญโก ภวิสฺสสิ ปิณฺฑปาติโก
ปัสฺสูกฺคิโก เอวาทํ ตํ อุปฺสมปาเทสฺสามิติ สเจ เม
ปฏิสฺสุณาติ อุปฺสมปาเทมิ โน เจ เม ปฏิสฺสุณาติ น
อุปฺสมปาเทมิ โย มํ นิสฺสยํ ยาจติ ตมหํ ๒ เอวํ วทามิ
อหํ โข อวฺุโส อารญฺญโก ปิณฺฑปาติโก ปัสฺสูกฺคิโก สเจ
ตฺวํปิ อารญฺญโก ภวิสฺสสิ ปิณฺฑปาติโก ปัสฺสูกฺคิโก เอวาทํ เต
นิสฺสยํ ทสฺสามิติ สเจ เม ปฏิสฺสุณาติ นิสฺสยํ เทมิ โน
เจ เม ปฏิสฺสุณาติ น [๑] เทมิ เอวํ โข อหํ ภนฺเต ปริสํ
วินยสฺสิติฯ สาธุ สาธุ อุปฺเสน สาธุ โข ตฺวํ อุปฺเสน ปริสํ
๑-๒ ย. ตาหํฯ ๓ ม. ย. นิสฺสยํฯ

วินยฺส ชานาสิ ปน ตฺวํ อุปฺเสน สาวตฺถิยํ ๑ สงฺฆสฺส กตฺติกนฺตํ ๑
น โข อหํ ภนฺเต ชานามิ สาวตฺถิยํ สงฺฆสฺส กตฺติกนฺตํ ๑ สาวตฺถิยํ
โฆ อุปฺเสน สงฺเขน กตฺติกา กตา อิจฺจตา วุโส ภควา เตมาสิ
ปฏิสลฺลยิตฺถํ น ภควา เกนจิ อุปฺสงฺกมิตฺตํ โภ อญฺจตฺร เอเกน
ปิณฑปาทนํ หารเกน โย ภควนฺตํ อุปฺสงฺกมิตฺติ [๒] ปาจิตฺตํ
เทสาเปตฺตํ โภติ ๑ ปญฺญาธิสฺสตี ภนฺเต สาวตฺถิยํ สงฺโฆ สกาย กตฺติกา
น มยํ อปฺปญฺจตฺตํ ปญฺญาเปตฺตํ ปญฺจตฺตํ วา น สมฺมุจฺฉินฺนํ ติสฺส
ยถาปญฺจตฺเตสฺส ลิกฺขาปเทสฺส สมากาย วตฺติสฺสามาติ ๑
สาธฺว สาธฺว อุปฺเสน น อปฺปญฺจตฺตํ ปญฺญาเปตฺตํ ปญฺจตฺตํ
วา น สมฺมุจฺฉินฺนํ ติสฺส ยถาปญฺจตฺเตสฺส ลิกฺขาปเทสฺส สมากาย
วตฺติตฺตํ อนุชานามิ อุปฺเสน เย เต ภิกฺขุ อารญฺหกา
ปิณฑปาทิกา ปัสสฺสกา ยถาสฺสํ มํ ทสฺสนาย อุปฺสงฺกมฺนฺตฺติ ๑
เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลลา ภิกฺขุ พหิตฺวารโกฏฺฐเก จิตา
โหนตฺติ มยํ อายสฺมนฺตํ อุปฺเสนํ วงฺกนฺตปฺตฺตํ ปาจิตฺตํ
เทสาเปตฺตํ ๑ อถ โข อายสฺมา อุปฺเสนโน วงฺกนฺตปฺตฺโต สปริโส
อุฏฺฐายาสนา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺนํ กตฺวา ปกฺกามิ ๑
อถ โข เต ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ อุปฺเสนํ วงฺกนฺตปฺตฺตํ เอตทวโจ
ชานาสิ ตฺวํ อาวุโส อุปฺเสน สาวตฺถิยํ สงฺฆสฺส กตฺติกนฺตํ ๑ ภควาปิ
มํ อาวุโส เอวมาห ชานาสิ ปน ตฺวํ อุปฺเสน สาวตฺถิยํ
๑ ม. ย. สาวตฺถิยา ๑ เอวมฺปฺริปี ๑ ๒ ม. ย. โส ๑

สงฆสฺส กตฺติกนฺติ น โข อหิ ฆนฺเต ชานามิ สาวตฺถิยํ สงฆสฺส
 กตฺติกนฺติ สาวตฺถิยํ โข อุปลเสน สงฺฆเมณ กตฺติกา กตา อิจฺฉตาวุโส
 ภควา เตมาสํ ปฏฺิสลฺลิตฺติคฺคํ น ภควา เกณจิ อุปสงฺกมิตฺตํ
 อญฺญตร เอเกณ ปิณฺฑปาตนิหารเกณ โข ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺติ
 [๑] ปาจิตฺตํ เทสาเปตฺตํ ปรุณฺณยิสฺสตี ฆนฺเต สาวตฺถิยํ สงฺโฆ
 สกาย กตฺติกาย น มยํ อปฺปลณฺตํ ปรุณฺณยิสฺสตี ปรุณฺณยิสฺสตี
 วา น สมฺมุจฺฉินฺนิตฺตํ ยถาปรุณฺณยิสฺสตี สิกฺขาปเทสฺส สมาทาย
 วตฺติสฺสตี อญฺญตาวุโส ภควตา เย เต ภิกฺขุ อารญฺญกา ๒
 ปิณฺฑปาตนิหาร ปัสสฺสกา ยถาสํ มํ ทสฺสนาย อุปสงฺกมฺมตฺติ ฯ
 อถ โข เต ภิกฺขุ สจฺจํ โข อายสฺมา อุปเสโน วณฺณตปฺตํ อห
 น อปฺปลณฺตํ ปรุณฺณยิสฺสตี ปรุณฺณยิสฺสตี วา น สมฺมุจฺฉินฺนิตฺตํ
 ยถาปรุณฺณยิสฺสตี สิกฺขาปเทสฺส สมาทาย วตฺติตฺตํ ฯ

[๕๓] อสฺสอสฺสํ โข ภิกฺขุ อญฺญตาวุโส กิร ภควตา เย
 เต ภิกฺขุ อารญฺญกา ปิณฺฑปาตนิหาร ปัสสฺสกา ยถาสํ มํ
 ทสฺสนาย อุปสงฺกมฺมตฺติ ฯ เต ภควนฺตํ ทสฺสนาย ๓ ปีหยนฺตา ๔
 สนฺถตานิ อุจฺฉิตฺวา อารญฺญกํ ปิณฺฑปาตนิหารํ ปัสสฺสกา
 สมาทิยิสฺสตี ฯ อถ โข ภควา สมฺมุจฺฉินฺนิตฺตํ ภิกฺขุหิ สทฺธิ สมนาสนจาริกํ
 อหิณฺฑนฺโต อทฺทส สนฺถตานิ ตหิ ตหิ ๕ อุจฺฉิตฺวาน ๖
 # ๑ ม. ย. โส ฯ ๒ ม. อารญฺญกา ฯ เอวมฺปรี ฯ ๓ ม. ย. ทสฺสนํ ฯ
 # ๔ ม. ปีหยนฺตา ฯ ย. ปีหยนฺตา ฯ ๕ ม. ย. ตหิ ตหิ ฯ เอวมฺปรี ฯ
 # ๖ ม. ย. ปัสสฺสกา ฯ

ภิกขุ อามนุเตสิ กสฺสิมานิ ภิกขเว สนฺถตานิ ตฺหิ ตฺหิ อูชฺฉิตานีติ ฯ
อถโข เต ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสุ ฯ อถโข
ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรเณ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกขุ
อามนุเตสิ เตนหิ ภิกขเว ภิกขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺญาเปสฺสามิ
ทส อตฺถวเส ปฏิจฺจ สงฺฆสฺสุจฺจตฺยา สงฺฆผาสฺตฺยา ทุมฺมงฺกฺนํ
ปฺกฺคฺถานํ นิคฺคฺหาย เปสฺถานํ ภิกขุณํ ผาสฺตฺวiharาย ทิฏฺฐชฺรมฺมิกานํ
อาสวานํ สํวราย สมฺปรายิกานํ อาสวานํ ปฏิจฺจตฺยา อปฺปสนฺนํ
ปสฺทาทย ปสนฺนํ ภิกฺโขภวาย สทฺธชฺรมฺมจฺจิตฺยา วินยฺยานุคฺคฺหาย
เอวณฺจ ปน ภิกขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ นิสฺสิทนฺสนฺถตํ
ปน ภิกขุณา การยมาเนน ปฺราณสนฺถตฺสฺส สามนฺตา สฺกตฺวิทฺตฺติ
อาทาทพฺพา ทฺพพฺพณฺณกรณาย ฯ อนาทา เจ ภิกขุ ปฺราณสนฺถตฺสฺส
สามนฺตา สฺกตฺวิทฺตฺติ นวํ นิสฺสิทนฺสนฺถตํ การายเปยฺย นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺตฺยนฺติ ฯ

[๕๔] นิสฺสิทนํ นาม สทฺถํ วุจฺจติ ฯ สนฺถตํ นาม สนฺถริตฺวา
กถํ โหติ อวายิมํ ฯ การยมาเนนาติ กโรนฺโต วา การายเปนฺโต
วา ฯ ปฺราณสนฺถตํ นาม สกฺกํ นีวตฺถํปี สกฺกํ ปารุตฺถํปี ฯ สามนฺตา
สฺกตฺวิทฺตฺติ อาทาทพฺพา ทฺพพฺพณฺณกรณายาติ ธิรภวาย วฏฺฏํ
วา จตฺรสฺสํ วา จินฺนิตฺตฺวา เอกเทเส วา สนฺถริตฺตฺพฺพํ วิชฺเณตฺวา
วา สนฺถริตฺตฺพฺพํ ฯ อนาทา เจ ภิกขุ ปฺราณสนฺถตฺสฺส สามนฺตา
สฺกตฺวิทฺตฺตินฺติ อนาทิตฺตฺวา ปฺราณสนฺถตฺสฺส สามนฺตา สฺกตฺวิทฺตฺติ

นํว นิสีทนสนฺถํ กโรติ วา การาเปติ วา ปโยเค ทุกฺกัณฺฐํ
ปฏฺฐิตาเกน นิสฺสคฺคิยํ โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสํ
วา ปุคฺคสฺส วาฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯเปฯ
อิทํ เม ฆนฺเต นิสีทนสนฺถํ อนาทิยิตฺวา ปุราณสนฺถตฺส สามนฺตา
สุคตวิทฺตํ การापิตํ นิสฺสคฺคิยํ อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตี
ฯเปฯ ทเทยฺยาตี ฯเปฯ ทเทยฺยุนฺตี ฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมิตี ฯ

[๕๕] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ อณฺณสฺสตุถาย กโรติ วา การาเปติ วา อาปฺตติ
ทุกฺกัณฺฐสฺส ฯ

[๕๖] อนापฺตติ ปุราณสนฺถตฺส สามนฺตา สุคตวิทฺตํ อาทิยิตฺวา
กโรติ อลภนฺโต โลกตรํ อาทิยิตฺวา กโรติ อลภนฺโต
อนาทิยิตฺวา กโรติ อณฺเณน กตํ ปฏฺฐิตํวา ปรีภุชฺชติ วิตานํ
วา ฆุมฺมตฺถธมฺมํ วา สาณฺธิปาการํ วา ภิสี วา พิมฺโพหนํ วา
กโรติ อุมฺมตฺถกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ปญฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ฉกฺขสํกขาปทํ

[๕๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิตฺตํ กิสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส
ภิกฺขุโน โกสฺเสสฺส ชนปฺเทสฺส ๑ สาวตฺถิํ คจฺจนฺตสฺส อนฺฺตรามคฺเค
เอพฺกโลmani อุปฺปชฺชิสฺสฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ตานิ เอพฺกโลmani
อุตฺตฺราสงฺเคน ภณฺฑิํกํ พนฺธิตฺวา อคฺมาสีฯ มนฺุสฺสา ตํ ภิกฺขุํ
ปฺสฺสิตฺวา อุปฺผนฺนํทํสฺสํ กิตฺตเกน เต ภนฺเต กิตฺตานิ กิตฺตโก
อุทโย ภวิสฺสตีติฯ โส ภิกฺขุ เตหิ มนฺุสฺเสหิ อุปฺผนฺนํทิมานโน
มจฺจ อโหสีฯ อถ โข โส ภิกฺขุ สาวตฺถิํ คนฺตุวา ตานิ เอพฺกโลmani
จิตฺโก ว อาสุมฺภิสฺสํ ภิกฺขุํ ตํ ภิกฺขุํ เอวมาหํสฺ ๒ กิสฺส ตํ
อาวุโส อิมานิ เอพฺกโลmani จิตฺโก ว อาสุมฺภิสฺสิติฯ ตถา หิ ปนาหํ
อาวุโส อิมสํ เอพฺกโลmani การณา มนฺุสฺเสหิ อุปฺผนฺนํทิตติฯ
กิวทฺรโต ปน ตํ อาวุโส อิมานิ เอพฺกโลmani อahrสฺตีติ ๓ฯ
อติเรกตฺโยชนํ อาวุโสติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ อติเรกตฺโยชนํ
เอพฺกโลmani อahrสฺสตีติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสํฯ สจฺจํ กิร ตํ ภิกฺขุ อติเรกตฺโยชนํ เอพฺกโลmani
อahrสฺตีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
๑ ม. ชนปฺเทฯ ๒ ม. ย. เอตทโวจํฯ ๓ ม. อahrตีติฯ

นาม คำ โมฆปุริส อติเรกติโยชนํ เอภกโลมานิ อหริสฺสสิ เนติ
โมฆปุริส อุปฺปยุตฺตํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา กิโยภาวาย
ฯเปฯ เอมฺจ ปน กิภูเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสเยยฺยถ
กิภูโน ปเนว อทฺธานมคฺคปฏิปฺนฺนสฺส เอภกโลมานิ อุปฺปชฺเชยฺย
อากฺขมาเนน กิภูนา ปฏิคฺคเหตุพฺพานิ ปฏิคฺคเหตุวา ติโยชนปรมํ
สเหตุตา หารตพฺพานิ ๑ อสนฺเต หารเก ตโต เจ อุตฺตริ
หเรยฺย อสนฺเตปิ หารเก นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺนติ ฯ

[๕๘] กิภูโน ปเนว อทฺธานมคฺคปฏิปฺนฺนสฺสชาติ ปถิ กจฺจนฺตสฺส ฯ
เอภกโลมานิ อุปฺปชฺเชยฺยฺนติ อุปฺปชฺเชยฺยฺ สงฺฆโต วา คณฺโต วา
ณาติโต วา มิตฺตโต วา ปัสฺสกุลโต ๓ วา อุตฺตโน วา ฐเนน ฯ
อากฺขมาเนนาติ อิจฺจมาเนน ปฏิคฺคเหตุพฺพานิ ฯ ปฏิคฺคเหตุวา
ติโยชนปรมํ สเหตุตา หารตพฺพานิ ติโยชนปรมตา สเหตุตา
หารตพฺพานิ ฯ อสนฺเต หารเกติ น อณฺโณ โกจิ หารโก โหติ
อิตฺถิ วา ปุริโส วา คหฺภูโจ วา ปพฺพชฺชิตโต วา ฯ ตโต เจ
อุตฺตริ หเรยฺย อสนฺเตปิ หารเกติ ปรมํ ปาทํ ติโยชนํ อติคฺคาเมติ
อาปตฺติ ทฺถกฺกสฺส ทฺติยํ ปาทํ อติคฺคาเมติ นิสฺสคฺคิยานิ โหนฺติ ๔
อนฺโตติโยชนे จิตฺโต พหิติโยชนํ ปาเตติ นิสฺสคฺคิยานิ โหนฺติ ๕
อณฺณสฺส ยานे วา ภาณฺเต วา อาชานนฺตสฺส ปกฺขิปิตฺวา ติโยชนํ
อติคฺคาเมติ นิสฺสคฺคิยานิ โหนฺติ นิสฺสชฺชิตพฺพานิ สงฺฆสฺส วา
๑ ม. หริตพฺพานิ ฯ เอมฺปริปี ฯ ๒ ม. ย. ปนฺถิ ฯ
๓ ม. ย. ปัสฺสกุลํ ฯ เอมฺปริปี ฯ ๔-๕ ม. ย. นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยํ ฯ

คณสฺส วา ปุคฺคสฺส วาฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพานิ
ฯเปฯ อิมานิ เม ฆนฺเต เอพฺกโลมานิ ติโยชนํ อติฏฺคามิตานิ
นิสฺสคฺคิยานิ อิมานาหิ สขฺมสฺส นิสฺสชฺชามิติฯเปฯ ทเทยฺยาติ
ฯเปฯ ทเทยฺยุนฺติฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมิติฯ

[๕๕] อติเรกติโยชเน อติเรกสณฺณี ติโยชนํ ๑ อติฏฺคามติ
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํฯ อติเรกติโยชเน เวมตฺติโก ติโยชนํ ๒ อติฏฺคามติ
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํฯ อติเรกติโยชเน อุณฺกสณฺณี ติโยชนํ ๓
อติฏฺคามติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํฯ อุณฺกติโยชเน อติเรกสณฺณี
อาปตฺติ ทุฏฺกณฺสฺสฯ อุณฺกติโยชเน เวมตฺติโก อาปตฺติ ทุฏฺกณฺสฺสฯ
อุณฺกติโยชเน อุณฺกสณฺณี อนาปตฺติฯ

[๑๐๐] อนาปตฺติ ติโยชนํ หรติ อุณฺกติโยชนํ หรติ ติโยชนํ
หฺรติปิ ปจฺจาหฺรติปิ ติโยชนํ วาสาธิปฺปาโย กนฺตฺวา ตโต ปรี
หฺรติ อจฺฉินฺนํ ปฏฺฐิตฺตฺวา หรติ นิสฺสณฺฺจํ ปฏฺฐิตฺตฺวา หรติ อณฺฺณ
หฺราเปติ กตฺถณฺฺนํ หรติ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิ กมฺมิกฺสฺสาติฯ

นฺฺจฺจสฺกฺขาปํ นิฏฺฐิตํฯ

๑-๒-๓ ม. ย. อัย ปาโจ นตฺถิฯ

เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ปฏฺธิปฺจุฉิ สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว ภิกฺขุณีหิ
เอพฺกโลmani โชวาเปถปิ รัชาเปถปิ วิชฺฐาเปถปิติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
ฉาติกาโย ตฺมฺหํ ภิกฺขเว อณฺณาติกาโยติ ฯ อณฺณาติกาโย
ภควาติ ฯ อณฺณาตกา ๑ โมฆปุริสา อณฺณาติกาณํ น ชานนฺติ
ปฏฺฐิรูปํ วา อปฺปฏฺฐิรูปํ วา ปาสาทิกํ วา อปาสาทิกํ วา ตตฺถ
นาม ตฺเมห โมฆปุริสา อณฺณาติกาหิ ภิกฺขุณีหิ เอพฺกโลmani
โชวาเปสฺสถปิ รัชาเปสฺสถปิ วิชฺฐาเปสฺสถปิ เนตฺ โมฆปุริสา
อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา กิโยภาวาย ฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ
อณฺณาติกาโย ภิกฺขุณิยา เอพฺกโลmani โชวาเปยฺย วา รัชาเปยฺย วา
วิชฺฐาเปยฺย วา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๑๐๒] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อณฺณาติกา นาม มาติโต
วา ปิติโต วา ยาว สตฺตมา ปิตามหฺยฺคา อสมฺพทฺธา ฯ ภิกฺขุณี
นาม อุกโตสงฺฆเ อปฺสมฺปนฺนา ฯ โชวาติ อาณาเปติ อาปตฺติ
ทฺกุกฺกุสฺส รตฺตานิ นิสฺสคฺคิยานิ โหนฺติ ฯ รัชาติ อาณาเปติ
อาปตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส รตฺตานิ นิสฺสคฺคิยานิ โหนฺติ ฯ วิชฺฐีหิ
อาณาเปติ อาปตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส วิชฺฐิตานิ นิสฺสคฺคิยานิ โหนฺติ
นิสฺสชฺชิตพฺพานิ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา ปุคฺคลสฺส วา ฯ

๑ ม. อณฺณาติกา ฯ

เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพานิ ๔เปฯ อิมานิ เม ภนฺเต
เอพกโลมานิ อณฺณาติกาย ภิกฺขุณฺเีย โธวาปีตานิ นิสฺสคฺคิยานิ
อิมานานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตฺติ ๔เปฯ ทเทฺยยาติ ๔เปฯ
ทเทฺยยฺนฺตฺติ ๔เปฯ อายสฺมโต ทมฺมิตฺติ ๔

[๑๐๑] อณฺณาติกาย อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ โธวาเปติ
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตํ ๔ อณฺณาติกาย อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ
โธวาเปติ รชาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ๔ อณฺณาติกาย
อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ โธวาเปติ วิชฺฐาเปติ นิสฺสคฺคิเยน
อาปตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ๔ อณฺณาติกาย อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ
โธวาเปติ รชาเปติ วิชฺฐาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทฺวินฺนํ
ทฺกุกฺกุณํ ๔ อณฺณาติกาย อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ รชาเปติ
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตํ ๔ อณฺณาติกาย อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ
รชาเปติ วิชฺฐาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ๔ อณฺณาติกาย
อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ รชาเปติ โธวาเปติ นิสฺสคฺคิเยน
อาปตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ๔ อณฺณาติกาย อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ
รชาเปติ วิชฺฐาเปติ โธวาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทฺวินฺนํ
ทฺกุกฺกุณํ ๔ อณฺณาติกาย อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ วิชฺฐาเปติ
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตํ ๔ อณฺณาติกาย อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ
วิชฺฐาเปติ โธวาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ๔ อณฺณาติกาย
อณฺณาติกสณฺณี เอพกโลมานิ วิชฺฐาเปติ รชาเปติ นิสฺสคฺคิเยน

อาปตติ ทุกกฐสฺส ฯ อณฺเฑติกาย อณฺเฑติกสณฺณิ เอพกโลmani
วิขญาเปติ โธวาเปติ รชาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปตติ ทฺวินนํ
ทุกกฐานํ ฯ อณฺเฑติกาย เวมฺติโก ฯเปฯ อณฺเฑติกาย ฌาติกสณฺณิ
ฯเปฯ อณฺเฑสฺส เอพกโลmani โธวาเปติ อาปตติ ทุกกฐสฺส ฯ
เอกโต อุปสมฺปนฺนาย โธวาเปติ อาปตติ ทุกกฐสฺส ฯ ฌาติกาย
อณฺเฑติกสณฺณิ อาปตติ ทุกกฐสฺส ฯ ฌาติกาย เวมฺติโก
อาปตติ ทุกกฐสฺส ฯ ฌาติกาย ฌาติกสณฺณิ อนาปตติ ฯ

[๑๐๔] อนาปตติ ฌาติกาย โธวณฺติยา อณฺเฑติกา ทฺติยา
โหติ อวฺตฺตา โธวติ อปริภฺตฺตํ กตภณฺทํ โธวาเปติ สิกฺขมานาย
สามณฺเริยา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สตุตฺตมฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อฏฺฐมสฺกฺขาปทํ

[๑๐๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคฺเห วิหฺรติ เวพฺพเน
กลนฺทกนิวาเป ฯ เตน โข ปน สมเยน आयสฺมา อุปนฺนุโท
สฺกฺยปฺตฺโต อลฺยตฺรตฺส กฺลตฺส กฺลฺลปโก โหติ นิจฺจกตฺติโก ฯ
ยํ ตสฺมี กฺเล อุปฺปชฺชติ ขาทนียํ वा โภชนียํ वा ตโต आयสฺมโต
อุปนฺนุทสฺส สฺกฺยปฺตฺตสฺส ปฏฺวิโส จปีโต โหติ ๑ ฯ เตน โข ปน
สมเยน สายํ ตสฺมี กฺเล มํสํ อุปฺปนฺนํ โหติ ฯ ตโต आयสฺมโต
อุปนฺนุทสฺส สฺกฺยปฺตฺตสฺส ปฏฺวิโส จปีโต โหติ ฯ ตสฺส กฺลตฺส
ทารโก รตฺติยา ปจฺจสสมยํ ปจฺจจฺญาช โรทติ มํสํ เม เทถาติ ฯ
อดโข โส ปฺริโส ปชาปตี เอตทวโจ อยฺยสฺส ปฏฺวิสํ ทารกสฺส
เทหิ อลฺยํ เจตาเปตฺวา อยฺยสฺส ทสฺสามาติ ฯ อดโข आयสฺมา
อุปนฺนุโท สฺกฺยปฺตฺโต ปุพฺพณฺ्हสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวฺรมาทาย
เยน ตํ กฺลํ เตนฺอุปฺสงฺกมิ อุปฺสงฺกมิตฺวา ปณฺยตฺเต อาสเน
นีสฺสิ ฯ อดโข โส ปฺริโส เยนายสฺมา อุปนฺนุโท สฺกฺยปฺตฺโต
เตนฺอุปฺสงฺกมิ อุปฺสงฺกมิตฺวา आयสฺมนฺตํ อุปนฺนุทํ สฺกฺยปฺตฺตํ
อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นีสฺสิ ฯ เอกมนฺตํ นีสฺสินฺโน โข โส
ปฺริโส आयสฺมนฺตํ อุปนฺนุทํ สฺกฺยปฺตฺตํ เอตทวโจ หียโย โข
ภนฺเต สายํ มํสํ อุปฺปนฺนํ ๒ ตโต อยฺยสฺส ปฏฺวิโส จปีโต
๑ ม. ย. จปียติ ฯ ๒ ม. ย. อุปฺปนฺนํ อโหสิ ฯ

อัย ฆนเต ทารโก รตติยา ปจฺจุสสมยฺ ปจฺจุญฺจาย โรทติ มํลํ
เม เทถาติ อยฺยสฺส ปฏฺวิโส ทารกสฺส ทินฺโน กหาปณฺน
ฆนเต ก็ อหริยตฺติ ๑ ๆ ปรีจฺจตุโต เม อาวุโส กหาปณฺนติ ๆ อาม
ฆนเต ปรีจฺจตุโตติ ๆ ตณฺณเวว เม อาวุโส กหาปณฺน เทหิติ ๆ
อถโข โส ปรีโส อายสฺมาโต อุปนฺนทสฺส สกฺยปฺตฺตสฺส กหาปณฺน
ทตฺวา อฺชฺฌายติ จียติ วิปาเจติ ยถเว มยฺ รุปียํ ปฏฺกฺกณฺหนตฺติ
เอวเมวิเม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา รุปียํ ปฏฺกฺกณฺหนตฺติติ ๆ อสฺโสตุ
โข ภิกฺขุ ตสฺส ปรีสฺส อฺชฺฌายนฺตสฺส จียนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺส ๆ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๆเป ๆ เต อฺชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนโท สกฺยปฺตฺโต รุปียํ ปฏฺกฺกณฺหนตฺติติ ๆ
อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะตุํ ๆ สจฺจํ กิร ตวํ
อุปนฺนท รุปียํ ปฏฺกฺกณฺหนตฺติ ๒ ๆ สจฺจํ ภควาติ ๆ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม ตวํ โมฆปรีส รุปียํ ปฏฺกฺกณฺหนตฺติ เนตํ
โฆฆปรีส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวาย
ฯเป ๆ เอวณฺจ ปนฺ ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย
ปนฺน ภิกฺขุ ชาตฺรปฺรชตฺติ อุกฺกณฺณหฺยฺย วา อุกฺกณฺณาเปยฺย วา
อุปนฺนิกฺขิตฺตํ วา สาทิเยยฺย นิสฺสํกฺกิยํ ปาจิตฺติยนฺติ ๆ

[๑๐๖] โย ปนาติ โย ยาติโส ฯเป ฯ ภิกฺขุติ ฯเป ฯ อัย
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ชาตฺรปฺปํ นาม สตฺถวณฺโณ
๑ ม. ย. อหริยตฺติ ฯ เอวมฺปรีปี ๒ สพฺพตฺถ ปฏฺกฺกณฺหนตฺติ ทิสฺสติ ฯ

วฺจฺจติ ฯ รัชติ นาม กหาปโณ โลหมาสโก ทารุมาสโก ชตุมาสโก
เย โวหาริ กจฺจนฺติ ฯ อุกฺคณฺเหยฺยาติ สยิ คณฺหาติ นิสฺสคฺคิยิ
โหติ ๑ ฯ อุกฺคณฺหาเปยฺยาติ อณฺณํ คณฺหาเปติ นิสฺสคฺคิยิ โหติ ๒ ฯ
อุปฺนิกฺขิตฺตํ วา สาทิเทยฺยาติ อิทํ อยฺยสฺส โหตุติ อุปฺนิกฺขิตฺตํ
วา สาทิยติ นิสฺสคฺคิยิ โหติ ฯ สงฺฆมชฺเฌ นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯ เตน ภิกฺขุณา สงฺฆํ
อุปฺสงฺกมิตฺวา เอกํลํ อุตฺตราสฺงคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท
วณฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสฺสีทิตฺวา อณฺชลิ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วณฺนิโย
อหํ ภนฺเต รูปิยํ ปฏิกฺคเหสี อิทํ เม นิสฺสคฺคิยิ อิมานํ สงฺฆสฺส
นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯ นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพา ฯ พฺยตฺเตน
ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน อาปตฺติ ปฏิกฺคเหตพฺพา ฯ สเจ ตตฺถ อากจฺฉติ
อารามิโก วา อุปาสโก วา โส วตฺตพฺโพ อาวุโส อิมํ
ชานาหิตฺติ ฯ สเจ โส ภณฺติ อิมินา ก็ อหริยฺตุติ ฯ น
วตฺตพฺโพ อิมํ วา อิมํ วา อหฺราติ ฯ กปฺปิยํ อจฺจิกฺขิตพฺพํ
สปฺปิ วา เตลํ วา มธฺว วา ผาณฺตี วา ฯ สเจ โส เตน
ปริวณฺเฑตฺวา กปฺปิยํ อหฺรติ รูปิยปฏิกฺคาหํ จเปตฺวา สพฺเพเหว
ปริภฺวชิตพฺพํ เอวณฺเจตํ ลภฺถ อิจฺเจตํ กุสฺลํ โน เจ ลภฺถ
โส วตฺตพฺโพ อาวุโส อิมํ ฉนฺนุเทหิตฺติ ฯ สเจ โส ฉนฺนุเทหิติ
อิจฺเจตํ กุสฺลํ โน เจ ฉนฺนุเทหิติ ปณฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต
๑-๒ ม. ย. นิสฺสคฺคิยิ ปาจิตฺติยิ ฯ สพฺพตฺถ อีทิสเมว ฯ

ภิกขุ รูปียฉทุทโก สมมุนนิตพุโพ โย น ฉนุทาคตี กจฺเจยฺย
 น โทสาคตี กจฺเจยฺย น โมหาคตี กจฺเจยฺย น ภยาคตี กจฺเจยฺย
 ฉทุทิตาฉทุทิตถฺย ชาเนยฺยฯ เอวถฺย ปน ภิกขเว สมมุนนิตพุโพฯ
 ปจฺมํ ภิกขุ ยาจิตพุโพฯ ยาจิตฺวา พุยตุเตน ภิกขุณา
 ปฏิพเลน สงฺโฆ ฉาเปตพุโพ สฺสณาคฺค เม ภนฺเต สงฺโฆ ยทิ
 สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกขุํ รูปียฉทุทกํ
 สมมุนเนยฺยฯ เอสา ถตฺติฯ สฺสณาคฺค เม ภนฺเต สงฺโฆ
 สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกขุํ รูปียฉทุทกํ สมมุนนติฯ ยสฺสายสฺมโต
 ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุโน รูปียฉทุทกสฺส สมมฺติ โส
 ตฺถนฺหสฺส ยสฺส นกขมฺติ โส ภาเสยฺยฯ สมฺมโต สงฺเขน
 อิตฺถนฺนาโม ภิกขุ รูปียฉทุทโกฯ ขมฺติ สงฺฆสฺส ตสฺมา
 ตฺถนฺหิฯ เอวเมตํ ธารยามีติฯ เตน สมฺมเตน ภิกขุณา อนิมิตฺตํ
 กตฺวา ปาเตตพุพํฯ สเจ นิมิตฺตํ กตฺวา ปาเตติ อापตฺติ
 ทุกฺกณฺสฺสฯ

[๑๐๗] รูปียเอ รูปียสถฺยณิ รูปียํ ปฏิคฺคณฺหาติ นิสฺสคฺคิยํ
 ปาจิตฺติยํฯ รูปียเอ เวมฺติโก รูปียํ ปฏิคฺคณฺหาติ นิสฺสคฺคิยํ
 ปาจิตฺติยํฯ รูปียเอ อรูปียสถฺยณิ รูปียํ ปฏิคฺคณฺหาติ นิสฺสคฺคิยํ
 ปาจิตฺติยํฯ อรูปียเอ รูปียสถฺยณิ อापตฺติ ทุกฺกณฺสฺสฯ อรูปียเอ
 เวมฺติโก อापตฺติ ทุกฺกณฺสฺสฯ อรูปียเอ อรูปียสถฺยณิ อนापตฺติฯ

[๑๐๘] อนापตฺติ อชฺฉมาราเม วา อชฺฉมาวสเถ วา อุกฺคเหตฺวา

วินย. มหาวิภงฺโก (๒) - หน้าที่ 93

วา อุกฺกหาเปตฺวา วา นิกฺขิปติ ยสฺส ภวิสฺสติ โส หริสฺสตีติ

อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาคี ฯ

อภฺจฺมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ

นวมสิกขาปทํ

[๑๐๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
นानปฺปการกํ รุပ္ปิสํโหวหารํ समाปชฺชนฺติฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา นานปฺปการกํ
รุပ္ปิสํโหวหารํ समाปชฺชิสฺสนฺติ เสงฺยถาปิ คิหิ กามโภคิโนติฯ
อสุสํสํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จียนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นานปฺปการกํ
รุပ္ปิสํโหวหารํ समाปชฺชิสฺสนฺตฺติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโจะสฺสํฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว นานปฺปการกํ
รุပ္ปิสํโหวหารํ समाปชฺชถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม ตฺเมห โมฆปฺริสา นานปฺปการกํ
รุပ္ปิสํโหวหารํ समाปชฺชิสฺสถ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา
ปสาทาย ปสนนํ วา ภิยโยภาวายฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ นานปฺปการกํ
รุပ္ปิสํโหวหารํ समाปชฺชเยยฺย นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยนฺติฯ

[๑๑๐] โข ปนาติ โข ยาถิโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ นานปฺปการกํ นาม กตฺปิ

อกตปี กตากตปี ฯ กตํ นาม สีสุปลํ คีวูปคํ หตุฎูปคํ ปาทูปคํ
กฏูปคํ ฯ อกตํ นาม ฆนํ กํ วุจฺจติ ฯ กตากตํ นาม ตทุภยํ ฯ
รูปียํ นาม สตฺถวณฺโณ กหาปโณ โลหมาสโก ทารุมาสโก
ชตุมาสโก เย โวหารํ คจฺจนฺติ ฯ สmapชฺเชยยาติ กเตน กตํ
เจตาเปติ นิสฺสคฺคิยํ โหติ ฯ กเตน อกตํ เจตาเปติ นิสฺสคฺคิยํ
โหติ ฯ กเตน กตากตํ เจตาเปติ นิสฺสคฺคิยํ โหติ ฯ อกเตน กตํ
เจตาเปติ นิสฺสคฺคิยํ โหติ ฯ อกเตน อกตํ เจตาเปติ นิสฺสคฺคิยํ
โหติ ฯ อกเตน กตากตํ เจตาเปติ นิสฺสคฺคิยํ โหติ ฯ กตากเตน
กตํ เจตาเปติ นิสฺสคฺคิยํ โหติ ฯ กตากเตน อกตํ เจตาเปติ
นิสฺสคฺคิยํ โหติ ฯ กตากเตน กตากตํ เจตาเปติ นิสฺสคฺคิยํ โหติ ฯ
สงฺฆมฺมุขเม นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯ
เตน ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกमितฺวา เอกํถํ อุตฺตราสงฺกํ กริตฺวา
วฺจฺจมานํ ภิกฺขุณํ ปาทเว วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสฺสิตฺวา อณฺชลี
ปลุกฺกเหตุวา เอวมฺสฺส วจฺนีโย อหํ ภนฺเต นานปฺปการกํ
รูปียสํโวหารํ สmapชฺชี่ อิทํ เม นิสฺสคฺคิยํ อิมํหํ สงฺฆมฺมุข
นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯ นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพา ฯ พฺยคฺเตน
ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน อาปตฺติ ปฏฺิคฺคเหตุพฺพา ฯ สเจ ตตฺถ อากจฺจติ
อารามิโก วา อุปาสโก วา โส วตฺตพฺโป อาวุโส อิมํ
ชานาหิตฺติ ฯ สเจ โส ภณฺติ อิมินา กิ อาริยตฺติ ฯ น วตฺตพฺโป

อิมิ วา อิมิ วา อาหารติ ฯ กปปียิ อัจจิจิตัพพิ สปิปี วา เตลล วา
 มฐ วา ภาณิติ วา ฯ สเจ โส เตน ปริวณฺณิตฺตวา กปปียิ อาหารติ
 รูปียเจตาปกั จเปตฺวา สพฺเพเหว ปริภุญฺชิตัพพิ ฯ เอวฺจเจตฺ
 ลเภถ อิจฺเจตฺ กุสลํ โน เจ ลเภถ โส วตฺตพฺโพ อาวุโส
 อิมิ ฉทฺเทหิติ ฯ สเจ โส ฉทฺเทติ อิจฺเจตฺ กุสลํ โน เจ
 ฉทฺเทติ ปณฺจหฺงฺเกหิ สมฺมุนาโกติ ภิกฺขุ รูปียฉทฺทโก สมฺมุนิ-
 ตพฺโพ โย น ฉนฺทาคตฺตี กฺขฺญเยย น โทสาคตฺตี กฺขฺญเยย น
 โมหาคตฺตี กฺขฺญเยย น ภยาคตฺตี กฺขฺญเยย ฉทฺทิตาฉทฺทิตตฺตจ
 ชานเยย ฯ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมุนิตพฺโพ ฯ ปจฺมํ ภิกฺขุ
 ยาจิตพฺโพ ฯ ยาจิตฺวา พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน สงฺโฆ
 ณาเปตพฺโพ สุณฺนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกถํ
 สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ รูปียฉทฺทกํ สมฺมุนเยย ฯ เอสา ฅตฺติ ฯ
 สุณฺนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ รูปียฉทฺทกํ
 สมฺมุนติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน รูปีย-
 ฉทฺทกสฺส สมฺมติ โส ตฺถนฺนสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ
 สมฺมโต สงฺฆเณน อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ รูปียฉทฺทโก ฯ ขมฺติ สงฺฆสฺส
 ตสฺมา ตฺถนฺนํ ฯ เอวเมตํ ฅารยามีติ ฯ เตน สมฺมเตน ภิกฺขุณา
 อนิมนฺตํ กตฺวา ปาเตตพฺพิ ฯ สเจ นิมนฺตํ กตฺวา ปาเตติ อาปตฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๑๑๑] รูปีย รูปียสณฺณิ รูปียิ เจตาเปติ นิสฺสคฺคิยิ ปาจิตฺติยิ ฯ

รูปิเย เวมตโก รูปิเย เจตาเปติ นิสฺสคฺคิเย ปาจิตฺติเย ฯ รูปิเย
อรุปีเยสฺสณฺณี รูปิเย เจตาเปติ นิสฺสคฺคิเย ปาจิตฺติเย ฯ อรุปีเย
รูปิเยสฺสณฺณี รูปิเย เจตาเปติ นิสฺสคฺคิเย ปาจิตฺติเย ฯ อรุปีเย
เวมตโก รูปิเย เจตาเปติ นิสฺสคฺคิเย ปาจิตฺติเย ฯ อรุปีเย
อรุปีเยสฺสณฺณี รูปิเย เจตาเปติ นิสฺสคฺคิเย ปาจิตฺติเย ฯ อรุปีเย
รูปิเยสฺสณฺณี อापตฺติ ทุกฺกนฺนสฺส ฯ อรุปีเย เวมตโก อापตฺติ
ทุกฺกนฺนสฺส ฯ อรุปีเย อรุปีเยสฺสณฺณี อนापตฺติ ฯ

[๑๑๒] อนापตฺติ อุมฺมตฺตกฺกสฺส อาทิกมฺมิกฺกสฺสชาติ ฯ

นวมตฺติกาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทสมสิกขาปทํ

[๑๑๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตฺวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตฺโต ปญฺโง โหติ จีวรกมฺมํ กาคฺ์ฯ โส
ปญฺปิไลติกานํ สงฺฆาญฺญิํ กริตฺวา สุรตฺตํ สุปริกมฺมกตํ กตฺวา ปารุปีฯ
อถโข อณฺตโร ปริพฺพาชโก มหคฺฆํ ปญฺ्ञิํ ปารุปีตฺวา เยนายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตฺโต เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ
อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตฺตํ เอตทโวจ สฺนุทฺรา โข ตฺยายํ อวฺโส
สงฺฆาญฺญิ ๑ เทหิ เม ปญฺเณนาติฯ ชานาหิ อวฺโสติฯ อามวฺโสจ
ชานามิติฯ หนฺทวฺโสติ อทาสิฯ อถโข โส ปริพฺพาชโก ตํ
สงฺฆาญฺญิํ ปารุปีตฺวา ปริพฺพาชการามํ อคฺมาสิฯ ปริพฺพาชกา ตํ
ปริพฺพาชกํ เอตทโวจํ สฺนุทฺรา โข ตฺยายํ อวฺโส สงฺฆาญฺญิ ภูโต
ตฺยา ลทฺธาติฯ เตน เม อวฺโส ปญฺเณน ปริวญฺญิตาติ ๒ฯ กติหิปี
ตฺยายํ อวฺโส สงฺฆาญฺญิ ภาวิสฺสติ โสเยว เต ปญฺเณ วโรติฯ
อถโข โส ปริพฺพาชโก สจฺจํ โข ปริพฺพาชกา อหํสุ กติหิปี
มฺยายํ สงฺฆาญฺญิ ภาวิสฺสติ โสเยว เม ปญฺเณ วโรติ เยนายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตฺโต เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ
อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตฺตํ เอตทโวจ หนฺท เต อวฺโส สงฺฆาญฺญิ ๓
เทหิ เม ปญฺเณนาติฯ หนฺนุ ตฺวํ อวฺโส มยา วุตฺโต ชานาหิ
๑ ยฺ. สงฺฆาญฺญิฯ ๒ ม. ยฺ. สพฺพตฺถ ปริวตฺติตาตีติ ทิสฺสติฯ ๓ ม. สงฺฆาญฺญิฯ

อาวุโสติ นานํ ทสฺสามิตีฯ อถโฆ โส ปริพฺพาชโก อุชฺฌายติ
จียติ วิปาเจติ คิหิปี ๑ นํ คิหิสฺส วิปฺปฏิสฺสริสฺส เทติ ๒ กิ ปน
ปพฺพชิตฺโต ปพฺพชิตสฺส น ทสฺสตีติฯ อสฺโสสุํ โข ภิกฺขุ ตสฺส
ปริพฺพาชกสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส จียนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺสฯ เย เต
ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตฺโต ปริพฺพาชเกน สทฺธิ
กยวิกุกฺกํ สฺมาปชฺชิสฺสตีติฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสุํฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนฺนุท ปริพฺพาชเกน สทฺธิ กยวิกุกฺกํ
สฺมาปชฺชิสฺสตีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
ตฺวํ โมฆปฺริสฺส ปริพฺพาชเกน สทฺธิ กยวิกุกฺกํ สฺมาปชฺชิสฺสตี
เนตํ โมฆปฺริสฺส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสทาย ปสฺนฺนํ วา
ภิกฺขุโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ นานปฺปการกํ กยวิกุกฺกํ สฺมาปชฺชเยยฺย
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियนฺติฯ

[๑๑๔] โย ปนาติ โย ยาทีโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อยํ
อิมสฺมี อตฺถเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ นานปฺปการกํ นาม
จีวรปិณฺฑปาตเสนาสนคิถานปจฺจยภสฺสชฺชปริกฺขารา อนฺตมโธ จุณฺณปิณฺฑโทปิ
ทนฺตกฏฺฐจปี ทสฺสิกสฺสคฺคิปีฯ กยวิกุกฺกํ สฺมาปชฺชเยยฺยติ
๑ ม. คิหิปีฯ ยู. คิหิ นํปีฯ คิหิปี นํ คิหิสฺสชาติ เอตฺถ นนฺติ นามตฺถ
นิปาโตฯ คิหิปี นาม คิหิสฺสชาติ วุคฺคํ โหตีติ ตพฺพณฺณนาฯ ๒ ม. ยู. เทนฺติฯ

อิมินา อิมํ เทหิ อิมินา อิมํ อหาร อิมินา อิมํ ปริวฏฺเฐหิ ๑
อิมินา อิมํ เจตาเปหิติ อชฺฌาจรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ยโต
กยิตฺตฺจ โหติ วิกกิตฺตฺจ ๒ อตฺตโน ภาณํ พรหฺตฺถคคฺติ ปรภณํ
อตฺตโน หตฺถคคฺติ นิสฺสคฺคิยํ โหติ นิสฺสชฺชิตฺตํ สงฺฆสฺส วา
คณฺสฺส วา ปุคฺคคณฺสฺส วาฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
นิสฺสชฺชิตฺตํ ๗เปฯ อหํ ภาณเต นานปฺปการกํ กยวิกฺกยํ สฺมาปชฺซี
อิหํ เม นิสฺสคฺคิยํ อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิติ ๗เปฯ
ทเพยฺยาติ ๗เปฯ ทเพยฺยุนฺติ ๗เปฯ อายสฺมโต ทมฺมิติ ๗

[๑๑๕] กยวิกฺกเย กยวิกฺกยสฺสณฺณิ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๗
กยวิกฺกเย เวมฺติโก นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๗ กยวิกฺกเย
นกยวิกฺกยสฺสณฺณิ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๗ นกยวิกฺกเย กยวิกฺกยสฺสณฺณิ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๗ นกยวิกฺกเย เวมฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๗
นกยวิกฺกเย นกยวิกฺกยสฺสณฺณิ อนาปตฺติ ๗

[๑๑๖] อนาปตฺติ อคฺฆํ ปุจฺจติ กปฺปิยการกสฺส อจิกฺขติ
อิหํ อมฺหากํ อตฺถิ อมฺหากณฺจ อิมินา จ อิมินา จ อตฺถิ
ภณฺติ อุมฺมตฺตคณฺสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ๗

ทสมฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๓ ๗
โกสิยวฺลฺโล ทฺติโย ๗

๑ ม. ยฺ. สพฺพตฺถ ปริวตฺเตหิติ ทิสฺสติ ๗ ๒ ม. ยฺ. วิกกยิตฺตฺจ ๗
๓ ม. กยวิกฺกยสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ทสมํ ๗

ตสุตฺถุทานํ

โกติยา ๑ สุทฺธเทวภาคา ฉพฺพสุตานิ นิสินฺนํ
เทว จ โลมานิ อุกฺคเณห อฺโภ นานปฺปการกาติ ฯ

๑ ยฺ. โกติย ... ฯ

ปตฺตวคฺคสฺส ปจฺมสิกฺขาปทํ

[๑๑๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวคฺคิยํ วิหฺรติ เชตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ พฺหุ ปตฺเต สนนิจฺยํ กโรนฺติฯ มนุสฺสา วิหารจาริกํ
อาหิณฺฑนฺตา ปสฺสิตฺวา อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม สมณา สกฺยปฺตฺติยา พฺหุ ปตฺเต สนนิจฺยํ กริสฺสนฺติ
ปตฺตวณฺชิขุ วา สมณา สกฺยปฺตฺติยา กริสฺสนฺติ อามตฺติกาปณฺ วา
ปสาเรสฺสนฺตีติฯ อสฺโสตุํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ
จิยฺนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อติเรกปตฺตํ ชาเรสฺสนฺตีติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจตุํฯ สจฺจํ กิร ตฺมุเมห ภิกฺขเว อติเรกปตฺตํ ชาเรถาติฯ
สจฺจํ ภควาติฯ วิกรฺหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเมห
โมฆปฺริสา อติเรกปตฺตํ ชาเรสฺสถ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนानํ
วา ปสาทาย ปสนฺนानํ วา ภิกฺขเว อติเรกปตฺตํ อติเรกปตฺตํ
ชาเรยฺย นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยนฺติฯ เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ
สิกฺขาปทํ ปณฺยตฺตํ โหติฯ

[๑๑๘] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต อานนฺทสฺส อติเรกปตฺโต

อุปฺปนฺโน โหติ ฯ อายสฺมา จ อานนฺโท ตํ ปตฺตํ อายสฺมโต
สาริปฺตฺตสฺส ทาทูกาโม โหติ ฯ อายสฺมา จ สาริปฺตฺโต สาเกต
วิหฺรติ ฯ อถโข อายสฺมโต อานนฺทสฺส เอตทโหสิ ภควตา
สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ น อติเรกปฺตฺโต ชาเรตฺตฺตฺตํ อยญจ เม
อติเรกปฺตฺโต อุปฺปนฺโน อหฺนฺจิมิ ปตฺตํ อายสฺมโต สาริปฺตฺตสฺส
ทาทูกาโม อายสฺมา จ สาริปฺตฺโต สาเกต วิหฺรติ กถํ น
โข มยา ปฏิปชฺชิตฺตฺตํ ฯ อถโข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหติ ฯ กิวจิรํ ปนํนํท สาริปฺตฺโต อากฺขณฺตฺตฺตํ ฯ
นวมํ วา ภควา ทิวสํ ทสมํ วาติ ฯ อถโข ภควา เอตสฺมี นิทาน
เอตสฺมี ปกรณํ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ
ภิกฺขเว ทสาหปรมํ อติเรกปฺตฺตํ ชาเรตฺตํ เอวญจ ปน ภิกฺขเว
อิมิ สิขฺขาปทํ อุกฺกมฺสฺสยถ ทสาหปรมํ อติเรกปฺตฺโต ชาเรตฺตฺตํ
ตํ อติกกมยโต นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๑๑๕] ทสาหปรมนฺติ ทสาหปรมตา ชาเรตฺตฺตํ ฯ อติเรกปฺตฺโต
นาม อนริฏฺฐิตฺโต อวิกปฺปีโต ฯ ปตฺโต นาม เทว ปตฺตา
อโยปตฺโต มตฺติกาปตฺโต ๑ ฯ ตโย ปตฺตสฺส วณฺณา อุกฺกมฺสฺส
ปตฺโต มชฺฌิมิ ปตฺโต โอมโก ปตฺโต ฯ อุกฺกมฺสฺส นาม ปตฺโต
อทฺตมาพฺทโกทนํ คณฺหาติ จตุภากํ ขาทนียํ ๒ ตทฺธิยํ พุชฺชนํ ฯ
มชฺฌิมิ นาม ปตฺโต นาฬิกโกทนํ คณฺหาติ จตุภากํ ขาทนียํ
๑ ม. ย. อิตฺตทฺโท ทิสฺสติ ฯ ๒ ม. ย. ขาทนํ ฯ เอวมฺปริปี ฯ

ตทุปิยํ พุณฺชนํ ๑ โอมโก นาม ปตุโต ปตุโถทํ คณฺหาติ
จตุภาคํ ขาทนียํ ตทุปิยํ พุณฺชนํ ๑ ตโต อุกฺกุฏฺโจะ อปตุโต
โอมโก อปตุโต ๑

[๑๒๐] ตํ อติกกมยโต นิสฺสคฺคิโย โหติ ๑ เอกาทเส
อรุณฺคฺคฺมเน นิสฺสคฺคิโย โหติ นิสฺสชฺชิตฺพุโป สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส
วา ปุคฺคสฺส วา ๑ เวมฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตฺพุโป ๑

[๑๒๑] เตน ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํลํ อุตฺตราสงฺกํ
กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาทะ วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏฺกํ นิสฺสิตฺวา
อลฺขลํ ปุคฺคเหตฺวา เวมฺสฺส วณฺนิโย อัย เม ฆนฺเต ปตุโต
ทสาหาติกกนฺโต นิสฺสคฺคิโย อิมํสงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตี ๑
นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตฺพุพา ๑ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน
อาปตฺติ ปฏฺิภุคฺคเหตฺพุพา ๑ นิสฺสภฺจฺจปตุโต ทาทพุโป สฺฆาตุ
เม ฆนฺเต สงฺโฆ อัย ปตุโต อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน นิสฺสคฺคิโย
สงฺฆสฺส นิสฺสภฺจฺจ ๑ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺคฺลํ สงฺโฆ อิมํ ปตฺตํ
อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ทเพยฺยติ ๑

[๑๒๒] เตน ภิกฺขุณา สมฺพหฺุเล ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํลํ
อุตฺตราสงฺกํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาทะ วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏฺกํ
๑ ม. ย. สพุพฺตฺถ อิตฺติสทฺโท ทิสฺสตี ๑ โส อติเรโกติ เวทิตฺพุโป ๑ ตสฺส
อติเรกตา ปรมกฺจฺฉินฺสิกฺขาปเท วุคฺตฺนเยน เวทิตฺพุพา ๑

นีสีทิตฺวา อณฺชลี ปคฺคเหตุวา เอวมสฺส วจฺนียา อัย เม ภนฺเต
ปตฺโต ทสหาตักฺกนฺโต นิสฺสคฺคิโย อิม่าหิ อายสฺมนฺตานํ
นีสฺสชฺชามิตฺติ ฯ นีสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพา ฯ พฺยตฺเตน
ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน อาปตฺติ ปฏฺิคฺคเหตุพฺพา ฯ นีสฺสญฺจปตฺโต
ทาทพฺโพ สฺถนฺนตฺ เม อายสฺมนฺตา อัย ปตฺโต อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน นิสฺสคฺคิโย อายสฺมนฺตานํ นีสฺสญฺโจ ฯ ยทายสฺมนฺตานํ
ปตฺตคฺกลลฺลํ อายสฺมนฺตา อิมํ ปตฺตํ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
ทเทยฺยุนฺตฺติ ฯ

[๑๒๓] เตน ภิกฺขุณา เอกํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํลฺลํ อุตฺตราสงฺกํ
กริตฺวา อุกฺกฏฺิภิกฺกํ นีสีทิตฺวา อณฺชลี ปคฺคเหตุวา เอวมสฺส วจฺนีโย
อัย เม อาวฺโส ปตฺโต ทสหาตักฺกนฺโต นิสฺสคฺคิโย อิม่าหิ
อายสฺมโต นีสฺสชฺชามิตฺติ ฯ นีสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพา ฯ
เตน ภิกฺขุณา อาปตฺติ ปฏฺิคฺคเหตุพฺพา ฯ นีสฺสญฺจปตฺโต ทาทพฺโพ
อิมํ ปตฺตํ อายสฺมโต ทมฺมิตฺติ ฯ

[๑๒๔] ทสหาตักฺกนฺเต อตฺถิกนฺตสฺสณฺณิ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
ทสหาตักฺกนฺเต เวมตฺติโก นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ ทสหาตักฺกนฺเต
อนตฺถิกนฺตสฺสณฺณิ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อนนฺธิจฺเจเต อนนฺธิจฺเจตสฺสณฺณิ
นีสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อวิกปฺปีเต วิกปฺปีตสฺสณฺณิ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ อวิสฺสชฺชิตฺเต วิสฺสชฺชิตฺสฺสณฺณิ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
อนนฺนฺเจ นนฺนฺเจตสฺสณฺณิ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อวินนฺนฺเจ วินนฺนฺเจตสฺสณฺณิ

นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ อภินฺเน ภินฺนสณฺณี นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ
อวิลฺลุตเต วิลฺลุตตสณฺณี นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๑๒๕] นิสฺสคฺคิยฺ ปตฺตํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชติ อापตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ ทสฺสหาณตฺติกฺกนฺเต อตฺติกฺกนฺตสณฺณี อापตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ ทสฺสหาณตฺติกฺกนฺเต เวมตฺติโก อापตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ
ทสฺสหาณตฺติกฺกนฺเต อนตฺติกฺกนฺตสณฺณี อนापตฺติ ฯ

[๑๒๖] อนापตฺติ อนฺโตทสฺสํ อธิญฺเจติ วิกปฺเปติ วิสฺสชฺเชติ
นสฺสตี วินสฺสตี ภิชฺชติ อจฺฉินฺนิตฺวา คณฺหาตี ๑ วิสฺสํ คณฺหาตี ๒
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสตี ฯ

[๑๒๗] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นิสฺสภูจฺปตฺตํ
น เทนฺตี ฯ ภิกฺขุ ๓ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ น ภิกฺขเว
นิสฺสภูจฺปตฺโต น ทาทพฺโพ โย น ทเทยฺย อापตฺติ
ทุกฺกภูสฺสตี ฯ

ปจฺมสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑-๒ ม. ย. คณฺหนฺตี ฯ ๓ ม. ย. อัย ปาโจ นตฺติ ฯ

ทศยสิกขาปท

[๑๒๘] เตน สมเณ พุทฺโธ ภควา สกฺเกสุ วิหฺรติ กปฺลวตฺถุสฺมี
นิโครธาราเมฯ เตน โข ปน สมเณ อลฺลตเรณ กุมฺภกาเรน
ภิกฺขุ ปวารีตา โหนฺติ เยสํ อญฺยานํ ปตฺเตน อตฺถิ อหิ
ปตฺเตนาติฯ เตน โข ปน สมเณ ภิกฺขุ น มตฺตํ ชานิตฺวา
พหู ปตฺเต วิญฺญาเปฺนฺติฯ เยสํ ชุทฺทกา ปตฺตา เต มหนฺเต
ปตฺเต วิญฺญาเปฺนฺติฯ เยสํ มหนฺตา ปตฺตา เต ชุทฺทเก ปตฺเต
วิญฺญาเปฺนฺติฯ อถ โข โส กุมฺภกาโร ภิกฺขุณิ พหู ปตฺเต กโรนฺโต
น สกฺโกติ อลฺลํ วิกฺกายิกิ ภาณํ กาคู อตฺตนาปี น ยาเปติ
ปฺตฺตทาราปีสุส กิลมนฺติฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ จีเยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถิ หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา น มตฺตํ ชานิตฺวา พหู ปตฺเต
วิญฺญาเปสฺสนฺติ อญิ อิมสํ พหู ปตฺเต กโรนฺโต น สกฺโกติ
อลฺลํ วิกฺกายิกิ ภาณํ กาคู อตฺตนาปี น ยาเปติ ปฺตฺตทาราปีสุส
กิลมนฺตีติฯ อสฺโสสุ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानิ อุชฺฌายนฺตานิ
จีเยนฺตานิ วิปาเจนฺตานิฯ เ เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จีเยนฺติ วิปาเจนฺติ กถิ หิ นาม ภิกฺขุ น มตฺตํ
ชานิตฺวา พหู ปตฺเต วิญฺญาเปสฺสนฺตีติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺถิ อาริเจสฺสุฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ น มตฺตํ ชานิตฺวา

พหู ปตฺเต วิญญาเปณฺตฺติ ๗ สจฺจํ ภควาติ ๗ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา ถถฺ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปุริสา น มตฺตํ ชานิตฺวา
พหู ปตฺเต วิญญาเปสฺสนฺติ เนตฺตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ ภา
ปสทาทย ปสนฺนํ ภา ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ ภา วิครหิตฺวา ฐมฺมํ
ถถฺ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ น ภิกฺขเว ปตฺโต วิญญาเปตฺพุโป
โย วิญญาเปยฺย อปตฺติ ทฺถกฺกสฺส ๑ ๗

[๑๒๕] เตน โข ปน สมเยน อณฺตรสฺส ภิกฺขุโน ปตฺโต
ภิกฺขุโน โหติ ๗ อถ โข โส ภิกฺขู ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ ปตฺตํ
วิญญาเปตฺตฺติ กุทฺทจฺยานฺโต น วิญญาเปติ หตฺถสฺส ปิณฺทาย
จฺรติ ๗ มนฺุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ ถถฺ หิ นาม
สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา หตฺถสฺส ปิณฺทาย จริสฺสนฺติ เสยฺยถาปี
ติตฺถิยาติ ๗ อสฺโสสิ โข ภิกฺขู เตสํ มนฺุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ
ชียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๗ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ ๗ อถ โข ภควา เอตสฺมํ นิทานเ เอตสฺมํ ปกรณ
ฐมฺมํ ถถฺ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว
นฏฺฐปตฺตสฺส ภา ภิกฺขุนปตฺตสฺส ภา ปตฺตํ วิญญาเปตฺตฺติ ๗

[๑๓๐] เตน โข ปน สมเยน จพฺพกฺคิยา ภิกฺขู ภควตา
อนฺุญฺจาทํ นฏฺฐปตฺตสฺส ภา ภิกฺขุนปตฺตสฺส ภา ปตฺตํ วิญญาเปตฺตฺติ
เต ๒ อปฺปมตฺตเกนปี ภิกฺขุเนน อปฺปมตฺตเกนปี จิตฺเตน อปฺปมตฺตเกนปี
ขณฺเฑน อปฺปมตฺตเกนปี วิลิจิตฺเตน น มตฺตํ ชานิตฺวา พหู ปตฺเต
๑ ม. ย. อิตฺตทฺโท ทิสฺสติ ๗ ๒ ม. อัย ปาโง นตฺถิ ๗

วิญญาเปนฺติ ๑ ๗ อถโโข โส กุมภกาโร ภิกฺขุณฺโณ ตเถว พหุ ปตฺเต
กโรนฺโต น สกฺโกติ อถยํ วิภฺกายิกํ ภณฺท์ กาคฺ์ อตฺตนาปี น
ยาเปติ ปุตฺตทาราปีสุส กิลมนฺติ ๗ มนุสฺสา ตเถว อุชฺฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา สกฺยปุตฺติยา น มตฺตํ
ชานิตฺวา พหุ ปตฺเต วิญญาเปสฺสนฺติ อยํ อิมสํ พหุ ปตฺเต
กโรนฺโต น สกฺโกติ อถยํ วิภฺกายิกํ ภณฺท์ กาคฺ์ อตฺตนาปี น
ยาเปติ ปุตฺตทาราปีสุส กิลมนฺตีติ ๗ อสุโสสุํ โข ภิกฺขุ เตสํ
มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๗ เย เต ภิกฺขุ
อปรฺปิจฺฉา ๗เป ๗ เต อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อปรฺมตฺตเกนปี ภินฺเนน อปรฺมตฺตเกนปี
ฉิทฺเทน อปรฺมตฺตเกนปี ขณฺเฑน อปรฺมตฺตเกนปี วิลิจิตฺเตน น
มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ ปตฺเต วิญญาเปสฺสนฺตีติ ๗ อถโโข เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุํ ๗ สจฺจํ กิรฺ ตุมฺเห ภิกฺขเว
อปรฺมตฺตเกนปี ภินฺเนน อปรฺมตฺตเกนปี ฉิทฺเทน อปรฺมตฺตเกนปี
ขณฺเฑน อปรฺมตฺตเกนปี วิลิจิตฺเตน น มตฺตํ ชานิตฺวา ๒ พหุ ปตฺเต
วิญญาเปถาติ ๗ สจฺจํ ภควาติ ๗ วิครฺหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตุมฺเห โมฆปริสา อปรฺมตฺตเกนปี ภินฺเนน อปรฺมตฺตเกนปี
ฉิทฺเทน อปรฺมตฺตเกนปี ขณฺเฑน อปรฺมตฺตเกนปี วิลิจิตฺเตน น
๑ ม. ยฺ. เต อปรฺมตฺตเกนปี ภินฺเนน อปรฺมตฺตเกนปี ขณฺเฑน
วิลิจิตฺตเกนปี พหุ ปตฺเต วิญญาเปนฺติ ๗ เอวมฺปริปี ๗
๒ ม. น มตฺตํ ชานิตฺวาติ ปาโธ นตฺถิ ๗ เอวมฺปริปี ๗

มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ ปตฺเต วิญญาเปสฺสธ เนตฺตํ โมฆปริสา
อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา กิโยภาวาย ๔เป ๔
เอวญจ ปน กิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน
กิกฺขุ อุนฺปลจฺพนฺธเนน ปตฺเตน อญฺญํ นวํ ปตฺตํ เจตาเปยฺย
นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ๔ เตน กิกฺขุนา โส ปตฺโต กิกฺขุปริสาย
นิสฺสชฺชิตฺพุโป ๔ โย จ ตสฺสา กิกฺขุปริสาย ปตฺตปริยฺนโต โส
จ ตสฺส กิกฺขุโน ปทาตฺพุโป อยฺนเต กิกฺขุ ปตฺโต ยาว เกทนาย
ชาเรตฺพุโปติ ๔ อยฺยํ ตตฺถ สามิฉิตฺติ ๔

[๑๓๑] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๔เป ๔ กิกฺขุติ ๔เป ๔ อยฺยํ
อิมสฺมิมํ อตฺเต อธิปฺเปโต กิกฺขุติ ๔ อุนฺปลจฺพนฺธโน นาม ปตฺโต
อพนฺธโน วา เอกพนฺธโน วา ทฺวิพนฺธโน วา ติพนฺธโน วา
จตุพนฺธโน วา ๔ อพนฺธโนกาโส นาม ปตฺโต ยสฺส ทฺวงฺกุลา
ราชิ น โหติ ๔ พนฺธโนกาโส นาม ปตฺโต ยสฺส ทฺวงฺกุลา
ราชิ โหติ ๔ นโว นาม ปตฺโต วิญฺญตฺตํ อุปาทาย วุจฺจติ ๔
เจตาเปยฺยติ วิญฺญาเปติ ปโยเก ทุกฺกมฺมํ ปฏฺฐิลาเกน นิสฺสคฺคิโย
โหติ สจฺจมฺมชฺเฌ นิสฺสชฺชิตฺพุโป ๔ สพฺเพเหว อธิจฺจิตฺตํ คเหตฺวา
สนฺนิปตฺติตฺพุพฺ ๔ น ลามโก ปตฺโต อธิจฺจาทฺพุโป มหคฺخمํ ปตฺตํ
คเหตฺวามิตี ๔ สเจ ลามกํ ปตฺตํ อธิจฺเจติ มหคฺخمํ ปตฺตํ
คเหตฺวามิตี อาปตฺติ ทุกฺกณฺตสฺ ๔ เอวญจ ปน กิกฺขเว
นิสฺสชฺชิตฺพุโป ๔

[๑๓๒] เตน ภิกขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกัง อุตฺตราสงฺคํ
กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกขุณํ ปาทะ วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติวา
อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วณฺโณ อัย เม ฆนฺเต ปตฺโต
อุนปฺยจฺพนฺธเนน ปตฺเตน เจตปิโต นิสฺสคฺคิโย อิมานํ สงฺฆสฺส
นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯ นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตฺพุพา ฯ พฺยตฺเตน
ภิกขุณา ปฏฺิพฺเลน อาปตฺติ ปฏฺิภฺคฺคเหตฺพุพา ฯ ปฺยจฺหฺงเคหิ
สมฺมุนาคโต ภิกขุ ปตฺตคาหาปโก สมฺมุนฺนิตฺพุโพ โย น ฉนฺทาคตี
คจฺเจยฺย น โทสาคตี คจฺเจยฺย น โมนาคตี คจฺเจยฺย น
ภยาคตี คจฺเจยฺย คหิตาคหิตฉฺจ ชานะยฺย ฯ เอวฉฺจ ปน ภิกขเว
สมฺมุนฺนิตฺพุโพ ฯ ปจฺมํ ภิกขุ ยาจิตฺพุโพ ฯ ยาจิตฺวา พฺยตฺเตน
ภิกขุณา ปฏฺิพฺเลน สงฺโฆ ฉาเปตฺพุโพ สฺฉนฺตฺ เม ฆนฺเต สงฺโฆ
ยหิ สงฺฆสฺส ปตฺตคฺคตฺ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกขุ ปตฺตคาหาปกํ
สมฺมุนฺเนยฺย ฯ เอสา ฉตฺติ ฯ สฺฉนฺตฺ เม ฆนฺเต สงฺโฆ สงฺโฆ
อิตฺถนฺนามํ ภิกขุ ปตฺตคาหาปกํ สมฺมุนฺนติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ
อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุโน ปตฺตคาหาปคฺคสฺส สมฺมติ โส ตฺถนฺทสฺส
ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมโต สงฺเขน อิตฺถนฺนาโม
ภิกขุ ปตฺตคาหาปโก ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ฯ ตสฺมา ตฺถนฺทํ เอวเมตฺ
ธารยามีติ ฯ เตน สมฺมเตน ภิกขุณา ปตฺโต คาทะตฺพุโพ ฯ เถโร
วตฺตพุโพ คณฺหาตุ ฆนฺเต เถโร ปตฺตคฺคตฺติ ฯ สจฺจ เถโร คณฺหาติ
เถรสฺส ปตฺโต พุตฺติยสฺส คาทะตฺพุโพ น จ ตสฺส อนฺนทฺทยตาย

น คเหตุพฺโ พ โย น คณฺหฺย อปฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ๑
อปฺตฺตฺกฺสฺส น คเหตุพฺโ ๑ เอเตเนว อฺปาเยน ยาว สงฺฆนวกา
คเหตุพฺโ ๑ โย จ ตฺสฺสา ภิกฺขุปริสาย ปฺตฺตฺปรियฺนฺโต โส จ
ตฺสฺส ภิกฺขุโน ปทาตพฺโ อยฺนฺเต ภิกฺขุ ปฺตฺโต ยาว เกทนาย
ธาเรตพฺโติ ๑ เตน ภิกฺขุนา โส ปฺตฺโต น อเทเส นิกฺขิปปฺตพฺโ น
อโกเคน ปริกฺกฺกฺชิตพฺโ น วิสฺสชฺเชตพฺโ กถายฺ ปฺตฺโต นสฺเสยย
วา วินสฺเสยย วา ภิชฺเชยย วาติ สเจ อเทเส วา นิกฺขิปปฺติ อโกเคน
วา ปริกฺกฺกฺชติ วิสฺสชฺเชติ วา อปฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ๑ อยฺ ตตฺถ
สามีจฺติ อยฺ ตตฺถ อนฺนฺมมตา ๑

[๑๓๓] อพฺนฺชเนน ปฺตฺเตน อพฺนฺชนํ ปฺตฺตํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺกฺย
ปาจิตฺติยํ ๑ อพฺนฺชเนน ปฺตฺเตน เอกพฺนฺชนํ ปฺตฺตํ เจตาเปติ
นิสฺสํกฺกฺย ปาจิตฺติยํ ๑ อพฺนฺชเนน ปฺตฺเตน ทฺวิพฺนฺชนํ ปฺตฺตํ
เจตาเปติ นิสฺสํกฺกฺย ปาจิตฺติยํ ๑ อพฺนฺชเนน ปฺตฺเตน ติพฺนฺชนํ
ปฺตฺตํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺกฺย ปาจิตฺติยํ ๑ อพฺนฺชเนน ปฺตฺเตน
จตุพฺนฺชนํ ปฺตฺตํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺกฺย ปาจิตฺติยํ ๑ เอกพฺนฺชเนน
ปฺตฺเตน อพฺนฺชนํ ปฺตฺตํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺกฺย ปาจิตฺติยํ ๑
เอกพฺนฺชเนน ปฺตฺเตน เอกพฺนฺชนํ ปฺตฺตํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺกฺย
ปาจิตฺติยํ ๑ เอกพฺนฺชเนน ปฺตฺเตน ทฺวิพฺนฺชนํ ปฺตฺตํ เจตาเปติ
นิสฺสํกฺกฺย ปาจิตฺติยํ ๑ เอกพฺนฺชเนน ปฺตฺเตน ติพฺนฺชนํ ปฺตฺตํ
เจตาเปติ นิสฺสํกฺกฺย ปาจิตฺติยํ ๑ เอกพฺนฺชเนน ปฺตฺเตน จตุพฺนฺชนํ

[๑๓๗] อนาปัตติ นฏฺฐปตฺตสฺส ภินฺนปตฺตสฺส ฅาตกานํ
ปวาริตานํ อญฺญสฺสตุถาย อตฺตโน ฅเนน อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาคี ฯ

ทุคฺคยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตติยสิกขาปทํ

[๑๓๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
ปิตินฺทวฺจฺโณ ราชคฺเห ปพฺภาริ โสธาเปติ เสนํ กตฺตกาโมฯ
อถโฆ ราชา มากฺโธ เสนิโย พิมฺพิสโร เยนายสฺมา ปิตินฺทวฺจฺโณ
เตนุปลสงฺกมิ อูปลสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ ปิตินฺทวฺจฺณํ อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ นิสิทธิฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข ราชา มากฺโธ เสนิโย
พิมฺพิสโร อายสฺมนฺตํ ปิตินฺทวฺจฺณํ เอตทวโจ กิ ฆนฺเต เตโร
การาเปตฺติฯ ปพฺภาริ มหาราช โสธาเปมิ เสนํ กตฺตกาโมติฯ
อตุโถ ฆนฺเต อยฺยสฺส อารามิเกนาติฯ น โข มหาราช ภควตา
อารามิโก อนฺนุญาโตติฯ เตนหิ ฆนฺเต ภควนฺตํ ปฏฺิจฺฉินฺติตฺวา
म्म อโรเจยฺยาถาติฯ เอวํ มหาราชาคิ โข อายสฺมา ปิตินฺทวฺจฺโณ
รณฺโณ มากฺชสฺส เสนิยสฺส พิมฺพิสาร์สส ปจฺจสฺโสสิฯ อถโฆ
อายสฺมา ปิตินฺทวฺจฺโณ ราชานํ มากฺชํ เสนิยํ พิมฺพิสาร์ ชมฺมिया
กถาย สนฺทสฺเสสิ สมากทเปสิ สมฺตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิฯ อถโฆ
ราชา มากฺโธ เสนิโย พิมฺพิสโร อายสฺมตา ปิตินฺทวฺจฺเณน ชมฺมिया
กถาย สนฺทสฺสิโต สมากทปิโต สมฺตฺเตชิตโต สมฺปหํสิโต อฏฺฐายาสนา
อายสฺมนฺตํ ปิตินฺทวฺจฺณํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา ปกฺกามิฯ
อถโฆ อายสฺมา ปิตินฺทวฺจฺโณ ภควโต สนฺติเก ทฺวํ ปาเหสิ ราชา

ภนฺเต มากโร เสนิโย พิมฺพิสาโร อารามิกํ ทาตุกาโม กถํ นุ
โฆ ภนฺเต ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติฯ อถโฆ ภควา เอตฺสมี นินทาเน
เอตฺสมี ปกรณํ ภิกฺขุสงฺฆํ สนนฺิปาตาเปตฺวา ๑ ฐมฺมี กถํ กตฺวา
ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว อารามิกนฺติฯ ทุตฺติยมฺปิ
โฆ ราชา มากโร เสนิโย พิมฺพิสาโร เยนายสฺมา ปิณฺนทวฺจฺโฆ
เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา आयสฺมณฺตํ ปิณฺนทวฺจฺจํ อภิวาเทตฺวา
เอกมณฺตํ นิสฺสีทิฯ เอกมณฺตํ นิสฺสินฺโน โฆ ราชา มากโร เสนิโย
พิมฺพิสาโร आयสฺมณฺตํ ปิณฺนทวฺจฺจํ เอตทวฺจ อนุญญาโต ภนฺเต
ภควตา อารามิกอฺติฯ เอวํ มหาราชาติฯ เตนฺหิ ภนฺเต อยฺยสฺส
อารามิกํ ทมฺมิตฺติฯ อถโฆ ราชา มากโร เสนิโย พิมฺพิสาโร
อายสฺมโต ปิณฺนทวฺจฺจสฺส อารามิกํ ปฏิสฺสุณฺนิตฺวา วิสฺสริตฺวา จิเรน
สตี ปฏิลภิตฺวา อณฺุตรํ สพฺพคฺคกํ มหามตฺตํ อามนฺเตสิ โย
มยา ภณฺเ อยฺยสฺส อารามิกอฺ ปฏฺิสฺสุโต ทินฺโน โส อารามิกอฺติฯ
น โฆ เทว อยฺยสฺส อารามิกอฺ ทินฺนอฺติฯ กิฺวจฺริ นุ โฆ ภณฺเ
อิโต รตฺติ ๒ โหตฺติติฯ อถโฆ โส มหามตฺโต รตฺติโย กณฺเตฺวา ๓
ราชานํ มากธฺ เสนิยํ พิมฺพิสารํ เอตทวฺจ ปรยจ เทว รตฺติสฺตานิตีฯ
เตนฺหิ ภณฺเ อยฺยสฺส ปรยจ อารามิกสฺตานิ เทหฺตีติ ๔ฯ
เอวํ เทวาติ โฆ โส มหามตฺโต รณฺุโย มากธฺสฺส เสนิยสฺส
พิมฺพิสารสฺส ปฏิสฺสุณฺนิตฺวา आयสฺมโต ปิณฺนทวฺจฺจสฺส ปรยจ อารามิก-
๑ ม. ยฺ. อิทํ ปาจทวฺยํ นตฺติฯ ๒ ม. หิ ตํฯ ยฺ. หิตํฯ
๓ ม. ยฺ. วิกณฺเตฺวาฯ ๔ ยฺ. เทธาติฯ

สตานี อทาสี ๑ ๆ ปาฎิเยกุกโก คาโม นิวิสิ ฯ อารามิกคามโกติปิ นํ
อาหํสุ ปิลินทวจฺจนคามโกติปิ ๒ นํ อาหํสุ ฯ

[๑๓๕] เตน โข ปน สมเยน อายสุมา ปิลินทวจฺจน ตสฺมี
คามเก กุลุปโก โหติ ฯ อถโฆ อายสุมา ปิลินทวจฺจน ปุพฺพณฺห-
สมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย ปิลินทวจฺจนคามกํ ปิณฺฑทาย
ปาวิสี ฯ เตน โข ปน สมเยน ตสฺมี คามเก อุตฺตวโห โหติ ฯ
ทารกา ๓ อลงฺกตา มาลาจิตา กิพฺนติ ฯ อถโฆ อายสุมา ปิลินท-
วจฺจน ปิลินทวจฺจนคามเก สปทานํ ปิณฺฑทาย จรมาโน เยน
อณฺดรสุส อารามิกสุส นิเวสนํ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
ปณฺดตฺเต อาสเน นิสีทึ ฯ เตน โข ปน สมเยน ตสฺสา
อารามิกินิยา ธีตา อณฺเณ ทารเก อลงฺกเต มาลาจิตเต ปสฺสิตฺวา
โรทติ มาลํ เม เทถ อลงฺการํ เม เทถาติ ฯ อถโฆ อายสุมา
ปิลินทวจฺจน ตํ อารามิกินิ เอตทโวจ กิสฺสายํ ทาริกา โรทติติ ฯ
อัย ฆนฺเต ทาริกา อณฺเณ ทารเก อลงฺกเต มาลาจิตเต ปสฺสิตฺวา
โรทติ มาลํ เม เทถ อลงฺการํ เม เทถาติ กุโต อมฺหากํ
ทูกคตฺตานํ มาลา กุโต อลงฺกาโรติ ฯ อถโฆ อายสุมา ปิลินท-
วจฺจน อณฺดรํ ตินฺณชฺรูปกํ ๔ คเหตุวา ตํ อารามิกินิ เอตทโวจ
หนฺทิมํ ตินฺณชฺรูปกํ ตสฺสา ทาริกาย สีเส ปฏิมุญฺจาหิตี ๕ ฯ อถโฆ
๑ ม. ยฺ. ปาทาสี ฯ ๒ ม. ยฺ. ปิลินทวจฺจนคามโกติปิ ฯ ๓ ม. ยฺ. ทาริกา ฯ
๔ ม. ยฺ. ตินฺณชฺรูปกํ ฯ เอวมฺปริปิ ฯ ๕ ม. ยฺ. ปฏิมุญฺจาติ ฯ

สา อารามิกินี ตัม คิณฺณชูปกั กเหตุวา ตสฺสา ทาริกาย สีเส
ปฏิมฺมุจฺจึฯ สา อโหสิ สุวณฺณมาลา อภิรฺฐปา ทสฺสนียา
ปาสาทิกาฯ นตฺถิ ตาทิสฺสา รณฺโณปิ อนฺตฺเตปุเร สุวณฺณมาลาฯ
มนุสฺสา รณฺโณ มาคฺชสฺส เสนิยสฺส พิมฺพิสารสฺส อาโรเจสุ
อมุกสฺส เทว อารามิกสฺส ฆเร สุวณฺณมาลา อภิรฺฐปา ทสฺสนียา
ปาสาทิกา นตฺถิ ตาทิสฺสา เทวสฺสาปิ อนฺตฺเตปุเร สุวณฺณมาลา
กูโต ตสฺส ทุคฺคตสฺส นิสฺสํสํยํ โจริกาย อากตฺตํฯ อถโฆ
ราชา มาคฺโธ เสนิโย พิมฺพิสารโร ตัม อารามิกกฺกัลลํ พนฺชฺชาเปสิฯ
ทุคฺคิมฺปิ โข อายสฺมา ปิณฺนทวฺจฺโจ ปุพฺพพฺนฺหสมฺมํ นิวาเสตฺวา
ปตฺตจิวรมาทาย ปิณฺนทวฺจฺจคามกั ปิณฺนทาย ปาวิตฺติ ปิณฺนทวฺจฺจคามเก
สฺปทานั ปิณฺนทาย จรมาโน เยน ตสฺส อารามิกสฺส
นิเวสนั เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปฏฺวิตฺสเก ปุจฺฉิ กหํ
อิทํ อารามิกกฺกัลลํ คคฺนฺตํฯ เอตฺตสฺสา ฆนฺเต สุวณฺณมาลา
การณา รณฺณา พนฺชฺชาปิตฺนฺตํฯ อถโฆ อายสฺมา ปิณฺนทวฺจฺโจ
เยน รณฺโณ มาคฺชสฺส เสนิยสฺส พิมฺพิสารสฺส นิเวสนั เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา ปณฺณตฺเต อาสเน นิสิตฺติฯ อถโฆ
ราชา มาคฺโธ เสนิโย พิมฺพิสารโร เยนายสฺมา ปิณฺนทวฺจฺโจ
เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ ปิณฺนทวฺจฺจํ อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ นิสิตฺติฯ เอกมนฺตํ นิสินฺนํ โข ราชนํ มาคฺธํ เสนิยํ
พิมฺพิสารํ อายสฺมา ปิณฺนทวฺจฺโจ เอตทโวจ กิสฺส มหาราช

อารามิกกุลั พนฺธาปิตนฺติ ฯ ตสฺส ฆนฺเต อารามิกสฺส ฆเร สุวณฺณ-
มาลา อภิรฺฐปา ทสฺสนียา ปาสาทิกา นตฺติ ตาทิสฺสา อมฺหากํปี
อนฺเตปุเร สุวณฺณมาลา กุโตะ ตสฺส ทุคฺคตสฺส นิสฺสํสยํ โจริกาย
อาภตฺตติ ฯ อตฺถโฆ อายสฺมา ปิตินฺทวฺจฺโฆ รมฺโฆ มาคฺชสฺส
เสนียสฺส พิมฺพิสฺสวสฺส ปาสาทํ สุวณฺณนฺติ อธิมฺจุจฺจํ โส
อโหสิ สพฺพโสวณฺณมโย ฯ อิทํ ปนฺ เต มหาราช ตาวพฺหุ
สุวณฺณํ กุโตติ ฯ อณฺณตํ ฆนฺเต อยฺยสฺเสเวโส ๑ อิทฺธานฺภาโวติ
ตํ อารามิกกุลั มฺลฺจาเปสิ ฯ

[๑๔๐] มนฺสฺสา อยฺเยน กิร ปิตินฺทวฺจฺเณน สฺราชิกาย ปริสฺสาย
อตุตฺตริมนฺสฺสขมฺมํ อิทฺธิปาฎิหาริยํ ๒ ทสฺสิตนฺติ อตุตฺตมฺนา อภิปฺปสฺนฺนา
อายสฺมโต ปิตินฺทวฺจฺจสฺส ปณฺจ เกสฺชฺชานิ อภิหริสฺสุ เสยฺยถิํ
สปฺปิ นวณิํเต เตลฺลํ มธฺ ฆาณิํเต ฯ ปกฺคิยาปิจายสฺมา ปิตินฺทวฺจฺโฆ
ลาภิ โหติ ปณฺจณฺนํ เกสฺชฺชานํ ลทฺธํ ลทฺธํ ปริสฺสาย วิสฺสชฺชเชติ ฯ
ปริสฺสา จสฺส โหติ พาหุลฺลิกา ลทฺธํ ลทฺธํ โกลมฺเพปิ ฆมฺเภปิ
ปุเรตฺวา ปฐิสฺสามติ ปริสฺสวณฺณานิปี ถวิกาโยปิ ปุเรตฺวา วาตปาเนสฺสุ
ลคฺคเคติ ฯ ตานิ โอลิํนวิสิํนานิ ติฏฺฐนฺติ ฯ อุนฺทฺเรหิปี วิหารา
โอกิณฺณวิกิณฺณา โหณฺติ ฯ มนฺสฺสา วิหารจาริกํ อาหิณฺทนฺตา
ปสฺสิตฺวา อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ อนฺโตโกฏฺฐาการิกา
อิเม สมนฺนา สกฺยปฺตฺติยา เสยฺยถาปี ราชา มาคฺโธ เสนิโย
๑ ยฺ. อยฺยสฺส โส ฯ ๒ อิทฺธิปฺปาฎิหาริยนฺติ อมฺหากํ มติ ฯ

พิมพิสาโรติ ฯ อสุโสสุ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ
จียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺณา ฯ เป ฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ เอวฺรุปาย
พาหุลฺลทาย เจเตสฺสนฺตฺติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสุ ฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ เอวฺรุปาย พาหุลฺลทาย
เจเตนฺตฺติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม เต ภิกฺขเว โมฆปริสา เอวฺรุปาย พาหุลฺลทาย เจเตสฺสนฺติ
เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขโภาวาย
 ฯ เป ฯ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ ยานิ
โฆ ปน ตานิ คิลานนํ ภิกฺขุณฺํ ปฏฺฐายนียานิ เกสฺซฺชานิ เสยฺยถิทํ
สปฺปิ นวณฺตี เตสํ มธฺ ฌาณฺตี ฯ ตานิ ปฏฺฐกฺกเหตุวา สตฺตาทปรมํ
สนฺนนิการกํ ปริภุชฺชิตพฺพานิ ตํ อติกกามยโต นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๑๔๑] ยานิ โฆ ปน ตานิ คิลานนํ ภิกฺขุณฺํ ปฏฺฐายนียานิ
เกสฺซฺชานีติ สปฺปิ นาม โคสฺปฺปิ วา อชฺคาสฺปฺปิ วา มหิสฺสฺปฺปิ ๑
วา ฯ เยสํ มถํ กปฺปติ เตสํ สปฺปิ ฯ นวณฺตี นาม เตสํเยว
นวณฺตี ฯ เตสํ นาม ติลเตลํ สาสฺปเตลํ มธฺกเตลํ เอรณฺฑเตลํ
วสาเตลํ ฯ มธฺ นาม มกฺขิกามธฺ ฯ ฌาณฺตี นาม อุจฺจุมฺหา
นิพฺพตฺตํ ฯ ตานิ ปฏฺฐกฺกเหตุวา สตฺตาทปรมํ สนฺนนิการกํ ปริ-
ภุชฺชิตพฺพานีติ สตฺตาทปรมตา ปริภุชฺชิตพฺพานิ ฯ ตํ อติกกามยโต
๑ ม. มหิสฺสฺปฺปิ ฯ ย. มาหิสํ วา สปฺปิ ฯ

นิสฺสคฺคิยฺ โหติ ๑ อฏฺฐเม อรุณฺคฺคฺมเน นิสฺสคฺคิยฺ โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพํ
สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา ปุคฺคสฺส วาฯ เหวณฺจ ปน
ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯเปฯ อิทํ เม ภนฺเต เกสชฺชํ สตฺตาทา-
ตฺติกนฺตํ นิสฺสคฺคิยฺ อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯเปฯ ทเทยฺยาติ
ฯเปฯ ทเทยฺยุนฺติ ฯเปฯ आयสฺมโต ทมฺมิตฺติ ฯ

[๑๔๒] สตฺตาทาทิกนฺตเ อตฺติกนฺตสฺสณฺนิ นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺตियฺ ฯ
สตฺตาทาทิกนฺตเ เวตฺติโก นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺตियฺ ฯ สตฺตาทาทิกนฺตเ
อนตฺติกนฺตสฺสณฺนิ นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺตियฺ ฯ อนนฺธิจฺเจ อนนฺธิจฺจิตฺสฺสณฺนิ
นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺตियฺ ฯ อวิสฺสชฺชิตเ วิสฺสชฺชิตสฺสณฺนิ นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺตियฺ ฯ อนนฺนุเจ นนฺนุสฺสณฺนิ นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺตियฺ ฯ อวินนฺนุเจ
วินนฺนุสฺสณฺนิ นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺตियฺ ฯ อททฺธเ ททฺธสฺสณฺนิ นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺตियฺ ฯ อวิลฺลตฺเต วิลฺลตฺตสฺสณฺนิ นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺตियฺ ฯ

[๑๔๓] นิสฺสภูจฺจํ ปฏฺฐิตภิตฺวา น กายิเกน ปริโภเกน ปริภุญฺชิตพฺพํ
น อชฺโฆหฺริตพฺพํ ฯ ปทฺธิเป วา กापวณฺเณ วา อุปนฺเนตพฺพํ ฯ อณฺเณน
ภิกฺขุนา กายิเกน ปริโภเกน ปริภุญฺชิตพฺพํ น อชฺโฆหฺริตพฺพํ ฯ
สตฺตาทานตฺติกนฺตเ อตฺติกนฺตสฺสณฺนิ อาปตฺติ ทุกฺกนฺนุสฺส ฯ
สตฺตาทานตฺติกนฺตเ เวตฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกนฺนุสฺส ฯ สตฺตาทานตฺติกนฺตเ
อนตฺติกนฺตสฺสณฺนิ อนาปตฺติ ฯ

๑ อิตฺโต ปริ สพฺพตฺถ อิตฺตทฺโท ทิสฺสติ ฯ โส อติเรโกติ เวทิตพฺพโ ๑ ตสฺส

อติเรกตา ปรมกฺจินสิกฺขาปเท วุตฺตนเณ เวทิตพฺพา ฯ

[๑๔๔] อนาปตฺติ อนฺโตสตุตาหิ อธิฏฺเจติ วิสฺสชฺเชติ นสฺสติ
วินสฺสติ ทยฺหติ อจฺฉินฺนิตฺตฺวา คณฺหาติ ๑ วิสฺสาสิ คณฺหาติ ๒ อนฺอุปสมฺปนฺนสฺส
จตุเตน วนฺเตน มุตฺเตน อนเปกฺโข ทตฺวา ปฏฺิลภิตฺวา
ปริภฺวชฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสชาติ ฯ
ตฺตยสิทฺทฺขาปํ นิฏฺจิติ ฯ

๑-๒ ม. ย. คณฺหนฺติ ฯ

จตุตถสิกขาปท

[๑๔๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ภควตา ภิกฺขุณฺ
วสฺสติกสาฎฺฐิกา อนฺุณฺณาตา โหติฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภควตา
วสฺสติกสาฎฺฐิกา อนฺุณฺณาตาติ ปฏฺิกจฺเจว ๑ วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวริํ ปริเยสนฺฺติ
ปฏฺิกจฺเจว กตฺวา นิวาเสนฺฺติ ชินฺฺณาย วสฺสติกสาฎฺฐิกาย นคฺคา กายิ
โอมสฺสาเปนฺฺติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺุชฺฌายนฺฺติ
จियนฺฺติ วิปาเจนฺฺติ กถิํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ปฏฺิกจฺเจว
วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวริํ ปริเยสฺสสนฺฺติ ปฏฺิกจฺเจว กตฺวา นิวาเสสฺสนฺฺติ
ชินฺฺณาย วสฺสติกสาฎฺฐิกาย นคฺคา กายิ โอมสฺสาเปสฺสนฺฺตฺติติฯ
อดโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถิํ อาโรเจสิํฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห
ภิกฺขเว ปฏฺิกจฺเจว วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวริํ ปริเยสฺส ปฏฺิกจฺเจว กตฺวา
นิวาเสสฺส ชินฺฺณาย วสฺสติกสาฎฺฐิกาย นคฺคา กายิ โอมสฺสาเปถาติฯ
สจฺจํ ภควาติฯ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา กถิํ หิ นาม ตฺเมห

โมฆปฺริสา ปฏฺิกจฺเจว วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวริํ ปริเยสฺสสฺส ปฏฺิกจฺเจว
กตฺวา นิวาเสสฺสสฺส ชินฺฺณาย วสฺสติกสาฎฺฐิกาย นคฺคา กายิ
โอมสฺสาเปสฺสสฺส เนตฺติ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺฺนानิํ วา ปสาทายปสนฺฺนानิํ
วา ภิกฺขโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมิํ สิกฺขาปท
อฺุทฺทิสฺเสยฺยาถ มาโส เสโส คิมฺหานนฺฺติ ภิกฺขุณา วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวริํ
๑ สฺ. ย. ปฏฺิกจฺเจวฯ เอวมฺปฺริปีฯ

ปริยเสตีตพฺพํ อฑฺฒมาโส ๑ เสโส คิมฺหानนฺติ กตฺวา นิวาเสตพฺพํ ฯ
โอเรน เจ มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ ปริยเสยฺย
โอเรนฑฺฒมาโส เสโส คิมฺหานนฺติ กตฺวา นิวาเสยฺย นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๑๔๖] มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ ภิกฺขุณา วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ
ปริยเสตีตพฺพนฺติ เย มนุสฺสา ปุพฺเพปิ วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ เทนฺติ เต
อุปสงฺกมิตฺวา เอวมสฺสุ วจฺนียา กาโล วสฺสติกสาฎฺฐิกาย สมโย
วสฺสติกสาฎฺฐิกาย อณฺเณปิ มนุสฺสา วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ เทนฺตฺติ ฯ
น วตฺตพฺพา เทถ เม วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ อหฺรตฺ เม วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ
ปริวฏฺเณถ ๒ เม วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ เจตาเปถ เม วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรนฺติ ฯ
อฑฺฒมาโส เสโส คิมฺหานนฺติ กตฺวา

นิวาเสตพฺพนฺติ อฑฺฒมาเส เสเส คิมฺหानนฺติ กตฺวา นิวาเสตพฺพํ ฯ
โอเรน เจ มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ อติเรกมาเส เสเส คิมฺหานนฺติ
วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ ปริยเสตี นิสฺสคฺคิย โหติ ๓ ฯ โอเรนฑฺฒมาโส
เสโส คิมฺหานนฺติ อติเรกฑฺฒมาเส เสเส คิมฺหานนฺติ กตฺวา นิวาเสตี
นิสฺสคฺคิย โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆมสฺส วา คณฺมสฺส วา ปุคฺคลสฺส
วา ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯเปฯ อิทํ เม ภาณเต
วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ อติเรกมาเส เสเส คิมฺหานนฺติ ปริยญฺจํ อติเรกฑฺฒมาเส

๑ ม. ย. อฑฺฒมาโส ฯ เอวมุปริปิ ฯ ๒ ม. ย. สพฺพตฺถ ปริวตฺเตถาติ ทิสฺสติ ฯ

๓ ม. ย. สพฺพตฺถ นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺตียนฺติ ทิสฺสติ ฯ

มาเส เสเส คิมฺหानะ กตฺวา นิวตฺถํ ๑ นิสฺสคฺคิยํ อิมํ หัง สงฺฆสฺส
นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯเปฯ ททฺธยาติ ฯเปฯ ททฺธยฺยฺนฺติ ฯเปฯ
อายสฺมโต ทมฺมิตฺติ ฯ

[๑๔๗] อติเรกมาเส เสเส คิมฺหानะ อติเรกสฺสญฺญิ วสฺสติกสาฎฺฐิก-
จิวฺรํ ปริเยสฺสติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ ฯ อติเรกมาเส เสเส คิมฺหानะ
เวมฺติโก วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ ปริเยสฺสติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ ฯ
อติเรกมาเส เสเส คิมฺหानะ อุณฺทสฺสญฺญิ วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ ปริเยสฺสติ
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ ฯ อติเรกทฺถมมาเส เสเส คิมฺหानะ อติเรก-
สฺสญฺญิ กตฺวา นิวาเสติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ ฯ อติเรกทฺถมมาเส
เสเส คิมฺหानะ เวมฺติโก กตฺวา นิวาเสติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ ฯ
อติเรกทฺถมมาเส เสเส คิมฺหानะ อุณฺทสฺสญฺญิ กตฺวา นิวาเสติ
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ ฯ สติยา วสฺสติกสาฎฺฐิกาย นคฺโค กายํ
โอบุสฺสาเปติ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกุสฺส ฯ อุณฺทมาเส เสเส คิมฺหानะ
อติเรกสฺสญฺญิ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกุสฺส ฯ อุณฺทมาเส เสเส คิมฺหानะ เวมฺติโก
อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกุสฺส ฯ อุณฺทมาเส เสเส คิมฺหानะ อุณฺทสฺสญฺญิ
อนาปตฺติ ฯ อุณฺททฺถมมาเส เสเส คิมฺหानะ อติเรกสฺสญฺญิ อาปตฺติ
ทฺถกฺกฺกุสฺส ฯ อุณฺททฺถมมาเส เสเส คิมฺหानะ เวมฺติโก อาปตฺติ
ทฺถกฺกฺกุสฺส ฯ อุณฺททฺถมมาเส เสเส คิมฺหानะ อุณฺทสฺสญฺญิ อนาปตฺติ ฯ

[๑๔๘] อนาปตฺติ มาโส เสโส คิมฺหानนฺติ วสฺสติกสาฎฺฐิกจิวฺรํ
๑ ม. ย. ปรีทิตฺติ ฯ

ปริเยสติ อฑฒมาโส เสโส คิมุหานนฺติ กตฺวา นิวาเสติ อุนกมาโส
เสโส คิมุหานนฺติ วสฺสีกสาฎิกจิวโร ปริเยสติ อุนกฑฒมาโส
เสโส คิมุหานนฺติ กตฺวา นิวาเสติ ปริยฺญาย วสฺสีกสาฎิกาย วสฺสํ
อุกกฑฒยติ นีวตฺถาย วสฺสีกสาฎิกาย วสฺสํ อุกกฑฒยติ โธวิตฺวา
นิกฺขิปตพฺพํ สมเย นิวาเสตพฺพํ อจฺฉินฺนจิวรสฺส นฺนฺจจิวรสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาคี ฯ
จตุตฺถสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปณจมศึกษาปท

[๑๔๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต ภาตฺุโน สทฺธิวิหฺรติํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ
เอหาวุโส ชนปทจาริํ ปกฺกมิตฺตสํมาติฯ นานํ ฆนฺเต คมิตฺตสํมิ
ทฺพพฺพลจิวโรมฺหิติฯ เอหาวุโส อหนฺเต จิวโร ทสฺสํมิตฺติ ตสฺส
จิวโร อทาสิฯ อสฺโสสิ โข โส ภิกฺขุ ภควา กิร ชนปทจาริํ
ปกฺกมิตฺตสํมิตฺติฯ อถ โข ตสฺส ภิกฺขุโน เอตทโหสิ นทานานํ
อายสฺมตา อุปนฺนุเทน สกฺยปฺตุเตน สทฺธิ ชนปทจาริํ ปกฺกมิตฺตสํมิ
ภควตา สทฺธิ ชนปทจาริํ ปกฺกมิตฺตสํมิตฺติฯ อถ โข อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ เอหิทานิ อาวุโส
ชนปทจาริํ ปกฺกมิตฺตสํมาติฯ นานํ ฆนฺเต ตยา สทฺธิ ชนปทจาริํ
ปกฺกมิตฺตสํมิ ภควตา สทฺธิ ชนปทจาริํ ปกฺกมิตฺตสํมิตฺติฯ ยํปี
ตฺยํ อาวุโส จิวโร อทาสี มยา สทฺธิ ชนปทจาริํ ปกฺกมิตฺตสํมิตฺติ
กฺปิโต อนตฺตมโน จิวโร ๑ อจฺฉินฺนุติฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ภิกฺขุณํ
เอตมตฺถํ อารโจะสิฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปีจฺฉนฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนุโท
สกฺยปฺตุโต ภิกฺขุสฺส สํมิ จิวโร ทตฺวา กฺปิโต อนตฺตมโน
อจฺฉินฺนุติสฺสํมิตฺติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิฯ
๑ ม. ย. อัย ปาโจ นตฺถิฯ

สจฺจํ กิรฺ ตฺวํ อุปนฺนทฺ ภิกฺขุสฺส สามํ จีวรํ ทตฺวา กุปฺปีโต
อนตฺตมโน อจฺฉินฺนทสฺสีติ ๑ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา
กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺปฺริสฺส ภิกฺขุสฺส สามํ จีวรํ ทตฺวา กุปฺปีโต
อนตฺตมโน อจฺฉินฺนทิสฺสสิ เนตํ โมฆปฺปฺริสฺส อปฺปสฺนฺนํ นว
ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ นว ภิกฺขุโยภาวาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส
สามํ จีวรํ ทตฺวา กุปฺปีโต อนตฺตมโน อจฺฉินฺนทฺเยยฺย วา
อจฺฉินฺนทาเปยฺย วา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๑๕๕๐] โย ปนาติ โย ยาทิสฺโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ
อຍံ อิมสฺมี อตฺถေ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุสฺสชาติ อณฺณสฺส
ภิกฺขุสฺส ฯ สามนฺติ สຍံ ทตฺวา ฯ จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรํ
อณฺณตฺรํ จีวรํ วิกฺปฺปฺนุปลํ ปจฺฉิมํ ฯ กุปฺปีโต อนตฺตมโนติ
อนภฺริทฺโธ อาหตฺจิตฺโต ชิลฺษาโต ฯ อจฺฉินฺนทฺเยยฺยติ สຍံ อจฺฉินฺนทฺติ
นีสฺสคฺคิยํ โหติ ๒ ฯ อจฺฉินฺนทาเปยฺยติ อณฺณํ อาณาเปติ อาปฺตฺติ
ทฺถกฺกฺกฺสฺส ฯ สกฺกิ อาณตฺโต พหุํปี อจฺฉินฺนทฺติ นีสฺสคฺคิยํ โหติ
นีสฺสชฺชิตฺพุํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา ปุคฺคลสฺส วา ฯ เหวณฺจ
ปน ภิกฺขเว นีสฺสชฺชิตฺพุํ ฯ เป ฯ อิทํ เม ภนฺเต จีวรํ ภิกฺขุสฺส
สามํ ทตฺวา อจฺฉินฺนํ นีสฺสคฺคิยํ อิมํ หํ สงฺฆสฺส นีสฺสชฺชามิติ
๑ ม. ยฺ. อจฺฉินฺนทฺติ ฯ ๒ ม. ยฺ. สพฺพตฺถ นีสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियนฺติ ทิสฺสติ ฯ

ฯเปฯ ทเทยยาติฯเปฯ ทเทยยุนติฯเปฯ อายสมโต ทมมีติฯ

[๑๕๑] อุปสมปนฺเน อุปสมปนฺนสญฺญี สามํ ๑ จีวรํ ทตฺวา กุปฺปีโต
 อนตฺตมโน อจฺฉินฺนทติ วา อจฺฉินฺนทาเปติ วา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํฯ
 อุปสมปนฺเน เวมตีโก สามํ ๑ จีวรํ ทตฺวา กุปฺปีโต อนตฺตมโน
 อจฺฉินฺนทติ วา อจฺฉินฺนทาเปติ วา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํฯ อุปสมปนฺเน
 อนุปสมปนฺนสญฺญี สามํ ๑ จีวรํ ทตฺวา กุปฺปีโต อนตฺตมโน
 อจฺฉินฺนทติ วา อจฺฉินฺนทาเปติ วา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํฯ
 อณฺเฏ ปรีกฺขารํ ทตฺวา กุปฺปีโต อนตฺตมโน อจฺฉินฺนทติ วา
 อจฺฉินฺนทาเปติ วา อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺสฯ อนุปสมปนฺนสฺส จีวรํ
 วา อณฺเฏ วา ปรีกฺขารํ ทตฺวา กุปฺปีโต อนตฺตมโน อจฺฉินฺนทติ
 วา อจฺฉินฺนทาเปติ วา อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺสฯ อนุปสมปนฺเน อุป-
 สมปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺสฯ อนุปสมปนฺเน เวมตีโก
 อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺสฯ อนุปสมปนฺเน อนุปสมปนฺนสญฺญี อาปตฺติ
 ทฺกฺกฏสฺสฯ

[๑๕๒] อนาปตฺติ โส วา เทติ ตสฺส วา วิสฺสาสนุโต
 คณฺหาติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสาติฯ

ปญฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๑ ม. ย. อัย สทุโท นตฺถิฯ

ฉฏฐสิกขาปท

[๑๕๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺวเน
กลนฺทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
จิวฺรการสมเย พหุ สุตฺตํ วิญญาเปสฺสุฯ กเตปิ จิวฺเร พหุ
สุตฺตํ อวสฺสิจฺจํ โหติฯ อถ โข ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ เอตทโหติ
हनฺท มยฺ อวฺโส อณฺณํปี สุตฺตํ วิญญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ
จิวฺร วายาเปมาติฯ อถ โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อณฺณํปี สุตฺตํ
วิญญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จิวฺร วายาเปสฺสุฯ วิเตปิ จิวฺเร พหุ
สุตฺตํ อวสฺสิจฺจํ โหติฯ ทฺตียมํปี โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อณฺณํปี
สุตฺตํ วิญญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จิวฺร วายาเปสฺสุฯ วิเตปิ จิวฺเร
พหุ สุตฺตํ อวสฺสิจฺจํ โหติฯ ตฺตียมํปี โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อณฺณํปี สุตฺตํ วิญญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จิวฺร วายาเปสฺสุฯ
มนุสฺสา อฺชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา
สภฺยปฺตฺติยา สามํ สุตฺตํ วิญญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จิวฺร
วายาเปสฺสนฺตีติฯ อสฺโสสฺสุ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อฺชฺฌายนฺตานํ
ชียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจฺฉาฯเปฯ เต
อฺชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
สามํ สุตฺตํ วิญญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จิวฺร วายาเปสฺสนฺตีติฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อวโรเจสฺสุฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห

ภิกขเว สามัมมสุตฺตัม วิญญาเปตฺวา ตนฺตฺวาเยหิ จีวรํ วายาเปถาติ ฯ
สตฺถํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺเมห
โมฆปุริสา สามัมมสุตฺตัม วิญญาเปตฺวา ตนฺตฺวาเยหิ จีวรํ วายาเปสฺส
เนตฺตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขโภาวาย
ฯเปฯ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ
โย ปน ภิกฺขุ สามัมมสุตฺตัม วิญญาเปตฺวา ตนฺตฺวาเยหิ จีวรํ
วายาเปยฺย นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยฺนติ ฯ

[๑๕๔] โย ปนาติ โย ยาทีโส ๔เปฯ ภิกฺขุติ ๔เปฯ อัย
อิมสฺมิมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๔ สามนฺติ สยํ วิญญาเปตฺวา ๔
สุตฺตํ นาม จ สุตฺตานิ โฆมํ กปฺปาสิกํ โทเสยฺยํ กมฺพลํ สานฺนํ
ภงฺกํ ๔ ตนฺตฺวาเยหิตี เปสการเกหิ วายาเปติ ปโยเค ทุกฺกภู ๔
ปฏฺฐิตาเนน นิสฺสคฺคิยํ โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา
ปฺกฺกสฺส วา ๔ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ๔เปฯ อิทํ
เม ภนฺเต จีวรํ สามัมมสุตฺตัม วิญญาเปตฺวา ตนฺตฺวาเยหิ วายาปีตํ
นิสฺสคฺคิยํ อิมํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตี ๔เปฯ ทเทยฺยาติ ๔เปฯ
ทเทยฺยฺนติ ๔เปฯ อายสฺมโต ทมฺมิตี ๔

[๑๕๕] วายาปีเต วายาปีตสฺสณฺนิ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๔
วายาปีเต เวมตีโก นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๔ วายาปีเต
อวายาปีตสฺสณฺนิ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๔ อวายาปีเต วายาปีตสฺสณฺนิ
อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ๔ อวายาปีเต เวมตีโก อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ๔

อวยาปีเต อวยาปีตสณฺณี อนาปตฺติ ๑ถ

[๑๕๖] อนาปตฺติ จีวรํ สัพฺพิตุํ อาโยเค กายพนฺธเน
อํสพนฺธเก ๑ ปตฺตตฺตวิกายํ ปริสฺสาวเน ฉาตกานํ ปวาริตานํ
อณฺุสฺสฺตฺถาย อตฺตโน ฌเนน อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ๑
นฺฺฏฺสฺกฺขาปทํ นิฏฺฺจิตํ ๑

๑ สී. อํสวณฺฺฏเก ๑

สตฺตมสฺกฺขาปํ

[๑๕๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร
ปุริโส ปวาลํ คจฺจนฺโต ปชาปตี เอตทโวจ สุตฺตํ ฌารยิตฺวา
อมุกสฺส ตนฺตวายสฺส เทหิ จิวฺรํ วายาเปตฺวา นิกฺขิปาหิ ๑ อากโต
อยฺยํ อุปนฺนํ จิวเรน อจฺฉาเทสฺสามิตีฯ อสฺโสสิ โข อณฺฺตโร
ปิณฑจาริกโก ภิกฺขุ ตสฺส ปุริสสฺส อิมํ วาจํ ภาสฺमानสฺสฯ
อถ โข โส ภิกฺขุ เยนายสฺมา อุปนฺนํโท สกฺยปฺตฺโต เตนฺฺปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อุปนฺนํ สกฺยปฺตฺตํ เอตทโวจ มหาปฺญฺโลสิ
ตฺวํ อวฺโส อุปนฺนํท อมุกสฺมี โอกาเส อณฺฺตโร
ปุริโส ปวาลํ คจฺจนฺโต ปชาปตี เอตทโวจ สุตฺตํ ฌารยิตฺวา
อมุกสฺส ตนฺตวายสฺส เทหิ จิวฺรํ วายาเปตฺวา นิกฺขิปาหิ อากโต
อยฺยํ อุปนฺนํ จิวเรน อจฺฉาเทสฺสามิตีฯ อตฺถาวฺโส มํ โส
อุปฺญฺจาโกตีฯ โสปี โข ตนฺตวಾಯิ อายสฺมโต อุปนฺนํทสฺส
สกฺยปฺตฺตสฺส อุปฺญฺจาโก โหตีฯ อถ โข อายสฺมา อุปนฺนํโท
สกฺยปฺตฺโต เยน โส ตนฺตวಾಯิ เตนฺฺปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตํ ๒
ตฺนฺตวายิ เอตทโวจ อิทํ โข อวฺโส จิวฺรํ มํ อุกฺทิสฺส วิยติ
อายตฺถจ กโรหิ วิตฺถตฺถจ อปฺปิตฺถจ สฺวีตฺถจ สฺปฺปวายิตฺถจ
๑ ม. ยฺ. นิกฺขิปฯ เอมฺฺปริปีฯ ๒ ม. ยฺ. อยฺ ปาโจ นตฺถิฯ

สุวิเลขิตถจ สุวิตจุนิตถจ กโรหิติ ฯ เอเต โข เม ภนฺเต สุตตํ
ธารยิตฺวา อํสุ อิมินา สุตฺเตน จีวรํ วินาหิติ น ภนฺเต สกฺกา
อายุตํ วา วิตุตตํ วา อปฺปิตํ วา กาคฺคํ สกฺกา จ โข ภนฺเต
สุวิตถจ สุปฺปวายิตถจ สุวิเลขิตถจ สุวิตจุนิตถจ กาคฺคฺนฺติ ฯ
อิงฺฆ ตฺวํ อาวุโส อายุตถจ กโรหิ วิตุตถจ อปฺปิตถจ น
เตน สุตฺเตน ปฎิพฺพุทฺธํ ภวิสฺสตีติ ฯ อถ โข โส ตนฺตวาทโย
ยถาอาภตํ สุตตํ ตนฺเต อุปนฺตวาท เยน สว อิตุถิ เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกमितฺวา ตํ อิตุถิ เอตทโวจ สุตฺเตน อຍฺเย อตฺถโถติ ฯ
นนฺ ตฺวํ อຍฺย ๑ มยา วุตฺโต อิมินา สุตฺเตน จีวรํ วินาหิติ ฯ
สจฺจํ อຍฺเย ตยา วุตฺโต อิมินา สุตฺเตน จีวรํ วินาหิติ อปิ
มํ อຍฺโย อุปนฺนฺโท เอวมาห อิงฺฆ ตฺวํ อาวุโส อายุตถจ กโรหิ
วิตถจ อปฺปิตถจ น เตน สุตฺเตน ปฎิพฺพุทฺธํ ภวิสฺสตีติ ฯ
อถ โข สว อิตุถิ ยตฺตถกถฺเวว สุตตํ ปจฺจํ อทาสิ ตตฺตํ
ปจฺจํ อทาสิ ฯ อสุโสสิ โข อายุสฺมา อุปนฺนฺโท สกฺยปฺตุโต โส
กิริ ปฺริโส ปวสโต อากโตติ ฯ อถ โข อายุสฺมา อุปนฺนฺโท สกฺยปฺตุโต
เยน ตสฺส ปฺริสฺสฺสํ นิเวสํ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกमितฺวา
ปญฺจคฺเต อาสเน นิสิทธิ ฯ อถ โข โส ปฺริโส เยนายสฺมา
อุปนฺนฺโท สกฺยปฺตุโต เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกमितฺวา อายุสฺมนฺตํ
อุปนฺนฺทํ สกฺยปฺตุตํ อภิวาทฺเตว เอกมนฺตํ นิสิทธิ ฯ เอกมนฺตํ
๑ ม. ย. อຍฺโย ฯ

นิสินโน โข โส ปุริโส ปชาปตี เอตทโวจ วายาปีตํ ๑ จีวรนฺติ ฯ
อาม อยฺย วายาปีตํ ๒ จีวรนฺติ ฯ อاهر อยฺย อุปนฺนํ จีวเรน
อจฺฉาทสฺสามิตี ฯ อถ โข สฺวา อิตฺถิ ตํ จีวรํ นีหริตฺวา สฺวามิกสฺส
ทตฺวา เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อถ โข โส ปุริโส อายสฺมโต
อุปนฺนทสฺส สกฺยปฺตฺตสฺส ตํ ๓ จีวรํ ทตฺวา อุชฺฌายติ จียติ วิปาเจติ
มหิจฺฉา อิม สมนฺวา สกฺยปฺตฺติยา อสนฺตฺตฺตฺวา นยิม สฺกุรา
จีวเรน อจฺฉาทตฺถํ กถํ หิ นาม อยฺโย อุปนฺนโท มยา ปุพฺเพ
อปฺปวาริโต ตนฺตฺวาเย ๔ อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปี อปฺปชฺชิสฺสตีติ ฯ
อสุโสสุํ โข ภิกฺขุ ตสฺส ปฺริสฺสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส จียนฺตสฺส
วิปาเจนฺตสฺส ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนโท สกฺยปฺตฺโต
ปุพฺเพ อปฺปวาริโต กหฺปตฺติกสฺส ตนฺตฺวาเย อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร
วิกปฺปี อปฺปชฺชิสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อารโจะสุํ ฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนฺนท ปุพฺเพ อปฺปวาริโต กหฺปตฺติกสฺส
ตฺนฺตฺวาเย อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปี อปฺปชฺชิสฺสตีติ ๕ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
ฌาตโก เต อุปนฺนท อญฺฌาตโกติ ฯ อญฺฌาตโก ภควาติ ฯ
อญฺฌาตโก โมฆปฺริส อญฺฌาตกสฺส น ชานาติ ปฏฺฐิรूपํ วา อปฺปฏฺฐิรूपํ
วา สนฺตํ วา อสนฺตํ วา ตตฺถ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส ปุพฺเพ
๑๒ ม. ย. วิตํ ตํ ฯ ๓ ม. ย. อยฺย ปาโฐ นตฺถิ ฯ ๔ ย. กหฺปตฺติกสฺส
ตนฺตฺวาเย ฯ ๕ ม. ย. อปฺปชฺชิตี ฯ

อุปวาริโต อณฺดาตกสฺส คหปติกสฺส ตนฺตฺวาเย อุปสงฺกมิตฺวา
จิเวเร วิกปปี อาปชฺชิสฺสตี เนตฺติ โมฆปฺริสฺส อุปฺปสนฺนํ ภา
ปฺสาทาย ปฺสนฺนํ ภา ภิกฺขุโยภาวาย ฯ เปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ ภิกฺขุํ ปเนว อุทฺทิสฺส อณฺดาตโก
คหปติ ภา คหปตานี ภา ตนฺตฺวาเยหิ จีวรํ วายาเปยฺย ฯ
ตฺตร เจ โส ภิกฺขุํ ปุพฺเพ อุปฺวาริโต ตนฺตฺวาเย อุปสงฺกมิตฺวา
จิเวเร วิกปปี อาปชฺชเยยฺย อิทํ โข อาวุโส จีวรํ มํ อุทฺทิสฺส
วียติ อายตฺตญฺจ กโรธ วิตฺถตฺตญฺจ อปฺปีตญฺจ สุวீตญฺจ สฺสฺสฺสฺสฺส
สุวเลจิตฺตญฺจ สุวิตฺตญฺจ กโรธ อุปฺเปวณาม มยฺมปี
อายสฺมฺนฺตํ กิลฺลิมฺตํ อนุปทชฺชเยยฺยมาติ ฯ เหวณฺจ โส ภิกฺขุ
วตฺวา กิลฺลิมฺตํ อนุปทชฺชเยยฺย ๑ อนฺตมฺโส ปินฺนทปาทมตฺตมฺปี
นิสฺสคฺคิยฺย ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๑๕๕] ภิกฺขุํ ปเนว อุทฺทิสฺสชาติ ภิกฺขุสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
กตฺวา ภิกฺขุํ อจฺฉนาเทตฺตกาโม ฯ อณฺดาตโก นาม มาติโต ภา
ปิตฺติโต ภา ยาว สตฺตมา ปิตามหฺยฺคา อสมฺพทฺโร ฯ คหปติ
นาม โย โกจิ อคฺคาร์ อชฺฉนาตฺติ ฯ คหปตานี นาม ยา กาจิ
อคฺคาร์ อชฺฉนาตฺติ ฯ ตนฺตฺวาเยหิตี เปสกาเรหิ ฯ จีวรํ นาม
ฉนฺนํ จีวรํ อณฺตฺตรํ จีวรํ วิกปฺปนฺนํ ปจฺฉิมํ ฯ วายาเปยฺยติ
วินาเปติ ฯ ตฺตร เจ โส ภิกฺขุติ ยํ ภิกฺขุํ อุทฺทิสฺส จีวรํ วียติ
๑ อนุปทชฺชเยยฺยติ อมฺหากํ มติ ฯ

โส ภิกขุ ๆ ปุพฺเพ อปฺปวาริโตติ ปุพฺเพ อวฺตุโต โหติ กิทิสฺสน
เต ฆนฺเต จีวเรณ อตุโถ กิทิสฺส เต จีวริ วายาเปมิติ ฯ
ตฺนุตฺวาเย อฺปฺสํกมิตฺวาติ ฆริ คฺนุตฺวา ยตฺถ กตฺถจि อฺปฺสํกมิตฺวา ฯ
จีวเร วิกฺปปี อापฺชฺเชยฺยาติ อิทํ โข อวฺโส จีวริ มํ อฺทฺทิสฺส
วียติ อายตฺถจ กโรถ วิตฺถตฺถจ อปฺปิตฺถจ สฺวีตฺถจ สฺสปฺวา ยิตฺถจ
สฺวีเลชิตฺถจ สฺวีตฺถจนิตฺถจ กโรถ อปฺเปวณาม มยฺมปี
อายสฺมฺนฺตํ กิลฺจิมตฺตํ อฺนฺนฺปทฺชฺเชยฺยามาติ ฯ เอวฺจ โส ภิกขุ
วตฺวา กิลฺจิมตฺตํ อฺนฺนฺปทฺชฺเชยฺย อฺนฺตมฺโส ปิณฺฑปาตมตฺตมฺปีติ
ปิณฺฑปาโต นาม ยาคฺุปี ฆตฺตฺปี ขาทนียฺปี จฺณฺณปิณฺฑโทปี ทนฺตกฺกุจฺปี
ทลิกฺสฺตฺตฺปี อฺนฺตมฺโส ฆมฺมปี ฆนฺติ ฯ ตสฺส วจฺเนน
อายตฺ วา วิตฺถตฺ วา อปฺปิตฺ วา กโรติ ปโยเค ทฺกฺกํ
ปฺฐิลาเกณ นิสฺสคฺคิยฺ โหติ นิสฺสชฺชิตฺพุพฺ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส
วา ปุคฺคสฺส วา ฯ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตฺพุพฺ ฯเปฯ
อิทํ เม ฆนฺเต จีวริ ปุพฺเพ อปฺปวาริโต อลฺลวาทกสฺส คหปตฺกสฺส
ตฺนุตฺวาเย อฺปฺสํกมิตฺวา จีวเร วิกฺปปี อापฺนฺนํ นิสฺสคฺคิยฺ
อิมํ หํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิติ ฯเปฯ ทเทยฺยาติ ฯเปฯ ทเทยฺยฺนฺติ
ฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมิติ ฯ

[๑๕๕] อลฺลวาทเก อลฺลวาทกสฺสณฺเฑ ปุพฺเพ อปฺปวาริโต
คหปตฺกสฺส ตฺนุตฺวาเย อฺปฺสํกมิตฺวา จีวเร วิกฺปปี อापฺชฺชติ นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺติยฺ ฯ อลฺลวาทเก เวมฺติโก ปุพฺเพ อปฺปวาริโต คหปตฺกสฺส

ตนฺตฺวาเย อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อปฺชชติ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺตึยํ ๕ อญฺญาตเก ฌาตกสฺสณฺณิ ปุพฺเพ อปฺปวาริโต คหปติกฺกสฺส
ตนฺตฺวาเย อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อปฺชชติ นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺตึยํ ๕ ฌาตเก อญฺญาตกสฺสณฺณิ อปฺตฺติ ทุกฺกภูสฺส ๕
ฌาตเก เวมตีโก อปฺตฺติ ทุกฺกภูสฺส ๕ ฌาตเก ฌาตกสฺสณฺณิ
อนาปฺตฺติ ๕

[๑๖๐] อนาปฺตฺติ ฌาตกานํ ปวาริตานํ อญฺญสฺสตุถาย
อตฺตโน ชเนน มหคฺฆํ วายาเปตฺตูกามสฺส อปฺปคฺฆํ วายาเปตี
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ๕
สตุตฺตมสฺสิกฺขาปํ นินฺนิจิตํ ๕

อฏฐมศึกษาปท

[๑๖๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยฺ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร
มหามตฺโต ปวสํ กจฺจนฺโต ภิกฺขุณฺํ สนฺฺติเก ทฺตํ ปาเหสิ อากจฺจนฺตุ
ภทฺทนฺฺตา วสฺสวาทิกํ ทสฺสามิตีฯ ภิกฺขุ วสฺสํ วุตฺถานํ ภควตา
วสฺสวาทิกํ อนฺฺณณฺฺตนาถิ กุกฺกจฺจายนฺฺตา นาคมฺสฺฯ อถโฆ โโส
มหามตฺโต อฺชฺฌายติ จิยติ วิปาเจติ กถํ หิ นาม ภทฺทนฺฺตา
มยา ปหิเต ทฺเต นาคจฺฉิสฺสนฺฺติ อหํ หิ เสนาย กจฺฉามิ ทฺชฺชานํ
ชีวิตํ ทฺชฺชานํ มรณฺฺนฺฺติฯ อสฺโสสุํ โข ภิกฺขุ ตสฺส มหามตฺตสฺส
อฺชฺฌายนฺฺตสฺส จิยนฺฺตสฺส วิปาเจนฺฺตสฺสฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุํฯ อถโฆ ภควา เอตสฺมี นีทานे
เอตสฺมี ปกรณे ऋมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺฺเตสิ อนฺฺชานามิ
ภิกฺขเว อจฺเจกจิวริํ ปฏฺิคุคฺเหตฺวา นิกฺขิปีตฺนฺฺติฯ เตน โข ปน
สมเยน ภิกฺขุ ภควตา อนฺฺณณฺฺตํ อจฺเจกจิวริํ ปฏฺิคุคฺเหตฺวา
นิกฺขิปีตฺนฺฺติฯ เต อจฺเจกจิวริํ ๑ ปฏฺิคุคฺเหตฺวา จิวรกาลสมยํ
อติกฺกामนฺฺติฯ ตานิ จิวรานิ จิวรวเส ภาณฺฺทิกาพทฺธานิ ติฏฺฺจนฺฺติฯ
อทฺทสา โข อายสฺมา อานนฺฺโท เสนาสนจาริกํ อาหิณฺฺชานฺฺโต
ตานิ จิวรานิ จิวรวเส ภาณฺฺทิกาพทฺธานิ จิตานิ ๒ ทิสฺวาน ๓ ภิกฺขุ
๑ ม. ยฺ. อจฺเจกจิวรานิฯ ๒ ม. ยฺ. ติฏฺฺจนฺฺเตฯ ๓ ม. ยฺ. ทิสฺวาฯ

อามนฺเตสิ ๑ กสฺสิมานิ อาวุโส จีวรานิ จีวรํเส ภาณฺทิกาพทฺธานิ
ติฏฺฐนฺตฺติ ๑ อมหากํ อาวุโส อจฺเจกจีวรานิ ๑ กิวจิรํ ปนาวุโส
อิมานิ จีวรานิ นิกฺขิตฺตานิ ๑ อถโฆ เต ภิกฺขุ อายสฺมาโต
อานนฺทสฺส ยถานิกฺขิตฺตํ อารโหเส ๑ อายสฺมา อานนฺโท อุชฺฌายติ
จียติ วิปาเจติ ถถํ หิ นาม ภิกฺขุ อจฺเจกจีวรานิ ปฏิคฺคเหตฺวา
จีวรกาลสมํยํ อติคฺคาเมสฺสนฺตฺติ ๑ อถโฆ อายสฺมา อานนฺโท
ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเส ๑ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ อจฺเจกจีวรํ
ปฏิคฺคเหตฺวา จีวรกาลสมํยํ อติคฺคาเมนฺตฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา
อจฺเจกจีวรํ ปฏิคฺคเหตฺวา จีวรกาลสมํยํ อติคฺคาเมสฺสนฺติ เนตํ
ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา กิโยภาวาย
๑เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ
ทสาหानาคตํ กตฺติกเตมาสิปฺปณฺณมํ ภิกฺขุโน ปเนว อจฺเจกจีวรํ
อุปฺปชฺเชยฺย อจฺเจกํ มณฺณมาเนน ภิกฺขุณา ปฏิคฺคเหตฺพพิ
ปฏิคฺคเหตฺวา ยาวจีวรกาลสมํยํ นิกฺขิปิตฺพพิ ตโต เจ อุตฺตริ
นิกฺขิเปยฺย นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๑๖๒] ทสาหานาคตฺตฺติ ทสาหานาคตฺตฺติ ปวารณาย ๑
กตฺติกเตมาสิปฺปณฺณมฺนฺติ ปวารณา กตฺติกา วุจฺจติ ๑ อจฺเจกจีวรํ
นาม เสนาย วา คนฺตุกาโม โหติ ปวาสิ วา คนฺตุกาโม โหติ
๑ ม. ย. สพฺพตฺถ เอตทโวจฺจาติ ทิสฺสตี ๑

คิลานโน วา โหติ คพฺภินี วา โหติ อสฺสทฺธสฺส วา สทฺธา
อุปฺปนฺนา โหติ อุปฺปนฺนสฺส วา ปสฺสาทอ อุปฺปนฺโน โหติ ฯ
โส เจ ภิกฺขุณฺโณ สนฺตฺติเก พฺุฑฺโฒ ปหิณฺเนยฺย อากจฺจนฺตฺต ภาทฺทนฺตฺตา
วสฺสวาสิกํ ทสฺสสามิตฺติ ฯ เอตํ อจฺเจกจิวฺรํ นาม ฯ อจฺเจกํ
มณฺญสมานนฺ ภิกฺขุณา ปฏฺิกฺกเหตุพฺพิ ปฏฺิกฺกเหตุวา ยาวจิวฺรกาลสมยํ
นิกฺขิปปิตพฺพนฺติ สลฺยณานํ กตฺวา นิกฺขิปปิตพฺพิ อิทํ
อจฺเจกจิวฺรณฺติ ฯ จิวฺรกาลสมโย นาม อนตฺตเต กจฺเิน วสฺसानสฺส
ปจฺฉิมํ มาโส อตฺตเต กจฺเิน ปณฺจ มาสา ฯ ตโต เจ
อตฺตตฺรี นิกฺขิเปยฺยติ อนตฺตเต กจฺเิน วสฺसानสฺส ปจฺฉิมํ ทิวสํ
อติฏฺกามตฺติ นิสฺสคฺคิยํ โหติ ๑ ฯ อตฺตเต กจฺเิน กจฺฉินฺนทฺฐารทิวสํ
อติฏฺกามตฺติ นิสฺสคฺคิยํ โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพิ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส
วา ปุคฺคสฺส วา ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพิ ฯเปฯ
อิทํ เม ภาณฺเต อจฺเจกจิวฺรํ จิวฺรกาลสมยํ อติฏฺกามิตํ นิสฺสคฺคิยํ
อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯเปฯ ทเทยฺยติ ฯเปฯ ทเทยฺยณฺติ
ฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมิตฺติ ฯ

[๑๖๓] อจฺเจกจิวฺเร อจฺเจกจิวฺรสลฺยณิ จิวฺรกาลสมยํ
อติฏฺกามตฺติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ อจฺเจกจิวฺเร เวมตฺติโก จิวฺรกาลสมยํ
อติฏฺกามตฺติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ อจฺเจกจิวฺเร อนจฺเจกจิวฺรสลฺยณิ
จิวฺรกาลสมยํ อติฏฺกามตฺติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ อนนฺธิฏฺจิตฺเต
๑ ม. ย. สพฺพตฺถ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตियณฺติ ทิสฺสติ ฯ

อธิฏฐิตสณฺณิ ... อวิกปฺปิเต วิกปฺปิตสณฺณิ ... อวิสสชฺชิตเต วิสสชฺชิตสณฺณิ
... อนนฺนุเจ นนฺนุสสณฺณิ ... อวินนฺนุเจ วินนฺนุสสณฺณิ ... อททฺทเต
ททฺทสณฺณิ .. อวิลฺลุตเต วิลฺลุตสณฺณิ จีวรกาลสมยฺ อติฏฺกามาเมติ
นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ๑ นิสฺสคฺคิยฺ จีวรํ อนิสฺสชฺชิตฺตวา ปริณฺนชฺชติ
อาปฺตติ ทฺกุกฺกุสฺส ๑ อนนฺนุเจจจิวเร อนนฺนุเจจจิวรสณฺณิ อาปฺตติ
ทฺกุกฺกุสฺส ๑ อนนฺนุเจจจิวเร เวมฺติโก อาปฺตติ ทฺกุกฺกุสฺส ๑
อนนฺนุเจจจิวเร อนนฺนุเจจจิวรสณฺณิ อนนาปฺตติ ๑

[๑๖๔] อนนาปฺตติ อนนฺโตสมยฺ ๑ อธิฏฺฐิตเต วิกปฺปิเต วิสสชฺชิตเต
นสฺสติ วินสฺสติ ทยฺหติ อจฺฉินฺนิตฺตวา กณฺหาติ ๒ วิสฺสาสํ กณฺหาติ ๓
อุมฺมตฺตกฺกุสฺส อาทิกมฺมิกฺกุสฺสาติ ๑

อฏฺฐมฺมสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ๑

๑ ม. อนนฺโตสมยฺ ๑ ๒-๓ ม. ยฺ. กณฺหนฺติ ๑

นวมสิกขาปทํ

[๑๖๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวคฺคิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ วุคฺถวสฺสา
อารญฺณเกสุ เสนาสเนสุ วิหฺรนฺติฯ กตฺติกโจรกา ภิกฺขุ ลทฺฐลาภาติ
ปรีปาเตนฺติฯ ภควโต เอตมคฺคํ อารโจะสุฯ อถ โข
ภควา เอตสฺมี นิทานे เอตสฺมี ปกรณे ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ
อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว อารญฺณเกสุ เสนาสเนสุ วิหฺรนฺเตน
ติณฺณํ จีวรานํ อญฺจตรํ จีวรํ อนุตรมฺเร นิกฺขิปปิตฺตฺนฺติฯ เตน
โข ปน สมเยน ภิกฺขุ ภควตา อนุญญาตํ อารญฺณเกสุ
เสนาสเนสุ วิหฺรนฺเตน ติณฺณํ จีวรานํ อญฺจตรํ จีวรํ อนุตรมฺเร
นิกฺขิปปิตฺตฺนฺติฯ เต ๑ ติณฺณํ จีวรานํ อญฺจตรํ จีวรํ อนุตรมฺเร
นิกฺขิปปิตฺตฺวา อติเรกฆารคฺคํ วิปฺปวสฺนฺติฯ ตานิ จีวรานิ นสฺสนฺติปิ
วินสฺสนฺติปิ ทฺยหนฺติปิ อุนฺทุเรหิปี ขฺษฺชนฺติฯ ภิกฺขุ ทฺจฺโจลา
โหนฺติ ลฺลฺลฺจิวฺราฯ ภิกฺขุ เอวมาหํสุ กิสฺส ตฺมฺเห อวฺโส
ทฺจฺโจลา ลฺลฺลฺจิวฺราติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภิกฺขุณํ เอตมคฺคํ
อารโจะสุฯ เข เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺขุฌายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ ติณฺณํ จีวรานํ อญฺจตรํ
จีวรํ อนุตรมฺเร นิกฺขิปปิตฺตฺวา อติเรกฆารคฺคํ วิปฺปวสฺสิตฺตฺนฺติฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อารโจะสุฯ สจฺจํ กิร
๑ ม. อัย ปาโธ นตฺถิฯ

ภิกฺขเว ภิกฺขุ ติณฺณํ จีวรํ อณฺฺตรํ จีวรํ อณฺฺตรมฺเร นิกฺขิปีตฺวา
อติเรกณฺเรตฺตํ วิปฺปวสฺนตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา ติณฺณํ จีวรํ
อณฺฺตรํ จีวรํ อณฺฺตรมฺเร นิกฺขิปีตฺวา อติเรกณฺเรตฺตํ วิปฺปวสฺนตี
เนตฺตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขโภาวาย
ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ อฺปวสฺสํ
โฆ ปน กตฺตีกปฺณณมํ ฯ ยานิ โฆ ปน ตานิ อารณฺฺณกานิ
เสนาสนานิ สาสงฺกสมฺมตานิ สปฺปฏฺธิกานิ ตถารุเปสฺสุ ภิกฺขุ
เสนาสเนสฺสุ วิหรนฺฺโต อากงฺขมาโน ติณฺณํ จีวรํ อณฺฺตรํ จีวรํ
อณฺฺตรมฺเร นิกฺขิเปยฺย ฯ สียา จ ตสฺส ภิกฺขุโน โกจิทฺเว
ปจฺจโย เตน จีวเรณ วิปฺปวาสา ย ณาตฺตปรมฺมเตน ภิกฺขุณา
เตน จีวเรณ วิปฺปวสฺตีตพฺพิ ฯ ตโต เจ อุตฺตริ วิปฺปวเสยฺย
อณฺฺตร ภิกฺขุสมฺมตียา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺฺติ ฯ

[๑๖๖] อฺปวสฺสํ โฆ ปนาติ วุคฺถวสฺसानํ ฯ กตฺตีกปฺณณมนฺฺติ
กตฺตีกจาทฺตฺมาสินี วุจฺจติ ฯ ยานิ โฆ ปน ตานิ อารณฺฺณกานิ
เสนาสนานิ อารณฺฺณกํ นาม เสนาสนํ ปญฺจธฺนุสฺตีกํ ปจฺจิมํ ฯ
สาสงฺกํ นาม อาราม อารามฺปจาเร โจรํ นินฺฺวิญฺโจะกาโส ทิสฺสติ
ภุคฺโตกาโส ทิสฺสติ จิตฺตกาโส ทิสฺสติ นิสฺสินฺฺโนกาโส ทิสฺสติ
นิปฺนโนกาโส ทิสฺสติ ฯ สปฺปฏฺธิกํ นาม อาราม อารามฺปจาเร
โจเรหิ มนฺฺสุสา หตา ทิสฺสนฺฺติ วิคฺคตา ทิสฺสนฺฺติ อาโณคฺคา

ทิสฺสนฺติ ฯ ตถารุเปสฺ ภิภฺขุ เสนาสเนสฺ วิหรนฺโตติ เอวรฺุเปสฺ
ภิภฺขุ เสนาสเนสฺ วิหรนฺโต ฯ อากงฺขมาโนติ อิจฺจมาโน ฯ
ติณฺณํ จีวรานํ อณฺฺยตรํ จีวรนฺติ สงฺฆาญฺญี วา อุตฺตราสงฺคํ วา
อนฺฺตรวาสกํ วา ฯ อนฺฺตรฆเร นิกฺขิเปยฺยาคิ สมฺนฺตา โคจรคาม
นิกฺขิเปยฺย ฯ สฺยา จ ตสฺส ภิภฺขุโน โทจิทฺเว ปจฺจโย เตน
จีวเรน วิปฺปวสายาคิ สฺยา ปจฺจโย สฺยา กรณฺียํ ฯ ฉารตฺตปรมฺนฺเตน
ภิภฺขุณา เตน จีวเรน วิปฺปวสฺตีพฺพนฺติ ฉารตฺตปรมฺตา
วิปฺปวสฺตีพฺพํ ฯ อณฺฺยตรํ ภิภฺขุสมฺมตฺติยาคิ จเปตฺวา ภิภฺขุสมฺมตฺตี ฯ
ตโต เจ อุตฺตรํ วิปฺปวเสยฺยาคิ สตฺตเม อรฺุณฺคกฺกมเน นิสฺสคฺคิย
โหติ นิสฺสชฺชิตฺพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา ปุคฺคลสฺส วา ฯ
เอวญฺจ ปน ภิภฺขเว นิสฺสชฺชิตฺพฺพํ ฯเปฯ อิทํ เม ฆนฺเต จีวร
อติเรกฉารตฺตํ วิปฺปวตฺถํ อณฺฺยตรํ ภิภฺขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิย อิมานํ
สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯเปฯ ททฺเหยยาคิ ฯเปฯ ททฺเหยยฺยนฺติ ฯเปฯ
อายสฺมโต ทมฺมิตฺติ ฯ

[๑๖๗] อติเรกฉารตฺเต อติเรกสณฺฺณิ วิปฺปวสฺติ อณฺฺยตร
ภิภฺขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติยํ ฯ อติเรกฉารตฺเต เวมฺติโก
วิปฺปวสฺติ อณฺฺยตรํ ภิภฺขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติยํ ฯ อติเรก-
ฉารตฺเต อุนกสณฺฺณิ วิปฺปวสฺติ อณฺฺยตรํ ภิภฺขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺติยํ ฯ อปฺปจฺจุทฺฐญฺเญ ปจฺจุทฺฐญฺสณฺฺณิ ... อวิสฺสชฺชิตฺเต วิสฺสชฺชิตฺ-
สณฺฺณิ ... อนญฺฺเจ นญฺฺจสณฺฺณิ ... อวินญฺฺเจ วินญฺฺจสณฺฺณิ ... อททฺเต

ททตฺตสณฺณิ ... อวิตุตฺเต วิตุตฺตสณฺณิ วิปฺปวสฺติ อณฺณตฺร
ภิกฺขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ นิสฺสคฺคิยํ จีวรํ อนิสฺสชฺชิตฺวา
ปรีภุชฺชติ อปฺตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ อุณฺณการตฺเต อติเรกสณฺณิ
อปฺตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ อุณฺณการตฺเต เวมฺติโก อปฺตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ
อุณฺณการตฺเต อุณฺณสณฺณิ อนาปฺตฺติ ฯ

[๑๖๘] อนาปฺตฺติ ฌารตฺตํ วิปฺปวสฺติ อุณฺณการตฺตํ วิปฺปวสฺติ
ฌารตฺตํ วิปฺปวสฺติวา ปุณฺ คามสํมํ โอกฺกมิตฺวา วสฺติวา ปกฺกมฺติ
อนฺโถฌารตฺตํ ปจฺจุทฺธรฺติ วิสฺสชฺเชติ นสฺสติ วินสฺสติ ทยฺหติ
อจฺฉินฺนิตฺวา กณฺหาติ ๑ วิสฺสาสํ กณฺหาติ ๒ ภิกฺขุสมฺมตฺติยา
อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาติ ฯ

นวมฺลิกฺขาปํ นิกฺกฺจิตํ ฯ

๑-๒ ม. ย. กณฺหนฺนุติ ฯ

ทสมสิกขาปทํ

[๑๖๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยํ
อณฺฺตรสฺส ปุคฺสฺส สงฺฆสฺส สจฺฉิรภคฺคํ ปฏฺยคฺคํ โหติ โภเชตฺวา
จิวเรน อจฺฉาเทศฺสามาติฯ อถ โข นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เยน
โส ปุโค เตนฺอุปสงฺกมํสฺส อุปสงฺกมิตฺวา ตํ ปุคฺคํ เอตทโวจํ
เทถาวุโส อมฺหากํ อิมานิ จิวฺรานํติฯ น มยํ ฆนฺเต ทสฺสาม
อมฺหากํ สงฺฆสฺส อนฺฺวสฺสํ สจฺฉิรภิกฺขา ปณฺฺตตฺตาติฯ พหุ อวฺุโส
สงฺฆสฺส ทายกา พหุ สงฺฆสฺส ภคฺตา มยํ ตฺเมห นิสฺสาย ตฺเมห
สมฺปฺสฺสนฺดา อธิ วิหฺรाम ตฺเมห เจ อมฺหากํ น ทสฺสธ อถ
โกจฺรหิ อมฺหากํ ทสฺสติ เทถาวุโส อมฺหากํ อิมานิ จิวฺรานํติฯ
อถ โข โส ปุโค นพฺพคฺคิเยหิ ภิกฺขุหิ นิปฺปีฬิยมาโน ยถาปฏฺยคฺคํ
จิวฺรํ นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ ทตฺวา สงฺฆํ ภคฺเตน ปรีวสิฯ เย เต
ภิกฺขุ ชานนฺติ สงฺฆสฺส สจฺฉิรภคฺคํ ปฏฺยคฺคํ น จ ชานนฺติ
นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ ทินฺนนฺติ เต เอวมาหํสฺส โอโณเชถ อวฺุโส
สงฺฆสฺส จิวฺรนฺติฯ นคฺถิ ฆนฺเต ยถาปฏฺยคฺคํ จิวฺรํ อยฺยา
นพฺพคฺคิยา อคฺคโน ปรีณาเมสนฺติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ ปรีณตํ อคฺคโน

ปริณามเสสนุตตีติ ฯ อถโข เต ภิกขุ ภควโต เอตมตถัม อารโจะสุ ฯ
สจจัม กิร ตุมฺเห ภิกขเว ชานัม สงฺฆัมกัม ลากัม ปริณตัม อตฺตโน
ปริณามเถติ ฯ สจจัม ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถัม
หิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา ชานัม สงฺฆัมกัม ลากัม ปริณตัม อตฺตโน
ปริณามเสสส เนตัม โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย
ปสนฺนํ วา ภิกขเว อปฺเปยฺย เหวญฺจ ปน ภิกขเว อิมัม
สิทฺธาปทํ อุตฺตมํ โย ปน ภิกขุ ชานัม สงฺฆัมกัม ลากัม ปริณตัม
อตฺตโน ปริณามเยยฺย นิสฺสคฺคิยฺย ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๑๗๐] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปยฺย ภิกขุติ ฯเปยฺย ออํ
อิมสฺมิมฺ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกขุติ ฯ ชานาติ นาม สามัม วา
ชานาติ อญฺเฐ วา ตสฺส อารโจะนฺติ โส วา อารโจะติ ฯ
สงฺฆัมกัม นาม สงฺฆสฺส ทินฺนํ โหติ ปริจฺจตฺตัม ฯ ลาโก นาม
จิวรปิตฺตปาตเสนาสนคิลานปจฺจยเภสชฺชปริกขารา อนฺตมโส จุณฺณ-
ปิณฺโฑปี ทนฺตกฏจฺปิ ทสิทฺตตฺตัม ฯ ปริณตัม นาม ทสฺสาม
กริสฺสามาติ วาจา ภินฺนา โหติ ฯ อตฺตโน ปริณามติ ปโยเค
ทูกกฏัม ฯ ปฏฺฐิลาเกน นิสฺสคฺคิยฺย โหติ นิสฺสชฺชิตพฺพัม สงฺฆสฺส วา
คณฺสฺส วา ปุคฺคลสฺส วา ฯ เหวญฺจ ปน ภิกขเว นิสฺสชฺชิตพฺพัม ฯเปยฺย
อิทํ เม ภนฺเต ชานัม สงฺฆัมกัม ลากัม ปริณตัม อตฺตโน
ปริณามิตฺตัม นิสฺสคฺคิยฺย อิมาม्हี สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตฺติ ฯเปยฺย
ทเทยฺยาติ ฯเปยฺย ทเทยฺยุนฺติ ฯเปยฺย อายสฺมโต ทมฺมิตฺติ ฯ

ปริณเต ปริณตสณฺณี อตฺตโน ปริณามเต นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติย ฯ
ปริณเต เวมตีโก อตฺตโน ปริณามเต อาปตฺติ ทุกฺกภูตฺส ฯ
ปริณเต อปริณตสณฺณี อตฺตโน ปริณามเต อนาปตฺติ ฯ สงฺฆตฺส
ปริณตํ อญฺญสงฺฆตฺส วา เจตียตฺส วา ปริณามเต อาปตฺติ
ทุกฺกภูตฺส ฯ เจตียตฺส ปริณตํ อญฺญเจตียตฺส วา สงฺฆตฺส วา
คณตฺส วา ปุคฺคตฺส วา ปริณามเต อาปตฺติ ทุกฺกภูตฺส ฯ
ปุคฺคตฺส ปริณตํ อญฺญปุคฺคตฺส วา สงฺฆตฺส วา คณตฺส วา
เจตียตฺส วา ปริณามเต อาปตฺติ ทุกฺกภูตฺส ฯ อปริณเต
ปริณตสณฺณี อาปตฺติ ทุกฺกภูตฺส ฯ อปริณเต เวมตีโก อาปตฺติ
ทุกฺกภูตฺส ฯ อปริณเต อปริณตสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๑๗๑] อนาปตฺติ กตฺถ เทมาติ ปุจฺฉิยมาโน ยตฺถ ตุมฺหากํ
เทยฺยธมฺโม ปริโภกํ วา ลเภยฺย ปฏิสงฺขารํ วา ลเภยฺย จิรภูจิติโก
วา อสฺส ยตฺถ วา ปน ตุมฺหากํ จิตฺตํ ปสฺสตี ตตฺถ เทถาติ
ภณฺตี อุมฺมตฺตกตฺส อาทิกมฺมิกตฺสตาติ ฯ

ทสมตฺติกาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปตฺตวคฺโค ตติโย ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

เทว จ ปตฺตานี เกสชฺชํ วสฺสิกา ทานปญฺจมํ

สํมํ วายาปนาจฺเจโก ๑ สาสงฺกํ สงฺฆิเกน จาติ ฯ

๑ ม. ย. วายาปนาจฺเจโก ฯ

[๑๗๒] อุทฺธิฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต ตีส นิสฺสกุคฺคิยา ปาจิตฺติยา
ธมฺมา ฯ ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ทุตฺติมฺปิ
ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ตตฺติมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา
ปรีสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต ตสฺมา ตฺวํหิ เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ
นิสฺสกุคฺคิยกณฺฑํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปาจิตติยกถุฑ

อิม โข ปนายสมนุโต เทวนวุติ ปาจิตติยา ฐมา อุกุเทส อากจณนติ ฯ
มุตาวาทวคคสส ปจรมสิทขาปท

[๑๓๓] เตน สมเยน พุทโธ ภควา สาวตถิย วิหริติ เขตวเน
อนาถปิณฑกสส อาราม ฯ เตน โข ปน สมเยน หตุถโก
สกุยปุตโต วาทกขิตโต โหติ ฯ โส ติตถิเยหิ สทฐี สลลปนโต
อวชานิตวา ปุชานาติ ปุชานิตวา อวชานาติ อญเณนญล
ปุชจริติ สมปชานมุตสา ภาสติ สงเกตถ กตวา วิสวาเทติ ฯ ติตถิยา
อุชฌายนติ จิยนติ วิปาเจนติ กถ หิ นาม หตุถโก สกุยปุตโต
อเมหิ สทฐี สลลปนโต อวชานิตวา ปุชานิสสติ ปุชานิตวา
อวชานิสสติ อญเณนญล ปุชจริสสติ สมปชานมุตสา ภาสิสสติ
สงเกตถ กตวา วิสวาเทสสตีติ ฯ อสโสสิ โข ภิกขุ เตส ติตถियาน
อุชฌายนตาน จิยนตาน วิปาเจนตาน ฯ อถ โข เต ภิกขุ เยน
หตุถโก สกุยปุตโต เตนุปสงกมึสุ อุปสงกมิตวา หตุถก สกุยปุตถ
เอตทโวจ สจจ กิร ตว อวุโส หตุถก ติตถิเยหิ สทฐี
สลลปนโต อวชานิตวา ปุชานาสี ปุชานิตวา อวชานาสี
อญเณนญล ปุชจริติ สมปชานมุตสา ภาสติ สงเกตถ กตวา วิสวาเทสิติ ฯ
เอเต โข อวุโส ติตถิยา นาม เยน เกนจิ เขตพุพา น ๑ เตส

๑ ม. เนว ฯ

ชโย ทาทพุโพติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺญา ฯ เป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ ถถํ หิ นาม หตฺถโก สกฺยปฺตุโต ติตฺถิเยหิ
สทฺธิ สลฺลปนฺโต อวชานิตฺวา ปฏฺิชาเนตฺสสฺติ ปฏฺิชาเนตฺวา อวชานิตฺสสฺติ
อณฺเณณณฺณํ ปฏฺิจริตฺสสฺติ สมฺปชานมฺสา ภาสีตฺสสฺติ สงฺเกตํ กตฺวา
วิสฺวาเทสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ [๑] ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ
อถ โข ภควา เอตสฺมี นินทาเน เอตสฺมี ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ
สนฺนิปาตาเปตฺวา หตฺถกํ สกฺยปฺตุตฺตํ ปฏฺิปฺจฺจฺนิ สจฺจํ กิร ตฺวํ
หตฺถก ติตฺถิเยหิ สทฺธิ สลฺลปนฺโต อวชานิตฺวา ปฏฺิชาเนตฺ
ปฏฺิชาเนตฺวา อวชานาตี อณฺเณณณฺณํ ปฏฺิจริตี สมฺปชานมฺสา ภาสี
สงฺเกตํ กตฺวา วิสฺวาเทสฺตีติ ฯ สจฺจํ ภควาตี ฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา ถถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส ติตฺถิเยหิ สทฺธิ สลฺลปนฺโต
อวชานิตฺวา ปฏฺิชาเนตฺสสฺติ ปฏฺิชาเนตฺวา อวชานิตฺสสฺติ อณฺเณณณฺณํ
ปฏฺิจริตฺสสฺติ สมฺปชานมฺสา ภาสีตฺสสฺติ สงฺเกตํ กตฺวา วิสฺวาเทสฺสตี
เนตฺตํ โมฆปฺริส อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิชฺโย-
ภาวาย ฯ เป ฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ
สมฺปชานมฺสาวาเท ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๑๑๔] สมฺปชานมฺสาวาโท นาม วิสฺวาทนฺปุเรกฺขารสฺส วาจา
คีรา พุยปโถ วจีเกโท วาจสีกา วิณฺณตฺติ อญฺฐ อนริยโวหารา
อทิฏฺจํ ทิฏฺจํ เมตี อสฺสุตฺตํ สุตฺตํ เมตี อมุตฺตํ มุตฺตํ เมตี
อวิณฺณตฺตํ วิณฺณตฺตํ เมตี ทิฏฺจํ อทิฏฺจํ เมตี สุตฺตํ อสฺสุตฺตํ

๑ ม. ย. หตฺถกํ สกฺยปฺตุตฺตํ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ฯ เอวมิตฺทิสฺส สิกฺขาปเทสฺสุ ฯ

เมติ มุตฺ อมุตฺ เมติ วิญฺเฒาตํ อวิญฺเฒาตํ เมติ ฯ

[๑๗๕] อธิฏฺฐิ นาม น จกฺขุณา ทิฏฺฐิ ฯ อสฺสุตฺติ นาม น
โสเตน สุตฺติ ฯ อมุตฺติ นาม น ฆาเนน ฆายิตฺติ น ชิวฺหายน
สายนฺติ น กายเนน สฺมุฏฺฐิ ฯ อวิญฺเฒาตํ นาม น มนสา วิญฺเฒาตํ ฯ
ทิฏฺฐิ นาม จกฺขุณา ทิฏฺฐิ ฯ สุตฺติ นาม โสเตน สุตฺติ ฯ มุตฺติ
นาม ฆาเนน ฆายิตฺติ ชิวฺหายน สายนฺติ กายเนน สฺมุฏฺฐิ ฯ วิญฺเฒาตํ
นาม มนสา วิญฺเฒาตํ ฯ

[๑๗๖] ตีหากาเรหิ อธิฏฺฐิ ทิฏฺฐิ เมติ สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ปุพฺเพวสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ๒
ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณฺามิตฺติ ภณฺิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา
ภณฺิตนฺติ ฯ จตฺฐากาเรหิ อธิฏฺฐิ ทิฏฺฐิ เมติ สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ปุพฺเพวสฺส โหติ มฺสา
ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณฺามิตฺติ ภณฺิตฺสฺส โหติ
มฺสา มยา ภณฺิตนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐิ ฯ ปญฺจหากาเรหิ อธิฏฺฐิ
ทิฏฺฐิ เมติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ปุพฺเพวสฺส
โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณฺามิตฺติ
ภณฺิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ภณฺิตนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐิ วินิชาย
ขนฺตี ฯ จหากาเรหิ อธิฏฺฐิ ทิฏฺฐิ เมติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ปุพฺเพวสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ
ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณฺามิตฺติ ภณฺิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา

ฅณตฺนุติ วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจีฯ
 สตฺตหากาเรหิ อทิฏฺฐัง ทิฏฺฐัง เมติ สมฺปชานมฺสา ฅณฺตฺสฺส อापตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ปุพฺพเวสฺส โหติ มฺสา ฅณฺตฺสนฺติ ฅณฺตฺสฺส
 โหติ มฺสา ฅณามิตฺติ ฅณตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ฅณตฺนุติ
 วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจี วินิชาย ภาวํฯ ตีหากาเรหิ
 อสฺสํ ตฺตํ เมติฯเปฯ อมฺตํ มฺตํ เมติฯเปฯ อวิญฺญาตํ
 วิญฺญาตํ เมติ สมฺปชานมฺสา ฅณฺตฺสฺส อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส
 ปุพฺพเวสฺส โหติ มฺสา ฅณฺตฺสนฺติ ฅณฺตฺสฺส โหติ มฺสา
 ฅณามิตฺติ ฅณตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ฅณตฺนุติฯ จตฺตหากาเรหิ
 ฯเปฯ ปลฺลจหากาเรหิ ฯเปฯ ฉหากาเรหิ ฯเปฯ สตฺตหากาเรหิ
 อวิญฺญาตํ วิญฺญาตํ เมติ สมฺปชานมฺสา ฅณฺตฺสฺส อापตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ปุพฺพเวสฺส โหติ มฺสา ฅณฺตฺสนฺติ ฅณฺตฺสฺส
 โหติ มฺสา ฅณามิตฺติ ฅณตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ฅณตฺนุติ
 วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจี วินิชาย ภาวํฯ

[๑๗๗] ตีหากาเรหิ อทิฏฺฐัง ทิฏฺฐญฺจ เม สุตฺตญฺจาติ สมฺปชานมฺสา
 ฅณฺตฺสฺส อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ
 อทิฏฺฐัง ทิฏฺฐญฺจ เม มุตฺตญฺจาติ ฯเปฯ ตีหากาเรหิ อทิฏฺฐัง
 ทิฏฺฐญฺจ เม วิญฺญาตญฺจาติ สมฺปชานมฺสา ฅณฺตฺสฺส อापตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ อทิฏฺฐัง ทิฏฺฐญฺจ เม สุตฺตญฺ
 มุตฺตญฺจาติ ฯเปฯ ตีหากาเรหิ อทิฏฺฐัง ทิฏฺฐญฺจ เม สุตฺตญฺ

วิญญาตญจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อทฺฐิณฺหิ ทิฏฺฐณฺจ เม สุตณฺจ
มุตณฺจ วิญญาตญจาติ สมนฺปชานมฺสา ภณฺนุตฺตสฺส อาปตฺติ
ปาจิตฺตยสฺส ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อสฺสฺสฺสฺ ตฺตณฺจ เม มุตญจาติ ๗เปฯ
ตีหากาเรหิ อสฺสฺสฺสฺ ตฺตณฺจ เม วิญญาตญจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ
อสฺสฺสฺสฺ ตฺตณฺจ เม ทิฏฺฐณฺจจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อสฺสฺสฺสฺ
สฺตณฺจ เม มุตณฺจ วิญญาตญจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อสฺสฺสฺสฺ
สฺตณฺจ เม มุตณฺจ ทิฏฺฐณฺจจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อสฺสฺสฺสฺ
สฺตณฺจ เม มุตณฺจ วิญญาตญจ ทิฏฺฐณฺจจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ
อมฺตํ มุตณฺจ เม วิญญาตญจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อมฺตํ
มุตณฺจ เม ทิฏฺฐณฺจจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อมฺตํ มุตณฺจ
เม สุตญจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อมฺตํ มุตณฺจ เม วิญญาตญจ
ทิฏฺฐณฺจจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อมฺตํ มุตณฺจ เม วิญญาตญจ
สฺตณฺจจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อมฺตํ มุตณฺจ เม วิญญาตญจ
ทิฏฺฐณฺจ สฺตณฺจจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อวิญญาตํ วิญญาตญจ
เม ทิฏฺฐณฺจจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อวิญญาตํ วิญญาตญจ
เม สุตญจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อวิญญาตํ วิญญาตญจ
เม มุตญจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อวิญญาตํ วิญญาตญจ เม
ทิฏฺฐณฺจ สฺตณฺจจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อวิญญาตํ วิญญาตญจ
เม ทิฏฺฐณฺจ มุตญจาติ ๗เปฯ ตีหากาเรหิ อวิญญาตํ วิญญาตญจ
เม ทิฏฺฐณฺจ สฺตณฺจ มุตญจาติ สมนฺปชานมฺสา ภณฺนุตฺตสฺส

อาปตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯเปฯ

[๑๓๘] ตีหากาเรหิ ทิฏฺฐิ อทิฏฺฐิ เมติ สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อาปตติ ปาจิตฺตียสฺส ปุพฺพเวสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ
ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณามิติ ภณิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา
ภณิตฺนฺติ ฯ จตุหากาเรหิ ฯเปฯ ปญฺจหากาเรหิ ฯเปฯ
ฉหากาเรหิ ฯเปฯ สตฺตหากาเรหิ ทิฏฺฐิ อทิฏฺฐิ เมติ สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อาปตติ ปาจิตฺตียสฺส ปุพฺพเวสฺส โหติ มฺสา
ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณามิติ ภณิตฺสฺส โหติ
มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐิ วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจิ
วินิชาย ภาวํ ฯ ตีหากาเรหิ สฺตํ อสฺสฺตํ เมติ ฯเปฯ มุตํ อมุตํ
เมติ ฯเปฯ วิญฺญาตํ อวิญฺญาตํ เมติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส
อาปตติ ปาจิตฺตียสฺส ปุพฺพเวสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ
ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณามิติ ภณิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา
ภณิตฺนฺติ ฯ จตุหากาเรหิ ฯเปฯ ปญฺจหากาเรหิ ฯเปฯ ฉหากาเรหิ
ฯเปฯ สตฺตหากาเรหิ วิญฺญาตํ อวิญฺญาตํ เมติ สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อาปตติ ปาจิตฺตียสฺส ปุพฺพเวสฺส โหติ มฺสา
ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณามิติ ภณิตฺสฺส โหติ
มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐิ วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจิ
วินิชาย ภาวํ ฯ

[๑๓๙] ตีหากาเรหิ ทิฏฺฐิ สฺตํ เมติ ฯเปฯ ตีหากาเรหิ

ทิฏฺฐิ มุตฺ เมติ ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ทิฏฺฐิ วิญฺเฌาตํ เมติ
 สมฺปชานมฺสา ฆณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ
 ทิฏฺฐิ สุตฺตฺจ เม มุตฺตฺยจาทิ ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ทิฏฺฐิ สุตฺตฺจ
 เม วิญฺเฌาตฺตฺยจาทิ ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ทิฏฺฐิ สุตฺตฺจ เม
 มุตฺตฺย วิญฺเฌาตฺตฺยจาทิ สมฺปชานมฺสา ฆณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ สุตฺ มุตฺ เมติ ฯเปฯ สุตฺ วิญฺเฌาตํ
 เมติ ฯเปฯ สุตฺ ทิฏฺฐิ เมติ สมฺปชานมฺสา ฆณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ สุตฺ มุตฺตฺจ เม วิญฺเฌาตฺตฺยจาทิ
 ฯเปฯ สุตฺ มุตฺตฺจ เม ทิฏฺฐฺจาทิ ฯเปฯ สุตฺ มุตฺตฺจ
 เม วิญฺเฌาตฺตฺจ ทิฏฺฐฺจาทิ สมฺปชานมฺสา ฆณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ มุตฺ วิญฺเฌาตํ เมติ ฯเปฯ
 มุตฺ ทิฏฺฐิ เมติ ฯเปฯ มุตฺ สุตฺ เมติ ฯเปฯ ตีหากาเรหิ
 มุตฺ วิญฺเฌาตฺตฺจ เม ทิฏฺฐฺจาทิ ฯเปฯ มุตฺ วิญฺเฌาตฺตฺจ
 เม สุตฺตฺยจาทิ ฯเปฯ มุตฺ วิญฺเฌาตฺตฺจ เม ทิฏฺฐฺจ สุตฺตฺยจาทิ
 ฯเปฯ ตีหากาเรหิ วิญฺเฌาตํ ทิฏฺฐิ เมติ ฯเปฯ วิญฺเฌาตํ
 สุตฺ เมติ ฯเปฯ วิญฺเฌาตํ มุตฺ เมติ ฯเปฯ ตีหากาเรหิ
 วิญฺเฌาตํ ทิฏฺฐฺจ เม สุตฺตฺยจาทิ ฯเปฯ วิญฺเฌาตํ ทิฏฺฐฺจ
 เม มุตฺตฺยจาทิ ฯเปฯ วิญฺเฌาตํ ทิฏฺฐฺจ เม สุตฺตฺจ มุตฺตฺยจาทิ
 สมฺปชานมฺสา ฆณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯเปฯ

[๑๕๐] ตีหากาเรหิ ทิฏฺฐฺเจ เวมฺติโก ทิฏฺฐิ โนกฺปฺเปติ ทิฏฺฐิ

นสฺสรติ ทิฏฺฐํ ปมฺภูโจ ๑ โหติ ทิฏฺฐณฺจ เม สุตฺตจฺจาติ สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯเปฯ ทิฏฺฐณฺจ เม สุตฺตจ
มุตฺตจ วิญฺญาตฺตจฺจาติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อปฺตติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯเปฯ สุตฺเต เวมฺติโก สุตฺตํ โนกปฺเปติ สุตฺตํ นสฺสรติ
สุตฺตํ ปมฺภูโจ โหติ ฯเปฯ มุตฺเต เวมฺติโก มุตฺตํ โนกปฺเปติ
มุตฺตํ นสฺสรติ มุตฺตํ ปมฺภูโจ โหติ ฯเปฯ ตีหากาเรหิ วิญฺญาเต
เวมฺติโก วิญฺญาตํ โนกปฺเปติ วิญฺญาตํ นสฺสรติ วิญฺญาตํ ปมฺภูโจ
โหติ วิญฺญาตฺตจฺจ เม ทิฏฺฐณฺจจฺจาติ ฯเปฯ วิญฺญาตฺตจฺจ เม
สุตฺตจฺจาติ ฯเปฯ วิญฺญาตฺตจฺจ เม มุตฺตจฺจาติ ฯเปฯ วิญฺญาตฺตจ
เม ทิฏฺฐณฺจ สุตฺตจฺจาติ ฯเปฯ วิญฺญาตฺตจฺจ เม ทิฏฺฐณฺจ
มุตฺตจฺจาติ ฯเปฯ วิญฺญาตฺตจฺจ เม ทิฏฺฐณฺจ สุตฺตจฺจ มุตฺตจฺจาติ
สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ปุพฺเพวสฺส โหติ
มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณฺามิํติ ภณฺิตฺสฺส
โหติ มฺสา มยา ภณฺิตนฺติ ฯ จตฺตุหากาเรหิ ฯเปฯ ปญฺจหากาเรหิ
ฯเปฯ ฉหากาเรหิ ฯเปฯ สตฺตหากาเรหิ วิญฺญาเต
เวมฺติโก วิญฺญาเต โนกปฺเปติ วิญฺญาตํ นสฺสรติ วิญฺญาตํ ปมฺภูโจ
โหติ วิญฺญาตฺตจฺจ เม ทิฏฺฐณฺจ สุตฺตจฺจ มุตฺตจฺจาติ สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ปุพฺเพวสฺส โหติ มฺสา
ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณฺามิํติ ภณฺิตฺสฺส โหติ
๑ ม. ย. สมฺมฺภูโจ ฯ เอวมฺปริปี ฯ

มุตตา มยา ภณิตนุติ วินิชาย ทิฏฐี วินิชาย ขนุตี วินิชาย รุจี
วินิชาย ภาวํ ฯ

[๑๘๑] อนาปตฺติ ทวาย ๑ ภณติ รวาย ๒ ภณติ (ทวาย ๓ ภณติ
นาม สหสา ภณติ ฯ รวาย ๔ ภณติ นาม อญฺญํ ภณิสฺสามิติ
อญฺญํ ภณติ ฯ) อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาคี ฯ

ปจฺมสฺกฺขาปํ ทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑-๓ ม. ทวา ฯ ๒-๔ ม. รวา ฯ

ทุติยสิกขาปทํ

[๑๘๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสุสाराเม ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ เปสฺเลหิ ภิกฺขุหิ สทฺฐี ฅณฺฑนฺดา ๑ เปสฺเล ภิกฺขุ โอมสฺนฺติ
ชาติยาปิ นามเนปิ โคตฺเตนปิ กมฺเมเนปิ สิปฺเปเนปิ อาพาเชเนปิ
ลิจฺเณเนปิ กิเลเสเนปิ อาปคฺคิตฺยาปิ หิเนเนปิ อกฺโกเสน ขบเสนฺติ
วมฺเภเนติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต อชฺชฅายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เปสฺเลหิ ภิกฺขุหิ
สทฺฐี ฅณฺฑนฺดา เปสฺเล ภิกฺขุ โอมสฺสฺสฺนฺติ ชาติยาปิ นามเนปิ
โคตฺเตนปิ กมฺเมเนปิ สิปฺเปเนปิ อาพาเชเนปิ ลิจฺเณเนปิ กิเลเสเนปิ
อาปคฺคิตฺยาปิ หิเนเนปิ อกฺโกเสน ขบเสสฺสฺนฺติ วมฺเภสฺสฺนฺตฺติติ ฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจตฺถํ ฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห
ภิกฺขเว เปสฺเลหิ ภิกฺขุหิ สทฺฐี ฅณฺฑนฺดา เปสฺเล ภิกฺขุ โอมสฺถ
ชาติยาปิ นามเนปิ โคตฺเตนปิ กมฺเมเนปิ สิปฺเปเนปิ อาพาเชเนปิ
ลิจฺเณเนปิ กิเลเสเนปิ อาปคฺคิตฺยาปิ หิเนเนปิ อกฺโกเสน ขบเสถ
วมฺเภถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิกรฺหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
ตุมฺเห โมฆปุริสา เปสฺเลหิ ภิกฺขุหิ สทฺฐี ฅณฺฑนฺดา เปสฺเล
ภิกฺขุ โอมสฺสฺสฺถ ชาติยาปิ ฯ เป ฯ หิเนเนปิ อกฺโกเสน ขบเสสฺสฺถ
๑ ยฺ. ฅณฺฑนฺตา ฯ เอวมฺปฺริปิ ฯ

วมเสสสธ เนตฺ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ
วา ภิกฺขุโยภาวาย ๗เป๗ วิครหิตฺวา ฐมฺมี ถลํ กตฺวา ภิกฺขุห
อามนฺเตสึ ๗

[๑๘๓] ภูตฺปุพฺพิ ภิกฺขเว ตกฺกสึลาโย ๑ อณฺตรสฺส พฺราหฺมณฺสฺส
นฺนทิวิสาลโ นาม พลิตฺทโท ๒ อโหสิ ๗ อถโข ภิกฺขเว นฺนทิวิสาลโ
พลิตฺทโท ตํ พฺราหฺมณฺํ เอตทโวจ คจฺฉ ตฺวํ พฺราหฺมณ
เสฏฺฐิณา สทฺธิ สหสฺเสน อพฺภุทํ ๓ กโรหิ มยฺหํ พลิตฺทโท
สภฺกฺสตํ อติพฺทฺธํ ปวณฺณฺเสสฺสตีติ ๗ อถโข ภิกฺขเว โส พฺราหฺมโณ
เสฏฺฐิณา สทฺธิ สหสฺเสน อพฺภุทํ อกาสิ มยฺหํ พลิตฺทโท
สภฺกฺสตํ อติพฺทฺธํ ปวณฺณฺเสสฺสตีติ ๗ อถโข ภิกฺขเว โส พฺราหฺมโณ
สภฺกฺสตํ อติพฺทฺธํ นฺนทิวิสาลํ พลิตฺททํ ยฺยชิตฺวา เอตทโวจ
อณฺ ๔ ภูฏ วสฺส ภูฏาติ ๗ อถโข ภิกฺขเว นฺนทิวิสาลโ
พลิตฺทโท ตตฺถเว อภูจาสิ ๗ อถโข ภิกฺขเว โส พฺราหฺมโณ
สหสฺเสน ปราชิตฺ ปชฺฌายิ ๗ อถโข ภิกฺขเว นฺนทิวิสาลโ
พลิตฺทโท ตํ พฺราหฺมณฺํ เอตทโวจ กิสฺส ตฺวํ พฺราหฺมณ
ปชฺฌายสึติ ๗ ตถา หิ ปนาหํ โภ ตยา สหสฺเสน ปราชิตฺติ ๗
กิสฺส ปน มํ ตฺวํ พฺราหฺมณ อภูฏํ ภูฏวาเทน ปาเปสิ คจฺฉ
ตฺวํ พฺราหฺมณ เสฏฺฐิณา สทฺธิ ทฺวิหิ สหสฺเสหิ อพฺภุทํ กโรหิ
มยฺหํ พลิตฺทโท สภฺกฺสตํ อติพฺทฺธํ ปวณฺณฺเสสฺสตีติ มา จ มํ
อภูฏํ ภูฏวาเทน ปาเปสิติ ๗ อถโข ภิกฺขเว โส พฺราหฺมโณ
๑ ม. ตกฺกสึลาโย ๗ ๒ ม. พลิตฺทโท ๗ ส. พลิตฺทโท ๗ เอวมฺปริปี ๗
๓ ม. อพฺภุทํ ๗ เอวมฺปริปี ๗ ๔ ม. คจฺฉ ๗

เสฏฺฐจิณา สทฺธิ ทฺวิหิ สหสฺเสหิ อพฺภทฺ อกาสิ มยฺหิ พลฺพิทฺโท
สกกฺกสฺสทฺ อติพฺพทฺ ปวณฺณเสฏฺฐตีติ ฯ อถ โข ภิกฺขเว โส พุราหฺมณเณ
สกกฺกสฺสทฺ อติพฺพทฺ นนฺทิวิสาลํ พลฺพิทฺทํ ยฺยชิตฺวา เอตทวโจ
อณฺณ ภทฺร วหสฺสุ ภทฺราติ ฯ อถ โข ภิกฺขเว นนฺทิวิสาลเ
พลฺพิทฺโท สกกฺกสฺสทฺ อติพฺพทฺ ปวณฺณเสฏฺฐี ฯ

[๑๘๔] มนาปเมว ภาเสยฺย นามนาปี กุทาจนํ
มนาปี ภาสฺมานสฺส ครุภาริ อฺทพฺพหิ
ชนนฺจ นํ อถเพเกสิ ๑ เตน จตฺตมโน อหฺูติ ฯ

[๑๘๕] ตทาปี เม ภิกฺขเว อมฺนาปา ขขสนา วมฺภนา กิมฺงคิ
ปเนตฺรหิ มนาปา ภวิสฺสตี ขขสนา วมฺภนา เนตฺติ ภิกฺขเว
อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ ลิกฺขาปทํ
อฺทฺทิสฺเสยฺยาถ โอมสฺวาเท ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๑๘๖] โอมสฺวาโท นาม ทสฺหิ อากาเรหิ โอมสฺติ ชาตฺยาปี
นามเนปี โคตฺเตนปี กมฺเมนปี ลิปฺเปนปี อาพาเรนปี ลิงฺเคนปี
กิลฺเสนปี อาปฺตฺตฺยาปี อุกฺโกเสนปี ฯ

[๑๘๗] ชาติ นาม เทว ชาติโย หีนา จ ชาติ อุกฺกฏฺฐา
จ ชาติ ฯ หีนา นาม ชาติ จณฺฑาลชาติ เวณฺชาติ เนสาทชาติ
รตฺถการชาติ ปุ่กฺกฺสชาติ เอสา หีนา นาม ชาติ ฯ อุกฺกฏฺฐา นาม
ชาติ ขตฺตฺยาชาติ พุราหฺมณฺชาติ เอสา อุกฺกฏฺฐา นาม ชาติ ฯ

[๑๘๘] นามํ นาม เทว นามานิ หีนนฺจ นามํ อุกฺกฏฺฐนฺจ
๑ ม. อถเพเกสิ ฯ

นามิ ๆ หินิ นาม นามิ อวณณกั ชวณณกั ธนิกุจกั สวิกุจกั
กุลวฑฒกั เตสุ เตสุ วา ปน ชนปเทศุ โอลณาดั อวณณาดั
หิพิตั ปริภูตั อจิติกตั ๑ เอตั หินิ นาม นามิ ๆ อุกกุจจัน นาม
นามิ พุฑฐปฏิตัญจัตถั ธมมปฏิตัญจัตถั สงฆปฏิตัญจัตถั เตสุ เตสุ วา
ปน ชนปเทศุ อโนณณาดั อนวณณาดั อหิพิตั อปริภูตั จิติกตั
เอตั อุกกุจจัน นาม นามิ ๆ

[๑๘๕] โคตตั นาม เทว โคตตานิ หินณจ โคตตั อุกกุจจณจ
โคตตั ๆ หินิ นาม ภารทวาชโคตตั เตสุ เตสุ วา ปน ชนปเทศุ
โอลณาดั อวณณาดั หิพิตั ปริภูตั อจิติกตั เอตั หินิ นาม
โคตตั ๆ อุกกุจจัน นาม โคตตั โคตมโคตตั โมคคคตตานโคตตั
กจจายนโคตตั วาสฏุจโคตตั ๒ เตสุ เตสุ วา ปน ชนปเทศุ
อโนณณาดั อนวณณาดั อหิพิตั อปริภูตั จิติกตั เอตั อุกกุจจัน
นาม โคตตั ๆ

[๑๕๐] กมมัน นาม เทว กมมานิ หินณจ กมมัน อุกกุจจณจ
กมมัน ๆ หินิ นาม กมมัน โกกุจจกมมัน ปุပ္ผนฑฑกกมมัน เตสุ
เตสุ วา ปน ชนปเทศุ โอลณาดั อวณณาดั หิพิตั ปริภูตั
อจิติกตั เอตั หินิ นาม กมมัน ๆ อุกกุจจัน นาม กมมัน กสิ
วณิชชา โครกษา เตสุ เตสุ วา ปน ชนปเทศุ อโนณณาดั
อนวณณาดั อหิพิตั อปริภูตั จิติกตั เอตั อุกกุจจัน นาม กมมัน ๆ

[๑๕๑] สิปปัน นาม เทว สิปปานิ หินณจ สิปปัน อุกกุจจณจ

๑ ม. อจิติกตั ๆ เอวมุปริปิ ฯ ๒ ม. กจจานโคตตั วาสฏุจโคตตั ฯ เอวมุปริปิ ฯ

สิปป์ ฯ หีนํ นาม สิปป์ นพการสิปป์ กุมภการสิปป์ เปสการสิปป์
จम्मการสิปป์ นหาปีตสิปป์ เตสุ เตสุ วา ปน ชนปเทศุ โอลฺลวตํ
อวณฺณตํ หีฬิตํ ปริภูตํ อจิตฺกตํ เอตํ หีนํ นาม สิปป์ ฯ

อุกฺกฏฺจํ นาม สิปป์ มุฑฺธา ๑ คณฺนา เตหา เตสุ เตสุ วา ปน
ชนปเทศุ อโนณฺณตํ อนวณฺณตํ อหีฬิตํ อปริภูตํ จิตฺกตํ เอตํ
อุกฺกฏฺจํ นาม สิปป์ ฯ

[๑๕๒] สพฺเพปี อาพาธา หีนา นาม อปีจ มฐฺเมโห อาพาโธ
อุกฺกฏฺโจ ฯ

[๑๕๓] ลิงฺกํ นาม เทว ลิงฺกานิ หีนณฺจ ลิงฺกํ อุกฺกฏฺจณฺจ
ลิงฺกํ ฯ หีนํ นาม ลิงฺกํ อติทึมฺ อติรสฺสํ อติคณฺหํ อจฺโจทาตํ
เอตํ หีนํ นาม ลิงฺกํ ฯ อุกฺกฏฺจํ นาม ลิงฺกํ นาติทึมฺ นาติรสฺสํ
นาติคณฺหํ นาจฺโจทาตํ เอตํ อุกฺกฏฺจํ นาม ลิงฺกํ ฯ

[๑๕๔] สพฺเพปี กิเลสา หีนา ฯ

[๑๕๕] สพฺพาปี อาปตฺตโย หีนา อปีจ โสตาปตฺติ สมาปตฺติ
อุกฺกฏฺจา ฯ

[๑๕๖] อุกฺโกโส นาม เทว อุกฺโกสา หีโน จ อุกฺโกโส
อุกฺกฏฺโจ จ อุกฺโกโส ฯ หีโน นาม อุกฺโกโส โอลฺลวโหสิ
เมณฺโหสิ โคโณสิ คทฺรโภสิ ตีรจฺฉานคโตสิ เนรยโภสิ
นตฺถิ ตฺยหํ สุกฺติ ทฺกคฺติเยว ตฺยหํ ปาฏิกงฺขาคิ ยกาเรน วา
ภกาเรน วา กาฏฺโฏจิกาย วา เอโส หีโน นาม อุกฺโกโส ฯ

๑ ม. มุฑฺทา ฯ เอวมฺปริปี ฯ

อุกุกฏโจ นาม อุกโกโส ปณฺฑิตฺโตสิ พุคฺคโตสิ เมธาวิสิ
พหุสฺสโตสิ ฌมฺมกถิกอสิ นตฺถิ ตฺยหํ ทฺยคฺคิ สฺยคฺคิเยว ตฺยหํ
ปาฏิกงฺขาติ เอโส อุกุกฏโจ นาม อุกโกโส ฯ

[๑๕๗] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขฺยเสตฺถกาโม วมฺเภตฺถกาโม
มงฺกุกตฺถกาโม ๑ หีนน หินฺนํ วเทติ จณฺฑาลํ เวณฺณํ เนสาทํ
รถการํ ปุคฺคํ จณฺฑาลอสิ เวณฺณสิ เนสาทอสิ รถกาโรสิ
ปุคฺคโสสิตี ภาณติ อาปตฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๑๕๘] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขฺยเสตฺถกาโม วมฺเภตฺถกาโม
มงฺกุกตฺถกาโม หีนน อุกุกฏจฺจํ วเทติ ขตฺติยํ พฺราหฺมณฺณํ จณฺฑาลอสิ
เวณฺณสิ เนสาทอสิ รถกาโรสิ ปุคฺคโสสิตี ภาณติ อาปตฺติ
วาจา วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๑๕๙] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขฺยเสตฺถกาโม วมฺเภตฺถกาโม
มงฺกุกตฺถกาโม อุกุกฏเจนน หินฺนํ วเทติ จณฺฑาลํ เวณฺณํ เนสาทํ
รถการํ ปุคฺคํ ขตฺติโยสิ พฺราหฺมโณสิตี ภาณติ อาปตฺติ วาจา
วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๐๐] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขฺยเสตฺถกาโม วมฺเภตฺถกาโม
มงฺกุกตฺถกาโม อุกุกฏเจนน อุกุกฏจฺจํ วเทติ ขตฺติยํ พฺราหฺมณฺณํ
ขตฺติโยสิ พฺราหฺมโณสิตี ภาณติ อาปตฺติ วาจา วาจา
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

๑ ยู. มงฺกก กตฺถกาโม ฯ เอวมฺปริปี ฯ

[๒๐๑] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตุกาโม หีนฺน หีนํ วเทติ อวกณฺณกํ ชวกณฺณกํ ฌนฺนิฏฺฐกํ
สฺวิฏฺฐกํ กุลวฑฺฒกํ อวกณฺณโกสฺสี ชวกณฺณโกสฺสี ฌนฺนิฏฺฐโกสฺสี
สฺวิฏฺฐโกสฺสี กุลวฑฺฒโกสฺสีติ ฌณฺติ อาปฺตฺติ วาจา ย วาจา
ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๒๐๒] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตุกาโม หีนฺน อุกฺกฏฺฐํ วเทติ พุทฺธรฺกฺขิตํ ฌมฺมรฺกฺขิตํ
สงฺฆรฺกฺขิตํ อวกณฺณโกสฺสี ชวกณฺณโกสฺสี ฌนฺนิฏฺฐโกสฺสี สฺวิฏฺฐโกสฺสี
กุลวฑฺฒโกสฺสีติ ฌณฺติ อาปฺตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๒๐๓] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตุกาโม อุกฺกฏฺฐเณ หีนํ วเทติ อวกณฺณกํ ชวกณฺณกํ
ฌนฺนิฏฺฐกํ สฺวิฏฺฐกํ กุลวฑฺฒกํ พุทฺธรฺกฺขิตฺสฺสี ฌมฺมรฺกฺขิตฺสฺสี
สงฺฆรฺกฺขิตฺสฺสีติ ฌณฺติ อาปฺตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๒๐๔] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตุกาโม อุกฺกฏฺฐเณ อุกฺกฏฺฐํ วเทติ พุทฺธรฺกฺขิตํ ฌมฺมรฺกฺขิตํ
สงฺฆรฺกฺขิตํ พุทฺธรฺกฺขิตฺสฺสี ฌมฺมรฺกฺขิตฺสฺสี สงฺฆรฺกฺขิตฺสฺสีติ ฌณฺติ
อาปฺตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๒๐๕] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตุกาโม หีนฺน หีนํ วเทติ โกสฺสี ย ภารทฺวาจํ โกสฺสีโยสฺสี
ภารทฺวาจิสฺสีติ ฌณฺติ อาปฺตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๒๐๖] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตกาโม หีนฺน อุกฺกฏฺจํ วเทติ โคตมํ โมคฺคฺลฺลํ
กจฺจายนํ วาเสฏฺฐํ ๑ โกลิโยสิ ภารทฺวาโชสีติ ภณฺติ อปฺตฺติ
วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๐๗] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ โกลิยํ ภารทฺวาชํ โคตโมสิ
โม่คฺคฺลฺลํโนสิ กจฺจายโนสิ วาเสฏฺฐโจสีติ ภณฺติ อปฺตฺติ
วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๐๘] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ โคตมํ โม่คฺคฺลฺลํ
กจฺจายนํ วาเสฏฺฐํ โคตโมสิ โม่คฺคฺลฺลํโนสิ กจฺจายโนสิ
วาเสฏฺฐโจสีติ ภณฺติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๐๙] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตกาโม หีนฺน หีนํ วเทติ โกฏฺจกํ ปฺุปฺผลทฺทกํ โกฏฺจโกสิ๑
ปฺุปฺผลทฺทโกสีติ ภณฺติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๑๐] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตกาโม หีนฺน อุกฺกฏฺจํ วเทติ กสํ วาณิขํ โครกฺขํ
โกฏฺจโกสิ ปฺุปฺผลทฺทโกสีติ ภณฺติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๑๑] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
๑ ม. กจฺจานํ วาสิฏฺฐํ ฯ เอวมฺปฺริปี ฯ

มงฺกุตตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ โกฏฺรํ ปรุปรุทฺทกํ
กสโกสิ วาณิไซสิ โครกฺโขสิตี ภณฺติ อาปตฺติ วาจา
วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๑๒] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ กสํ วาณิซํ โครกฺขํ
กสโกสิ วาณิไซสิ โครกฺโขสิตี ภณฺติ อาปตฺติ วาจา วาจา
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๑๓] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม หีนเนน หีนํ วเทติ นพการํ กุมฺภการํ เปสการํ
จมฺมการํ นหาปีตํ นพกาโรสิ กุมฺภกาโรสิ เปสกาโรสิ จมฺมกาโรสิ
นหาปีโตสิตี ภณฺติ อาปตฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๑๔] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม หีนเนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ มุฑฺธิกํ ๑ คณฺกํ เลขกํ
นพกาโรสิ กุมฺภกาโรสิ เปสกาโรสิ จมฺมกาโรสิ นหาปีโตสิตี
ภณฺติ อาปตฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๑๕] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ นพการํ กุมฺภการํ เปสการํ
จมฺมการํ นหาปีตํ มุฑฺธิโกสิ คณฺโกสิ เลขโกสิตี ภณฺติ
อาปตฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๑๖] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
๑ ม. มุฑฺธิกํ ฯ เอวมฺปริปี ฯ

มงฺกุตตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ มุฑฺธิกํ คณฺถํ เลขกํ
มุฑฺธิโกสฺสึ คณฺโถสฺสึ เลขโกสฺสึติ ภาณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๑๙] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม หีเนน หีนํ วเทติ กฺกฺกฺจํ คณฺฑิกํ กิลาสิกํ
โสสฺสึกํ อปมาริกํ กฺกฺกฺจโกสฺสึ คณฺฑิกโกสฺสึ กิลาสิกโกสฺสึ โสสฺสึโกสฺสึ
อปมาริกโกสฺสึติ ภาณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๑๙] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม หีเนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ มฐฺเมหิกํ กฺกฺกฺจโกสฺสึ
คณฺฑิกโกสฺสึ กิลาสิกโกสฺสึ โสสฺสึโกสฺสึ อปมาริกโกสฺสึติ ภาณฺติ อาปตฺติ
วาจา ย วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๑๙] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ กฺกฺกฺจํ คณฺฑิกํ กิลาสิกํ
โสสฺสึกํ อปมาริกํ มฐฺเมหิกโกสฺสึติ ภาณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๒๐] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ มฐฺเมหิกํ มฐฺเมหิกโกสฺสึติ
ภาณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๒๑] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม หีเนน หีนํ วเทติ อติทึฆํ อติรสฺสํ อติคณฺหํ

อจุโจทาทัด อติทีโฆสิ อติรสุโสสิ อติกโณหสิ อจุโจทาทิตีติ
ภณติ อาปตติ วาจา วาจา ปาจิตติยสฺส ฯ

[๒๒๒] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตกาโม หีเนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ นาทิทมํ นาทิรสฺสํ นาทิกณฺหํ
นจุโจทาทัด อติทีโฆสิ อติรสุโสสิ อติกโณหสิ อจุโจทาทิตีติ
ภณติ อาปตติ วาจา วาจา ปาจิตติยสฺส ฯ

[๒๒๓] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจเนน หีนํ วเทติ อติทมํ อติรสฺสํ อติกณฺหํ
อจุโจทาทัด นาทิทีโฆสิ นาทิรสุโสสิ นาทิกโณหสิ นจุโจทาทิตีติ
ภณติ อาปตติ วาจา วาจา ปาจิตติยสฺส ฯ

[๒๒๔] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจเนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ นาทิทมํ นาทิรสฺสํ
นาทิกณฺหํ นจุโจทาทัด นาทิทีโฆสิ นาทิรสุโสสิ นาทิกโณหสิ
นจุโจทาทิตีติ ภณติ อาปตติ วาจา วาจา ปาจิตติยสฺส ฯ

[๒๒๕] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตกาโม หีเนน หีนํ วเทติ รากปรียุญฺจิตฺตํ โทสปรียุญฺจิตฺตํ
โมหปรียุญฺจิตฺตํ รากปรียุญฺจิตฺตํ โทสปรียุญฺจิตฺตํ โมหปรียุญฺจิตฺตํ
ภณติ อาปตติ วาจา วาจา ปาจิตติยสฺส ฯ

[๒๒๖] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตุกาโม วมฺเภตุกาโม
มงฺกุตฺตกาโม หีเนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ วิตรากํ วิตโทสํ วิตโมหํ

รากปริยฺญูจิตฺติ โทสปริยฺญูจิตฺติ โมหปริยฺญูจิตฺตีสฺติ ภณฺติ
อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๒๗] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตฺถกาโม วมฺเภตฺถกาโม
มฺงฺกุตฺตฺถกาโม อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ รากปริยฺญูจิตฺตํ โทสปริยฺญูจิตฺตํ
โมหปริยฺญูจิตฺตํ วิตฺราโคสิ วิตฺโทโสสิ วิตฺโมโหสิตี ภณฺติ
อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๒๘] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตฺถกาโม วมฺเภตฺถกาโม
มฺงฺกุตฺตฺถกาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ วิตฺราคํ วิตฺโทสํ
วิตฺโมหํ วิตฺราโคสิ วิตฺโทโสสิ วิตฺโมโหสิตี ภณฺติ อาปตฺติ
वाจาย वाजय पाजित्तियस्स ฯ

[๒๒๙] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตฺถกาโม วมฺเภตฺถกาโม
มฺงฺกุตฺตฺถกาโม หีนเณ หีนํ วเทติ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺนํ สงฺฆาติเสถํ
อชฺฌาปนฺนํ ฤลฺลจฺจยํ อชฺฌาปนฺนํ ปาจิตฺตียํ อชฺฌาปนฺนํ ปาฎิเทสนียํ
อชฺฌาปนฺนํ ทุกกฺกํ อชฺฌาปนฺนํ ทุพฺภาสิตฺตํ อชฺฌาปนฺนํ ปาราชิกํ
อชฺฌาปนฺโนสิ สงฺฆาติเสถํ อชฺฌาปนฺโนสิ ฤลฺลจฺจยํ อชฺฌาปนฺโนสิ
ปาจิตฺตียํ อชฺฌาปนฺโนสิ ปาฎิเทสนียํ อชฺฌาปนฺโนสิ ทุกกฺกํ
อชฺฌาปนฺโนสิ ทุพฺภาสิตฺตํ อชฺฌาปนฺโนสิตี ภณฺติ อาปตฺติ
वाजय वाजय पाजित्तियस्स ฯ

[๒๓๐] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตฺถกาโม วมฺเภตฺถกาโม
มฺงฺกุตฺตฺถกาโม หีนเณ อุกฺกฏฺจํ วเทติ โสตาปนฺนํ ปาราชิกํ

อชฺฌาปนโนติ ฯเปฯ ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนโนสีติ ภณฺติ อาปตฺติ
วากาย วากาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๓๑] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตุกาโม วมฺเภตฺตุกาโม
มงฺกุกตฺตุกาโม อุกฺกฏฺเฐน หีนํ วเทติ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺนํ ฯเปฯ
ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺนํ โสตาปนฺโนสีติ ภณฺติ อาปตฺติ วากาย
วากาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๓๒] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตุกาโม วมฺเภตฺตุกาโม
มงฺกุกตฺตุกาโม อุกฺกฏฺเฐน อุกฺกฏฺจํ วเทติ โสตาปนฺนํ โสตาปนฺโนสีติ
ภณฺติ อาปตฺติ วากาย วากาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๓๓] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตุกาโม วมฺเภตฺตุกาโม
มงฺกุกตฺตุกาโม หีเนน หีนํ วเทติ โอฏฺจํ เมณฺฑํ โคณฺ คทฺรภํ
ติรจฺฉานคตฺติ เนรยิกํ โอฏฺจโหติ เมณฺฑโหติ โคโณติ คทฺรโภติ
ติรจฺฉานคโตติ เนรยิกโหติ นตฺถิ ตฺยหํ สุกฺติ ทฺถคฺติเยว ตฺยหํ
ปาฏิกงฺขาติ ภณฺติ อาปตฺติ วากาย วากาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๓๔] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตุกาโม วมฺเภตฺตุกาโม
มงฺกุกตฺตุกาโม หีเนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ ปณฺฑิตํ พฺยตฺตํ เมธาวิ
พฺหุสฺสุตํ ฐมฺมกถิกํ โอฏฺจโหติ เมณฺฑโหติ โคโณติ คทฺรโภติ
ติรจฺฉานคโตติ เนรยิกโหติ นตฺถิ ตฺยหํ สุกฺติ ทฺถคฺติเยว ตฺยหํ
ปาฏิกงฺขาติ ภณฺติ อาปตฺติ วากาย วากาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๓๕] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตุกาโม วมฺเภตฺตุกาโม

มงฺกุตตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ โอิฏฺฐํ เมณฺฑํ โคณํ
คทฺรภํ ตีรจฺฉานคตํ เนรยิกํ ปณฺฑิตฺโตสิ พฺยตฺโตสิ เมธาวิสิ
พหุสฺสุโตสิ ฌมฺมกถิโกสิ นตฺถิ ตฺยหํ ทฺกคฺคิ สฺสคฺคิเยว ตฺยหํ
ปาฏิกงฺขาติ ภาณติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๓๖] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ ปณฺฑิตํ พฺยตฺตํ
เมธาวิ พหุสฺสุตํ ฌมฺมกถิกํ ปณฺฑิตฺโตสิ พฺยตฺโตสิ เมธาวิสิ
พหุสฺสุโตสิ ฌมฺมกถิโกสิ นตฺถิ ตฺยหํ ทฺกคฺคิ สฺสคฺคิเยว ตฺยหํ
ปาฏิกงฺขาติ ภาณติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๓๗] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม เอวํ วเทติ สฺนติ อิชฺเชกฺจเจ จณฺฑาธา เวณา
เนสาทา รตฺถการา ปุ่กฺกฺสาติ ภาณติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา
ทฺกคฺคิยสฺส ฯ

[๒๓๘] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม เอวํ วเทติ สฺนติ อิชฺเชกฺจเจ ขตฺตียา พุราหฺมณาติ
ภาณติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ทฺกคฺคิยสฺส ฯ

[๒๓๙] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม เอวํ วเทติ สฺนติ อิชฺเชกฺจเจ อวคฺคณฺคกา
ชวคฺคณฺคกา ฐนฺนิฏฺฐกา สฺวิฏฺฐกา กฺลวทฺตภาติ ภาณติ อาปตฺติ
วาจา ย วาจา ทฺกคฺคิยสฺส ฯ เปฯ สฺนติ อิชฺเชกฺจเจ พุทฺธรกฺขิตา

ธมฺมรทฺธิตา สงฺมรทฺธิตาติ ภาณติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา
ทุกฺกฏสฺส ฯเปฯ สฺนฺติ อีเชกฺขเจ โกลียา ภาวทฺวาชาติ ภาณติ ฯเปฯ
สฺนฺติ อีเชกฺขเจ โคตมา โมคฺคฺลลนา กจฺจา ยนา วาเสฏฺฐาติ ภาณติ ฯเปฯ
สฺนฺติ อีเชกฺขเจ โภฏฺฐกา ปุปฺผนฺทฺทกาติ ภาณติ ฯเปฯ สฺนฺติ
อีเชกฺขเจ กสกา วาณิชา โครกฺขาติ ภาณติ ฯเปฯ
สฺนฺติ อีเชกฺขเจ นพการา กุมฺภการา เปสการา จมฺมการา
นหาปีตาติ ฯเปฯ สฺนฺติ อีเชกฺขเจ มุทฺธิกา คณกา เลขกาติ
ภาณติ ฯเปฯ สฺนฺติ อีเชกฺขเจ กุฏฺฐิกา คณฺฑิกา กิลาสิกา
โสสิกา อปฺมาริกาติ ภาณติ ฯเปฯ สฺนฺติ อีเชกฺขเจ มธฺเมหิกาติ
ภาณติ ฯเปฯ สฺนฺติ อีเชกฺขเจ อติทึมา อติรสฺสา อติคณฺหา
อจฺโจทาตาติ ภาณติ ฯเปฯ สฺนฺติ อีเชกฺขเจ นาติทึมา นาติรสฺสา
นาติคณฺหา นาจฺโจทาตาติ ภาณติ ฯเปฯ สฺนฺติ อีเชกฺขเจ
รากปริยฺญจिता โทสปริยฺญจिता โมหปริยฺญจिताติ ภาณติ ฯเปฯ สฺนฺติ
อีเชกฺขเจ วิตรากา วิตโทสา วิตโมหาติ ภาณติ ฯเปฯ สฺนฺติ
อีเชกฺขเจ ปาราชิกํ อหฺมาปฺนฺนา ฯเปฯ ทฺพฺภาสิตํ อหฺมาปฺนฺนาติ
ภาณติ ฯเปฯ สฺนฺติ อีเชกฺขเจ โสตาปฺนฺนาติ ภาณติ ฯเปฯ
สฺนฺติ อีเชกฺขเจ โอฏฺฐา เมณฺฑา โคณา คทฺรภา ตีรจฺฉานคตา
เนรยิกา นตฺถิ เตสํ สฺคฺติ ทฺกฺคฺติเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาติ ภาณติ
อาปตฺติ วาจา ย วาจา ทฺกฺกฏสฺส ฯ

[๒๔๐] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขขเสตฺถกาโม วมฺเภตฺถกาโม

มงฺกุตตฺตกาโม เอวํ วเทติ สนฺติ อิชฺเชจฺเจ ปณฺฑิตา พฺยตฺตา
เมธาวิโน พหุสฺสุตา ฌมฺมกถิกา นตฺถิ เตสํ ทุคฺคติ สุกฺคิเยว
เตสํ ปาฏิกงฺขาติ ภณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ย ทุคฺคกฺกุสฺส ๕

[๒๔๑] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม เอวํ วเทติ เย นฺน จณฺฑาลา เวณา เนสาทา
รตฺถการา ปุคฺคกฺกุสฺสติ ภณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ย ทุคฺคกฺกุสฺส ๕เปฯ
อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม มงฺกุตตฺตกาโม
เอวํ วเทติ เย นฺน ปณฺฑิตา พฺยตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา
ฌมฺมกถิกา นตฺถิ เตสํ ทุคฺคติ สุกฺคิเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาติ
ภณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ย ทุคฺคกฺกุสฺส ๕

[๒๔๒] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม เอวํ วเทติ น มยฺ จณฺฑาลา เวณา เนสาทา
รตฺถการา ปุคฺคกฺกุสฺสติ ภณฺติ ๕เปฯ น มยฺ ปณฺฑิตา พฺยตฺตา
เมธาวิโน พหุสฺสุตา ฌมฺมกถิกา นตฺถิ อมฺหากํ ทุคฺคติ สุกฺคิเยว
อมฺหากํ ปาฏิกงฺขาติ ภณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ย ทุคฺคกฺกุสฺส ๕

[๒๔๓] อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตตฺตกาโม หีเนน หีนํ วเทติ ๕เปฯ หีเนน อุกฺกกฺกุจฺจํ วเทติ ๕เปฯ
อุคฺคกฺกุเจเนน หีนํ วเทติ ๕เปฯ อุกฺกกฺกุเจเนน อุกฺกกฺกุจฺจํ วเทติ ปณฺฑิตํ
พฺยตฺตํ เมธาวิ พหุสฺสุตํ ฌมฺมกถิกํ ปณฺฑิตโถสฺสิ พฺยตฺตโถสฺสิ เมธาวิสฺสิ
พหุสฺสุตโถสฺสิ ฌมฺมกถิกโถสฺสิ นตฺถิ ตฺยหํ ทุคฺคติ สุกฺคิเยว ตฺยหํ

ปาฏิกงฺขาติ ภณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ทุกฺกณฺตุสฺส ฯ

[๒๔๔] อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตฺตกาโม เอวํ วเทติ สฺนฺติ อิชฺเชจฺเจ จณฺฑาธา เวณา
เนสาทา รธการา ปุฏฺกฺสาติ ภณฺติ ฯเปฯ สฺนฺติ อิชฺเชจฺเจ
ปณฺฑิตา พุยฺตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา ฌมฺมกฺธิกา นตฺถิ เตสํ
ทฺคฺคฺติ สฺคฺคฺติเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาติ ภณฺติ อาปตฺติ วาจา
วาจา ทุกฺกณฺตุสฺส ฯ

[๒๔๕] อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มงฺกุตฺตกาโม เอวํ วเทติ เย นฺน จณฺฑาธา เวณา
เนสาทา รธการา ปุฏฺกฺสาติ ภณฺติ อาปตฺติ วาจา วาจา
ทุกฺกณฺตุสฺส ฯเปฯ เย นฺน ปณฺฑิตา พุยฺตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา
ฌมฺมกฺธิกาติ ภณฺติ อาปตฺติ วาจา วาจา ทุกฺกณฺตุสฺส ฯ
อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนํ ขบเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม มงฺกุตฺตกาโม
เอวํ วเทติ น มยฺ จณฺฑาธา เวณา เนสาทา รธการา ปุฏฺกฺสาติ
ภณฺติ ฯเปฯ น มยฺ ปณฺฑิตา พุยฺตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา
ฌมฺมกฺธิกา นตฺถิ อมฺหากํ ทฺคฺคฺติ สฺคฺคฺติเยว อมฺหากํ ปาฏิกงฺขาติ
ภณฺติ อาปตฺติ วาจา วาจา ทุกฺกณฺตุสฺส ฯ

[๒๔๖] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ น ขบเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม
น มงฺกุตฺตกาโม ทวกฺมฺยตา หิเนน หินํ วเทติ จณฺฑาลํ เวณํ
เนสาทํ รธการํ ปุฏฺกฺสํ จณฺฑาโลสิ เวโณสิ เนสาโทสิ

รถกาโรสี ปุกฺกุโสสีตี ภณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ทุพฺพาสิตฺตสฺส ฯ
อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ น ขขเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม
น มงฺกุกตฺตกาโม ทวกฺมยตา หีนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ ขตฺติยํ
พฺราหฺมณํ จณฺหาโลสี เวโณสี เนสาโทสี รถกาโรสี
ปุกฺกุโสสีตี ภณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ทุพฺพาสิตฺตสฺส ฯ
อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ น ขขเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม น
มงฺกุกตฺตกาโม ทวกฺมยตา อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ จณฺหาถํ
เวณํ เนสาทํ รถกาโร ปุกฺกุสํ ขตฺติโยสี พฺราหฺมโณสีตี ภณฺติ
อาปตฺติ วาจา ย วาจา ทุพฺพาสิตฺตสฺส ฯ อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ
น ขขเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม น มงฺกุกตฺตกาโม ทวกฺมยตา
อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ ขตฺติยํ พฺราหฺมณํ ขตฺติโยสี
พฺราหฺมโณสีตี ภณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ทุพฺพาสิตฺตสฺส ฯเปฯณ
อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ น ขขเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม น
มงฺกุกตฺตกาโม ทวกฺมยตา หีนน หีนํ วเทติ ฯเปฯ หีนน
อุกฺกฏฺจํ วเทติ ฯเปฯ อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ ฯเปฯ อุกฺกฏฺเจน
อุกฺกฏฺจํ วเทติ ปณฺชิตํ พฺยตฺตํ เมธาวิ พฺหุสฺสุตํ ฌมฺมกถิกํ
ปณฺชิตโตสี พฺยตฺโตสี เมธาวิสี พฺหุสฺสุโตสี ฌมฺมกถิกโถสี
นตฺถิ ตฺยหํ ทฺยคฺคิ สฺยคฺคิเยว ตฺยหํ ปาฏิกงฺขาติ ภณฺติ อาปตฺติ
วาจา ย วาจา ทุพฺพาสิตฺตสฺส ฯ

[๒๔๗] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ น ขขเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม

น มงฺกุตตฺตกาโม ทวกมฺยตา เอวํ วเทติ สฺนฺติ อិเชกฺจเจ
จณฺฑาธา เวณา เนสาทา รตถารา ปุํกฺกุสาติ ภาณติ ๕เปฯ
สนฺติ อิเชกฺจเจ ปณฺฑิตา พุยตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา ฌมฺมกถิกา
นตฺถิ เตสํ ทฺกฺคฺติ สฺกฺคฺติเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาติ ภาณติ อาปตฺติ
วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสิตฺตสฺส ๕

[๒๔๘] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ น ขบเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม
น มงฺกุตตฺตกาโม ทวกมฺยตา เอวํ วเทติ เย นฺน จณฺฑาธา
เวณา เนสาทา รตถารา ปุํกฺกุสาติ ภาณติ ๕เปฯ เย นฺน
ปณฺฑิตา พุยตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา ฌมฺมกถิกาทิ ภาณติ
อาปตฺติ วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสิตฺตสฺส ๕

[๒๔๙] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนํ น ขบเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม
น มงฺกุตตฺตกาโม ทวกมฺยตา เอวํ วเทติ น มยํ จณฺฑาธา
เวณา เนสาทา รตถารา ปุํกฺกุสาติ ภาณติ ๕เปฯ น มยํ ปณฺฑิตา
พุยตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา ฌมฺมกถิกา นตฺถิ อมฺหากํ ทฺกฺคฺติ
สฺกฺคฺติเยว อมฺหากํ ปาฏิกงฺขาติ ภาณติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย
ทฺพฺภาสิตฺตสฺส ๕

[๒๕๐] อุปสมฺปนฺโน อนฺุปสมฺปนฺนํ น ขบเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม
น มงฺกุตตฺตกาโม ทวกมฺยตา หีเนน หีนํ วเทติ ๕เปฯ หีเนน
อฺกฺกฏฺจํ วเทติ ๕เปฯ อฺกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ ๕เปฯ อฺกฺกฏฺเจน
อฺกฺกฏฺจํ วเทติ ปณฺฑิตํ พุยตฺตํ เมธาวิ พหุสฺสุตํ ฌมฺมกถิกํ

ปณฺฑิตโตสิ พุคฺคโตสิ เมธาวิสิ พหุสฺสุโตสิ ฌมฺมกถิกโกลิ
นตฺถิ ตฺยหํ ทฺวคฺคตฺติ สฺวคฺคตฺติเยว ตฺยหํ ปาฏิกงฺขาติ ภาณตฺติ อาปตฺตติ
วาทาย วาทาย ทฺวพฺพภาสิตสฺส ฯ

[๒๕๑] อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนํ น ขบเสตฺตุกาโม น วมฺเภตฺตุกาโม
น มงฺกุกตฺตุกาโม ทวกมฺยตา เอวํ วเทติ สฺนฺตฺติ อិเชกฺจเจ
จณฺฑาทา เวนา เนสาทา รตฺถารา ปุฏฺกฺสาติ ภาณตฺติ ฯเปฯ
สฺนฺตฺติ อิเชกฺจเจ ปณฺฑิตา พุคฺคตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา ฌมฺมกถิกา
นตฺถิ เตสํ ทฺวคฺคตฺติ สฺวคฺคตฺติเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาติ ภาณตฺติ อาปตฺตติ
วาทาย วาทาย ทฺวพฺพภาสิตสฺส ฯ

[๒๕๒] อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนํ น ขบเสตฺตุกาโม น วมฺเภตฺตุกาโม
น มงฺกุกตฺตุกาโม ทวกมฺยตา เอวํ วเทติ เย นฺน จณฺฑาทา
เวนา เนสาทา รตฺถารา ปุฏฺกฺสาติ ภาณตฺติ ฯเปฯ เย นฺน
ปณฺฑิตา พุคฺคตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา ฌมฺมกถิกถาติ ภาณตฺติ
อาปตฺตติ วาทาย วาทาย ทฺวพฺพภาสิตสฺส ฯ

[๒๕๓] อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนํ น ขบเสตฺตุกาโม น วมฺเภตฺตุกาโม
น มงฺกุกตฺตุกาโม ทวกมฺยตา เอวํ วเทติ น มยฺย จณฺฑาทา
เวนา เนสาทา รตฺถารา ปุฏฺกฺสาติ ภาณตฺติ ฯเปฯ น มยฺย ปณฺฑิตา
พุคฺคตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา ฌมฺมกถิกา นตฺถิ อมฺหากํ ทฺวคฺคตฺติ
สฺวคฺคตฺติเยว อมฺหากํ ปาฏิกงฺขาติ ภาณตฺติ อาปตฺตติ วาทาย วาทาย
ทฺวพฺพภาสิตสฺส ฯ

[๒๕๔] อนาปัตติ อตฺตปุเรกขารสฺส ฐมฺมปุเรกขารสฺส
อนุสาสนีปุเรกขารสฺส อุมฺมตฺตกสฺส จิตฺตจิตฺตสฺส เวทนาภูฏสฺส ๑
อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

หุติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. เวทนาภูฏสฺส ฯ

ตติยสิกขาปทํ

[๒๕๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิตฺตํ กสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺํ ภาณฺฑนชาตานิ กลฺลชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ เปสฺสณฺํ
อุปสัหฺรณฺติ อิมสฺส สฺตฺวา อมฺสฺส อกฺขายนฺติ อิมสฺส เกทาย
อมฺสฺส สฺตฺวา อิมสฺส อกฺขายนฺติ อมฺสฺส เกทาย เตน อนฺุปฺปนฺนานิ
เจว ภาณฺฑนานิ อุปฺปชฺชนฺติ อุปฺปนฺนานิ จ ภาณฺฑนานิ ภิกฺขุโยภาวาย
เวปฺปุลลาถ สัวตฺตนฺตฺติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺํ ภาณฺฑนชาตานิ กลฺลชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ เปสฺสณฺํ
อุปสัหฺริสฺสนฺติ อิมสฺส สฺตฺวา อมฺสฺส อกฺขายิสฺสนฺติ อิมสฺส เกทาย
อมฺสฺส สฺตฺวา อิมสฺส อกฺขายิสฺสนฺติ อมฺสฺส เกทาย เตน อนฺุปฺปนฺนานิ
เจว ภาณฺฑนานิ อุปฺปชฺชนฺติ อุปฺปนฺนานิ จ ภาณฺฑนานิ ภิกฺขุโยภาวาย
เวปฺปุลลาถ สัวตฺตนฺตฺติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุฯเปฯ สจจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺํ ภาณฺฑนชาตานิ
กลฺลชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ เปสฺสณฺํ อุปสัหฺรณฺติ อิมสฺส สฺตฺวา
อมฺสฺส อกฺขายถ อิมสฺส เกทาย อมฺสฺส สฺตฺวา อิมสฺส อกฺขายถ
อมฺสฺส เกทาย เตน อนฺุปฺปนฺนานิ เจว ภาณฺฑนานิ อุปฺปชฺชนฺติ
อุปฺปนฺนานิ จ ภาณฺฑนานิ ภิกฺขุโยภาวาย เวปฺปุลลาถ สัวตฺตนฺตฺติฯ

สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา ถมฺหิ นาม ตุมฺเห
โมฆปุริสา ภิกฺขุณฺโณ ภณฺฑนชาตานิ กลฺลชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ
เปสฺสณฺณํ อุปลํหริสฺสธ อิมสฺส สุตฺวา อมฺสฺส อภฺขายิสฺสธ อิมสฺส
ภทฺทาย อมฺสฺส สุตฺวา อิมสฺส อภฺขายิสฺสธ อมฺสฺส ภทฺทาย
เตน อนุปฺปนฺนานิ เจว ภณฺฑนฺนานิ อุปฺปชฺชนฺติ อุปฺปนฺนานิ จ
ภณฺฑนฺนานิ ภิกฺขโสภาวาย เวปฺลฺลลา ย สํวตฺตฺนฺติ เนตํ โมฆปุริสา
อปฺปสฺนฺนานิ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ เหวลฺลจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิทฺธิขาปํ อุตฺถิเสยฺยถ ภิกฺขุเปสฺสณฺณเ ปาจิตฺติยฺนฺติ ฯ

[๒๕๖] เปสฺสณฺณํ นาม ทฺวิหการฺเหสิ เปสฺสณฺณํ โหติ ปิยกมฺยสฺส
วา ภทฺทชิปฺปายสฺส วา ฯ ทสฺหิ อากาเรสิ เปสฺสณฺณํ อุปลํหริ
ชาติโตปิ นามโตปิ โคตฺตโตปิ กมฺมโตปิ สิปปโตปิ อาพาธโตปิ
ลิจฺจโตปิ กิลฺลสโตปิ อาปตฺติโตปิ อุกฺโกสโตปิ ฯ ชาติ นาม
เทว ชาติโย หีนา จ ชาติ อุกฺกฏฺฐา จ ชาติ ฯ หีนา นาม
ชาติ จณฺฑาลชาติ เวณฺณชาติ เนสาทชาติ รถการชาติ ปุกฺกฺสชาติ
เอสา หีนา นาม ชาติ ฯ อุกฺกฏฺฐา นาม ชาติ ขตฺติยชาติ
พฺุราหุณฺณชาติ เอสา อุกฺกฏฺฐา นาม ชาติ ฯ เป ฯ อุกฺโกส
นาม เทว อุกฺโกสฺสา หีโน จ อุกฺโกสฺ อุกฺกฏฺฐโ จ อุกฺโกสฺ ฯ
หีโน นาม อุกฺโกสฺ โอฏฺฐโ จสิ เมณฺโหสิ โคณฺโณสิ คทฺรโภสิ
ติรจฺฉานคโตสิ เนรยโภสิ นตฺถิ ตฺยหํ สุกฺติ ทฺกคฺติเยว ตฺยหํ
ปาฏิกฺงชาติ ยการณ วา ภการณ วา กากฺกโฏจิกาย วา

เอโส หีโน นาม อุกโกโส ฯ อุกกฏโจ นาม อุกโกโส
ปณฺฑิตโตสิ พุคฺคโตสิ เมธาวิสิ พหุสฺสุโตสิ ฌมฺมกถิกอสิ
นตฺถิ ตฺยหํ ทฺกคฺคิ สฺสคฺคิเยว ตฺยหํ ปาฏิกงฺขาติ เอโส อุกกฏโจ
นาม อุกโกโส ฯ

[๒๕๗] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สฺตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ จณฺฑาโล เวณฺเณ เนสาโท
รตฺถกาโร ปุคฺคโกโสติ ฆณฺตีติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๕๘] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สฺตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ ขตฺติโย พุราหฺมณฺเณติ
ฆณฺตีติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๕๙] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สฺตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ อวกณฺณโก ชวกณฺณโก
ธนฺนิฏฺฐโก สฺวิฏฺฐโก กุลวฑฺฒโกติ ฆณฺตีติ อาปตฺติ วาจาย
วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๖๐] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สฺตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ พุทฺธรฺกฺขิโต ฌมฺมรฺกฺขิโต
สจฺจรฺกฺขิโตติ ฆณฺตีติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๖๑] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สฺตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ โกสิโย ภารทฺวาโชติ
ฆณฺตีติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๖๒] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ โคตโม โมคฺคฺลฺลาโน
กจฺจายโน วาเสฏฺโฐติ ฆณฺตีติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๖๓] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ โกฏฺจโก ปุปฺผนฺนํโกติ
ฆณฺตีติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๖๔] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ กสโก วาณิไซ โครกฺโขติ
ฆณฺตีติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๖๕] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ นพกาโร กุมฺภกาโร
เปสกาโร จมฺภกาโร นหาปีโตติ ฆณฺตีติ อปฺตฺติ วาจาย
วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๖๖] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ มุฑฺธิโก คณฺโถ เลขโกติ
ฆณฺตีติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๖๗] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ กุฏฺฐิโก คณฺฑิโก กิลาสิโก
โสสิโก อปฺมาริโกติ ฆณฺตีติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๖๘] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ มฐฺเมหิโกติ ฆณฺตีติ
อาปตฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๖๙] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ อติทีโฆ อติรสฺโส อติกโณห
อจฺโจทาโตติ ฆณฺตีติ อาปตฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๗๐] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ นาติทีโฆ นาติรสฺโส
นาติกโณห นาจฺโจทาโตติ ฆณฺตีติ อาปตฺติ วาจา วาจา
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๗๑] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ รากปริยฺญจฺจิโต
โทสปริยฺญจฺจิโต โมหปริยฺญจฺจิโตติ ฆณฺตีติ อาปตฺติ วาจา
วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๗๒] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ วิตฺราโค วิตฺโทโส
วิตโมโหติ ฆณฺตีติ อาปตฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๗๓] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน
สงฺฆาทีเสสํ อชฺฌาปนฺโน ฤถฺลจฺจยํ อชฺฌาปนฺโน ปาจิตฺตีย

อชฌาปนุโน ปาฏิเทสนีโย อชฌาปนุโน ทุกุกกั อชฌาปนุโน ทุพภาสิตัง
อชฌาปนุโนติ ภาณตีติ อาปตติ วาจา ย วาจา ปาจิตติยสฺส ฯ

[๒๗๔] อุปสมปนุโน อุปสมปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสัหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ โสตาปนุโนติ ภาณตีติ
อาปตติ วาจา ย วาจา ปาจิตติยสฺส ฯ

[๒๗๕] อุปสมปนุโน อุปสมปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสัหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ โอฏฺฐโ จ เมณฺโฑ โคโณ
กทฺฐโร ทิรจฺจนาณโถ เนรยิโก นตฺถิ ตสฺส สุกฺติ ทุกฺคฺติเยว
ตสฺส ปาฏิกงฺขาติ ภาณตีติ อาปตติ วาจา ย วาจา ปาจิตติยสฺส ฯ

[๒๗๖] อุปสมปนุโน อุปสมปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสัหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ ปณฺฑิโต พุยฺตโต เมธาวิ
พหุสฺสุโต ฆมฺมกฺกิโก นตฺถิ ตสฺส ทุกฺคฺติ สุกฺติเยว ตสฺส
ปาฏิกงฺขาติ ภาณตีติ อาปตติ วาจา ย วาจา ปาจิตติยสฺส ฯ

[๒๗๗] อุปสมปนุโน อุปสมปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสัหฺรติ อิตฺถนฺนาโม สนฺติ อิชฺเชกฺจฺเจ จณฺฑาธา
เวณา เนสาทา รธการา ปุฏฺฐุสาติ ภาณติ น โส อณฺณํ ภาณติ
ตณฺณเวว ภาณตีติ อาปตติ วาจา ย วาจา ทุกฺกณฺนสฺส ฯ

[๒๗๘] อุปสมปนุโน อุปสมปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสัหฺรติ อิตฺถนฺนาโม สนฺติ อิชฺเชกฺจฺเจ ขตฺติยา
พฺรามาณฺณาติ ภาณติ น โส อณฺณํ ภาณติ ตณฺณเวว ภาณตีติ

อาปตฺติ วาจาย วาจาย ทุกฺกฏสฺส ฯเปฯ

[๒๙๕] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม สนฺติ อีเชกฺจเจ ปณฺหิตา
พฺยตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสุตา ฌมฺมกถิกา นตฺถิ เตสํ ทุกฺกตฺติ
สฺสคฺติเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาติ ภาณฺติ น โส อณฺณํ ภาณฺติ ตณฺณเวว
ภาณฺตีติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๒๙๖] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม เย นฺน จณฺฑาทา เวณา
เนสาทา รถการา ปุกฺกสฺสาคิ ภาณฺติ น โส อณฺณํ ภาณฺติ ตณฺณเวว
ภาณฺตีติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ทุกฺกฏสฺส ฯเปฯ

อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส เปสฺสณฺณํ
อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม เย นฺน ปณฺหิตา พฺยตฺตา เมธาวิโน
พหุสฺสุตา ฌมฺมกถิกา นตฺถิ เตสํ ทุกฺกตฺติ สฺสคฺติเยว เตสํ
ปาฏิกงฺขาติ ภาณฺติ น โส อณฺณํ ภาณฺติ ตณฺณเวว ภาณฺตีติ
อาปตฺติ วาจาย วาจาย ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๒๙๗] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม น มยฺ จณฺฑาทา เวณา
เนสาทา รถการา ปุกฺกสฺสาคิ ภาณฺติ น โส อณฺณํ ภาณฺติ
ตณฺณเวว ภาณฺตีติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ทุกฺกฏสฺส ฯเปฯ

อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส เปสฺสณฺณํ

อุปสรรติ อิตถุนาโม น มยฺ ปณฺหิตา พุยตฺตา เมธาวิโน
พหุสฺสุตา ฐมฺมกถิกา นตฺถิ อมฺหากํ ทุกฺคตฺติ สุกฺคตฺติเยว อมฺหากํ
ปาฏิกงฺขาติ ภาณฺติ น โส อณฺณํ ภาณฺติ ตณฺณเวว ภาณฺตฺติ
อาปตฺติ วาจา ย วาจา ทุกฺกณฺณสฺส ฯ

[๒๕๒] อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส
เปสฺสณฺณํ อุปสรรติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ
อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อนฺอุปสมฺปนฺนสฺส เปสฺสณฺณํ
อุปสรรติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส ฯ อุปสมฺปนฺโน อนฺอุปสมฺปนฺนสฺส
สุตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส เปสฺสณฺณํ อุปสรรติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส ฯ
อุปสมฺปนฺโน อนฺอุปสมฺปนฺนสฺส สุตฺวา อนฺอุปสมฺปนฺนสฺส เปสฺสณฺณํ
อุปสรรติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส ฯ

[๒๕๓] อนาปตฺติ นปฺยิกมฺยสฺส นเกทาธิปฺปายสฺส อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ตตฺติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จตุตถสิกขาปทํ

[๒๘๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โย ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อุปาสเก ปทโส ฌมฺมํ วาเจนฺติฯ อุปาสกา ภิกฺขุสฺส อการฺวา
อปฺปติสฺสา อสภากวุตฺติกา วิหฺรณฺติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺญาฯเปฯ
เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ ถถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อุปาสเก ปทโส ฌมฺมํ วาเจสฺสนฺติ อุปาสกา ภิกฺขุสฺส
อการฺวา อปฺปติสฺสา อสภากวุตฺติกา วิหฺรณฺตีติฯ อถ โย เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมฺมถถํ อารโหเจสฺสุฯเปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห
ภิกฺขเว อุปาสเก ปทโส ฌมฺมํ วาเจถ อุปาสกา ภิกฺขุสฺส อการฺวา
อปฺปติสฺสา อสภากวุตฺติกา วิหฺรณฺตีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา อุปาสเก ปทโส
ฌมฺมํ วาเจสฺสถ อุปาสกา ภิกฺขุสฺส อการฺวา อปฺปติสฺสา อสภากวุตฺติกา
วิหฺรณฺติ เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทายฯเปฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยถ โย ปน
ภิกฺขุ อนุปสมฺปนฺนํ ปทโส ฌมฺมํ วาเจยฺย ปาจิตฺติยนฺติฯ
[๒๘๕] โย ปนาติ โย ยาถิโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อยํ
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ อนุปสมฺปนฺโน นาม ภิกฺขุญฺจ
ภิกฺขุญฺจ จเปตฺวา อวเสโส อนุปสมฺปนฺโน นามฯ

[๒๘๖] ปทโส นาม ๑ ปท อนุปท อนุวฺกฺขริ อนุพฺยฺยชฺฉนํ ๑ ปท
นาม เอกโต ปฏฺฐเปตฺวา เอกโต โอสฺยาเปนฺติ ๑ อนุปท นาม
ปาณฺเฏกํ ปฏฺฐเปตฺวา เอกโต โอสฺยาเปนฺติ ๑ อนุวฺกฺขริ นาม
รूपํ อนิจฺจนฺติ วุจฺจมาโน รุติ ๒ โอสฺยาเปตฺติ ๑ อนุพฺยฺยชฺฉนํ นาม
รूपํ อนิจฺจนฺติ วุจฺจมาโน เวทนา อนิจฺจาติ สทฺทํ นิจฺฉาเรติ ๑
ยลฺลจ ปทํ ยลฺลจ อนุปทํ ยลฺลจ อนุวฺกฺขริ ยลฺลจ อนุพฺยฺยชฺฉนํ
สพฺพเมตํ ปทโส ฌมฺโม ๓ นาม ๑ ฌมฺโม นาม พุทฺธภาสิโต
สวากฺภาสิโต อิติภาสิโต เทวตาภาสิโต อตฺตอุปสฺสฺหิโต ฌมฺมุปสฺสฺหิโต ๑
วาเจยฺยติ ปเทน วาเจติ ปเท ปเท อาปฺตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑ อกฺขราย วาเจติ อกฺขรกฺขราย อาปฺตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑

[๒๘๗] อนุปฺสมฺปนฺเน อนุปฺสมฺปนฺนสฺสฺสฺหิ ปทโส ฌมฺมํ วาเจติ
อาปฺตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑ อนุปฺสมฺปนฺเน เวมฺติโก ปทโส ฌมฺมํ
วาเจติ อาปฺตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑ อนุปฺสมฺปนฺเน อฺปฺสมฺปนฺนสฺสฺหิ
ปทโส ฌมฺมํ วาเจติ อาปฺตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑ อฺปฺสมฺปนฺเน
อนุปฺสมฺปนฺนสฺสฺหิ อาปฺตฺติ ทุกฺกฺกฺสฺส ๑ อฺปฺสมฺปนฺเน เวมฺติโก
อาปฺตฺติ ทุกฺกฺกฺสฺส ๑ อฺปฺสมฺปนฺเน อฺปฺสมฺปนฺนสฺสฺหิ อนาปฺตฺติ ๑

[๒๘๘] อนาปฺตฺติ เอกโต อฺทฺทิสฺยาเปนฺโต เอกโต สชฺฌายํ
๑ ยฺ. อิทํ ปาจรทฺวํ น ทิสฺสฺติ ๑ ๒ ม. รุณฺติ ๑ ๓ อติเรกปาเรน ภวิตพฺพํ ๑
ม. อัย ปาโร นตฺถิ ๑

วินย. มหาวิงุโค (๒) - หน้าที่ 193

กโรนุโต เภยเยน ปคณั คนถั ภณนถั โอปาเตติ โอสารนถั

โอปาเตติ อุมมตตทสส อาทิกมมิกสสาคี ฯ

จตุตถสิกขาปทํ นิฏฐิตํ ฯ

ปณจมสิกขาปทํ

[๒๕๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา อาพวียํ วิหริตี อคฺคาพเว
เจตียะ เตน โข ปน สมเยน อุปาสกา อารามํ อากจฺจนฺตึ
ธมฺมสุตฺตนาถะ ธมฺเม ภาสึเต เถรา ภิกฺขุ ยถาวิหารี คจฺจนฺตึ
นวกา ภิกฺขุ ตตฺถเว อุปฺภุจฺจนาสาลายํ อุปาสเกหิ สทฺธี มฺภุจฺจสฺสตี
อสมฺปชานา นคฺคา วิภุชฺชมาณา ๑ กากจฺจมาณา เสยฺยํ กปฺเปนฺตึ
อุปาสกา อุชฺฌายนฺตึ ชียนฺตึ วิปาเจนฺตึ กถํ หิ นาม ภทฺทนฺตา
มฺภุจฺจสฺสตี อสมฺปชานา นคฺคา วิภุชฺชมาณา กากจฺจมาณา เสยฺยํ
กปฺเปสฺสนฺตึตฺตี ๑ อสฺโสสุํ โข ภิกฺขุ เตสํ อุปาสกาณํ อุชฺฌายนฺตาณํ
ชียนฺตาณํ วิปาเจนฺตาณํ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๑เป ๑ เต
อุชฺฌายนฺตึ ชียนฺตึ วิปาเจนฺตึ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ อนุปสมฺปนฺเนน
สทฺ เสยฺยํ กปฺเปสฺสนฺตึตฺตี ๑ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสุํ ๑เป ๑ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนุปสมฺปนฺเนน สทฺ
เสยฺยํ กปฺเปนฺตึตฺตี ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา
กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปุริสา อนุปสมฺปนฺเนน สทฺ เสยฺยํ
กปฺเปสฺสนฺตึ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนानํ วา ปสาทาย ๑เป ๑
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน
ภิกฺขุ อนุปสมฺปนฺเนน สทฺ เสยฺยํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺตียนฺตึ ๑
เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑
๑ ม. วิภุชฺชมาณา ๑ เอวมฺปริปี ๑

[๒๕๐] อถโโข ภควา อาพวียิ ยถาภิรณฺตํ วิหริตฺวา เยน
โกสมฺพึ เตน จาริกํ ปกฺกามิ อนุปฺพุเพน จาริกํ จรมาโน
เยน โกสมฺพึ ตทวสริ ฯ ตตฺร สฺมํ ภควา โกสมฺพึ วิหริ
พทริการาเม ฯ ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ ราหุลํ เอตทวโจ ภควตา
อาวุโส ราหุล สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ น อนุปฺสมฺปนฺเนน สห
เสยฺย กปฺเปตฺพุพาติ เสยฺย อาวุโส ราหุล ชานาหิตี ฯ อถโโข
อายสฺมา ราหุโล เสยฺย อลภมาโน วจฺจกฺุฎฺฐิยา เสยฺย กปฺเปตี ฯ
อถโโข ภควา รตฺติยา ปจฺจสฺสมยฺม ปจฺจกฺุฎฺฐาย เยน วจฺจกฺุฎฺฐี
เตนฺอุปฺสงฺกมิ อุปฺสงฺกมิตฺวา อุกฺกาสิ ฯ อายสฺมาปี ราหุโล อุกฺกาสิ ฯ
โก เอตฺถาติ ฯ อหํ ภควา ราหุโลติ ฯ กิสฺส ตฺวํ ราหุล อิธ
นิปฺนฺโนสึตี ๑ ฯ อถโโข อายสฺมา ราหุโล ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ ฯ อถโโข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณเ รมฺมี
กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว อนุปฺสมฺปนฺเนน
ทฺวิรตฺตติรตฺตํ สห เสยฺย กปฺเปตฺตุ ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ อนุปฺสมฺปนฺเนน
อฺตุตฺตริทฺวิรตฺตติรตฺตํ สห เสยฺย กปฺเปยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๒๕๑] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ
อํย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อนุปฺสมฺปนฺโน นาม
ภิกฺขุ จเปตฺวา อวเสโส อนุปฺสมฺปนฺโน นาม ฯ อฺตุตฺตริทฺวิรตฺตติรตฺตนฺติ
๑ ม. ย. นิสินฺโนสึตี ฯ

อติเรกทวิรัตนตริตํ ฯ สหาคี เอกโต ฯ เสยฺยา

นาม สพฺพจฺจนฺนา สพฺพปริจฺจนฺนา เขภฺยุเณจฺจนฺนา เขภฺยุเณ
ปริจฺจนฺนา ฯ เสยฺยํ กปฺเปยฺยาตี จตฺตเถ ทิวเส อตฺถงฺกเต สุริเย
อนุปสมฺปนฺเน นิปนฺเน ภิกฺขุ นิปชฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
ภิกฺขุ นิปนฺเน อนุปสมฺปนฺโน นิปชฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อุโภ วา นิปชฺชนฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อฏฺฐหิตฺวา ปฺนปฺปํ
นิปชฺชนฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๕๒] อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อุตฺตรทวิรัตนตริตํ
สทฺ เสยฺยํ กปฺเปตี อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน
เวมตีโก อุตฺตรทวิรัตนตริตํ สทฺ เสยฺยํ กปฺเปตี อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อุตฺตรทวิรัตนตริตํ
สทฺ เสยฺยํ กปฺเปตี อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปทฺทจฺจนฺเน
อุปทฺทปริจฺจนฺเน อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี
อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน เวมตีโก อาปตฺติ
ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๒๕๓] อนาปตฺติ เทว ติสฺโส รตฺติโย วสฺติ อฺนฺกเทวติสฺโส
รตฺติโย วสฺติ เทว รตฺติโย วสฺติว ตตฺติยา รตฺติยา ปฺรารุณา
นิกฺขมิตฺวา ปฺน วสฺติ สพฺพจฺจนฺเน สพฺพอปริจฺจนฺเน สพฺพปริจฺจนฺเน
สพฺพอจฺจนฺเน เขภฺยุเณ อจฺจนฺเน เขภฺยุเณ อปริจฺจนฺเน
อนุปสมฺปนฺเน นิปนฺเน ภิกฺขุ นิสฺสิตฺติ ภิกฺขุ นิปนฺเน อนุป-

สมฺปนฺโน นิสิตฺติ อุกฺโก วา นิสิตฺนฺติ อุมฺมตฺตกฺกสฺส

อาทิกมฺมิกฺกสฺสาคี ฯ

ปญฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ฉกฺขสํกขาปทํ

[๒๕๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวาคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อนุรฺพุทฺโธ โกสเลสุ ชนปเทสุ ๑ สวาคฺคิยํ คจฺจนฺโต สายํ อณฺฺณตฺรํ
คามํ อุปกจฺฉิฯ เตน โข ปน สมเยน ตสฺมี กามे อณฺฺณตฺริสฺสา
อิตฺติยา อวสธาคารํ ปณฺณตฺตํ โหติฯ อถ โข อายสฺมา อนุรฺพุทฺโธ
เยน สว อิตฺติ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกमितฺวา ตํ อิตฺติ เอตทโวจ
สเจ เต ภกฺนิ อครุ วเสยฺยามิ เอกฺรตฺตี ๒ อวสธาคาเรติฯ
วเสยฺยาถ ฆนฺเตติฯ อณฺฺณเป อทฺธิกา เยน สว อิตฺติ
เตนฺอุปสงฺกมิตฺวา อุปสงฺกमितฺวา ตํ อิตฺติ เอตทโวจ สเจ เต อยฺเย
อครุ วเสยฺยามิ เอกฺรตฺตี อวสธาคาเรติฯ เอโส โข อยฺโย
สมโณ ปจฺมํ อุปคโต สเจ โส อนฺุชานาติ วเสยฺยาถาติฯ
อถ โข เต อทฺธิกา เยนายสฺมา อนุรฺพุทฺโธ เตนฺอุปสงฺกมิตฺวา
อุปสงฺกमितฺวา อายสฺมฺนฺตํ อนฺุรฺพุทฺธํ เอตทโวจ สเจ เต ฆนฺเต อครุ
วเสยฺยามิ เอกฺรตฺตี อวสธาคาเรติฯ วเสยฺยาถ อวฺุโสติฯ
อถ โข สว อิตฺติ อายสฺมฺนฺเต อนฺุรฺพุทฺธํ สห ทสฺสเนน ปฏฺิพฺพุทฺธิจฺจิตฺตา
อโหสิฯ อถ โข สว อิตฺติ เยนายสฺมา อนุรฺพุทฺโธ เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกमितฺวา อายสฺมฺนฺตํ อนฺุรฺพุทฺธํ เอตทโวจ อยฺโย ฆนฺเต
อิเมหิ มนฺุสฺเสหิ อากิณฺโณ น ภาสุ วิหริสฺสตี สาธาหํ ฆนฺเต
๑ ม. ชนปเทฯ สพุพฺพตฺถ อีทิสเมวฯ ๒ ม. วเสยฺยามิ เอกฺรตฺตํฯ เอวมฺฺปริปีฯ

สิรสา นิปติตฺวา อายุสมฺมุตฺตํ อนุรุตฺตํ เอตทโวจ อจฺจโย มํ
ภนฺเต อจฺจมา ยถาพาลํ ยถามูพฺหํ ยถากุสฺลํ ยาหิ เอวรูปมกาสิ
ตสฺสา เม ภนฺเต อโย อจฺจยํ อจฺจยโต ปฏิคฺคณฺหาตุ
อายุตีํ สํวรายาติ ฯ อิงฺฆ ตํ ๑ ภคินิ อจฺจโย อจฺจมา ยถาพาลํ
ยถามูพฺหํ ยถากุสฺลํ ยา ตํ เอวมกาสิ ยโต จ โข ตํ
ภคินิ อจฺจยํ อจฺจยโต ทิสฺวา ยถาธมฺมํ ปฏิกโรติ ตนฺเต มยํ
ปฏิคฺคณฺหาม วุฑฺฒิ เหา ภคินิ อริยสฺส วินเย โย อจฺจยํ
อจฺจยโต ทิสฺวา ยถาธมฺมํ ปฏิกโรติ อายุตีํ ๒ สํวริ อปชฺชตฺติ ฯ
อถ โข สา อิตฺถิ ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน อายุสมฺมุตฺตํ อนุรุตฺตํ
ปณฺเฑน ขาถนฺเฑน โภชนนฺเฑน สหตฺถา สนฺตปฺเปตฺวา สมฺปวาเรตฺวา
อายุสมฺมุตฺตํ อนุรุตฺตํ ภูตฺตาวี โอนิ ตปตฺตปาณิ [๑] เอกมฺมุตฺตํ นิสฺสีทิ ฯ
เอกมฺมุตฺตํ นิสฺสินํ โข ตํ อิตฺถิ อายุสมฺมา อนุรุตฺโต ฌมฺมียา กถาย
สนฺทสฺเสสิ สฺมาทเปสิ สฺมุตฺเตเชสิ สฺมปฺหิเสสิ ฯ อถ โข สา
อิตฺถิ อายุสมฺมา อนุรุตฺเตน ฌมฺมียา กถาย สฺนฺทสฺสิตา สฺมาทปีตา
สมฺุตฺเตชิตา สฺมปฺหิสิตา อายุสมฺมุตฺตํ อนุรุตฺตํ เอตทโวจ อภิกฺกนฺตํ
ภนฺเต อภิกฺกนฺตํ ภนฺเต เสยฺยถาปี ภนฺเต นิกฺกชฺชิตํ वा
อฺกฺกชฺชเยยฺย ปฏิจฺจนฺนํ वा วิวเรยฺย มูพฺหสฺส वा มคฺคํ
อาจิกฺเขยฺย อนุทกาเร वा เตลปฺปชฺโชตํ ฐาเรยฺย จกฺขมฺนโต
๑ ม. ตํ ๒ ม. ย. อายุตีํ จ ๑ ๓ ม. ย. อภิวาทตฺวา ฯ

รูปานี ทกขนุตติ เอวเมว ๑ อยฺเยน อนฺนุรทฺเธน อนฺเนกปริยาเยน ฐมฺโหม
ปกาสีโต เอสาหิ ภนฺเต ตํ ภควนฺตํ สรณํ กจฺจนามิ ฐมฺมณฺจ
ภิกฺขุสงฺฆมณฺจ อุปาสิกํ มํ อยฺโย ฐาเรตุ อชฺชตฺตคฺเค ปาณฺเปตํ
สรณํ คตฺนฺติ ฯ อถ โข อายสฺมา อนฺนุรทฺโธ สวตฺถึ คนฺตฺวา
ภิกฺขุณฺ อุตฺมตฺถํ อารโจะสิ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯ เปฯ
เต อชฺฉมยฺนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา
อนฺนุรทฺโธ มาตุคามน สห เสยฺยํ กปฺเปสฺสตีติ ฯ อถ โข เต
ภิกฺขุ ภควโต อุตฺมตฺถํ อารโจะสุ ฯ เปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อนฺนุรทฺธ
มาตุคามน สห เสยฺยํ กปฺเปสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ
พฺพุโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ อนฺนุรทฺธ มาตุคามน สห
เสยฺยํ กปฺเปสฺสตี เนตํ อนฺนุรทฺธ อปฺปสนฺนํ น วา ปสาทาย
ฯ เปฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย
ปน ภิกฺขุ มาตุคามน สห เสยฺยํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๒๕๕] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯ เปฯ ภิกฺขุติ ฯ เปฯ

อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ มาตุคามโ นาม มนุสฺสตีตฺถิ
น ยกฺขิ น เปตี น ติรจฺฉานคตฺตา อนฺตมโส ตทฺทฺชาตาปี ทาริกา
ปเคว มหฺนตฺตริ ๒ ฯ สหาคี เอกโต ฯ เสยฺยา นาม สพฺพจฺฉนฺนา
สพฺพปริจฺฉนฺนา เขภฺยุเยนจฺฉนฺนา เขภฺยุเยน ปริจฺฉนฺนา ฯ เสยฺยํ
กปฺเปยฺยาคี อตฺถงฺกเต สุริเย มาตุคามเน นิปนฺเนน ภิกฺขุ นิปชฺชติ

๑ สพฺพตฺถ เอวเมวาคี ปาโธ ปญฺญาติ ฯ ๒ ม. มหฺตฺตริ ฯ ยฺ. มหฺตฺริ ฯ

อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ภิกฺขุ นิปนฺเน มาตุคามะ นิปฺชฺชติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุโภ วา นิปฺชฺชนฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อุฏฺฐหิตฺวา ปุณฺนปุณฺนํ นิปฺชฺชนฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๕๖] มาตุคามะ มาตุคามสฺสณฺณี สห เสยฺยํ กปฺเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ มาตุคามะ เวมฺติโก สห เสยฺยํ กปฺเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ มาตุคามะ อมาตุคามสฺสณฺณี สห เสยฺยํ กปฺเปติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปฺทฺตจฺจนฺเน อุปฺทฺตปริจฺจนฺเน อาปตฺติ
ทฺตกฺกฺกสฺส ฯ ยกฺขิยา ๑ วา เปติยา วา ปณฺทเกน วา ติริจฺจฺจานคฺคิตฺติยา
วา สห เสยฺยํ กปฺเปติ อาปตฺติ ทฺตกฺกฺกสฺส ฯ
อมาตุคามะ มาตุคามสฺสณฺณี อาปตฺติ ทฺตกฺกฺกสฺส ฯ อมาตุคามะ เวมฺติโก
อาปตฺติ ทฺตกฺกฺกสฺส ฯ อมาตุคามะ อมาตุคามสฺสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๒๕๗] อนาปตฺติ สพฺพจฺจนฺเน สพฺพอปริจฺจนฺเน สพฺพปริจฺจนฺเน
สพฺพอจฺจนฺเน เขภฺยุเยน อจฺจนฺเน เขภฺยุเยน อปริจฺจนฺเน
มาตุคามะ นิปนฺเน ภิกฺขุ นิสิตฺติ ภิกฺขุ นิปนฺเน มาตุคาโม
นิสิตฺติ อุโภ วา นิสิตฺนฺติ อุมฺมตฺตกฺกสฺส อาทิภมฺมิกฺกสฺสชาติ ฯ

นฏฺฐสิทฺธิขาปํ นิสฺสํ ฯ

๑ ม. ยกฺขิยา ฯ

สตฺตมสฺสึทฺถาปทํ

[๒๕๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถึยฺ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิตฺตํทิสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุทฺทายิ สวตฺถึยฺ กุลฺลปโก โหติ พุทฺธานิ กุลาณิ อุปสงฺกมตีฯ
อถโห อายสฺมา อุทฺทายิ ปุพฺพณฺหสมยฺ นีวาเสตฺวา ปตฺตจิวฺรมาทาย
เยน อญฺญตรฺ กุลฺลํ เตนฺอุปสงฺกมิตฺฯ เตน โข ปน สมเยน
ฉรณฺี นีเวสนทฺวารे นิสินฺนา โหติฯ ฉรฺสฺสุณฺหา อวสฺสทฺวารे
นินฺนินฺนา โหติฯ อถโห อายสฺมา อุทฺทายิ เยน ฉรณฺี เตนฺอุปสงฺกมิตฺ
อุปสงฺกมิตฺวา ฉรณฺียา อุปกณฺณเก ฌมฺมํ เทเสตีฯ
อถโห ฉรฺสฺสุณฺหาย เอตทโหตี กิณฺนุ โข โส สมนฺโณ สสฺสุยา
ชาโร อุทฺทาหุ โโอภาสตีตีฯ อถโห อายสฺมา อุทฺทายิ ฉรณฺียา
อุปกณฺณเก ฌมฺมํ เทเสตฺวา เยน ฉรฺสฺสุณฺหา เตนฺอุปสงฺกมิตฺ
อุปสงฺกมิตฺวา ฉรฺสฺสุณฺหาย อุปกณฺณเก ฌมฺมํ เทเสตีฯ อถโห
ฉรณฺียา เอตทโหตี กิณฺนุ โข โส สมนฺโณ ฉรฺสฺสุณฺหาย ชาโร
อุทฺทาหุ โโอภาสตีตีฯ อถโห อายสฺมา อุทฺทายิ ฉรฺสฺสุณฺหาย
อุปกณฺณเก ฌมฺมํ เทเสตฺวา ปกฺกามิตฺฯ อถโห ฉรณฺี ฉรฺสฺสุณฺหํ
เอตทโวจ เห เช กิ เต โส ๑ สมนฺโณ อโวจาตีฯ ฌมฺมํ เม
อญฺเย เทเสตี อญฺยาย ปน กิ อโวจาตีฯ มยฺหํปี ฌมฺมํ เทเสตีตีฯ
๑ ม. ย. เอโสฯ

ตา อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อโย อุทายิ
มาตุคามสฺส ๑ อุปกณฺณเก ชมฺมํ เทเสสฺสตี นนฺ นาม วิสฺสฏฺฐเณ
วิวณฺเณ ชมฺโม เทเสตพฺโพติ ฯ อสฺโสสุ โข ภิกฺขุ ตาสํ อิตฺถินํ
อุชฺฌายนฺตินํ ชียนฺตินํ วิปาเจนฺตินํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ
เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุทายิ
มาตุคามสฺส ชมฺมํ เทเสสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหเจสุ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตวํ อุทายิ มาตุคามสฺส
شمฺมํ เทเสตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตวํ โมฆปฺริส มาตุคามสฺส ชมฺมํ เทเสสฺสตี เนตํ โมฆปฺริส
อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิทฺธาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ มาตุคามสฺส ชมฺมํ
เทเสยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺสิ สิทฺธาปทํ
ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๒๕๕] เตน โข ปน สมเยน อุปาสิกา ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา
เอตทโวจฺจํ อิงฺฆ อโยชา ชมฺมํ เทเสถาติ ฯ น ภคินี กปฺปติ
มาตุคามสฺส ชมฺมํ เทเสตฺถนฺติ ฯ อิงฺฆ อโยชา ญฺปฺปญฺจวาจาหิ ชมฺมํ
เทเสถ สกฺกา เอตฺตเคนปี ชมฺโม อญฺญาตฺถนฺติ ฯ น ภคินี กปฺปติ
มาตุคามสฺส ชมฺมํ เทเสตฺถนฺติ กุกฺกฺจายนฺตา น เทเสสุ ฯ อุปาสิกา
อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อโยชา อเมหฺหิ
ยาจियมานา ชมฺมํ น เทเสสฺสตีติ ฯ อสฺโสสุ โข ภิกฺขุ ตาสํ
๑ ม. อโย ปาโธ นตฺถิ ฯ

อุปาสิกานํ อุชฺฌายนฺฺติณํ ชียนฺฺติณํ วิปาเจนฺฺติณํ ฯ อถโฆ เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ อถโฆ ภควา เอตสฺมี
นินทาเน เอตสฺมี ปกรณเ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อนฺุชานามิ ภิกฺขเว มาตฺุคามสฺส จปฺปญฺจวาจาหิ ชมฺมํ เทเสตฺุ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
มาตฺุคามสฺส อุตฺตริณฺปฺปญฺจวาจาหิ ชมฺมํ เทเสยฺย ปาจิตฺติยฺนฺติ ฯ
เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สีกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๓๐๐] เตน โฆ ปน สมเยน นพฺพกฺคิยา ภิกฺขุ ภควตา
อนฺุญฺจวาทํ มาตฺุคามสฺส จปฺปญฺจวาจาหิ ชมฺมํ เทเสตฺุณฺฺติ ฯ เต
อวิญฺญณฺ ปฺริสฺวิคฺคหํ อุปนีสีทาเปตฺุวา มาตฺุคามสฺส อุตฺตริณฺปฺปญฺจวาจาหิ
شمฺมํ เทเสณฺฺติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต
อุชฺฌายนฺฺติ ชียนฺฺติ วิปาเจนฺฺติ กถํ หิ นาม นพฺพกฺคิยา ภิกฺขุ
อวิญฺญณฺ ปฺริสฺวิคฺคหํ อุปนีสีทาเปตฺุวา มาตฺุคามสฺส อุตฺตริณฺปฺปญฺจวาจาหิ
شمฺมํ เทเสสฺสนฺฺติติ ฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อารโจะสฺสุ ฯเป ฯ สจฺจํ กิร ตฺุเมห ภิกฺขเว อวิญฺญณฺ ปฺริสฺวิคฺคหํ
อุปนีสีทาเปตฺุวา มาตฺุคามสฺส อุตฺตริณฺปฺปญฺจวาจาหิ ชมฺมํ เทเสถาติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺุเมห
โมฆปฺริสา อวิญฺญณฺ ปฺริสฺวิคฺคหํ อุปนีสีทาเปตฺุวา มาตฺุคามสฺส
อุตฺตริณฺปฺปญฺจวาจาหิ ชมฺมํ เทเสสฺสถ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ
วา ปสาทาย ฯเป ฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ

อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ มาตุคามสฺส อุตฺตรินปฺปญฺจวาจาหิ
ธมฺมํ เทเสยฺย อณฺฺยตฺร วิญฺญา ปุริสฺวิคฺคเหน ปาจิตฺตियนฺฺติ ฯ

[๓๐๑] โย ปนาติ โย ยาหิโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ มาตุคาโม นาม มนุสฺสิตฺถิ
น ยกฺขิ น เปตี น ติริจฺฉานกตฺตา วิญฺญ ปฏฺิพฺพลา สุภาสิตทฺพภาสิตํ
ทฺฏฺจฺจุลฺลาทฺฏฺจฺจุลฺลํ อาชานิตฺตํ ฯ อุตฺตรินปฺปญฺจวาจาหิตี อติเรกนปฺปญฺจวาจาหิ ฯ
ธมฺโม นาม พุทฺธภาสิตโต สวากภาสิตโต อิติภาสิตโต
เทวตาภาสิตโต อตฺตปฺสณฺหิตโต ธมฺมปฺสณฺหิตโต ฯ เทเสยฺยาติ
ปเทน เทเสติ ปเท ปเท อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อกฺขราย
เทเสติ อกฺขรอกฺขราย อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อณฺฺยตฺร วิญฺญา
ปุริสฺวิคฺคเหนาติ จเปตฺวา วิญฺญณฺ ปุริสฺวิคฺคหํ ฯ วิญฺญา นาม
ปุริสฺวิคฺคโห ปฏฺิพฺพล โหติ สุภาสิตทฺพภาสิตํ ทฺฏฺจฺจุลฺลาทฺฏฺจฺจุลฺลํ
อาชานิตฺตํ ฯ

[๓๐๒] มาตุคาม มาตุคามสณฺฺณิ อุตฺตรินปฺปญฺจวาจาหิ ธมฺมํ
เทเสติ อณฺฺยตฺร วิญฺญา ปุริสฺวิคฺคเหน อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ
มาตุคาม เวมตีโก อุตฺตรินปฺปญฺจวาจาหิ ธมฺมํ เทเสติ อณฺฺยตฺร
วิญฺญา ปุริสฺวิคฺคเหน อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ มาตุคาม
อมาตุคามสณฺฺณิ อุตฺตรินปฺปญฺจวาจาหิ ธมฺมํ เทเสติ อณฺฺยตฺร
วิญฺญา ปุริสฺวิคฺคเหน อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ยกฺขิยา วา
เปติยา วา ปณฺฑกสฺส วา ติริจฺฉานกตฺตมนุสฺสฺสวิคฺคหิตฺถิยา วา

อุตฺตริจฺปฺปญฺจวจาหิ ฌมฺมํ เทเสติ อญฺญตฺร วิญฺญา
ปฺริสวักฺคเหน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อมาตฺตคาเม มาตฺตคามสฺสณฺณี
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อมาตฺตคาเม เวมตฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อมาตฺตคาเม อมาตฺตคามสฺสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๓๐๓] อนาปตฺติ วิญฺญา ปฺริสวักฺคเหน จปฺปญฺจวจาหิ
ฌมฺมํ เทเสติ อุณฺณจปฺปญฺจวจาหิ ฌมฺมํ เทเสติ อุฏฺฐหิตฺวา
ปฺน นิสิตฺติวาทา ฌมฺมํ เทเสติ มาตฺตคาโม อุฏฺฐหิตฺวา ปฺน นิสิตฺติ
ตสฺสมี เทเสติ อญฺญตฺส มาตฺตคามสฺส เทเสติ ปฺนหํ ปุจฺจติ
ปฺนหํ ปุจฺจโจ กเถติ อญฺญตฺสตฺถาย ฆณฺนตฺต มาตฺตคาโม สฺสณฺณี
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

สตุตฺตมสฺสิกฺขาปํ นินฺนิจิตฺตํ ฯ

อฏฺฐมสิกขาปทํ

[๓๐๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา เวสาลียํ วิหริติ มหาวเน
 ฦกฏาคารสาตายํฯ เตน โข ปน สมเยน สมพฺพหุลา สนนฺทิกฺขสา สมภคฺคตา
 ภิกฺขุ วคฺคฺคฺมฺทาย นทียา ตีเร วสฺสํ อูปคจฺฉิสฺสุฯ เตน โข ปน
 สมเยน วชฺชํ พุพฺพภิกฺขุา โหติ ทฺวิหิตฺติกา เสตฺถกฺขิกฺกา สลาภาวคฺคฺตา
 น สุภฺรรา อญฺเฌน ปคฺคฺคเหน ยาเปตฺตุฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขุณฺํ
 เอตทโหสิ เอตฺรหิ โข วชฺชํ พุพฺพภิกฺขุา ทฺวิหิตฺติกา เสตฺถกฺขิกฺกา
 สลาภาวคฺคฺตา น สุภฺรรา อญฺเฌน ปคฺคฺคเหน ยาเปตฺตุ เณ นฺุ โข
 มยํ อูปาเยน สมคฺคา สมโมทฺมานา อวิวทฺมานา ผาสุกํ วสฺสํ
 วเสยฺยาม น จ ปิณฺฑทฺเณน กิลมิสฺสามาติ ๑ ฯ เอกจฺเจ เอวมาหฺสฺ
 หนฺท มยํ อาวุโส คิหิณฺํ กมฺมนฺตํ อธิกฺขเจมฺ เอวนฺเต อมฺหากํ
 ทาคฺตุ มลฺลฉิสฺสนฺติ เอวํ มยํ สมคฺคา สมโมทฺมานา อวิวทฺมานา
 ผาสุกํ วสฺสํ วเสยฺยาม ๒ น จ ปิณฺฑทฺเณน กิลมิสฺสามาติ ฯ เอกจฺเจ
 เอวมาหฺสฺ อถ อาวุโส ก็ คิหิณฺํ กมฺมนฺตํ อธิกฺขเจเตน หนฺท มยํ
 อาวุโส คิหิณฺํ ทฺุเตยฺยํ หนฺท เอวนฺเต อมฺหากํ ทาคฺตุ มลฺลฉิสฺสนฺติ
 เอวํ มยํ สมคฺคา สมโมทฺมานา อวิวทฺมานา ผาสุกํ วสฺสํ วเสยฺยาม
 น จ ปิณฺฑทฺเณน กิลมิสฺสามาติ ฯ เอกจฺเจ เอวมาหฺสฺ อถ อาวุโส
 ก็ คิหิณฺํ กมฺมนฺตํ อธิกฺขเจเตน ก็ คิหิณฺํ ทฺุเตยฺยํ หนฺท หนฺท
 มยํ อาวุโส คิหิณฺํ อญฺเฌมลฺลฉิสฺส อคฺคฺตริมนฺุสฺสธมฺมสฺส วณฺณํ
 # ๑ ม. กิลเมยฺยามาติ ฯ ๒ ม. วสิสฺสาม ฯ เอวมฺปริปี ฯ

ภาสีสฺสาม อสุโก ภิกฺขุ ปจฺมสฺส ฌานสฺส ลากิ อสุโก ภิกฺขุ
ทฺตยสฺส ฌานสฺส ลากิ อสุโก ภิกฺขุ ตฺตยสฺส ฌานสฺส ลากิ
อสุโก ภิกฺขุ จตฺตถสฺส ฌานสฺส ลากิ อสุโก ภิกฺขุ โสตาปนฺโน
อสุโก ภิกฺขุ สกทาคามิ อสุโก ภิกฺขุ อนาคามิ อสุโก ภิกฺขุ
อรหา อสุโก ภิกฺขุ เตวิชฺโช อสุโก ภิกฺขุ ฉพฺภิกฺขุโลติ
เอวนฺเต อมฺหากํ ทาทํ มณฺณิสฺสนฺติ เอวํ มยํ สมกฺคา
สมฺโมทมานา อวิวทมานา ฬาสฺกํ วสฺสํ วเสยฺยาม น จ ปิณฺฑทเกน
กิลมิสฺสามาติ เอโสเยว โข อาวุโส เสยฺโย โข อมฺหากํ
กิหิณํ อณฺณมณฺณสฺส อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมสฺส วณฺโณ ภาสิตฺติ ฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ กิหิณํ อณฺณมณฺณสฺส อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมสฺส
วณฺณํ ภาสีสุ อสุโก ภิกฺขุ ปจฺมสฺส ฌานสฺส ลากิ ฯเปฯ
อสุโก ภิกฺขุ ฉพฺภิกฺขุโลติ ฯ อถ โข เต มนุสฺสา ตาภา วต
โน สฺลทฺธํ วต โน เยสํ โน เอวรูปา ภิกฺขุ วสฺสํ อฺปกตา
น วต โน อิตฺโต ปุพฺพเพ เอวรูปา ภิกฺขุ วสฺสํ อฺปกตา ยถายิเม ๑
ภิกฺขุ สีลวณฺโถ กลฺยาณธมฺมาติ ฯ เต น ตาทิสานิ โภชนานิ
อตุตฺตนา ญฺญชฺชนฺติ มาตาปิตูนํ เทนฺติ ปุตฺตทวารสฺส เทนฺติ ทาส-
กมฺมกรโปริสฺสสฺส เทนฺติ มิตฺตามจฺจันํ เทนฺติ ฌาติสาลโหิตานํ
เทนฺติ ยาทิสานิ ภิกฺขุณฺํ เทนฺติ น ตาทิสานิ ขาพฺนียานิ สายนียานิ
ปานานิ อตุตฺตนา ปิวฺนฺติ มาตาปิตูนํ เทนฺติ ปุตฺตทวารสฺส เทนฺติ
ทาสกมฺมกรโปริสฺสสฺส เทนฺติ มิตฺตามจฺจันํ เทนฺติ ฌาติสาลโหิตานํ
๑ ม. ยถายิเม ฯ

เทนฺติ ยาทีسانی ภิกฺขุณฺโณ เทนฺติ ฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ วณฺณวณฺโโต ๑
อเหตุสิ ปีนินฺทริยา ปสนฺนมุขวณฺณา วิปฺปสนฺนจฺฉวิวณฺณา ฯ

[๓๐๕] อาจิณฺณํ โข ปเนตฺติ วสุตฺถํ วุตฺถานํ ภิกฺขุณฺโณ ภควนฺตํ
ทสฺสณาย อุปฺสงฺกมิตฺตุ ฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ วสุตฺถํ วุตฺถา เตมาสจฺเจยฺน
เสนาสณฺโณ สํสาเมตฺวา ปตฺตจิวฺรมาทาย เยฺน เวสาลี เตนฺอุปฺสงฺกมิตฺตุ ๒
อนฺุปฺพุเพน เยฺน เวสาลี มหาวนฺํ กุฎฺฐาคารสาธา เยฺน ภควา
เตนฺอุปฺสงฺกมิตฺตุ อุปฺสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมณฺตํ
นิตฺตีทิสฺสุ ฯ เตน โข ปน สมเยน ทิสาสฺสุ วสุตฺถํ วุตฺถา ภิกฺขุ กิสา
โหนตฺติ ลูฆา ทุพฺพณฺณา อุปฺปณฺณทุปฺปณฺณทุกฺขาธา ธมฺมนิสฺสนฺตคคตฺตา ฯ
วคฺคฺมุทาทิรียา ปน ภิกฺขุ วณฺณวณฺโโต โหนตฺติ ปีนินฺทริยา
ปสนฺนมุขวณฺณา วิปฺปสนฺนจฺฉวิวณฺณา ฯ อาจิณฺณํ โข ปเนตฺติ
พฺพุทฺธานํ ภควนฺตฺตานํ อากนฺตฺตฺเกหิ ภิกฺขุหิ สทฺธิ ปฏฺฐิสฺสมฺโหมทิตฺตุ ฯ
อถโฆ ภควา วคฺคฺมุทาทิรียเ ภิกฺขุ เอตทโวจ กจฺจิ ภิกฺขเว
ขมฺนียํ กจฺจิ ยานฺนียํ กจฺจิ สมคฺคา สมฺโหมทฺมานา อวิวทฺมานา
ผาสฺสุกํ วสุตฺถํ วสิตฺถน น จ ปิณฺฑทฺเกน กิลมิตฺถาติ ฯ ขมฺนียํ ภควา
ยานฺนียํ ภควา สมคฺคา จ มยฺ ภนฺเต สมฺโหมทฺมานา อวิวทฺมานา
ผาสฺสุกํ วสุตฺถํ วสิมฺหา น จ ปิณฺฑทฺเกน กิลมิมฺหาติ ฯ ชานนฺตฺตาปี
ตถาคตา ปุจฺฉนฺตฺติ ชานนฺตฺตาปี น ปุจฺฉนฺตฺติ กาลํ วิทิตฺวา ปุจฺฉนฺตฺติ
กาลํ วิทิตฺวา น ปุจฺฉนฺตฺติ อนตฺถสฺสยฺหิตํ ตถาคตา ปุจฺฉนฺตฺติ โน
อนตฺถสฺสยฺหิตํ อนตฺถสฺสยฺหิตเ เสตฺถมาโต ตถาคตฺตานํ ฯ ทฺวิหากาเรหิ
๑ ม. วณฺณวา ฯ เอวฺมฺปรีปี ฯ ๒ ม. เตน ปกฺกมิตฺตุ ฯ

พุทฺธา ภควนฺโต ภิกฺขุ ปฏฺิพฺพจฺจนฺติ ชมฺมํ วา เทเสสฺสาม
สาวกานํ วา สิกฺขาปทํ ปญฺญาเปสฺสามาติฯ อถโฆ ภควา วคฺค
มฺหาตีริเย ภิกฺขุ เอตทโวจ ยถากถํ ปน ตฺเมห ภิกฺขเว สมคฺคา
สมฺโมทมานา อวิวทมานา ฬาสฺกํ วสฺสํ วสฺสิตฺถ น จ ปิณฺฑทเกน
กิลมิตฺถาติฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะยฺสุฯ
กจฺจึ ปน โว ภิกฺขเว ภูตฺนฺติฯ ภูตํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม ตฺเมห ภิกฺขเว อุตฺรสฺส การณา คิหิณํ อญฺญมญฺญสฺส
อฺตุตฺตริมฺนุสฺสชมฺมสฺส วณฺณํ ภาสิสฺสถ เนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทายฯเปฯ เหวลฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อฺทฺทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อนุปสมฺปนฺนสฺส อฺตุตฺตริ-
มฺนุสฺสชมฺมํ อารโจะยฺย ภูตฺสฺมี ปาจิตฺตियนฺติฯ

[๓๐๖] โย ปนาติ ยาทิโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อยํ
อิมสฺมี อตฺถเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ อนุปสมฺปนฺโน นาม ภิกฺขุญฺจ
ภิกฺขุณฺนิญฺจ จเปตฺวา อวเสโส อนุปสมฺปนฺโน นามฯ

[๓๐๗] อฺตุตฺตริมฺนุสฺสชมฺโม นาม ฌานํ วิโมกฺโข สมาริ
สมาปตฺติ ฌานทสฺสนํ มคฺคภาวนา ผลสจฺจิกิริยา กิเลสปฺปหานํ
วินีวรณฺตา จิตฺตสฺส สฺลยฺภาคาเร อภิริติฯ

[๓๐๘] ฌานนฺติ ปจฺมํ ฌานํ ทฺตฺติยํ ฌานํ ตตฺติยํ ฌานํ จตฺตฺถํ
ฌานํฯ วิโมกฺโขติ สฺลยฺโต วิโมกฺโข อนิมิตฺโต วิโมกฺโข
อปฺปณฺหิตो วิโมกฺโขฯ สมาริติ สฺลยฺโต สมาริ อนิมิตฺโต สมาริ

อปรุณฺหิตโต สมาธิฯ สมาปตฺตํ สุลฺลตา สมาปตฺติ อนิมิตฺตา
สมาปตฺติ อปรุณฺหิตา สมาปตฺติฯ ฅาณนฺติ ๑ ติสฺโส วิชฺชาฯ
มคฺคภาวนาติ จตฺตาโร สติปฺญฺจานา จตฺตาโร สมฺมปฺปชานา
จตฺตาโร อิทฺธิปาทา ปญฺจินฺทฺรียานิ ปญฺจ พฺลานิ สตฺต โพชฺฌนฺคา
อริโย อฏฺฐงฺกโก มคฺโคฯ ผลสจฺฉิกริยาติ โสตาปตฺติผลสฺส
สจฺฉิกริยา สกทาคามิผลสฺส สจฺฉิกริยา อนาคามิผลสฺส สจฺฉิกริยา
อรหตฺตผลสฺส สจฺฉิกริยาฯ กิเลสปฺปหานนฺติ รากสฺส ปหานํ
โทสสฺส ปหานํ โมหสฺส ปหานํฯ วินีวรณฺตา จิตฺตสฺสาติ รากา
จิตฺตสฺส ๒ วินีวรณฺตา โทสา จิตฺตสฺส ๓ วินีวรณฺตา โมหา จิตฺตสฺส ๔
วินีวรณฺตาฯ สุลฺลภาคารอ อภิรตฺติติ ปจฺเมเน ฅาเนเน สุลฺลภาคาร
อภิรตฺติ ทฺติเยเน ฅาเนเน สุลฺลภาคาร อภิรตฺติ ตฺติเยเน ฅาเนเน
สุลฺลภาคาร อภิรตฺติ จตฺตฺเถเน ฅาเนเน สุลฺลภาคาร อภิรตฺติฯ

[๓๐๕] อารุเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺม ฅานํ สมาปชฺชินฺติ
ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ อารุเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส
ปจฺม ฅานํ สมาปชฺชามิติ ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ
อารุเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺม ฅานํ สมาปนฺโนติ
ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ อารุเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส
ปจฺมสฺส ฅานสฺส ลาภิมฺหิตี ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ
อารุเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺมสฺส ฅานสฺส วสฺมิมฺหิตี ภณฺนตฺสฺส
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ อารุเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส

๑ ม. ฅาณทฺสฺสนนฺติฯ ๒-๓-๔ ม. จิตฺตํฯ

ปจัม ฌานํ สจฺจิกตํ มยาติ ภณฺนตฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๐] อารโหเยยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ทฺติยํ ฌานํ ตตฺถิยํ
ฌานํ จตฺตถํ ฌานํ สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน จตฺตถสฺส
ฌานสฺส ลากิมฺหิ วสิมฺหิ จตฺตถํ ฌานํ สจฺจิกตํ มยาติ ภณฺนตฺตสฺส
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๑] อารโหเยยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส สฺลลฺลตํ วิโมกฺขํ
อนิมิตฺตํ วิโมกฺขํ อปฺปณฺหิตํ วิโมกฺขํ สฺลลฺลตํ สฺมาธี อนิมิตฺตํ
สฺมาธี อปฺปณฺหิตํ สฺมาธี สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน
อปฺปณฺหิตสฺส สฺมาธิสฺส ลากิมฺหิ วสิมฺหิ อปฺปณฺหิตอ สฺมาธิ
สจฺจิกโต มยาติ ภณฺนตฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๒] อารโหเยยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส สฺลลฺลตํ สฺมาปตฺตี
อนิมิตฺตํ สฺมาปตฺตี อปฺปณฺหิตํ สฺมาปตฺตี สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ
สฺมาปนฺโน อปฺปณฺหิตาย สฺมาปตฺติยา ลากิมฺหิ วสิมฺหิ อปฺปณฺหิตา
สฺมาปตฺติ สจฺจิกตา มยาติ ภณฺนตฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๓] อารโหเยยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ติสฺโส วิชฺชา สฺมาปชฺชี่
สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ติสฺสนนฺํ วิชฺชานํ ลากิมฺหิ วสิมฺหิ
ติสฺโส วิชฺชา สจฺจิกตา มยาติ ภณฺนตฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๔] อารโหเยยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส จตฺตารอ สติปฺภฺจฺจาน
จตฺตารอ สฺมมฺปฺปชฺชาน จตฺตารอ อิทฺธิปาเท สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ
สฺมาปนฺโน จตฺตุนฺํ อิทฺธิปาทานํ ลากิมฺหิ วสิมฺหิ จตฺตารอ

อิทธิปาทา สจฺฉิกตา มยาติ ภณฺนตฺตฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๕] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปญฺจินฺทฺริยานิ ปญฺจ
พลานิ สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ปญฺจนฺนํ พฺลानํ
ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ ปญฺจ พฺลานิ สจฺฉิกตานิ มยาติ ภณฺนตฺตฺส
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๖] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส สตฺต โปชฺฌงฺเก
สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน สตฺตนฺนํ โปชฺฌงฺกานํ ลาภิมฺหิ
วสฺมิหิ สตฺต โปชฺฌงฺกา สจฺฉิกตา มยาติ ภณฺนตฺตฺส อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๗] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ
สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน อริยสฺส อฏฺฐงฺกิกสฺส มคฺคสฺส
ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ อริโย อฏฺฐงฺกิโก มคฺโค สจฺฉิกโต มยาติ
ภณฺนตฺตฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๘] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส โสตาปตฺติผลํ สกทาคามิผลํ
อนาคามิผลํ อรหตฺตผลํ ๑ สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน
อรหตฺตผลสฺส ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ อรหตฺตผลํ สจฺฉิกตํ มยาติ
ภณฺนตฺตฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๙] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ราโค เม จตฺโต โทโส
เม จตฺโต โมโห เม จตฺโต วนฺโต มุตฺโต ปหีนฺโน ปฏฺฐินฺสฺสญฺโจ
๑ ม. ยฺ. อรหตฺตํ ฯ เอวมฺหิเสสฺส ปเทสฺส ฯ

อุกฺเขฎฺติโต สมฺกฺเขฎฺติโตติ ภาณนฺตสฺส อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๒๐] อาโรเจยฺยาติ อนุปฺสมฺปนฺนสฺส รากา เม จิตฺตํ วินีวรณํ
โทสา เม จิตฺตํ วินีวรณํ โมหา เม จิตฺตํ วินีวรณนฺติ ภาณนฺตสฺส
อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๒๑] อาโรเจยฺยาติ อนุปฺสมฺปนฺนสฺส สฺสฺสฺสฺสฺสฺส ปจฺมํ ฌานํ
ทฺทียํ ฌานํ ตฺทียํ ฌานํ จตฺตํ ฌานํ สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ
สฺมาปฺนฺโน สฺสฺสฺสฺสฺส จตฺตํ ฌานํ สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ
สฺสฺสฺสฺสฺส จตฺตํ ฌานํ สจฺจํ มยาติ ภาณนฺตสฺส อปฺตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๒๒] อาโรเจยฺยาติ อนุปฺสมฺปนฺนสฺส ปจฺมญฺจ ฌานํ ทฺทียญฺจ
ฌานํ สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปฺนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส
ทฺทียสฺส จ ฌานสฺส สจฺจํ มยาติ ภาณนฺตสฺส อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อาโรเจยฺยาติ อนุปฺสมฺปนฺนสฺส ปจฺมญฺจ ฌานํ ตฺทียญฺจ ฌานํ
ฯเปฯ ปจฺมญฺจ ฌานํ จตฺตญฺจ ฌานํ สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ
สฺมาปฺนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส จตฺตํ ฌานํ สจฺจํ มยาติ
ภาณนฺตสฺส อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๒๓] อาโรเจยฺยาติ อนุปฺสมฺปนฺนสฺส ปจฺมญฺจ ฌานํ
สฺสฺสฺสฺสฺส วิโมกฺขํ อนิมิตฺตญฺจ วิโมกฺขํ อปฺปณฺนิตญฺจ วิโมกฺขํ

สุญฺตตฺตจฺ สมารึ อนิมิตฺตตฺตจฺ สมารึ อปฺปณฺหิตตฺตจฺ สมารึ
สมาปชฺชึ สมာปชฺชามิ สมာปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส
อปฺปณฺหิตสฺส จ สมาริสฺส ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมตฺตจฺ ฌานํ
อปฺปณฺหิตํ จ สมาริ สจฺจิกิตฺตํ มยาติ ภาณนฺตสฺส อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๒๔] อาโรเจยฺยาติ อนุสฺมปฺนฺนสฺส ปจฺมตฺตจฺ ฌานํ
สุญฺตตฺตจฺ สมာปตฺตี อนิมิตฺตตฺตจฺ สมာปตฺตี อปฺปณฺหิตตฺตจฺ
สมาปตฺตี สมာปชฺชึ สมာปชฺชามิ สมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ
ฌานสฺส อปฺปณฺหิตาย จ สมာปตฺติยา ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมตฺตจฺ
ฌานํ อปฺปณฺหิตา จ สมาปตฺติ สจฺจิกิตฺตา มยาติ ภาณนฺตสฺส
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๒๕] อาโรเจยฺยาติ อนุสฺมปฺนฺนสฺส ปจฺมตฺตจฺ ฌานํ ติสฺโส
จ วิชฺชา สมာปชฺชึ สมာปชฺชามิ สมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส
ติสฺสนฺนตฺตจฺ วิชฺชานํ ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมตฺตจฺ ฌานํ ติสฺโส
จ วิชฺชา สจฺจิกิตฺตา มยาติ ภาณนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๒๖] อาโรเจยฺยาติ อนุสฺมปฺนฺนสฺส ปจฺมตฺตจฺ ฌานํ
จตฺตารอ จ สติปฏฺฐาเน จตฺตารอ จ สมนฺนปฺปชานเน จตฺตารอ จ
อิทฺธิปาเท สมာปชฺชึ สมာปชฺชามิ สมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส
จตฺตุนฺนตฺตจฺ อิทฺธิปาทานํ ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมตฺตจฺ ฌานํ จตฺตารอ
จ อิทฺธิปาธา สจฺจิกิตฺตา มยาติ ภาณนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๒๓] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฌานํ ปญฺจ
จ อินฺทฺริยานิ ปญฺจ จ พฺลานิ สฺมาปชฺซี สฺมาปชฺชามิ สฺมาปฺนฺโน
ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส ปญฺจนฺนณฺจ พฺลานํ ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ
ปจฺมณฺจ ฌานํ ปญฺจ จ พฺลานิ สจฺฉิกตานิ มยาติ ภณฺนตฺสฺส
อาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๒๔] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฌานํ สฺตฺต
จ โปชฺฌณฺเศ สฺมาปชฺซี สฺมาปชฺชามิ สฺมาปฺนฺโน ปจฺมสฺส จ
ฌานสฺส สฺตฺตฺนฺนณฺจ โปชฺฌณฺคานํ ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมณฺจ
ฌานํ สฺตฺต จ โปชฺฌณฺกา สจฺฉิกตา มยาติ ภณฺนตฺสฺส อาปฺตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๒๕] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฌานํ
อริยณฺจ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ สฺมาปชฺซี สฺมาปชฺชามิ สฺมาปฺนฺโน
ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส อริยสฺส จ อฏฺฐงฺกิกสฺส มคฺคสฺส ตาภิมฺหิ
วสิมฺหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ อริโย จ อฏฺฐงฺกิกโก มคฺโค สจฺฉิกโต
มยาติ ภณฺนตฺสฺส อาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๓๐] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฌานํ โสตา-
ปฺตฺติผลณฺจ สกทาคามิผลณฺจ อนาคามิผลณฺจ อรหตฺตผลณฺจ
สฺมาปชฺซี สฺมาปชฺชามิ สฺมาปฺนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส อรหตฺต-
ผลสฺส จ ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ อรหตฺตผลณฺจ
สจฺฉิกตํ มยาติ ภณฺนตฺสฺส อาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๓๑] อารโหเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฌานํ สฺมา-
ปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ราโค จ เม จตุโต โทโส จ เม
จตุโต โมโห จ เม จตุโต วนฺโต มุตฺโต ปหิโน ปฏินิสฺสญฺโจ
อุกฺเขฎฺฐิโต สฺมกฺเขฎฺฐิโตติ ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๓๒] อารโหเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฌานํ สฺมาปชฺชี่
สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน รากา จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ
โทสา จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ โมหา จ เม จิตฺตํ วินีวรณฺนติ
ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๓๓] อารโหเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ทฺติยณฺจ ฌานํ ตฺติยณฺจ
ฌานํ ฯเปฯ ทฺติยณฺจ ฌานํ จตุตฺถณฺจ ฌานํ สฺมาปชฺชี่
สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ทฺติยสฺส จ ฌานสฺส จตุตฺถสฺส จ
ฌานสฺส ลากิมฺหิ วสิมฺหิ ทฺติยณฺจ ฌานํ จตุตฺถณฺจ ฌานํ
สจฺฉิกตํ มยาติ ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อารโหเจยฺยาติ
อนุปสมฺปนฺนสฺส ทฺติยณฺจ ฌานํ ฯเปฯ โมหา จ เม จิตฺตํ
วินีวรณฺนติ ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อารโหเจยฺยาติ
อนุปสมฺปนฺนสฺส ทฺติยณฺจ ฌานํ ปจฺมณฺจ ฌานํ สฺมาปชฺชี่
สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ทฺติยสฺส จ ฌานสฺส ปจฺมสฺส จ
ฌานสฺส ลากิมฺหิ วสิมฺหิ ทฺติยณฺจ ฌานํ ปจฺมณฺจ ฌานํ
สจฺฉิกตํ มยาติ ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯเปฯ
อารโหเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส โมหา จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ ปจฺมณฺจ

ฉานํ สมาปชฺชี่ สมาปชฺชามิ สมาปนฺโน โมหา จ เม จิตฺตํ
วินีวรณํ ปจฺมสฺส จ ฉานสฺส ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ โมหา จ
เม จิตฺตํ วินีวรณํ ปจฺมณฺจ ฉานํ สจฺจนิกตํ มยาติ ภณฺนตฺสฺส
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯเปฯ อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส
โมหา จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ โทสา จ เม จิตฺตํ วินีวรณฺนติ
ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๓๔] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฉานํ
ทฺตियณฺจ ฉานํ ตตฺตियณฺจ ฉานํ จตฺตณฺจ ฉานํ สฺสณฺจ
วิโมกฺขํ อนิมิตฺตณฺจ วิโมกฺขํ อปฺปณฺนิตฺตณฺจ วิโมกฺขํ สฺสณฺจ
สมาธิ อนิมิตฺตณฺจ สมาธิ อปฺปณฺนิตฺตณฺจ สมาธิ สฺสณฺจ
สมาปตฺตี อนิมิตฺตณฺจ สมาปตฺตี อปฺปณฺนิตฺตณฺจ สมาปตฺตี ติสฺโส
จ วิชฺชา จตฺตารो จ สติปญฺ्ञาเน จตฺตารो จ สมฺมปฺปชฺชาน
จตฺตารो จ อิทฺธิปาเท ปณฺจ จ อินฺทฺริยานิ ปณฺจ จ พฺลานิ
สจฺจ จ โพชฺฌณฺเจ อริยณฺจ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ โสตาปตฺติผลณฺจ
สททาคามิผลณฺจ อนาคตผลณฺจ อรหตฺตผลณฺจ สมาปชฺชี่ ฯเปฯ
ราโค จ เม จตฺโต โทโส จ เม จตฺโต โมโห จ เม จตฺโต
วนฺโต มุตฺโต ปหิโน ปญฺ्ञิสฺสญฺ्ञโ จ อุกฺเขญฺญิตฺโต สมฺกฺเขญฺญิตฺโต รากา
จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ โทสา จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ โมหา จ
เม จิตฺตํ วินีวรณฺนติ ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๓๕] อาโรเจยฺยาติ อนุปสมฺปนฺนสฺส ปจฺม ฉานํ

สมาปชฺชินฺติ วตฺตกาโม ทฺติยํ ฌานํ สมาปชฺชินฺติ ภณฺนตฺตส
ปฏฺวิฆานนฺตสฺส อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส นปฺปฏฺวิฆานนฺตสฺส อापตฺติ
ทฺกกฺกสฺส ฯ อารโหเยยฺยาติ อนุปสฺมปฺนฺนสฺส ปจฺมํ ฌานํ สมาปชฺชินฺติ
วตฺตกาโม ตฺติยํ ฌานํ จตฺตํ ฌานํ สฺลลฺลตํ
วิโมกฺขํ อนิมิตฺตํ วิโมกฺขํ อปฺปณฺนิหิตํ วิโมกฺขํ สฺลลฺลตํ สฺมาธิ
อนิมิตฺตํ สฺมาธิ อปฺปณฺนิหิตํ สฺมาธิ สฺลลฺลตํ สฺมาปตฺตี อนิมิตฺตํ
สฺมาปตฺตี อปฺปณฺนิหิตํ สฺมาปตฺตี ติสฺโส วิชฺชา จตฺตารโ สติปฏฺจฺจฺจฺจ
จตฺตารโ สฺมมปฺปชฺชาน จตฺตารโ อิทฺธิปาทะ ปณฺจอินฺทฺริยฺยานิ
ปณฺจ พฺลานิ สตฺต โภชฺณงฺเก อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ โสตาปตฺติผลํ
สกฺทากามิผลํ อนาคตฺตผลํ สฺมาปชฺชี ราโค
เม จตฺโต โทโส เม จตฺโต โมโห เม จตฺโต วนฺโต
มฺจฺจโต ปหิโน ปฏฺนิสฺสฏฺโฐ อุกฺเขฏฺโต สฺมกฺเขฏฺโต รากา เม
จิตฺตํ วินีวรณฺํ โทสา เม จิตฺตํ วินีวรณฺํ โมหา เม จิตฺตํ
วินีวรณฺฺนฺติ ภณฺนตฺตสฺส ปฏฺวิฆานนฺตสฺส อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส
นปฺปฏฺวิฆานนฺตสฺส อापตฺติ ทฺกกฺกสฺส ฯ

[๓๓๖] อารโหเยยฺยาติ อนุปสฺมปฺนฺนสฺส ทฺติยํ ฌานํ สมาปชฺชินฺติ
วตฺตกาโม ฯเปฯ โมหา เม จิตฺตํ วินีวรณฺฺนฺติ
ภณฺนตฺตสฺส ปฏฺวิฆานนฺตสฺส อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส นปฺปฏฺวิ-
ฆานนฺตสฺส อापตฺติ ทฺกกฺกสฺส ฯ อารโหเยยฺยาติ อนุปสฺมปฺนฺนสฺส
ทฺติยํ ฌานํ สมาปชฺชินฺติ วตฺตกาโม ปจฺมํ ฌานํ สมาปชฺชินฺติ

ภณฺตสฺส ปฏฺวีชานนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส นปฺปฏฺวีชานนฺตสฺส
อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯเปฯ อาโรเจยฺยาติ อนุปฺตมฺปนฺนสฺส
โมหา เม จิตฺตํ วนีวรณฺนฺติ วตฺตกาโม ปจฺมํ ฌานํ
สฺมาปชฺชินฺติ ภณฺตสฺส ปฏฺวีชานนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส
นปฺปฏฺวีชานนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯเปฯ อาโรเจยฺยาติ
อนุปฺตมฺปนฺนสฺส โมหา เม จิตฺตํ วนีวรณฺนฺติ วตฺตกาโม โทสา
เม จิตฺตํ วนีวรณฺนฺติ ภณฺตสฺส ปฏฺวีชานนฺตสฺส อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส นปฺปฏฺวีชานนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ อาโรเจยฺยาติ
อนุปฺตมฺปนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฌานํ ทุตฺตยณฺจ ฌานํ ตตฺตยณฺจ
ฌานํ จตฺตตฺถณฺจ ฌานํ ฯเปฯ โทสา เม จิตฺตํ วนีวรณฺนฺติ
วตฺตกาโม โมหา เม จิตฺตํ วนีวรณฺนฺติ ภณฺตสฺส
ปฏฺวีชานนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส นปฺปฏฺวีชานนฺตสฺส
อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ

[๓๓๓] อาโรเจยฺยาติ อนุปฺตมฺปนฺนสฺส ทุตฺตยณฺจ ฌานํ ตตฺตยณฺจ
ฌานํ จตฺตตฺถณฺจ ฌานํ ฯเปฯ โมหา จ เม จิตฺตํ วนีวรณฺนฺติ
วตฺตกาโม ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชฺชินฺติ ภณฺตสฺส ปฏฺวีชานนฺตสฺส
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส นปฺปฏฺวีชานนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ

[๓๓๔] อาโรเจยฺยาติ อนุปฺตมฺปนฺนสฺส โย เต วิหารเ วลี
โส ภิกฺขุ ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชฺชิ สฺมาปชฺชติ สฺมาปนฺโน โส

ภิกขุ ปจรมสฺส ฆานสฺส ลากิ วสี เตน ภิกขุณา ปจรม ฆานัน
สจฺฉิกตฺตุนฺติ ภณฺนตฺตสฺส อาปตฺติ ทฺตฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อาโรเจยฺยติ
อนุปสมฺปนฺนสฺส โย เต วิหารเ วสี โส ภิกขุ ทฺตฺติย ฆานัน
ตฺตฺติย ฆานัน จตฺตถฺถ ฆานัน สฺมาปชฺชติ สฺมาปชฺชติ สฺมาปนฺโน โส
ภิกขุ จตฺตถฺถสฺส ฆานสฺส ลากิ วสี เตน ภิกขุณา จตฺตถฺถ
ฆานัน สจฺฉิกตฺตุนฺติ ภณฺนตฺตสฺส อาปตฺติ ทฺตฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อาโรเจยฺยติ
อนุปสมฺปนฺนสฺส โย เต วิหารเ วสี โส ภิกขุ สฺลลลล
วิโมกฺขํ อนิมิตฺตํ วิโมกฺขํ อปฺปณฺนิหิตํ วิโมกฺขํ สฺลลลล สฺมาธิ
อนิมิตฺตํ สฺมาธิ อปฺปณฺนิหิตํ สฺมาธิ สฺมาปชฺชติ สฺมาปชฺชติ สฺมาปนฺโน
โส ภิกขุ อปฺปณฺนิหิตสฺส สฺมาธิสฺส ลากิ วสี เตน ภิกขุณา
อปฺปณฺนิหิต สฺมาธิ สจฺฉิกตฺตุนฺติ ภณฺนตฺตสฺส อาปตฺติ ทฺตฺกฺกฺกฺสฺส ฯ
อาโรเจยฺยติ อนุปสมฺปนฺนสฺส โย เต วิหารเ วสี โส ภิกขุ
สฺลลลล สฺมาปตฺติ อนิมิตฺตํ สฺมาปตฺติ อปฺปณฺนิหิตํ สฺมาปตฺติ
ติสฺโส วิชฺชา จตฺตารอ สติปญฺจานเ จตฺตารอ สฺมมฺปฺปชานเ
จตฺตารอ อธิฐิปาเท ปญฺจินฺทริยานิ ปญฺจ พลานิ สตฺต โพชฺฌนฺเค
อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มกฺคํ โสตาปตฺติผลํ สกทาคามิผลํ อนาคามิผลํ
อรหตฺตผลํ สฺมาปชฺชติ ฯ เปฯ ตสฺส ภิกขุโน ราโค จตฺโต โทโส
จตฺโต โมโห จตฺโต วนฺโต มุตฺโต ปหิโน ปญฺนิสฺสฏฺโจ อุกฺเขฎฺติโต
สมฺกฺเขฎฺติโต ตสฺส ภิกขุโน รากา จิตฺตํ วินีวรณฺํ โทสา จิตฺตํ
วินีวรณฺํ โมหา จิตฺตํ วินีวรณฺฺนติ ภณฺนตฺตสฺส อาปตฺติ ทฺตฺกฺกฺกฺสฺส ฯ

อาโรเจยยาติ อนุปสมปนฺนสฺส โย เต วิหารเ วสี โส ภิกฺขุ
สุญฺณาการเ ปจฺมํ ฌานํ ทุตฺติยํ ฌานํ ตตฺติยํ ฌานํ จตฺตถํ ฌานํ
สมาปชฺชชิตฺติ สมาปชฺชชิตฺติ สมาปนฺโน โส ภิกฺขุ สุญฺณาการเ จตฺตถสฺส
ฌานสฺส ลาภี วสี เตน ภิกฺขุณา สุญฺณาการเ จตฺตถํ ฌานํ
สจฺจนิคตฺนฺตติ ภาณนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาโรเจยยาติ อนุป-
สมปนฺนสฺส โย เต วิหารํ ปรีกฺขชฺชิตฺติ โย เต จีวรํ ปรีกฺขชฺชิตฺติ
โย เต ปิณฺฑปาตํ ปรีกฺขชฺชิตฺติ โย เต เสนาสนํ ปรีกฺขชฺชิตฺติ โย
เต คิลานปจฺจยเภสชฺชปรีกฺขชฺชิตฺติ ปรีกฺขชฺชิตฺติ โส ภิกฺขุ สุญฺณา-
การเ จตฺตถํ ฌานํ สมาปชฺชชิตฺติ สมาปชฺชชิตฺติ สมาปนฺโน โส ภิกฺขุ
สุญฺณาการเ จตฺตถสฺส ฌานสฺส ลาภี วสี เตน ภิกฺขุณา สุญฺณาการเ
จตฺตถํ ฌานํ สจฺจนิคตฺนฺตติ ภาณนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๓๓๕] อาโรเจยยาติ อนุปสมปนฺนสฺส เยน เต วิหาโร
ปรีกฺขชฺชิตฺติ เยน เต จีวรํ ปรีกฺขชฺชิตฺติ เยน เต ปิณฺฑปาโต
ปรีกฺขชฺชิตฺติ เยน เต เสนาสนํ ปรีกฺขชฺชิตฺติ เยน เต คิลานปจฺจย-
เภสชฺชปรีกฺขาโร ปรีกฺขชฺชิตฺติ โส ภิกฺขุ สุญฺณาการเ จตฺตถํ ฌานํ
สมาปชฺชชิตฺติ สมาปชฺชชิตฺติ สมาปนฺโน โส ภิกฺขุ สุญฺณาการเ จตฺตถสฺส
ฌานสฺส ลาภี วสี เตน ภิกฺขุณา สุญฺณาการเ จตฺตถํ ฌานํ
สจฺจนิคตฺนฺตติ ภาณนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๓๔๐] อาโรเจยยาติ อนุปสมปนฺนสฺส ยํ ตํ อากมฺม
วิหารํ อทาสี จีวรํ ปิณฺฑปาตํ เสนาสนํ คิลานปจฺจยเภสชฺช-

ปริกขาริ อทาสิ โส ภิกขุ สุญญาคารเ จตุตถัง ฆานัง สmapชช
ฯเปฯ เตน ภิกขุณา สุญญาคารเ จตุตถัง ฆานัง สจจนิกตนติ
ภณนตสฺส อापตติ ทุกกฏสฺส ฯ

[๓๔๑] อนापตติ อุปสมฺปนฺนสฺส ภูตัง อาโรเจสิ อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ
อฏฺฐมสฺสิกขาปํ นิฏฺฐิตัง ฯ

นวมสิกขาปทํ

[๓๔๒] เตน สมเยน พุทุโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต ฉพฺพคฺคิเยหิ ภิกฺขุหิ สทฺธิ ภาณฺทนกโต
โหติฯ โส สลฺยเจตฺนิกํ สุกฺกวิสสุจฺจํ อปตฺตํ ๑ อปชฺชิตฺวา สงฺฆํ
ตสฺสา อปตฺตติยา ปริวาลํ ยาจิฯ ตสฺส สงฺโฆ ตสฺสา อปตฺตติยา
ปริวาลํ อทาสิฯ เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยํ อลฺลนฺตรสฺส
ปฺกสฺส สงฺฆมตฺตํ โหติฯ โส ปริวสนฺโต ภตฺตคฺเค อาสนปริยนฺเต
นีสิตฺติฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เต อุปาสเก เอตทโวจฺจุ
เอโส อวฺโส อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต ตุมหากํ สมฺภาวิโต
กฺลุปโก เยเนว หตฺถเนน สทฺธาเทยฺยํ ภูชฺติ เตเนว หตฺถเนน
อุปกกมิตฺวา อสุจํ โมเจติ โส สลฺยเจตฺนิกํ สุกฺกวิสสุจฺจํ อปตฺตํ
อปชฺชิตฺวา สงฺฆํ ตสฺสา อปตฺตติยา ปริวาลํ ยาจิ ตสฺส สงฺโฆ
ตสฺสา อปตฺตติยา ปริวาลํ อทาสิ โส ปริวสนฺโต อาสนปริยนฺเต
นีสินฺโนติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส
ทฺฐจฺจุลฺลํ อปตฺตํ อนุปสมฺปนฺนสฺส อโรเจสฺสนฺตํติฯ อถ โข เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสุฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห
ภิกฺขเว ภิกฺขุสฺส ทฺฐจฺจุลฺลํ อปตฺตํ อนุปสมฺปนฺนสฺส อโรเจถาติฯ
๑ ย. สุกฺกวิสสุจฺจํ อปตฺตํ

สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา ถมฺหิ นาม ตุมฺเห
โมฆปุริสา ภิกฺขุสฺส ทฺฐจฺจุลฺลํ อาปตฺตี อนุปสมฺปนฺนสฺส อาโรเจสฺสถ
เนตฺติ โมฆปุริสา อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เหาณฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส
ทฺฐจฺจุลฺลํ อาปตฺตี อนุปสมฺปนฺนสฺส อาโรเจยฺย อณฺเฏ
ภิกฺขุสมฺมตฺติยา ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๓๔๓] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อຍ
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุสฺสชาติ อณฺเฏสฺส ภิกฺขุสฺส ฯ
ทฺฐจฺจุลฺลา นาม อาปตฺติ จตฺตารี จ ปาราชิกานิ เทรส จ
สงฺฆาทิสฺเสสา ฯ อนุปสมฺปนฺโน นาม ภิกฺขุณฺจ ภิกฺขุณฺจ จเปตฺวา
อวเสสฺ อนุปสมฺปนฺโน นาม ฯ อาโรเจยฺยติ อาโรเจติ ๑ อิตฺถิยา
วา ปุริสฺสฺส วา ทฺฐจฺจุลฺลํ วา ปพฺพชิตฺสฺส วา ฯ อณฺเฏ
ภิกฺขุสมฺมตฺติยาติ จเปตฺวา ภิกฺขุสมฺมตฺติ ฯ

[๓๔๔] อตฺถิ ภิกฺขุสมฺมตฺติ อาปตฺติปริยฺนฺตา น กุลปริยฺนฺตา
อตฺถิ ภิกฺขุสมฺมตฺติ กุลปริยฺนฺตา น อาปตฺติปริยฺนฺตา อตฺถิ
ภิกฺขุสมฺมตฺติ อาปตฺติปริยฺนฺตา จ กุลปริยฺนฺตา จ อตฺถิ ภิกฺขุสมฺมตฺติ
เนว อาปตฺติปริยฺนฺตา น กุลปริยฺนฺตา ฯ อาปตฺติปริยฺนฺตา นาม
อาปตฺติโย ปริกฺคหิตาโย โหนฺติ เอตฺตกาหิ อาปตฺติหิ
อาโรเจตฺตฺวาติ ฯ กุลปริยฺนฺตา นาม กุลานิ ปริกฺคหิตานิ โหนฺติ เอตฺตเกสฺ
กุลเสสฺ อาโรเจตฺตฺวาติ ฯ อาปตฺติปริยฺนฺตา จ กุลปริยฺนฺตา จ นาม
๑ ม. อาโรเจยฺย ฯ

อาปตฺติโย จ ปริศฺคหิตาโย โหนฺติ กุลานิ จ ปริศฺคหิตานิ โหนฺติ
เอตฺตกาหิ อาปตฺตีหิ เอตฺตเกสุ กุเลสฺ อารโจะตฺพุโพติ ฯ เนว
อาปตฺติปริยฺนตา น กุลปริยฺนตา นาม อาปตฺติโย จ อปริศฺคหิตาโย
โหนฺติ กุลานิ จ อปริศฺคหิตานิ โหนฺติ เอตฺตกาหิ อาปตฺตีหิ
เอตฺตเกสุ กุเลสฺ อารโจะตฺพุโพติ ฯ

[๓๔๕] อาปตฺติปริยฺนเต ยา อาปตฺติโย ปริศฺคหิตาโย โหนฺติ
ตา อาปตฺติโย จเปตฺวา อณฺณาหิ อาปตฺตีหิ อารโจะติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ กุลปริยฺนเต ยานิ กุลานิ ปริศฺคหิตานิ โหนฺติ
ตานิ กุลานิ จเปตฺวา อณฺเณสุ กุเลสฺ อารโจะติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ อาปตฺติปริยฺนเต จ กุลปริยฺนเต จ ยา อาปตฺติโย
ปริศฺคหิตาโย โหนฺติ ตา อาปตฺติโย จเปตฺวา ยานิ กุลานิ
ปริศฺคหิตานิ โหนฺติ ตานิ กุลานิ จเปตฺวา อณฺณาหิ อาปตฺตีหิ
อณฺเณสุ กุเลสฺ อารโจะติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ เนว
อาปตฺติปริยฺนเต น กุลปริยฺนเต อนาปตฺติ ฯ

[๓๔๖] ทฺฏฺฐุจฺจลา ย อาปตฺติยา ทฺฏฺฐุจฺจลาปตฺติสญฺญิ อฺนุสฺมปฺนฺนสฺส
อารโจะติ อณฺณตฺตร ภิกฺขุสฺมมฺตฺติยา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ
ทฺฏฺฐุจฺจลา ย อาปตฺติยา เวมฺติโก อฺนุสฺมปฺนฺนสฺส อารโจะติ อณฺณตฺตร
ภิกฺขุสฺมมฺตฺติยา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ทฺฏฺฐุจฺจลา ย อาปตฺติยา
อฺนุสฺมปฺนฺนสฺส อารโจะติ อณฺณตฺตร
ภิกฺขุสฺมมฺตฺติยา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๔๗] อทฺฐจฺจุลฺลํ อปตฺตี อโรเจติ อปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ
อนุปตฺมปฺนฺนสฺส ทฺฐจฺจุลฺลํ วา อทฺฐจฺจุลฺลํ วา อชฺฌมาจารํ อโรเจติ
อปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ อทฺฐจฺจุลฺลํ อปตฺติยา ทฺฐจฺจุลฺลํ อปตฺติสฺสณฺณิ
อปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ อทฺฐจฺจุลฺลํ อปตฺติยา เวมฺติโก อปตฺติ
ทฺกฺกฏสฺส ฯ อทฺฐจฺจุลฺลํ อปตฺติยา อทฺฐจฺจุลฺลํ อปตฺติสฺสณฺณิ อปตฺติ
ทฺกฺกฏสฺส ฯ

[๓๔๘] อนापตฺติ วตฺถุ อโรเจติ โน อปตฺตี อปตฺตี
อโรเจติ โน วตฺถุ ภิภฺขุสฺสมฺมตฺติยา อุมฺมตฺตกฺกสฺส อาทิกมฺมิกฺกสฺสชาติ ฯ
นวมฺตฺติกาปํ นิกฺกจฺจํ ฯ

ทสมสิกขาปทํ

[๓๔๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา อาพวียํ วิหรติ อคฺคาพเว
เจตียะ เตน โข ปน สมเยน อาพวิกา ๑ ภิกฺขุ นวกมฺมํ กโรนฺตา
ปจฺวี ขณฺนติปิ ขณาเปณฺติปิ ฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม สมณา สกฺยปฺตฺติยา ปจฺวี ขณฺิสฺสนฺติปิ ขณาเปสฺสนฺติปิ
เอกิณฺทริยํ สมณา สกฺยปฺตฺติยา จีวํ วิเหเจนฺตฺติ ฯ อสฺโสสุ โข
ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจมา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม อาพวิกา ๒ ภิกฺขุ ปจฺวี ขณฺิสฺสนฺติปิ ขณาเปสฺสนฺติปิติ ฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจตุ ฯเป ฯ สจฺจํ
กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ปจฺวี ขณฺธิปิ ขณาเปณฺธิปิติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปฺริสา ปจฺวี
ขณฺิสฺสณฺธิปิ ขณาเปสฺสณฺธิปิ จีวสฺสณฺธิโน หิ โมฆปฺริสา มนุสฺสา
ปจฺวียา เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺทาทย ปสฺนฺนํ
วา ภิกฺขโสภาวาย ฯเป ฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ ปจฺวี ขณฺเยย วา ขณาเปยฺย วา
ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๓๕๐] โย ปนาติ โย ยาถิสฺโส ฯเป ฯ ภิกฺขุติ ฯเป ฯ
อัย อิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ปจฺวี นาม เทว
๑-๒ ม. อาพวิกา ฯ

ปจฺวิโย ชาตา จ ปจฺวี อชาตา จ ปจฺวี ฯ ชาตา นาม ปจฺวี
สุทฺธปปีสุ สุทฺธมตฺติกา อปฺปปาสาณา อปฺปสทฺทชฺรา อปฺปกจฺลา
อปฺปมรฺมพา อปฺปพาลิกา เขญฺยุเยน ปปีสุ ๑ เขญฺยุเยน มตฺติกา
อททฺฒาปี วุจฺจติ ชาตา ปจฺวี ฯ โยปี ปปีสุปฺปญฺโซ วา มตฺติกาปฺปญฺโซ
วา อติเรกจาทูมาลี โอมฺภุโจ อยมฺปี วุจฺจติ ชาตา
ปจฺวี ฯ อชาตา นาม ปจฺวี สุทฺธปาสาณา สุทฺธสทฺทชฺรา สุทฺธกจฺลา
สุทฺธมรฺมพา สุทฺธพาลิกา อปฺปปีสุ อปฺปมตฺติกา เขญฺยุเยน
ปาสาณา เขญฺยุเยน สทฺทชฺรา เขญฺยุเยน กจฺลา เขญฺยุเยน มรฺมพา
เขญฺยุเยน พาลิกา ๒ ททฺฒาปี วุจฺจติ อชาตา ปจฺวี ฯ โยปี
ปปีสุปฺปญฺโซ วา มตฺติกาปฺปญฺโซ วา อุนกจาทูมาลี ๓ โอมฺภุโจ อยมฺปี
วุจฺจติ อชาตา ปจฺวี ฯ

[๓๕๑] ขณฺเวยยาติ สยฺม ขณฺติ อาปตฺติ ปาจิตุตฺติยสฺส ฯ
ขณฺาเปยฺยาติ อณฺณํ ขณฺาเปติ อาปตฺติ ปาจิตุตฺติยสฺส ฯ สกึ
อาณตฺโต พหุํปี ขณฺติ อาปตฺติ ปาจิตุตฺติยสฺส ฯ

[๓๕๒] ปจฺวิยา ปจฺวีสณฺณิ ขณฺติ วา ขณฺาเปติ วา ภินฺนทฺติ
วา เกทาเปติ วา ททฺติ วา ทหาเปติ วา อาปตฺติ ปาจิตุตฺติยสฺส ฯ
ปจฺวิยา เวมฺติโก ขณฺติ วา ขณฺาเปติ วา ภินฺนทฺติ วา เกทาเปติ
วา ททฺติ วา ทหาเปติ วา อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ฯ ปจฺวิยา
อปจฺวีสณฺณิ ขณฺติ วา ขณฺาเปติ วา ภินฺนทฺติ วา เกทาเปติ วา
๑ ม. ปปีสุกา ฯ ๒ ม. วาลิกา ฯ ๓ ม. ยฺ. โอมกจาทูมาลี ฯ

ทหติ วา ทหาเปติ วา อนาปตติ ฯ อปจวียา ปจวิสณณิ
อาปตติ ทุกุกกุสฺส ฯ อปจวียา เวมตฺติโก อาปตติ ทุกุกกุสฺส ฯ
อปจวียา อปจวิสณณิ อนาปตติ ฯ

[๓๕๓] อนาปตติ อิมิ ชาน อิมิ เทหิ อิมิ ออาหาร
อิมินา อตุโถ อิมิ กปฺปิยํ กโรหิติ ภณติ อสณฺณิจฺจ อสติยา
อชานนฺตสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาคิ ฯ

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑ ฯ

มุสวาทวคฺโค ปจโม ๒ ฯ

ตสฺสทฺททานิ ฯ

มุสวาโอมสเปสฺสณฺณํ ปทเสยฺยาย เว ทฺเว

อณฺณตฺร วิณฺณนา ภูตา ทฺวจฺจุลลาปตติ ขณฺนาติ ฯ

๑ ม. ปถวิขณฺนสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ทสมํ ฯ ๒ ม. มุสวาทวคฺโค นิฏฺฐิตโต ปจโม ฯ

ย. ปจโม วคฺโค ฯ

ภูตคามวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ

[๓๕๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา อาพวียํ วิหฺรติ อคฺคาพเว
เจตฺตียะ เตน โข ปน สมเยน อาพวิกา ภิกฺขุ นวกมฺมํ กโรนฺตว
รูกฺขํ ฉินฺทนฺตปิ เจทาเปนฺตปิ ๑ อณฺตโรปี อาพวโก ภิกฺขุ รูกฺขํ
ฉินฺทติ ๑ ตสฺมี รูกฺเข อชิวตฺถา เทวตา ตํ ภิกฺขุ เอตทโวจ
มา ภนฺเต อตฺตโน ภวนํ กตฺตกาโม มยฺหิ ภวนํ ฉินฺทติ ๑ ๑ โส
ภิกฺขุ อนาทิยนฺโต ฉินฺทิเยว ตสฺสา จ เทวตาย ทารกสฺส พาทุ
อาโกญฺเฐติ ๑ อถ โข ตสฺสา เทวตาย เอตทโหสิ ยนฺนุนาหิ อิมํ
ภิกฺขุ อีเชว จีวิตา โวโรเปยฺยนฺติ ๑ อถ โข ตสฺสา เทวตาย
เอตทโหสิ น โข ปเนตํ ๒ ปฏฺฐึรूपิ ยาหิ อิมํ ภิกฺขุ อีเชว
จีวิตา โวโรเปยฺยํ ยนฺนุนาหิ ภควโต เอตมตฺถิ อาโรเจยฺยนฺติ ๑
อถ โข สา เทวตา เยน ภควา เตนฺปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา
ภควโต เอตมตฺถิ อาโรเจติ ๑ สาธุ สาธุ เทเวเต สาธุ โข ตฺว
เทเวเต ตํ ภิกฺขุ น จีวิตา โวโรเปสิ สจฺจชฺช ตฺว เทเวเต
ตํ ภิกฺขุ จีวิตา โวโรเปยฺยาสิ พหุ จ ตฺว เทเวเต อปฺลฺลณฺ
ปสเวยฺยาสิ คจฺฉ ตฺว เทเวเต อมฺกสฺมี โอกาเส รูกฺโข วิวิตฺโต
ตสฺมี อฺปคจฺฉาติ ๑ มนุสฺสา อฺชฺฉาณฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา รูกฺขํ ฉินฺทิสฺสนฺตปิ เจทาเปสฺสนฺตปิ
๑ ม. ย. ฉินฺทิติ ๑ ๒ ม. ย. เมตํ ๑

เอภินุทริยัม สมณฺหา สกฺยปฺตฺติยา ชีวํ วิเหเรนฺตฺติ ๑ อสฺโสสุ โข
ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จิยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๑
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๑เป ๑ เต อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม อาพวิกา ภิกฺขุ รุกฺขํ ฉินฺทิสฺสนฺตฺติปี เจทาเปสฺสนฺตฺติปีติ ๑
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุ ๑เป ๑ สจฺจํ กิร
ตุเมห ภิกฺขเว รุกฺขํ ฉินฺทถปี เจทาเปถปีติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑
วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตูเมห โมฆปฺริสา รุกฺขํ
ฉินฺทิสฺสถปี เจทาเปสฺสถปี ชีวสฺสณฺโน หิ โมฆปฺริสา มนุสฺสา
รุกฺขสฺมี เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสทาทย ปสนฺนํ
วา ภิกฺขโสภาวาย ๑เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ ลิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ ภูตคฺคามปาทพฺยตฺตย ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๑๕๕] ภูตคฺคาโม นาม ปณฺจ พิชฺชาตานิ มฺลพิชฺ ๑ ขนฺธพิชฺ
ผพฺพิชฺ อคฺคพิชฺ พิชฺพิชฺเมว ๑ ปณฺจมํ ๑ มฺลพิชฺ นาม หพิทฺทํ ๒
สิงฺคเวรํ วจํ ๑ วจตฺถํ อติวิสํ ๔ กฏฺกโรหิณี อูสิริ ๑ ภาทฺมตฺตํ ยานิ
วา ปนฺณณานิปี อตฺถิ มฺลเ ชายนฺติ มฺลเ สณฺชายนฺติ เอตํ
มฺลพิชฺ นาม ๑ ขนฺธพิชฺ นาม อสฺสฏฺโง นิโคโร ๑ ปิลกฺโข
อุทฺมฺพโร กจฺจโก กปฺจโน ยานิ วา ปนฺณณานิปี อตฺถิ ขนฺธ
ชายนฺติ ขนฺธเ สณฺชายนฺติ เอตํ ขนฺธพิชฺ นาม ๑ ผพฺพิชฺ นาม
อุจฺจุ เวพฺ โนโพ ยานิ วา ปนฺณณานิปี อตฺถิ ปพฺเพ ชายนฺติ

๑ ย. พิชฺพิชฺญเจว ๑ ๒ ม. ย. พลิตฺติ ๑ ๓ ม. สิงฺคเวรํ วจา ๑ ๔ ม. อติวิสา ๑

ปพฺเพ สลฺยชานนฺติ เอตํ ผุฬุฬิํ นาม ฯ อคฺคฬิํ นาม อชฺชกํ
ผลฺลชฺชกํ หิริเวโร ยานิ วา ปนฺณณานิปี อตฺถิ อคฺเค ชานนฺติ
อคฺเค สลฺยชานนฺติ เอตํ อคฺคฬิํ นาม ฯ ฬิฬิํ นาม ปุฬุฬณฺณํ
อปรณฺณํ ยานิ วา ปนฺณณานิปี อตฺถิ ฬิเช ชานนฺติ ฬิเช
สลฺยชานนฺติ เอตํ ฬิฬิฬิํ นาม ปณฺณมํ ฯ

[๓๕๖] ฬิเช ฬิฬสณฺณิ ฉินฺนฺติ วา เภทาเปติ วา ภินฺนฺติ วา
เภทาเปติ วา ปจติ วา ปจาเปติ วา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
ฬิเช เวมฺติโก ฉินฺนฺติ วา เภทาเปติ วา ภินฺนฺติ วา เภทาเปติ
วา ปจติ วา ปจาเปติ วา อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ฯ ฬิเช อฬิฬสณฺณิ
ฉินฺนฺติ วา เภทาเปติ วา ภินฺนฺติ วา เภทาเปติ วา
ปจติ วา ปจาเปติ วา อนาปตฺติ ฯ อฬิเช ฬิฬสณฺณิ อาปตฺติ
ทุกฺกสฺส ฯ อฬิเช เวมฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ฯ อฬิเช
อฬิฬสณฺณิ อนาปตฺติ ฯ

[๓๕๗] อนาปตฺติ อิมํ ชาน อิมํ เทหิ อิมํ อاهر อิมินา
อตุโถ อิมํ กปฺปิยํ กโรหิติ ฆณฺติ อสณฺจิจฺจ อสตียา
อชานนฺตสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปจฺมสฺกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทศตยสิกขาปท

[๓๕๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา โกสมพิย วิหริติ โฆสิตารามे ฯ
 เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา ฉนฺโน สยํ ๑ อนาจารํ อจาริตฺวา
 สงฺฆมชฺเฌ อापตฺติยา อนฺุยฺลฺลชฺชิตฺมาโน อญฺเฌนญฺลํ ปฏฺิจรติ โโก
 อาปนฺโน ก็ อาปนฺโน กิสมิํ อาปนฺโน กถํ อาปนฺโน กํ
 ภณฺถ ก็ ภณฺถาติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา ฯ เป ฯ เต
 อฺุชฺฌายนฺติ ชฺชิตฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา ฉนฺโน
 สงฺฆมชฺเฌ อापตฺติยา อนฺุยฺลฺลชฺชิตฺมาโน อญฺเฌนญฺลํ ปฏฺิจริสฺสตี
 โโก อาปนฺโน ก็ อาปนฺโน กิสมิํ อาปนฺโน กถํ อาปนฺโน กํ
 ภณฺถ ก็ ภณฺถาติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
 อารโจะสุ ฯ อถ โข ภควา อายสฺมนตฺถํ ฉนฺนํ ปฏฺิจฺจจฺฉิ สจฺจํ
 กิร ตฺวํ ฉนฺนํ สงฺฆมชฺเฌ อापตฺติยา อนฺุยฺลฺลชฺชิตฺมาโน อญฺเฌนญฺลํ
 ปฏฺิจรตี โโก อาปนฺโน ฯ เป ฯ ก็ ภณฺถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ โฆมปุริส สงฺฆมชฺเฌ
 อापตฺติยา อนฺุยฺลฺลชฺชิตฺมาโน อญฺเฌนญฺลํ ปฏฺิจริสฺสตี โโก อาปนฺโน ฯ เป ฯ
 ก็ ภณฺถาติ เนตํ โฆมปุริส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย ฯ เป ฯ
 วิครหิตฺวา ฐมฺมิํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ เตนหิ ภิกฺขเว
 สงฺโฆ ฉนฺนํ สส ภิกฺขุโน ๒ อญฺลวาทกํ โรเปตฺตุ ฯ เอวญฺจ ปน
 # ๑ ม. อยํ ปาโฐ นตฺถิ ฯ ๒ อติเรกปาเจน ภวิตพุทฺธํ ฯ

ภิกฺขเว โรเปตพุพฺพํ พุยตุเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน สงฺโฆ
ณฺาเปตพุพฺโ ฐณฺาตุ เม ภนฺุเต สงฺโฆ อัยฺ ฌนฺุโน ภิกฺขุ
สงฺฆมฺชฺเฒ อําปตฺติยา อญฺุญฺชียมาโน อญฺเณนญฺณํ ปฏฺิจรติ ฯ
ยฺธิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลํ สงฺโฆ ฌนฺุสฺส ภิกฺขุโน อญฺุณวาทกํ
โรเปยฺย ฯ เอสํ ฌตฺติ ฯ ฐณฺาตุ เม ภนฺุเต สงฺโฆ อัยฺ
ฌนฺุโน ภิกฺขุ สงฺฆมฺชฺเฒ อําปตฺติยา อญฺุญฺชียมาโน อญฺเณนญฺณํ
ปฏฺิจรติ ฯ สงฺโฆ ฌนฺุสฺส ภิกฺขุโน อญฺุณวาทกํ โรเปติ ฯ
ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ ฌนฺุสฺส ภิกฺขุโน อญฺุณวาทกสฺส โรปนา
โส ตฺถสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ โรปิตํ สงฺฆเณ
ฌนฺุสฺส ภิกฺขุโน อญฺุณวาทกํ ฯ ขมฺติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตฺถหิ ฯ
เอวเมตํ ฐารยามีติ ฯ

[๑๕๕] อถ โข ภควา อายสฺมนุตํ ฌนฺุณํ อนนฺกปริยาเยน วิครหิตฺวา
ทฺพฺภรตฺาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺุทฺธิเสยฺยถ
อญฺุณวาทเก ปาจิตฺตียนฺุติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ
ปญฺุณตฺตํ โหติ ฯ

[๑๖๐] เตน โข ปน สมนฺเณน อายสฺมา ฌนฺุโน สงฺฆมฺชฺเฒ
อําปตฺติยา อญฺุญฺชียมาโน อญฺเณนญฺณํ ปฏฺิจรนฺุโต อําปตฺตี
อําปชฺชิสฺสํ สามีติ ตฺถหิ ญฺุโต สงฺฆํ วิหเสติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺญา
ฯเปฯ เต อฺุชฺฌายนฺุติ จิยนฺุติ วิปาเจนฺุติ กถํ หิ นาม อายสฺมา
ฌนฺุโน สงฺฆมฺชฺเฒ อําปตฺติยา อญฺุญฺชียมาโน ตฺถหิ ญฺุโต สงฺฆํ

วิหเสสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเจสิ ฯ เปฯ
อถ โข ภควา อายสฺมนตํ ฉนฺนํ ปฏิปุจฺจติ สจฺจํ กิร ตฺวํ ฉนฺน
สงฺฆมชฺเฌ อापตฺติยา อญฺญชฺชิตฺตมาโน ตฺถหิ ญฺโถ สงฺฆํ วิหเสสฺตีติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ
โมฆปุริส สงฺฆมชฺเฌ อापตฺติยา อญฺญชฺชิตฺตมาโน ตฺถหิ ญฺโถ สงฺฆํ
วิหเสสฺสตี เนตํ โมฆปุริส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ
วิกฺรหิตฺวา ชมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ เตเนหิ ภิกฺขเว
สงฺโฆ ฉนฺนสฺส ภิกฺขุโน ๑ วิหเสกํ โรเปตฺติ ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
โรเปตฺตพฺพํ พุคฺคเตน ภิกฺขุณา ปฏิพฺเพเนน สงฺโฆ ญาเปตฺตพฺโพ
สุฉนฺตํ เม ภนฺเต สงฺโฆ อหํ ฉนฺโน ภิกฺขุ สงฺฆมชฺเฌ อापตฺติยา
อญฺญชฺชิตฺตมาโน ตฺถหิ ญฺโถ สงฺฆํ วิหเสติ ฯ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ
สงฺโฆ ฉนฺนสฺส ภิกฺขุโน วิหเสกํ โรเปยฺย ฯ เอสา ญตฺติ ฯ
สุฉนฺตํ เม ภนฺเต สงฺโฆ อหํ ฉนฺโน ภิกฺขุ สงฺฆมชฺเฌ อापตฺติยา
อญฺญชฺชิตฺตมาโน ตฺถหิ ญฺโถ สงฺฆํ วิหเสติ ฯ สงฺโฆ ฉนฺนสฺส
ภิกฺขุโน วิหเสกํ โรเปติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ชมฺติ ฉนฺนสฺส ภิกฺขุโน
วิหเสกสฺส โรปนา โส ตฺถหสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ
โรปีตํ สงฺเขน ฉนฺนสฺส ภิกฺขุโน วิหเสกํ ฯ ชมฺติ สงฺฆสฺส
ตสฺมา ตฺถหิ ฯ เอวเมตํ ฐารยามีติ ฯ

[๓๖๑] อถ โข ภควา อายสฺมนตํ ฉนฺนํ อเนกปริยาเยน วิกรหิตฺวา

๑ อติเรกปาเจน ภวิตพฺพํ ฯ

ปาจิตติยสูตร ๑ โรปีเต วิหเสเก สงฺฆมชฺเฌ วตฺถุสฺมี वा अपत्तिया
वा अनुयुञ्चियमानो तं न गेत्तुकाโม तं न उकुष्माण्डुकाโม
कुण्हिणฺโठो สงฺฆं วิहเสत्ति अपत्ति ปาจิตติยสูตร ๑

[๓๖๖] ชมฺมกมฺเม ชมฺมกมฺมสญฺญิ อญฺญวาทเก วิหเสเก
अपत्ति ปาจิตติยสูตร ๑ ชมฺมกมฺเม เวมตีโก อญฺญวาทเก
วิหเสเก अपत्ति ปาจิตติยสูตร ๑ ชมฺมกมฺเม อชฺมฺมกมฺมสญฺญิ
อญฺญวาทเก วิหเสเก अपत्ति ปาจิตติยสูตร ๑ อชฺมฺมกมฺเม
ชมฺมกมฺมสญฺญิ अपत्ति ทุกฺกภูตฺส ๑ อชฺมฺมกมฺเม เวมตีโก
अपत्ति ทุกฺกภูตฺส ๑ อชฺมฺมกมฺเม อชฺมฺมกมฺมสญฺญิ अपत्ति
ทุกฺกภูตฺส ๑

[๓๖๗] อนापत्ติ อชานนฺโठो ปุจฺฉติ กิลานो [๑] น กเถติ
สงฺฆสฺส ภณฺฑนํ वा กลโห वा วิคฺคโห वा วิวาโท वा ภวิสฺสตีติ
น กเถติ สงฺฆเภทो वा สงฺฆราชา वा ภวิสฺสตีติ น กเถติ
อชฺมฺเมเนน वा วคฺเคน वा น กมฺมารหสฺส वा กมฺมํ กริสฺสตีติ น
กเถติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิ กมฺมิกสฺสชาติ ๑

หุติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ตติยสิกขาปทํ

[๓๖๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเน
กลนฺทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตุโต
สงฺฆสฺส เสนาสนนฺจ ปญฺญาเปติ ๑ ภตฺตานิ จ อุทฺทิสฺสติฯ เตน
โข ปน สมเยน เมตฺตियภุมฺมชกา ภิกฺขุ นวกา เจว โหนฺติ
อปฺปปญฺญา จ ยานิ สงฺฆสฺส ลามกานิ เสนาสนานิ ตานิ
เตสํ ปาปฺพนฺติ ลามกานิ จ ภตฺตานิฯ เต อายสฺมนฺตํ ทพฺพํ
มลฺลปฺตุตํ ภิกฺขุ อุชฺฌาเปนฺติ ฉนฺทาย ทพฺโพ มลฺลปฺตุโต
เสนาสนํ ปญฺญาเปติ ฉนฺทาย จ ภตฺตานิ อุทฺทิสฺสติติฯ เย เต
ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม เมตฺตियภุมฺมชกา ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตุตํ
ภิกฺขุ อุชฺฌาเปสฺสนฺติติฯ อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุฯ อถโข ภควาฯเปฯ เมตฺตियภุมฺมชเก ภิกฺขุ
ปฏฺธิปฺจฺฉิ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ทพฺพํ มลฺลปฺตุตํ ภิกฺขุ
อุชฺฌาเปถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
หิ นาม ตุมฺเห โมชฺชปฺริสา ทพฺพํ มลฺลปฺตุตํ ภิกฺขุ อุชฺฌาเปสฺสถ
เนตํ โมชฺชปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทายฯเปฯ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ อุชฺฌาปนเก ปาจิตฺตियนฺติฯ
เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติฯ
๑ ม. ปญฺญาเปติฯ เอวมฺปฺริปีฯ

[๓๖๕] เตน โข ปน สมเยน เมตฺตियภุมมชกา ภิกฺขุ ภควตา
อุชฺฌาปนํ ปฏิภุชิตฺตุนฺติ เอตฺตาวตา ภิกฺขุ โสสฺสนฺตฺติ ภิกฺขุนํ
สามนฺตา आयสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ จิยฺนฺติ จนนฺทาย ทพฺโพ
มลฺลปฺตฺโต เสนาสนํ ปญฺญาเปติ จนนฺทาย จ ภตฺตานิ อุทฺทิสฺตฺติ ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม เมตฺตियภุมมชกา ภิกฺขุ आयสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ
จิยฺนฺตฺติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมฺตถํ อารโจะสุ ฯ
อถ โข ภควา ฯเปฯ เมตฺตियภุมมชเก ภิกฺขุ ปฏิปฺจุจฺฉิ สจฺจํ
กิริ ตูเมห ภิกฺขเว ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ จิยฺถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตูเมห โมจฺมปฺริสา ทพฺพํ
มลฺลปฺตฺตํ จิยฺสฺสถ เนตํ โมจฺมปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ อุชฺฌาปนเก
จิยฺนเก ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๓๖๖] อุชฺฌาปนํ นาม อุปสมฺปนฺนํ สจฺเจเนน สมฺมตํ
เสนาสนปญฺญาปํ วา ภตฺตทุทฺเทสํ วา ยาคูภากํ วา ผลภากํ
วา ขชฺชภากํ วา อปฺปมตฺตกวิสฺสชฺชํ วา อวญฺฉํ กตฺตกาโม
อยสํ กตฺตกาโม มงฺกุ กตฺตกาโม ๑ อุปสมฺปนฺนํ อุชฺฌาเปติ วา
จิยฺติ วา อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๖๗] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสฺสญฺญิ อุชฺฌาปนเก จิยฺนเก
๑ ยู. มงฺกุ กตฺตกาโม ฯ เอวฺมฺปฺริปี ฯ

อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ฌมฺมกมฺเม เวมตีโก อฺชฺฌาปนเก
จียนเก อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ
อฺชฺฌาปนเก จียนเก อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๗๒] อนุปสมฺปนฺนํ อฺชฺฌาเปติ วา จียติ วา อาปตฺติ
ทุกฺกณฺฐสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนํ สงฺฆเณ อสมฺมตฺติ เสนาสนปฺลฺลาปํ วา
ภตฺตทุทฺเทสํ วา ยาคูภาสํ วา ผลภาสํ วา ขชฺชภาสํ วา
อปฺปมตฺตกวิสฺสชฺชํ วา อวณฺณํ กตฺตูกาโม อยสํ กตฺตูกาโม
มงฺกุกตฺตูกาโม อนุปสมฺปนฺนํ วา อนุปสมฺปนฺนํ วา อฺชฺฌาเปติ วา
จียติ วา อาปตฺติ ทุกฺกณฺฐสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนํ สงฺฆเณ สมฺมตฺติ
วา อสมฺมตฺติ วา เสนาสนปฺลฺลาปํ วา ภตฺตทุทฺเทสํ วา ยาคูภาสํ
วา ผลภาสํ วา ขชฺชภาสํ วา อปฺปมตฺตกวิสฺสชฺชํ วา อวณฺณํ
กตฺตูกาโม อยสํ กตฺตูกาโม มงฺกุกตฺตูกาโม อนุปสมฺปนฺนํ วา
อนุปสมฺปนฺนํ วา อฺชฺฌาเปติ วา จียติ วา อาปตฺติ ทุกฺกณฺฐสฺส ฯ
อฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ อาปตฺติ ทุกฺกณฺฐสฺส ฯ อฌมฺมกมฺเม
เวมตีโก อาปตฺติ ทุกฺกณฺฐสฺส ฯ อฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ
อาปตฺติ ทุกฺกณฺฐสฺส ฯ

[๓๗๓] อนาปตฺติ ปกตฺติยา จฺนุทา โทสา โมหา ภยา กโรนฺตุ
อฺชฺฌาเปติ วา จียติ วา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ตฺตฺติยสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จตุตถสิกขาปท

[๓๗๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยิ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ เหมนฺตฺติเก
กาเล อชฺโฆกาเส เสนาสนํ ปญฺญาเปตฺวา กายิ โอตฺตาเปนฺตา
กาเล อาโรจิตํ ตํ ปกฺกมนฺตา เนว อุตฺตรสีสุ น อุตฺตราเปสิ
อนาปุจฺฉา ปกฺกมสีสุฯ เสนาสนํ โอวฏฺฐํ โหติฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อชฺฌายนฺติ จีเยนฺติ วิปาเจนฺติ กถิํ หิ
นาม ภิกฺขุ อชฺโฆกาเส เสนาสนํ ปญฺญาเปตฺวา ตํ ปกฺกมนฺตา
เนว อุตฺตรสีสนฺติ น อุตฺตราเปสฺสนฺติ อนาปุจฺฉา ปกฺกมสีสนฺติ
เสนาสนํ โอวฏฺฐนฺติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสิฯ อถ โข ภควา ภิกฺขุ ปฏฺฐิจฺฉิ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุ อชฺโฆกาเส เสนาสนํ ปญฺญาเปตฺวา ตํ ปกฺกมนฺตา เนว
อุตฺตรนฺติ น อุตฺตราเปนฺติ อนาปุจฺฉา ปกฺกมนฺติ เสนาสนํ
โอวฏฺฐนฺติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถิํ หิ
นาม เต ภิกฺขเว โมฆปุริสา อชฺโฆกาเส เสนาสนํ ปญฺญาเปตฺวา
ตํ ปกฺกมนฺตา เนว อุตฺตรสีสนฺติ น อุตฺตราเปสฺสนฺติ อนาปุจฺฉา
ปกฺกมสีสนฺติฯ เสนาสนํ โอวฏฺฐํ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา
ปสาทายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ สจฺฉมิกิ มลฺลํ วา ปิจิ วา ภิสี วา โกจฺฉิ วา

อชฺโฆกาเส สนฺนริตฺวา วา สนฺนราเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว
อุทฺทเรยฺย น อุทฺทราเปยฺย อนาปุจฺฉํ วา คจฺเจยฺย ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ
เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๓๗๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ อชฺโฆกาเส วสิตฺวา
กาลสฺเสว เสนาสนํ อติหรนฺติ ๑ ฯ อทฺทสา โข ภควา เต ภิกฺขุ
กาลสฺเสว เสนาสนํ อติหรนฺเต ฯ ทิสฺวาน เอตสฺมี นิทานเ
เอตสฺมี ปกรณเ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ
ภิกฺขเว อฏฺฐ มาเส อวสฺตฺติกสงฺเกเต มณฺฑาเป วา รุกฺขมฺมูลे วา
ยตฺถ กากา วา กุลลา วา น อุทฺทนฺติ ๒ ตตฺถเว ๓ เสนาสนํ
นิกฺขิปิตฺตฺวา ฯ

[๓๗๖] โย ปนาติ โย ยาทิสฺโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺถเอ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สงฺฆิกํ นาม สงฺฆสฺส ทินฺนํ
โหติ ปริจฺจตฺตํ ฯ มณฺโโจ นาม จตฺตาโร มณฺจา มสารโก
พฺนฺทิกาพฺทฺโธ กุสิรปาทโก อาหจฺจปาทโก ฯ ปิจฺฉํ นาม จตฺตาริ
ปิจฺฉานิ มสารกํ พฺนฺทิกาพฺทฺธํ กุสิรปาทกํ อาหจฺจปาทกํ ฯ ภิสฺสิ
นาม ปณฺจ ภิสฺสิโย อุณฺณภิสฺสิ วากภิสฺสิ โจลภิสฺสิ คิณฺณภิสฺสิ ปณฺณภิสฺสิ ฯ
โกจฺฉํ นาม วากมยํ วา อูสิรมยํ วา มุณฺชมยํ วา ปพฺพชมยํ
วา อนฺโต สํเวเจตฺวา พทฺธํ โหติ ฯ สนฺนริตฺวาติ สยํ สนฺนริตฺวา ฯ
สนฺนราเปตฺวาติ อยฺฉํ สนฺนราเปตฺวา ฯ อนฺุปสมฺปนฺนํ สนฺนราเปติ
๑ ม. อภิหรนฺติ ฯ เอวมฺปริปี ฯ ๒ ม. อุทฺทนฺติ ฯ ๓ ม. ย. ตตฺถ ฯ

ตสฺส ปฺลิวโธ ๑ อุปสมฺปนฺนํ สฺนฺดฺรฺวเปตฺติ สฺนฺดฺรฺวตสฺส ปฺลิวโธ ๑
ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุทฺทฺเรยฺยติ น สยฺม อุทฺทฺเรยฺย ๑ น
อุทฺทฺรฺวเปยฺยติ น อณฺณํ อุทฺทฺรฺวเปยฺย ๑ อนาปุจฺฉํ วา คจฺเจยฺยติ
ภิกฺขุํ วา สามเณรํ วา อารามิกํ วา อนาปุจฺฉา มชฺฌิมสฺส
ปฺริสสฺส เตทฺทฺปาตํ อตฺถิ กฺกมฺนฺตสฺส อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๓๗๗] สงฺฆิกเก สงฺฆิกสญฺญี อชฺโฆกาเส สฺนฺดฺริตฺวา วา
สฺนฺดฺรฺวเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุทฺทฺเรยฺย น อุทฺทฺรฺวเปยฺย
อนาปุจฺฉํ วา คจฺเจยฺย อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ สงฺฆิกเก เวมตฺติโก
อชฺโฆกาเส สฺนฺดฺริตฺวา วา สฺนฺดฺรฺวเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว
อุทฺทฺเรยฺย น อุทฺทฺรฺวเปยฺย อนาปุจฺฉํ วา คจฺเจยฺย อปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ สงฺฆิกเก ปุคฺคฺลิกสญฺญี อชฺโฆกาเส สฺนฺดฺริตฺวา วา
สฺนฺดฺรฺวเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุทฺทฺเรยฺย น อุทฺทฺรฺวเปยฺย
อนาปุจฺฉํ วา คจฺเจยฺย อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ จิมฺลิกํ วา
อุตฺตรตฺถรณฺํ วา ภูมฺมตฺถรณฺํ วา ตญฺญิกํ วา จมฺมขณฺฑํ วา
ปาทปฺลฺลณฺี วา ผลกปฺปิจฺจํ วา อชฺโฆกาเส สฺนฺดฺริตฺวา วา
สฺนฺดฺรฺวเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุทฺทฺเรยฺย น อุทฺทฺรฺวเปยฺย
อนาปุจฺฉํ วา คจฺเจยฺย อปตฺติ ทุกฺกณฺฺส ๑ ปุคฺคฺลิกเก
สงฺฆิกสญฺญี อปตฺติ ทุกฺกณฺฺส ๑ ปุคฺคฺลิกเก เวมตฺติโก อปตฺติ
ทุกฺกณฺฺส ๑ ปุคฺคฺลิกเก ปุคฺคฺลิกสญฺญี อณฺณสฺส ปุคฺคฺลิกเก อปตฺติ
ทุกฺกณฺฺส ๑ อตฺตโน ปุคฺคฺลิกเก อนาปุจฺฉํ ๑

[๓๗๘] อนาปตฺติ อุทฺธริตฺวา คจฺจติ อุทฺธราเปตฺวา คจฺจติ
อาปฺจุณฺํ คจฺจติ โอตฺตาเปนฺโต คจฺจติ เกนจิ ปลิพฺพุทฺธํ โหติ
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ
จตุตฺถสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปณฺจมสิกฺขาปทํ

[๓๗๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน สตฺตรสวคฺคิยา
ภิกฺขุ สหายกา โหนฺติฯ เต วสนฺตปิ เอกโต ว วสนฺติ
ปกฺกมฺนฺตปิ เอกโต ว ปกฺกมฺนฺติฯ เต อญฺญตรสฺมี สงฺฆิกเ
วิหारे เสยฺยํ สฺนฺธิริตฺวา ตํ ปกฺกมฺนฺตา เนว อุทฺธรีสุ น อุทฺธราเปสุ
อนาปุจฺจนา ปกฺกมฺีสุฯ เสนาสนํ อุปฺจิกาทิ ขายิตํ โหติฯ เย
เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ สงฺฆิกเ วิหारे เสยฺยํ สฺนฺธิริตฺวา
ตํ ปกฺกมฺนฺตา เนว อุทฺธรีสุสนฺติ น อุทฺธราเปสุสนฺติ อนาปุจฺจนา
ปกฺกมฺิสฺสนฺติ เสนาสนํ อุปฺจิกาทิ ขายิตนฺติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเจสุฯ อถ โข ภควา ภิกฺขุ ปฏฺิปุจฺฉิ
สจฺจํ กิร ภิกฺขเว สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ สงฺฆิกเ วิหारे เสยฺยํ
สนฺธิริตฺวา ตํ ปกฺกมฺนฺตา เนว อุทฺธรีสุ น อุทฺธราเปสุ อนาปุจฺจนา
ปกฺกมฺีสุ เสนาสนํ อุปฺจิกาทิ ขายิตนฺติฯ สจฺจํ ภควาติฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปุริสา
สงฺฆิกเ วิหारे เสยฺยํ สฺนฺธิริตฺวา ตํ ปกฺกมฺนฺตา เนว อุทฺธรีสุสนฺติ
น อุทฺธราเปสุสนฺติ อนาปุจฺจนา ปกฺกมฺิสฺสนฺติ เสนาสนํ อุปฺจิกาทิ
ขายิตํ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทายฯเปฯ เอวญฺจ

ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ สงฺฆิกเก
วิหारे เสยฺยํ สนฺนริตฺวา वा สนฺนราเปตฺวา वा ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว
อุทฺทเรยฺย น อุทฺทราเปยฺย อนาปุจฺฉํ वा คจฺเจยฺย ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๑๘๐] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สงฺฆิกเก นาม วิหาโร สงฺฆสฺส
ทินฺโน โหติ ปริจฺจตฺโต ฯ เสยฺยํ นาม ภิสฺสิจฺฉิตฺตา อุตฺตรตฺตรณํ
ภุมฺมตฺตรณํ ตฎฺฐิกิยา จมฺมขณฺโฑ นิสฺสํ ปจฺจตฺตรณํ ตินฺสนฺธาโร
ปณฺณสนฺธาโร ฯ สนฺนริตฺวาติ สยฺยํ สนฺนริตฺวา ฯ สนฺนราเปตฺวาติ
อลฺลํ สนฺนราเปตฺวา ฯ ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุทฺทเรยฺยาติ น สยฺยํ
อุทฺทเรยฺย ฯ น อุทฺทราเปยฺยาติ น อลฺลํ อุทฺทราเปยฺย ฯ
อนาปุจฺฉํ वा คจฺเจยฺยาติ ภิกฺขุํ वा สามเณฺรํ वा อารามิกํ
วา อนาปุจฺฉา ปริกฺขิตฺตสฺส อารามสฺส ปริกฺเขปํ อติภกฺกมฺนฺตสฺส
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อปริกฺขิตฺตสฺส อารามสฺส อุปจารํ
อติภกฺกมฺนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๑๘๑] สงฺฆิกเก สงฺฆิกสฺสณฺณิ เสยฺยํ สนฺนริตฺวา वा
สนฺนราเปตฺวา वा ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุทฺทเรยฺย น อุทฺทราเปยฺย
อนาปุจฺฉํ वा คจฺเจยฺย อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ สงฺฆิกเก เวมฺติโก
เสยฺยํ สนฺนริตฺวา वा สนฺนราเปตฺวา वा ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว
อุทฺทเรยฺย น อุทฺทราเปยฺย อนาปุจฺฉํ वा คจฺเจยฺย อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ สงฺฆิกเก ปุคฺคลิกสฺสณฺณิ เสยฺยํ สนฺนริตฺวา वा

สนุทธาเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุทฺทเรยฺย น อุทฺทราเปยฺย
อนาปุจฺฉํ วา คจฺเจยฺย อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ วิหารสฺส
อุปจาเร วา อุปฏฺฐานสาทายํ วา มณฺฑาเป วา รุกฺขมฺมูเล วา
เสยฺยํ สนุทธริตฺวา วา สนุทธาเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว
อุทฺทเรยฺย น อุทฺทราเปยฺย อนาปุจฺฉํ วา คจฺเจยฺย อาปตฺติ
ทูกฺกสฺส ฯ มลฺลํ วา ปิฉิ วา วิหารเ วา วิหารสฺส อุปจาเร
วา อุปฏฺฐานสาทายํ วา มณฺฑาเป วา รุกฺขมฺมูเล วา สนุทธริตฺวา วา
สนุทธาเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุทฺทเรยฺย น อุทฺทราเปยฺย
อนาปุจฺฉํ วา คจฺเจยฺย อาปตฺติ ทูกฺกสฺส ฯ ปุคฺคฺลิกเ
สงฺฆิกสฺสณฺณิ อาปตฺติ ทูกฺกสฺส ฯ ปุคฺคฺลิกเ เวมตีโก อาปตฺติ
ทูกฺกสฺส ฯ ปุคฺคฺลิกเ ปุคฺคฺลิกสฺสณฺณิ อณฺณสฺส ปุคฺคฺลิกเ อาปตฺติ
ทูกฺกสฺส ฯ อตฺตโน ปุคฺคฺลิกเ อนาปตฺติ ฯ

[๓๘๒] อนาปตฺติ อุทฺทริตฺวา คจฺฉติ อุทฺทราเปตฺวา คจฺฉติ
อนาปุจฺฉํ คจฺฉติ เกนจิ ปฺลิตฺพุทฺธํ โหติ สาเปกฺโข คนฺตฺวา
ตตฺถ จิโต อนาปุจฺฉติ เกนจิ ปฺลิตฺพุทฺธํ โหติ อาปทาสุ
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ปณฺณมสฺสิกฺขาปทํ นิฎฺฐิตํ ฯ

ฉฏฐสิกขาปทํ

[๓๘๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ วรเสยฺยาโย ปลิพฺพุทฺถนฺติ ๑ เถเร ๒ ภิกฺขุ วุฏฺฐาเปณฺติฯ อถโฆ
ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ เอตทโหสิ เกณ นฺุ โข มยฺ อฺปาเยน อิเชว
วสุสํ วเสยฺยามาติฯ อถโฆ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เถเร ภิกฺขุ
อนฺุปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปณฺติ ยสฺส สมฺพาโธ ภวิสฺสติ โส
ปกฺกมิสฺสตีติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนาฯเปฯ เต อฺชฺฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เถเร ภิกฺขุ
อนฺุปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปสฺสนฺตีติฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหเจสฺสุฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺมุเมห ภิกฺขเว เถเร
ภิกฺขุ อนฺุปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเมห โมฆปุริสา เถเร ภิกฺขุ
อนฺุปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปสฺสถ เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสฺนฺนํ วา
ปสาทายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทฺธิเสยฺยาถ
โย ปน ภิกฺขุ สงฺฆิเก วิหารเ ชานํ ปุพฺพูปคตํ ภกฺขุ อนฺุปชชฺช
เสยฺยํ กปฺเปยฺย ยสฺส สมฺพาโธ ภวิสฺสติ โส ปกฺกมิสฺสตีติ
เอตเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนนฺถํ ปาจิตฺติยนฺติฯ

[๓๘๔] โย ปนาติ โย ยาถิโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อยฺ

๑ ม. ปลิพฺพุทฺถนฺติฯ ๒ ม. เถราฯ

อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ สงฺฆิโก นาม วิหาโร สงฺฆสฺส
ทินฺโน โหติ ปริจฺจตุโตฯ ชานาติ นาม วุฑฺฒโหติ ชานาติ
คิลาโนติ ชานาติ สงฺฆเณ ทินฺโนติ ชานาติฯ อนุปชฺชชาติ
อนุปวิสติวฯ เสยฺยํ กปฺเปยฺยติ มลฺลจฺสฺส วา ปิจฺสฺส วา
ปวิสนฺตสฺส วา นิกฺขมฺนตฺสฺส วา อุปจारे เสยฺยํ สฺนฺตรติ วา
สฺนฺตราเปติ วา อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกสฺส อภินิสฺสีทติ วา อภินิปชฺชติ
วา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺสฯ เอตฺเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนนฺยณฺนติ
น อนฺโณ โกจิ ปจฺจโย โหติ อนุปชฺชฺช เสยฺยํ กปฺเปตฺตํฯ

[๑๘๕] สงฺฆิเก สงฺฆิกสฺสณฺณิ อนุปชฺชฺช เสยฺยํ กปฺเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺสฯ สงฺฆิเก เวมฺติโก อนุปชฺชฺช เสยฺยํ กปฺเปติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺสฯ สงฺฆิเก ปุคฺคฺลิกสฺสณฺณิ อนุปชฺชฺช เสยฺยํ
กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺสฯ มลฺลจฺสฺส วา ปิจฺสฺส วา
ปวิสนฺตสฺส วา นิกฺขมฺนตฺสฺส วา อุปจาริ จเปตฺวา เสยฺยํ สฺนฺตรติ
วา สฺนฺตราเปติ วา อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกสฺสฯ อภินิสฺสีทติ วา
อภินิปชฺชติ วา อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกสฺสฯ วิหารสฺส อุปจारे วา
อุปฏฺฐานสาลาหิ วา มนฺทปฺเป วา รุกฺขมฺมฺลฺเล วา อชฺโฆกาเส วา
เสยฺยํ สฺนฺตรติ วา สฺนฺตราเปติ วา อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกสฺสฯ
อภินิสฺสีทติ วา อภินิปชฺชติ วา อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกสฺสฯ ปุคฺคฺลิก
สงฺฆิกสฺสณฺณิ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกสฺสฯ ปุคฺคฺลิก เวมฺติโก อาปตฺติ
ทฺถกฺกฺกสฺสฯ ปุคฺคฺลิก ปุคฺคฺลิกสฺสณฺณิ อนนฺยสฺส ปุคฺคฺลิก อาปตฺติ

ทุกกฐสฺส ฯ อตฺตโน ปุคฺคฺลิกเ อนาปตฺติ ฯ

[๓๘๖] อนาปตฺติ กิลาโน ปวิสฺติ สีเตน วา อุณฺเหรน วา
ปีพีโต ปวิสฺติ อาปทาสฺ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ
นฏฺฐสิทฺทขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สตฺตมสฺกฺขาปํ

[๓๘๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน สตฺตรสวคฺคิยา
ภิกฺขุ อณฺฺตริํ ปจฺจนฺติมํ มหาวิหารํ ปฏฺิสงฺขโรนฺฺติ อิท มยํ
วสฺสํ วสฺสํสามาติฯ อทฺทสฺสํ โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สตฺตรสวคฺคิเย
ภิกฺขุ วิหารํ ปฏฺิสงฺขโรนฺฺเต ทิสฺวาน เอวมํหํสฺส อิม อวฺุโส
สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ วิหารํ ปฏฺิสงฺขโรนฺฺติ หนฺท เน
วฺุจฺจาเปสฺสามาติฯ เอกจฺเจ เอวมํหํสฺส อากเมถวฺุโส ยาว
ปฏฺิสงฺขโรนฺฺติ ปฏฺิสงฺขเต วฺุจฺจาเปสฺสามาติฯ อถ โข ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สตฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขุ เอตทวํจฺจ อฺุจฺเจถวฺุโส อมฺุหํกํ
วิหาโร ปาปฺุณาตฺติติฯ นนฺ อวฺุโส ปฏฺิกจฺเจว อจฺจิกฺขิตพฺพํ มยณฺจ
อณฺฺณํ ปฏฺิสงฺขเรยฺยามาติฯ นนฺ อวฺุโส สงฺฆมิโก วิหาโรติติฯ
อามวฺุโส สงฺฆมิโก วิหาโรติติฯ อฺุจฺเจถวฺุโส อมฺุหํกํ วิหาโร
ปาปฺุณาตฺติติฯ มหลฺลโก อวฺุโส วิหาโร ตฺุเมหํปี วสถ มยํปี
วสฺสํสามาติฯ อฺุจฺเจถวฺุโส อมฺุหํกํ วิหาโร ปาปฺุณาตฺติติ กุปีตา
อนตฺตมฺนา คีวํยํ กเหตุวํ นิกฺกทฺุณฺฺนติติฯ เต นิกฺกทฺุณฺฺนิตฺยมาณา
โรทฺุณฺฺติติฯ ภิกฺขุ เอวมํหํสฺส กิสฺส ตฺุเมห อวฺุโส โรทฺุณฺฺติติฯ
อิม อวฺุโส ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กุปีตา อนตฺตมฺนา อเมห สงฺฆมิกา
วิหารา นิกฺกทฺุณฺฺนิตฺติติฯ เข เต ภิกฺขุ อปฺุปีจฺฉาฯเปฯ เต

[๓๕๐] สงฺฆิเก สงฺฆิกสณฺณี กุปีโต อนตฺตมโน นิกฺกทฺตฺติ
วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา อาปตฺติ ปาจิตฺตฺตฺตฺตฺต ๕ สงฺฆิเก เวมตีโก
กุปีโต อนตฺตมโน นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺตฺติ วา อาปตฺติ
ปาจิตฺตฺตฺตฺต ๕ สงฺฆิเก ปุคฺคฺลิกสณฺณี กุปีโต อนตฺตมโน นิกฺกทฺตฺตฺต
วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา อาปตฺติ ปาจิตฺตฺตฺต ๕ ตสฺส ปรีกฺขาริ
นิกฺกทฺตฺตฺติ วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา อาปตฺติ ทฺตฺตฺต ๕ วิหารสฺส๓
อุปจารา วา อุปฺนฺจฺจฺจฺจฺจ วา มนฺทฺทฺท วา รุกฺขมฺมฺม วา
อชฺโฆกาสา วา นิกฺกทฺตฺตฺติ วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา อาปตฺติ
ทฺตฺต ๕ ตสฺส ปรีกฺขาริ นิกฺกทฺตฺตฺติ วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา
อาปตฺติ ทฺตฺต ๕ อนฺนฺนฺนฺนฺนฺน วิหารา วา วิหารสฺส อุปจารา
วา อุปฺนฺจฺจฺจฺจฺจ วา มนฺทฺทฺท วา รุกฺขมฺมฺม วา อชฺโฆกาสา
วา นิกฺกทฺตฺตฺติ วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา อาปตฺติ ทฺตฺต ๕
ตสฺส ปรีกฺขาริ นิกฺกทฺตฺตฺติ วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา อาปตฺติ
ทฺตฺต ๕ ปุคฺคฺลิกเก สงฺฆิกสณฺณี อาปตฺติ ทฺตฺต ๕
ปุคฺคฺลิกเก เวมตีโก อาปตฺติ ทฺตฺต ๕ ปุคฺคฺลิกเก ปุคฺคฺลิกสณฺณี
อณฺณสฺส ปุคฺคฺลิกเก อาปตฺติ ทฺตฺต ๕ อตฺตโน ปุคฺคฺลิกเก
อนาปตฺติ ๕

[๓๕๑] อนาปตฺติ อลชฺชี่ นิกฺกทฺตฺตฺติ วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา
ตสฺส ปรีกฺขาริ นิกฺกทฺตฺตฺติ วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา อุมฺมตฺตํ
นิกฺกทฺตฺตฺติ วา นิกฺกทฺตฺตฺตฺติ วา ตสฺส ปรีกฺขาริ นิกฺกทฺตฺตฺติ

วา นิกฺกขุตฺตปาเปตี วา ภูณฺทนนการกํ วา กลหการกํ วา
วิวาทการกํ วา ภูสฺสการกํ วา สงฺฆเม อธิกรณการกํ วา
นิกฺกขุตฺตติ วา นิกฺกขุตฺตปาเปตี วา ตสฺส ปริกฺขารํ นิกฺกขุตฺตติ
วา นิกฺกขุตฺตปาเปตี วา อนฺตเววาสิกํ วา สทฺธิวิหาริกํ วา น
สมฺมวาทตฺตนฺตํ นิกฺกขุตฺตติ วา นิกฺกขุตฺตปาเปตี วา ตสฺส
ปริกฺขารํ นิกฺกขุตฺตติ วา นิกฺกขุตฺตปาเปตี วา อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

สตฺตมสติภาปํ นิกฺกขุตฺตํ ฯ

อฏฺฐมสิกขาปทํ

[๓๕๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน เทว ภิက္ขุ
สงฺฆิเก วิหารเ อุปริเวหาสกุฎฺฐิยา เอโก เหฏฺฐา วิหริติ เอโก
อุปริฯ อุปริโม ภิက္ขุ อาหจฺจปาทกํ มลฺลํ สหสา อภินิสฺสีติฯ
มลฺลจปาโท ปตฺติตฺวา ๑ เหฏฺฐิมสฺส ภิက္ขุโน มตฺถเก อวตฺถาสีฯ
โส ภิက္ขุ วิสฺสรมกาสีฯ ภิက္ขุ อุปฺชาวิตฺวา ตํ ภิက္ขุํ เอตทโวจฺจ
กิสฺส ตฺวํ อวฺโส วิสฺสรมกาสีติฯ อถ โข โส ภิက္ขุ ภิက္ขุณํ
เอตมตฺถํ อารโจะสิฯ เย เต ภิက္ขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิက္ขุ สงฺฆิเก
วิหารเ อุปริเวหาสกุฎฺฐิยา อาหจฺจปาทกํ มลฺลํ สหสา อภิ-
นีสฺสีทิสฺสตีติฯ อถ โข เต ภิက္ขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุฯ อถ โข
ภควา ตํ ภิက္ขุํ ปฏฺฐิปุจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺวํ ภิက္ขุ สงฺฆิเก วิหารเ
อุปฺริเวหาสกุฎฺฐิยา อาหจฺจปาทกํ มลฺลํ สหสา อภินิสฺสีทิสฺสีติฯ สจฺจํ
ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปุริส
สงฺฆิเก วิหารเ อุปริเวหาสกุฎฺฐิยา อาหจฺจปาทกํ มลฺลํ สหสา
อภินิสฺสีทิสฺสตี เนตํ โมฆปุริส อปฺปสนฺนํ นํ วา ปสาทายฯเปฯ
เอวญฺจ ปน ภิက္ขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน
ภิက္ขุ สงฺฆิเก วิหารเ อุปริเวหาสกุฎฺฐิยา อาหจฺจปาทกํ มลฺลํ วา
๑ ม. นิปฺปตฺติตฺวาฯ

ปีจํ วา อภินิสํเทยฺย วา อภินิพฺชเชยฺย วา ปาจิตฺตियฺนฺตฺติ ฯ

[๑๕๓] โย ปนาตฺติ โย ยาทิสฺส ฯเปฯ ภิกฺขุตฺติ ฯเปฯ

อํยํ อิมสฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุตฺติ ฯ สงฺฆมิโก นาม วิหาโร
สงฺฆสฺส ทินฺโน โหติ ปริจฺจตฺโต ฯ

[๑๕๔] เวหาสกุฎฺฐิ นาม มชฺฌิมสฺส ปุริสสฺส สีสํฆญฺญา ฯ

อาหจฺจปาทโก นาม มณฺโจอ อํเเก วิชฺฌิตฺวา จิตฺโต โหติ ฯ

อาหจฺจปาทกํ นาม ปีจํ อํเเก วิชฺฌิตฺวา จิตฺตํ โหติ ฯ

อภินิสํเทยฺยาตฺติ ตสฺมํ อภินิสํทิตฺติ อาปตฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ อภินิพฺชเชยฺยาตฺติ
ตสฺมํ อภินิพฺชชิตฺติ อาปตฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ

[๑๕๕] สงฺฆมิเก สงฺฆมิกสฺสณฺณิ อฺุปริเวหาสกุฎฺฐิยา อาหจฺจปาทกํ

มณฺจํ วา ปีจํ วา อภินิสํทิตฺติ วา อภินิพฺชชิตฺติ วา อาปตฺตติ

ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ สงฺฆมิเก เวมตฺติโก อฺุปริเวหาสกุฎฺฐิยา อาหจฺจปาทกํ

มณฺจํ วา ปีจํ วา อภินิสํทิตฺติ วา อภินิพฺชชิตฺติ วา อาปตฺตติ

ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ สงฺฆมิเก ปุคฺคตฺติกสฺสณฺณิ อฺุปริเวหาสกุฎฺฐิยา อาหจฺจปาทกํ

มณฺจํ วา ปีจํ วา อภินิสํทิตฺติ วา อภินิพฺชชิตฺติ วา อาปตฺตติ

ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ ปุคฺคตฺติเก สงฺฆมิกสฺสณฺณิ อาปตฺตติ ทฺุคฺคตฺติสฺส ฯ

ปุคฺคตฺติเก เวมตฺติโก อาปตฺตติ ทฺุคฺคตฺติสฺส ฯ ปุคฺคตฺติเก ปุคฺคตฺติกสฺสณฺณิ

อณฺณสฺส ปุคฺคตฺติเก อาปตฺตติ ทฺุคฺคตฺติสฺส ฯ อตฺตโน ปุคฺคตฺติเก

อนาปตฺตติ ฯ

[๑๕๖] อนาปตฺตติ อเวหาสกุฎฺฐิยา สีสํฆญฺญา ๑ เหาจฺจา

๑ ม. สีสํฆญฺญา ฯ

อปรีโภคั โหติ ปทรสญจิตั โหติ ปฏาณิ ทินฺนา โหติ ตสฺมี

จิโต คณฺหาติ วา ลกฺเขตติ วา อุมฺมตฺตกสฺส

อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

อฏฺฐมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นวมสิกขาปทํ

[๓๕๓] เตน สมเณ พุทฺโธ ภควา โสสมุพิยฺ วิหฺรติ โฆสิตารามे ฯ
เตน โข ปน สมเณ อายสุมโต ฉนฺนสฺส อุปฏฺฐาโก
มหามตฺโต อายสุมโต ฉนฺนสฺส วิหฺรํ การาเปติ ฯ อถ โข
อายสุมมา ฉนฺโน กตปริโยสิตํ วิหฺรํ ปุณฺปุณฺํ ฉาทาเปสิ ๑ ปุณฺปุณฺํ
ลิมาเปสิ ๒ อติภาริโก ๓ วิหาโร ปริปติ ฯ อถ โข อายสุมมา ฉนฺโน
ติณฺณจฺจ กฏฺฐจฺจ สงฺกทฺตฺตฺนโต อณฺณตรสฺส พฺราหฺมณฺสฺส ยวเขตฺตํ
ทฺุเสสิ ฯ อถ โข โส พฺราหฺมโณ อฺุชฺฌายติ จิยติ วิปาเจติ
กถํ หิ นาม ภทฺทฺนตา อมฺหากํ ยวเขตฺตํ ทฺุเสสฺสนฺตีติ ฯ อสฺโสสุํ
โฆ ภิกฺขุ ตสฺส พฺราหฺมณฺสฺส อฺุชฺฌายนฺตสฺส จิยนฺตสฺส
วิปาเจนฺตสฺส ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต อฺุชฺฌายนฺติ
จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสุมมา ฉนฺโน กตปริโยสิตํ
วิหฺรํ ปุณฺปุณฺํ ฉาทาเปสฺสติ ปุณฺปุณฺํ ลิมาเปสฺสติ อติภาริโก
วิหาโร ปริปตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ
 ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ ฉนฺน กตปริโยสิตํ วิหฺรํ ปุณฺปุณฺํ
 ฉาทาเปสิ ปุณฺปุณฺํ ลิมาเปสิ อติภาริโก วิหาโร ปริปตีติ ฯ
 สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ
 โฆฆปฺริส กตปริโยสิตํ วิหฺรํ ปุณฺปุณฺํ ฉาทาเปสฺสสิ ปุณฺปุณฺํ
 # ๑ ม. ยฺ. ฉาทาเปติ ฯ ๒ ม. เลปาเปติ ฯ ยฺ. ลิมาเปติ ฯ เอวมฺปฺริปี ฯ
 # ๓ ม. ยฺ. อติภาริโต ฯ เอวมฺปฺริปี ฯ

ลิมฺปาเปสฺสตี อติภาริโก วิหาโร ปริปติ เนติ โมฆปฺริส
อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๔เป ๔ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุตฺตริเยยฺยาถ มหุลลํ ปน ภิกฺขุณา วิหารํ
การยมาเนน ยาว ทวารโกธา อคฺคฺลภูจฺปนาย อาโลกสนฺธิปริกมฺมาย
ทฺวิตฺติจฺจนฺตสฺส ปริยายํ อปฺปหริเต จิเตน อธิฏฺฐาตพฺพํ ตโต
เจ อุตฺตริ ๑ อปฺปหริเตปิ จิโต อธิฏฺฐเหยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ๔

[๓๕๘] มหุลลโก นาม วิหาโร สสฺสามิโก วุจฺจติ ๔ วิหาโร
นาม อุลลิตฺโต วา โหติ อวลิตฺโต วา อุลลิตฺตาวลิตฺโต วา ๔
การยมาเนนาติ กโรนฺโต วา การาเปนฺโต วา ๔ ยาว ทวารโกธาติ
ปิฏฺฐิสงฺฆาฏฺฐสฺ ๒ สามนฺตา หตฺถปาสา ๔ อคฺคฺลภูจฺปนายาติ
ทฺวารภูจฺปนาย ๔ อาโลกสนฺธิปริกมฺมายาติ วาตปานปริกมฺมาย เสต-
วณฺณํ กาพวณฺณํ เกรกฺวณฺณํ ๑ มาตากมฺมํ ลตากมฺมํ มกร-
ทนฺตํ ปฺลฺยจฺปฏฺฐิกํ ๔ ๔ ทฺวิตฺติจฺจนฺตสฺส ปริยายํ อปฺปหริเต จิเตน
อธิฏฺฐาตพฺพนฺติ หริตํ นาม ปุพฺพวณฺณํ อปรวณฺณํ ๔ สเจ หริเต
จิโต อธิฏฺฐาติ อาปตฺติ ทฺกกฺกฏฺฐสฺ ๔ มกฺเคน ฉาเทนฺตสฺส เทว
มกฺเค อธิฏฺฐหิตฺวา ตตฺถิยํ มกฺคํ อาณาเปตฺวา ปกฺกมิตพฺพํ ๔
ปริยาเยน ฉาเทนฺตสฺส เทว ปริยาเย อธิฏฺฐหิตฺวา ตตฺถิยํ ปริยายํ
อาณาเปตฺวา ปกฺกมิตพฺพํ ๔

[๓๕๙] ตโต เจ อุตฺตริ อปฺปหริเตปิ จิโต อธิฏฺฐเหยฺยาติ

๑ ม. ย. อุตฺตริ ๔ ๒ ม. ปิฏฺฐิสงฺฆาฏฺฐสฺ ๔ ๓ ม. เกรกฺปริกมฺมํ ๔ ๔ ม.

ปฺลฺยจฺปฏฺฐิกํ ๔

อิฏฺฐกาย ฉาเทนุตฺตสฺส อิฏฺฐกิฏฺฐกาย อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
สฺลยา ฉาเทนุตฺตสฺส สฺลยา สฺลยา อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ สุชยา
ฉาเทนุตฺตสฺส ปิณฺเฑ ปิณฺเฑ อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ติณฺเณ
ฉาเทนุตฺตสฺส กรเพ กรเพ อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ปณฺเณน
ฉาเทนุตฺตสฺส ปณฺเณ ปณฺเณ อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๔๐๐] อติเรกทฺวิตฺติปริยาเย ๑ อติเรกสณฺณี อธิฏฺฐาติ อปาตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อติเรกทฺวิตฺติปริยาเย เวมตีโก อธิฏฺฐาติ อปาตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อติเรกทฺวิตฺติปริยาเย อุณกสณฺณี อธิฏฺฐาติ อปาตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุณกทฺวิตฺติปริยาเย อติเรกสณฺณี อปาตฺติ
ทฺกุกฺกสฺส ฯ อุณกทฺวิตฺติปริยาเย เวมตีโก อปาตฺติ ทฺกุกฺกสฺส ฯ
อุณกทฺวิตฺติปริยาเย อุณกสณฺณี อนาปาตฺติ ฯ

[๔๐๑] อนาปาตฺติ ทฺวิตฺติปริยาเย อุณกทฺวิตฺติปริยาเย เถณ
คฺุหาย ติณฺเณกฺุกาย อณฺณสฺสตฺถาย อตฺตโน ฐเนน วาสาการิ
จเปตฺวา สพฺพตฺถ อนาปาตฺติ อุมฺมตฺตกฺกสฺส อาทิคมฺมิกฺกสฺสาติ ฯ
นวมสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. อติเรกทฺวิตฺติปริยาเย ฯ เอวมิตฺติเสสฺส ปาเรสฺส ฯ

ทสมสิกขาปทํ

[๔๐๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา อาพวีย วิหริติ อคฺคาพะเว
เจตียะ เตน โข ปน สมเยน อาพวิกา ภิกฺขุ นวกมฺมํ กโรนฺตา
ชานํ สปะปาณกํ อุทกํ ติณฺมปิ มตฺติกมฺปิ สิญฺจนฺตปิ
สิญฺจาเปณฺตปิ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺญา ๑เป ๑ เต อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ
วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อาพวิกา ภิกฺขุ ชานํ สปะปาณกํ อุทกํ
ติณฺมปิ มตฺติกมฺปิ สิญฺจิสฺสนฺตปิ สิญฺจาเปสฺสนฺตปิตี ๑ อถ โข เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุ ๑เป ๑ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว
ชานํ สปะปาณกํ อุทกํ ติณฺมปิ มตฺติกมฺปิ สิญฺจณฺตปิ สิญฺจาเปณฺตปิตี ๑
สจฺจํ ภควาติ ๑ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห
โมฆปุริสา ชานํ สปะปาณกํ อุทกํ ติณฺมปิ มตฺติกมฺปิ สิญฺจิสฺสณฺตปิ
สิญฺจาเปสฺสณฺตปิ เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ นวํ ปสาทาย ปสนฺนํ
วา ภิกฺขโสภาวาย ๑เป ๑ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สปะปาณกํ อุทกํ ติณฺมํ วา
มตฺติกํ วา สิญฺเจยฺย วา สิญฺจาเปยฺย วา ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๔๐๓] โย ปนาติ โย ยาทีโส ๑เป ๑ ภิกฺขุติ ๑เป ๑ อัย
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ชานํ ๑ นาม สามํ วา ชานาติ
อณฺเณ วา ตสฺส อารโจะนฺติ ๑

[๔๐๔] สิญฺเจยฺยาติ สยํ สิญฺจติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

๑ ม. ชานาติ ๑

สัจจาเปยยาติ อณฺโณ อาณาเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ สกั
อาณตฺโต พหุํปี สัจฺจติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ สปฺปาณเก
สปฺปาณกสณฺณี ติณฺ ภา มตฺตํ ภา สัจฺจติ ภา สัจฺจาเปติ(
ภา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ สปฺปาณเก เวมตีโก ติณฺ ภา
มตฺตํ ภา สัจฺจติ ภา สัจฺจาเปติ ภา อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ฯ
สปฺปาณเก อปฺปาณกสณฺณี ติณฺ ภา มตฺตํ ภา สัจฺจติ ภา
สัจฺจาเปติ ภา อนาปตฺติ ฯ อปฺปาณเก สปฺปาณกสณฺณี
อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ฯ อปฺปาณเก เวมตีโก อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ฯ
อปฺปาณเก อปฺปาณกสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๔๐๕] อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตสฺส อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทสมสฺทิกฺขาปํ นินฺนิจิตฺ ภา

ภูตคามวคฺโค ทฺติโย ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

ภูตํ อณฺญาช อฺชฺฌายํ ปกฺกมฺนฺเตน เต ทฺเว

ปฺพุเพ นิกฺกทฺตนาหจฺจ ทฺวารํ สปฺปาณเกน ๑ จาติ ฯ

๑ ยู. ทฺวารสปฺปาณเกน ฯ

โอวาทคคตส ปจมสิกขาปท

[๔๐๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกตฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย
โอวาทนฺตา ลาภิโน โหนฺติ จีวรปิณฑฺปาตเสนาสนคิถานปจฺจย-
เภสชฺชปริกฺขารานํฯ อถ โข ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ เอตทโหสิ
เอตฺรหิ โข อาวุโส เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โอวาทนฺตา ลาภิโน โหนฺติ
จีวรปิณฑฺปาตเสนาสนคิถานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารานํ หนฺทาวุโส
มยฺปิ ภิกฺขุณีโย โอวาทมาติฯ อถ โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย
อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจฺจึ เถถ ๑ อเมหฺปิ ภคินีโย อุปสงฺกมถ
มยฺปิ โอวาทิสฺสามาติฯ อถ โข ตา ภิกฺขุณีโย เยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ เตนฺอุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อภิวาทตฺวา
เอกมฺนตฺตํ นิสีทึสุฯ อถ โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณินํ ปริตตฺเตเว
ชฺมมึ กถํ กตฺวา ทิวสํ ตีรจฺฉานกถาย วิดีนาเมตฺวา อุยฺโยเชสุ
คจฺจถ ภคินีโยติฯ อถ โข ตา ภิกฺขุณีโย เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมึสุ
อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาทตฺวา เอกมฺนตฺตํ อญฺจึสุฯ
เอกมฺนตฺตํ จิตฺตา โข ตา ภิกฺขุณีโย ภควา เอตทโวจ กจฺจึ
ภิกฺขุณีโย โอวาทโ อิทฺโธ อโหสีติฯ กุโต ฆนฺเต โอวาทโ อิทฺโธ
ภวิสฺสติ อุตฺยา ฉพฺพคฺคิยา ปริตตฺเตเว ชฺมมึ กถํ กตฺวา ทิวสํ
ตีรจฺฉานกถาย วิดีนาเมตฺวา อุยฺโยเชสุณฺติฯ อถ โข ภควา ตา
ภิกฺขุณีโย ชฺมมียา กถาย สนนฺทสฺเสสิ สมากฺเขสิ สมนฺตฺเตเชสิ
๑ ม. อัย ปาโธ นตฺถิฯ

สมฺปหังเสสิ ฯ อถโข ตา ภิกฺขุณีโย ภควตา ฌมฺมียา กถาย
สนฺทสฺสิตา สฺมาทปิตา สมฺตเตชิตา สมฺปหังสิตา อฏฺฐายาสนา
ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา ปกฺกมฺมีสุ ฯ อถโข ภควา
เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ปฏฺธิปฺจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว ภิกฺขุณีนํ
ปริตฺตํเยว ฌมฺมี กถํ กตฺวา ทิวสํ ติรจฺจฺฉานกถาย วิดีนาเมตฺวา
อฺยุโยเชธาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตฺเมห โมฆปฺริสา ภิกฺขุณีนํ ปริตฺตํเยว ฌมฺมี กถํ กตฺวา
ทิวสํ ติรจฺจฺฉานกถาย วิดีนาเมตฺวา อฺยุโยเชสฺสถ เนตํ โมฆปฺริสา
อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวาย ฯเปฯ
วิครหิตฺวา ฌมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ภิกฺขุโนวาทกํ สมฺมณฺณิตุํ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมณฺณิตพฺโพ ปจฺฉมํ
ภิกฺขุ ยาจิตพฺโพ ฯ ยาจิตฺวา พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺธิพลเณ สงฺโฆ
ฉาเปตพฺโพ สฺฉนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกถํ
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ ภิกฺขุโนวาทกํ สมฺมณฺณเษย ฯ เอสา
ฉตฺติ ฯ สฺฉนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ
ภิกฺขุโนวาทกํ สมฺมณฺณติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน ภิกฺขุโนวาทกสฺส สมฺมติ โส ตฺถนฺนสฺส ยสฺส นกฺขมติ
โส ภาเสยฺย ฯ ทฺถิยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯเปฯ ตฺถิยมฺปิ
เอตมฺตถํ วทามิ ฯ สฺฉนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ

ภิกฺขุ ภิกฺขุโนวาทกั สมฺมณฺณติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน ภิกฺขุโนวาทกสฺส สมฺมติ โส ตฺถสฺส ยสฺส นกฺขมติ
โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมโต สฺงเขน อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ภิกฺขุโนวาทโก ฯ
ขมติ สฺงฆสฺส ตสฺมา ตฺถนฺนํ ฯ เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ
อถโข ภควา นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อนกฺปริยาเยน วิครหิตฺวา ทฺพฺภรตฺยา
ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย
ปน ภิกฺขุ อสฺมมโต ภิกฺขุณีโย โอวเทยฺย ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ
เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺนํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๔๐๗] เตน โข ปน สมเยน เถรา ภิกฺขุ สมฺมตา ภิกฺขุณีโย
โอวทฺนฺตา ตเถว ลาภิโน โหณฺติ จีวรปิตฺตฺวาปตเสนาสนคิลาน-
ปจฺจยเกสฺซชฺชปริกฺขารานํ ฯ อถโข นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺนํ เอตทโหสิ
เอตฺรหิ โข อาวุโส เถรา ภิกฺขุ สมฺมตา ภิกฺขุณีโย โอวทฺนฺตา
ตเถว ลาภิโน โหณฺติ จีวรปิตฺตฺวาปตเสนาสนคิลานปจฺจยเกสฺซชฺช-
ปริกฺขารานํ หนฺทาวุโส มยฺปิ นิสฺสีมํ คนฺตุวา อญฺญมญฺฉํ
ภิกฺขุโนวาทกั สมฺมณฺณติวา ภิกฺขุณีโย โอวทามาติ ฯ อถโข
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นิสฺสีมํ คนฺตุวา อญฺญมญฺฉํ ภิกฺขุโนวาทกั
สมฺมณฺณติวา ภิกฺขุณีโย อุปฺสงฺกมิตฺวา เอตทโวจํ มยฺปิ ภคิณีโย
สมฺมตา อเมห อุปฺสงฺกมถ มยฺปิ โอวทิสฺสามาติ ฯ อถโข ตา
ภิกฺขุณีโย เยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เตนฺอุปฺสงฺกมิตฺวา
นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อภิวาทเตวา เอกมฺนฺตํ นิสฺสีมํ ฯ อถโข นพฺพคฺคิยา

ภิกขุ ภิกขุณีนัน ปริตต์เตว ฐมมี กถิ กตฺวา ทิวสํ ตีรจฺฉานกถาย
วீตินาเมตฺวา อฺยุโยเชตฺถุ คจฺฉน ภคินีโยติ ฯ อถโฆ ตา ภิกขุณีโย
เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมมีสุ อฺุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ อฏฺฐํสุ ฯ เอกมนฺตํ จิตฺตา โข ตา ภิกขุณีโย ภควา
เอตทโวจ กจฺฉิ ภิกขุณีโย โอวาโท อิทฺุโร อโหสีติ ฯ กุโธ ฆนฺเต
โอวาโท อิทฺุโร ภวิสฺสตี อยฺยา นพฺพคฺคิยา ปริตต์เตว ฐมมี กถิ
กตฺวา ทิวสํ ตีรจฺฉานกถาย วีตินาเมตฺวา อฺยุโยเชตฺถุณฺติ ฯ อถโฆ
ภควา ตา ภิกขุณีโย ฐมฺมिया กถาย สนฺทสฺเสตี สมากทเปตี
สมฺตเตเชตี สมฺปหํเสตี ฯ อถโฆ ตา ภิกขุณีโย ภควตา ฐมฺมिया
กถาย สนฺทสฺสีตา สมากทปีตา สมฺตเตชิตฺตา สมฺปหํสีตา อฏฺฐายาสนา
ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกมมีสุ ฯ อถโฆ ภควา
เอตสฺมี นีทานเ เอตสฺมี ปกรณฺ ภิกขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา
นพฺพคฺคิเย ภิกขุ ปฏฺฐิจฺฉิ สจฺฉิ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว ภิกขุณีนัน
ปริตต์เตว ฐมฺมี กถิ กตฺวา ทิวสํ ตีรจฺฉานกถาย วีตินาเมตฺวา
อฺยุโยเชตฺถาติ ฯ สจฺฉิ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺุโร ภควา กถิ หิ
นาม ตฺเมห โมฆปฺริสา ภิกขุณีนัน ปริตต์เตว ฐมฺมี กถิ กตฺวา
ทิวสํ ตีรจฺฉานกถาย วีตินาเมตฺวา อฺยุโยเชตฺถสถ เนตํ โมฆปฺริสา
อฺุปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเวภาวาย ฯ เปฯ
วิครหิตฺวา ฐมฺมี กถิ กตฺวา ภิกขุ อามนฺเตตี อฺนุชานามิ ภิกฺขเว
อฏฺฐหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตํ ภิกฺขุ ภิกฺขุโนวาทกํ สมฺมณฺณินฺตํ สีลวา

โหติ ปาติโมกขสัวรสัวโต วิหริติ อาจารย์โคจรสมปนโน อนุมตเตสุ
วชเชสุ ภยทสฺสาวี สมหาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ พหุสฺสุโต
โหติ สุตฺตโร สุตฺตสนฺนิจโย เย เต ชมฺมา อาทิกถฺยาณา มชฺฌกถฺยาณา
ปริโยสานกถฺยาณา สาคฺคํ สพฺพญฺชนํ เกวลปรีปนฺณํ
ปรีสุทฺธํ พุรหุมาจฺริยํ อภิวทฺนติ ตถารูปาสฺส ชมฺมา พหุสฺสุตา
โหนติ ฐตา วจฺสา ปรีจिता มนฺसानุเปกฺขิตา ทิฏฺฐิยา สุปฺปฏฺวิทฺธา
อุภฺยานิ โข ปนสฺส ปาติโมกฺขานิ วิตถาเรน สฺวาคทานิ
โหนติ สุวิภตฺตานิ สุปฺปวตฺตานิ สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส อนุพฺพญฺชนโส
กถฺยาณวาโจ โหติ กถฺยาณวากุกรโณ เขภฺยฺเยน ภิกฺขุณิํ ปิโย
โหติ มนาโป ปฏฺวิโโล โหติ ภิกฺขุณิโย โอวทิตฺตํ น โข ปเนตฺ
ภควนฺตํ อุทฺทิสฺส ปพฺพชิตาย กาสายวตฺถวสฺนายน คุรฺชมฺมํ อชฺฌาปนฺนปฺพุโพ
โหติ วิสฺติวสฺโส วา โหติ อติเรกวิสฺติวสฺโส วา
อนุชานามิ ภิกฺขเว อิมํ อญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺตํ ภิกฺขุํ ภิกฺขุโนวาทกํ
สมฺมณฺณิตฺตฺตํ ฯ

[๔๐๘] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อสมฺมโต นาม ฌตฺติจตฺตฺเถน
กมฺเมน อสมฺมโต ฯ ภิกฺขุณิโย นาม อุภโตสงฺฆเม อุปสมฺปนฺนา ฯ

[๔๐๙] โอวเทยฺยาติ อญฺจหิ คุรฺชมฺเมหิ โอวทติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อญฺเณน ชมฺเมน โอวทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ
เอกโต อุปสมฺปนฺนํ โอวทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ

[๔๑๐] เตน สมมเตน ภิกฺขุณา ปรีเวณฺ์ สมมุชฺชิตฺวา ปานีย
ปรีโกชนีย อุปฺภูจาเปตฺวา อาสนํ ปณฺญาเปตฺวา ทฺวติยํ กเหตุวา
นีสีทิตฺตพฺพํ ๑ ภิกฺขุณีนีหิ ตตฺถ กนฺตฺวา ตํ ภิกฺขุํ อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ นีสีทิตฺตพฺพํ ๑ เตน สมมเตน ๑ ภิกฺขุณา ปุจฺฉนิตฺตพฺพา
สมกฺคตฺถ ภาคินีโยติ ๑ สเจ สมกฺคกฺมฺหายยาติ ภาณนฺติ วัตฺตนฺติ
ภาคินีโย อฏฺฐ คุรุชฺฌมาติ ๑ สเจ วัตฺตนฺติ อຍฺยาติ ๒ ภาณนฺติ
เอโส ภาคินีโย โอวาโทติ นียฺยาเทตฺตพฺโพ ๑ สเจ น วัตฺตนฺติ
อຍฺยาติ ภาณนฺติ โอสารेतฺตพฺพา วัสฺสสฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ภิกฺขุณียา
ตทหุสฺสพฺพนฺนสฺส ภิกฺขุโน อภิวาทณฺ์ ปจฺจุฏฺฐาณํ อณฺชลิกมฺมํ
สามิจิกมฺมํ กาทพฺพํ อຍ ๓ ฌมฺโหม สกฺกตฺวา คุรุทฺวา มานตฺวา
ปุเชตฺวา ยาวชิวํ อนุตฺติกมฺมินีโย ๑ น ภิกฺขุณียา อภิกฺขุเก อาวาเส
วัสฺสํ วัตฺตพฺพํ อຍมฺปิ ฌมฺโหม สกฺกตฺวา คุรุทฺวา มานตฺวา ปุเชตฺวา
ยาวชิวํ อนุตฺติกมฺมินีโย อนุวทฺตมาลํ ภิกฺขุณียา ภิกฺขุสงฺฆมฺโต
เทว ฌมฺมา ปจฺจาสี่ตฺตพฺพา ๔ อุโปสฺถปุจฺฉกฺกณฺจ โอวาทฺตฺตฺตฺตฺต
อຍมฺปิ ฌมฺโหม สกฺกตฺวา คุรุทฺวา มานตฺวา ปุเชตฺวา ยาวชิวํ
อนุตฺติกมฺมินีโย ๑ วัสฺสํ วัตฺตถาย ภิกฺขุณียา อุกฺโกตฺตฺตฺตฺต
ตีหิ จาเนหิ
ปวาเรตฺตพฺพํ ทิฏฺฐเจเน วา สฺเตเน วา ปรีสฺสฺสกาเย วา อຍมฺปิ ฌมฺโหม
สกฺกตฺวา คุรุทฺวา มานตฺวา ปุเชตฺวา ยาวชิวํ อนุตฺติกมฺมินีโย ๑
คุรุชฺฌมฺมํ อชฺฌาปฺนฺนาย ภิกฺขุณียา อุกฺโกตฺตฺตฺตฺต
ปกฺขมานตฺตํ จริตฺตพฺพํ
๑ ม. ยฺ. อຍ ปาโจ น โหติ ๑ ๒ ม. วัตฺตนฺตฺตฺตฺต ๑ เอวมฺปรีปิ ๑ ๓ ม.
อຍมฺปิ ๑ ๔ ม. ปจฺจาสี่ตฺตพฺพา ๑

อยมฺปิ ฌมฺโม สกุกตฺวา ฌรูกตฺวา มานตฺวา ปฺปูเชตฺวา ยาวชีวํ
อนตฺกมฺนีโย ฯ เทว วสุตฺตานิ ฌสุ ฌมฺเมสุ สิกฺขิตฺตฺสิกฺขาเย สิกฺขมฺมานาย
อุภโตสฺสงฺฆเม อุปสมฺปทา ปฺปริเยสฺสิตฺพุพา อยมฺปิ ฌมฺโม สกุกตฺวา ฌรูกตฺวา
มานตฺวา ปฺปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนตฺกมฺนีโย น ภิกฺขุณฺเีย เกณจิ
ปฺปริยาเยน ภิกฺขุ อุกฺโกสฺสิตฺพุโพ ปฺปรีภาสฺสิตฺพุโพ อยมฺปิ ฌมฺโม
สกุกตฺวา ฌรูกตฺวา มานตฺวา ปฺปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนตฺกมฺนีโย อชฺชตฺตฺกฺเค
โอบฺบวฺโถ ภิกฺขุณฺเีย ภิกฺขุสุ วจนปฺโถ อโนวฺโถ ภิกฺขุณฺเีย ภิกฺขุณฺเีย
วจนปฺโถ อยมฺปิ ฌมฺโม สกุกตฺวา ฌรูกตฺวา มานตฺวา ปฺปูเชตฺวา
ยาวชีวํ อนตฺกมฺนีโยติ ฯ สเจ สมฺกฺกมฺหายยาติ ภณฺนติ อณฺณํ
ฌมฺมํ ภณฺติ อาปฺตฺติ ทฺกุกฺกฺสฺส ฯ สเจ วคฺคฺมฺหายยาติ ภณฺนติ
อณฺณํ ฌรฺกฺมฺเม ภณฺติ อาปฺตฺติ ทฺกุกฺกฺสฺส ฯ โอบวํ อณฺเียเตตฺวา
อณฺณํ ฌมฺมํ ภณฺติ อาปฺตฺติ ทฺกุกฺกฺสฺส ฯ

[๔๑๑] อชฺมฺมกฺมฺเม อชฺมฺมกฺมฺมฺสฺสณฺเีย วคฺคํ ภิกฺขุสฺสงฺฆํ วคฺคฺสฺสณฺเีย
โอบวตฺติ อาปฺตฺติ ปาจิตฺตฺยฺสฺส ฯ อชฺมฺมกฺมฺเม อชฺมฺมกฺมฺมฺสฺสณฺเีย
วคฺคํ ภิกฺขุณฺเียสฺสงฺฆํ เวมฺติโก โอบวตฺติ อาปฺตฺติ
ปาจิตฺตฺยฺสฺส ฯ อชฺมฺมกฺมฺเม อชฺมฺมกฺมฺมฺสฺสณฺเีย วคฺคํ ภิกฺขุณฺเียสฺสงฺฆํ
สมฺกฺกฺสฺสณฺเีย โอบวตฺติ อาปฺตฺติ ปาจิตฺตฺยฺสฺส ฯ

[๔๑๒] อชฺมฺมกฺมฺเม เวมฺติโก วคฺคํ ภิกฺขุสฺสงฺฆํ วคฺคฺสฺสณฺเีย
โอบวตฺติ ฯเปฯ เวมฺติโก โอบวตฺติ ฯเปฯ สมฺกฺกฺสฺสณฺเีย โอบวตฺติ
อาปฺตฺติ ปาจิตฺตฺยฺสฺส ฯ

[๔๑๓] อธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสฺสณฺณิ วคฺคํ ภิกฺขุณฺีสงฺฆํ วคฺคสฺสณฺณิ
โหวทติ ฯเปฯ เวตฺติโก โหวทติ ฯเปฯ สมคฺคสฺสณฺณิ
โหวทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๔๑๔] อธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสฺสณฺณิ สมคฺคํ ภิกฺขุณฺีสงฺฆํ
วคฺคสฺสณฺณิ โหวทติ ฯเปฯ เวตฺติโก โหวทติ ฯเปฯ สมคฺคสฺสณฺณิ
โหวทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๔๑๕] อธมฺมกมฺเม เวตฺติโก อมคฺคํ ภิกฺขุณฺีสงฺฆํ วคฺคสฺสณฺณิ
โหวทติ ฯเปฯ เวตฺติโก โหวทติ ฯเปฯ สมคฺคสฺสณฺณิ โหวทติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๔๑๖] อธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสฺสณฺณิ สมคฺคํ ภิกฺขุณฺีสงฺฆํ วคฺคสฺสณฺณิ
โหวทติ ฯเปฯ เวตฺติโก โหวทติ ฯเปฯ สมคฺคสฺสณฺณิ
โหวทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๔๑๗] ธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสฺสณฺณิ วคฺคํ ภิกฺขุณฺีสงฺฆํ วคฺคสฺสณฺณิ
โหวทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสฺสณฺณิ
วคฺคํ ภิกฺขุณฺีสงฺฆํ เวตฺติโก โหวทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ธมฺมกมฺเม
อธมฺมกมฺมสฺสณฺณิ วคฺคํ ภิกฺขุณฺีสงฺฆํ สมคฺคสฺสณฺณิ โหวทติ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๔๑๘] ธมฺมกมฺเม เวตฺติโก วคฺคํ ภิกฺขุณฺีสงฺฆํ วคฺคสฺสณฺณิ
โหวทติ ฯเปฯ เวตฺติโก โหวทติ ฯเปฯ สมคฺคสฺสณฺณิ โหวทติ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๔๑๕] ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ วคฺคํ ภิกฺขุณีสงฺฆํ วคฺคสฺสณฺณิ
โอยฺวทฺติ ๕เปฯ เวตฺติโก โอยฺวทฺติ ๕เปฯ สมคฺคสฺสณฺณิ โอยฺวทฺติ
อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ๕

[๔๑๖] ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ สมคฺคํ ภิกฺขุณีสงฺฆํ
วคฺคสฺสณฺณิ โอยฺวทฺติ ๕เปฯ เวตฺติโก โอยฺวทฺติ ๕เปฯ สมคฺคสฺสณฺณิ
โอยฺวทฺติ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ๕

[๔๑๗] ฌมฺมกมฺเม เวตฺติโก สมคฺคํ ภิกฺขุณีสงฺฆํ วคฺคสฺสณฺณิ
โอยฺวทฺติ ๕เปฯ เวตฺติโก โอยฺวทฺติ ๕เปฯ สมคฺคสฺสณฺณิ โอยฺวทฺติ
อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ๕

[๔๑๘] ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ สมคฺคํ ภิกฺขุณีสงฺฆํ
วคฺคสฺสณฺณิ โอยฺวทฺติ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ๕ ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ
สมคฺคํ ภิกฺขุณีสงฺฆํ เวตฺติโก โอยฺวทฺติ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ๕
ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ สมคฺคํ ภิกฺขุณีสงฺฆํ สมคฺคสฺสณฺณิ โอยฺวทฺติ
อนาปตฺติ ๕

[๔๑๙] อนาปตฺติ อฺภูทฺเทสํ เทนฺโต ปริปฺจูณฺํ เทนฺโต โอยฺสฺวเรหิ
อยฺยยาติ วุจฺจมาโน โอยฺสฺวเรติ ปฺลหํ ปฺจูจฺจติ ปฺลหํ ปฺจูจฺจ
กเถติ อญฺญสฺสทฺถาย ภาณนฺตํ ภิกฺขุณีโย สฺสุนฺนติ สิกฺขมานาย
สามเณรียา อุมฺมตฺตคฺคสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ๕

ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๕

หุติยสิกขาปทํ

[๔๒๔] เตน สมเยน พุทุโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน เถรา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณีโย โอวทฺตฺติ ปริยาเยนฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต
จฺหวปนฺนถสฺส ปริยาโย โหติ ภิกฺขุณีโย โอวทิตฺตํฯ ภิกฺขุณีโยm
เอวมาหํสุ นทานิ อชฺช โอวาโท อิทฺโธ ภวิสฺสตี ตถฺยญฺเวททานิ
อุทานํ อโยโย จฺหวปนฺนถโก ปุณฺนปุณฺนํ ภณฺิสฺสตีติฯ อถ โข ตา
ภิกฺขุณีโย เยนายสฺมา จฺหวปนฺนถโก เตนฺนปฺสงฺกมิตฺตํ อุปสงฺกมิตฺวา
อายสฺมมฺนตํ จฺหวปนฺนถกํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ นิสิตฺตํฯ เอกมฺนตํ
นินฺนนา โข ตา ภิกฺขุณีโย อายสฺมา จฺหวปนฺนถโก เอตทโวจ
สมกฺกตฺถ ภคินิโยติฯ สมกฺกมฺหายยาติฯ วตฺตฺนฺติ ภคินิโย อฏฺฐ
กรฺฐมฺมาติฯ วตฺตฺนฺติ อยฺยาติฯ เอโส ภคินิโย โอวาโทติ
นियฺยาเทตฺวา อิมํ อุทานํ ปุณฺนปุณฺนํ อภาสิ

อธิเจตโส อปฺปมชฺชโต

มฺุณีโน โมนปฺถสฺส สิกฺขโต

โสกา น ภวฺนฺติ ตาทิโน

อุปฺสนฺตสฺส สทา สตีมโตติฯพ

[๔๒๕] ภิกฺขุณีโย เอวมาหํสุ นนฺ อโวจฺมฺหา นทานิ อชฺช
โอวาโท อิทฺโธ ภวิสฺสตี ตถฺยญฺเวททานิ อุทานํ อโยโย จฺหวปนฺนถโก

ปุ่นปุ่น ภาณิสฺสตีติ ฯ อสุโสสิ โข อายสุมา จูพปนฺถโก ตาสํ
ภิกฺขุณีนํ อิมํ กถาสลฺลาปํ ฯ อถ โข อายสุมา จูพปนฺถโก เวหาลํ
อพฺภุคฺคณฺตฺวา อากาเส อนฺตลิกฺเข จงฺกมตีปี ติฏฺฐตีปี นิสีทตีปี
เสยฺยปี กปฺเปติ ฐฺมายตีปี ปชฺชตตีปี อนฺตรชยตีปี ตณฺเฏว ๑
อุทานํ ภาณตี อณฺณณฺจ พหุํ พุทฺธวณฺํ ฯ ภิกฺขุณิโย เอวมาหํสุ
อจฺฉริยํ วต โภ อพฺภุตํ วต โภ น วต โน อิตฺโต ปฺพุเพ
โธวาทิ เอวํ อิทฺุชฺ ภูตฺพุโพ ยถา อยฺยสฺส จูพปนฺถกสฺสตีติ ฯ
อถ โข อายสุมา จูพปนฺถโก ตา ภิกฺขุณิโย ยาว สมฺนุชการา
โธวาทิตฺวา อฺยโยเชตี กจฺฉถ ภิกฺขุณิโยติ ฯ อถ โข ตา ภิกฺขุณิโย
นกรทฺวารเ ธกฺกิตฺเต ๒ พหิณฺนเร วสิตฺวา กาลสฺเสว นกรํ ปวิสฺนฺตีติ ฯ
มนุสฺสา อฺชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ อพฺรหฺมจารินิโย อีมา
ภิกฺขุณิโย อารามे ภิกฺขุหิ สทฺธี วสิตฺวา อิทานิ นกรํ ปวิสฺนฺตีติ ฯ
อสุโสสุ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อฺชฺฌายนฺตานํ ชียนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ ฯ ยเ เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อฺชฺฌายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสุมา จูพปนฺถโก อตฺถงฺกเต
สุริเย ๓ ภิกฺขุณิโย โธวาทิสฺสตีติ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตวํ จูพปนฺถก
อตฺถงฺกเต สุริเย ภิกฺขุณิโย โธวาทิสฺตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิกรหิ
พุทฺุชฺ ภควา กถํ หิ นาม ตวํ จูพปนฺถก อตฺถงฺกเต สุริเย
ภิกฺขุณิโย โธวาทิสฺสตี เนตํ จูพปนฺถก อปฺปสนฺนํ วา
ปสาทาย ฯเปฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺุทิสฺเสยฺยถ
๑ ม. ตณฺเฏว ฯ ๒ ม. ธกฺกิตฺเต ฯ ๓ ม. สุริเย ฯ เอวมฺปฺริปี ฯ

สมมโตปี เจ ภิกขุ อตฺตงฺกเต สฺริเย ภิกขุณีโย โฉวเทยฺย
ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๔๒๖] สมมโต นาม ฌตฺติจตฺตเถน กมฺเมน สมมโต ฯ
อตฺตงฺกเต สฺริเยติ โอคเต ๑ สฺริเย ฯ ภิกขุณีโย นาม อุกฺโตสงฺฆเม
อุปสมฺปนฺนา ฯ โฉวเทยฺยติ อฏฺฐหิ वा ฌรฺมเมหิ อญฺเณน
วา ฌมฺเณน โฉวทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๔๒๗] อตฺตงฺกเต อตฺตงฺกตสฺสณฺี โฉวทติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อตฺตงฺกเต เวมฺติโก โฉวทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อตฺตงฺกเต อนตฺตงฺกตสฺสณฺี โฉวทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
เอกโต อุปสมฺปนฺน ๒ โฉวทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนตฺตงฺกเต
อตฺตงฺกตสฺสณฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนตฺตงฺกเต เวมฺติโก
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนตฺตงฺกเต อนตฺตงฺกตสฺสณฺี อนาปตฺติ ฯ

[๔๒๘] อนาปตฺติ อุกฺเทสํ เทนฺโต ปริปุจฺฉิ เทนฺโต โอสารฺเห
อยฺยาติ วุจฺจมาโน โอสารฺเหติ ปญฺหํ ปุจฺฉติ ปญฺหํ ปุจฺฉโ
กเถติ อญฺสสฺสตา ย ฆนฺนํ ภิกขุณีโย สฺนฺนติ สิกฺขมา นาย
สามเณรียา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาคิ ฯ

ทฺติยสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. โอคเต ฯ ๒ เขญฺเยน เอกโต อุปสมฺปนฺนายาติ ปาโจ ทิสฺสติ ฯ

เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๔๓๐] เตน โข ปน สมเยน มหาปชาปติ โคตมี คิลานา
โหติ ฯ เถรา ภิกฺขุ เยน มหาปชาปติ โคตมี เตนฺอุปสงฺกมီสุ
อุปสงฺกมิตฺวา มหาปชาปตี โคตมี เอตทโวจํ กจฺจि เต โคตมี
ขมนียํ กจฺจิ ยาปนียนฺติ ฯ น เม อญฺยา ขมนียํ น ยาปนีย
อิจฺฉญฺยา ฆมฺมํ เทเสถาติ ฯ น ตาว ๑ ภคินี กปฺปติ ภิกฺขุณฺุปฺสฺสยํ
อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุณฺิยา ฆมฺมํ เทเสตฺถนฺติ กุกฺกจฺจายนฺตา น เทเสสุํ ฯ
อถ โข ภควา ปุพฺพพณฺ्हสมยํ นีวาเสตฺวา ปตฺตจີวรมาทาย येन
มหาปชาปติ โคตมี เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปณฺณตฺเต
อาสเน นิสีทิตฺติ ฯ นิสฺซชฺช โข ภควา มหาปชาปตี โคตมี เอตทโวจ
กจฺจิ เต โคตมี ขมนียํ กจฺจิ ยาปนียนฺติ ฯ ปุพฺเพ เม ภนฺเต
เถรา ภิกฺขุ อาคนฺตฺวา ฆมฺมํ เทเสนฺติ เตน เม ผาสฺสุ โหติ
อิทานิ ปน ภควตา ปฏิกฺขิตฺตฺนฺติ กุกฺกจฺจายนฺตา น เทเสนฺติ
เตน เม น ผาสฺสุ โหตีติ ฯ อถ โข ภควา มหาปชาปตี โคตมี
ฆมฺมียา กถาย สนฺทสฺเสตฺวา สมากเปตฺวา สมฺมุเตเชตฺวา
สมฺปหํเสตฺวา อฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ อถ โข ภควา เอตฺสฺมี นีทานे
เอตฺสฺมี ปกรณเ ฆมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ
ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺุปฺสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา คิลานํ ภิกฺขุณฺิ โอวทิตฺตุ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺุปฺสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุณฺิโย โอวเทยฺย อณฺุตร สมฺยา
๑ ม. อัย สทฺโท นตฺถิ ฯ

ปาจิตฺตีย์ ตตฺถายํ สมโย กิถานา โหติ ภิกฺขุณี อัย ตตฺถ
สมโยติ ฯ

[๔๑๑] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสมิ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุณฺฺปสฺสโย นาม ยตฺถ
ภิกฺขุณีโย เอกรตฺตมฺปิ วสนฺติ ฯ อุปสงฺกมิตฺวาติ ตตฺถ คนฺตฺวา ฯ
ภิกฺขุณีโย นาม อุกโตสงฺฆเม อุปสมฺปนฺนา ฯ โอวทฺทยาติ อฏฺฐหิ
ครุฑเมหิ โอวทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อณฺฺตฺร สมยาติ
จเปตฺวา สมยํ ฯ กิถานา นาม ภิกฺขุณี น สกโกติ โอวาทาย
วา สํวสา ย วา คนฺตํ ฯ

[๔๑๒] อุปสมฺปนฺนาย อุปสมฺปนฺนสฺสณฺฺติ ภิกฺขุณฺฺปสฺสยํ
อุปสงฺกมิตฺวา อณฺฺตฺร สมยา โอวทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อุปสมฺปนฺนาย เวมตีโก ภิกฺขุณฺฺปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา อณฺฺตฺร สมยา
โอวทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปสมฺปนฺนาย อนฺฺปสมฺปนฺนสฺสณฺฺติ
ภิกฺขุณฺฺปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา อณฺฺตฺร สมยา โอวทติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อณฺฺเณน ฐมฺเมเน โอวทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ
เอกโต อุปสมฺปนฺนํ โอวทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ อนฺฺปสมฺปนฺนาย
อุปสมฺปนฺนสฺสณฺฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ อนฺฺปสมฺปนฺนาย
เวมตีโก อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ อนฺฺปสมฺปนฺนาย อนฺฺปสมฺปนฺนสฺสณฺฺติ
อนาปตฺติ ฯ

[๔๑๓] อนาปตฺติ สมเย อุกฺเทสํ เทนฺโต ปรีปฺจณฺํ เทนฺโต

โอสาระหิ อยฺยชาติ วุจฺจมาโน โอสาระติ ปญฺหํ ปุจฺจติ ปญฺหํ
ปุญฺโจ กเถติ อลฺลสฺสตุถาย ภณฺนุตฺติ ภิกฺขุณฺโง สฺสณฺนติ
สิกฺขมานาย สามเณรียา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสชาติ ฯ
ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จตุตถสิกขาปท

[๔๓๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิย วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย
โอวทนต์ตา ลาภิโน โหหนฺติ จีวรปิณฑปาตเสนาสนคิตานปจฺจย-
เภสชฺชปริกฺขารานํฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เอวํ วทนต์ติ ๑ น
พหุคฺคตา เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โอวทิตฺตํ อามิสเหตฺุ เถรา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณีโย โอวทนต์ตฺติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
เอวํ วกฺขนฺติ น พหุคฺคตา เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โอวทิตฺตํ
อามิสเหตฺุ เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โอวทนต์ตฺติฯเปฯ สจฺจํ กิร
ตุเมห ภิกฺขเว เอวํ วทนต์ น พหุคฺคตา เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย
โอวทิตฺตํ อามิสเหตฺุ เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โอวทนต์ตฺติฯ สจฺจํ
ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ นาม ตฺเมห โมจฺมปฺริสา
เอวํ วกฺขถ น พหุคฺคตา เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โอวทิตฺตํ อามิสเหตุ
เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โอวทนต์ตฺติ เนตฺตํ โมจฺมปฺริสา อปฺปสन्नํ
วา ปสาทายฯเปฯ เอวญจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ เอวํ วทนต์ อามิสเหตุ [๒] ภิกฺขุ
ภิกฺขุณีโย โอวทนต์ตฺติ ปาจิตฺตคฺคิยนฺติฯ
๑ ม. ย. วทนต์ติฯ ๒ ม. เถราฯ

[๔๑๕] โย ปนาติ โย ยาทีโส ๗เป๗ ภิกฺขุติ ๗เป๗

อัย อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๗ อามิสเหตุติ จีวรเหตุ
ปิณฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปัจจัยเภสัชชปริการเหตุ
สการเหตุ กรุการเหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปุชนเหตุ ๗

[๔๑๖] เอวํ วเทยฺยาติ อุปสมฺปนฺนํ สงฺเขน สมฺมตํ ภิกฺขุโนวาทกํ

อวณฺณํ กตฺตุกาโม อยสํ กตฺตุกาโม มงฺกุกตฺตุกาโม เอวํ
วเทติ จีวรเหตุ ปิณฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปัจจัยเภสัชชปริการเหตุ
สการเหตุ กรุการเหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ
ปุชนเหตุ โฉวทตฺติ ภาณติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๗

[๔๑๗] ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺสณฺณี เอวํ วเทติ อาปตฺติ

ปาจิตฺตียสฺส ๗ ฌมฺมกมฺเม เวมฺติโก เอวํ วเทติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๗ ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสฺสณฺณี เอวํ วเทติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๗

[๔๑๘] อุปสมฺปนฺนํ สงฺเขน อสมฺมตํ ภิกฺขุโนวาทกํ อวณฺณํ

กตฺตุกาโม อยสํ กตฺตุกาโม มงฺกุกตฺตุกาโม เอวํ วเทติ จีวรเหตุ
ปิณฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปัจจัยเภสัชชปริการเหตุ
สการเหตุ กรุการเหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปุชนเหตุ โฉวทตฺติ
ภาณติ อาปตฺติ ทุกกฺกุสฺส ๗

[๔๑๙] อนุปสมฺปนฺนํ สงฺเขน สมฺมตํ วา อสมฺมตํ วา

ภิกฺขุโนวาทกํ อวณฺณํ กตฺตุกาโม อยสํ กตฺตุกาโม มงฺกุกตฺตุกาโม เอวํ

วเทติ จีวรเหตุ ปิณฑุชปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปัจจุยเภสัชช-
ปริกขารเหตุ สกการเหตุ ครุการเหตุ มานนเหตุ วนุทนเหตุ ปุชนเหตุ
โอวทตฺติ ภณฺติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ

[๔๔๐] อธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสฺสณฺณิ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ

อธมฺมกมฺเม เวตฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ อธมฺมกมฺเม

อธมฺมกมฺมสฺสณฺณิ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ

[๔๔๑] อนาปตฺติ ปกตฺติยา จีวรเหตุ ปิณฑุชปาตเหตุ เสนาสนเหตุ
คิลานปัจจุยเภสัชชปริกขารเหตุ สกการเหตุ ครุการเหตุ มานนเหตุ
วนุทนเหตุ ปุชนเหตุ โอวทนฺตํ ภณฺติ อุมฺมตฺตกตฺส
อาทิกมฺมิกตฺสชาติ ฯ

จตุตฺถสฺสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปณฺจมสิกฺขาปทํ

[๔๔๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฺฑทิกฺกุส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร
ภิกฺขุ สาวตฺถิยํ อณฺฺตริสฺสา วิสฺขาย ปิณฺฑทาย จรติฯ อณฺฺตราปี
ภิกฺขุณิํ ตสฺสา วิสฺขาย ปิณฺฑทาย จรติฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ตํ
ภิกฺขุณิํ เอตทโวจ คจฺฉ ภาคิณิ อมฺกสฺมึ โอกาเส ภิกฺขา
ทียตฺติติฯ ส่าปี [๑] เอวมมาห คจฺฉ อยฺย ๒ อมฺกสฺมึ โอกาเส
ภิกฺขา ทียตฺติติฯ เต อภินฺนทสฺสเนน สนนฺทิฏฺฐา อเหตุํฯ เตน
โข ปน สมเยน สงฺฆสฺส จีวรํ ภาชียติ ๓ฯ อถ โข ส่า ภิกฺขุณิํ
โอวาทํ คนฺตฺวา เยน โส ภิกฺขุ เตนฺปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา
ตํ ภิกฺขุํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺฐาสิฯ เอกมนฺตํ จิตฺ โข
ตํ ภิกฺขุณิํ โส ภิกฺขุ เอตทโวจ อยฺ เม ภาคิณิ จีวรปฏฺวิวิโส ๔
ส่าทียสฺสตีติฯ อาม อยฺย พุพฺพลจีวรมฺหิติฯ อถ โข โส ภิกฺขุ
ตสฺสา ภิกฺขุณิยา จีวรํ อทาสิฯ โสปี โข ภิกฺขุ พุพฺพลจีวโร
โหติฯ ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจํ กโรหิทานิ เต อาวฺโส
จีวรนฺติฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ภิกฺขุณิํ เอตมฺตถํ อารโจะสิฯ เย
เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺขุณฺณายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ภิกฺขุ ภิกฺขุณิยา จีวรํ ทสฺสตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร
ตฺวํ ภิกฺขุ ภิกฺขุณิยา จีวรํ อทาสีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ ฅาติกา
๑ ม. โขฯ ๒ ม. คจฺฉายฺยฯ ๓ ม. ภาชียติฯ ๔ ม. จีวรปฏฺวิวิโสฯ
สี่. จีวรปฏฺวิวิโสฯ

เต ภัทฺฐ อณฺเฑติกาติ ฯ อณฺเฑติกา ภควาติ ฯ อณฺเฑตโก
โมฆปุริส อณฺเฑติกาย น ชานาติ ปฏฺฐูปี วา อปฺปฏฺฐูปี วา
สนฺตํ วา อสนฺตํ วา กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปุริส อณฺเฑติกาย
ภัทฺฐุนิยา จีวรํ ทสฺสสิ เนตํ โมฆปุริส อปฺปสนฺนํ วา
ปสาทาย ฯ เป ฯ เหวลฺจ ปน ภัทฺฐเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ
โย ปน ภัทฺฐ อณฺเฑติกาย ภัทฺฐุนิยา จีวรํ ทเทยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ
เอวลฺจิทํ ภควตา ภัทฺฐุนํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๔๔๓] เตน โข ปน สมเยน ภัทฺฐ กุกฺกจฺจาณฺตา ภัทฺฐนินํ
ปาริวณฺณกํ จีวรํ น เทนฺติ ฯ ภัทฺฐุนิโย อุชฺฌายนฺติ ชियนฺติ
วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อยฺยา อมฺหากํ ปาริวณฺณกํ จีวรํ น
ทสฺสนฺตฺติ ฯ อสฺโสสุ โข ภัทฺฐ ตาสํ ภัทฺฐนินํ อุชฺฌายนฺตินํ ชियนฺตินํ
วิปาเจนฺตินํ ฯ อถ โข เต ภัทฺฐ ภควโต เอตมฺตถํ อโรเจสุ ฯ
อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณเ ชมฺมี กถํ กตฺวา
ภัทฺฐ อามนฺเตสิ อฺนุชานามิ ภัทฺฐเว ปณฺจณฺนํ ปาริวณฺณกํ ทาตุ
ภัทฺฐสฺส ภัทฺฐุนิยา สิกฺขมานาย สามเณรสฺส สามเณรียา อฺนุชานามิ
ภัทฺฐเว อิมสํ ปณฺจณฺนํ ปาริวณฺณกํ ทาตุ เหวลฺจ ปน ภัทฺฐเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โข ปน ภัทฺฐ อณฺเฑติกาย ภัทฺฐุนิยา
จีวรํ ทเทยฺย อณฺเฑตฺร ปาริวณฺณกา ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๔๔๔] โข ปนาติ โย ยาทีโส ฯ เป ฯ ภัทฺฐุติ ฯ เป ฯ อยํ
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภัทฺฐุติ ฯ อณฺเฑติกา นาม มาติโต

วา ปีติโต วา ยาว สตุตฺมา ปีตามหฺยุคา อสมฺพทฺธาฯ ภิภฺขุณี
นาม อุภโตสฺงเม อุปสมฺปนฺนาฯ จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรานํ
อณฺดฺรํ จีวรํ วิภฺปนฺนํ ปจฺฉิมํ ๑ฯ อณฺดฺรํ ปาริวณฺณกาติ
จเปตฺวา ปาริวณฺณกํ เทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ

[๔๔๕] อณฺดฺรํ ภาติกา ย อณฺดฺรํ ภาติกา สณฺณี จีวรํ เทติ อณฺดฺรํ
ปาริวณฺณกา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ อณฺดฺรํ ภาติกา เวมตีโก
จีวรํ เทติ อณฺดฺรํ ปาริวณฺณกา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ
อณฺดฺรํ ภาติกา ภาติกา สณฺณี จีวรํ เทติ อณฺดฺรํ ปาริวณฺณกา
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ เอกโต อุปสมฺปนฺนํ ย จีวรํ เทติ
อณฺดฺรํ ปาริวณฺณกา อาปตฺติ ทฺกฺกสฺสฯ ภาติกา ย อณฺดฺรํ ภาติกา
อาปตฺติ ทฺกฺกสฺสฯ ภาติกา เวมตีโก อาปตฺติ
ทฺกฺกสฺสฯ ภาติกา ภาติกา สณฺณี อนาปตฺติฯ

[๔๔๖] อนาปตฺติ ภาติกา ย ปาริวณฺณกํ ปริตฺเตน วา
วิปฺลํ วิปฺเลน วา ปริตฺตํ ภิภฺขุณี วิสฺสาสํ คณฺหาติ ตาวกาสิกํ
คณฺหาติ จีวรํ จเปตฺวา อณฺดฺรํ ปริภฺขารํ เทติ สิภฺขมานาย
สามณฺเริยา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติฯ

ปณฺจมสิภฺขาปทํ นิภฺจติฯ

๑ ส. ย. วิภฺปนฺนํ ปจฺฉิมํฯ

ฉฏฐสิกขาปทํ

[๔๔๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อุทายิ
ปฏฺฐโง โหติ จีวรกมฺมํ กาคฺคฺฯ อถฺยตฺตรา ภิกฺขุณี เยนายสฺมา
อุทายิ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อุทายิ เอตทโวจ
สาธฺม เม ฆนฺเต อโยโย จีวรํ สัพฺเพตฺตฺติฯ อถโฆ อายสฺมา อุทายิ
ตสฺสา ภิกฺขุณิยา จีวรํ สัพฺเพตฺตฺวา สฺรตฺตํ สฺปริกมฺมกตํ กตฺวา
มชฺเฌ ปฏฺฐิภาณจิตฺตํ วุฏฺฐาเปตฺวา สํหริตฺวา นิกฺขิปีฯ อถโฆ
สา ภิกฺขุณี เยนายสฺมา อุทายิ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
อายสฺมนฺตํ อุทายิ เอตทโวจ กหํ ตํ ฆนฺเต จีวรนฺตฺติฯ หนฺท ภคิณี
อิมํ จีวรํ ยถาสํหฺมํ หริตฺวา นิกฺขิปีตฺวา ยทา ภิกฺขุณีสงฺฆโฆ โอวาทํ
อาคจฺจติ ตทา อิมํ จีวรํ ปารุปีตฺวา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส ปิฏฺฐิจิโต
ปิฏฺฐิจิโต อาคจฺจติฯ อถโฆ सा ภิกฺขุณี ตํ จีวรํ ยถาสํหฺมํ
หริตฺวา นิกฺขิปีตฺวา ยทา ภิกฺขุณีสงฺฆโฆ โอวาทํ อาคจฺจติ ตทา
ตํ จีวรํ ปารุปีตฺวา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส ปิฏฺฐิจิโต ปิฏฺฐิจิโต อาคจฺจติฯ
มนุสฺสา อุชฺฌายนฺตฺติ จิยนฺตฺติ วิปาเจนฺตฺติ ยาวจฺฉินฺนิกา อีมา
ภิกฺขุณีโย ชฺชตฺติกา อหิริกาโย ยตฺร หิ นาม จีวเร ปฏฺฐิภาณจิตฺตํ
วุฏฺฐาเปสฺสนฺตฺติฯ ภิกฺขุณีโย เอวมาหํสุ กสฺสสิทํ กมฺมนฺตฺติฯ
อโยยสฺส อุทายิสฺสาติฯ เยปี เต ฉินฺนิกา ชฺชตฺตกา อหิริกา เตสํปี

เอวรूपึ น โสเภย กึ ปน อยยสฺส อุทายิสฺสชาติ ฯ อถโ
ตา ภิกฺขุณิโย ภิกฺขุณึ เอตมตฺถํ อารโหเจสิ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺญา
ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถึ หิ นาม อายสฺมา
อุทายิ ภิกฺขุณิยา จิวริ สัพฺเพสฺสตีติ ๑ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุทายิ
ภิกฺขุณิยา จิวริ สัพฺเพสฺสตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ ฌาติกา เต อุทายิ
อณฺณาติกาติ ฯ อณฺณาติกา ภควาติ ฯ อณฺณาตโก โมฆปฺริส
อณฺณาติกาย น ชานาติ ปฏฺฐึรูปึ วา อปฺปฏฺฐึรูปึ วา ปาสาทิกึ วา
อปาสาทิกึ วา กถึ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส อณฺณาติกาย ภิกฺขุณิยา
จิวริ สัพฺเพสฺสตีติ เนตึ โมฆปฺริส อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมึ สิกฺขาปทึ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ
อณฺณาติกาย ภิกฺขุณิยา จิวริ สัพฺเพยฺย วา สัพฺพาเปยฺย วา
ปาจิตฺติยฺนฺติ ฯ

[๔๔๘] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺถเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อณฺณาติกา นาม มาติโต
วา ปิติโต วา ยาว สตฺตมา ปิตามหฺยฺคา อสมฺพทฺธา ฯ ภิกฺขุณิ
นาม อุภโตสฺงฺฆे อปฺสมฺปนฺนา ฯ จิวริ นาม ฉนฺนึ จิวรานํ
อณฺณตฺริ จิวริ วิกฺปฺปนฺปคึ ปจฺฉิมึ ฯ สัพฺเพยฺยาติ สยฺ สัพฺเพติ
อาราปเถ อาราปเถ อาปตฺติ ปาจิตฺติยฺสฺส ฯ สัพฺพาเปยฺยาติ
อณฺณํ อาณาเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยฺสฺส ฯ สกึ อาณตฺโต
พหุํปี สัพฺเพติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยฺสฺส ฯ

๑ ม. สัพฺพิสฺสตีติ ฯ ๒ ม. สัพฺเพสฺสตีติ ฯ เอวมฺปริปิ ฯ

[๔๔๕] อณฺฐาทิกาย อณฺฐาทิกสณฺณี จีวรํ สัพฺเพติ วา
สัพฺพาเปติ วา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อณฺฐาทิกาย เวมตฺติโก
จีวรํ สัพฺเพติ วา สัพฺพาเปติ วา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อณฺฐาทิกาย ฌาทิกสณฺณี จีวรํ สัพฺเพติ วา สัพฺพาเปติ วา
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ เอกโต อุปสมฺปนฺนายน จีวรํ สัพฺเพติ
วา สัพฺพาเปติ วา อาปตฺติ ทุกฺกณฺฐสฺส ฯ ฌาทิกาย อณฺฐาทิกสณฺณี
อาปตฺติ ทุกฺกณฺฐสฺส ฯ ฌาทิกาย เวมตฺติโก อาปตฺติ
ทุกฺกณฺฐสฺส ฯ ฌาทิกาย ฌาทิกสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๔๕๐] อนาปตฺติ ฌาทิกาย จีวรํ จเปตฺวา อณฺธํ ปริกฺขาริ
สัพฺเพติ วา สัพฺพาเปติ วา สิกฺขมานาย สามณฺเริยา
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

นฏฺฐสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ

สตฺตมสิกขาปทํ

[๔๕๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ภิกฺขุณีหิ สทฺธิํ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฺฏิปชฺชนฺติฯ มนุสฺสา
อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ ยถเว มยํ สปฺปชาปตฺติกา อาหิณฺฑาม
เอวเมวิเม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา ภิกฺขุณีหิ สทฺธิํ อาหิณฺฑนฺตีติฯ
อสุสฺสํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จิยฺนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ ถถฺ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีหิ
สทฺธิํ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฺฏิปชฺชิสฺสนฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร
ตุเมห ภิกฺขเว ภิกฺขุณีหิ สทฺธิํ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฺฏิปชฺชธฺาติฯ
สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา ถถฺ หิ นาม ตุเมห
โมฆปฺริสา ภิกฺขุณีหิ สทฺธิํ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฺฏิปชฺชิสฺสถ
เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทายฯเปฯ เอวญจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ
ภิกฺขุณียา สทฺธิํ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฺฏิปชฺเชยฺย อนฺตมโส
คามนฺตรมฺปิ ปาจิตฺติยนฺติฯ เอวญจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ
ปญฺญตฺตํ โหติฯ

[๔๕๒] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ จ ภิกฺขุณีโย

จ สาทธา สาทถึ อทฺธานมคฺคปฏิปนฺนา โหณฺติฯ อถ โข ตา
ภิกฺขุณีโย เต ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา เอตทวโจ มยฺปิ อเยยฺหิ สทฺธิ
คมิสฺสามาติฯ น ภคินี กปฺปติ ภิกฺขุณียา สทฺธิ สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ
ปฏิปชฺชิตฺตํ ตุมฺเห วา ปจฺมํ คจฺจนถ มยฺ วา คมิสฺสามาติฯ
อเยยา ภนฺเต อคฺคปริสา อเยยา ว ปจฺมํ คจฺจนฺตฺติฯ อถ โข
ตาสํ ภิกฺขุณีนํ ปจฺจนา คจฺจนฺตฺนํ อนฺตรามคฺเค โจรา อจฺฉินฺทิสฺสุ
เจว ทฺวเสสฺสจฺจฯ อถ โข ตา ภิกฺขุณีโย สาทถึ กนฺตฺวา ภิกฺขุณีนํ
เอตมตฺถํ อารโหเจสฺสุฯ ภิกฺขุณีโย ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ อารโหเจสฺสุฯ
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเจสฺสุฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี
นิตาเน เอตสฺมี ปกรณฺเ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อนฺุชานามิ ภิกฺขเว สตฺถคมนฺิเย มคฺเค สาสงฺกสมฺมเต สปฺปฏิภเย
ภิกฺขุณียา สทฺธิ สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชิตฺตํ เอวณฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อฺทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุณียา
สทฺธิ สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺเชยฺย อนฺตมโส กามนฺตรมฺปิ
อณฺุตร สมฺยา ปาจิตฺติยํฯ ตตฺถายํ สมโย สตฺถคมนฺิโย
โหติ มคฺโค สาสงฺกสมฺมโต สปฺปฏิภโย อยํ ตตฺถ สมโยติฯ

[๔๕๓] โย ปนาติ โย ยาทีโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อยํ
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ ภิกฺขุณี นาม อฺกโตสงฺฆे
อฺปสมฺปนฺนาฯ สทฺธินฺติ เอกโตฯ สํวิชายาติ คจฺฉาม ภคินี
คจฺฉาม อเยยฺ คจฺฉาม อเยย ๑ คจฺฉาม ภคินี อชฺช วา
๑ ม. คจฺฉามายย คจฺฉามายยฯ เอวมีทิสฺเสสฺสุ จาเนสฺสุฯ

หิโย วา ปเร วา คจฺจามาติ สํวิทฺหติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกุสฺส ฯ
อนฺตมโส คามนฺตรมฺปีติ ทุกกฺกฺกุสมฺปาเต คามे คามนฺตเร อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อคามเก อรณฺเณ อหฺตมโยชเน อหฺตมโยชเน
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อณฺณตฺร สมยาติ จเปตฺวา สมยํ ฯ
สตฺถกมฺนีโย นาม มคฺโค น สกฺกา โหติ วินา สตฺถเนน คนฺตุํ ฯ
สาสฺงกํ นาม ตสฺมี มคฺเค โจรานํ นิวิญฺโจกาโส ทิสฺสติ ภูตฺโตกาโส
ทิสฺสติ จิตฺตาโส ทิสฺสติ นิสฺสนฺโนกาโส ทิสฺสติ นิปนฺโนกาโส
ทิสฺสติ ฯ สปฺปฏฺิภยํ นาม ตสฺมี มคฺเค โจเรหิ มนฺุสฺสา หตา
ทิสฺสนฺติ วิสฺสุตฺตา ทิสฺสนฺติ อาโกฏฺิตา ทิสฺสนฺติ ฯ สปฺปฏฺิภยํ
คนฺตฺวา อปฺปฏฺิภยํ ปสฺสิตฺวา ๑ อฺยุโยเชตพฺพา คจฺจถ ภคินิโยติ ฯ

[๔๕๔] สํวิทฺหิตे สํวิทฺหิตสณฺเณ อเอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺิปชฺชติ
อนฺตมโส คามนฺตรมฺปี อณฺณตฺร สมยา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
สํวิทฺหิตे เวมตีโก อเอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺิปชฺชติ อนฺตมโส คามนฺตรมฺปี
อณฺณตฺร สมยา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ สํวิทฺหิตे อสํวิทฺหิตสณฺเณ
อเอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺิปชฺชติ อนฺตมโส คามนฺตรมฺปี อณฺณตฺร
สมยา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ภิกฺขุ สํวิทฺหติ ภิกฺขุณี น
สํวิทฺหติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกุสฺส ฯ อสํวิทฺหิตे สํวิทฺหิตสณฺเณ
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกุสฺส ฯ อสํวิทฺหิตे เวมตีโก อาปตฺติ ทุกกฺกฺกุสฺส ฯ
อสํวิทฺหิตे อสํวิทฺหิตสณฺเณ อนาปตฺติ ฯ

[๔๕๕] อนาปตฺติ สมเย อสํวิทฺหิตฺวา คจฺจนฺติ ภิกฺขุณี

๑ ม. ทสฺเสตฺวา ฯ

สํวทตติ ภิกฺขุ น สํวทตติ วิสุงฺเกเตน กจฺจนฺตติ อปทาสุ

อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสชาติ ฯ

สตฺตมสสิกาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อฏฺฐมสิกขาปทํ

[๔๕๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณีหิ สทฺธิํ สํวิธาย เอกนาว่า ๑ อภิรุหนฺติฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ ยถเว มยํ สปรฺชาปตฺติกา เอกนาวาย ๒ กิพาม
เอวเมวิเม สมณฺา สกฺยปรฺตฺติยา ภิกฺขุณีหิ สทฺธิํ สํวิธาย เอกนาวาย ๓
กิพนฺตีติฯ อสฺโสสุํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ
จียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ เย เต ภิกฺขุ อปรฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณีหิ สทฺธิํ สํวิธาย เอกนาว่า ๔ อภิรุหิสุสฺสนฺตีติฯ อถโฆ เก
ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อารโจะสุํฯ อถโฆ ภควา นพฺพคฺคิเย
ภิกฺขุ ปฏฺธิจฺฉนฺติ สจฺจํ กิรฺ ตุมฺเห ภิกฺขเว ภิกฺขุณีหิ สทฺธิํ สํวิธาย
เอกนาว่า อภิรุหธาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา
กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปรฺริสา ภิกฺขุณีหิ สทฺธิํ สํวิธาย เอกนาว่า
อภิรุหิสฺสธ เนตํ โมฆปรฺริสา อปรฺสนฺนํ วา ปสาทายฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
ภิกฺขุณิยา สทฺธิํ สํวิธาย เอกนาว่า อภิรุหฺเยย ๕ อุทฺธคามินิ ๖ วา
๑๔ ม. ย. เอกํ นาว่าฯ เอวมิทธิเสสุ ปเทสุฯ ๒๓ ม. ย. นาวายฯ
๕ ม. อภิรุหฺเยยฯ เอวมุปรฺริปีฯ ๖ อุทฺธคามินินฺติปี ปาโงฯ

อโธคามินี วา ปาจิตฺตียนฺติ ฯ เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺ
สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๔๕๑] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลา ภิกฺขุ จ ภิกฺขุณีโย จ
สาเกตา สวตฺถิ อทฺธานมคฺคปฺปฏิปฺนฺนา โหณฺติ ฯ อนฺตรามคฺเค
นที อุตฺตริตพฺพา ๑ โหติ ฯ อถ โข ตา ภิกฺขุณีโย เต ภิกฺขุ
เอตทวอจฺจํ มยฺปิ อยฺเยหิ สทฺธิ อุตฺตริสฺสามาติ ฯ น ภคินี กปฺปติ
ภิกฺขุณฺิยา สทฺธิ สํวิชาย เอกนาว่า อภิรฺหิตฺตุํ ตฺเมห วา ปจฺมํ
อุตฺตรถ มยฺ วา อุตฺตริสฺสามาติ ฯ อยฺยา ภนฺเต อคฺคปฺริสา
อยฺยา ว ปจฺมํ อุตฺตรนฺตฺติ ฯ อถ โข ตาสํ ภิกฺขุณฺิณํ ปจฺจมา
อุตฺตรนฺตฺติณํ โจรา อจฺฉินฺนํทิสฺส เจว ทฺุเสสฺสจฺจ ฯ อถ โข ตา
ภิกฺขุณีโย สวตฺถิ กนฺตฺวา ภิกฺขุณฺิณํ เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ
ภิกฺขุณีโย ภิกฺขุณฺิ เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อารโจะสฺสุ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺสมิ นิตาเน เอตสฺสมิ ปกรณฺเ ชมฺมี
กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว ติริยนฺตรณาย
ภิกฺขุณฺิยา สทฺธิ สํวิชาย เอกนาว่า อภิรฺหิตฺตุํ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อฺุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺิยา สทฺธิ
สํวิชาย เอกนาว่า อภิรฺหิตฺตุํ อฺุทฺทคามินี วา อโธคามินี วา
อณฺุตร ติริยนฺตรณาย ๒ ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๔๕๒] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อยฺ
อิมสฺสมิ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุณี นาม อฺุภโตสงฺฆเ
๑ ม. ตริตพฺพา ฯ ๒ ม. ติริยํ ตรณาย ฯ เอวมิตฺติเสสฺส ปเทสฺสุ ฯ

อุปสมปฺนนา ฯ สทุธินฺติ เอกโต ฯ สํวิชายาติ อภิรฺุหาม ภคินิ
อภิรฺุหาม อยฺย อภิรฺุหาม อยฺย อภิรฺุหาม ภคินิ อชฺช วา
หิยโย วา ปเร วา อภิรฺุหามาติ สํวิทฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ภิกฺขุณิยา อภิรฺุเพห ภิกฺขุ อภิรฺุหติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
ภิกฺขุสฺมี อภิรฺุเพห ภิกฺขุณี อภิรฺุหติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
อุภโต วา อภิรฺุหติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อุทฺธคามินินฺติ
อุชฺชวณิกาย ฯ อโธคามินินฺติ โธชวณิกาย ฯ อณฺฺตฺร ติริยนฺฺตรณาชาติ
จเปตฺวา ติริยนฺฺตรณํ ฯ กุฏกฺกฏสมฺปาเต คามเม คามนฺฺตเร
คามนฺฺตเร อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อคามเก อรณฺฺเณ อทฺฺมโยชเน
อทฺฺมโยชเน อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๔๕๕] สํวิทฺติเต สํวิทฺทิตสณฺฺณี เอกนาโว อภิรฺุหติ อุทฺธคามินิ
วา อโธคามินิ วา อณฺฺตฺร ติริยนฺฺตรณาย อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
สํวิทฺติเต เวมตฺติโก เอกนาโว อภิรฺุหติ อุทฺธคามินิ วา อโธคามินิ
วา อณฺฺตฺร ติริยนฺฺตรณาย อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สํวิทฺติเต
อสํวิทฺทิตสณฺฺณี เอกนาโว อภิรฺุหติ อุทฺธคามินิ วา อโธคามินิ วา
อณฺฺตฺร ติริยนฺฺตรณาย อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ภิกฺขุ สํวิทฺติ
ภิกฺขุณี น สํวิทฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อสํวิทฺติเต สํวิทฺทิตสณฺฺณี
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อสํวิทฺติเต เวมตฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อสํวิทฺติเต อสํวิทฺทิตสณฺฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๔๖๐] อนาปตฺติ ติริยนฺฺตรณาย อสํวิทฺทิตฺวา อภิรฺุหนฺติ

วินย. มหาวิงฺโก (๒) - หน้าที่ 297

ภิกฺขุณี สํวิทฺติ ภิกฺขุ น สํวิทฺติ วิสฺสเจเตน อภิรฺหฺนฺติ อาปทาสุ

อุมฺมตฺตกฺกฺสฺส อาทิคมฺมิกฺกฺสฺสาคี ฯ

อภฺจฺมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นวมสิกขาปทํ

[๔๖๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเน
กลนฺทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน อุตฺตนนฺทา ภิกฺขุณี
อณฺตรสฺส กุสฺส กุสฺสปีกา โหติ นิจฺจภคฺคิตฺตาฯ เตน จ
คหปตินา เถรา ภิกฺขุ นิมฺนุตฺตา โหนฺติฯ อถ โข อุตฺตนนฺทา
ภิกฺขุณี ปุพฺพพหฺสมมฺยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย เยน ตํ กุลํ
เตนุสฺสงฺกมิ อุตฺตงฺกมิตฺวา ตํ คหปตี ะเตทวโจ กิมิทํ คหปติ
ปหฺตํ ขาพฺนียํ โภชนียํ ปฏฺยิตฺตฺนฺติฯ เถรา มยา อยฺเย นิมฺนุตฺตาคีฯ
เก ปน เต คหปติ เถราตีฯ อยฺโย สารีปฺตฺโต อยฺโย
มหาโมคฺคัลลาโน อยฺโย มหาจฺจาโน อยฺโย มหาโกฏฺฐิตฺโต อยฺโย
มหาภปฺปโน อยฺโย มหาจฺจนฺโท อยฺโย อนฺรฺรุทฺโธ อยฺโย เรวตฺโต
อยฺโย อูปาสิ อยฺโย อานนฺโท อยฺโย ราชุโลตีฯ กิ ปน ตฺวํ
คหปติ มหानาคี ติฏฺฐมาเน เจตฺเต นิมฺนเตสฺสตีฯ เก ปน เต
อยฺเย มหานาคาคีฯ อยฺโย เทวทตฺโต อยฺโย โกกาลีโก อยฺโย
กตฺโมรฺกตฺติสฺสโก ๑ อยฺโย ขณฺฑเทวียา ปฺตฺโต อยฺโย สมฺมทฺทตฺโตตีฯ
อยฺยจฺรหิ อุตฺตนนฺทาย ภิกฺขุณฺเีย อนฺตรา กถา วิปฺปกตาฯ
อถ [๒] เถรา ภิกฺขุ ปวีสิสฺสุฯ สจฺจํ มหานาคา โข ตยา
คหปติ นิมฺนุตฺตาคีฯ อิทาเนว โข ตฺวํ อยฺเย เจตฺเต อกาสิ
๑ ม. กฏฺโมรฺกตฺติสฺสโกฯ ๒ ม. ย. เตฯ

อิทานิ มหानาเคติ เคาโต ๑ จ นิกกชฺชติ นิจฺจภตฺตยจ อุปจฺฉินฺนติ ๒ ฯ
 เย เต ภิกฺขุ อุปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ
 กถํ หิ นาม เทวทตฺโต ชานํ ภิกฺขุณีปริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชิสฺสตีติ
 ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ เทวทตฺต ชานํ ภิกฺขุณีปริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ
 ภูณฺชิตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
 นาม ตฺวํ โมฆปุริส ชานํ ภิกฺขุณีปริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชิสฺสตี
 เนตํ โมฆปุริส อุปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ เอวญจ
 ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ
 ภิกฺขุณีปริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชเยยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ เอวญจิทํ
 ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหตี ฯ

[๔๖๒] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ ราชคหา
 ปพฺพชฺชิตอ ฌาติกุลํ อคมาสิ ฯ มนุสฺสา จิรฺสฺสาปี ๑ ภทฺทนฺโต
 อากโตติ สกกจฺจํ ภตฺตํ อํสุ ฯ ตสฺส กุลสฺส กุลปิกา ภิกฺขุณี
 เต มนุสฺเสสฺส เอตทโวจ เทถ ฮาวุโส อยฺยสฺส ภตฺตนฺติ ฯ
 อถ โข โส ภิกฺขุ ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ ชานํ ภิกฺขุณีปริปาจิตํ
 ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชิตฺตุนฺติ กุกฺกจฺจายนฺโต นปฺปฏิกฺกเฮสิ นาสิกฺกชิ
 ปิณฺฑาย จริตฺตํ จินฺนภตฺโต อโหสิ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ อารามํ
 คนฺตุวา ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ ฮาโรเจสิ ฯ ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
 ฮาโรเจสิ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทานเ อตสฺมี ปกรณ
 # ๑ ม. ย. ฆรโต ฯ ๒ ม. ย. ปจฺฉินฺนติ ฯ ๓ ม. จิรฺสฺสมปี ฯ

ธมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปุพฺเพ
คิหิสมารมฺเภ ชานํ ภิกฺขุณีปริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชิตุํ เอวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ
ภิกฺขุณีปริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺเชยฺย อณฺเฏตฺร ปุพฺเพ คิหิสมารมฺภา
ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๔๖๓] โย ปนาติ โย ยาทิสฺโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ชานาติ นาม สามํ วา
ชานาติ อณฺเฏ วา ตสฺส อารโจะนฺติ ตา วา อารโจะติ ฯ
ภิกฺขุณี นาม อุทฺทิสฺสจฺเฒ อุปสมฺปนฺนา ฯ ปริปาเจติ นาม ปุพฺเพ
อทาตุกามานํ อกตฺตูกามานํ อโย โภจโณ อโย พหุสฺสุโต
อโย สุตตฺตฺนฺติโก อโย วินยธโร อโย ธมฺมกถิโก เทถ
อโยยสฺส กโรถ อโยยสฺสาติ เอสา ปริปาเจติ นาม ฯ ปิณฺฑปาโต
นาม ปณฺจณฺนํ โภชนานํ อณฺเฏตฺร โภชนํ ฯ อณฺเฏตฺร ปุพฺเพ
คิหิสมารมฺภาติ จเปตฺวา คิหิสมารมฺภํ ฯ คิหิสมารมฺโภ นาม
ฉาตกา วา โหนฺติ ปวาริตา วา ปกตฺติปฺภฺยตฺตฺตา ๑ วา ฯ อณฺเฏตฺร
ปุพฺเพ คิหิสมารมฺภา ภูณฺชิสฺสสามิตฺติ ปฏฺิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ
ทุกฺกณฺสฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๔๖๔] ปริปาจิตเ ปริปาจิตสณฺณิ ภูณฺชติ อณฺเฏตฺร ปุพฺเพ
คิหิสมารมฺภา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ปริปาจิตเ เวมตฺติโก
ภูณฺชติ อณฺเฏตฺร ปุพฺเพ คิหิสมารมฺภา อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส ฯ
๑ ม. ปกตฺติปฺภฺยตฺตฺ ฯ

ปรีปาจิตเต อปรีปาจิตตสญฺญี ภูถฺชติ อถฺยถฺตร ปุพฺเพ คิหิสมารมฺภา
อนาปตฺติ ฯ เอกโต อุตฺสมฺปนฺนาย ปรีปาจิตฺ ภูถฺชติ อถฺยถฺตร
ปุพฺเพ คิหิสมารมฺภา อาปตฺติ ทุกฺกถฺตฺส ฯ อปรีปาจิตเต ปรีปาจิตตสญฺญี
อาปตฺติ ทุกฺกถฺตฺส ฯ อปรีปาจิตเต เวมตีโก อาปตฺติ
ทุกฺกถฺตฺส ฯ อปรีปาจิตเต อปรีปาจิตตสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

[๔๖๕] อนาปตฺติ คิหิสมารมฺเก สิกฺขมานา ปรีปาเจติ
สามเณรี ปรีปาเจติ ปญฺจ โภชนานิ จเปตฺวา สพฺพตฺถ อนาปตฺติ
อุมฺมตฺตกถฺตฺส อาทิกมฺมิกถฺตฺสาคี ฯ

นวมสิกฺขาปํ นิกฺกจิตฺ ฯ

ทสมสิกขาปทํ

[๔๖๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต
อุทฺทายิสฺส ปุราณทฺตฺติกา ภิกฺขุณิสฺส ปพฺพชิตา โหติฯ สทา ภิกฺขุณี ๑
อายสฺมโต อุทฺทายิสฺส สฺนฺตฺติเก อภิกฺขณฺโณ อคฺคจฺฉติฯ อายสฺมาปี
อุทฺทายิ ตสฺสา ภิกฺขุณียา สฺนฺตฺติเก อภิกฺขณฺโณ คจฺฉติฯ เตน โข
ปน สมเยน อายสฺมา อุทฺทายิ ตสฺสา ภิกฺขุณียา สทฺธิ เอโก
เอกาย รโห นิสฺชชฺชํ กปฺเปตีฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ
เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุทฺทายิ
ภิกฺขุณียา สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสฺชชฺชํ กปฺเปสฺสตีติฯเปฯ
สจฺจํ กิร ตวํ อุทฺทายิ ภิกฺขุณียา สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสฺชชฺชํ
กปฺเปสีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
ตวํ โมฆปุริส ภิกฺขุณียา สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสฺชชฺชํ กปฺเปสฺสตี
เนตํ โมฆปุริส อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวาย
ฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุณียา สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสฺชชฺชํ กปฺเปยฺย
ปาจิตฺติยนฺติฯ

[๔๖๗] โย ปนาติ โย ยาทิสฺโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ ภิกฺขุณี นาม อุภโตสฺงเม
๑ ม. ย. อัย ปาโจฯ ทิสฺสตีฯ

อุปสมปฺนนา ฯ สหฺรินฺติ เอกโต ฯ เอโก เอกายติ ภิกฺขุ เจว
โหติ ภิกฺขุณี จ ฯ รโห นาม จกฺขุสฺส รโห โสตฺสฺส รโห ฯ
จกฺขุสฺส รโห นาม น สกฺกา โหติ อุกฺขิณี วา นิขณิยมาเน ๑
ภมฺกํ วา อุกฺขิปิยมาเน สีสํ วา อุกฺขิปิยมาเน ปสฺสิตฺตํ ฯ โสตฺสฺส
รโห นาม น สกฺกา โหติ ปกตฺติกา โสตฺตํ ฯ นิสชฺชํ กปฺเปยฺยติ
ภิกฺขุณิยา นิสฺสนฺนํ ภิกฺขุ อุปฺนิสนฺโน วา โหติ อุปฺนิปฺนฺโน วา
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ภิกฺขุ นิสฺสนฺเน ภิกฺขุณี อุปฺนิสนฺนา วา โหติ
อุปฺนิปฺนฺนา วา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อุโภ วา นิสฺสนฺนา
โหนติ อุโภ วา นิปฺนฺนา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๔๖๘] รโห รโหสนฺณิ เอโก เอกาย นิสชฺชํ กปฺเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ รโห เวมฺติโก เอโก เอกาย นิสชฺชํ กปฺเปติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ รโห อรโหสนฺณิ เอโก เอกาย นิสชฺชํ
กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อรโห รโหสนฺณิ อาปตฺติ
ทกฺกณฺสฺส ฯ อรโห เวมฺติโก อาปตฺติ ทกฺกณฺสฺส ฯ อรโห
อรโหสนฺณิ อนาปตฺติ ฯ

[๔๖๙] อนาปตฺติ โย โกจิ วิญญู ปุริโส ทฺติโย โหติ ติฏฺฐติ
น นิสฺสิตฺติ อรโหเปกฺโข อณฺณาวีหิตฺโต ๒ นิสฺสิตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทสมฺสฺกฺขาปํ นิสฺสิตฺตํ ฯ

โหวาทวคฺโค ตติโย ฯ

๑ ม. อุกฺขิ วา นิขณิยมาเน ฯ ๒ ม. อณฺณาวีหิตฺโต ฯ

ตสุทฺถานํ

อสมฺมตตฺถงฺกตา อฺปสฺสย อามิสทานน สิปฺพติ ๑

อทฺธานํ นาวํ ภูณฺเชยฺย ๒ เอโก เอกาย เต ทสฺสตี ฯ

๑ ม. อสมฺมต อตฺถงฺกตฺว ปสฺสยามิสทานน ฯ

๒ ม. สิปฺพติ อทฺธานํ นาวํ ภูณฺเชยฺย ... ฯ

โกชนวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปํ

[๔๗๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน สวตฺถิยา
อวิทุเร อณฺฺณตรสฺส ปุคฺคสฺส อวสถปิณฺฑโท ปญฺญตฺโต โหติฯ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ปุพฺพณฺ्हสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย
สวตฺถิํ ปิณฺฑาทาย ปวิสิตฺวา ปิณฺฑํ อลภมาณา อวสถํ อคัมฺสุฯ
มนุสฺสา จิรฺสฺสปี ภาทฺตนา ๑ อากตฺตาติ สกฺกจฺจํ ปรีวิสีสุฯ
อถ โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ทฺถิยํปี ทิวสํ ตฺถิยํปี ทิวสํ ปุพฺพณฺ्हสมยํ
นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย สวตฺถิํ ปิณฺฑาทาย ปวิสิตฺวา ปิณฺฑํ
อลภมาณา อวสถํ คนฺตุวา ภูณฺฺชิสฺสุฯ อถ โข ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ
เอตทโหสิ กิํ มยํ จิรฺสฺสปี อารามํ คตฺตา ๒ ภิกฺขุโยปี อีเชว
อากนฺตพฺพิ ภวิสฺสตีติฯ ตตฺถเว อนฺฺวสิตฺวา อนฺฺวสิตฺวา อวสถปิณฺฑํ
ภูณฺฺชนฺฺติฯ ติตฺถิยา อปสฺกนฺฺติฯ มนุสฺสา อฺุชฺฌายนฺฺติ จิยนฺฺติ
วิปาเจนฺฺติ กถิํ หิ นาม สมณฺฺนา สกฺยปฺตฺติยา อนฺฺวสิตฺวา
อนฺฺวสิตฺวา อวสถปิณฺฑํ ภูณฺฺชิสฺสนฺฺติ นยิเมสฺสญฺเเวว อวสถปิณฺฑโท
ปญฺญตฺโต สพฺเพสฺสญฺเเวว อวสถปิณฺฑโท ปญฺญตฺโตติฯ อสฺโสสุ
โห ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อฺุชฺฌายนฺฺตานํ จิยนฺฺตานํ วิปาเจนฺฺตานํฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺุชฺฌายนฺฺติ จิยนฺฺติ วิปาเจนฺฺติ
กถิํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อนฺฺวสิตฺวา อนฺฺวสิตฺวา อวสถปิณฺฑํ
๑ ม. จิรฺสฺสปี ภาทฺตนาฯ ๒ ม. คนฺตุวาฯ

ภุชชิสสนตฺตีติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิรฺ ตุมฺเห ภิกฺขเว อนฺวสิตฺวา
อนฺวสิตฺวา อวสถปิณฺฑํ ภุชชธตฺติ ฯ สจฺจํ ภควตฺติ ฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปฺริสา อนฺวสิตฺวา
อนฺวสิตฺวา อวสถปิณฺฑํ ภุชชิสสธ เนตฺติ โมฆปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ
วา ปสฺทาทย ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขเว ภิกฺขเว ฯ เป ฯ เอวฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺตริเยยฺยธ เอโก อวสถปิณฺฑโท
ภุชชิตฺตํ โท ตโต เจ อุตฺตริ ๑ ภุชชเยยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ
เอวฺจจฺจํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โทติ ฯ

[๔๗๑] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา สารีปฺตฺโต โกสเสสฺสุ
ชนปฺเทสฺสุ ๒ สวตฺถิ กจฺจนฺตฺโต เยน อณฺณตโร อวสโถ
เตนฺอุปสงฺกมิ ฯ มนฺุสฺสา จิรฺสฺมาปี ๓ เถโร อากฺโขติ สกฺกจฺจํ ปรีวิสีสฺสุ ฯ
อถ โข อายสฺมา สารีปฺตฺตสฺส ภุชชธตฺติ ขโร อปาโธ อุปฺปชฺชติ ฯ
นาสภฺจิ ตมฺหา อวสธา ปกฺกมิตฺตุ ฯ อถ โข เต มนฺุสฺสา ทฺติยมฺปิ
ทิวสํ อายสฺมนฺตํ สารีปฺตฺตํ เอตทวโจ ภุชชธ ภนฺเตติ ฯ อถ โข
อายสฺมา สารีปฺตฺโต ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ อนฺวสิตฺวา อนฺวสิตฺวา
อวสถปิณฺฑํ ภุชชิตฺตํ กุกฺกจฺจายนฺตฺโต น ปฏิกฺกเหสิ ฉินฺนภตฺโต
อโหสิ ฯ อถ โข อายสฺมา สารีปฺตฺโต สวตฺถิ คนฺตฺวา ภิกฺขุณฺํ
เอตมตฺถํ อโรเจสิ ฯ ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสิ ฯ อถ โข
ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรเณ ชมฺมี ถถํ กตฺวา ภิกฺขุ
๑ ม. ย. อุตฺตริ ฯ ๒ ม. ชนปฺเท ฯ ๓ ม. จิรฺสฺมาปี ฯ เอวฺมฺปรีปี ฯ

อามนุเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว คีลาเนน ภิกฺขุณา อนุวสิตฺวา
อนุวสิตฺวา อวสถปิณฺฑํ ภูณฺชิตฺตุ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ อคิลาเนน ภิกฺขุณา เอโก อวสถปิณฺฑโฑ ภูณฺชิตฺพุโพ
ตโต เจ อุตฺตริ ภูณฺเชยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๔๗๒] อคิลาโน นาม สกฺโกติ ตมฺหา อวสถา ปกฺกมิตฺตุ ฯ
คิลาโน นาม น สกฺโกติ ตมฺหา อวสถา ปกฺกมิตฺตุ ฯ อวสถปิณฺฑโฑ
นาม ปญฺจนํ โภชนานํ อญฺจตรํ โภชนํ สาลาย วา
มณฺฑปเป วา รุกฺขมฺมูลे วา อชฺโฌกาเส วา อนนฺทิสฺส ยาวทตฺโต
ปญฺจตฺโต โหติ ฯ อคิลาเนน ภิกฺขุณา สกฺเก ภูณฺชิตฺพุโพ ตโต
เจ อุตฺตริ ภูณฺชิสฺสามิตี ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ
อชฺโฌหารे อชฺโฌหารे อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๔๗๓] อคิลาเน ๑ อคิลาณสญฺญิ ตตฺตฺตฺตริ ๒ อวสถปิณฺฑํ ภูณฺชติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อคิลาเน ๓ เวมฺติโก ตตฺตฺตฺตริ อวสถปิณฺฑํ
ภูณฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อคิลาเน ๔ คิลาณสญฺญิ ตตฺตฺตฺตริ
อวสถปิณฺฑํ ภูณฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ คิลาเน ๕ อคิลาณสญฺญิ
อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ คิลาเน ๖ เวมฺติโก อาปตฺติ
ทุกฺกณฺตฺส ฯ คิลาเน ๗ คิลาณสญฺญิ อนาปตฺติ ฯ

[๔๗๔] อนาปตฺติ คิลาณสฺส อคิลาโน สกฺเก ภูณฺชติ กจฺจนฺโต
วา อากจฺจนฺโต วา ภูณฺชติ สามิกา นิมนฺเตตฺวา โภเชนฺติ

๑-๓-๔ ม. อคิลาโน ฯ ๒ ม. ย. ตตฺตฺตฺตริ ฯ เอวมฺปริปี ฯ ๕-๖-๗ ม. คิลาโน ฯ

โอสถุส ปญฺตโต โหติ น ยาวตฺโต ปญฺตโต โหติ
ปญฺจ โภชนานิ จเปตฺวา สพฺพตฺถ อนาปตฺติ อุมฺมตฺตกฺส
อาทิกมฺมิกฺสสตี ฯ

ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

หุติยสิกขาปทํ

[๔๗๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเน
กลนฺทกนิวาเป ฯ เตน โข ปน สมเยน เทวทตฺโต ปรีหีนลาภสกุกาโร ๑
สปริโส กุเลสุ วิณฺณาเปตฺวา วิณฺณาเปตฺวา ภูณฺชติ ฯ
มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ จีเณนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา
สกุญฺตฺติยา กุเลสุ วิณฺณาเปตฺวา วิณฺณาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสนฺติ
กสฺส สมฺปนฺนํ น มนํปี กสฺส สาทํ น รุจฺจตีติ ฯ อสฺโสสุ
โฆ ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จีเณนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจมา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ จีเณนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม เทวทตฺโต สปริโส กุเลสุ วิณฺณาเปตฺวา
วิณฺณาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสตีติ ฯเป ฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ เทวทตฺต สปริโส
กุเลสุ วิณฺณาเปตฺวา วิณฺณาเปตฺวา ภูณฺชิสฺตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส สปริโส
กุเลสุ วิณฺณาเปตฺวา วิณฺณาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสตี เนตํ โมฆปฺริส
อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวาย ฯเป ฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ คณฺโฆชเน
ปาจิตฺติยนฺติ ฯ เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ
โหติ ฯ

๑ ยู. ปรีหีนลาภสกุกาโร ฯ

[๔๗๖] เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา คิลานะ ภิက္ขุ ภตฺเตน
นิมนฺเตนฺติ ฯ ภิက္ขุ กุกฺกัจจายนฺตา นาธิวาเสนฺติ ปฏิกฺขิตฺตํ
ภควตา คณโกชนนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสฺสุ ฯ อถโฆ
ภควา เอตสฺมี นิทานะ เอตสฺมี ปกรณะ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิက္ขุ
อามนฺเตสี อนุชานามิ ภิက္ขเว คิลานะน ภิက္ขุนา คณโกชนํ
ภุญฺชิตฺุ เอวญจ ปน ภิက္ขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ
คณโกชนะ อญฺญตฺร สมยา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมโย
คิลานสมโย อयํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เอวญจิทํ ภควตา ภิက္ขุณํ
สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

[๔๗๗] เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา จีวรทานสมเย
สจีวรภตฺตํ ปฏฺิยาเทตฺวา ภิက္ขุ นิมนฺเตนฺติ โภเชตฺวา จีวเรณ
อจฺฉาเทสฺสามาติ ฯ ภิက္ขุ กุกฺกัจจายนฺตา นาธิวาเสนฺติ ปฏิกฺขิตฺตํ
ภควตา คณโกชนนฺติ ฯ จีวรํ ปริตฺตํ อุปฺปชฺชติ ฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหเสสฺสุ ฯ อนุชานามิ ภิက္ขเว จีวรทานสมเย คณโกชนํ
ภุญฺชิตฺุ เอวญจ ปน ภิက္ขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ
คณโกชนะ อญฺญตฺร สมยา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมโย
คิลานสมโย จีวรทานสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เอวญจิทํ
ภควตา ภิက္ขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

[๔๗๘] เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา จีวรการเก ภิက္ขุ
ภตฺเตน นิมนฺเตนฺติ ฯ ภิက္ขุ กุกฺกัจจายนฺตา นาธิวาเสนฺติ ปฏิกฺขิตฺตํ

ภควตา คณโกชนนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสุํ ฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว จีวรการสมเย คณโกชนํ ภูณฺชิตุํ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ คณโกชเน อญฺจตฺร สมยา
ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมโย คิลาณสมโย จีวรทานสมโย
จีวรการสมโย อयํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺ
สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๔๙๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ มนุสฺเสหิ สทฺธิ อทฺธานํ
คจฺจนฺติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ เต มนุสฺเส เอตทโวจฺจํ มุหุตฺตํ
อาวุโส อากเมถ ปิณฺฑาย จริสฺสามาติ ฯ เต เอวมาหํสุ
อิเชว ภนฺเต ภูณฺชถาติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกจฺจายนฺตนา น ปฏิกฺกณฺหนฺติ
ปฏิกฺกขิตฺตํ ภควตา คณโกชนนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสุํ ฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว อทฺธานคฺมนสมเย คณโกชนํ ภูณฺชิตุํ เอวญฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ คณโกชเน อญฺจตฺร
สมยา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมโย คิลาณสมโย จีวรทานสมโย
จีวรการสมโย อทฺธานคฺมนสมโย อयํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เอวญฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๔๙๖] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ มนุสฺเสหิ สทฺธิ นาวาย
คจฺจนฺติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ เต มนุสฺเส เอตทโวจฺจํ มุหุตฺตํ
อาวุโส ตีรํ นาวํ ๑ อุปเนถ ปิณฺฑาย จริสฺสามาติ ฯ เต
๑ ม. ย. อยํ ปาโจ น โหติ ฯ

เอวม่าหฺส อิว ฆนเต ภูชธาติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกัจจายนฺตา น
ปฏิคฺคณฺหนฺติ ปฏิกฺขิตฺตํ ภควตา คณฺโฆชนฺนฺติ ฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหเสสฺสํ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว นาวาภีรฺหณสมเย ๑
คณฺโฆชนํ ภูชิตฺตํ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ คณฺโฆชเน อญฺจตุร สมยา ปาจิตฺตियํ ฯ ตตฺถายํ
สมโย คิลานสมโย จีวรทานสมโย จีวรการสมโย อทฺธานคมนสมโย
นาวาภีรฺหณสมโย อयํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา
ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๔๘๑] เตน โข ปน สมเยน ทิสาสฺ วสฺสํ วุตฺตา ภิกฺขุ
ราชคหิ อากฺขณฺนฺติ ภควนฺตํ ทสฺสนาย ฯ มนุสฺสา นานาเวรชฺชเก
ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา ภตฺเตน นิมนฺเตนฺติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกัจจายนฺตา
นาธิวาเสนฺติ ปฏิกฺขิตฺตํ ภควตา คณฺโฆชนฺนฺติ ฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหเสสฺสํ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว มหาสมเย คณฺโฆชนํ
ภูชิตฺตํ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ
คณฺโฆชเน อญฺจตุร สมยา ปาจิตฺตियํ ฯ ตตฺถายํ สมโย
คิลานสมโย จีวรทานสมโย จีวรการสมโย อทฺธานคมนสมโย
นาวาภีรฺหณสมโย มหาสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เอวญฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๔๘๒] เตน โข ปน สมเยน รณฺโณ มาคฺชสฺส เสนियสฺส
พิมฺพิสารสฺส ฅาติสาโลหิโต อาชีวเกสฺส ปพฺพชิตฺโต โหติ ฯ อถ โข
๑ ม. นาวาภีรฺหณสมเย ฯ เอวมฺปริปี ฯ

โส อาชีวก โยน ราชชา มากโช เสนิโย พิมพิสารโ
เตนุปลสงกมิ อุปสงกมิตวา ราชานัน มากธิ เสนิย พิมพิสาริ เอตทโวจ
อิฉฉามหิ มหาราช สพพปาสณทิกิ ภคตติ กาคุนติ ฯ สเจ ตวั
ภนุเต พุทฺธปฺปมฺหิ ภิกฺขุสงฺฆมฺ ปจฺมํ โภเชยยาสิ เอวํ กเรยยามิติ ฯ
อลโข โส อาชีวกิ ภิกฺขุนํ สนฺตฺติเก ทฺตํ ปาเหสิ อธิวาเสนฺตุ เม
ภิกฺขุ สุวตฺตนาถ ภคตฺตฺตฺติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกฺจายนฺตฺตา นาธิวาเสนฺตฺติ
ปฏฺธิกฺขิตฺตํ ภคฺวตา คณโฆชนฺตฺติ ฯ อลโข โส อาชีวกิ โยน
ภควา เตนุปลสงกมิ อุปสงกมิตวา ภคฺวตา สทฺธิ สมนฺโหมติ
สมนฺโหมทฺธิยํ กถํ สาราณิยํ วิตฺติสารเตตฺวา เอกมนฺตํ อญฺจาสิ ฯ
เอกมนฺตํ จิโต โข โส อาชีวกิ ภควนฺตํ เอตทโวจ ภวํปี โคตโม
ปพฺพชฺชิตฺโต อหํปี ปพฺพชฺชิตฺโต อรหฺติ ปพฺพชฺชิตฺโต ปพฺพชฺชิตฺตฺส
ปิณฺฑํ ปฏฺธิกฺกเหตุ อธิวาเสตฺ เม ภวํ โคตโม สุวตฺตนาถ ภคตติ
สทฺธิ ภิกฺขุสงฺฆเมนาติ ฯ อธิวาเสสิ ภควา ตฺตฺตฺติภาเวน ฯ อลโข
โส อาชีวกิ ภควโต อธิวาสนํ วิทิตฺวา ปกฺกามิ ฯ อลโข
ภควา เอตฺตฺสมี นิทานเ เอตฺตฺสมี ปกรณเ ชมฺมี กถํ กตฺวา
ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อุนฺชานามิ ภิกฺขเว สมนฺภคตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ภุญฺชิตฺตุ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺตฺติเสยฺยถ
คณโฆชนเ อญฺญตฺร สมนยา ปาจิตฺตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมนโย กิถานสมนโย
จิวรทานสมนโย จิวรการสมนโย อุตฺตฺธานคมนสมนโย นาวาภิรฺูหนสมนโย
มหาสมนโย สมนฺภคตฺต

[๔๘๓] คณโกชนํ นาม ยตถ จตุตาริ ภิกฺขุ ปญฺจนํ
โกชนานํ อญฺจตรน โภชนน นิมฺนุตฺตา ภูษฺชนฺติ เอตํ คณโกชนํ
นาม ฯ อญฺจตร สมยาติ จเปตฺวา สมยํ ฯ คิลานสมโย นาม
อนฺตมโส ปาทาปี ผลิตา ๑ โหนฺติ ฯ คิลานสมโยติ ภูษฺชิตพฺพํ ฯ
จิวรทานสมโย นาม อนฺตฺเต กจิเน วสุสานฺตฺส ปจฺฉิม มาโส
อตฺเต กจิเน ปญฺจ มาสา ฯ จิวรทานสมโยติ ภูษฺชิตพฺพํ ฯ
จิวรการสมโย นาม จิวเร กยิรมาเน ฯ จิวรการสมโยติ ภูษฺชิตพฺพํ ฯ
อทุธานคณสมโย นาม อทุตโยชนํ คมิสฺสามิติ ภูษฺชิตพฺพํ ฯ
คจฺจนฺเตน ภูษฺชิตพฺพํ ฯ อากเตน ๒ ภูษฺชิตพฺพํ ฯ นาวาภิกฺขุหนสมโย
นาม นาวํ อภิกฺขุหิสฺสามิติ ภูษฺชิตพฺพํ ฯ อารูเพฺहन
ภูษฺชิตพฺพํ ฯ โอรูเพฺहन ภูษฺชิตพฺพํ ฯ มหาสมโย นาม ยตถ
เทว ตโย ภิกฺขุ ปิณฺฑาย จริตฺวา ยาเปนฺติ จตฺตฺเถ อากเต
น ยาเปนฺติ ฯ มหาสมโยติ ภูษฺชิตพฺพํ ฯ สมณภตฺตสมโย นาม
โย โกจิ ปริพฺพาชกสมาปนฺโน ภตฺตํ กโรติ ฯ สมณภตฺตสมโยติ
ภูษฺชิตพฺพํ ฯ อญฺจตร สมยา ภูษฺชิสฺสามิติ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปฺตฺติ
ทฺถกฺกฺกุสฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๔๘๔] คณโกชนน คณโกชนสญฺญิ อญฺจตร สมยา ภูษฺชติ
อาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ คณโกชนน เวมฺติโก อญฺจตร สมยา
ภูษฺชติ อาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ คณโกชนน นคณโกชนสญฺญิ
อญฺจตร สมยา ภูษฺชติ อาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ นคณโกชนน
๑ ม. ผลิตา ฯ ๒ ม. คเตน ฯ

คณโกชนสลยัถึ อานปตฺตึ ทุกุกกุสฺส ๑ นคณโกชนเน เวมตึโก
อานปตฺตึ ทุกุกกุสฺส ๑ นคณโกชนเน นคณโกชนสลยัถึ อนานปตฺตึ ๑

[๔๘๕] อนานปตฺตึ สมเย เทว ตโย เอกโต ภูณชนฺตึ
ปึณฺทาย จริตฺวา เอกโต สนนึปตฺตึวา ภูณชนฺตึ นิจฺจกตฺเต ๑
สลากกตฺเต ปกฺขิเก อุโปสถิเก ปาฏิปทึเก ๒ ปญจ โภชนานึ
จเปตฺวา สพฺพตฺถ อนานปตฺตึ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาคี ๑
ทฺตึยสิกฺขาปทํ นิจฺจิตํ ๑

๑-๒ ม. นิจฺจกตฺตํ ... ปาฏิปทึกํ ๑

ตติยสิกขาปทํ

[๔๘๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา เวสาลียํ วิหริติ มหาวเน
 ภูฏาคารสาตายํ ฯ เตน โข ปน สมเยน เวสาลียํ ปณฺีตํ
 ภคฺตํ ภาตฺตปฏฺิปาฏฺิ อธิฏฺฐิตา โหติ ฯ อถ โข อณฺฺตรสฺส
 ทลิตฺทสฺส กมฺมการสฺส ๑ เอตทโหสิ น โข อิทํ โอรกํ ภวิสฺสตี
 ยถายิเม มนุสฺสา สกฺกจํ ภาตฺตํ กโรนฺติ ยนฺฺนนาหํปี ภาตฺตํ
 กเรยฺยนฺติ ฯ อถ โข โส ทลิตฺทโท กมฺมกาโร เยน กิรปฺติโก
 เตนฺฺปสงฺกมิ อฺฺปสงฺกมิตฺวา ตํ กิรปฺติกํ เอตทโวจ อิจฺฉามหํ
 อยฺยปฺตต พุทฺธปฺปมฺขสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส ภาตฺตํ กาคฺุ เทหิ เม
 เวตนนฺติ ฯ โสปี โข กิรปฺติโก สทฺโธ โหติ ปสนฺโน ฯ อถ โข
 โส กิรปฺติโก สสฺส ทลิตฺทสฺส กมฺมการสฺส อติเรกํ ๒ เวตนํ อทาสี ฯ
 อถ โข โส ทลิตฺทโท กมฺมกาโร เยน ภควา เตนฺฺปสงฺกมิ
 อฺฺปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทึ ฯ เอกมนฺตํ
 นิสินฺโน โข โส ทลิตฺทโท กมฺมกาโร ภควนฺตํ เอตทโวจ อธิวาเสตฺ
 เม ภนฺเต ภควา สุวตฺตนาถ ภาตฺตํ สทฺธิ ภิกฺขุสงฺฆเมนาตี ฯ มหา
 โข อาวุโส ภิกฺขุสงฺโฆ ชานาหิตึ ฯ โหตุ ภนฺเต มหา ภิกฺขุสงฺโฆ
 พหุ เม พทฺธา ปฏฺิยตฺตา พทฺธมิสฺสเกน ๓ เปยฺยา ปริปุเรสฺสนฺตึตี ฯ
 อธิวาเสตี ภควา ตฺถนฺทึภาเวน ฯ อถ โข โส ทลิตฺทโท กมฺมกาโร
 # ๑ สึ. กมฺมกรสฺส ฯ เอวมฺฺปริปี ฯ ๒ ม. ยฺ. อพฺภาติเรกํ ฯ ๓ ม. ยฺ. พทฺธมิสฺสเสน ฯ
 # ๔ ม. ปริปุริสฺสนฺตึตี ฯ

ภควโต อธิวาสนํ วิทิตฺวา อฏฺฐายาสนา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อสุโสสุํ โข ภิกฺขุ ทลิตฺฺทเนน กิร
กมฺมกาเรณ สุวตฺตนาถ พุทฺธปฺปมฺโข ภิกฺขุสงฺโฆ นิมนฺติโต
พทรมิสฺสเกน เปยฺยา ปริปุเรสฺสณฺตํติ ฯ เต กาลสฺเสว ปิณฺฑทาย
จริตฺวา ภูณฺชีสุ ฯ อสุโสสุํ โข มนุสฺสา ทลิตฺฺทเนน กิร
กมฺมกาเรณ พุทฺธปฺปมฺโข ภิกฺขุสงฺโฆ นิมนฺติโตติ ฯ เต ทลิตฺฺทสฺส
กมฺมการสฺส ปหฺนฺตํ ขาทนียํ โภชนียํ อภิหรีสุ ฯ อถ โข โส
ทลิตฺฺโท กมฺมกาโร ตสฺสา รตฺตติยา อจฺจเยน ปณฺธิตํ ขาทนียํ
โภชนียํ ปฏฺิยาทาเปตฺวา ภควโต กาลํ อารโจาเปสิ กาลो ภนฺเต
นิฏฺฐิตํ ภาตฺตณฺติ ฯ อถ โข ภควา ปุพฺพพณฺ्हสมยํ นินฺวาเสตฺวา
ปตฺตจิวรมาทาย เยน ตสฺส ทลิตฺฺทสฺส กมฺมการสฺส นินฺเวสนํ
เตนุปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา ปญฺจตฺเต อาสเน นิสีหิ สทฺธี
ภิกฺขุสงฺฆเณน ฯ อถ โข โส ทลิตฺฺโท กมฺมกาโร ภาตฺตคฺเค ภิกฺขุ
ปริวิสฺติ ฯ ภิกฺขุ เอวมาหฺสุ โถกํ อวฺสุ เทหิ โถกํ อวฺสุ
เทหิตฺติ ฯ มา โข ตฺเมห ภนฺเต อยํ ทลิตฺฺโท กมฺมกาโรติ
โถกํ โถกํ ปฏฺิยคฺคณฺ्हิตฺถ ปหฺนฺตํ เม ขาทนียํ โภชนียํ ปฏฺิยคฺคตํ
ปฏฺิยคฺคณฺ्हาท ภนฺเต ขาวทตฺถณฺติ ฯ น โข มยํ อวฺสุ เอตฺถการณา
โถกํ โถกํ ปฏฺิยคฺคณฺ्हาม อปฺจ มยํ กาลสฺเสว ปิณฺฑทาย จริตฺวา
ภูณฺชิมฺหา เตน มยํ โถกํ โถกํ ปฏฺิยคฺคณฺ्हามาติ ฯ อถ โข
โส ทลิตฺฺโท กมฺมกาโร อฺชฺฌายติ ชียติ วิปาเจติ กถํ หิ

นาม ภทฺทนต์ตา มยา นิมนฺติตา อลฺลตฺร ภูณฺชิสฺสฺสนฺติ น
จําห์ ปฏฺวิโถ ยาวทตฺถํ ทาตฺนฺติ ฯ อสฺโสสุ โข ภิกฺขุ ตสฺส
ทลฺลิตฺสฺส กมฺมการสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส จิยฺนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺส ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ภิกฺขุ อลฺลตฺร นิมนฺติตา อลฺลตฺร ภูณฺชิสฺสฺสนฺตฺติ ฯเป ฯ
สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ อลฺลตฺร นิมนฺติตา อลฺลตฺร
ภูณฺชิสฺสฺสนฺตฺติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา อลฺลตฺร นิมนฺติตา อลฺลตฺร
ภูณฺชิสฺสฺสนฺติ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสทาย ปสฺนฺนํ
วา ภิกฺขโสภาวาย ฯเป ฯ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ ปรมฺปรโกชเน ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ เอวฺจิทํ ภควตา
ภิกฺขุนํ สิกฺขาปทํ ปลฺลตฺตํ โหติ ฯ

[๔๘๙] เตน โข ปน สมฺเยน อลฺลตฺโร ภิกฺขุ คิลาโน
โหติ ฯ อลฺลตฺโร ภิกฺขุ ปิณฺฑปาตํ อาทาย เยน โส ภิกฺขุ
เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตํ ภิกฺขุ เอตทโวจ ภูณฺชาหิ
อาวุโสติ ฯ อลํ อาวุโส อตฺถิ เม ภตฺตปฺจฺจาสาติ ฯ ตสฺส
ภิกฺขุนो ปิณฺฑปาโต อุตฺตฺเร อหฺริยิตฺถ ฯ โส ภิกฺขุ น จิตฺตรูปี
ภูณฺชิ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสุํ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี
นิตาเน เอตสฺมี ปกรเณ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อนฺุชานามิ ภิกฺขเว คิลาเนน ภิกฺขุนา ปรมฺปรโกชนํ ภูณฺชิตฺตุ เอวฺจ

ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ ปรมฺปรโฆชนเ อญฺจตฺร
สมยา ปาจิตฺตีย์ ฯ ตตฺถายํ สมโย คิลานสมโย อयํ ตตฺถ
สมโยติ ฯ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุนํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๔๘๘] เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา จีวรทานสมเย
สจีวรภตฺตํ ปฏฺิยาเทตฺวา ภิกฺขุ นิมฺนฺเตนฺติ โภเชตฺวา จีวเรน
อจฺฉาเทสฺสามาติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกัจจายนฺตา นาธิวาเสนฺติ ปฏฺิภิกฺขิตฺตํ
ภควตา ปรมฺปรโฆชนนฺติ ฯ จีวรํ ปริตฺตํ อุปฺปชฺชติ ฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว จีวรทานสมเย
ปรมฺปรโฆชนํ ภูณฺชิตฺตํ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ ปรมฺปรโฆชนเ อญฺจตฺร สมยา ปาจิตฺตีย์ ฯ ตตฺถายํ
สมโย คิลานสมโย จีวรทานสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ
เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุนํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๔๘๙] เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา จีวรการเก ภิกฺขุ
ภตฺเตน นิมฺนฺเตนฺติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกัจจายนฺตา นาธิวาเสนฺติ ปฏฺิภิกฺขิตฺตํ
ภควตา ปรมฺปรโฆชนนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ
อนฺุชานามิ ภิกฺขเว จีวรการสมเย ปรมฺปรโฆชนํ ภูณฺชิตฺตํ เหวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ ปรมฺปรโฆชนเ อญฺจตฺร
สมยา ปาจิตฺตีย์ ฯ ตตฺถายํ สมโย คิลานสมโย จีวรทานสมโย
จีวรการสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุนํ
สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๔๕๐] อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมฺมํ นีวาเสตุวา ปตฺตจิวฺรมาทาย
อายสุมฺตา อานนฺเทน ปจฺจาสมเณน เยน อณฺฺตริ กุลํ
เตนุปลฺสงฺกมิ อูปลฺสงฺกมิตฺวา ปณฺฺตเต อาสเน นิสฺสีทึ ฯ อถโข
เต มนุสฺสสา ภควโต จ อายสุมฺโต จ อานนฺทสฺส โภชนํ อํทฺสู ฯ
อายสุมฺตา อานนฺโท กุกฺกจฺจายนฺฺโต น ปฏฺิกคฺคฺหาติ ฯ คณฺฺหาหิ
อานนฺทาติ ฯ อถ ภควา อตฺถิ เม ภตฺตปจฺจาสาติ ฯ เตนฺหานนฺท
วิกปฺเปตฺวา คณฺฺหาหิติ ๑ ฯ อถโข ภควา เอตฺสฺมี นีทานเณ เอตฺสฺมี
ปกรเณ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ภตฺตปจฺจาสํ ๒ วิกปฺเปตฺวา ปรมฺปรโภชนํ ภูณฺฺชิตฺตุ เอวณฺจ ปน
ภิกฺขเว วิกปฺเปตพฺพํ มยฺหํ ภตฺตปจฺจาสํ อิตฺถนฺนามสฺส ฐมฺมีติ ฯ

[๔๕๑] ปรมฺปรโภชนํ นาม ปณฺจณฺฺนํ โภชนานํ อณฺฺตเรณ
โภชนเณ นิมนฺติโต ตํ จเปตฺวา อณฺฺณํ ปณฺจณฺฺนํ โภชนานํ อณฺฺตริ
โภชนํ ภูณฺฺชติ เอตํ ปรมฺปรโภชนํ นาม ฯ อณฺฺตฺร สมฺยาติ
จเปตฺวา สมฺมํ ฯ คิลานสมฺโย นาม น สกฺโกติ เอกาสเน
นินฺโน ยาวตฺถถํ ภูณฺฺชิตฺตุ ฯ คิลานสมฺโยติ ภูณฺฺชิตพฺพํ ฯ จิวฺรทานสมฺโย
นาม อนตฺถเต กจิเน วสฺสถานสฺส ปจฺจิมो มาโส อตฺถเต
กจิเน ปณฺจ มาสา ฯ จิวฺรทานสมฺโยติ ภูณฺฺชิตพฺพํ ฯ จิวฺรการสมฺโย
นาม จิวฺเร กยิรฺมานเณ ฯ จิวฺรการสมฺโยติ ภูณฺฺชิตพฺพํ ฯ
อณฺฺตฺร สมฺยา ภูณฺฺชิสฺสามิติ ปฏฺิกคฺคฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺฺส ๑
๑ สฺสี. ปตฺติคณฺฺหาหิ ฯ ๒ ม. ยฺ. อัย ปาโโจ น โหติ ฯ

อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๔๕๒] ปรมฺปรโกชนเ ปรมฺปรโกชนสฺสณฺณี อญฺจตุร สมยา
ภฺยฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ปรมฺปรโกชนเ เวมตฺติโก
อญฺจตุร สมยา ภฺยฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ปรมฺปรโกชนเ
นปรมฺปรโกชนสฺสณฺณี อญฺจตุร สมยา ภฺยฺชติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ นปรมฺปรโกชนเ ปรมฺปรโกชนสฺสณฺณี อาปตฺติ
ทุกฺกณฺตฺส ฯ นปรมฺปรโกชนเ เวมตฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ
นปรมฺปรโกชนเ นปรมฺปรโกชนสฺสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๔๕๓] อนาปตฺติ สมเย วิกฺขเปตฺวา ภฺยฺชติ เทว ตโย
นิมนฺตเน เอกโต ภฺยฺชติ นิมนฺตนปฺปิปาณฺนียา ภฺยฺชติ สกฺเลน
คามเน นิมนฺตฺโต ตสฺมี คามเ ยตฺถ กตฺถจิ ภฺยฺชติ สกฺเลน
ปฺปูเเน นิมนฺตฺโต ตสฺมี ปฺปูเเน ยตฺถ กตฺถจิ ภฺยฺชติ นิมนฺตฺติยมาโน
ภิกฺขุํ กฺhesฺสํมิตฺติ ฆณฺติ นิจฺจภตฺเต สฺลาภภตฺเต ปกฺขิเก
อุโปสฺถิเก ปาณฺนิปฺพิเก ปญฺจ โภชนานิ จเปตฺวา สพฺพตฺถ
อนาปตฺติ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาคิ ฯ

ตฺตฺติยสิกฺขาปํ นินฺนิจิตฺติ ฯ

จตุตถสิกขาปทํ

[๔๕๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริตี เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน กาณฺมาตา
อุปาสิกา สทฺธา โหติ ปสนฺนาฯ กาณา คามเก อณฺฺตรสฺส
ปฺริสสฺส ทินฺนา โหติฯ อถโฆ กาณา มาตุํมรํ อคฺมาสี เกนจิทฺเว
กรรมิเยนฯ อถโฆ กาณาย สามิโก กาณาย สนฺฺติเก พุตฺ
ปาเหสี อากจฺจตุ กาณา อิจฺฉามิ กาณาย อากตฺนฺฺติฯ
อถโฆ กาณฺมาตา อุปาสิกา กิสิมฺมี วิย ธิตฺตหตฺถํ คนฺฺตฺนฺฺติ
ปฺุวํ ปจิจิฯ ปกฺเก ปฺุเว อณฺฺตรโร ปิณฑจาริโก ภิกฺขุ กาณฺมาตาย
อุปาสิกาย นิเวสนํ ปาวิสีฯ อถโฆ กาณฺมาตา อุปาสิกา ตสฺส
ภิกฺขุโน ปฺุวํ ทาเปสีฯ โส นิภฺขมิตฺวา อณฺฺตรสฺส อากิจฺจิจิฯ
ตสฺสาปิ ปฺุวํ ทาเปสีฯ โส นิภฺขมิตฺวา อณฺฺตรสฺส อากิจฺจิจิฯ
ตสฺสาปิ ปฺุวํ ทาเปสีฯ ยถาปฺฏิยตฺถํ ปฺุวํ ปฺริภฺขยํ อคฺมาสีฯ
พุตฺติยมฺปิ โข กาณาย สามิโก กาณาย สนฺฺติเก พุตฺ ปาเหสี
อากจฺจตุ กาณา อิจฺฉามิ กาณาย อากตฺนฺฺติฯ พุตฺติยมฺปิ โข
กาณฺมาตา อุปาสิกา กิสิมฺมี วิย ธิตฺตหตฺถํ คนฺฺตฺนฺฺติ ปฺุวํ ปจิจิฯ
ปกฺเก ปฺุเว อณฺฺตรโร ปิณฑจาริโก ภิกฺขุ กาณฺมาตาย อุปาสิกาย
นิเวสนํ ปาวิสีฯ อถโฆ กาณฺมาตา อุปาสิกา ตสฺส ภิกฺขุโน
ปฺุวํ ทาเปสีฯ โส นิภฺขมิตฺวา อณฺฺตรสฺส อากิจฺจิจิฯ ตสฺสาปิ

ปฺวํ ทาเปลิ ฯ โส นิกฺขมิตฺวา อณฺณสุส อาจิกฺขิ ฯ ตสุสาปิ
ปฺวํ ทาเปลิ ฯ ยถาปฏฺยตฺตํ ปฺวํ ปริกฺขยํ อคฺมาสิ ฯ ตติยมฺปิ โข
กาณาย สามิโก กาณาย สนฺตฺติเก ทฺตํ ปาเหสิ อากจฺจตุ
กาณา อิจฺจามิ กาณาย อากตํ สเจ กาณา นาคมิสุสตี
อหํ อณฺณํ ปชาปตี อานนฺตฺตํ สามีติ ฯ ตติยมฺปิ โข กาณมาตา อุปาสิกา
กิสฺมี วิย วิตฺตฺตํ คณฺตฺตํ ปฺวํ ปจฺจิ ฯ ปกฺเก ปฺวํ อณฺณตโร
ปิณฺฑจฺจริโก ภิกฺขุ กาณมาตาย อุปาสิกาย นิเวสนํ ปาวิสิ ฯ
อถ โข กาณมาตา อุปาสิกา ตสุส ภิกฺขุโน ปฺวํ ทาเปลิ ฯ โส
นิกฺขมิตฺวา อณฺณสุส อาจิกฺขิ ฯ ตสุสาปิ ปฺวํ ทาเปลิ ฯ โส
นิกฺขมิตฺวา อณฺณสุส อาจิกฺขิ ฯ ตสุสาปิ ปฺวํ ทาเปลิ ฯ ยถา-
ปฏฺยตฺตํ ปฺวํ ปริกฺขยํ อคฺมาสิ ฯ อถ โข กาณาย สามิโก อณฺณํ
ปชาปตี อานนฺติ ฯ อสุโสสิ โข กาณา เตน กิร ปฺริเสน
อณฺณา ปชาปตี อานิตฺตํ ฯ สา โรทฺตํ อฏฺฐาสิ ฯ อถ โข
ภควา ปุพฺพพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย เยน กาณมาตาย
อุปาสิกาย นิเวสนํ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปณฺณตฺเต
อาสเน นิสีทิ ฯ อถ โข กาณมาตา อุปาสิกา เยน ภควา
เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนฺตํ นิสีทิ ฯ
เอกมฺนฺตํ นิสินฺนํ โข กาณมาตริ อุปาสิกา ภควา เอตทโวจ
กิสฺสายํ กาณา โรทฺตีติ ฯ อถ โข กาณมาตา อุปาสิกา ภควโต
เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อถ โข ภควา กาณมาตริ อุปาสิกา ฐมฺมียา

กถาย สนฺทสฺเสตฺวา สฺมาทเปตฺวา สฺมุตฺเตเชตฺวา สฺมปหฺเสตฺวา
อฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ

[๔๕๕] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร สฺตฺโถ ราชคฺหา
ปฏฺิยาโลกํ ฅนฺตฺกาโม โหติ ฯ อณฺฺตโร ปิณฺฑจฺจาริโก ภิกฺขุ
ตํ สฺตฺถํ ปิณฺฑทฺาย ปาวีสิ ฯ อณฺฺตโร อุปาสโก ตฺสฺส ภิกฺขุโน
สฺตฺถํ ทาเปสิ ฯ โส นิภฺขมิตฺวา อณฺฺตสฺส อจฺจิกฺขิ ฯ ตฺสฺสาปี
สฺตฺถํ ทาเปสิ ฯ โส นิภฺขมิตฺวา อณฺฺตสฺส อจฺจิกฺขิ ฯ ตฺสฺสาปี
สฺตฺถํ ทาเปสิ ฯ ยถาปฏฺิยตฺถํ ปาเถยฺยํ ปรีภฺขยฺยํ อคฺมาสิ ฯ
อถ โข โส อุปาสโก เต มนุสฺเส เอตทวฺโจ อชฺชฺโณห ๑ อยฺยา
อาคเมถ ยถาปฏฺิยตฺถํ ปาเถยฺยํ อยฺยานํ ทินฺนํ ปาเถยฺยํ ปฏฺิยาเทสฺสามิติ ฯ
นายฺย ๒ สกฺกา อาคเมตฺถํ ปยาโต สฺตฺโถติ อคฺมฺสุ ฯ
อถ โข ตฺสฺส อุปาสกฺสฺส ปาเถยฺยํ ปฏฺิยาเทตฺวา ปจฺฉา กจฺฉนฺตฺสฺส
โจรา อจฺฉินฺทิสฺสุ ฯ มนุสฺสา อชฺฉมายฺนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม สฺมฉา สกฺยปฺตฺติยา น มตฺถํ ชานิตฺวา ปฏฺิยฺกฺกเหสฺสนฺติ
อຍ อิเมสฺสิ ทตฺวา ปจฺฉา กจฺฉนฺโต โจเรหิ อจฺฉินฺโนติ ฯ
อสุสฺโสสุ โข ภิกฺขุ เตสฺสิ มนุสฺसानํ อชฺฉมายฺนฺตานํ จิยฺนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารฺโจะสุ ฯ
อถ โข ภควา เอตสฺมี นินฺทาเน เอตสฺมี ปกรณฺ ฐมฺมี กถํ
กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ
๑ ม. อชฺชฺโณห ฯ เอวมฺปรีปี ฯ ๒ ม. ยฺ. นายโย ฯ

ปณฺณาสสามิ ทส อตฺถวเส ปฏิจฺจ สงฺฆสฺสจฺจุตฺตาย สงฺฆฆาสุตฺตาย
ฯเปฯ วินยานุคฺคหฺายฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ ภิกฺขุํ ปเนว กุลํ อุปลตฺตํ ปุเวหิ วา มนฺเถหิ วา
อภิกฺขุํจฺจุํ ปวาเรยฺยฯ อากงฺขมาเนน ภิกฺขุณา ทฺวิตฺติปตฺตปุรา
ปฏิกฺคเหตุพฺพาฯ ตโต เจ อุตฺตริ ๑ ปฏิกฺคณฺเหยฺย ปาจิตฺติยํฯ
ทฺวิตฺติปตฺตปุเร ปฏิกฺคเหตุวา ตโต นีหริตฺวา ภิกฺขุหิ สทฺธิ
ถัวิกฺขิตพฺพํ อัยํ ตตฺถ สามีจิติฯ

[๔๕๖] ภิกฺขุํ ปเนว กุลํ อุปลตฺตนิ กุลํ นาม จตฺตาริ กุลานิ
ขตฺติยกุลํ พุราหุมนฺกุลํ เวสฺสกุลํ สุทฺทกุลํฯ อุปลตฺตนิ ตตฺถ
อุปลตฺตํฯ ปุริ นาม ยงฺกิลฺลิจิ ปหิณฺนตฺถาย ๒ ปฏฺยตฺตํฯ มนฺถิ
นาม ยงฺกิลฺลิจิ ปาเถยฺยตฺถาย ปฏฺยตฺตํฯ อภิกฺขุํจฺจุํ ปวาเรยฺยติ
ยวตฺถํ อิจฺฉสิ ตวตฺถํ กณฺหาหิติฯ อากงฺขมาเนนาติ
อิจฺฉมาเนนฯ ทฺวิตฺติปตฺตปุรา ปฏิกฺคเหตุพฺพาติ เทวตโยปตฺตปุรา
ปฏิกฺคเหตุพฺพาฯ ตโต เจ อุตฺตริ ปฏิกฺคณฺเหยฺยติ ตตฺตตฺตริ
ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสฯ ทฺวิตฺติปตฺตปุเร ปฏิกฺคเหตุวา
ตโต นิกฺขมฺนเตน ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา อากฺกิขิตพฺพํ อมฺตร
มยา ทฺวิตฺติปตฺตปุรา ปฏิกฺคหิตา มา โข ตตฺถ ปฏิกฺคณฺหิติฯ
สเจ ปสฺสิตฺวา นาจิกฺขติ อาปตฺติ ทฺกกฺกสฺสฯ สเจ อากฺกิขิต
ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทฺกกฺกสฺสฯ

๑ ม. ย. อุตฺตริฯ ๒ ม. ปหิณฺนตฺถายฯ เอวมฺปริปีฯ ๓ ม. ย. ตตฺตตฺตริฯ

[๔๕๗] ตโต นีหริตฺวา ภิกฺขุหิ สทฺธิํ สํวิชิตฺพฺพนฺติ ปฏิกฺกมณํ
นีหริตฺวา สํวิชิตฺพฺพํ ๑ อัยํ ตตฺถ สามีจิติ อัยํ ตตฺถ อนฺุชฺมมตา ๑
อติเรกทฺวิตฺติปตฺตปุเร ๑ อติเรกสณฺุณิ ปฏิกฺกณฺุหาติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ อติเรกทฺวิตฺติปตฺตปุเร เวมตีโก ปฏิกฺกณฺุหาติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ อติเรกทฺวิตฺติปตฺตปุเร อุณฺกสณฺุณิ ปฏิกฺกณฺุหาติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุณฺกทฺวิตฺติปตฺตปุเร อติเรกสณฺุณิ อาปตฺติ
ทฺกฺกณฺุสฺส ๑ อุณฺกทฺวิตฺติปตฺตปุเร เวมตีโก อาปตฺติ ทฺกฺกณฺุสฺส ๑
อุณฺกทฺวิตฺติปตฺตปุเร อุณฺกสณฺุณิ อนาปตฺติ ๑

[๔๕๘] อนาปตฺติ ทฺวิตฺติปตฺตปุเร ปฏิกฺกณฺุหาติ อุณฺกทฺวิตฺติ-
ปตฺตปุเร ปฏิกฺกณฺุหาติ น ปหิณฺกตฺถาย น ปาเถยฺยตฺถาย
ปฏฺยตฺตํ เทนฺติ ปหิณฺกตฺถาย วา ปาเถยฺยตฺถาย วา ปฏฺยตฺตเสสํ
เทนฺติ คมเนน ปฏฺยปฺปสฺสทฺเช เทนฺติ ฉาตกานํ ปวาริตานํ
อณฺุสฺสตฺถาย อคฺคตโน ฐเนน อุณฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมุณฺิกสฺสชาติ ๑
จตฺตฺถลสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

๑ ม. อติเรกทฺวิตฺติปตฺตปุเร ๑ เอวมิตฺติเสสฺส ปเทสฺส ๑

ปณจมศึกษาปท

[๔๕๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร
พฺราหฺมโณ ภิกฺขุ นิมฺนเตตฺวา โภเชติฯ ภิกฺขุ ภูตฺตาวิ ปวาริตา
ณาคิกฺุณานิ คนฺตฺวา เอกจฺเจ ภูณฺชิสฺสุ เอกจฺเจ ปิณฑปาตํ
อาทาย อคมฺสฺสุฯ อถ โข โส พฺราหฺมโณ ปฏฺวิวิสฺสเก เอตทโวจ
ภิกฺขุ มยา อຍฺยา สนฺตปฺปิตา เอถ ตฺเมหฺปิ สนฺตปฺเปสฺสามิตีฯ
เต เอวมาหฺสฺสุ กิํ ตฺวํ อຍ္ຍ ๑ อเมห สนฺตปฺเปสฺสตี เยปิ ตยา
นิมนฺติตา เตปิ อมฺหากํ ฆรานิ อากนฺตฺวา เอกจฺเจ ภูณฺชิสฺสุ
เอกจฺเจ ปิณฑปาตํ อาทาย อคมฺสฺสูติฯ อถ โข โส พฺราหฺมโณ
อุชฺฌายติ ขิยฺติ วิปาเจติ ถถํ หิ นาม ภทฺทนฺตา อมฺหากํ
ฆเร ภูณฺชิตฺวา อณฺฺตฺร ภูณฺชิสฺสนฺติ น จาหํ ปฏฺวิโโล ยาวทตฺถํ
ทาตฺถนฺติฯ อสฺโสสิํ โข ภิกฺขุ ตสฺส พฺราหฺมณฺสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส
ขิยนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺสฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺณาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ ถถํ หิ นาม ภิกฺขุ ภูตฺตาวิ
ปวาริตา อณฺฺตฺร ภูณฺชิสฺสนฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุ ภูตฺตาวิ ปวาริตา อณฺฺตฺร ภูณฺชนฺตีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา
ภูตฺตาวิ ปวาริตา อณฺฺตฺร ภูณฺชิสฺสนฺติ เนตํ ภิกฺขเว
๑ ม. อຍ္ຍโยฯ

อุปฺปนฺนํ ภา ปสาทาย ปสนฺนํ ภา ภิกฺขุโยภาวาย ฯ เปฯ เหวณจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภูตฺตาวี
ปวาริตฺโต ขาทนียํ ภา โภชนียํ ภา ขาทฺเตยฺย ภา ภูณฺเชยฺย ภา
ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ เหวณจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ
โหติ ฯ

[๕๐๐] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ คิลานานํ ภิกฺขุณฺํ ปณฺเฑ
ปิณฺฑปาเต นีหฺรณฺติ ฯ คิลานา น จิตฺตรูปี ภูณฺชนฺติ ฯ ตานิ
ภิกฺขุ ฉทฺทฺเทนฺติ ฯ อสฺโสสิ โข ภควา อุจฺจาสทฺทํ มหาสทฺทํ
กาโกรวสทฺทํ สุตฺวาน आयสฺมณฺตํ อานนฺทํ อามนฺเตสิ กิณฺนุ โข
โส อานนฺท อุจฺจาสทฺโท มหาสทฺโท กาโกรวสทฺโทติ ฯ อถ โข
อายสฺมา อานนฺโท ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ ภูณฺเชยฺย
ปนฺนํ ภา ภิกฺขุ คิลานาติริตฺตณฺติ ฯ น ภูณฺเชยฺย ภควาติ ฯ
อถ โข ภควา เอตสฺมี นีทานเณ เอตสฺมี ปกรเณ ฐมฺมี กถํ
กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว คิลานสฺส จ
อคิลานสฺส จ อติริตฺตํ ภูณฺชิตฺตุํ เหวณจ ปน ภิกฺขเว อติริตฺตํ
กาทพฺพํ อลเมตฺถํ สพฺพณฺติ ฯ เหวณจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภูตฺตาวี ปวาริตฺโต อนติริตฺตํ
ขาทนียํ ภา โภชนียํ ขาทฺเตยฺย ภา ภูณฺเชยฺย ภา ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๕๐๑] โย ปนาติ โย ยาถิโส ฯ เปฯ ภิกฺขุติ ฯ เปฯ
อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภูตฺตาวี นาม ปญฺจนฺนํ

โกชนานํ อณฺณตรํ โภชนํ อนฺตมโส กุสฺสเคนปี ภูตฺตํ โหติ ฯ
ปวาริโต นาม อสนํ ปณฺณายติ โภชนํ ปณฺณายติ หตฺถปาเส
จิโต อภิหฺรติ ปฏิกฺขเโป ปณฺณายติ ฯ อนฺติริตฺตํ นาม
อกปฺปิยกตํ โหติ อปฺปฏิคฺคหิตกตํ โหติ อนฺุจจาริตกตํ โหติ
อหตฺถปาเส กตํ โหติ อภฺตฺตาวินา กตํ โหติ ภูตฺตาวินา [๑]
ปวาริเตน อาสนา วุฏฺฐิเตน กตํ โหติ อลเมตํ สพฺพนฺติ อวฺตฺตํ
โหติ น กิลานาติริตฺตํ โหติ เอตํ อนฺติริตฺตํ นาม ฯ อติริตฺตํ
นาม กปฺปิยกตํ โหติ ปฏิกฺคหิตกตํ โหติ อฺุจจาริตกตํ โหติ
หตฺถปาเส กตํ โหติ ภูตฺตาวินา กตํ โหติ ภูตฺตาวินา ปวาริเตน
อาสนา อวฺุฏฺฐิเตน กตํ โหติ อลเมตํ สพฺพนฺติ วฺุตฺตํ โหติ
กิลานาติริตฺตํ โหติ เอตํ อติริตฺตํ นาม ฯ ขาพฺนียํ นาม ปณฺจ
โกชนานิ ยามกาลิกํ สตฺตฺตาทกาลิกํ ยาวชีวิกํ จเปตฺวา อวเสสํ
ขาพฺนียํ นาม ฯ โภชนียํ นาม ปณฺจ โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส
สตฺตฺตฺ มจฺโฆ มํสํ ฯ ขาพฺนียสฺสามิ ภูตฺตฺสฺสามิติ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ
ทฺกุกฺกุสฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๕๐๒] อนฺติริตฺเต อนฺติริตฺตสณฺณี ขาพฺนียํ วา โภชนียํ วา
ขาพฺนิติ วา ภูตฺตฺติ วา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อนฺติริตฺเต
เวมฺติโก ขาพฺนียํ วา โภชนียํ วา ขาพฺนิติ วา ภูตฺตฺติ วา
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อนฺติริตฺเต อติริตฺตสณฺณี ขาพฺนียํ วา
โภชนียํ วา ขาพฺนิติ วา ภูตฺตฺติ วา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

๑ ม. จ ฯ

ขามกาลิกํ สตุตทาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ อาหารตถาย ปฏิคฺคณฺหาติ
อาปตฺติ ทุกฺกณฺสุส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ทุกฺกณฺสุส ฯ
อติริตฺเต อนติริตฺตสณฺณี อาปตฺติ ทุกฺกณฺสุส ฯ อติริตฺเต เวมตีโก
อาปตฺติ ทุกฺกณฺสุส ฯ อติริตฺเต อติริตฺตสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๕๐๓] อนาปตฺติ อติริตฺตํ การาเปตฺวา ภูณฺชติ อติริตฺตํ
การาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสามีติ ปฏิคฺคณฺหาติ อณฺณสุสตถาย หรณฺโต
คจฺจติ กิลาณสุส เสสํ ภูณฺชติ ขามกาลิกํ สตุตทาหกาลิกํ
ยาวชีวิกํ สติ ปจฺจเย ปริภูณฺชติ อุมฺมตฺตกสุส อาทิกมฺมิกสุสชาติ ฯ
ปณฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ฉกฺขสีกฺขาปทํ

[๕๐๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน เทว ภิက္ขุ
โกสเลสุ ชนปเทสุ ๑ สวตฺถิ อทฺธานมคฺคปฏฺธิปฺนฺนา โหนฺติฯ เอโก
ภิက္ขุ อนาจารํ อจารติฯ ทฺติโย ภิက္ขุ ตํ ภิက္ขุํ เอตทโวจ มา
อาวุโส เอวรूपํ อกาสิ เนตํ กปฺปตีติฯ โส ตสฺมี อุปนฺนุชึฯ
อถโข เต ภิက္ขุ สวตฺถิ อคมฺสุฯ เตน โข ปน สมเยน
สวตฺถิยํ อณฺตฺรสฺส ปุคฺสฺส สงฺฆมฺตตํ โหติฯ ทฺติโย ภิက္ขุ
ภฺตฺตาวี ปวารีโต โหติฯ อุปนฺนุชึ ภิက္ขุ ฉาติกฺกํ คนฺตฺวา
ปิณฑปาตํ อาทาย เยน โส ภิက္ขุ เตนฺปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
ตํ ภิက္ขุํ เอตทโวจ ภฺตฺตาวี อาวุโสติฯ อถํ อาวุโส
ปริปฺนุโณมฺหิตีฯ สฺนุทโร อาวุโส ปิณฑปาโต ภฺตฺตาวีติฯ
อถโข โส ภิက္ขุ เตน ภิက္ขุณา นิปฺปิพฺยมาโน ตํ ปิณฑปาตํ
ภฺตฺตาวีฯ อุปนฺนุชึ ภิက္ขุ ตํ ภิက္ขุํ เอตทโวจ ตฺวํ ๒ หิ นาม
อาวุโส มํ วตฺตพฺพํ มณฺณสิ ยํ ตฺวํ ภฺตฺตาวี ปวารีโต อนตฺริตฺตํ
โกชนํ ภฺตฺตาวีติฯ นนฺ อาวุโส อาจิกฺขิตพฺพนฺติฯ นนฺ อาวุโส
ปฺจฺจิตพฺพนฺติฯ อถโข โส ภิက္ขุ ภิက္ขุณํ เอตมฺตถํ อาโรเจสิฯ
เย เต ภิက္ขุ อุปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ภิက္ขุ ภิက္ขุํ ภฺตฺตาวี ปวารีโต อนตฺริตฺตฺเตน โกชนเนน
๑ ม. สพฺพตฺถ ชนปเทฯ ๒ ม. ตฺวํปีฯ

อภิหฺญจฺจํ ปวาเรสฺสตีติ ฯ เปฯ สจฺจํ กิรฺ ตฺวํ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ภูตฺตาวิ
ปวาริตฺตํ อนตฺติริตฺเตน โภชนเนน อภิหฺญจฺจํ ปวาเรสฺสตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺปฺริสฺส ภิกฺขุํ ภูตฺตาวิ
ปวาริตฺตํ อนตฺติริตฺเตน โภชนเนน อภิหฺญจฺจํ ปวาเรสฺสตีติ เนตฺตํ โมฆปฺปฺริสฺส
อปฺปฺสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวาย ฯ เปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน
ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ภูตฺตาวิ ปวาริตฺตํ อนตฺติริตฺเตน ขาถนียเนน วา โภชนียเนนท
วา อภิหฺญจฺจํ ปวาเรยฺย หนนฺท ภิกฺขุ ขาถ วา ภูตฺตฺวาติ
ขานํ อาสาทนาเปกฺโข ภูตฺตฺสฺมี ปาจิตฺตฺยินฺติ ฯ

[๕๐๕] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เปฯ ภิกฺขุติ ฯ เปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุณฺติ อณฺณํ ภิกฺขุํ ฯ
ภูตฺตาวิ นาม ปณฺจณฺนํ โภชนานํ อณฺณตฺริ โภชนํ อนตฺตมโส
กฺสฺสเคนปิ ภูตฺตํ โหติ ฯ ปวาริตฺโต นาม อสนํ ปณฺณายติ
โภชนํ ปณฺณายติ หตฺถปาเส จิตฺโต อภิหฺรติ ปฏิกฺเขโป
ปณฺณายติ ฯ อนตฺติริตฺตํ นาม อภิปฺปิยกตํ โหติ อปฺปฏิกฺคหิตกตํ
โหติ อนฺนุจฺจาริตกตํ โหติ อหตฺถปาเส กตํ โหติ อภูตฺตาวินา
กตํ โหติ ภูตฺตาวินา ปวาริตฺเตน อาสนา วุฏฺฐิตฺเตน กตํ โหติ
อลเมตฺตํ สพฺพนฺติ อวฺตุตฺตํ โหติ น กิลาณาตฺติริตฺตํ โหติ เอตฺตํ
อนตฺติริตฺตํ นาม ฯ ขาถนียํ นาม ปณฺจ โภชนานิ ยามกาลีกํ
สฺตฺตาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ จเปตฺวา อวเสสฺสํ ขาถนียํ นาม ฯ โภชนียํ

นาม ปญจ โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สตุตฺ มจฺโหล มํสํ ฯ
อภิหฺนฺจํ ปวาเรยฺยาติ ยาวตํ อิจฺฉตี ตาวตํ คณฺหาหีติ ฯ
ชานาติ นาม สามํ วา ชานาติ อณฺเณ วา ตสฺส อาโรเจนฺติ
โส วา อาโรเจติ ฯ อาสาทนาเปกฺโขติ อิมินา อิมํ โจเทสฺสามิ
สारेสฺสามิ ปฏฺิโจเทสฺสามิ ปฏฺิสारेสฺสามิ มงฺกก กริสฺสามีติ ฯ
อภิหฺรติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ ตสฺส วจเนน ขาทิสฺสามิ ภูณฺชิสฺสามีติ
ปฏฺิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหาร
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ โภชนปริโยसानเ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๕๐๖] ปวาริตเ ปวาริตสณฺณี อนตฺริตฺเตน ขาทนีเยน วา
โภชนีเยน วา อภิหฺนฺจํ ปวาเรติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
ปวาริตเ เวมตีโก อนตฺริตฺเตน ขาทนีเยน วา โภชนีเยน วา
อภิหฺนฺจํ ปวาเรติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ ปวาริตเ อปฺปวาริตสณฺณี
อนตฺริตฺเตน ขาทนีเยน วา โภชนีเยน วา อภิหฺนฺจํ ปวาเรติ
อนาปตฺติ ฯ ยามกาลิกํ สตุตฺทาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ อาหารตฺถาย
อภิหฺรติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ ตสฺส วจเนน ขาทิสฺสามิ
ภูณฺชิสฺสามีติ ปฏฺิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ อปฺปวาริตเ ปวาริตสณฺณี
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ อปฺปวาริตเ เวมตีโก อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ
อปฺปวาริตเ อปฺปวาริตสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๕๐๗] อนาปตฺติ อตฺริตฺตํ กಾರೆตฺวา เทติ อตฺริตฺตํ

การาเปตฺวา ภูณฺชาหีติ เทติ อณฺณสฺสตุถาย หรฺนุโต กฺจฺณาหีติ เทติ
คิลานสฺส เสสํ เทติ ยามกาลิํ สตุตาหกาลิํ ยาวชีวิํ สติ
ปจฺจเย ปริภุชชาติ เทติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสาติ ฯ
นฺภูจสิขฺขาปํ นิภูจิตํ ฯ

สตฺตมสิกฺขาปทํ

[๕๐๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหฺรติ เวพฺพเน
กลนฺทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน ราชคเห คิรคฺคสมชฺโช
โหติฯ สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ คิรคฺคสมชฺชํ ทสฺสนาย อคมฺสฺสุฯ
มนุสฺสา สตฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา นฺหาเปตฺวา วิลิมนฺเปตฺวา
โกเชตฺวา ขาถนียํ อทฺสฺสุฯ สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ ขาถนียํ อาทาย
อารามํ คนฺตฺวา นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ เอตทวโจฺจฺจ คณฺหาวฺโส
ขาถนียํ ขาทถาติฯ กุโธ ตฺเมหฺหิ อาวฺโส ขาถนียํ ลทฺชนฺติฯ
สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ อาโรเจตฺสฺสุฯ
กึ ปน ตฺเมหฺ อาวฺโส วิกาเล โภชนํ ญฺญชฺชถาติฯ เอวมวฺโสติฯ
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อชฺชฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ วิกาเล โภชนํ ญฺญชฺชิสฺสนฺตีติฯ อถ โข
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ อาโรเจตฺสฺสุฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺจนาฯเปฯ เต อชฺชฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ วิกาเล โภชนํ ญฺญชฺชิสฺสนฺตีติฯเปฯ
สจฺจํ กิร ตฺเมหฺ ภิกฺขเว วิกาเล โภชนํ ญฺญชฺชถาติฯ สจฺจํ
ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺเมหฺ โมฆปฺริสา
วิกาเล โภชนํ ญฺญชฺชิสฺสธ เนตฺ โมฆปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา
ปสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขเวภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ วิกาเล

ขาทนียฺ วา โภชนนียฺ วา ขาทเขยฺ วา ภูณฺเชยฺ วา ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๕๐๕] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ

อัย อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ วิกาโล นาม มชฺฌนฺติเก

วิตฺตวฺเต ยาว อรุณฺคฺคมนา ฯ ขาทนียฺ นาม ปญฺจ โภชนานิ

ยามกาลิกํ สตฺตทาหาลิกํ ยาวชีวิกํ จเปตฺวา อวเสสฺส ขาทนียฺ

นาม ฯ โภชนนียฺ นาม ปญฺจ โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สตฺต

มฺจุโณ มํสํ ฯ ขาทิสฺสามิ ภูณฺชิสฺสามิติ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ

ทุกฺกณฺตฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาจิตฺตียนฺตฺส ฯ

[๕๐๖] วิกาเล วิกาลสฺสณฺิ ขาทนียฺ วา โภชนนียฺ วา ขาทติ

วา ภูณฺชติ วา อาปตฺติ ปาจิตฺตียนฺตฺส ฯ วิกาเล เวมฺติโก

ขาทนียฺ วา โภชนนียฺ วา ขาทติ วา ภูณฺชติ วา อาปตฺติ

ปาจิตฺตียนฺตฺส ฯ วิกาเล กาลสฺสณฺิ ขาทนียฺ วา โภชนนียฺ วา

ขาทติ วา ภูณฺชติ วา อาปตฺติ ปาจิตฺตียนฺตฺส ฯ ยามกาลิกํ

สตฺตทาหาลิกํ ยาวชีวิกํ อาหารตฺถาย ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ

ทุกฺกณฺตฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ กाल

วิกาลสฺสณฺิ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ กाल เวมฺติโก อาปตฺติ

ทุกฺกณฺตฺส ฯ กาล กาลสฺสณฺิ อนาปตฺติ ฯ

[๕๐๗] อนาปตฺติ ยามกาลิกํ สตฺตทาหาลิกํ ยาวชีวิกํ สติ

ปจฺจเย ปริภุชฺติ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาคิ ฯ

สตฺตมสฺสิกาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อฏฺฐมสิกขาปทํ

[๕๑๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต
อานนฺทสฺส อุปชฺฌาโย อายสฺมา เวพฺพฐสีโส ๑ อรณฺเณ วิหริติ ฯ
โส ปิณฑทาย จริตฺวา พหุํ ปิณฑปาตํ ลภิตฺวา ๑ สุกฺขํ กูรํ อารามํ
หริตฺวา สุกฺขาเปตฺวา นิกฺขิปติ ยทา ออาหารน อตุโธ โหติ
ตทา อุทฺเทน เตเมตฺวา ภูชฺชติ จิเรน คามํ ปิณฑทาย ปวิสติ ฯ
ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ เวพฺพฐสีสํ เอตทโวจฺจํ กิสฺส ตฺวํ อวฺโส
จิเรน คามํ ปิณฑทาย ปวิสสีติ ฯ อถ โข อายสฺมา เวพฺพฐสีโส
ภิกฺขุณฺ อุตฺมตฺถํ อารโหเจสิ ฯ กิ ปน ตฺวํ อวฺโส สนนฺธิการกํ
โกชนํ ภูชฺชสีติ ฯ เอวมาวฺโสติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ ถถํ หิ นาม อายสฺมา เวพฺพฐสีโส
สนนฺธิการกํ โกชนํ ภูชฺชิสฺสตีติ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ เวพฺพฐสีส
สนนฺธิการกํ โกชนํ ภูชฺชสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา ถถํ หิ นาม ตฺวํ เวพฺพฐสีส สนนฺธิการกํ โกชนํ
ภูชฺชิสฺสตี เนตํ เวพฺพฐสีส อปฺปสन्नํ นํ วา ปสาทาย ปสन्नํ นํ
วา ภิกฺขุโยภาวาย ฯเปฯ เอวญจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ สนนฺธิการกํ ขาทนียํ วา โภชนียํ
๑ ม. ย. เพลฐฐสีโส ฯ เอวมุปริปิ ฯ ๒ ม. อิทํ ปาจตุตฺถํ นตฺถิ ฯ

วา ขาทะย วา ภูณชะย วา ปาจิตติยนฺติ ฯ

[๕๑๓] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สนนฺธิการกํ นาม อชฺช
ปฏิกฺคหิตํ อปรชฺช ขาทิตํ โหติ ฯ ขาทนียํ นาม ปญฺจ โภชนานิ
ยามกาลิกํ สตุตทาหาลิกํ ยาวชีวิกํ จเปตฺวา อวเสสฺส ขาทนียํ
นาม ฯ โภชนียํ นาม ปญฺจ โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สตุตฺ
มจฺโจ มํสํ ฯ ขาทิสฺสามิ ภูณชฺชิสฺสามิติ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ
ทุกฺกณฺตุสฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๕๑๔] สนนฺธิการเก สนนฺธิการกสญฺญิ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา
ขาทติ วา ภูณชฺติ วา อาปตฺติ ปาจิตติยสฺส ฯ สนนฺธิการเก
เวมฺติโก ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ขาทติ วา ภูณชฺติ วา อาปตฺติ
ปาจิตติยสฺส ฯ สนนฺธิการเก อสนนฺธิการกสญฺญิ ขาทนียํ วา
โภชนียํ วา ขาทติ วา ภูณชฺติ วา อาปตฺติ ปาจิตติยสฺส ฯ
ยามกาลิกํ สตุตทาหาลิกํ ยาวชีวิกํ อาหารตฺถาย ปฏิกฺคณฺหาติ
อาปตฺติ ทุกฺกณฺตุสฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตุสฺส ฯ
อสนนฺธิการเก สนนฺธิการกสญฺญิ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตุสฺส ฯ
อสนนฺธิการเก เวมฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกณฺตุสฺส ฯ อสนนฺธิการเก
อสนนฺธิการกสญฺญิ อนาปตฺติ ฯ

[๕๑๕] อนาปตฺติ ยาวกาลิกํ ยาวกาเล นิตฺทิตฺวา ภูณชฺติ
ยามกาลิกํ ยาม นิตฺทิตฺวา ภูณชฺติ สตุตทาหาลิกํ สตุตทาหํ

นิตฺตฺวา ภูณฺชติ ยาวชีวิกํ สติ ปจฺเจย ปริภูณฺชติ

อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

อภูณฺมสฺสิกฺขาปทํ นิภูณฺชิตํ ฯ

นวมสิกขาปทํ

[๕๑๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปณฺธิตโกชนานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติฯ
มนุสฺสตา อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณ
สภฺยปฺตฺติยา ปณฺธิตโกชนานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา
ภูณฺชิสฺสนฺติ กสฺส สมฺปนฺนํ น มนํปี กสฺส สาทุํ น รุจฺจตีติฯ
อสุสฺสํ โข ภิกฺขุ เตลํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จิยนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ปณฺธิตโกชนานิ
อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสนฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร
ตุเมห ภิกฺขเว ปณฺธิตโกชนานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา
ภูณฺชธาคิฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิกรฺหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตูเมห โมฆปฺริสา ปณฺธิตโกชนานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา
ภูณฺชิสฺสธ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ น วา ปสาทาย
ปสนฺนํ น วา ภิกฺขเว อวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ ยานิ โข ปน ตานิ ปณฺธิตโกชนานิ
เสยฺยถิํ สปฺปิ นวณฺตี เตลํ มรฺฐ ผาณฺตี มจฺจโณ มํลํ จิรํ ทริฯ
โย ปน ภิกฺขุ เอวรูปานิ ปณฺธิตโกชนานิ อตฺตโน อตฺถาย

วิญญาเปตฺวา ภูณฺเชยฺย ปาจิตฺตียนฺติ ฯ เอวณฺจิทฺ ภาควตา ภิกฺขุณฺ
สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๕๑๗] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ คิลานา โหนฺติ ฯ
คิลานปุจฺจนกา ภิกฺขุ คิลานเ ภิกฺขุ เอตทโวจฺ ภูจฺจาสุโส ขมนียํ
กจฺจิ ยาปณียนฺติ ฯ ปุพฺเพ มยฺ อวฺโส ปณฺิตโกชนานิ อตฺตโน
อตฺถาย วิญญาเปตฺวา ภูณฺชาม เตน โน ผาสฺ โหติ อิทานิ
ปน ภาควตา ปฏฺิกฺขิตฺตนฺติ กุกฺกจฺจาณฺตา น วิญญาเปม เตน
โน น ผาสฺ โหตีติ ฯ ภาควโต เอตมตฺถํ อโรเจสุํ ฯ อถ โข
ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณเ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ
อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว คิลานน ภิกฺขุณา ปณฺิตโกชนานิ
อตฺตโน อตฺถาย วิญญาเปตฺวา ภูณฺชิตฺ ฺ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิสิกฺขาปทํ อุกฺทิสฺเสยฺยถ ยานิ โข ปน ตานิ ปณฺิตโกชนานิ
เสยฺยถิทํ สปิ นวนิตฺ เตลฺ มฐฺ ผาณิตฺ มจฺโน มิสฺ จิรํ ทริ ฯ
โย ปน ภิกฺขุ เอวรูปานิ ปณฺิตโกชนานิ อคิลาโน อตฺตโน อตฺถาย
วิญญาเปตฺวา ภูณฺเชยฺย ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๕๑๘] ยานิ โข ปน ตานิ ปณฺิตโกชนานีติ สปิ นาม
โคสปิ วา อชิกาสปิ วา มหิสสปิ วา ๑ เขลฺ มิสฺ กปฺปติ
เตลฺ สปิ ฯ นวนิตฺ นาม เตลฺเขว นวนิตฺ ฯ เตลฺ นาม ติลเตลฺ
สาสเปเตลฺ มฐฺกเตลฺ เอรณฺฑเตลฺ วสาเตลฺ ฯ มฐฺ นาม มกฺชิกา-
๑ ม. ย. มหีสสปิ วา ฯ เอวมฺปริปิ ฯ

มฐฯ ๑ ผาณิตฺตํ นาม อจฺจุมฺหา นิพฺพตฺตํฯ มจฺโฆ นาม อุตฺทกฺจโร ๑
วฺจฺจติฯ มํลํ นาม เยลํ มํลํ กปฺปติ เตลํ มํลํฯ จีริ นาม
โคจิริ วา อชฺคาจิริ วา มหิสฺจิริ วา เยลํ มํลํ กปฺปติ เตลํ
จิริฯ ทธิ นาม เตลํเยว ทธิฯ

[๕๑๕] โย ปนาติ โย ยาทีโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อัย
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ เอวรฺูปานี ปณฺิตโกชนานีติ
ตถารฺูปานี ปณฺิตโกชนานีฯ อคิลาโน นาม ยสฺส วินา ปณฺิตโกชนานี
ผาสฺส โหติฯ คิลาโน นาม ยสฺส วินา ปณฺิตโกชนานี
น ผาสฺส โหติฯ อคิลาโน อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปติ ปโยเก
ทฺุกกฺกํฯ ปฏฺิลาเกน ภูณฺชิสฺสามีติ ปฏฺิคฺคณฺหาติ อาปฺตติ
ทฺุกกฺกสฺสฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปฺตติ ปาจิตุตฺติยสฺสฯ

[๕๒๐] อคิลาโน อคิลาณสฺสณฺธิ ปณฺิตโกชนานี อตฺตโน อตฺถาย
วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ อาปฺตติ ปาจิตุตฺติยสฺสฯ อคิลาโน เวมตีโก
ปณฺิตโกชนานี อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ อาปฺตติ
ปาจิตุตฺติยสฺสฯ อคิลาโน คิลาณสฺสณฺธิ ปณฺิตโกชนานี อตฺตโน
อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ อาปฺตติ ปาจิตุตฺติยสฺสฯ คิลาโน
อคิลาณสฺสณฺธิ อาปฺตติ ทฺุกกฺกสฺสฯ คิลาโน เวมตีโก อาปฺตติ
ทฺุกกฺกสฺสฯ คิลาโน คิลาณสฺสณฺธิ อนาปฺตติฯ

๑ สพฺพตฺถ อีทีโสเยว ปาโ จี ทิสฺสติ ภิกฺขุณีวิงฺกสฺส ปาฏฺิเทสนียกณฺเฑ ปน
สพฺพตฺถาปี โอทโกติ ทิสฺสติฯ วิจาเรตฺวา คเหตุพฺพํฯ

[๕๒๑] อนาปตฺติ คิลานสุส คิลานโน หุตฺวา วิญญาเปตฺวา
อคิลานโน ภูยฺชติ คิลานสุส เสสํ ภูยฺชติ ฌาตกานํ ปวาริตานํ
อญฺญสฺสตุถาย อตฺตโน ชเนน อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาคี ฯ
นวมสิกฺขาปํ นิกฺขิตํ ฯ

ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุํ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
อุทกทนต์โปณํ สามํ คเหตุวา ภูณฺชิตุํ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ อทินฺนํ มุขทวารํ อาหารํ
อาหารेषฺย อณฺยตฺร อุทกทนต์โปณา ๑ ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๕๒๔] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ
อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อทินฺนํ นามพ
อปฺปฏิคฺคหิตกํ วุจฺจติ ฯ ทินฺนํ นาม กาเยน วา กายปฺฏิพฺพทฺเชน วา
นิสฺสคฺคิเยน วา เทนฺเต หตฺถปาเส จีโต กาเยน วา กายปฺฏิพฺพทฺเชน
วา ปฺฏิคฺคณฺหาติ เอตํ ทินฺนํ นาม ฯ อหาโร นาม อุทกทนต์โปณํ
จเปตฺวา ยงฺกิลฺลิจิ อชฺโฆหฺรณฺณิยฺ เอโส อหาโร นาม ฯ
อณฺยตฺร อุทกทนต์โปณาติ จเปตฺวา อุทกทนต์โปณํ ฯ ขาทิสฺสามิ
ภูณฺชิตฺสามีติ คณฺหาติ อาปฺตติ ทฺกฏสฺส ฯ อชฺโฆหาเร
อชฺโฆหาเร อาปฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ

[๕๒๕] อปฺปฏิคฺคหิตเก อปฺปฏิคฺคหิตกสฺสณฺณี อทินฺนํ มุขทวารํ
อาหารํ อาหารติ ๒ อณฺยตฺร อุทกทนต์โปณา อาปฺตติ
ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ อปฺปฏิคฺคหิตเก เวมตีโก อทินฺนํ มุขทวารํ อาหารํ
อาหารติ ๓ อณฺยตฺร อุทกทนต์โปณา อาปฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ
อปฺปฏิคฺคหิตเก ปฺฏิคฺคหิตกสฺสณฺณี อทินฺนํ มุขทวารํ อาหารํ อาหารติ ๔
อณฺยตฺร อุทกทนต์โปณา อาปฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ ปฺฏิคฺคหิตเก
อปฺปฏิคฺคหิตกสฺสณฺณี อาปฺตติ ทฺกฏสฺส ฯ ปฺฏิคฺคหิตเก เวมตีโก
๑ ม. อุทกทนต์โปณา ฯ เอวมฺปริปี ฯ ๒-๓-๔ ม. อาหารติ ฯ

อาปตติ ทุกฺกณฺฐสฺส ฯ ปฏิกฺคหิตฺเท ปฏิกฺคหิตกฺสณฺณิ อนาปตติ ฯ

[๕๒๖] อนาปตติ อุทกทนต์โปณฺเ จตุตฺตาริ มหาวิกตานิ สติ
ปจฺจเย อสฺติ กปฺปิยการเก สามิ คเหตุวา ปริภุชฺชติ อุมฺมตฺตกฺสฺส
อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ฯ

ทสมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

โกชนวคฺโค จตุตฺโต ฯ

ตสฺสทฺททานิ

ปีณโฑ คณิ ปรี ภูวิ เทว จ วุตฺตา ปวารณา ๑

วิกาโล สนฺนิจิการิ ปณีตํ ทวารกํ ทสฺสชาติ ๒ ฯ

๑ ย. กุตฺตาปวารณา ฯ ๒ ม. ย. วิกาเล สนฺนิจิการิ ทนต์โปเนน เตทสฺสชาติ ฯ

อเจลกวกคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปํ

[๕๒๗] เตน สมเยน พุฑฺโธ ภควา เวสาลียํ วิหฺรติ มหาวเน
คฺคคารสาตายํฯ เตน โข ปน สมเยน สงฺฆสฺส ขาทนียํ อุปฺปนํ
โหติฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิฯ
เตน หานนฺท วิมาสาทานํ ปุริ เทหิติฯ เอวํ ภนฺเตติ โข อายสฺมา
อานนฺโท ภควโต ปฏิสฺสณฺติวฺวา วิมาสาเท ปฏฺฐิปาฎิยา นิสิตฺทาเปตฺวา
เอเกกํ ปุริ เทนฺโต อณฺตริสฺสา ปรีพฺพาชิกาย เอกํ มณฺณมาโน
เทว ปุเว อทาสีฯ สามนฺตา ปรีพฺพาชิกาโย ตํ ปรีพฺพาชิกํ
เอตทวโจ ชาริ เต เอโส สมโณติฯ น เมโส สมโณ
ชาริ เอกํ มณฺณมาโน เทว ปุเว อทาสีติฯ ทฺติยมฺปิ โข
อายสฺมา อานนฺโท เอเกกํ ปุริ เทนฺโต คฺคสาเยว ปรีพฺพาชิกาย
เอกํ มณฺณมาโน เทว ปุเว อทาสีฯ สามนฺตา ปรีพฺพาชิกาโย
ตํ ปรีพฺพาชิกํ เอตทวโจ ชาริ เต เอโส สมโณติฯ น เมโส
สมโณ ชาริ เอกํ มณฺณมาโน เทว ปุเว อทาสีติฯ ตฺติยมฺปิ
โข อายสฺมา อานนฺโท เอเกกํ ปุริ เทนฺโต คฺคสาเยว ปรีพฺพาชิกาย
เอกํ มณฺณมาโน เทว ปุเว อทาสีฯ สามนฺตา ปรีพฺพาชิกาโย
ตํ ปรีพฺพาชิกํ เอตทวโจ ชาริ เต เอโส สมโณติฯ น เมโส
สมโณ ชาริ เอกํ มณฺณมาโน เทว ปุเว อทาสีติฯ ชาริ น
ชาริติ อุปฺพลฺลํชิสฺสุฯ อณฺตโรปิ อาชีวโก ปรีเวสนํ อคฺมาสิฯ
อณฺตโร ภิกฺขุ ปนฺเตน สປปีนา โอทนํ มทฺทิตฺวา คฺคสฺ

อาชีวกสฺส มหนฺตํ ปิณฺฑํ อทาสีฯ อถโโข โส อาชีวกโก ตํ
ปิณฺฑํ อาทาย อคมาสีฯ อญฺจตโร อาชีวกโก ตํ อาชีวกํ
เอตทโวจ กุโต ตยา อาวุโส ปิณฺฑโฑ ลทฺุโรติฯ ตสฺสาวุโส
สมณฺสสฺส โคตมสฺส มุณฺฑกทกทปติกสฺส ปรีเวสนาย ลทฺุโรติฯ
อสุโสสุํ โข อุปาสกา เตสํ อาชีวกานํ อิมํ กถาสลฺลาปํฯ
อถโโข เต อุปาสกา เยน ภควา เตนุปลสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา
ภควนฺตํ อภิวาทตฺวา เอกมณฺตํ นิสึทึสุฯ เอกมณฺตํ นิสินฺนา โข
เต อุปาสกา ภควนฺตํ เอตทโวจํ อิมเ ภนฺเต ติตฺถิยา อวณฺณกามา
พฺุทฺุสสฺส อวณฺณกามา ฐมฺมสฺส อวณฺณกามา สงฺฆสฺส
สาธฺุ ภนฺเต อยฺยา ติตฺถิยานํ สหตฺถา น ททฺุยฺยนฺติฯ อถโโข
ภควา เต อุปาสเก ฐมฺมึยา กถาย สนฺทสฺเสสิ สมากเปสิ
สมฺตเตเชสิ สมฺปหึเสสิฯ อถโโข เต อุปาสกา ภควตา ฐมฺมึยา
กถาย สนฺทสฺสิตา สมากปีตา สมฺตเตชิตา สมฺปหึสิตา อฏฺุจายาสนา
ภควนฺตํ อภิวาทตฺวา ปทกฺุขิณฺํ กตฺวา ปกฺุกมึสุฯ อถโโข ภควา
เอตสฺมึ นีทานเ เอตสฺมึ ปกรณเ ภิกฺุขสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา
ภิกฺุขุณฺํ ตทฺุนฺจจวิกึ ตทฺุนฺโลมิกึ ๑ ฐมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺุขุ อามนฺเตสิ
เตนหิ ภิกฺุขเว ภิกฺุขุณฺํ สิกฺุขาปทึ ปญฺญาเปสฺสามิ ทส อตฺถวเส
ปฏฺิจฺจ สงฺฆสฺสุฏฺุจฺจตฺยา สงฺฆผาสฺสุตฺยาฯเปฯ สทฺุฐมฺมฏฺุจฺจิตฺยา
วินยานุคฺคทาย เหวณฺจ ปน ภิกฺุขเว อิมํ สิกฺุขาปทึ อุตฺุทิสฺยฺยาถ
โย ปน ภิกฺุขุ อเจลกสฺส วา ปรีพฺุพาสกสฺส วา ปรีพฺุพาสิกาย
๑ ม. ภิกฺุขสงฺฆํ ... ตทฺุนฺโลมิกนฺติ อิมเ ปาธา นตฺถิฯ

วา สหตุถา ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ทเทยฺย ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๕๒๘] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ
อัย อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อเจตโก นาม โย
โกจิ ปรีพฺพาชกสฺมาปฺนโน นคฺโค ฯ ปรีพฺพาชโก นาม ภิกฺขุณฺจ
สามณฺเริณฺจ จเปตฺวา โย โกจิ ปรีพฺพาชกสฺมาปฺนโน ฯ ปรีพฺพาชิกา
นาม ภิกฺขุณฺจ สิกฺขมานณฺจ สามณฺเริณฺจ จเปตฺวา ยา กาจิ
ปรีพฺพาชิกสฺมาปฺนนา ฯ ขาทนียํ นาม ปณฺจ โภชนานิ อุกทฺทนฺตโปณฺํ
จเปตฺวา อวเสถิ ขาทนียํ นาม ฯ โภชนียํ นาม ปณฺจ
โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สตฺตุ มจฺโฆ มถิ ฯ ทเทยฺยาติ กายน
วา กายปฏฺวิพฺพเชน วา นิสฺสคฺคิเยน วา เทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๕๒๙] ติตฺถิเย ติตฺถิยสฺสณฺิ สหตุถา ขาทนียํ วา โภชนียํ
วา เทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ติตฺถิเย เวมตีโก สหตุถา
ขาทนียํ วา โภชนียํ วา เทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ติตฺถิเย
อติตฺถิยสฺสณฺิ สหตุถา ขาทนียํ วา โภชนียํ วา เทติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุกทฺทนฺตโปณฺํ เทติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ฯ
อติตฺถิเย ติตฺถิยสฺสณฺิ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ฯ อติตฺถิเย เวมตีโก
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ฯ อติตฺถิเย อติตฺถิยสฺสณฺิ อนาปตฺติ ฯ

[๕๓๐] อนาปตฺติ ทาเปติ น เทติ อุปฺนิกฺขิปิตฺวา เทติ
พาหิรเลปี ๑ เทติ อุมมตฺตกฺกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺกฺสฺสาติ ฯ

ปจฺมสฺกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. พาหิรเลปี ฯ

ทุคฺยสิกขาปทํ

[๕๓๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน आयสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต ภาตฺุโน สทฺธิวิหาริกํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ
เอหาวุโส คามํ ปิณฑาย ปวิสฺสสามาติ ตสฺส อทาเปตฺวา
อุยฺโยเชตี คจฺฉวุโส น เม ตยา สทฺธิํ กถา วา นิสชฺชา
วา ฆาสฺส โหตี เอกกสฺส เม กถา วา นิสชฺชา วา ฆาสฺ
โหตีตีฯ อถ โข โส ภิกฺขุํ อุปกฺกฏฺเจ กาลे นาสกฺขิํ ปิณฑาย
จริตฺตุํ ปฏฺิกกมเนปี ฆตฺตวิสฺสคฺคํ น สมฺภาเวตี ฉินฺนภตฺโต
อโหตีฯ อถ โข โส ภิกฺขุํ อารามํ คนฺตฺวา ภิกฺขุณฺเณ เอตมตฺถํ
อาโรเจตีฯ เย เต ภิกฺขุํ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จियนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม आयสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต
ภิกฺขุํ เอหาวุโส คามํ ปิณฑาย ปวิสฺสสามาติ ตสฺส อทาเปตฺวา
อุยฺโยเชตฺสตีตีฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนฺนุท ภิกฺขุํ
เอหาวุโส คามํ ปิณฑาย ปวิสฺสสามาติ ตสฺส อทาเปตฺวา
อุยฺโยเชตีตีฯ สจฺจํ ภควาตีฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
ตฺวํ โมฆปฺุริส ภิกฺขุํ เอหาวุโส คามํ ปิณฑาย ปวิสฺสสามาติ
ตสฺส อทาเปตฺวา อุยฺโยเชตฺสตี เนตํ โมฆปฺุริส อปฺปสฺนฺนํ
วา ปสฺทาทย ปสฺนฺนํ วา ภิยฺโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน

ภิกขเว อิมํ สิกขาปทํ อุกุทิสเยยถ โย ปน ภิกขุ ภิกขุ เอวํ
วเทย ๑ เอหาวุโส คามํ วา นิคมํ วา ปิณฑาย ปวิสิสุสามาติ
ตสฺส ทาเปตฺวา วา อทาเปตฺวา วา อุกุโยเชยฺย คจฺฉาวุโส
น เม ตยา สทฺธิํ กถา วา นิสชฺชา วา ผาสฺสุ โหติ เอกกสฺส
เม กถา วา นิสชฺชา วา ผาสฺสุ โหตีติ เอตเทว ปจฺจยํ กริตฺวา
อนณฺณํ ปาจิตฺตियนฺตํ ฯ

[๕๑๒] โย ปนาติ โย ยาติโส ฯเปฯ ภิกขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมึ อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกขุติ ฯ ภิกขุนฺตํ อนณฺณํ ภิกขุํ ฯ
เอหาวุโส คามํ วา นิคมํ วาติ คาโมปิ นิคโมปิ นครํปิ คาโม
เจว นิคโม จ ฯ ตสฺส ทาเปตฺวาติ ยาคูํ วา ภตฺตํ วา ๒ ขาทนียํ วา
โกชนียํ วา ทาเปตฺวา ฯ อทาเปตฺวาติ น กิณฺจิททาเปตฺวา ฯ
อุกฺกุโยเชยฺยติ มาตุคามเนน สทฺธิํ หสิตุกาโม กิพิตฺตุกาโม รโห
นีสิตฺตุกาโม อนาจารํ อจาริตฺตุกาโม เอวํ วเทติ คจฺฉาวุโส น
เม ตยา สทฺธิํ กถา วา นิสชฺชา วา ผาสฺสุ โหติ เอกกสฺส
เม กถา วา นิสชฺชา วา ผาสฺสุ โหตีติ อุกุโยเชติ อาปตฺติ
ทุกฺกณฺตสฺส ฯ ทสฺสนฺนุปจารํ วา สวณฺนุปจารํ วา วิขหนตฺสฺส อาปตฺติ
ทุกฺกณฺตสฺส ฯ วิขหิตฺเต อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ เอตเทว ปจฺจยํ
กริตฺวา อนณฺณนฺตํ น อนฺนโณ โกจิท ปจฺจโย โหติ อุกุโยเชตฺตํ ฯ

[๕๑๓] อุปสมฺปนฺเนน อุปสมฺปนฺนสณฺณํ อุกุโยเชติ อาปตฺติ
๑ ม. ย. เอวํ วเทยฺยติ อิทํ ปาฐทฺวํ นตฺถิ ฯ ๒ ย. ยาคูํ วา ภตฺตํ วาติ
ปาฐทฺวํ นตฺถิ ฯ

ปาจิตตियสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน เวมตฺติโก อุกฺโขเชติ อาปตฺติ
ปาจิตตियสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อุกฺโขเชติ อาปตฺติ
ปาจิตตियสฺส ฯ กสิสฺสณฺณิ อโรเปติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส ฯ
อนุปสมฺปนฺนํ อุกฺโขเชติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส ฯ กสิสฺสณฺณิ อโรเปติ
อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อาปตฺติ
ทุกฺกณฺณสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน เวมตฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส ฯ
อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส ฯ

[๕๑๔] อนาปตฺติ อุกฺโข เอกโต น ยาเปสฺสามาติ อุกฺโขเชติ
มหกฺขมํ ฆณฺฑํ ปสฺสิตฺตวา โลกธมฺมํ อุปฺปาเทสฺสตีติ อุกฺโขเชติ
มาตุคามํ ปสฺสิตฺตวา อนภริตี อุปฺปาเทสฺสตีติ อุกฺโขเชติ กิลานสฺส
วา โอหียกสฺส วา วิหารปาลสฺส วา ยาคู วา ฆตฺตํ วา ๑
ขาทนียํ วา โภชนียํ วา นีหฺราติ อุกฺโขเชติ น อนาจารี
อาจริตฺตกาโม สติ กรณฺณิเย อุกฺโขเชติ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ทฺตฺติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ย. ยาคู วา ฆตฺตํ วาติ ปาฐทวฺยํ น ทิสฺสตี ฯ

ตติยสิกขาปทํ

[๕๑๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตฺโต สหายกสฺส ฌริ คนฺตฺวา ตสฺส ปชาปติยา
สทฺธิํ สยนิมฺเร ๑ นิสฺซุํ กปฺเปสิฯ อถ โข โส ปฺริโส เยนายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตฺโต เตนฺปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ
อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสฺสีทํฯ เอกมนฺตํ
นิสินฺโน โข โส ปฺริโส ปชาปตี เอตทโวจ เทหฺยยสฺส ภิกฺขุณฺติฯ
อถ โข สฺวา อิตฺถิ อายสฺมโต อุปนฺนุทสฺส สกฺยปฺตฺตสฺส ภิกฺขุ
อทาสีฯ อถ โข โส ปฺริโส อายสฺมนฺตํ อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตฺตํ
เอตทโวจ คจฺจถ ฆนฺเต ยโต อยฺยสฺส ภิกฺขา ทินฺนาติฯ
อถ โข สฺวา อิตฺถิ สลฺลกฺเขตฺวา ปฺริยฺญจฺจิโต อยํ ปฺริโสติ อายสฺมนฺตํ
อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตฺตํ เอตทโวจ นิสฺสีทถ ฆนฺเต มา อคฺมิตฺถาติฯ
ทฺติยมฺปิ โข โส ปฺริโสฯเปฯ ตติยมฺปิ โข โส ปฺริโส
อายสฺมนฺตํ อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตฺตํ เอตทโวจ คจฺจถ ฆนฺเต ยโต
อยฺยสฺส ภิกฺขา ทินฺนาติฯ ตติยมฺปิ โข สฺวา อิตฺถิ อายสฺมนฺตํ
อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตฺตํ เอตทโวจ นิสฺสีทถ ฆนฺเต มา อคฺมิตฺถาติฯ
อถ โข โส ปฺริโส นิกฺขมิตฺวา ภิกฺขุ อฺชฺฉมาเปสิ อยํ ฆนฺเต
อยฺโย อุปนฺนุโท มยฺหิ ปชาปติยา สทฺธิํ สยนิมฺเร นิสฺสินฺโน โส
๑ ม. ย. สยนิมฺเรฯ เอวมฺปฺริปีฯ ๒ ม. ทเทหฺยยสฺสฯ

มยา อุยโยชยมาโน น อิจฺฉติ คณฺตุํ พหุกิจฺจา มยํ
พหุกรรมียาติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ ถลํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต
สโภชนे กุเล อนฺุปชฺช นิสชฺชํ กปฺเปสฺสตีติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร
ตุํ อุปนฺนุท สโภชนे กุเล อนฺุปชฺช นิสชฺชํ กปฺเปสฺตีติ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา ถลํ หิ นาม ตุํ โมจฺฉปฺริส
สโภชนे กุเล อนฺุปชฺช นิสชฺชํ กปฺเปสฺสตี เนตํ โมจฺฉปฺริส
อปฺปสนฺนानํ วา ปสาทาย ปสนฺนानํ วา ภियโยภาวาย ฯ เป ฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน
ภิกฺขุ สโภชนे กุเล อนฺุปชฺช นิสชฺชํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๗๖] โย ปนาติ โย ยาทิสฺโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ

อຍံ อิมสฺมี อคฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สโภชนํ นาม กุลํ
อิตฺถิ เจว โหติ ปฺริโส จ ฯ อุโภ อนิกฺขนฺตา โหนฺติ อุโภ
อวิตฺรကာ ฯ อนฺุปชฺชชาติ อนฺุปวิสิตฺวา ฯ นิสชฺชํ กปฺเปยฺยติ
มหฺลลเก ฆเร ปิฏฺฐิสงฺฆมาตฺสฺส ๑ หคฺถปาสํ วิชหิตฺวา นิสิตฺติ
อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ชุทฺทเก ฆเร ปิฏฺฐิวັสํ อติกฺกมิตฺวา
นิสิตฺติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๕๗๗] สยนิฆเร สยนิฆเรสฺสณฺิ สโภชนे กุเล อนฺุปชฺช นิสชฺชํ
กปฺเปติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ สยนิฆเร เวมตีโก สโภชน
กุเล อนฺุปชฺช นิสชฺชํ กปฺเปติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ สยนิฆเร
๑ ม. ปิฏฺฐิสงฺฆมาตฺสฺส ฯ เอวมฺปริปิ ฯ

นสยนิมรสนถึ สโกชเน กุเล อนุปชช นิสชช กปเปติ อาปตติ
ปาจิตติยสฺส ฯ นสยนิมเร สยนิมรสนถึ อาปตติ ทุกุกกุสฺส ฯ
นสยนิมเร เวมตโก อาปตติ ทุกุกกุสฺส ฯ นสยนิมเร
นสยนิมรสนถึ อนาปตติ ฯ

[๕๑๘] อนาปตติ มหุลลเก ฉเร ปิฏฺฐิสงฆาตสฺส หตุลปาถิ
อวิหิตฺวา นิสิตฺติ ชุทฺทเก ฉเร ปิฏฺฐิวิสํ อนตฺถิกมิตฺวา นิสิตฺติ
ภิกฺขุ ทฺตโย โหติ อุโภ นิกฺขนฺตา โหนฺติ อุโภ วีตฺราคา
นสยนิมเร อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาคี ฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จตุตถสิกขาปท

[๕๑๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต สหายกสฺส ฆริ คณฺฐวา ตสฺส ปชาปติยา
สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน นิสฺหฺม กปฺเปสึฯ อถ โข โส
ปุริโส อุชฺฌายติ จิยติ วิปาเจติ ถถึ หิ นาม อโยโย อุปนฺนุโท
มยฺหํ ปชาปติยา สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน นิสฺหฺม
กปฺเปสฺสตีติฯ อสฺโสตุ โข ภิกฺขุ ตสฺส ปุริสสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส จิยนฺตสฺส
วิปาเจนฺตสฺสฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺญาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จิยนฺติ วิปาเจนฺติ ถถึ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต
มาตุคามเน สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน นิสฺหฺม กปฺเปสฺสตีติ
ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนฺนุท มาตุคามเน สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนฺเน
อาสเน นิสฺหฺม กปฺเปสฺตีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิกรฺหิ พุทฺโธ
ภควา ถถึ หิ นาม ตฺวํ โมฆปุริส มาตุคามเน สทฺธิ รโห
ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน นิสฺหฺม กปฺเปสฺสตี เนตํ โมฆปุริส อปฺปสนฺนํ
วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ
มาตุคามเน สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน นิสฺหฺม กปฺเปยฺย
ปาจิตฺติยนฺติฯ

[๕๔๐] โย ปนาติ โย ยาทีโส ๗เปฯ ภิกฺขุติ ๗เปฯ

อัย อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๗ มาตุคามโม นาม มนุสฺสิตฺถิ
น ยกฺขี น เปตี น ตีรจฺฉานกตา อนฺตมโส ตทหุชาตาปี
ทาริกา ปเคว มหฺนตฺตริ ๑ ๗ สทฺธินฺติ เอกโต ๗ รโห นาม
จกฺขุสฺส รโห โสตฺสฺส รโห ๗ จกฺขุสฺส รโห นาม น สกฺกา
โหติ อกฺขินี ๒ วา นิขณิยมาเน ๓ ฅมฺกั วา อุกฺขิปิยมาเน ๔ สีสั วา
อุกฺขิปิยมาเน ปสฺสิตฺถุ ๗ โสตฺสฺส รโห นาม น สกฺกา โหติ
ปกตฺติกา โสตฺถุ ๗ ปฏิจฺฉนฺนํ นาม อาสนํ กุฑฺฑเฑน ๕ วา กวาณฺเณ วา
กิลฺยเชน วา ปาณิปาการเณ วา รุกฺเชน วา ฅมฺเณ วา โกฏฺฐพิยา ๖
วา เยน เณจิ ปฏิจฺฉนฺนํ โหติ ๗ นิสชฺชํ กปฺเปยฺยาติ มาตุคาม
นินฺนเเน ภิกฺขุ อุปฺนินฺโน วา โหติ อุปฺนินฺโน วา อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๗ ภิกฺขุ นินฺนเเน มาตุคามโม อุปฺนินฺโน วา โหติ
อุปฺนินฺโน วา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๗ อุโภ วา นินฺนนา
โหนติ อุโภ วา นินฺนนา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๗

[๕๔๑] มาตุคาม มาตุคามสฺสฺสฺส รโห ปฏิจฺฉนฺนเ อาสน
นินฺนเเน กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๗ มาตุคาม เวมติโก
รโห ปฏิจฺฉนฺนเ อาสน นินฺนเเน กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๗
มาตุคาม อมาตุคามสฺสฺส รโห ปฏิจฺฉนฺนเ อาสน นินฺนเเน กปฺเปติ
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๗ ยกฺขิยา วา เปติยา วา ปณฺฑเฑน
๑ ม. มหฺตฺตริ ๗ ย. มหฺตฺตริ ๗ ๒ ม. ย. อกฺขี ๗ เอมฺปริปี ๗ ๓ ม. ย.
นิขณิยมาเน ๗ ๔ ม. ย. อุกฺขิปิยมาเน ๗ เอมฺปริปี ๗ ๕ ม. กุฑฺฑเฑน ๗
เอมฺปริปี ๗ ๖ ม. โกตฺถพิกาย ๗

วา ตีรจฺฉานคตมนุสฺสวีกุคหิตฺติยา ๑ วา สหฺธี รโห ปฏิจฺฉนฺเน
อาสเน นิสชฺชํ กปฺเปติ อปฺตติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อมาตฺตคาม
มาตฺตคามสณฺณี อปฺตติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อมาตฺตคาม เวมตีโก
อปฺตติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อมาตฺตคาม อมาตฺตคามสณฺณี อนาปฺตติ ฯ

[๕๔๒] อนาปฺตติ โย โกจิ วิญญู ปุริโส ทฺติโย โหติ ติจฺฉติ
น นิสฺสิตติ อรโหเปกฺโข อญฺญาวิหิตฺโต ๒ นิสฺสิตติ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาคี ฯ

จตุตฺถสํกฺขาปํ นิจฺฉิตํ ฯ

๑ ม. ยฺ. ตีรจฺฉานคตยา วา มนุสฺสวีกุคหิตฺติยา วา ฯ ๒ ม. ยฺ. อญฺญาวิหิตฺโต ฯ

เอวมฺปรีปี ฯ

ปณฺจมสติฯปาหิ

[๕๔๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิย วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต สหายกสฺส ฌริ คนฺตฺวา ตสฺส ปชาปติยา
สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปสิฯ อถ โข โส ปฺริโส
อุชฺฌายติ ชียติ วิปาเจติ กถํ หิ นาม อโยโย อุปนฺนุโท มยฺหิ
ปชาปตฺยา สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปสฺสตีติฯ
อสุโสตุํ โข ภิกฺขุ ตสฺส ปฺริสฺสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส ชียนฺตสฺส
วิปาเจนฺตสฺสฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต
มาตุคามเนน สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปสฺสตีติ
ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนฺนุท มาตุคามเนน สทฺธิ เอโก เอกาย
รโห นิสชฺชํ กปฺเปสีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิกรฺหิ พุทฺโธ ภควา
กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส มาตุคามเนน สทฺธิ เอโก เอกาย
รโห นิสชฺชํ กปฺเปสฺสตี เนตํ โมฆปฺริส อปฺปสนฺนํ นันฺ วา ปสาทาย
ปสนฺนํ นันฺ วา ภียโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สติฯปาหิ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ มาตุคามเนน สทฺธิ เอโก
เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺติยนฺติฯ

[๕๔๔] โย ปนาติ โย ยาถิสฺสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ

อัย อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ มาตุคามโม นาม มนุสฺสิตฺถิ
น ยกฺขิ น เปตี น ติริจฺฉานคตา วิญญู ปฏฺิพฺพา สุภาสิตทพฺภาสิตํ
ทฺฏฺุสฺสตาทฺฏฺุสฺสํ อาชานิตฺตํ ฯ สทฺธินฺติ เอกโต ฯ เอโก
เอกายติ ภิกฺขุ เจว โหติ มาตุคามโม จ ฯ รโห นาม จกฺขุสฺส
รโห โสตฺสฺส รโห ฯ จกฺขุสฺส รโห นาม น สกฺกา โหติ
อกฺขิณี วา นิขนิยมาเน ฆมฺภํ วา อุกฺขิปิยมาเน สีลํ วา อุกฺขิปิยมาเน
ปฺสฺสิตฺตํ ฯ โสตฺสฺส รโห นาม น สกฺกา โหติ ปกตฺติกา โสตฺตํ ฯ
นิสฺซหฺม กปฺเปยฺยติ มาตุคามเม นิสฺสินฺเน ภิกฺขุ อุปฺนิสินฺโน วา
โหติ อุปฺนิปนฺโน วา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ภิกฺขุ นิสฺสินฺเน
มาตุคามโม อุปฺนิสินฺโน วา โหติ อุปฺนิปนฺโน วา อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ อุโก วา นิสฺสินฺนา โหณฺติ อุโก วา นิปนฺนา
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๕๔๕] มาตุคามเม มาตุคามสฺสณฺณิ เอโก เอกาย รโห นิสฺซหฺม
กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ มาตุคามเม เวมตฺติโก เอโก
เอกาย รโห นิสฺซหฺม กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ มาตุคาม
อมาตุคามสฺสณฺณิ เอโก เอกาย รโห นิสฺซหฺม กปฺเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ ยกฺขิยา วา เปติยา วา ปณฺฑิตเกน วา ติริจฺฉานคต-
มนุสฺสวิคฺคหิตฺถิยา วา สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสฺซหฺม กปฺเปติ
อาปตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ อมาตุคามเม มาตุคามสฺสณฺณิ อาปตฺติ
ทฺกฺกณฺสฺส ฯ อมาตุคามเม เวมตฺติโก อาปตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ อมาตุ-

คาม อมาตฺคามสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๕๔๖] อนาปตฺติ โย โกจิ วิญญฺ ปุริโส ทฺติโย โหติ ตัญฺจติ
น นิสิตฺติ อรโหเปกฺโข อญฺฉาวีหิตฺโต นิสิตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ปญฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ฉกฺขสํกขาปทํ

[๕๔๗] เตน สมเยน พุฑุโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเน
กลนฺทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต อุปนฺนทสฺส
สภฺยปฺตฺตสฺส อุปฺนฺนจากฺกัณฺโณ อายสฺมนฺตํ อุปนฺนทํ สภฺยปฺตฺตํ ภตฺเตน
นิมนฺเตสิ อญฺเฌปี ภิกฺขุ ภตฺเตน นิมนฺเตสิฯ เตน โข ปน
สมเยน อายสฺมา อุปนฺนโท สภฺยปฺตฺโต ปุเรภตฺตํ กุลานํ
ปยิริปาสติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ เต มนุสฺเส เอตทโวจฺจ เตถาวุโส
ภตฺตฺนฺติฯ อากเมถ ภนฺเต ยาว อโยโย อุปนฺนโท อากจฺฉตีติฯ
ทฺตฺติยมฺปิ โข เต ภิกฺขุ เต มนุสฺเส เอตทโวจฺจ เตถาวุโส ภตฺตฺนฺติฯ
อากเมถ ภนฺเต ยาว อโยโย อุปนฺนโท อากจฺฉตีติฯ ตฺตฺติยมฺปิ
โข เต ภิกฺขุ เต มนุสฺเส เอตทโวจฺจ เตถาวุโส ภตฺตํ ปุเร
กาโล อติภกฺกมตีติฯ ยมฺปิ มยฺ ภนฺเต ภตฺตํ กริมฺหา อโยยสฺส
อุปนฺนทสฺส การณา อากเมถ ภนฺเต ยาว อโยโย อุปนฺนโท
อากจฺฉตีติฯ อถ โข อายสฺมา อุปนฺนโท สภฺยปฺตฺโต ปุเรภตฺตํ
กุลานํ ปยิริปาสติวาทิวา อากจฺฉติฯ ภิกฺขุ น จิตฺตรูปํ ภูณฺชิสฺสุฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนโท สภฺยปฺตฺโต นิมนฺติโต สภฺตฺโต
สมาโน ปุเรภตฺตํ กุเลสุ จาริตฺตํ อापฺชชิสฺสตีติฯเปฯ สจฺจํ
กิริ ตฺวํ อุปนฺนทํ นิมนฺติโต สภฺตฺโต สมาโน ปุเรภตฺตํ กุเลสุ

จาริตตํ อาปชชสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา
กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปุริส นิมฺนติโต สภตฺโต สมานโน ปุเรภตฺตํ
กุเลสฺสุ จาริตตํ อาปชชิสฺสตี เนตํ โมฆปุริส อปฺปสนฺนํ นํ วา
ปสาทาย ปสนฺนํ นํ วา กิยฺโยภาวาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน กิขฺเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกัสมฺมยถ โย ปน กิขฺว นิมฺนติโต สภตฺโต
สมานโน ปุเรภตฺตํ กุเลสฺสุ จาริตตํ อาปชชเยยฺย ปาจิตฺตियฺนติ ฯ
เอวณฺจิทํ ภควตา กิขฺวณํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๕๔๘] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อูปนฺนุทฺส
สภฺยปฺตฺตสฺส อูปฺนฺนุทฺสสงฺฆสฺส ตถาย ขาทนียํ ปาหฺลลิตํ อายสฺส
อูปนฺนุทฺส ทสฺเสตฺวา สงฺฆสฺส ทาทพฺพนฺติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อายสฺมา อูปนฺนุโท สภฺยปฺตฺโต คามํ ปิณฺฑทาย ปวิญฺโจ
โหติ ฯ อถ โข เต มนุสฺสา อารามํ กนฺตฺวา กิขฺว ปุจฺฉิตฺ
กทํ ฆนฺเต อโย อูปนฺนุโหติ ฯ เอสาวุโส อายสฺมา อูปนฺนุโท
สภฺยปฺตฺโต คามํ ปิณฺฑทาย ปวิญฺโจติ ฯ อิทํ ฆนฺเต ขาทนียํ
อายสฺส อูปนฺนุทฺส ทสฺเสตฺวา สงฺฆสฺส ทาทพฺพนฺติ ฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหเจสฺสุ [๑] ฯ เตนหิ กิขฺเว ปฏิกฺกเหตฺวา นิกฺขิปปถ ยาว
อูปนฺนุโท อากจฺฉิตฺติ ฯ อถ โข อายสฺมา อูปนฺนุโท สภฺยปฺตฺโต
ภควตา ปฏิกฺกชิตฺตํ ปุเรภตฺตํ กุเลสฺสุ จาริตตํ อาปชชิตฺตํ ปจฺฉาภตฺตํ
๑ อโธ ปรี อถ โข ภควา เอตสฺมี นินทาเน ฐมฺมี กถํ กตฺวา กิขฺว อามนฺเตสฺสีติ
ปาลี สพฺพโปตฺถเกสฺสุ ทิสฺสตี ฯ สา วิจาเรตฺตพฺพา ฯ

กุลานิ ปิรุปลาตีตฺวา ทิวา ปฏิกุณฺมิ ฯ ขาทนียํ อุตฺตาริยิตฺถ ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนโท สกฺยปฺตฺโต ปจฺฉากตฺตํ กุเลสุ
จาริตฺตํ อาปชฺชิสฺสตีติ ฯเป ฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนฺนท ปจฺฉากตฺตํ
กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชิสฺตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิกรหิ
พฺพุโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส ปจฺฉากตฺตํ กุเลสุ
จาริตฺตํ อาปชฺชิสฺสตี เนตํ โมฆปฺริส อปฺปสนฺนํ น วา ปสาทาย
ปสนฺนํ น วา ภิชฺชโยภาย ฯเป ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุตฺตริเยยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ นิมฺนฺติโต สกฺตฺโต
สมาโน ปุเรกตฺตํ วา ปจฺฉากตฺตํ วา กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชเยย
ปาจิตฺติยนฺติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ
โหติ ฯ

[๕๔๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ จีวรทานสมเย
กุกฺกุจฺจายนฺตา กุลานิ น ปิรุปลาสนฺติ ฯ จีวรํ ปรีตฺตํ อฺปฺปชฺชติ ฯ
ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสุํ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว จีวรทานสมเย
กุลานิ ปิรุปลาตีตุ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺตริเยยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ นิมฺนฺติโต สกฺตฺโต สมาโน ปุเรกตฺตํ วา ปจฺฉากตฺตํ
วา กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชเยย อญฺจตฺตํ สมยา ปาจิตฺติยํ ฯ
ตตฺถายํ สมโย จีวรทานสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เอวญฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๕๕๐] เตน โข ปน สมเยน ภิกขุ จีวรกมมัม กโรนฺติ
อตุโธ จ โหติ สูจียาปี สุตฺเตนปี สุตฺถเกนปี ฯ ภิกขุ กุกกุจฺจาณฺดา
กฺลานี น ปยิริปาสนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ
อนฺุชานามิ ภิกฺขเว จีวรการสมเย กฺลานี ปยิริปาสิตฺตุ เอวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โข ปน ภิกฺขุ นิมฺนฺติโต
สภตฺโต สมานो ปุเรภตฺตํ วา ปจฺจมาภตฺตํ วา กุเลสุ จาริตฺตํ
อาปชฺเชยฺย อณฺุตฺตร สมยา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมโย
จีวรทานสมโย จีวรการสมโย อयํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เอวณฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺํ สีกฺขาปทํ ปณฺุตฺตํ โหติ ฯ

[๕๕๑] เตน โข ปน สมเยน ภิกขุ ทิลาณา โหนฺติ อตุโธ
จ โหติ เกสชฺเชหิ ฯ ภิกขุ กุกกุจฺจาณฺดา กฺลานี น ปยิริปาสนฺติ ฯ
ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว สนฺตํ ภิกฺขุ
อาปฺุจฺฉา กฺลานี ปยิริปาสิตฺตุ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โข ปน ภิกฺขุ นิมฺนฺติโต สภตฺโต สมานो สนฺตํ
ภิกฺขุ อนาปฺุจฺฉา ปุเรภตฺตํ วา ปจฺจมาภตฺตํ วา กุเลสุ จาริตฺตํ
อาปชฺเชยฺย อณฺุตฺตร สมยา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมโย
จีวรทานสมโย จีวรการสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ

[๕๕๒] โข ปนาติ โข ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อยํ
อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺุเปโต ภิกฺขุติ ฯ นิมฺนฺติโต นาม ปณฺุจฺฉนฺํ
โกชนานํ อณฺุตฺตรเณ โภชนเณ นิมฺนฺติโต ฯ สภตฺโต นาม เยน

นิมนฺติโต เตน สภฺตโต ฯ สนนฺตํ นาม ภิกฺขุํ สกฺกา โหติ
อานุปฺจณา ปวิสิตฺตํ ฯ อสนฺตํ นาม ภิกฺขุํ น สกฺกา โหติ อานุปฺจณา
ปวิสิตฺตํ ฯ ปุเรภตฺตํ นาม เยน นิมนฺติโต ตํ อภฺตฺตาวี ฯ
ปจฺจนาภตฺตํ นาม เยน นิมนฺติโต อนฺตมโส กุสฺสเคนปี ภตฺตํ
โหติ ฯ กุลํ นาม จตฺตารี กุฏานิ ขตฺตियฺกฺลํ พุราหุมนฺกฺลํ
เวสฺสฺสฺกฺลํ สฺสฺสฺกฺลํ ฯ กุเลสฺส จาริตฺตํ อานฺชเชยฺยติ อณฺณสฺส
ฆรฺุปจาร์ โอกมฺนตฺสฺส อานฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ ปจฺมํ ปาํ อุมฺมาร
อติกกฺกาเมติ อานฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ ทฺติยํ ปาํ อติกกฺกาเมติ อานฺตฺติ
ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ อณฺณตฺร สมฺยาติ จเปตฺวา สมฺยํ ฯ จีวรทานสมฺโย
นาม อนฺตฺถเต กจิเน วสฺสฺสานสฺส ปจฺฉิมฺ มาโส อตฺถเต
กจิเน ปณฺจ มาสา ฯ จีวรการสมฺโย นาม จีวเร กยิรฺมานे ฯ

[๕๕๑] นิมนฺติเต นิมนฺติตฺตลฺลณี สนนฺตํ ภิกฺขุํ อานุปฺจณา
ปุเรภตฺตํ วา ปจฺจนาภตฺตํ วา กุเลสฺส จาริตฺตํ อานฺชชติ อณฺณตฺร
สมฺยา อานฺตฺติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ นิมนฺติเต เวมฺติโก สนนฺตํ ภิกฺขุํ
อานุปฺจณา ปุเรภตฺตํ วา ปจฺจนาภตฺตํ วา กุเลสฺส จาริตฺตํ อานฺชชติ
อณฺณตฺร สมฺยา อานฺตฺติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ นิมนฺติเต อนิมนฺติตฺตลฺลณี
สนนฺตํ ภิกฺขุํ อานุปฺจณา ปุเรภตฺตํ วา ปจฺจนาภตฺตํ วา กุเลสฺส จาริตฺตํ
อานฺชชติ อณฺณตฺร สมฺยา อานฺตฺติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ อนิมนฺติเต
นิมนฺติตฺตลฺลณี อานฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อนิมนฺติเต เวมฺติโก
อานฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อนิมนฺติเต อนิมนฺติตฺตลฺลณี อานฺตฺติ ฯ

[๕๕๔] อนาปตติ สมเย สนฺตํ ภิกฺขุ อปุจฺฉา ปวิสติ
อสนฺตํ ภิกฺขุ อปุจฺฉา ปวิสติ อญฺญสฺส ฆเรณ มคฺโค โหติ
ฆรูปจาเรณ มคฺโค โหติ อนฺตรารามํ คจฺฉติ ภิกฺขุญฺหุสฺสยํ
คจฺฉติ ติตฺถียเสยฺยํ คจฺฉติ ปฏิกฺกมณํ คจฺฉติ ภตฺตียฆริ
คจฺฉติ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

นฏฺฐสิทฺธิขาปํ นิกฺขิตํ ฯ

สตุตมสิกขาปทํ

[๕๕๕] เตน สมเยน พุทุโธ ภควา สกฺเกสุ วิหฺรติ กปิตฺตถุสฺมึ
นิโครธารามेฯ เตน โข ปน สมเยน มหानามสฺส สกฺกสฺส
ภเสชฺชํ อุตฺตสนฺนํ โหติฯ อถโฆ มหानาโม สกฺโก เยน ภควา
เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกमितฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนฺตํ นิสีทิฯ
เอกมฺนฺตํ นิสินฺโน โข มหानาโม สกฺโก ภควนฺตํ เอตทโวจ
อิจฺฉามหํ ภนฺเต สงฺฆํ จาตุมาลํ ภเสชฺเชน ปวาเรตฺตุนฺติฯ สาธุ
สาธุ มหานาม เตนหิ ตฺวํ มหานาม สงฺฆํ จาตุมาลํ ภเสชฺเชน
ปวาเรหิตฺติฯ ภิกฺขุ กุกฺกัจจายนฺตา นาธิวาเสนฺติฯ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว จาตุมาสปจฺจยปวาร์ณํ สาทิตฺตุนฺติฯ
เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ มหานามํ สกฺกํ ปริตฺตํเยว ภเสชฺชํ
วิญฺญาเปนฺติฯ ตเถว มหานามสฺส สกฺกสฺส ภเสชฺชํ อุตฺตสนฺนํ
โหติฯ ทุตฺติยมฺปิ โข มหานาโม สกฺโก เยน ภควา
เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกमितฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนฺตํ นิสีทิฯ
เอกมฺนฺตํ นิสินฺโน โข มหานาโม สกฺโก ภควนฺตํ เอตทโวจ
อิจฺฉามหํ ภนฺเต สงฺฆํ อปรีปี จาตุมาลํ ภเสชฺเชน ปวาเรตฺตุนฺติฯ
สาธุ สาธุ มหานาม เตนหิ ตฺวํ มหานาม สงฺฆํ อปรีปี จาตุมาลํ
ภเสชฺเชน ปวาเรหิตฺติฯ ภิกฺขุ กุกฺกัจจายนฺตา นาธิวาเสนฺติฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปฺน ปวาร์ณํปิ สาทิตฺตุนฺติฯ

เตน โข ปน สมเยน ภิกขุ มหानามํ สกุกํ ปริตฺตฺยเว เกสชฺช
วิญญาเปนฺติ ฯ ตเถว มหานามสฺส สกุกสฺส เกสชฺช อุตฺตฺสนฺนํ
โหติ ฯ ตติยมฺปิ โข มหานาโม สกุกโก เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกमितฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ
เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข มหานาโม สกุกโก ภควนฺตํ เอตทโวจ
อิจฺจามหํ ภนฺเต สงฺฆํ ยาวชีวํ เกสชฺเชน ปวาเรตฺตฺนฺติ ฯ สาธุ สาธุ
มหานาม เตนหิ ตฺวํ มหานาม สงฺฆํ ยาวชีวํ เกสชฺเชน
ปวาเรหิตฺติ ฯ ภิกขุ กุกฺกฺจายนฺตฺตา นาธิวาเสนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจตฺตุํ ฯ อนฺุชานามิ ภิกขเว นิจฺจปวารณฺ์ปี สาทิตฺตฺนฺติ ฯ

[๕๕๖] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกขุ ทฺนฺนฺิวตฺตา
โหนตฺติ ทฺุปฺปารฺตฺตา อนากปฺปสมฺปนฺนา มหานาเมน สกฺเกน วตฺตา
โหนตฺติ ๑ กิสฺส ตฺเมห ภนฺเต ทฺนฺนฺิวตฺตา ทฺุปฺปารฺตฺตา อนากปฺปสมฺปนฺนา
นฺนุ นาม ปพฺพชิตฺเตน สฺนฺิวตฺเตน ภวิตพฺพิ สฺปารฺเตน
อากปฺปสมฺปนฺเนนาติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกขุ มหานาเม สกฺเก อฺปนฺนฺธิสฺสุ ฯ
อถ โข ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกขุณฺํ เอตทโหสิ เกน นฺุ โข
มยฺ อฺปาเยน มหานามํ สกุกํ มงฺกก กเรยฺยามาติ ฯ อถ โข
ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกขุณฺํ เอตทโหสิ มหานาเมน [๒] อาวุโส สกฺเกน
สงฺโฆ เกสชฺเชน ปวาริตฺโต หนฺต มยฺ อาวุโส มหานามํ สกุกํ
๑ ม. ยฺ. มหานาโม สกุกโก วตฺตา โหติ ฯ ๒ ม. ยฺ. โข ฯ

สปรปี วิณฺญาเปมาติฯ อถโโข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เยน มหاناโม
สกุโก เตนฺอุปสงฺกมึสฺสู อุปสงฺกมิตฺวา มหานามํ สกุกํ เอตทโวจฺ
โทณฺเณ อาวุโส สปรปีนา อตุโถติฯ อชฺชุโณห ฆนฺเต อากเมถ
มนุสฺสา วหฺ คตา สปรปี อหริตฺถุ กาลฺล หาริสฺสเถติ ๑ฯ ทุตฺติยมฺปิ
โโข ฯเปฯ ตุตฺติยมฺปิ โโข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ มหานามํ สกุกํ
เอตทโวจฺ โทณฺเณ อาวุโส สปรปีนา อตุโถติฯ อชฺชุโณห ฆนฺเต
อากเมถ มนุสฺสา วหฺ คตา สปรปี อหริตฺถุ กาลฺล หาริสฺสเถติฯ
กึ ปน ตยา อาวุโส อทาทูกาเมน ปวาริตฺเตน ยํ ตฺวํ ปวาริตฺวา
น เทสิตฺติฯ อถโโข มหاناโม สกุโก อชฺชุณฺณายติ ชฺชิตฺติ วิปาเจติ
กถํ หิ นาม ฆทฺททฺนฺตา อชฺชุโณห ฆนฺเต อากเมเถติ วุจฺจมานา
นาคเมสฺสนฺตฺติติฯ อสฺสโสสุ โโข ภิกฺขุ มหานามสฺส สกุกสฺส
อชฺชุณฺณายนฺตสฺส ชฺชิตฺติ วิปาเจนฺตสฺสฯ เย เต ภิกฺขุ อปรฺปิจฺฉา
ฯเปฯ เต อชฺชุณฺณายนฺติ ชฺชิตฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ มหานาเมน สกุกเณ อชฺชุโณห ฆนฺเต อากเมเถติ
วุจฺจมานา นาคเมสฺสนฺตฺติติ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว มหานาเมน
สกุกเณ อชฺชุโณห ฆนฺเต อากเมเถติ วุจฺจมานา นาคเมเถติฯ
สจฺจํ ฆคฺควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ฆคฺควา กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห
โมฆปฺปฺริสา มหานาเมน สกุกเณ อชฺชุโณห ฆนฺเต อากเมเถติ
วุจฺจมานา นาคเมสฺสเถเนตฺติ โมฆปฺปฺริสา อปรฺปสนฺนํ วา ปสาทาย
ปรฺปสนฺนํ วา ภิกฺขเวภาวาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
๑ ม. กาลํ อหริสฺสเถติฯ เอวมฺปรฺปิ ฯ

สิกขาปทํ อุทฺธิเสยฺยาถ อคิลานน ภิภฺขุนา จาคฺคฺมาสฺปจฺจยปฺวารณา
สาทิตฺตพฺพา อณฺณตฺร ปฺนปฺวารณาย อณฺณตฺร นิจฺจปฺวารณาย
ตโต เจ อุตฺตริ ๑ สาทิเยยฺย ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๕๕๑] อคิลานน ภิภฺขุนา จาคฺคฺมาสฺปจฺจยปฺวารณา สาทิตฺตพฺพาติ
คิลานปฺจจยปฺวารณา สาทิตฺตพฺพา ปฺนปฺวารณาปี สาทิตฺตพฺพา [๒] ยทา
คิลานโน ภวิสฺสามิ ตทา วิญฺญาเปสฺสามิตี นิจฺจปฺวารณาปี
สาทิตฺตพฺพา [๑] ยทา คิลานโน ภวิสฺสามิ ตทา วิญฺญาเปสฺสามิตี ฯ

[๕๕๒] ตโต เจ อุตฺตริ สาทิเยยฺยาติ อตฺถิ ปฺวารณา เกสฺชชฺชปฺริยฺนฺตา
น รตฺติปฺริยฺนฺตา อตฺถิ ปฺวารณา รตฺติปฺริยฺนฺตา น
เกสฺชชฺชปฺริยฺนฺตา อตฺถิ ปฺวารณา เกสฺชชฺชปฺริยฺนฺตา จ รตฺติปฺริยฺนฺตา
จ อตฺถิ ปฺวารณา เนว เกสฺชชฺชปฺริยฺนฺตา น รตฺติปฺริยฺนฺตา ฯ
เกสฺชชฺชปฺริยฺนฺตา นาม เกสฺชชฺชานิ ปฺริกฺคฺหิตานิ โหนฺติ เอตฺตเกหิ
เกสฺชชฺชเหหิ ปฺวาเรมิตฺติ ฯ รตฺติปฺริยฺนฺตา นาม รตฺติโย ปฺริกฺคฺหิตาโย
โหนฺติ เอตฺตกาสุ รตฺตีสฺส ปฺวาเรมิตฺติ ฯ เกสฺชชฺชปฺริยฺนฺตา จ รตฺติปฺริยฺนฺตา
จ นาม เกสฺชชฺชานิ จ ปฺริกฺคฺหิตานิ โหนฺติ รตฺติโย จ
ปฺริกฺคฺหิตาโย โหนฺติ เอตฺตเกหิ เกสฺชชฺชเหหิ เอตฺตกาสุ รตฺตีสฺส
ปฺวาเรมิตฺติ ฯ เนว เกสฺชชฺชปฺริยฺนฺตา น รตฺติปฺริยฺนฺตา นาม
เกสฺชชฺชานิ จ อปฺริกฺคฺหิตานิ โหนฺติ รตฺติโย จ อปฺริกฺคฺหิตาโย
โหนฺติ เอตฺตเกหิ เกสฺชชฺชเหหิ เอตฺตกาสุ รตฺตีสฺส ปฺวาเรมิตฺติ ฯ
๑ ม. ย. อุตฺตริ ฯ ๒-๓ ม. อิตฺตทฺโท ทิสฺสตี ฯ

[๕๕๕] เกสชฺชปรียนฺเต เยหิ เกสชฺเซหิ ปวาริตโต โหติ ตานิ
เกสชฺชานิ จเปตฺวา อณฺณานิ เกสชฺชานิ วิญฺญาเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ รตฺติปรียนฺเต ยาสฺ รตฺตีสฺ ปวาริตโต โหติ
ตา รตฺติโย จเปตฺวา อณฺณาสฺ รตฺตีสฺ วิญฺญาเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ เกสชฺชปรียนฺเต จ รตฺติปรียนฺเต จ เยหิ
เกสชฺเซหิ ปวาริตโต โหติ ตานิ เกสชฺชานิ จเปตฺวา ยาสฺ
รตฺตีสฺ ปวาริตโต โหติ ตา รตฺติโย จเปตฺวา อณฺณานิ เกสชฺชานิ
อณฺณาสฺ รตฺตีสฺ วิญฺญาเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ เนว
เกสชฺชปรียนฺเต น รตฺติปรียนฺเต อนापตฺติ ฯ

[๕๖๐] นเกสชฺเชน กรณียเ ๑ เกสชฺชํ วิญฺญาเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ อณฺเณน เกสชฺเชน กรณียเ ๒ อณฺณํ เกสชฺชํ
วิญฺญาเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ตทฺตฺตริ ๓ ตทฺตฺตริสญฺญิ เกสชฺชํ
วิญฺญาเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ตทฺตฺตริ เวมตีโก เกสชฺชํ
วิญฺญาเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ตทฺตฺตริ นตทฺตฺตริสญฺญิ
เกสชฺชํ วิญฺญาเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ นตทฺตฺตริ ตทฺตฺตริสญฺญิ
อापตฺติ ททฺกฏสฺส ฯ นตทฺตฺตริ เวมตีโก อापตฺติ
ททฺกฏสฺส ฯ นตทฺตฺตริ นตทฺตฺตริสญฺญิ อนापตฺติ ฯ

[๕๖๑] อนापตฺติ เยหิ เกสชฺเซหิ ปวาริตโต โหติ ตานิ
เกสชฺชานิ วิญฺญาเปติ ยาสฺ รตฺตีสฺ ปวาริตโต โหติ ตาสฺ รตฺตีสฺ
๑-๒ ม. ย. กรณียเณ ฯ ๓ ตทฺตฺตริ ฯ เอวมฺปรีปี ฯ

วิญญาเปติ อิมหิ ตยา เกสชฺเซหิ ปวาริตมฺหา อมฺหากณฺจ
อิมินา จ อิมินา จ เกสชฺเซน อตุโถติ อัจฺจขิตฺวา วิญญาเปติ
ยาสฺ ตยา รตฺตีสุ ปวาริตมฺหา ตาโย จ รตฺติโย วีตฺวตฺตา
อมฺหากณฺจ เกสชฺเซน อตุโถติ อัจฺจขิตฺวา วิญญาเปติ ฌาตกานํ
ปวาริตานํ อญฺญสฺสตุถาย อตุตโน ฌเนน อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาคี ฯ

สตุตฺตมสฺสิกาปํ นินฺนิจิตํ ฯ

อฏฺฐมสํกฺขาปํ

[๕๖๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ราชา ปเสนทิ
โกสโล เสนาย อพฺพกุญฺญาโต โหติฯ ฉพฺพกุญฺญา ภิက္ขุ อญฺญุตฺตํ
เสนํ ทสฺสนาย อคัมภสฺสฯ อทฺทสา โข ราชา ปเสนทิ โกสโล
ฉพฺพกุญฺญา ภิက္ขุ ทูโรโต ว อากฺขณฺเต ทิสฺวาน ปกฺโกสาเปตฺวา
เอตทโวจ กิสฺส ตฺเมห ฆนฺเต อากตฺตถาติฯ มหาราชานํ มยํ
ทฏฺฐกามาติฯ ก็ ฆนฺเต มํ ทิฏฺฐเณ ยฺยทฺธาภินฺนุทินํ นนฺุ ภควา
ปสฺสตีตพฺโพติฯ มนุสฺสา อชฺชฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา อญฺญุตฺตํ เสนํ ทสฺสนาย อากฺขณฺิสฺสนฺติ
อมฺหากมฺปิ อลาภา อมฺหากมฺปิ ทลฺลทฺธํ เย มยํ อาชีวสฺส
เหตุ ปฺตฺตทวารสฺส การณฺา เสนาย อากฺขณฺามาติฯ อสฺโสสสช
โข ภิက္ขุ เตสํ มนุสฺसानํ อชฺชฌายนฺตานํ จิยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ
เย เต ภิက္ขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อชฺชฌายนฺติ จิยนฺติ
วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพกุญฺญา ภิက္ขุ อญฺญุตฺตํ เสนํ ทสฺสนาย
คฺขณฺิสฺสนฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิက္ขเว อญฺญุตฺตํ เสนํ
ทสฺสนาย คจฺจณฺาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
หิ นาม ตฺเมห โมฆปฺริสา อญฺญุตฺตํ เสนํ ทสฺสนาย คจฺจณฺิสฺสถ
เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิยฺโย-

ภาวาย ๆเปฯ เหวณจ ปน ภิกขเว อิมํ สิกขาปทํ อุทฺธิเสยฺยาถ
โย ปน ภิกขุ อุกฺกมฺมํ เสนํ ทสฺสนาย คจฺเจยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ
เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกขุณฺํ สิกขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๕๖๓] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตรสฺส ภิกขุโน มาตุโล
เสนาย คิลานो โหติ ฯ โส ตสฺส ภิกขุโน สนฺตฺติเก ทฺถํ ปาเหสิ
อหํ หิ เสนาย คิลานो อากจฺจนฺตุ ภทฺทหนฺโต อิจฺฉามิ ภทฺทหนฺตสฺส
อากตฺนฺติ ฯ อถ โข ตสฺส ภิกขุโน เอตทโหสิ ภควา ภิกขุณฺํ
สิกขาปทํ ปณฺณตฺตํ น อุกฺกมฺมํ เสนํ ทสฺสาย คจฺเจยฺย
อณฺณจ เม มาตุโล เสนาย คิลานो กถํ นุ โข มยา ปฏฺิ-
ปชฺชิตฺตพฺพนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเชตุํ ฯ อถ โข ภควา
เอตสฺมี นิทานเณ เอตสฺมี ปกรเณ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกขุ อามนฺเตสิ
อนุชานามิ ภิกขเว ตถารูปปจฺจยา เสนํ คนฺตุํ เหวณจ ปน
ภิกขเว อิมํ สิกขาปทํ อุทฺธิเสยฺยาถ โย ปน ภิกขุ อุกฺกมฺมํ
เสนํ ทสฺสนาย คจฺเจยฺย อณฺณตร ตถารูปปจฺจยา ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๖๔] โย ปนาติ โย ยาทิสฺโส ๆเปฯ ภิกขุติ ๆเปฯ
อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกขุติ ฯ อุกฺกมฺมตา นาม เสนา
คามโต นิกฺขมิตฺวา นิวิฏฺฐา วา โหติ ปยาตา วา ฯ เสนา
นาม หตฺถิ อสฺสา รธา ปตฺติ ๑ ฯ ทฺวาทสฺปริโส หตฺถิ ฯ ติปฺริโส
อสฺโส ฯ จตฺตฺปริโส รโถ ฯ จตฺตาโร ปฺริสา สรหตฺถา ปตฺติ ฯ
ทสฺสนาย คจฺจติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺตสฺส ฯ ยตฺถ จิโต ปสฺสติ
๑ ม. ปตฺติ ฯ

อาปตติ ปาจิตตียสฺส ฯ ทสฺสนูปจารี วิชหิตฺวา ปุณฺนปฺปฺนํ ปสฺสตี
อาปตติ ปาจิตตียสฺส ฯ อณฺณตฺร ตถารูปปจฺจยาตี จเปตฺวา
ตถารูปปจฺจยํ ฯ

[๕๖๕] อฺยฺยตฺเต อฺยฺยตฺตสณฺณี ทสฺสนาย คจฺฉตี อณฺณตฺร
ตถารูปปจฺจยา อาปตติ ปาจิตตียสฺส ฯ อฺยฺยตฺเต เวมตีโก
ทสฺสนาย คจฺฉตี อณฺณตฺร ตถารูปปจฺจยา อาปตติ
ปาจิตตียสฺส ฯ อฺยฺยตฺเต อนฺยฺยตฺตสณฺณี ทสฺสนาย คจฺฉตี อณฺณตฺร
ตถารูปปจฺจยา อาปตติ ปาจิตตียสฺส ฯ เอกเมกํ ทสฺสนาย คจฺฉตี
อาปตติ ทฺกฺกณฺตฺส ฯ ยตฺถ จิโต ปสฺสตี อาปตติ ทฺกฺกณฺตฺส ฯ
ทสฺสนูปจารี วิชหิตฺวา ปุณฺนปฺปฺนํ ปสฺสตี อาปตติ ทฺกฺกณฺตฺส ฯ
อนฺยฺยตฺเต อฺยฺยตฺตสณฺณี อาปตติ ทฺกฺกณฺตฺส ฯ อนฺยฺยตฺเต
เวมตีโก อาปตติ ทฺกฺกณฺตฺส ฯ อนฺยฺยตฺเต อนฺยฺยตฺตสณฺณีจ
อนาปตติ ฯ

[๕๖๖] อนาปตติ อารามे จิโต ปสฺสตี ภิกฺขุสฺส จิโตกาสํ
วา นิสินฺโนกาสํ วา นิปนฺโนกาสํ วา อากจฺฉตี ปฏฺิปปถํ คจฺฉนฺโต
ปสฺสตี ตถารูปปจฺจยา อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสาตี ฯ
อฏฺฐมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นวมสิกขาปท

[๕๖๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สติ กรณิเย เสนํ คนฺตุวา อติเรกตฺริตฺตํ เสนาย วสฺนฺติ ฯ
มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา
สภยปฺตฺติยา เสนาย วสฺสฺสนฺติ อมฺหากมฺปิ อลาภา อมฺหากมฺปิ
ทูลลทฺธํ เย มยํ อาชีวสฺส เหตุ ปฺตฺตทวารสฺส การณา เสนาย
ปฏฺิวสามาติ ฯ อสฺโสสุํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ
จิยฺนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อติเรกตฺริตฺตํ เสนาย วสฺสฺสนฺตฺติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห
ภิกฺขเว อติเรกตฺริตฺตํ เสนาย วสฺถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺเมห โมฆปฺริสา อติเรกตฺริตฺตํ
เสนาย วสฺสฺสธ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย
ปสนฺนํ วา ภิยฺโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ สฺยา จ ตสฺส ภิกฺขุโน โกจิเทว ปจฺจโย
เสนํ คมนาย ทฺวิเรกตฺริตฺตํ เตน ภิกฺขุณา เสนาย วสฺตพฺพํ ฯ
ตโต เจ อุตฺตรี วเสยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๕๖๘] สฺยา จ ตสฺส ภิกฺขุโน โกจิเทว ปจฺจโย เสนํ

คมนาयाติ สียา ปจฺจโย สียา กรณียํ ๑ ทฺวิรตฺตติรตฺตํ เตน ภิกฺขุณา
เสนาย วสฺติพฺพนฺติ เทว ติสฺโส รตฺติโย วสฺติพฺพํ ๑ ตโต เจ
อุตฺตริ วเสยยาติ จตฺตเถ ทิวเส อตฺถงฺกเต สุริเย เสนาย วสฺติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๕๖๕] อติเรกตฺรตฺเต อติเรกสณฺณี เสนาย วสฺติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ อติเรกตฺรตฺเต เวมตฺติโก เสนาย วสฺติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ อติเรกตฺรตฺเต อุณกสณฺณี เสนาย วสฺติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ อุณกตฺรตฺเต อติเรกสณฺณี อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส ๑
อุณกตฺรตฺเต เวมตฺติโก อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส ๑ อุณกตฺรตฺเต อุณกสณฺณี
อนาปตฺติ ๑

[๕๗๐] อนาปตฺติ เทว ติสฺโส รตฺติโย วสฺติ อุณกเทวตฺติโส
รตฺติโย วสฺติ เทว รตฺติโย วสฺติวา ตติยาย รตฺติยา ปุรารุณา
นิกฺขมิตฺวา ปฺน วสฺติ ทิลาโน วสฺติ ทิลานสฺส กรณียเณ
วสฺติ เสนา ปฏฺิเสนาย รุทฺธา โหติ เกนจิ ปลิพฺพุโร โหติ
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ๑

นวมสิกฺขาปํ นิฏฺิจิตํ ๑

ทสมสิกขาปทํ

[๕๗๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ทฺวิรตฺตติรตฺตํ ๑ เสนาย วสฺมานา อฺยุโยธิกํปี พลคฺคํปี เสนาพฺยุหํปี
อนิกทสฺสนํปี คจฺจนฺติฯ อลฺยตโรปี ฉพฺพคฺคิโย ภิกฺขุ
อฺยุโยธิกํ คนฺตุวา กณฺเฑน ปฏฺวิวิทฺโธ โหติฯ มนุสฺสา ตํ ภิกฺขุ
อฺปฺผนฺเตสฺสุ กจฺจि ฆนฺเต สฺยุทฺธํ อโหสิ กติ เต ลกฺขานํ
ลทฺธานํติฯ โส ภิกฺขุ เตหิ มนุสฺเสหิ อฺปฺผนฺตฺยมาโน มงฺก
อโหสิฯ มนุสฺสา อฺขุฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา อฺยุโยธิกํ ทสฺสนาย อากจฺฉิสฺสนฺติ อมฺหากมฺปี
อลาภา อมฺหากมฺปี ทลฺลทฺธํ เย มยฺ อชีวสฺส เหตุ
ปฺคฺตทวารสฺส การณา อฺยุโยธิกํ อากจฺฉามาติฯ อสฺโสสฺสุ โข
ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อฺขุฌายนฺตานํ จิยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺขุฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อฺยุโยธิกํ ทสฺสนาย คจฺฉิสฺสนฺตีติ
ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺมุเมห ภิกฺขเว อฺยุโยธิกํ ทสฺสนาย คจฺฉฉาติฯ
สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเมห โมฆปฺริสา
อฺยุโยธิกํ ทสฺสนาย คจฺฉิสฺสธ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ
วา ปสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิยฺโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน
๑ ม. ทิรตฺตติรตฺตํฯ เอวมฺปฺริปีฯ

ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ ทฺวิรตฺตติรตฺตญฺเจ ภิกฺขุ
เสนาฯ วสฺมาโน อุกฺโขชกํ วา พลคฺคํ วา เสนาพฺยุหํ วา อนิกทสฺสนํ
วา กจฺเจยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๗๒] ทฺวิรตฺตติรตฺตญฺเจ ภิกฺขุ เสนาฯ วสฺมาโนติ เทว
ติสฺโส รัตติโย วสฺมาโน ฯ อุกฺโขชกํ นาม ยตฺถ สมฺปหาโร
ทิสฺสติ ฯ พลคฺคํ นาม เอตฺตกา หตฺถิ เอตฺตกา อสฺสา เอตฺตกา
รธา เอตฺตกา ปตฺติ ฯ เสนาพฺยุหํ นาม อิตฺ หตฺถิ โหนฺตุ
อิตฺ อสฺสา โหนฺตุ อิตฺ รธา โหนฺตุ อิตฺ ปตฺติกา โหนฺตุ ฯ
อนิกํ นาม หตฺถานิกํ อสฺสานิกํ รธานิกํ ปตฺตานิกํ ฯ ตโย
หตฺถิ ปจฺฉิมํ หตฺถานิกํ ฯ ตโย อสฺสา ปจฺฉิมํ อสฺสานิกํ ฯ
ตโย รธา ปจฺฉิมํ รธานิกํ ฯ จตฺตาวโร ปุริสา สรหตฺถา ปจฺฉิมํ
ปตฺตานิกํ ฯ

[๕๗๓] ทสฺสนาฯ กจฺฉติ อापตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ ยตฺถ จิโต
ปสฺสติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ทสฺสนฺนุปจาร์ วิชฺหิตฺวา ปฺนปฺปนํ
ปสฺสติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ เอกเมกํ ทสฺสนาฯ กจฺฉติ
อापตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ ยตฺถ จิโต ปสฺสติ อापตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ
ทสฺสนฺนุปจาร์ วิชฺหิตฺวา ปฺนปฺปนํ ปสฺสติ อापตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ

[๕๗๔] อนापตฺติ อารามे จิโต ปสฺสติ ภิกฺขุสฺส จิโตกาสิ
วา นิสฺสินฺโนกาสิ วา นิปฺนฺโนกาสิ วา อาคนฺตฺวา สมฺปหาโร
ทิสฺสติ ปฺฏิปถิ กจฺฉนฺโต ปสฺสติ สติ กรณฺเย คนฺตฺวา

ปสฺสตี อปทาสุ อุมมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ทสมสิทฺทูปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อเจตทวคฺโค ปญฺจโม ฯ

ตสฺสุทฺททานํ

ปฺปวํ ๑ กโถปนนทสฺส ตยฺปญฺจจากเมว จ

มหานาโม ปเสนที เสนา วิทฺุโธ อิม ทสชาติ ฯ

๑ สี. อเจตํ อญฺโยชณฺจ สโกชนํ ทเว รโห

สกตฺตณฺจ เกสขฺรํ อญฺยุตฺตํ เสนญฺโยธิกํ ฯ

สุรปานวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปํ

[๕๑๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา เจติเยสุ จาริกํ จรมาโน
เยน ภาทฺวตฺติกา เตน ปายาสีฯ อทฺทสํสุ โข โคปาลกา
ปสุปาลกา กสกา ๑ ปถาวีโน ภควนฺตํ ทฺรโต ว อากจฺฉนฺตํ
ทิสฺวาน ภควนฺตํ เอตทวอจฺจุ มา โข ฆนฺเต ภควา อมฺพตฺติตฺถํ
อกมาสี อมฺพตฺติตฺถे ฆนฺเต ชฺฉฺฉิตฺตสฺส อสฺสเม นาโค ปฏฺวิสฺติ
อิทฺธิมา อาสีวิโส ๒ โฆรวีโส โส ภควนฺตํ มา วิเหเจสีติฯ
เอวํ วุตฺเต ภควา ตฺถนฺทึ อโหสีฯ ทฺติยมฺปิ โขฯเปฯ
ตฺติยมฺปิ โข โคปาลกา ปสุปาลกา กสกา ๓ ปถาวีโน ภควนฺตํ
เอตทวอจฺจุ มา โข ฆนฺเต ภควา อมฺพตฺติตฺถํ อคมาสี อมฺพตฺติตฺถे
ฆนฺเต ชฺฉฺฉิตฺตสฺส อสฺสเม นาโค ปฏฺวิสฺติ อิทฺธิมา อาสีวิโส ๔ โฆรวีโส
โส ภควนฺตํ มา วิเหเจสีติฯ ตฺติยมฺปิ โข ภควา ตฺถนฺทึ อโหสีฯ
อถโฆ ภควา อญฺปุพฺเพน จาริกํ จรมาโน เยน ภาทฺวตฺติกา
ตทวสฺริฯ ตตฺร สฺสุทํ ภควา ภาทฺวตฺติกาญํ วิหฺรติฯ อถโฆ
อายสฺมา สาคโต येन อมฺพตฺติตฺถํ ๕ ชฺฉฺฉิตฺตสฺส อสฺสโม เตนฺอุปสํกฺมิ
อุปสํกฺมิตฺวา อคฺชยาคารํ ปวิสีตฺวา ตินฺสนนฺถารกํ ปญฺญาเปตฺวานิสีทิ ๖
ปลฺลนฺกํ อากฺขิตฺวา อุจฺจุ กายํ ปณฺชาย ปริมุขํ สตี
อุปญฺญาเปตฺวาฯ อทฺทสา โข โส นาโค อายสฺมนฺตํ สาคตํ
๑-๓ ม. กสฺสกาฯ ๒-๔ ม. อาสีวิโสฯ ๕ ม. อมฺพตฺติตฺถสฺสฯ ลี. ยู.
อมฺพตฺติตฺถกสฺสฯ ๖ ม. ปญฺญาเปตฺวาฯ

ปวิภูจฺ ธิสฺวาน ทุกฺขี ๑ ทุมฺมโน ปฐฺปาสิ ๒ ฯ อายสฺมาปี สาคโต
ปฐฺปาสิ ๒ ฯ อถโฆ โส นาโค มกฺขํ อสฺหมาโน ปชฺชติ ฯ
อายสฺมาปี สาคโต เตโฆธาตุํ สฺมาปชฺชิตฺวา ปชฺชติ ฯ อถโฆ
อายสฺมา สาคโต ตสฺส นาคสฺส เตชฺสา เตชฺ ปรียาทฺยิตฺวา ๓
เยน ภทฺทวตฺติกา เตนฺอุปสงฺกมิ ฯ อถโฆ ภควา ภทฺทวตฺติกาเย
ยถาภฺรณฺตุํ วิหฺริตฺวา เยน โกสมฺพิ เตน จาริกํ ปกฺกามิ ฯ
อสุสฺสํ โข โกสมฺพิกา อุปาสกา อโยยฺ กิรฺ สาคโต อมฺพตฺติตฺถเกน
นาเคน สทฺธี สงฺคามสฺสิตฺติ ฯ อถโฆ ภควา อนุปฺพุเพน
จาริกํ จรฺมาโน เยน โกสมฺพิ ตทวสฺริ ฯ อถโฆ โกสมฺพิกา
อุปาสกา ภควโต ปจฺจุคฺคมนํ กริตฺวา เยนายสฺมา สาคโต
เตนฺอุปสงฺกมฺมิตฺสู อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตุํ สาคตํ อภิวาทฺตฺวา
เอกมนฺตุํ อฏฺฐํสุ ฯ เอกมนฺตุํ จิตฺตา โข โกสมฺพิกา อุปาสกา
อายสฺมนฺตุํ สาคตํ เอตทวโจ กิ ฆนฺเต อโยยํ ทฺลลภณฺจ
มฺนาปฺลยจฺ กิ ปฺฏิยาเทมาติ ฯ เอวํ วุตฺเต นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
โกสมฺพิเก อุปาสเก เอตทวโจ อตฺถาวุโส กาโปตฺติกา นาม
ปฺสนฺนา ภิกฺขุณฺ ทฺลลภา จ มฺนาปา จ ตํ ปฺฏิยาเทมาติ ฯ
อถโฆ โกสมฺพิกา อุปาสกา ฆเร ฆเร กาโปตฺติกํ ปฺสนฺนํ
ปฺฏิยาเทตฺวา ๔ อายสฺมนฺตุํ สาคตํ ปิณฺฑาย จรฺนฺตุํ ๕ ธิสฺวาน อายสฺมนฺตุํ
สาคตํ เอตทวโจ ปิวตฺ ฆนฺเต อโยยฺ สาคโต กาโปตฺติกํ ปฺสนฺนํ
๑ ม. อโย ปาโจ นตฺติ ฯ ๒ ม. ปฐฺปาสิ ฯ ๓ ม. ปรียาทฺยิตฺวา ฯ ๔ อิตฺ ปรี
อทฺทสฺสฺสูติ ปาเรน ภวิตฺพุพฺ ฯ ๕ ม. ยฺ. ปวิภูจฺ ฯ

ปิวตุ ฆนเต อโยย สาคโต กาโปติกั ปสนุนนฺติฯ อถโย
อายุสฺมา สาคโต ฆเร ฆเร กาโปติกั ปสนุนํ ปิวิตฺวา นครมฺหา
นิกฺขมฺนฺโต นครทฺวารเ ปริปฺติฯ อถโย ภควา สมฺพหุเลหิ
ภิกฺขุหิ สทฺธิ นครมฺหา นิกฺขมฺนฺโต อทฺทส อายุสฺมฺนฺตํ สาคตํ
นครทฺวารเ ปริปฺติตํ ทิสฺวาน ภิกฺขุ อามนฺเตสิ คณฺหถ ภิกฺขเว
สาคตฺนฺติฯ เอวํ ฆนฺเตติ โข เต ภิกฺขุ ภควโต ปฏิสฺสุตฺติว
อายุสฺมฺนฺตํ สาคตํ อารามํ เนตฺวา เยน ภควา เตน ลีลํ
กตฺวา นิปาเตลฺลํฯ อถโย อายุสฺมา สาคโต ปรีวตฺติตฺวา เยน
ภควา เตน ปาทกตฺวา เสยฺยํ กปฺเปสิฯ อถโย ภควา
ภิกฺขุ อามนฺเตสิ นนฺ ภิกฺขเว สาคโต ตถาคเต สคารโว อโหสิ
สปฺปติสฺโสติฯ เอวํ ฆนฺเตฯ อปี นฺ โข ภิกฺขเว สาคโต เอตฺรหิ
ตถาคเต สคารโว สปฺปติสฺโสติฯ โน เหตํ ฆนฺเตฯ นนฺ ภิกฺขเว
สาคโต อมฺพตฺติตฺถเกน นาเคน สงฺคามเสีติฯ เอวํ ฆนฺเตฯ อปี
นฺ โข ภิกฺขเว สาคโต เอตฺรหิ ปโหติ เทพฺพฺพฺเภนปี ๑ สทฺธิ
สงฺคามตฺนฺติฯ โน เหตํ ฆนฺเตฯ อปี นฺ โข ภิกฺขเว ตํ ปาทพฺพํ
ยํ ปิวิตฺวา วิสญฺญี อสฺสาติฯ โน เหตํ ฆนฺเตฯ อนนฺจฺฉวิกํ
ภิกฺขเว สาคตสฺส อนนฺโลมิกํ อปฺปฏฺฐูปํ อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ
อกรณฺธิยํ กถํ หิ นาม ภิกฺขเว สาคโต มชฺชํ ปิวิสฺสติ เนตํ
ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเวภาวายฯเปฯ
๑ ม. ย. นาเคนฯ

เอวณจ ปน ภิกขเว อิมํ สิกขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ สฺราเมรยฺปาน
ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๕๗๖] สฺรา นาม ปิฏฺฐสฺรา ปุวสฺรา โอทนสฺรา กิณฺณปกฺขิตฺตา
สมฺภารสํยฺตฺตา ฯ เมรโย นาม ปุปฺผาสโว ผลาสโว มชฺวาสโว
คฺุพาสโว สมฺภารสํยฺตฺโต ฯ ปีเวยฺยาติ ๑ อนฺตมโส กุสฺสเคนปี
ปีวติ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๕๗๗] มชฺเช มชฺชสฺสณฺณี ปีวติ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
มชฺเช เวมฺติโก ปีวติ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ มชฺเช อมชฺชสฺสณฺณี
ปีวติ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อมชฺเช มชฺชสฺสณฺณี อापตฺติ
ทฺกุกฺกสฺส ฯ อมชฺเช เวมฺติโก อापตฺติ ทฺกุกฺกสฺส ฯ อมชฺเช
อมชฺชสฺสณฺณี อนापตฺติ ฯ

[๕๗๘] อนापตฺติ อมชฺชณฺจ โหติ มชฺชวณฺณํ มชฺชกนฺธํ
มชฺชรสํ ตํ ปีวติ สฺวปฺสฺปาเก มํสฺสฺปาเก เตลฺสฺปาเก อามลกผาณฺิเต
อมชฺชํ อริฏฺฐํ ปีวติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสชาติ ฯ
ปจฺมสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ อัย ปาโจ วิจาเรตฺพุโป มาติกาโย อนาคตฺตฺตา ฯ

ทุติยสิกขาปทํ

[๕๙๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
 อนาคตปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ สตุตฺรสาวคฺคิยํ ภิกฺขุํ องฺคฺคฺลปิโตทเกน หาสฺเสถฺติฯ โส ภิกฺขุ
 อุตฺตสนฺโต อนสฺสาสโก กาลมกาสีฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนาฯเปฯ
 เต อชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ ภิกฺขุํ องฺคฺคฺลปิโตทเกน หาสฺเสถฺสนฺตฺติติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห
 ภิกฺขเว ภิกฺขุํ องฺคฺคฺลปิโตทเกน หาสฺเสถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปฺริสา ภิกฺขุํ องฺคฺคฺลปิโตทเกน
 หาสฺเสถสฺส เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ
 วา ภิกฺขโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
 อทฺทิสฺเสยฺยถ องฺคฺคฺลปิโตทเก ปาจิตฺตियนฺติฯ

[๕๙๖] องฺคฺคฺลปิโตทโก นาม องฺคฺคฺลียาปิ ตฺถนฺติ ๑ฯ
 อฺปสมฺปนฺโน อฺปสมฺปนฺนํ หสฺสาธิปฺปาโย ๒ กาเยน กายํ อามสฺติ
 อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺสฯ

[๕๙๗] อฺปสมฺปนฺเน อฺปสมฺปนฺนสฺสณฺธิ องฺคฺคฺลปิโตทเกน หาสฺเสติ
 อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺสฯ อฺปสมฺปนฺเน เวมฺติโก องฺคฺคฺลปิโตทเกน
 หาสฺเสติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺสฯ อฺปสมฺปนฺเน อนฺุปสมฺปนฺนสฺสณฺธิ
 # ๑ ม. อิทํ ปาฐทวฺยํ นตฺถิฯ ๒ ม. หสฺสาธิปฺปาโยฯ ยฺ. หสฺสาธิปฺปาโยฯ
 องฺคฺคฺลปิโตทเกน หาสฺเสติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺสฯ

[๕๘๒] กายเนน กายปฏิพทฺธํ อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ
กายปฏิพทฺธเนน กายํ อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ กายปฏิพทฺธเนน
กายปฏิพทฺธํ อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน
กายํ อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ
อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสฺติ
อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ

[๕๘๓] อนุปสมฺปนฺนํ กายเนน กายํ อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ
กายเนน กายปฏิพทฺธํ อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ กายปฏิพทฺธเนน
กายํ อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ กายปฏิพทฺธเนน กายปฏิพทฺธํ
อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสฺติ อापตฺติ
ทฺกฺกณฺสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ
นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสฺติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ

[๕๘๔] อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ
อนุปสมฺปนฺเน เวมฺติโก อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน
อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อापตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ฯ

[๕๘๕] อนापตฺติ น หสฺสาธิปฺปาโย ๑ สฺติ กรณฺิเย อามสฺติ
อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิคมฺมิทฺสฺสาติ ฯ

ทฺติยสิทฺทปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. หสฺสาธิปฺปาโย ฯ ยฺ. หสฺสาธิปฺปาโย ฯ เอวมฺปรีปี ฯ

ตติยสิกขาปทํ

[๕๘๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน สตฺตรสวคฺคิยา
ภิกฺขุ อจิรวติยา นทียา อุทฺเท กิพฺนฺติฯ เตน โข ปน สมเยน
ราชา ปเสนทึ โกสลโธ มลฺลิกาย เทวียา สทฺธิ อฺปฺริปาสาทรรคโธ
โหติฯ อทฺทสา โข ราชา ปเสนทึ โกสลโธ สตฺตรสวคฺคิเย
ภิกฺขุ อจิรวติยา นทียา อุทฺเท กิพฺนฺเต ทิสฺวาน มลฺลิกํ เทวี
เอตทโวจฺ เอเต हे ๑ มลฺลิกे อรหฺนฺโต อุทฺเท กิพฺนฺตีติฯ
นิสฺสํสยํ โข มหาราช ภควตา สิกฺขาปทํ อปฺปญฺจตฺตํ เต वा
ภิกฺขุ อปฺปกตญฺจโนติฯ อถโฆ รณฺโฆ ปเสนทิสฺส โกสลสฺส
เอตทโหสิ เคน นฺ โข อหํ อฺปาเยน ภควโต จ น อโรเจยฺย
ภควา จ ชานเยยฺ อิมํ ภิกฺขุ อุทฺเท กิพฺนฺตีติ ๒ฯ อถโฆ ราชา
ปเสนทึ โกสลโธ สตฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขุ ปกฺโกสาเปตฺวา เตสํ มหฺนฺตํ
คฺุพฺปิณฺฑํ อทาสี อิมํ ฆนฺเต คฺุพฺปิณฺฑํ ภควโต เทถาติฯ
สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ ตํ คฺุพฺปิณฺฑํ อาทาย เยน ภควา
เตนฺุปสงฺกมึสฺส อฺปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ เอตทโวจฺ อิมํ ฆนฺเต
คฺุพฺปิณฺฑํ ราชา [๑] ภควโต เทตีติฯ กหํ ปน ตฺุเมห ภิกฺขเว ราชา
อทฺทสาติฯ อจิรวติยา นทียา ภควา อุทฺเท กิพฺนฺเตติฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา ถลํ หิ นาม ตฺุเมห โมฆปฺริสา อุทฺเท กิพฺิสฺสถ
๑ ม. เตฯ ๒ ม. กิพิตาติฯ ๓ ม. ปเสนทึ โกสลโธฯ

เนตฺ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา
ภิกฺขุโยภาวาย ๗เป ๗ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ อุทฺเท หสฺสธมฺเม ๑ ปาจิตฺตियฺนฺติ ๗

[๕๘๓] อุทฺเท หสฺสธมฺโม นาม อุปริโกปฺสเก อุทฺเท
หสฺสสาริปฺปาโย นิมุขฺชติ วา อุมฺมุขฺชติ วา ปลวติ วา อาปตฺติ
ปาจิตฺตियฺสฺส ๗

[๕๘๔] อุทฺเท หสฺสธมฺเม หสฺสธมฺมสฺสณฺณี อาปตฺติ
ปาจิตฺตियฺสฺส ๗ อุทฺเท หสฺสธมฺเม เวมฺติโก อาปตฺติ ปาจิตฺตियฺสฺส ๗
อุทฺเท หสฺสธมฺเม อหสฺสธมฺมสฺสณฺณี อาปตฺติ ปาจิตฺตियฺสฺส ๗

[๕๘๕] เหฏฺฐาโกปฺสเก อุทฺเท กิพฺติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ๗
[๒] นาวาย กิพฺติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ๗ หตฺเถน วา ปาเทน วา
กฺกฺกฺเจน วา กจฺจาย วา อุทฺเท หนฺติ ๓ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ๗
ภาชนลตฺถํ อุทฺทํ วา กณฺชิทํ วา จิรํ วา ตกฺกํ วา รชนํ วา
ปฺสฺสวํ วา จิกฺขลฺลํ วา กิพฺติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ๗

[๕๘๖] อุทฺเท อหสฺสธมฺเม หสฺสธมฺมสฺสณฺณี อาปตฺติ
ทุกกฺกฺกฺสฺส ๗ อุทฺเท อหสฺสธมฺเม เวมฺติโก อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ๗
อุทฺเท อหสฺสธมฺเม อหสฺสธมฺมสฺสณฺณี อนาปตฺติ ๗

[๕๘๗] อนาปตฺติ น หสฺสสาริปฺปาโย สติ กรณฺเีย อุทฺทํ
โอตฺตริตฺวา นิมุขฺชติ วา อุมฺมุขฺชติ วา ปลวติ วา ปาริ กจฺจณฺโโต
๑ ม. หสฺสธมฺเม ๗ ย. หสฺสธมฺเม ๗ เอวมฺปริปี ๗ ๒ ม. อุทฺเท ๗
๓ ม. ย. อุทฺทํ ปหฺรติ ๗

นิมุชฺชติ वा อุมมุชฺชติ वा प्लवति वा आप्तासु अमुमत्तकसु
आतिकमुमिक्तसुति ५

तदियसिग्खापत्तिं निग्गुजित्तिं ५

จตุตถสิกขาปท

[๕๔๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา โกสมพิยฺหิ วิหริติ
โฆสิตารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสุมา ฉนฺโน อนาจารี
อาจรติฯ ภิกฺขุ เอวมาหฺสุ มา อาวุโส ฉนฺน เอวรูปี อกาลิ
เนตฺ กปฺปตีติฯ โส อนาทรียํ ปฏิจฺจ กโรติเยวฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺจมาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จีเยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม อายสุมา ฉนฺโน อนาทรียํ กริสฺสตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร
ตุวํ ฉนฺน อนาทรียํ กโรสีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิกรหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม ตวํ โมฆปุริส อนาทรียํ กริสฺสตี เนตฺ
โมฆปุริส อปฺปสนฺนानํ วา ปสาทาย ปสนฺนानํ วา ภิกฺขโสภาวายฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ อนาทรียे
ปาจิตฺติยนฺติฯ

[๕๔๓] อนาทรียํ นาม เทว อนาทรียานิ ปุคฺคลานาทรียณฺจ
ธมฺมานาทรียณฺจฯ ปุคฺคลานาทรียํ นาม อุปสมฺปนฺเนน ปญฺจตฺเตน
วุจฺจมาโน อยํ อุกฺขิตฺโต ๑ วา วมฺภิตฺโต วา กรหิตฺโต วา อิมฺสฺส
วจนํ อกถํ ภวิสฺสตีติฯ อนาทรียํ กโรติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสฯ
ธมฺมานาทรียํ นาม อุปสมฺปนฺเนน ปญฺจตฺเตน วุจฺจมาโน กถายํ
นสฺเสยฺย วา วินสฺเสยฺย วา อนุตฺตรธาเยยฺย วาติ ตํ วา น
สิกฺขิตฺตกาโม อนาทรียํ กโรติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสฯ
๑ ม. อุกฺขิตฺตโกฯ

[๕๕๔] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺเณ อนาทริยํ กโรติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน เวมฺติโก อนาทริยํ กโรติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺเณ อนาทริยํ
กโรติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๕๕๕] อุปสมฺปนฺเนน ๑ อปฺปญฺจตฺตฺเตน วุจฺจมาโน อิทํ น
สลฺเลขาย น ชฺฐตฺตฺตาย ๒ น ปาสาทิกตฺตาย น อปฺจยาย น
วิริยารมฺภาย สํวตฺตตฺตฺติ อนาทริยํ กโรติ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ฯ
อนุปสมฺปนฺเนน ปญฺจตฺตฺเตน วา อปฺปญฺจตฺตฺเตน วา วุจฺจมาโน
อิทํ น สลฺเลขาย น ชฺฐตฺตฺตาย น ปาสาทิกตฺตาย น อปฺจยาย น
วิริยารมฺภาย สํวตฺตตฺตฺติ อนาทริยํ กโรติ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ฯ

[๕๕๖] อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺเณ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ฯ
อนุปสมฺปนฺเน เวมฺติโก อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน
อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺเณ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ฯ

[๕๕๗] อนาปตฺติ เหวํ อมฺหากํ อจาริยานํ อุกฺคโห
ปริปฺจฺจชาติ ภาตฺติ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิคมฺมิกฺสฺสชาติ ฯ

จตฺตฺตฺตฺติกาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. อัย ปาโฐ นตฺถิ ฯ ๒ ม. ชฺฐตฺตฺตาย ฯ เหวมฺปฺริปี ฯ

ปณจมสิกขาปท

[๕๕๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ สตฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขุ ภีสาเปนนฺติฯ เต ภีสาปิยมาณา โรทนฺติฯ
 ภิกฺขุ เอวมาหํสุ กิสฺส ตฺเมห อวฺุโส โรทถาติฯ อิเม อวฺุโส
 นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อเมห ภีสาเปนนฺตีติฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจมาฯเปฯ
 เต อฺุชฺฌายนฺติ จีเยนฺติ วิปาเจนนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ ภิกฺขุ ๑ ภีสาเปตฺตฺสนฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว
 ภิกฺขุ ๒ ภีสาเปถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
 หิ นาม ตฺเมห โมฆปฺริสา ภิกฺขุ ๓ ภีสาเปตฺตฺสธ เนตํ โมฆปฺริสา
 อปฺปสนฺนानํ วา ปสาทาย ปสนฺนानํ วา ภิกฺขเวภาวายฯเปฯ
 เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺุทฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน
 ภิกฺขุ ภิกฺขุ ภีสาเปยฺย ปาจิตฺตियนฺติฯ

[๕๕๙] โข ปนาติ โข ยาติโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ
 อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ ภิกฺขุนฺติ อณฺณํ ภิกฺขุํฯ
 ภีสาเปยฺยชาติ อฺุปสมฺปนฺโน อฺุปสมฺปนฺนํ ภีสาเปตฺตฺกาโม รูปํ วา
 สทฺทํ วา คณฺฐํ วา รสํ วา โฝฏฺฐพฺพํ วา อฺุปสํหริติ ภาเยยฺย
 วา โส น วา ภาเยยฺย อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺสฯ โจรกนฺตารํ
 วา วาพกนฺตารํ วา ปีสากนฺตารํ วา อจิกฺขติ ภาเยยฺย วา
 # ๑-๒-๓ ม. ภิกฺขุํฯ

โส น วา ภาเยยฺย อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๖๐๐] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี ธีสาเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน เวมตฺติโก ธีสาเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี ธีสาเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๖๐๑] อุปสมฺปนฺโน ๑ อนุปสมฺปนฺนํ ธีสาเปตุกาโม รูปี วา
สทฺทํ วา คนฺธํ วา รสํ วา โผฏฺฐพฺพํ วา อุปสํหฺรติ ภาเยยฺย
วา โส น วา ภาเยยฺย อापตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ โจรกนฺตาริ
วา วาพกนฺตาริ วา ปีสาจกนฺตาริ วา อาจิกฺขติ ภาเยยฺย วา
โส น วา ภาเยยฺย อापตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ

[๖๐๒] อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อापตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ
อนุปสมฺปนฺเน เวมตฺติโก อापตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน
อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อापตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ

[๖๐๓] อนापตฺติ น ธีสาเปตุกาโม รูปี วา สทฺทํ วา
คฺนฺธํ วา รสํ วา โผฏฺฐพฺพํ วา อุปสํหฺรติ โจรกนฺตาริ วา
วาพกนฺตาริ วา ปีสาจกนฺตาริ วา อาจิกฺขติ อุมฺมตฺตกฺกสฺส
อาทิกมฺมิกฺกสฺสชาติ ฯ

ปญฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. อัย ปาโธ นตฺถิ ฯ

ฉฏฐสิกขาปทํ

[๖๐๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ภคฺเชสุ วิหริติ สุสุมารคิเร
 เกสกลาวเน มิคทาเยฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ เหมนฺตฺติเก
 มาเส อญฺญตรํ มหฺนตํ สุสิริกญฺจํ โชตี สฺมาทหิตฺวา วิสิพฺเพสุฯ
 ตสฺมี จ สุสิเร กณฺหสฺปโป อกฺคิณา สนฺตตฺโต นิกฺขมิตฺวา ภิกฺขุ
 ปริปาเตสิฯ ภิกฺขุ ตหี ตหี ปชาวีสุฯ เย เต ภิกฺขุ
 อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
 ภิกฺขุ โชตี สฺมาทหิตฺวา วิสิพฺเพสฺสนฺตฺติฯเปฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
 ภิกฺขุ โชตี สฺมาทหิตฺวา วิสิพฺเพนฺตฺติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา โชตี
 สฺมาทหิตฺวา วิสิพฺเพสฺสนฺติ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา
 ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเว อญฺญจ ปน
 ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
 วิสีวนาเปกฺโข ๑ โชตี สฺมาทหฺเยยฺย วา สฺมาทหาเปยฺย วา
 ปาจิตฺตฺติยนฺติฯ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติฯ

[๖๐๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ คิลานา โหณฺติฯ
 คิลานปฺจฺฉนฺกา ภิกฺขุ คิลานเ ภิกฺขุ เอตทโวจํ กจฺจาวุโส ขมนฺนํ
 กจฺจิจิ ยาปฺนียนฺติฯ ปุพฺเพ มยฺ อวฺโส โชตี สฺมาทหิตฺวา วิสิพฺเพม
 # ๑ ม. ย. วิสิพฺพนาเปกฺโขฯ เหวมฺปฺริปีฯ

เตน โน ผาสฺ โหติ อิทานิ ปน ภควตา ปฏิกฺขิตฺตุนฺติ
กุกฺกัจจายนฺตา น วิสิพฺเพม เตน โน น ผาสฺ โหตีติ ฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว คีลาเนน ภิกฺขุณา โชตี
สมาทหิตฺวา वा สมหทาเปตฺวา वा วิสิพฺเพตฺถุ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อคิลาโน วิสึวนาเปกฺโข
โชตี สมหทาเหยยฺย वा สมหทาเปยฺย वा ปาจิตฺตियนฺติ ฯ
เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุนํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺถํ โหติ ฯ

[๖๐๖] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ ปทีเปปี โชติเกปี
ชนฺตตามเรปี กุกฺกัจจายนฺติ ๑ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ตถารูปปจฺจยา โชตี สมหทิตฺถุ สมหทาเปตฺถุ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
อคิลาโน วิสึวนาเปกฺโข โชตี สมหทาเหยยฺย वा สมหทาเปยฺย वा
อญฺจตฺตร ตถารูปปจฺจยา ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๖๐๗] โย ปนาติ โย ยาทิสฺโส ฯเป ฯ ภิกฺขุติ ฯเป ฯ อัย
อิมสฺมิมิ อตฺถเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อคิลาโน นาม ยสฺส วินา
อคฺคินา ผาสฺ โหติ ฯ คีลาโน นาม ยสฺส วินา อคฺคินา น
ผาสฺ โหติ ฯ วิสึวนาเปกฺโขติ ตปฺปิตฺถกาโม ฯ โชติ นาม อคฺคิ
วฺจฺจติ ฯ สมหทาเหยยฺยติ สยํ สมหทติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

๑ ย. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ น ปทีเปสฺสุ โชติเกปี ชนฺตตามเรปี กุกฺกัจจายนฺตา ฯ

สมาทหาเปยฺยาติ อณฺณํ อาณาเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

สกี อาณตฺโต พหุํปี สมาทหติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

อณฺณตฺร ตถารูปฺปจฺจยาติ จเปตฺวา ตถารูปฺปจฺจยํ ฯ

[๖๐๘] อคิลานอ อคิลานสณฺณิ วิสีวนาเปกฺโข โชตี สมาทหติ
วา สมาทหาเปติ วา อณฺณตฺร ตถารูปฺปจฺจยา อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อคิลานอ เวมตฺติโก วิสีวนาเปกฺโข โชตี สมาทหติ วา
สมาทหาเปติ วา อณฺณตฺร ตถารูปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อคิลานอ คิลานสณฺณิ วิสีวนาเปกฺโข โชตี สมาทหติ วา สมาทหาเปติ
วา อณฺณตฺร ตถารูปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ปฏฺฐิตํ
อุกฺกขิปติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ คิลานอ อคิลานสณฺณิ อาปตฺติ
ทุกฺกณฺตฺส ฯ คิลานอ เวมตฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ คิลานอ
คิลานสณฺณิ อนาปตฺติ ฯ

[๖๐๙] อนาปตฺติ คิลานสฺส อณฺณเณน กตํ วิสีพฺเพติ
วีสจฺจิตฺตงฺการํ ๑ วิสีพฺเพติ ปทีเปปี ๒ โชตีเกปี ๓ ชนฺตาฆเรปี ๔
ตถารูปฺปจฺจยา อาปทาสฺ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ฯ

นฏฺฐสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. วีสจฺจิตฺตงฺการํ ฯ ๒-๓-๔ ม. ปีสทฺโท นตฺถิ ฯ

สตฺตมสฺกฺขาปํ

[๖๑๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหฺรติ เวพฺวน
กลนฺทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ ตโปเท นฺทายนฺติฯ
อถ โข ๑ ราชา มากฺโข เสนิโย พิมฺพิสารโ สีสํ นฺทายิสฺสามิติ
ตโปทํ คนฺตฺวา ยาว อยุยา นฺทายนฺตฺติ เอกมฺนฺตํ ปฏฺิมาเนสิฯ
ภิกฺขุ ยาว สมฺนุชการา นฺทายิสฺสุฯ อถ โข ราชา มากฺโข เสนิโย
พิมฺพิสารโ วิกาเล สีสํ นฺทายิตฺวา นครทฺวารे ถกฺกิตฺ ๒ พหิเนน
วสิตฺวา กาลสฺเสว อสมฺภินฺเนน วิเลเปเนน เยน ภควา
เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนฺตํ นิสฺสีทฺติฯ
เอกมฺนฺตํ นิสฺสินฺนํ โข ราชานํ มากฺธํ เสนิยํ พิมฺพิสารํ ภควา
เอตทฺโวจ กิสฺส ตฺวํ มหาราช กาลสฺเสว อากฺโต อสมฺภินฺเนน
วิเลเปเนนาติฯ อถ โข ราชา มากฺโข เสนิโย พิมฺพิสารโ ภควโต
เอตมฺตฺถํ อาโรเจสิฯ อถ โข ภควา ราชานํ มากฺธํ เสนิยํ พิมฺพิสารํ
ธมฺมึยา กถาย สนฺทสฺเสสิ สฺมาทเปสิ สฺมุตฺเตเชสิ สฺมฺปหฺเสสิฯ
อถ โข ราชา มากฺโข เสนิโย พิมฺพิสารโ ภควตา ธมฺมึยา กถาย
สนฺทสฺสิโต สฺมาทปีโต สฺมุตฺเตชิตฺ สฺมฺปหฺสิโต อฏฺฐายาสนา
ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา ปกฺกามิฯ อถ โข ภควา
เอตสฺมึ นินทาเน เอตสฺมึ ปกรณฺเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา
ภิกฺขุ ปฏฺิปฺจฺจฺนิ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ ราชานํปี ปสฺสิตฺวา น
๑ ม. ยฺ. เตน โข ปน สมเยนฯ ๒ ม. ถกฺกิตฺฯ

มตฺตํ ชานิตฺวา นุหายนฺตฺติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา ถลํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปุริสา ราชานํปี ปสฺสิตฺวา
น มตฺตํ ชานิตฺวา นุหายุสฺสนฺติ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ นํ วา
ปสาทาย ปสนฺนํ นํ วา ภิกฺขเวภาวายฯเปฯ เหวณฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ โอรนทฺตฺมาสํ ๑
นุหาเยยฺย ปาจิตฺตฺียนฺติฯ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ
ปญฺจตฺตํ โหติฯ

[๖๑๑] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ อฺนุหสมเย ปริพาหสมเย
กุกฺกจฺจายนฺตนา น นุหายนฺติ เสทกเตน คตฺเตน สยฺนฺติฯ จีวรํปี
เสนาสนํปี ทุสฺสติฯ ภควโต เอตมตฺตํ อารโจะสฺสุฯ อฺนุชานามิ
ภิกฺขเว อฺนุหสมเย ปริพาหสมเย โอรนทฺตฺมาสํ นุหายิตฺุ เหวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
โอรนทฺตฺมาสํ นุหาเยยฺย อญฺจตฺตร สมยา ปาจิตฺตฺยิฯ ตตฺถายํ
สมโย ทิยทฺโธ มาโส เสโส กิมนฺทานฺติ วสฺสานสฺส ปจฺโม
มาโส อิจฺเจเต อทฺตเตยฺยมาสา อฺนุหสมโย ปริพาหสมโย
อํยํ ตตฺถ สมโยติฯ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ
ปญฺจตฺตํ โหติฯ

[๖๑๒] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ คิลานา โหนฺติฯ
คิลานปฺจจฺจกา ภิกฺขุ คิลานเ ภิกฺขุ เอตทโวจฺุ กจฺจาวุโส ขมนฺนํ
๑ โอรนทฺตฺมาสนฺติปี ปาจาฯ

กจจิ ยาปนียนฺติ ฯ ปุพฺเพ มยฺ อวฺโส โอรณทฺตมมาสํ นฺหายน
เตน โน ฬาสฺ โหติ อิทานิ ปน ภควตา ปฏิกฺขิตฺตนฺติ
กุกฺกจฺจายนฺตา น นฺหายน เตน โน น ฬาสฺ โหตีติ ฯ
ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ ฯ อฺนุชานามิ ภิกฺขเว คิลานน ภิกฺขุณา
โอรณทฺตมมาสํ นฺหายิตฺถุ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ โอรณทฺตมมาสํ นฺหาเยยฺย อลฺลตฺตร
สมยา ปาจิตฺตियํ ฯ ตตฺถายํ สมโย ทิยฺทฺโธ มาโส เสโส
คิมฺหानนฺติ วสฺसानสฺส ปจฺโม มาโส อิจฺเจเต อทฺตเตยฺยมาสา
อุณฺหสมโย ปริพาหสมโย คิลานสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ
เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๖๑๑] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ นวกมฺมํ กตฺวา

กุกฺกจฺจายนฺตา น นฺหายนฺติ [๑] เสทกเตน กตฺเตน สยนฺติ ฯ จิวฺรปี
เสนาสนนฺปี ทุสฺสตี ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ ฯ อฺนุชานามิ
ภิกฺขเว กมฺมสมเย โอรณทฺตมมาสํ นฺหายิตฺถุ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ โอรณทฺตมมาสํ
นฺหาเยยฺย อลฺลตฺตร สมยา ปาจิตฺตियํ ฯ ตตฺถายํ สมโย ทิยฺทฺโธ
มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ วสฺसानสฺส ปจฺโม มาโส อิจฺเจเต
อทฺตเตยฺยมาสา อุณฺหสมโย ปริพาหสมโย คิลานสมโย กมฺมสมโย
อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ
ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

๑ ม. เต ฯ

[๖๑๔] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ อทฺธานมคฺคํ กนฺตฺวา
กุกฺกัจจายนฺตํ น นฺหายนฺติ [๑] เสทกเตน คตฺเตน สยนฺติ ฯ จีวรํปี
เสนาสนํปี ทุสฺสตี ฯ ภควโต เอตมคฺคํ อโรเจสฺสุ ฯ อุนฺชานามิ
ภิกฺขเว อทฺธานคมนสมเย โอรินทฺตมาสํ นฺหายิตฺถิ เอวฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ โอรินทฺตมาสํ
นฺหาเยยฺย อลฺลตฺร สมยา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมโย
ทฺยทฺโฆ มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ วสฺसानสฺส ปจฺโม มาโส
อิจฺเจเต อทฺตเตยฺยมาสา อุนฺหสมโย ปริพาหสมโย คิลานสมโย
กมฺมสมโย อทฺธานคมนสมโย อัยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เอวฺจจิทฺถิ
ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปญฺจตฺตํ โหติ ฯ

[๖๑๕] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ อชฺโฌกาเส
จีวรกมฺมํ กโรนฺตํ สรเชน วาเตน โอกิณฺณา โหนฺติ เทโว จ
โถกํ โถกํ สฺสฺสตี ๒ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกัจจายนฺตํ น นฺหายนฺติ กิลินฺเนน
คตฺเตน สยนฺติ ฯ จีวรํปี เสนาสนํปี ทุสฺสตี ฯ ภควโต เอตมคฺคํ
อโรเจสฺสุ ฯ อุนฺชานามิ ภิกฺขเว วาตวฺภูจิสฺมเย โอรินทฺตมาสํ
นฺหายิตฺถิ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ โอรินทฺตมาสํ นฺหาเยยฺย อลฺลตฺร สมยา
ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมโย ทฺยทฺโฆ มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ
วสฺसानสฺส ปจฺโม มาโส อิจฺเจเต อทฺตเตยฺยมาสา อุนฺหสมโย
ปริพาหสมโย คิลานสมโย กมฺมสมโย อทฺธานคมนสมโย

๑ ม. เตฯ ๒ ม. สฺสฺสตี ฯ

วาทวฺภูจิสฺมโย อัยฺย ตตฺถ สฺมโยติ ฯ

[๖๑๖] โย ปฺนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัยฺย
อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ โอเรนทฺตฺมาสนฺติ
อุนกทฺตฺมาสี ฯ นฺหาเยยฺยาติ จุณฺเณน วา มตฺติกาย วา นฺหายติ ฯ
ปโยเค ทุกฺกัณฺฑี ฯ นฺหานปริโยสานเณ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อญฺจตฺร สฺมยาติ จเปตฺวา สฺมยฺย ฯ อุนฺหสฺมโย นาม ทิยฺยทฺโธ
มาโส เตโส คิมฺหานันฺ ฯ ปริพาหสฺมโย นาม วสฺถานสฺส ปจฺโม
มาโส ฯ อิจฺเจเต อทฺตฺเตยฺยมาสา อุนฺหสฺมโย ปริพาหสฺมโยติ
นฺหายิตฺตฺพฺพิ ฯ คิลานสฺมโย นาม ยสฺส วินา นฺหานเณ น ภาสุ
โหติ ฯ คิลานสฺมโยติ นฺหายิตฺตฺพฺพิ ฯ กมฺมสฺมโย นาม อนฺตฺมโต
ปริเวณฺปิ สฺมมฺภูจฺ โหติ ฯ กมฺมสฺมโยติ นฺหายิตฺตฺพฺพิ ฯ
อทฺธานกมฺนสฺมโย นาม อทฺตฺตโยชนันฺ คมิตฺตฺสามิตฺติ นฺหายิตฺตฺพฺพิ
กจฺจนฺเตน นฺหายิตฺตฺพฺพิ กเตน นฺหายิตฺตฺพฺพิ ฯ วาทวฺภูจิสฺมโย นาม
ภิกฺขุ สฺรเชน วาเตน โอกิณฺณา โหณฺติ เทว วา ตีณฺนิ วา
อฺทกฺขุสฺสิตานี กายเ ปตฺติตานี โหณฺติ ฯ วาทวฺภูจิสฺมโยติ นฺหายิตฺตฺพฺพิ ฯ

[๖๑๗] อุนกทฺตฺมาเส อุนกสฺสญฺญี อญฺจตฺร สฺมยา นฺหายติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุนกทฺตฺมาเส เวมตีโก อญฺจตฺร สฺมยา
นฺหายติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุนกทฺตฺมาเส อติเรกสฺสญฺญี
อญฺจตฺร สฺมยา นฺหายติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อติเรกทฺตฺมาเส
อุนกสฺสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกัณฺฑสฺส ฯ อติเรกทฺตฺมาเส

เวมตโก อาปตติ ทุกกฐสส ฯ อติเรกขุตตมาเส อติเรกสญญี
อนาปตติ ฯ

[๖๑๘] อนาปตติ สมเย อขุตตมาลี นุหายติ อติเรกขุตตมาลี
นุหายติ ปารี คจจุนโต นุหายติ สพุพจจุนติเมสุ ชนปเทศ
อาปทาส อุมมตตกฐสส อาทิกมมิกฐสสตี ฯ

สตตมสติขุขาปทํ นิฏฐิตํ ฯ

อฏฐมสิกขาปท

[๖๑๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิย วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา
ภิกฺขุ จ ปริพฺพาชกา จ สาเกตา สวตฺถิ อทฺธานมคฺคปฺปฺปนา
โหนติฯ อนฺตรามคฺเค โจรา นิกฺขมิตฺวา เต อจฺฉินฺทิสฺสุฯ
สวตฺถิยา ราชภฺญา นิกฺขมิตฺวา เต โจเร สภณฺฑเท คเหตุวา
ภิกฺขุณฺ สนฺตฺติเก ทฺถํ ปาเหตฺถํ อากจฺฉนฺตฺ ภาทฺทนฺตา สกํ สกํ
จิวฺริ สลฺยชานิตฺวา คณฺหนฺตฺติฯ ภิกฺขุ จิวฺริ ๑ น สลฺยชานนฺติฯ
มนุสฺสตา ๒ อฺขุฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภาทฺทนฺตา
อตุตฺโน อตุตฺโน จิวฺริ น สลฺยชานิตฺสสนฺตฺติฯ อสฺโสสุ โข
ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อฺขุฌายนฺตานํ จิยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะตฺถํฯ อถ โข ภควา
เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา
ภิกฺขุณฺ ตทฺนจฺฉนฺวิกํ ตทฺนโลมิกํ ฆมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺ สิกฺขาปทํ ปญฺญาเปสฺสามิ ทส อตุตฺวเส
ปฺปฺปิจฺจ สงฺฆสฺสุจฺจุตฺาย สงฺฆฆาตฺตฺายฯเปฯ สทฺธมฺมจฺฉิตฺติยา
วินยานุคฺคทายฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทฺทิสฺเสยฺยถ นว
ปน ภิกฺขุณา จิวฺรลาภเณ ตินฺณํ ทฺพพฺพณฺณกรณานํ อญฺยตฺริ
ทฺพพฺพณฺณกรณํ อาทาตฺพพิ นีลํ วา กทฺทมํ วา กาทฺสามํ วาฯ
อนาธา เจ ภิกฺขุ ตินฺณํ ทฺพพฺพณฺณกรณานํ อญฺยตฺริ ทฺพพฺพณฺณกรณํ
๑ ม. อัย ปาโธ นตฺถิฯ ๒ ม. เตฯ

นำ จีวร ปริภุชเชย ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๖๒๐] นำ นาม ออกตกปป์ วุจฺติ ฯ จีวร นาม ฉนฺนํ
จีวรานํ อลฺยตรํ จีวรํ ฯ ตินฺนํ ทุพฺพณฺณกรณานํ อลฺยตรํ
ทุพฺพณฺณกรณํ อาทาตพฺพนฺติ อนฺตมโส กุสฺสฺสเคนปี อาทาตพฺพํ ฯ
นึลํ นาม เทว นึลานิ กัสนึลํ ปลาสนึลํ ฯ กทฺทโม นาม โอทโก
วุจฺติ ฯ กาศสามํ นาม ยงฺกิลฺลิจิ กาศกั ๑ ฯ อนาธา เจ ภิกฺขุ
ตินฺนํ ทุพฺพณฺณกรณานํ อลฺยตรํ ทุพฺพณฺณกรณฺติ อนฺตมโส
กุสฺสฺสเคนปี อนาถิยิตฺวา ตินฺนํ ทุพฺพณฺณกรณานํ อลฺยตรํ
ทุพฺพณฺณกรณํ นำ จีวร ปริภุชฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๖๒๑] อนาถินฺเน อนาถินฺนสฺสณฺณี ปริภุชฺชติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อนาถินฺเน เวมฺติโก ปริภุชฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อนาถินฺเน อาถินฺนสฺสณฺณี ปริภุชฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อาถินฺเน อนาถินฺนสฺสณฺณี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาถินฺเน เวมฺติโก
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาถินฺเน อาถินฺนสฺสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๖๒๒] อนาปตฺติ อาถิยิตฺวา ปริภุชฺชติ กปฺโป นฏฺโฐ โหติ
กปฺปกโตกาโส ชินฺโณ โหติ กปฺปกเตน ออกปฺปกคั สฺสิพฺพิตฺโต โหติ
อคุคเพ อนฺวาทะ ปริภุชฺชเต อุมฺมตฺตกสฺส อาถิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

อฏฺฐมสฺสิกาปํ นิกฺขิตฺตํ ฯ

๑ ม. ย. กาศสามกั ฯ

นวมสิกขาปทํ

[๖๒๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต ภาตฺุโน สทฺธิวิหาริกสฺส ภิกฺขุโน สามํ
จีวรํ วิกฺขุเปตฺวา อปฺจจุทฺธารกํ ๑ ปริภุญชฺติฯ อถ โข โส ภิกฺขุ
ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ อารโหเจสิ อยํ อวฺุโส อายสฺมา อุปนฺนุโท
สกฺยปฺตุโต มยฺหํ สามํ จีวรํ วิกฺขุเปตฺวา อปฺจจุทฺธารกํ
ปริภุญชฺตีติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺุชฺฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต
ภิกฺขุสฺส สามํ จีวรํ วิกฺขุเปตฺวา อปฺจจุทฺธารกํ ปริภุญชฺติสฺสตีติ
ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนฺนุท ภิกฺขุสฺส สามํ จีวรํ วิกฺขุเปตฺวา
อปฺจจุทฺธารกํ ปริภุญชฺตีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปุริส ภิกฺขุสฺส สามํ จีวรํ
วิกฺขุเปตฺวา อปฺจจุทฺธารกํ ปริภุญชฺติสฺสตี เนตํ โมฆปุริส
อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวายฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน
ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส วา ภิกฺขุณิยา วา สิกฺขมฺมานาย วา สามเณรสฺส
วา สามเณริยา วา สามํ จีวรํ วิกฺขุเปตฺวา อปฺจจุทฺธารกํ
ปริภุญชฺชฺย ปาจิตฺตियนฺติฯต
๑ ม. ย. อปฺจจุทฺธารณํฯ เอวมุปริปีฯ

[๖๒๔] โย ปนาติ โย ยาทีโส ๗เป๗ ภิกฺขุติ ๗เป๗ อัย
อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๗ ภิกฺขุสฺสาติ อณฺณสฺส ภิกฺขุสฺส ๗
ภิกฺขุณี นาม อุภโตสฺสงฺฆे อุปสมฺปนฺนา ๗ สิกฺขมาณา นาม เทว
วสุธานี ฉสฺ ฐมฺเมสฺสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขา ๗ สามเณโร นาม
ทสฺสิกฺขาปทิกโก ๗ สามเณรี นาม ทสฺสิกฺขาปทิกา ๗ สามนฺตุ สย
วิกปฺเปตฺวา ๗ จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรานํ อณฺณตฺริ จีวรํ วิกปฺปนฺนํ
ปจฺฉิมํ ๗ วิกปฺปนํ นาม เทว วิกปฺปนา สมฺมุขาวิกปฺปนา จ
ปรมฺมุขาวิกปฺปนา จ ๗ สมฺมุขาวิกปฺปนา นาม อิมํ จีวรํ ตฺยหํ
วิกปฺเปมิ อิตฺถนฺนามสฺส วาติ ๗ ปรมฺมุขาวิกปฺปนา นาม อิมํ
จีวรํ วิกปฺปนฺนตฺถาย ตฺยหํ ทมฺมิตฺติ ๗ เตน วตฺตพฺโพ โโก เต
มิตฺโต วา สนนฺทิฏฺฐโ จ วาติ ๗ อิตฺถนฺนาโม จ อิตฺถนฺนาโม จาติ ๗
เตน วตฺตพฺโพ อหํ เตสํ ทมฺมิ เตสํ สนนฺตํ ปริภุชฺช วา
วิสฺสชฺเชหิ วา ยถาปจฺจยํ วา กโรหิตฺติ ๗ อปจฺจุทฺธารกํ นาม
ตสฺส วา อทินฺนํ ตสฺส วา อวิสฺสาเสนฺโต ๑ ปริภุชฺชติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๗

[๖๒๕] อปจฺจุทฺธารเก อปจฺจุทฺธารกสฺสณฺณี ปริภุชฺชติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๗ อปจฺจุทฺธารเก เวมตีโก ปริภุชฺชติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๗ อปจฺจุทฺธารเก ปจฺจุทฺธารกสฺสณฺณี ปริภุชฺชติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๗ อธิฏฺฐเจติ วา วิสฺสชฺเชติ วา อาปตฺติ
ทฺถกฺกสฺส ๗ ปจฺจุทฺธารเก อปจฺจุทฺธารกสฺสณฺณี อาปตฺติ
๑ ม. อวิสฺสเสนฺโต ๗

ทุกฺกณฺสฺส ฯ ปจฺจุทฺธารเก เวมฺติโก อปฺตติ ทุกฺกณฺสฺส ฯ

ปจฺจุทฺธารเก ปจฺจุทฺธารกสณฺณี อนาปฺตติ ฯ

[๖๒๖] อนาปฺตติ โส วา เทติ ตสฺส วา วิสฺสาเสนฺโต ๑

ปริภฺวชฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสชาติ ฯ

นวมสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. วิสฺสสนฺโต ฯ

ทสมสิกขาปทํ

[๖๒๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน สตุตฺรสาวคฺคิยา
ภิกฺขุ อสนฺนิหิตปริกฺขารา โหนฺติฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สตุตฺรสาวคฺคิยานํ
ภิกฺขุณํ ปตฺตํปี จีวรํปี อปฺนิเชนฺติฯ สตุตฺรสาวคฺคิยา
ภิกฺขุ นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ เอตทวโจจฺจํ เทถาวุโส อมฺหากํ ปตฺตํปี
จีวรํปีติฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ หสนฺติฯ เต โรทฺหนฺติฯ ภิกฺขุ
เอวมาหํสุ กิสฺส ตฺมุเห อวฺโส โรทฺถาติฯ อิเม อวฺโส
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อมฺหากํ ปตฺตํปี จีวรํปี อปฺนิเชนฺตีติฯ เย เต
ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณํ ปตฺตํปี จีวรํปี อปฺนิเชตฺสนฺตีติ
ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺมุเห ภิกฺขเว ภิกฺขุณํ ปตฺตํปี จีวรํปี อปฺนิเชถาติฯ
สจฺจํ ภควาติฯ วิกรฺหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
ตฺมุเห โมฆปฺริสา ภิกฺขุณํ ปตฺตํปี จีวรํปี อปฺนิเชตฺสส เนตํ
โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวาย
ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย
ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ปตฺตํ วา จีวรํ วา นิสิตฺถํ วา สฺวจิณฺรํ วา
กายพนฺธนํ วา อปฺนิเชยฺย วา อปฺนิธาเปยฺย วา อนตฺมโส
หสฺสาเปกฺโขปี ๑ ปาจิตฺตियนฺติฯ
๑ ม. หสสาเปกฺโขปีฯ ย. หสสาเปกฺโขปีฯ เอวฺมฺปฺริปีฯ

[๖๒๘] โย ปนาติ โย ยาทิสเ ๗เปฯ ภิกขุติ ๗เปฯ อัย
อิมสฺมึ อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกขุติ ๗ ภิกขุสฺสชาติ อณฺณสฺส ภิกขุสฺส ๗
ปตุโต นาม เทว ปตุตา อโยปตุโต มตฺตिकाปตุโต ๗ จีวร
นาม ฉนฺนํ จีวรานํ อณฺณตรํ จีวรํ วิกปฺปนุปคํ ปจฺฉิมํ ๗
นีสีนํ นาม สทสฺสํ วุจฺจติ ๗ สฺฐิจมฺรํ นาม สฺฐิจิกํ วา อฺฐิจิกํ
วา ๗ กายพฺนฺชนํ นาม เทว กายพฺนฺชนานิ ปญฺญิกํ ๑ สฺฐกรนฺตํ ๗
อปฺนิเชยฺยติ สยํ อปฺนิเชติ อาปตุติ ปาจิตฺตียสฺส ๗ อปฺนิชาเปยฺยติ
อณฺณํ อาณาเปติ อาปตุติ ปาจิตฺตียสฺส ๗ สกึ อาณตฺโต
พหุํปปี อปฺนิเชติ อาปตุติ ปาจิตฺตียสฺส ๗ อนฺตมโส
หฺสฺสาเปกฺโขปปีติ กิพาธิปฺปาโย ๗

[๖๒๙] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี ปตุตฺตํ วา จีวรํ วา
นีสีนํ วา สฺฐิจมฺรํ วา กายพฺนฺชนํ วา อปฺนิเชติ วา อปฺนิชาเปติ วา
อนฺตมโส หฺสฺสาเปกฺโขปปี อาปตุติ ปาจิตฺตียสฺส ๗ อุปสมฺปนฺเน
เวมฺติโก ปตุตฺตํ วา จีวรํ วา นีสีนํ วา สฺฐิจมฺรํ วา กายพฺนฺชนํ
วา อปฺนิเชติ วา อปฺนิชาเปติ วา อนฺตมโส หฺสฺสาเปกฺโขปปี
อาปตุติ ปาจิตฺตียสฺส ๗ อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี ปตุตฺตํ
วา จีวรํ วา นีสีนํ วา สฺฐิจมฺรํ วา กายพฺนฺชนํ วา อปฺนิเชติ
วา อปฺนิชาเปติ วา อนฺตมโส หฺสฺสาเปกฺโขปปี อาปตุติ
ปาจิตฺตียสฺส ๗ อณฺณํ ปริกฺขารํ อปฺนิเชติ วา อปฺนิชาเปติ วา อนฺตมโส
หฺสฺสาเปกฺโขปปี อาปตุติ ทุกฺกสฺส ๗ อุปสมฺปนฺนสฺส ปตุตฺตํ วา
๑ ม. ปญฺญิกา ๗

จีวร วา อณฺณ วา ปริกฺขาริ อปฺนิเชติ วา อปฺนิธาเปติ วา
อนฺตมโส หสฺสาเปกฺโขปิ อาปฺตติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺปฺสมฺปนฺเน
อฺปฺสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อาปฺตติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺปฺสมฺปนฺเน เวมฺติโก
อาปฺตติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺปฺสมฺปนฺเน อนฺปฺสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อาปฺตติ
ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ

[๖๓๐] อนาปฺตติ น หสฺสาธิปฺปาโย ทฺนฺนิกฺขิตฺตํ ปฺกฺกฺสฺสเมติ
ธมฺมํ กถํ กตฺวา ทสฺสามิติ ปฺกฺกฺสฺสเมติ อุมฺมตฺตกฺสฺส
อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ฯ

ทสมฺตฺกฺขาปํ นิฏฺจติ ฯ
สุรฺยาปฺนวกฺโก ฉฺฉฺจ ฯ

ตสฺสทฺทานํ

สุรฺวา อํกุติ หาโส จ ๑ อนาทรฺยญฺจ ภิสนา ๒
โซติ นฺหานทฺพฺพณฺณํ สามิ อปฺนิเชน จาติ ฯ

๑ โดຍญจ ฯ อิติปิ ปาโจ ฯ ๒ ม. ภิสนํ ฯ

สปปาณกวกคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ

[๖๓๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวาคฺคิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
อนาถปิตฺตํกคฺคสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุทายิ อิสฺสาโส โหติฯ กากา จสฺส อมฺนาปา โหนฺติฯ โส
กาถ วิชฺฌิตฺวา [๑] สีสํ ฉินฺทิตฺวา สฺวเต ปฏฺฐิปาฎิยา จเปตีฯ ภิกฺขุ
เอวมาหํสุ เกนิเม อาวุโส กากา ชีวิตา โวโรปิตาติฯ มยา
อาวุโส อมฺนาปา เม กากาติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา
ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา
อุทายิ สลฺยจิจฺจ ปาณํ ชีวิตา โวโรเปสฺสตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร
ตฺวํ อุทายิ สลฺยจิจฺจ ปาณํ ชีวิตา โวโรเปสฺตีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริสฺส สลฺยจิจฺจ
ปาณํ ชีวิตา โวโรเปสฺสตี เนตํ โมฆปฺริสฺส อปฺปสฺนฺนํ วา
ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิยฺโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ สลฺยจิจฺจ
ปาณํ ชีวิตา โวโรเปยฺย ปาจิตฺตियฺนฺติฯ

[๖๓๒] โย ปนาติ โย ยาทิโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ
อํยํ อิมสฺมี อคฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ สลฺยจิจฺจาติ ชานนฺโต
สลฺยชานนฺโต เจจฺจ อภิวิตฺตริตฺวา วิตฺตํกโมฯ ปาโณ นาม ตฺริจฺจนา-
คตปาโณ วุจฺจติฯ ชีวิตา โวโรเปยฺยติ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺจฺฉินฺทติ
๑ ม. วิชฺฌิตฺวาฯ

อุปโรचेติ สนฺตตี วิโกเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๖๓๓] ปาณ ปาณสญฺญี ชีวิตา โวโรเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ ปาณ เวมติโก ชีวิตา โวโรเปติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ
ปาณ อปฺปาณสญฺญี ชีวิตา โวโรเปติ อนาปตฺติ ฯ อปฺปาณ
ปาณสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ อปฺปาณ เวมติโก อาปตฺติ
ทุกฺกกุสฺส ฯ อปฺปาณ อปฺปาณสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

[๖๓๔] อนาปตฺติ อสฺสจิจฺจ อสฺตียา อชานนฺตสฺส
นมฺรณาธิปฺปายสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ
ปฺรสมฺตีกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. อสฺสตียา ฯ

หุติยสิกขาปทํ

[๖๓๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ชานํ สປฺปาณกํ อุทกํ ปรีกฺขณฺตํฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ สປฺปาณกํ อุทกํ ปรีกฺขณฺตํ
ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ชานํ สປฺปาณกํ อุทกํ
ปรีกฺขณฺตํฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา ชานํ สປฺปาณกํ อุทกํ ปรีกฺขณฺตํ
เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา
ภิกฺขุโยภาวายฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยาถ
โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สປฺปาณกํ อุทกํ ปรีกฺขณฺตํ ปาจิตฺตियนฺติฯ

[๖๓๖] โย ปนาติ โย ยาทิสฺสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ
อโย อิมสฺมี อคฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ ชานาติ นาม สามํ
วา ชานาติ อญฺเฐ วา ตสฺส อาโรเจนฺติฯ สປฺปาณกนฺติ
ชานนฺโต ปรีโกเคน มริสฺสนฺตํ ชานนฺโต ปรีกฺขณฺตํ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺสฯ

[๖๓๗] สປฺปาณเก สປฺปาณกสญฺญิ ปรีกฺขณฺตํ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺสฯ สປฺปาณเก เวมตีโก ปรีกฺขณฺตํ อาปตฺติ

ทุกกฐสฺส ฯ สปปาณเก อปปาณกสญฺญิ ปริภุชชติ อนาปตฺติ ฯ
อปปาณเก สปปาณกสญฺญิ อापตฺติ ทุกกฐสฺส ฯ อปปาณเก
เวมตีโก อापตฺติ ทุกกฐสฺส ฯ อปปาณเก อปปาณกสญฺญิ
อนาปตฺติ ฯ

[๖๓๘] อนาปตฺติ สปปาณกนฺติ อชานนฺโต อปปาณกนฺติ
ชานนฺโต ปริโณเคน น มริสฺสนฺตฺติ ชานนฺโต ปริภุชชติ
อุมมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ
หุติยสิกฺขาปํ นิกฺขิตํ ฯ

ตติยสิกขาปทํ

[๖๓๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาธิกรณํ ปุณฺณกมฺมา ย อุกฺโกฏฺเณติ อกตํ
กมฺมํ ทุกฺกภูํ กมฺมํ ปุณฺ กาทพฺพิ กมฺมํ อนีหตํ ทุณฺนีหตํ ปุณฺ
นีหนิตพฺพนฺติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อชฺชฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ ยถาธมฺมํ
นีหตาธิกรณํ ปุณฺณกมฺมา ย อุกฺโกฏฺเณสฺสนฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห
ภิกฺขเว ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาธิกรณํ ปุณฺณกมฺมา ย อุกฺโกฏฺเณถาติฯ
สจฺจํ ภควาติฯ วิกรฺหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺเมห
โมฆปุริสา ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาธิกรณํ ปุณฺณกมฺมา ย อุกฺโกฏฺเณสฺส
เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา
ภิกฺขุโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาธิกรณํ
ปุณฺณกมฺมา ย อุกฺโกฏฺเณยฺย ปาจิตฺติยนฺติฯ

[๖๔๐] โข ปนาติ โข ยาทีโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ
อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ ชานาติ นาม สามํ
วา ชานาติ อญฺเฐ วา ตสฺส อาโรเจนฺติ โส วา อาโรเจติฯ
ยถาธมฺมํ นาม ธมฺเมน วินเยน สตฺถุ สาสเนน กตํ เอตํ
ยถาธมฺมํ นามฯ

[๖๔๑] อธิกรณํ นาม จตุตถาริ อธิกรณานิ วิวาทาธิกรณํ
อนุวาทาธิกรณํ อาปตฺตาริกรณํ กิจจาธิกรณํ ฯ ปุณกมฺมาย
อุกฺโกกฺเขยฺยาติ อกตํ กมฺมํ ทุกฺกภูํ กมฺมํ ปุณ กาทพฺพิ กมฺมํ อนีหตํ
ทฺฐนฺนีหตํ ปุณ นีหนิตพฺพนฺติ อุกฺโกกฺเขติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๖๔๒] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสฺสณฺณี อุกฺโกกฺเขติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ ฐมฺมกมฺเม เวมฺติโก อุกฺโกกฺเขติ อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสฺสณฺณี อุกฺโกกฺเขติ อนาปตฺติ ฯ
อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสฺสณฺณี อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ อฐมฺมกมฺเม
เวมฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ อฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสฺสณฺณี
อนาปตฺติ ฯ

[๖๔๓] อนาปตฺติ อฐมฺเมน วา วคฺเคน วา นกมฺมารหฺสฺส
วา กมฺมํ กตฺนฺติ ชานนฺโต อุกฺโกกฺเขติ อุมฺมตฺตกฺสฺส
อาทิกมฺมิกฺสฺสาติ ฯ

ตฺตียสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จตุตถสิกขาปท

[๖๔๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยั วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต สลฺยเจตนิกั สุกฺกวิสสุจึ อापตฺตี อापชฺชิตฺวา
ภาตฺุโน สพุทฺธิวิหาริกสฺส ภิกฺขุโน อารโหเจสิ อหัง อาวุโส สลฺยเจตนิกั
सुकฺกวิสสุจึ อापตฺตี อापนฺโน มา กสฺสจि อารโหเจสีติฯ เตน
โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ สลฺยเจตนิกั สุกฺกวิสสุจึ อापตฺตี
อापชฺชิตฺวา สงฺฆัํ ตสฺสา อापตฺติยา ปริวาลัํ ยาจิฯ ตสฺส
สงฺโฆ ตสฺสา อापตฺติยา ปริวาลัํ อทาสิฯ โส ปริวสนฺฺโต
ตํ ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา เอตทโวจ อหัง อาวุโส สลฺยเจตนิกั สุกฺกวิสสุจึ
อापตฺตี อापชฺชิตฺวา สงฺฆัํ ตสฺสา อापตฺติยา ปริวาลัํ ยาจิ
ตสฺส เม สงฺโฆ ตสฺสา อापตฺติยา ปริวาลัํ อทาสิ โสหัง
ปริวสामी เวทยามหัง ๑ อาวุโส เวทยตีติ มํ อายสฺมา
ธเรตฺตุติฯ กิ นุ โข อาวุโส โย อณฺฺโลปิ อิมํ อापตฺตี
อापชฺชติ โสปี เอวํ กโรตีติฯ เอวมาวุโสติฯ อัย อาวุโส
อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต สลฺยเจตนิกั สุกฺกวิสสุจึ อापตฺตี
อापชฺชิตฺวา ๒ โส เม อารโหเจสิ อหัง อาวุโส สลฺยเจตนิกั
सुकฺกวิสสุจึ อापตฺตี อापนฺโน ๓ มา กสฺสจि อารโหเจสีติฯ กิ
๑ ม. เวทยามหังฯ ๒ อापชฺชิตฺวา ๓ ม. อหัง อาวุโส ... อापนฺโนติ
อิเม ปาจา นตฺถิฯ

ปน ตฺวํ อวฺวโส ตํ อปฺตฺตี ปฏฺิจฺฉาเทสํติ ฯ เอวมวฺวโสติ ฯ
อถ โข โส ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺโณ เอตมตฺถํ อวโรเจสิ ฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ชานํ ทุณฺณจฺจุลฺลํ อปฺตฺตี ปฏฺิจฺฉาเทสํติ
ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ชานํ ทุณฺณจฺจุลฺลํ อปฺตฺตี
ปฏฺิจฺฉาเทสํติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส ภิกฺขุสฺส ชานํ ทุณฺณจฺจุลฺลํ อปฺตฺตี
ปฏฺิจฺฉาเทสํติ เนตํ โมฆปฺริส อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ
วา ภิชฺชโยภาวาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ชานํ ทุณฺณจฺจุลฺลํ อปฺตฺตี
ปฏฺิจฺฉาเทยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๖๔๕] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อยํ
อิมสฺมิมิ อตฺถเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุสฺสชาติ อณฺณสฺส ภิกฺขุสฺส ฯ
ชานาติ นาม สามํ วา ชานาติ อณฺณเ วา ตสฺส อวโรเจนฺติ
โส วา อวโรเจติ ฯ ทุณฺณจฺจุลฺลา นาม อปฺตฺติ จตฺตาริ จ ปาราชิกานิ
เตรส จ สงฺฆาติเสสา ฯ ปฏฺิจฺฉาเทยฺยติ อิมํ ชานิตฺวา โจเทสฺสนฺติ
สारेสฺสนฺติ ขบเสสฺสนฺติ วมฺภเสสฺสนฺติ มงฺกก กริสฺสนฺติ นาโรเจสฺสามิติ
ฐุรํ นิกฺขิตฺตมตฺเต อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๖๔๖] ทุณฺณจฺจุลฺลาย อปฺตฺติยา ทุณฺณจฺจุลฺลาปตฺติสณฺณิ ปฏฺิจฺฉาเทติ
อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ทุณฺณจฺจุลฺลาย อปฺตฺติยา เวมฺติโก

ปฏิบัติ อาปตติ ทุกกฐส ฯ ทุฏฐลลา ย อาปตติยา
อทุฏฐลลาปตติสณณิ ปฏิภาเทติ อาปตติ ทุกกฐส ฯ อทุฏฐลล
อาปตติ ปฏิภาเทติ อาปตติ ทุกกฐส ฯ อนุปสมปนุส
ทุฏฐลล วา อทุฏฐลล วา อชฌาจาริ ปฏิภาเทติ อาปตติ
ทุกกฐส ฯ อทุฏฐลลา ย อาปตติยา ทุฏฐลลาปตติสณณิ อาปตติ
ทุกกฐส ฯ อทุฏฐลลา ย อาปตติยา เวมติโก อาปตติ ทุกกฐส ฯ
อทุฏฐลลา ย อาปตติยา อทุฏฐลลาปตติสณณิ อาปตติ ทุกกฐส ฯ

[๖๔๗] อนาปตติ สงฆสส ภณณัน วา กลโห วา วิคคโห
วา วิวาโท วา ภวิสสตีติ นาโรเจติ สงฆเกโห วา สงฆราชิ
วา ภวิสสตีติ นาโรเจติ อัย กกขโพ พรุโส ชีวิตนุตราย วา
พุมหจริยนุตราย วา กริสสตีติ นาโรเจติ อณเณ ปฏิรูป
ภิกขุ อปสสนโต นาโรเจติ นจนาเทตูกาโม นาโรเจติ ปณณายิสสตี
สเกน กมเมนาติ นาโรเจติ อุมมตตกสส อาทิกมมิกสสาติ ฯ

จตุตถสิกขาปทํ นิฏฐิตํ ฯ

ปณจมศึกษาปท

[๖๔๘] เตน สมเยน พุทุโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเน
 กลนฺทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน ราชคเห สตฺตรสวคฺคิยา
 ทารกา สหายกา โหนฺติฯ อุปาติ ทารโก เตสํ ปมฺโข ๑ โหติฯ
 อถโข อุปาติสฺส มาตาปิตฺตุนํ ๒ เอตทโหสิ เกน นฺ โข อุปาเยน
 อุปาติ อมฺหากํ อจฺจเยน สุขณฺจ ชีเวยฺย น จ กิลเมยฺยติฯ
 อถโข อุปาติสฺส มาตาปิตฺตุนํ เอตทโหสิ สเจ โข อุปาติ เลขํ
 สิกฺขเยยฺย เอวํ โข อุปาติ อมฺหากํ อจฺจเยน สุขณฺจ ชีเวยฺย
 น จ กิลเมยฺยติฯ อถโข อุปาติสฺส มาตาปิตฺตุนํ เอตทโหสิ
 สเจ โข อุปาติ เลขํ สิกฺขิสฺสติ อํกุลฺลีย ๓ พุกฺขา ภวิสฺสนฺติ
 สเจ โข อุปาติ คณฺนํ สิกฺขเยยฺย เอวํ โข อุปาติ อมฺหากํ
 อจฺจเยน สุขณฺจ ชีเวยฺย น จ กิลเมยฺยติฯ อถโข อุปาติสฺส
 มาตาปิตฺตุนํ เอตทโหสิ สเจ โข อุปาติ คณฺนํ สิกฺขิสฺสติ อฺรสฺส
 พุกฺโข ภวิสฺสติ สเจ โข อุปาติ รูปี สิกฺขเยยฺย เอวํ โข
 อุปาติ อมฺหากํ อจฺจเยน สุขณฺจ ชีเวยฺย น จ กิลเมยฺยติฯ
 อถโข อุปาติสฺส มาตาปิตฺตุนํ เอตทโหสิ สเจ โข อุปาติ รูปี
 สิกฺขิสฺสติ อกฺขิณิสฺส พุกฺขานิ ๔ ภวิสฺสนฺติ อิเม โข สมณฺา
 สกฺยปฺตฺติยา สุขสีลา สุขสมฺาจารา สุโภชนานิ ญฺญชิตฺวา นิวาเตสฺ
 # ๑ ม. ยฺ. ปาโมกฺโขฯ ๒ ยฺ. มาตาปิตฺตุนํฯ ๓ ยฺ. อํกุลฺลียสฺส ๔ ม. อกฺขิณิ
 # พุกฺขาฯ

สยเนสุ สยนฺติ สเจ โข อุปาลี สมณฺเสสุ สกฺยปฺตฺติเยสุ ปพฺพเชยฺย
เอวํ โข อุปาลี อมฺหากํ อจฺจเยน สุขญฺจ ชีเวยฺย น จ
กิลเมยฺยติ ฯ

[๖๔๕] อสุโสสี โข อุปาลี ทารโก มาตาปิตฺตุนํ อิมํ กถาสลฺลาปํ ฯ
อดโข อุปาลี ทารโก เยน เต ทารกา เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
เต ทารเก เอตทโวจฺ เอถ มยํ อยฺยา สมณฺเสสุ สกฺยปฺตฺติเยสุ
ปพฺพชิสฺสามาติ ฯ สเจ โข ตวํ อยฺย ปพฺพชิสฺสสี เอวํ มยํปิ
ปพฺพชิสฺสามาติ ฯ อดโข เต ทารกา เอกเมกฺสฺส มาตาปิตโร
อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจฺ อนุชานาถ อมฺหากํ อการสฺมา
อนการิยํ ปพฺพชฺชยาติ ฯ อดโข เตสํ ทารกานํ มาตาปิตโร
สพฺเพปีเม ทารกา สมานจฺจนฺทา กลฺยาณาธิปฺปายาติ อนุชานิสฺสุ ฯ
เต ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา ปพฺพชฺชํ ยาจิสฺสุ ฯ เต ภิกฺขุ ปพฺพาเชสฺสุ
อุปสมฺปาเทสฺสุ ฯ เต รตฺติยา ปจฺจฺจสสมยํ ปจฺจฺจฺจาย โรทฺนฺติ
ยาकुํ เทถ ภคฺตํ เทถ ขาทฺนียํ เทถาติ ฯ ภิกฺขุ เอวมาหํสุ
อาคเมถาวุโส ยาว รตฺติ วิภายติ สเจ ยาคุ ภวิสฺสติ ปวิสฺสถ
สเจ ภคฺตํ ภวิสฺสติ ภูณฺชิสฺสถ สเจ ขาทฺนียํ ภวิสฺสติ ขาทิสฺสถ
โน เจ ภวิสฺสติ ยาคุ วา ภคฺตํ วา ขาทฺนียํ วา ปิณฺฑาย
จริตฺวา ภูณฺชิสฺสธาติ ฯ เอวํปิ โข เต ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ วุจฺจมานา
โรทฺนฺติเยว ยาคุํ เทถ ภคฺตํ เทถ ขาทฺนียํ เทถาติ เสนาสนํ
อุทฺทฺนฺติปิ อุมฺมิทฺนฺติปิ ฯ

[๖๕๐] อสุโสสิ โข ภควา รตฺติยา ปจฺจุสสมยฺ ปจฺจุญฺจาย
ทารกสทฺทํ สุตฺวาน อายสฺมุนฺตํ อานนฺทํ อามนฺเตสิ กิ นฺ โข
โส อานนฺท ทารกสทฺทโทติ ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหเสติ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี
ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏิปฺจุณิ สจฺจํ กิร
ภิกฺขเว ภิกฺขุ ชานํ อุนวีสติวสุสํ ปุคฺคํ อุปสมฺปาเทนฺตฺติ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ วิรหิ พุทฺโธ ภควา ถลํ หิ นาม เต ภิกฺขเว
โมฆปริสา ชานํ อุนวีสติวสุสํ ปุคฺคํ อุปสมฺปาเทสฺสนฺติ อุนวีสติวสุโส
ภิกฺขเว ปุคฺคโล อกฺขโม โหติ สิตฺสฺส อุนฺหฺสฺส
ชฺมจฺฉาย ปิปาสา ยํสมกสฺวาตาทปฺสิริสฺปสมฺผลฺสถานํ ๑ ทฺรุตฺตานํ
ทฺราคฺตานํ วจนฺปถานํ อุปฺปนฺนํ สารีริกานํ เวทฺนํ ทฺกฺขานํ
ติพฺพานํ ขรานํ กฺกุฏานํ อสาดานํ อมฺนาปานํ ปาณฺหรานํ
อนฺธิวสฺกชาติโก โหติ วิสฺติวสุโส จ ๒ โข ภิกฺขเว ปุคฺคโล ขโม
โหติ สิตฺสฺส อุนฺหฺสฺส ชฺมจฺฉาย ปิปาสา ยํสมกสฺวาตาทปฺสิริสฺปสมฺผลฺสถานํ
ทฺรุตฺตานํ ทฺราคฺตานํ วจนฺปถานํ อุปฺปนฺนํ
สารีริกานํ เวทฺนํ ทฺกฺขานํ ติพฺพานํ ขรานํ กฺกุฏานํ อสาดานํ
อมฺนาปานํ ปาณฺหรานํ อนฺธิวสฺกชาติโก โหติ เนตฺถํ ภิกฺขเว
อุปฺปนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภฺยโยภาวาย ฯ เปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทฺติเสยฺยถ โย ปน
ภิกฺขุ ชานํ อุนวีสติวสุสํ ปุคฺคํ อุปสมฺปาเทยฺย โส จ ปุคฺคโล
๑ ม. สพุตฺถ-สฺริสฺป- ฯ ๒ ม. ว. ฯ

อนุปสมฺปนฺโน เต จ ภิกฺขุ การุหา อิทํ ตสฺมี ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๖๕๑] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ

อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ชานาติ นาม สามํ

วา ชานาติ อญฺเฐ วา ตสฺส อาโรเจนฺติ โส วา आरोเจติ ฯ

อุณฺวิสฺติวสฺโส นาม อปฺปตฺตวิสฺติวสฺโส ฯ อุปสมฺปาเทสฺสามิตี คณํ

วา อาจริยํ วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺติ สีมํ วา สมฺมนฺนติ

อาปฺตติ ทุกฺกนฺตสฺส ฯ ฌตฺติยา ทุกฺกนฺตํ ฯ ทวีหิ กมฺมวาจาหิ ทุกฺกนฺตา ฯ

กมฺมวาจาปริโยสานเณ อุปชฌายสฺส อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส คณฺตสฺ

จ อาจริยสฺส จ อาปฺตติ ทุกฺกนฺตสฺส ฯ

[๖๕๒] อุณฺวิสฺติวสฺเส อุณฺวิสฺติวสฺสสณฺณี อุปสมฺปาเทติ อาปฺตติ

ปาจิตฺตियสฺส ฯ อุณฺวิสฺติวสฺเส เวมตีโก อุปสมฺปาเทติ อาปฺตติ

ทุกฺกนฺตสฺส ฯ อุณฺวิสฺติวสฺเส ปริปฺนฺณวิสฺติวสฺสสณฺณี อุปสมฺปาเทติ

อนาปฺตติ ฯ ปริปฺนฺณวิสฺติวสฺเส อุณฺวิสฺติวสฺสสณฺณี อาปฺตติ

ทุกฺกนฺตสฺส ฯ ปริปฺนฺณวิสฺติวสฺเส เวมตีโก อาปฺตติ ทุกฺกนฺตสฺส ฯ

ปริปฺนฺณวิสฺติวสฺเส ปริปฺนฺณวิสฺติวสฺสสณฺณี อนาปฺตติ ฯ

[๖๕๓] อนาปฺตติ อุณฺวิสฺติวสฺสํ ปุคฺคํ ปริปฺนฺณวิสฺติวสฺสสณฺณี

อุปสมฺปาเทติ ปริปฺนฺณวิสฺติวสฺสํ ปริปฺนฺณวิสฺติวสฺสสณฺณี

อุปสมฺปาเทติ อุณฺมตฺตคฺกสฺส อาทิ กมฺมิกสฺสาตี ฯ

ปณฺจมสฺสิกาปํ นิฏฺฐิตํ

ฉฏฺฐสิกขาปทํ

[๖๕๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร
สตฺโถ ราชคฺหา ปฏฺิยาโลกํ คนฺตุกาโม โหติฯ อญฺญตโร ภิกฺขุ
เต มนุสฺเส เอตทโวจ อหํปิ อายสฺมนฺเตหิ สทฺธิํ คมิตฺตสํมิตฺติฯ
มยํ โข ฆนฺเต สฺงกํ ปริหริตฺตสํมาติฯ ปชานาถาวุโสติฯ อสฺโสสุ
โฆ กมฺมิกา สตฺโถ กิร สฺงกํ ปริหริตฺตตีติ เต มคฺเค
ปริยญฺจิสฺสุฯ อถโฆ เต กมฺมิกา ตํ สตฺถํ กเหตุวา อจฺฉินฺนิตฺตวา
ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจํ กิสฺส ตวํ ฆนฺเต ชานํ เถยฺยสตฺถเณน สทฺธิํ
คจฺฉนฺตีติ ปลิพฺพุตฺตวา ๑ มุญฺจิสฺสุฯ อถโฆ โส ภิกฺขุ สวาคถิ
คนฺตวา ภิกฺขุณฺเณ เอตมตฺถํ อารโหเจติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ
ชานํ เถยฺยสตฺถเณน สทฺธิํ สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺิปปชฺชิสฺสตีติ
ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตวํ ภิกฺขุ ชานํ เถยฺยสตฺถเณน สทฺธิํ สํวิชาย
เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺิปปชฺชิสฺตีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม ตวํ โมฆปฺริสฺส ชานํ เถยฺยสตฺถเณน สทฺธิํ
สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺิปปชฺชิสฺสตี เนตํ โมฆปฺริสฺส อปฺปสนฺนํ
วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขุโยถายฯเปฯ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ
๑ ม. ปลิพฺพุตฺตวาฯ

เถยฺยสตุเถน สทฺธิํ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺฐิปชฺเชยฺย อนฺตมโส
คามนฺตรมปี ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๖๕๕] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ชานาติ นาม สามํ วา
ชานาติ อญฺเฐ วา ตสฺส อารโจะนฺติ โส วา อารโจะติ ฯ
เถยฺยสตุโถ นาม โจรา กตกมฺมา วา โหนฺติ อกตกมฺมา วา
ราชานํ วา เถยฺยํ กจฺจนฺติ สฺวักกํ วา ปริหรนฺติ ฯ สทฺธินฺติ
เอกโต ฯ สํวิธายาติ กจฺจามาวุโส กจฺจาม ฆนฺเต กจฺจาม
ฆนฺเต กจฺจามาวุโส อชฺช วา หิยฺโย วา ปเร วา กจฺจามาติ
สํวิทฺติ อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส ฯ อนฺตมโส คามนฺตรมปีติ
กุกฺกสฺสมุปาเต คามे คามนฺตเร คามนฺตเร อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ
อคามเก อรณฺเฐ อทฺถโยชเน อทฺถโยชเน อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๖๕๖] เถยฺยสตุเถ เถยฺยสตุถสฺสณฺนิ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ
ปฏฺฐิปชฺชติ อนฺตมโส คามนฺตรมปี อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ
เถยฺยสตุเถ เวมฺติโก สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺฐิปชฺชติ อนฺตมโส
คามนฺตรมปี อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส ฯ เถยฺยสตุเถ อเถยฺยสตุถสฺสณฺนิ
สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺฐิปชฺชติ อนฺตมโส คามนฺตรมปี
อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุ สํวิทฺติ มนุสฺสา น สํวิทฺหนฺติ อาปตฺติ
ทุกกฺกสฺส ฯ อเถยฺยสตุเถ เถยฺยสตุถสฺสณฺนิ อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส ฯ
อเถยฺยสตุเถ เวมฺติโก อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส ฯ อเถยฺยสตุเถ

อถยฺยสตุถสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๖๕๗] อนาปตฺติ อสํวิทิตฺวา คจฺจติ มนุสฺสา สํวิทหนฺติ
ภิกฺขุ น สํวิทติ วิสฺงเกเตน คจฺจติ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สตฺตมสฺกฺขาปทํ

[๖๕๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถึยฺ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิตฺตํ กสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ
โกสเลสุ ชนปฺเทสุ สวตฺถึ คจฺจนฺโต อณฺฺตเรณ ความทฺวารเณ
อติกกมตฺติฯ อณฺฺตรา อิตฺถิ สามีเกน สห ภณฺฑิตฺวา ความโต
นิกฺขมิตฺวา ตํ ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา เอตทโวจ กหํ ภนฺเต อโย
คมิสฺสตีติฯ สวตฺถึ โข อหํ ภคินี คมิสฺสामीติฯ อหํ อโยเยน
สทฺธิ คมิสฺสामीติฯ เอยฺยาสี ภคินีติฯ อถ โข ตสฺสา อิตฺถิยา
สามีโก ความโต นิกฺขมิตฺวา มนฺุเส ปุจฺฉิ อปฺยยา เอวรูปํ ๑
อิตฺถิ ปสฺเสยฺยาคาติฯ เอสยฺย ๒ ปพฺพชิตฺเตน สห คจฺจตีติฯ อถ โข
โส ปุริโส อนุพฺพนฺธิตฺวา ตํ ภิกฺขุํ คเหตฺวา อาโกณฺเฑตฺวา มุญฺจิฯ
อถ โข โส ภิกฺขุ อณฺฺตรสมิ รุกฺขมฺมุเล ปฐฺเบเนโต นิสิตฺติฯ
อถ โข सा อิตฺถิ ตํ ปุริสํ เอตทโวจ นายฺย โส ภิกฺขุ มํ
นินฺปาเทสิ อปิจ อหเมว เตน ภิกฺขุณา สทฺธิ คจฺฉามิ อการโก
โส ภิกฺขุ คจฺฉ นํ ขมาเปหิตฺติฯ อถ โข โส ปุริโส ตํ ภิกฺขุํ
ขมาเปสิฯ อถ โข โส ภิกฺขุ สวตฺถึ คนฺตฺวา ภิกฺขุณฺเ อตมตฺถิ
อาโรเจสิฯ เอ เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺุชฺฌายนฺติ
จियนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ มาตุคามเนน สทฺธิ สํวิธาย
เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺิพชฺชิสฺสตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ ภิกฺขุ
๑ ม. อปายโย เอวรูปีฯ ๒ ม. เอสายโยฯ เอวมิทธิเสสุ ปเทสุฯ

มาตุคามน สหฺรี สํวฺรชย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺฐิปรชฺชสีติ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปุริส
มาตุคามน สหฺรี สํวฺรชย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺฐิปรชฺชสีติ เนตํ
โฆฆปุริส อปฺปสนฺนํ วา ปสทาทย ปสนฺนํ วา ภฺยโยภวาย
ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย
ปน ภิกฺขุ มาตุคามน สหฺรี สํวฺรชย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺฐิปรชฺชเยย
อนฺตมโส คามนฺตรมฺปี ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๖๕๕] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ๔เปฯ ภิกฺขุติ ๔เปฯ อัย
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ มาตุคาม นาม มนุสฺสสีตฺถิ
น ยกฺขี น เปตี น ตีรจฺฉานคตา วิญฺญ ปฏฺฐิพฺลา สุภาสิตทฺพภาสิตํ
ทฺฏฺจฺจลาทฺฏฺจฺจลํ อาชานิตฺตํ ฯ สหฺรินฺติ เอกโต ฯ สํวฺรชยชาติ
คจฺฉาม ภคินี คจฺฉาม อยฺย คจฺฉาม อยฺย คจฺฉาม ภคินี
อชฺช วา หฺยโย วา ปเร วา คจฺฉามาติ สํวฺรชย อปฺตติ
ทฺฏกฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺตมโส คามนฺตรมฺปีติ กุฏกฺกฺกฺสมฺปาเต คาม
คามนฺตเร คามนฺตเร อปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อคามเก อรณฺเณ
อทฺถมโยชเน อทฺถมโยชเน อปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๖๖๐] มาตุคาม มาตุคามสณฺณี สํวฺรชย เอกทฺธานมคฺคํ
ปฏฺฐิปรชฺชติ อนฺตมโส คามนฺตรมฺปี อปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ
มาตุคาม เวมตีโก สํวฺรชย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺฐิปรชฺชติ อนฺตมโส
คามนฺตรมฺปี อปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ มาตุคาม อมาตุคามสณฺณี

สัทธิชย เอกทุชานมคฺคํ ปฏฺฐิพชชติ อนนฺตมโส คามนฺตรมฺปี อาปตฺติ
ปาจิตฺตยสฺส ฯ ภิกฺขุ สัทธิทติ มาตุคามโม น สัทธิทติ อาปตฺติ
ทุกฺกนฺตสฺส ฯ ยกฺขิยา วา เปติยา วา ปณฺทเกน วา
ติรจฺจนคตมฺนุสฺสวฺคฺคหิตฺติยา วา สทฺธิ สัทธิชย เอกทุชานมคฺคํ
ปฏฺฐิพชชติ อนนฺตมโส คามนฺตรมฺปี อาปตฺติ ทุกฺกนฺตสฺส ฯ อมาตุคาม
มาตุคามสญฺญิ อาปตฺติ ทุกฺกนฺตสฺส ฯ อมาตุคาม เวมตีโก
อาปตฺติ ทุกฺกนฺตสฺส ฯ อมาตุคาม อมาตุคามสญฺญิ อนาปตฺติ ฯ
[๖๖๑] อนาปตฺติ อสัทธิทิตฺวา คจฺฉติ มาตุคามโม สัทธิทติ
ภิกฺขุ น สัทธิทติ วิสงฺเกเตน คจฺฉติ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

สตุตฺตมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อฏฺฐมสิกขาปทํ

[๖๖๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริตี เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อริฏฺฐสฺส
นาม ภิกฺขุโน คนฺธพาธิปฺพุพฺพสฺส เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อุปฺปนฺนํ
โหตี ตถาหํ ภควตา ฆมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม
อนฺตรายิกา ฆมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาลํ
อนฺตรายายาตีฯ อสฺโสสุ โข สมฺพหฺลลา ภิกฺขุ อริฏฺฐสฺส กิร
นาม ภิกฺขุโน คนฺธพาธิปฺพุพฺพสฺส เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อุปฺปนฺนํ
ตถาหํ ภควตา ฆมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา
ฆมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาลํ อนฺตรายายาตีฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ เยเน อริฏฺฐโ จ ภิกฺขุ คนฺธพาธิปฺพุพฺโพ เตนฺอุปสงฺกมฺมึสุ
อุปสงฺกมิตฺวา อริฏฺฐํ ภิกฺขุํ คนฺธพาธิปฺพุพฺพํ เอตทโวจํ สจฺจํ
กิร เต อาวุโส อริฏฺฐ เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อุปฺปนฺนํ
ตถาหํ ภควตา ฆมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา
ฆมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาลํ อนฺตรายายาตีฯ
เอวํ พุยา โข อหํ อาวุโส ภควตา ฆมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ
ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฆมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต
นาลํ อนฺตรายายาตีฯ มา อาวุโส อริฏฺฐ เอวํ อวจ มา ภควนฺตํ
อพฺภาจิกฺขิ น หิ สาธู ภควโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภควา เอวํ

วมทย อเนกปริยาเยน อาวุโส อริฏฺฐ อนุตฺตรายิกา ฐมฺมา [๑] วุตฺตา
 ภควตา อลฺลจ ปน เต ปฏฺฐิเสวโต อนุตฺตรายาย อปฺปสุสทา
 กามา วุตฺตา ภควตา พหุทฺถุขา พหุปายาสา ๒ อาทินโว เอตฺถ
 ภิกฺขุโย อฏฺฐิถกฺกุปฺมา กามา วุตฺตา ภควตา พหุทฺถุขา
 พหุปายาสา อาทินโว เอตฺถ ภิกฺขุโย มํสเปสฺสุปฺมา กามา วุตฺตา
 ภควตาฯเปฯ ติณฺณกฺกุปฺมา กามา วุตฺตา ภควตาฯเปฯ
 องฺการกาสุปฺมา กามา วุตฺตา ภควตาฯเปฯ สฺสปินฺนุปฺมา กามา
 วุตฺตา ภควตาฯเปฯ ยาจิตฺกุปฺมา กามา วุตฺตา ภควตาฯเปฯ
 รุกฺขผลฺลุปฺมา กามา วุตฺตา ภควตาฯเปฯ อสิสฺสนุปฺมา กามา
 วุตฺตา ภควตาฯเปฯ สตฺตติสฺสนุปฺมา กามา วุตฺตา ภควตาฯเปฯ
 สปฺปสิริฐปฺมา กามา วุตฺตา ภควตา พหุทฺถุขา พหุปายาสา
 อาทินโว เอตฺถ ภิกฺขุโยติฯ เอวํปิ โข อริฏฺฐโจ ภิกฺขุ คณฺฐพาริปปุโพ
 เตหิ ภิกฺขุหิ วุจฺจมาโน ตเถว ตํ ปาปํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ ฅามสา"
 ปรามาสา อภินิวิสฺส โวหฺรติ เอวํ พฺยา โข อหํ อาวุโส
 ภควตา ฐมฺมํ เทสิตฺตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนุตฺตรายิกา ฐมฺมา
 วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาลํ อนุตฺตรายายาติฯ ยโต จ
 โข เต ภิกฺขุ นาสกฺขีสุ อริฏฺฐํ ภิกฺขุ คณฺฐพาริปปุพฺพิ เอตฺตฺมา
 ปาปกา ทิฏฺฐิจิตฺตา วิเวเจตฺตุ อถ โข เต ภิกฺขุ เยน ภควา
 เตนฺนุสฺสงฺกมฺมึสุ อฺปฺสฺสงฺกมิตฺวา ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสิฯ
 # ๑ ม. ย. อนุตฺตรายิกาฯ เอวํ สพฺพตฺถ ฅาตพฺพิ ๒ ม. ย. พหุปายาสาฯ
 # เวมฺมปฺริปีฯ

อถโข ภควา เอตสฺมี นินทาเน เอตสฺมี ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ
สฺนุณีปาตาเปตฺวา อริฏฺฐํ ภิกฺขุํ คนฺธพาธิปฺพุพฺพํ ปฏิปฺจุณิ สจฺจํ
กิริ เต อริฏฺฐ เอวรूपํ ปาปกํ ทิฏฺฐิคคฺคํ อุปฺปนฺนํ ตถาหิ ภควตา
ชฺมมํ เทลิตฺตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ชฺมมา วุตฺตา
ภควตา เต ปฏิเสวโต นาลิ อนฺตรายายาติ ฯ เอวํ พฺยา โข
อหิ ภนฺเต ภควตา ชฺมมํ เทลิตฺตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา
ชฺมมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏิเสวโต นาลิ อนฺตรายายาติ ฯ
กสฺส นฺุ โข นาม ตฺวํ โมฆปฺริส มยา เอวํ ชฺมมํ เทลิตฺตํ
อาชานาสิ นนฺุ มยา โมฆปฺริส อนนฺกปฺริยาเยน อนฺตรายิกา ชฺมมา
วุตฺตา อลลฺจ ปน เต ปฏิเสวโต อนฺตรายาย อปฺปสฺสทา
กามา วุตฺตา มยา พหุทฺทฺขา พหุปายาสา อาทินฺโว เอตฺถ
ภิกฺขุโย อฏฺฐิกงฺกฺลุปฺมา กามา วุตฺตา มยา ฯเปฯ มิสฺเปสฺสูปฺมา
กามา วุตฺตา มยา ฯเปฯ ติณฺนฺกฺลุปฺมา กามา วุตฺตา มยา ฯเปฯ
องฺคารกาสูปฺมา กามา วุตฺตา มยา ฯเปฯ สฺสฺปฺนฺกฺลุปฺมา กามา
วุตฺตา มยา ฯเปฯ ยาจิตฺกฺลุปฺมา กามา วุตฺตา มยา ฯเปฯ
รฺกฺขผลูปฺมา กามา วุตฺตา มยา ฯเปฯ อสิสฺสนฺกฺลุปฺมา กามา วุตฺตา
มยา ฯเปฯ สฺตฺตฺติสฺสฺกฺลุปฺมา กามา วุตฺตา มยา ฯเปฯ สฺปฺปฺสฺติรฺกฺลุปฺมา
กามา วุตฺตา มยา พหุทฺทฺขา พหุปายาสา อาทินฺโว เอตฺถ
ภิกฺขุโย อถ จ ปน ตฺวํ โมฆปฺริส อตฺตนา ทฺกฺคหิเตน ทิฏฺฐิคเตน

อเมห เจว อพฺภาจิกฺขสิ อตฺตานญจ ขนฺตี ๑ พหุญจ อปฺญณํ
ปสวสิ ตณฺหิ เต โมฆปุริส ภวิสฺสติ ที่ฆรตฺตํ อหิตาย ทุกฺขาย
เนตฺติ โมฆปุริส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสทาทย ปสฺนฺนํ วา กิโยภาวาย
ฯเปฯ เหวญจ ปน กิฏฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ
โย ปน กิฏฺขุ เอวํ วทฺเยย ตถาหิ ภควตา ฆมฺมํ เทสิตฺตํ อาชานามิ
ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฆมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิสฺเสวโต
นาลํ อนฺตรายายาติ ฯ โส กิฏฺขุ กิฏฺขุหิ เอวมสฺส วจฺนีโย มา
อายสฺมา เอวํ อวจ มา ภควนฺตํ อพฺภาจิกฺขิ น หิ สาธุ
ภควโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภควา เอวํ วทฺเยย อนฺนกปรียาเยน
อาวุโส อนฺตรายิกา ฆมฺมา วุตฺตา ภควตา อตฺถจ ปน เต
ปฏฺฐิสฺเสวโต อนฺตรายายาติ ฯ เหวญจ [๒] โส กิฏฺขุ กิฏฺขุหิ วุจฺจมาโน
ตเถว ปกฺคณฺเหยฺย โส กิฏฺขุ กิฏฺขุหิ ยาวตฺติยํ สมนฺนภาสิตพฺโพ
ตสฺส ปฏฺฐินิสฺสคฺคทาย ฯ ยาวตฺติยญฺเจ สมนฺนภาสิยมาโน ตํ
ปฏฺฐินิสฺสชฺเชยฺย อิจฺเจตฺตํ กุสฺลํ โน เจ ปฏฺฐินิสฺสชฺเชยฺย ปาจิตุตฺติยนฺติ ฯ

[๖๖๓] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ กิฏฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต กิฏฺขุติ ฯ เอวํ วทฺเยยาคิ ตถาหิ
ภควตา ฆมฺมํ เทสิตฺตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฆมฺมา
วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิสฺเสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ ฯ

[๖๖๔] โส กิฏฺขุติ โย โส เอวํวาที กิฏฺขุ ฯ กิฏฺขุหิตี

๑ ม. ขณฺตี ฯ ๒ ม. ยฺ. ปน ฯ

อณฺเณหิ ภิกฺขุหิ ฯ เย ปสฺสนนฺติ เย สฺสนนฺติ เตหิ วตฺตพฺโพ
 มา อายสฺมา เอวํ อวจ มา ภควนฺตํ อพฺภากิจฺจि น หิ สาธุ
 ภควโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภควา เอวํ วเทยฺย อนเนกปริยาเยน
 อาวุโส อนนฺตรายิกา ฌมฺมา วุตฺตา ภควตา อตฺถจ ปน เต
 ปฏฺิเสวโต อนนฺตรายายาติ ฯ ทฺติยมฺปิ วตฺตพฺโพ ตฺติยมฺปิ
 วตฺตพฺโพ ฯ สเจ ปฏฺินิสฺสชฺชติ อิจฺเจตํ กุสฺลํ โน เจ
 ปฏฺินิสฺสชฺชติ อापตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ สุตฺวา น วทนฺติ อापตฺติ
 ทฺกุกฺกุสฺส ฯ โส ภิกฺขุ สงฺฆมฺมชฺฌมฺปิ อากทฺธิตฺวา วตฺตพฺโพ มา
 อายสฺมา เอวํ อวจ มา ภควนฺตํ อพฺภากิจฺจิ น หิ สาธุ
 ภควโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภควา เอวํ วเทยฺย อนเนกปริยาเยน
 อาวุโส อนนฺตรายิกา ฌมฺมา วุตฺตา ภควตา อตฺถจ ปน เต
 ปฏฺิเสวโต อนนฺตรายายาติ ฯ ทฺติยมฺปิ วตฺตพฺโพ ตฺติยมฺปิ
 วตฺตพฺโพ ฯ สเจ ปฏฺินิสฺสชฺชติ อิจฺเจตํ กุสฺลํ โน เจ
 ปฏฺินิสฺสชฺชติ อापตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ

[๖๖๕] โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมนฺนุภาสิตพฺโพ ฯ เอวณฺจ ปน
 ภิกฺขเว สมนฺนุภาสิตพฺโพ ฯ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพลน สงฺโฆ
 ณาเปตพฺโพ สฺสนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
 เอวรूपํ ปาปกํ ทิฏฺฐิฉิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตถาหิ ภควตา ฌมฺมํ เทลิตํ
 อาชานามิ ยถา เยเม อนนฺตรายิกา ฌมฺมา วุตฺตา ภควตา เต
 ปฏฺิเสวโต นาลิ อนนฺตรายายาติ ฯ โส ตํ ทิฏฺฐิ นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ ฯ

ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ สมฺนุภาเสยฺย
ตฺสสา ทิฏฺฐิยา ปฏฺินิสฺสคฺคาย ฯ เอสา ฅตฺติ ฯ สุฅนาตุ เม
ภนฺเต สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน เอวรูปี ปาปกํ ทิฏฺฐิคฺคํ
อุปฺปนฺนํ ตถาหิ ภควตา ฅมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม
อนฺตรายิกา ฅมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺิวสวโต นาลิ
อนฺตรายายาติ ฯ โส ตํ ทิฏฺฐี นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ ฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ
ภิกฺขุ สมฺนุภาสฺติ ตฺสสา ทิฏฺฐิยา ปฏฺินิสฺสคฺคาย ฯ ยสฺสายสฺมโต
ฅมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน สมฺนุภาสฺนา ตฺสสา ทิฏฺฐิยา
ปฏฺินิสฺสคฺคาย โส ฅุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ
ทฺติยมฺปี เอตมฺตฺถิ วทามิ ฯเปฯ ตฺติยมฺปี เอตมฺตฺถิ วทามิ ฯ
สุฅนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน เอวรูปี ปาปกํ
ทิฏฺฐิคฺคํ อุปฺปนฺนํ ตถาหิ ภควตา ฅมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ
ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฅมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺิวสวโต
นาลิ อนฺตรายายาติ ฯ โส ตํ ทิฏฺฐี นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ ฯ สงฺโฆ
อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ สมฺนุภาสฺติ ตฺสสา ทิฏฺฐิยา ปฏฺินิสฺสคฺคาย ฯ
ยสฺสายสฺมโต ฅมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน สมฺนุภาสฺนา ตฺสสา
ทิฏฺฐิยา ปฏฺินิสฺสคฺคาย โส ฅุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส
ภาเสยฺย ฯ สมฺนุภฺภูโจ สงฺฆเณ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ตฺสสา ทิฏฺฐิยา
ปฏฺินิสฺสคฺคาย ฯ ฅมฺติ สงฺฆสฺส ตฺสฺมา ฅุณฺหิ ฯ เอวเมตํ
ธารยามีติ ฯ

[๖๖๖] ฌตติยา ทุกกฐ์ ฯ ทวีหิ กมฺมวจาหิ ทุกกฐา ฯ
กมฺมวจาปริโยสานเ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๖๖๗] ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสญฺญิ นปฺปญฺญินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ ฌมฺมกมฺเม เวมตีโก นปฺปญฺญินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสญฺญิ นปฺปญฺญินิสฺสชฺชติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสญฺญิ อาปตฺติ
ทุกกฐสฺส ฯ อฌมฺมกมฺเม เวมตีโก อาปตฺติ ทุกกฐสฺส ฯ
อฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสญฺญิ อาปตฺติ ทุกกฐสฺส ฯ

[๖๖๘] อนาปตฺติ อสมนฺนภาสฺส นตฺตสฺส ปญฺญินิสฺสชฺชนตฺตสฺส
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาคี ๑ ฯ

อฏฺฐมตฺติกาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. อัย ปาโธ นตฺติ ฯ

นวมสิกขาปท

[๖๖๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยิ วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ชานํ ตถาวาทินา อริฎฺฐเณน ภิกฺขุณา อกฺขฺยานุชฺมเมเน ตํ
ทิกฺขุจฺจึ อปฺปปฏินิสฺสฎฺฐเณน สทฺธิํ สมฺภุญฺชนตฺติปิ สํวสนตฺติปิ สหาปิ
เสยฺยํ กปฺเปเนตฺติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนตฺติ
จฺยีนตฺติ วิปาเจนตฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ ตถาวาทินา
อริฎฺฐเณน ภิกฺขุณา อกฺขฺยานุชฺมเมเน ตํ ทิกฺขุจฺจึ อปฺปปฏินิสฺสฎฺฐเณน สทฺธิํ
สมฺภุญฺชิสฺสนตฺติปิ สํวสิสฺสนตฺติปิ สหาปิ เสยฺยํ กปฺเปสฺสนตฺติตฺติฯเปฯ
สจฺจํ กิรฺ ตุมฺเห ภิกฺขเว ชานํ ตถาวาทินา อริฎฺฐเณน ภิกฺขุณา
อกฺขฺยานุชฺมเมเน ตํ ทิกฺขุจฺจึ อปฺปปฏินิสฺสฎฺฐเณน สทฺธิํ สมฺภุญฺชธาปิ
สํวสธาปิ สหาปิ เสยฺยํ กปฺเปธาตฺติฯ สจฺจํ ภควาตฺติฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมชฺสปฺริสา ชานํ ตถาวาทินา
อริฎฺฐเณน ภิกฺขุณา อกฺขฺยานุชฺมเมเน ตํ ทิกฺขุจฺจึ อปฺปปฏินิสฺสฎฺฐเณน สทฺธิํ
สมฺภุญฺชิสฺสธาปิ สํวสิสฺสธาปิ สหาปิ เสยฺยํ กปฺเปสฺสธ เนตฺติ
โมชฺสปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขโโยภาวายฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โย
ปน ภิกฺขุ ชานํ ตถาวาทินา ภิกฺขุณา อกฺขฺยานุชฺมเมเน ตํ ทิกฺขุจฺจึ
อปฺปปฏินิสฺสฎฺฐเณน สทฺธิํ สมฺภุญฺชเชยฺย วา สํวเสยฺย วา สห วา

เสยฺยํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๖๓๐] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมึ อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ชานาติ นาม สามํ วา
ชานาติ อญฺเฐ วา ตสฺส อารโจะนฺติ โส วา อารโจะติ ฯ
ตถาวาทินาติ ตถาหํ ภควตา ฌมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา
เยเม อนฺตรายิกา ฌมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺิเสวโต นาลิ
อนฺตรายายาติ เอวํวาทินา ฯ อกฺขานุฌมฺโม นาม อุกฺขิตฺโต
อโนสาร์โตะ ฯ ตํ ทิฏฺฐิ อปฺปฏฺินิสฺสฏฺเฐน สทฺธิณฺติ เอตํ ทิฏฺฐิ
อปฺปฏฺินิสฺสฏฺเฐน สทฺธิ ฯ สมฺภุญฺเชยฺย วาติ สมฺโภโก นาม เทว
สมฺโภกา อามิสฺสมฺโภโก จ ฌมฺมสมฺโภโก จ ฯ อามิสฺสมฺโภโก
นาม อามิสํ เทติ วา ปฏฺิภคฺคฺหาติ วา อาปฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ
ฌมฺมสมฺโภโก นาม อุกฺขิตฺติ วา อุกฺขิตฺสาเปติ วา ฯ ปเทน
อุกฺขิตฺติ วา อุกฺขิตฺสาเปติ วา ปเท ปเท อาปฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ
อกฺขราย อุกฺขิตฺติ วา อุกฺขิตฺสาเปติ วา อุกฺขราย อาปฺตติ
ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ สํวเสยฺย วาติ อุกฺขิตฺตเกน สทฺธิ อูโปสถํ วา
ปวารณํ วา สงฺฆกมฺมํ วา กโรติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ สห
วา เสยฺยํ กปฺเปยฺยาติ เอกจฺจนฺเน อุกฺขิตฺตเก นิปนฺเน ภิกฺขุ
นิปฺชชติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ ภิกฺขุ นิปนฺเน อุกฺขิตฺตโก
นิปฺชชติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ อูโภ วา นิปฺชชติ อาปฺตติ
ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ อุกฺกฺหิตฺวา ปุณฺปนฺนํ นิปฺชชติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ

[๖๗๑] อุกฺขิตฺตเก อุกฺขิตฺตกสณฺณิ สมฺภุณฺชติ วา สํวสฺติ วา
สห วา เสยฺยํ กปฺเปติ อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุกฺขิตฺตเก
เวมฺติโก สมฺภุณฺชติ วา สํวสฺติ วา สห วา เสยฺยํ กปฺเปติ
อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ อุกฺขิตฺตเก อนุกฺขิตฺตกสณฺณิ สมฺภุณฺชติ
วา สํวสฺติ วา สห วา เสยฺยํ กปฺเปติ อนาปฺตติ ฯ อนุกฺขิตฺตเก
อุกฺขิตฺตกสณฺณิ อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ อนุกฺขิตฺตเก เวมฺติโก
อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ อนุกฺขิตฺตเก อนุกฺขิตฺตกสณฺณิ อนาปฺตติ ฯ

[๖๗๒] อนาปฺตติ อนุกฺขิตฺโตตฺติ ชานาติ อุกฺขิตฺโต โอสาริโตตฺติ
ชานาติ อุกฺขิตฺโต ๑ ตํ ทิฏฺฐิ ปฏฺินิสฺสภูจฺจติ ชานาติ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

นวมสฺกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

ทสมสิกขาปํ

[๖๓๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน กณฺฑกสฺส ๑
นาม สมณฺฑเทสฺส เอวรूपํ ปาปกํ ทิฏฺฐจิกตํ อุปฺปนฺนํ โหติ
ตถาหิ ภควตา ฌมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา
ฌมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาลิ อนฺตรายายาติฯ
อสฺสโสสุ โข สมฺพหฺลลา ภิกฺขุ กณฺฑกสฺส นาม กิร สมณฺฑเทสฺส
เอวรूपํ ปาปกํ ทิฏฺฐจิกตํ อุปฺปนฺนํ ตถาหิ ภควตา ฌมฺมํ เทสิตํ
อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฌมฺมา วุตฺตา ภควตา เต
ปฏฺฐิเสวโต นาลิ อนฺตรายายาติฯ อถ โข เต ภิกฺขุ เยเน กณฺฑโก
สมณฺฑเทโส เตนฺอุปสงฺกมึสฺส อุปสงฺกมิตฺวา กณฺฑกํ สมณฺฑเทสํ
เอตทโวจฺจํ สจฺจํ กิร เต อาวุโส กณฺฑก เอวรूपํ ปาปกํ
ทิฏฺฐจิกตํ อุปฺปนฺนํ ตถาหิ ภควตา ฌมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ
ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฌมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต
นาลิ อนฺตรายายาติฯ เอวํ พุยา โข อหิ ฆนฺเต ภควตา ฌมฺมํ
เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฌมฺมา วุตฺตา ภควตา
เต ปฏฺฐิเสวโต นาลิ อนฺตรายายาติฯ มา อาวุโส กณฺฑก เอวํ
อวจ มา ภควนฺตํ อพฺภากิจฺจํ น หิ สาธุ ภควโต อพฺภกฺขานํ
น หิ ภควา เอวํ วทฺเยยฺย อนฺนกปริยาเยเน อาวุโส กณฺฑก
๑ ม. กณฺฑกสฺสฯ เอวมฺปฺริปีฯ

อนุตราชิกา ฐมา วุตตา ภควตา อลนจ ปน เต ปฏิสเวโต
 อนุตราชาย อปฺปสฺสาทา กามา วุตตา ภควตา พหุทฺทกา
 พหุปายาสา อาทินโว เอตถ ภิกฺขุโ อฏฺฐจกฺกฺลุปฺมา กามา
 วุตตา ภควตาฯเปฯ มิสฺเปสฺสุมฺมา กามา วุตตา ภควตาฯเปฯ
 ตินฺนุทฺตุมฺมา กามา วุตตา ภควตาฯเปฯ อญฺจการกาสุปฺมา
 กามา วุตตา ภควตาฯเปฯ สฺสฺปนฺนุทฺตุมฺมา กามา วุตตา ภควตาฯเปฯ
 ยาจิตฺตุมฺมา กามา วุตตา ภควตาฯเปฯ รุกฺขผลฺลุมฺมา กามา
 วุตตา ภควตาฯเปฯ อตฺติสฺสนุทฺตุมฺมา กามา วุตตา ภควตาฯเปฯ
 สตฺตติสฺสุมฺมา กามา วุตตา ภควตาฯเปฯ สปฺปสิริปฺมา
 กามา วุตตา ภควตา พหุทฺทกา พหุปายาสา อาทินโว เอตถ
 ภิกฺขุโติฯ เหวปี โข กณฺฑโก สมณฺฑเทโส เตหิ ภิกฺขุหิ
 วุจฺจมาโน ตเถว ตํ ปาปกํ ทิฏฺฐจิกตํ ฅามสา ปรามาสา อภินิวิสฺส
 โวหฺรติ เหวํ พฺยา โข อหํ ภนฺเต ภควตา ฐมํ เทสิตํ
 อาชานามิ ยถา เยเม อนุตราชิกา ฐมา วุตตา ภควตา เต
 ปฏิสเวโต นาลํ อนุตราชายาติฯ ยโต [๑] โข เต ภิกฺขุ นาสกฺขีสุ
 กณฺฑกํ สมณฺฑเทสํ เอตฺสุมฺมา ปาปกํ ทิฏฺฐจิกตา วิเวจฺจํ อถโฆ
 เต ภิกฺขุ เยน ภควา เตนฺนุสฺสงฺกมฺมีสุ อฺปฺสฺสงฺกมิตฺวา ภควโต
 เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุฯ อถโฆ ภควา เอตฺสุมิ นินฺทานเ เอตฺสุมิ
 ปกรณฺเ ภิกฺขุสฺสงฺมํ สนนฺนิปาตาเปตฺวา กณฺฑกํ สมณฺฑเทสํ ปฏฺธิปฺจฺฉิ
 สจฺจํ กิร เต กณฺฑก เหวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐจิกตํ อฺปฺปนฺนํ ตถาหํ
 # ๑ ม. จฯ

ภควตา ฐมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฐมฺมา
วฺตุตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาลํ อนฺตรายายาติฯ เอวํ พุยา
โฆ อหํ ภนฺเต ภควตา ฐมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม
อนฺตรายิกา ฐมฺมา วฺตุตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาลํ
อนฺตรายายาติฯ กสฺส นฺุ โฆ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส มยา เอวํ ฐมฺมํ
เทสิตํ อาชานาสิ นนฺุ มยา โมฆปฺริส อนฺกปริยาเยน อนฺตรายิกา
ฐมฺมา วฺตุตา อลฺลจ ปน เต ปฏฺฐิเสวโต อนฺตรายาย อปฺปสฺสาทา
กามา วฺตุตา มยา พหุทฺทฺชา พหุปายาสา อาทินโว
เอตฺถ ภฺยฺโย อฏฺฐจฺกฏฺฐปฺมา กามา วฺตุตา มยาฯเปฯ
มฺสเปสฺฐปฺมา กามา วฺตุตา มยาฯเปฯ ตินฺนุทฺฐปฺมา กามา
วฺตุตา มยาฯเปฯ องฺการกาสฺฐปฺมา กามา วฺตุตา มยาฯเปฯ
สฺพินฺนุทฺฐปฺมา กามา วฺตุตา มยาฯเปฯ ยาจิตฺฐปฺมา กามา วฺตุตา
มยาฯเปฯ รุกฺขผลฺฐปฺมา กามา วฺตุตา มยาฯเปฯ อสิสฺฐปฺมา
กามา วฺตุตา มยาฯเปฯ สฺตฺตฺสิสฺฐปฺมา กามา วฺตุตา มยาฯเปฯ
สฺปฺปฺสิสฺฐปฺมา กามา วฺตุตา มยา พหุทฺทฺชา พหุปายาสา
อาทินโว เอตฺถ ภฺยฺโย อถ จ ปน ตฺวํ โมฆปฺริส อตฺตนา
ทฺทฺคฺคฺเทน ทิฏฺฐจฺคฺเทน อเมห เจว อพฺภาจฺกฺขสิ อตฺตนาณฺจ ขนฺสิ
พหุณฺจ อปฺปฺณฺลํ ปสวสิ ตํ หิ เต โมฆปฺริส ภวิสฺสติ ทิฆรตฺตํ
อหิตาย ทฺทฺชาย เนตํ โมฆปฺริส อปฺปสฺนฺนानํ วา ปสทาทย
ปสฺนฺนानํ วา ภฺยฺโยภาวาย อถเขวตํ โมฆปฺริส อปฺปสฺนฺนानณฺเจว

อุปฺปสาทาย ปสนฺนानนฺจ เอกจฺจํ อณฺณตฺตยาติ ฯ
วิครหิตฺวา ฐมฺมี ถถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ เตนฺหิ ภิกฺขเว
สงฺโฆ กณฺฑกํ สมณฺฑเทสํ นาสฺเตศฺ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
นาเสตฺพุโป อชฺชตฺตฺเต เต อาวฺโส กณฺฑก น เจว โส
ภควา สตฺถา อปฺทิสิตฺพุโป ยมฺปิจฺญเณ สมณฺฑเทสา ลภฺนฺติ
ภิกฺขุหิ สทฺฐี ทุริตฺตฺตฺตํ สหเสยฺยํ สปิ เต นตฺถิ จร
ปิเร ๑ วินสฺสาติ ฯ อถ โข สงฺโฆ กณฺฑกํ สมณฺฑเทสํ
นาเสสิ ฯ

[๖๗๔] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ ตถานาสิตํ
กณฺฑกํ สมณฺฑเทสํ อุปลาทฺเพนฺติปิ อุปฺภูจาทฺเพนฺติปิ สมฺภุณฺชณฺติปิ
สหาปี เสยฺยํ กปฺเพนฺติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺญา ฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ ถถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ชานํ ตถานาสิตํ กณฺฑกํ สมณฺฑเทสํ อุปลาทฺเพสฺสนฺติปิ
อุปฺภูจาทฺเพสฺสนฺติปิ สมฺภุณฺชิสฺสนฺติปิ สหาปี เสยฺยํ กปฺเพสฺสนฺตฺติ ฯเปฯ
สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว ชานํ ตถานาสิตํ กณฺฑกํ สมณฺฑเทสํ
อุปลาทฺเพถาปี อุปฺภูจาทฺเพถาปี สมฺภุณฺชถาปี สหาปี เสยฺยํ
กปฺเพถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ นาม
ตฺตฺเมห โมฆปฺริสา ชานํ ตถานาสิตํ กณฺฑกํ สมณฺฑเทสํ
อุปลาทฺเพสฺสถาปี อุปฺภูจาทฺเพสฺสถาปี สมฺภุณฺชิสฺสถาปี สหาปี เสยฺยํ
๑ ปีเรติ ปฺร อมามกาติ ตพฺพณฺณนา ฯ

กปเปสฺสธ เนตฺ โมจฺปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสทาย ปสฺนฺนํ
วา ภิกฺขุโยภาวาย ฯ ๗ ๗ เอวญฺจ ปน ภิกฺขุเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ สมณฺฑทฺเทโสปี เจ เอวํ วทฺเขยฺย ตถาหิ ภควตา
ธมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา
ภควตา เต ปฏฺฐิสฺสวโต นาลิ อนฺตรายายาติ ฯ โส สมณฺฑทฺเทโส
ภิกฺขุหิ เอวมสฺส วจฺนีโย มา อาวุโส สมณฺฑทฺเทส เอวํ อว
จ มา ภควนฺตํ อพฺภากิจฺจि น หิ สาธุ ภควโต อพฺภกฺขานํ น
หิ ภควา เอวํ วทฺเขยฺย อนฺกปริยาเยน อาวุโส สมณฺฑทฺเทส
อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา อลฺลจฺจ ปน เต ปฏฺฐิสฺสวโต
อนฺตรายายาติ ฯ เอวญฺจ โส สมณฺฑทฺเทโส ภิกฺขุหิ วุจฺจมาโน
ตถเว ปคฺคณฺเหยฺย โส สมณฺฑทฺเทโส ภิกฺขุหิ เอวมสฺส วจฺนีโย
อชฺชตฺตคฺเค เต อาวุโส สมณฺฑทฺเทส น เจว โส ภควา สตฺถา
อปทิสฺสิตพฺโพ ยมฺปิจฺจญฺเเว สมณฺฑทฺเทสา ลภฺนฺติ ภิกฺขุหิ สทฺธิ
ทฺวิเรตฺตตฺริตฺตํ สหเสยฺยํ สาปี เต นตฺถิ จร ปิเร วินสฺสาติ ฯ
โย ปน ภิกฺขุ ชานํ ตถานาสิตํ สมณฺฑทฺเทสํ อุปฺลาเปยฺย วา
อุปฺภูจฺจาเปยฺย วา สมฺภุญฺเชยฺย วา สห วา เสยฺยํ กปฺเปยฺย
ปาจิตฺติยฺนฺติ ฯ

[๖๗๕] สมณฺฑทฺเทโส นาม สามณฺโโร วุจฺจติ ฯ เอวํ วทฺเขยฺยติ
ตถาหิ ภควตา ธมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา
ธมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิสฺสวโต นาลิ อนฺตรายายาติ ฯ

[๖๗๖] โส สมณฺหุเทโสติ โย โส เอวํวาทิ สมณฺหุเทโส ฯ
ภิกฺขุหีติ อญฺเฬหิ ภิกฺขุหิ ฯ เย ปสฺสนฺติ เย สฺสนฺติ เตหิ
วตฺตพฺโพ มา อาวุโส สมณฺหุเทส เอวํ อวจ มา ภควนฺตํ
อพฺภากิจฺจि น หิ สาธุ ภควโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภควา
เอวํ วทฺเขยฺย อนฺนคปริยาเยน อาวุโส สมณฺหุเทส อนฺตรายิกา
ธมฺมา วุตฺตา ภควตา อลฺลจ ปน เต ปฏฺฐิเสวโต
อนฺตรายายาติ ฯ ทฺตฺติยมฺปิ วตฺตพฺโพ ตฺตฺติยมฺปิ วตฺตพฺโพ ฯ สเจ
ปฏฺฐินิสฺสชฺชติ อิจฺเจตํ กุสํถํ โน เจ ปฏฺฐินิสฺสชฺชติ โส
สมณฺหุเทโส ภิกฺขุหิ เอวมสฺส วจฺนีโย อชฺชตคฺคเต เต อาวุโส
สมณฺหุเทส น เจว โส ภควา สตฺถา อปฺทิสิตพฺโพ ยมฺปิจญฺเฬ
สมณฺหุเทสา ลภฺนฺติ ภิกฺขุหิ สทฺธิ ทฺวิรตฺตติรตฺตํ สหเสยฺยํ สวาปี
เต นตฺถิ จร ปิเร วินสฺสาติ ฯ

[๖๗๗] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ
อํยํ อิมสฺมี อตฺถเอ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ชานาติ นาม สามํ
วา ชานาติ อญฺเฬ วา ตสฺส อาโรเจนฺติ โส วา อาโรเจติ ฯ
ตถานาสิตนฺติ เอวํ นาสิตํ ฯ สมณฺหุเทโส นาม สามณฺโรวโร วุจฺจติ ฯ
อุปฺลาเปยฺย วาติ ตสฺส ปตฺตํ วา จีวรํ วา อุทฺเทสํ วา
ปริปฺจูจํ วา ทสฺสามีติ อุปฺลาเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
อุปฺภูจฺจาเปยฺย วาติ ตสฺส จุณฺณํ วา มตฺตํ วา ทนฺตคณฺฐจํ วา
มุโขทกํ วา สาทิยติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สมภฺญฺเชยฺย

วาติ สมุโภโค นาม เทว สมุโภคา อามิสสมุโภโค จ ฌมมสมุโภโค
จ ๑ อามิสสมุโภโค นาม อามิสฺ เทติ วา ปฏิกุคคฺหาติ
วา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ ฌมมสมุโภโค นาม อุทฺทิสฺติ วา
อุทฺทิสฺสาเปติ วา ๑ ปเทน อุทฺทิสฺติ วา อุทฺทิสฺสาเปติ วา ปเท
ปเท อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อกฺขราย อุทฺทิสฺติ วา อุทฺทิสฺสาเปติ
วา อกฺขรอกฺขราย อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ สห วา เสยฺย
กปฺเปยฺยาติ เอกจฺจนฺเน นาสิตฺเก สมณฺฑทฺเทเส นิปนฺเน ภิกฺขุ
นิปฺชฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ ภิกฺขุ นิปนฺเน นาสิตฺโก
สมณฺฑทฺโส นิปฺชฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุโภ วา
นิปฺชฺชนฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุฏฺฐหิตฺวา ปุณฺปนฺนํ นิปฺชฺชนฺติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๖๗๘] นาสิตฺเก นาสิตกสฺสณฺณี อุปลฺลาเปติ วา อุปลฺฐาเปติ
วา สมฺภุณฺชติ วา สห วา เสยฺย กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑
นาสิตฺเก เวมฺติโก อุปลฺลาเปติ วา อุปลฺฐาเปติ วา สมฺภุณฺชติ
วา สห วา เสยฺย กปฺเปติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส ๑ นาสิตฺเก
อนาสิตกสฺสณฺณี อุปลฺลาเปติ วา อุปลฺฐาเปติ วา สมฺภุณฺชติ วา
สห วา เสยฺย กปฺเปติ อนาปตฺติ ๑ อนาสิตฺเก นาสิตกสฺสณฺณี
อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส ๑ อนาสิตฺเก เวมฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส ๑
อนาสิตฺเก อนาสิตกสฺสณฺณี อนาปตฺติ ๑

[๖๓๕] อนาปตฺติ อนาสิตโกติ ชานาติ ตํ ทิฏฺฐี
ปฏินิสฺสญฺโจะติ ชานาติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ
ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ
สปปาณกวกฺโข สตฺตโม ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

สยฺจิจฺจวรสปปาณํ อุกฺโกทฺฐจฺจุลฉาทนํ ๑
อุนวีสติ สยฺถนฺจ สํวิธานอริฏฺฐกํ ๒
อุกฺขิตฺตกณฺฑกณฺฑเจว ๓ ทส สิกฺขาปทา อิมติ ฯ

๑ ม. อุกฺโกฏฺฐ ... ๑ ๒ ม. สํวิธาน ... ๑ ๓ ม. อุกฺขิตฺต ... ๑

สหรมมิกวคฺคสฺส ปจฺมสฺกฺขาปทํ

[๖๘๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา โโกสมุพฺปิย วิหฺรติ
โฆสิตารามेฯ เตน โข ปน สมเยน आयสฺมา ฉนฺโน อนาจารํ
อาจรติฯ ภิกฺขุ เอวมาหํสุ มา อาวุโส ฉนฺน เอวรูปํ อกาสิ
เนตํ กปฺปตีติฯ โส เอวํ วเทติ น ตาวาหํ อาวุโส เอตสฺมี
สฺกฺขาปเท สฺกฺขิสฺสามิ ยาว นลฺลํ ภิกฺขุํ พุยฺตตํ วินยธฺรํ
ปฺริปฺจฺฉามิตฺติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม आयสฺมา ฉนฺโน ภิกฺขุหิ
สหรมมิกํ วุจฺจมาโน เอวํ วกฺขติ น ตาวาหํ อาวุโส เอตสฺมี
สฺกฺขาปเท สฺกฺขิสฺสามิ ยาว นลฺลํ ภิกฺขุํ พุยฺตตํ วินยธฺรํ
ปฺริปฺจฺฉามิตฺติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตวํ ฉนฺน ภิกฺขุหิ สหรมมิกํ วุจฺจมาโน
เอวํ วเทสิ น ตาวาหํ อาวุโส เอตสฺมี สฺกฺขาปเท สฺกฺขิสฺสามิ
ยาว นลฺลํ ภิกฺขุํ พุยฺตตํ วินยธฺรํ ปฺริปฺจฺฉามิตฺติฯ สจฺจํ ภควาติฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตวํ โมฆปฺริส ภิกฺขุหิ
สหรมมิกํ วุจฺจมาโน เอวํ วกฺขสิ น ตาวาหํ อาวุโส เอตสฺมี
สฺกฺขาปเท สฺกฺขิสฺสามิ ยาว นลฺลํ ภิกฺขุํ พุยฺตตํ วินยธฺรํ
ปฺริปฺจฺฉามิตฺติ เนตํ โมฆปฺริส อปฺปสฺนฺนानํ วา ปสาทาย ปสฺนฺนानํ
วา ภิกฺขุโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สฺกฺขาปทํ
อุทฺทฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สหรมมิกํ วุจฺจมาโน เอวํ

วททย น ตาวาห อวฺโส เอตฺสมี สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสามิ
ยว นลฺลํ ภิกฺขุํ พุยฺตตํ วินยธฺรํ ปริปฺจุจฺฉามิตฺติ ปาจิตฺตियํ
สิกฺขมาเนน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา อลฺยวาทพฺพํ ปริปฺจุจฺฉิตพฺพํ
ปริปฺลหิตพฺพํ อํยํ ตตฺถ สามิจฺฉิตํ

[๖๘๑] โย ปนาติ โย ยาทีโส ๔เป ๔ ภิกฺขุติ ๔เป ๔ อํยํ
อิมสฺมี อตฺถเอ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๔ ภิกฺขุหิตฺติ อลฺยเวหิ ภิกฺขุหิ ๔
สทฺธมฺมิกํ นาม ยํ ภควตา ปญฺจตฺตํ สิกฺขาปทํ เอตํ สทฺธมฺมิกํ
นาม ๔ เตน วุจฺจมาโน เอวํ วเทติ ๑ น ตาวาห อวฺโส
เอตฺสมี สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสามิ ยว นลฺลํ ภิกฺขุํ พุยฺตตํ วินยธฺรํ
ปญฺจทิตฺติ เมธวี พุสฺสุตฺติ ฐมฺมกถิกํ ปริปฺจุจฺฉามิตฺติ ภณฺติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๔

[๖๘๒] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺลยฺหิ เอวํ วเทติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๔ อุปสมฺปนฺเน เวมตีโก เอวํ วเทติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๔ อุปสมฺปนฺเน อนฺอุปสมฺปนฺนสฺลยฺหิ เอวํ วเทติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๔ อปฺปญฺจตฺเตน วุจฺจมาโน อิทํ น
สฺลฺเลขาย น ฐุตฺตตฺตาย น ปาสาทิกตฺตาย น อปฺจาย น
วิริยารมฺภาย สํวตฺตตีติ เอวํ วเทติ น ตาวาห อวฺโส เอตฺสมี
สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสามิ ยว นลฺลํ ภิกฺขุํ พุยฺตตํ วินยธฺรํ
ปญฺจทิตฺติ เมธวี พุสฺสุตฺติ ฐมฺมกถิกํ ปริปฺจุจฺฉามิตฺติ ภณฺติ อาปตฺติ
ทฺถกฺกสฺส ๔ อนฺอุปสมฺปนฺเนน ปญฺจตฺเตน วา อปฺปญฺจตฺเตน วา
๑ ม. ย. วททย ๔

วจุจมาโน อิหํ น สลฺลเฆบาย น รุตฺตตฺตาย น ปาสาทิกตฺตาย น
อปจาย น วิริยารมฺภาย สํวตฺตตีติ เอวํ วเทติ น ตาวาหํ
อาวุโส เอตฺตมฺมี สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสามิ ยาว นนฺถํ ภิกฺขุํ พุยฺยตฺตํ
วินยธฺรํ ปณฺฑิตํ เมธาวี พหุสฺสุตฺตํ ฐมฺมกถิกํ ปริปุจฺจามิตี ภาณติ
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ๑ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อาปตฺติ
ทุกกฺกฺกสฺส ๑ อนุปสมฺปนฺเน เวมตีโก อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ๑
อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ๑

[๖๘๓] สิกฺขมาเนนาติ สิกฺขิตฺตกาเมน ๑ อณฺเฏตพฺพนฺติ
ชานิตพฺพํ ๑ ปริปุจฺจิตพฺพนฺติ อิหํ ภาณเต กถํ อิมสฺส โก
อตุโถติ ๑ ๑ ปริปฺลฺลหิตพฺพนฺติ จินฺนเตตพฺพํ ตฺถยิตพฺพํ ๑ อยํ ตตฺถ
สามีจิติ อยํ ตตฺถ อนุฐมฺมตา ๑

[๖๘๔] อนุปตฺติ ชานิตฺสามิ สิกฺขิสฺสามิตี ภาณติ
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสตาติ ๑

ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

๑ ม. กวตุโถติ ๑

หุติยสิกขาปทํ

[๖๘๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสุส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ภควา
ภิกฺขุณฺโณ อนนฺกปริยาเยน วินยกถํ กเถติ วินยสุส วณฺณํ ภาสติ
วินยปริยตฺตติยา วณฺณํ ภาสติ อาทิสฺส อาทิสฺส อายสฺมโต อุปาลิสฺส
วณฺณํ ภาสติฯ ภิกฺขุ ภควา โข อนนฺกปริยาเยน วินยกถํ
กเถติ วินยสุส วณฺณํ ภาสติ วินยปริยตฺตติยา วณฺณํ ภาสติ
อาทิสฺส อาทิสฺส อายสฺมโต อุปาลิสฺส วณฺณํ ภาสติ หนฺท
มยํ อวฺวโส อายสฺมโต อุปาลิสฺส สนฺติเก วินยํ ปริยาปฺณามาติฯ
เต จ พฺหุ ภิกฺขุ เถรา จ นวา จ มชฺฌิมา จ อายสฺมโต
อุปาลิสฺส สนฺติเก วินยํ ปริยาปฺณนฺติฯ อถ โข ฌพฺพคฺคิยานํ
ภิกฺขุณฺโณ เอตทโหสิ เอตฺรหิ โข อวฺวโส พฺหุ ภิกฺขุ เถรา จ
นวา จ มชฺฌิมา จ อายสฺมโต อุปาลิสฺส สนฺติเก วินยํ
ปริยาปฺณนฺติ สเจ อิมे วินเย ปกตญฺญโน ภวิสฺสนฺติ อเมห
[๑] ยถิจฺจกํ [๒] อากทฺถิสฺสสนฺติ ปริกทฺถิสฺสสนฺติ หนฺท มยํ อวฺวโส
วินยํ วิวณฺณเณมาติฯ อถ โข ฌพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา
เอวํ วทนฺติ ๓ ก็ ปนิเมหิ ชุทฺททานุชฺชุตฺเทหิ สิกฺขาปเทหิ อุทฺทิกฺกุเจหิ
ยาวเทว กุกฺกุจฺจา ย วิหเสาย วิเลขาย ลํวตฺตนฺตฺติติฯ เย เต
ภิกฺขุ อุปปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
๑ ม. เยนิจฺจกํฯ ๒ ม. ยาวทิจฺจกํฯ ๓ ม. ย. วทนฺติฯ

หิ นาม ฉพพคฺคิยา ภิกฺขุ วินยํ วิวณฺณเสสฺสนฺตํติติ ฯเปฯ สจฺจํ
กิริ ตุมฺเห ภิกฺขเว วินยํ วิวณฺณเถตาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคฺรหิ
พฺพุโธ ภควา ถถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา วินยํ วิวณฺณเสสฺส
เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา
ภิกฺขุโยภาวาย ฯเปฯ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยาถ
โย ปน ภิกฺขุ ปาติโมกฺเข อุทฺธิสฺสมานเ เอวํ วทฺเขยฺย ที ปนิเมหิ
ขุทฺทานุขุทฺทเกหิ สิกฺขาปเทหิ อุทฺธิญฺเจหิ ยาวทเว กุกฺกฺจาย
วิหเสาย วิเลขาย สํวตฺตนฺตํติติ สิกฺขาปทวิวณฺณนเก ๑ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๖๕๖] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อยํ
อิมสฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ปาติโมกฺเข อุทฺธิสฺสมานเติ
อุทฺธิสฺสนฺเต ๒ วา อุทฺธิสาเปเนเต วา สขฺฌายํ วา กโรเนเต ฯ เอวํ
วทฺเขยฺยาติ ที ปนิเมหิ ขุทฺทานุขุทฺทเกหิ สิกฺขาปเทหิ อุทฺธิญฺเจหิ
ยาวทเว กุกฺกฺจาย วิหเสาย วิเลขาย สํวตฺตนฺติ เย อิมํ
ปฺริยาปฺนฺนฺติ เตสํ กุกฺกฺจํ โหติ วิหเสา โหติ วิเลขา โหติ เย
อิมํ น ปฺริยาปฺนฺนฺติ เตสํ กุกฺกฺจํ น โหติ วิหเสา น โหติ
วิเลขา น โหติ อนฺนุทฺธิญฺจํ อิทํ วรํ อนฺนุคฺคหิตํ อิทํ วรํ
อปฺริยาปฺตํ ๓ อิทํ วรํ อชาริตํ อิทํ วรํ วินโย วา อนฺตรชายตุ
อิมเ วา ภิกฺขุ อปฺกตฺตญฺโน โหเนตฺติ อุปสมฺปนฺนสฺส วินยํ
วิวณฺณเติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๖๕๗] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี วินยํ วิวณฺณเติ อาปฺตติ
๑ ม. สิกฺขาปทวิวณฺณนเก ฯ ๒ ม. อุทฺธิสฺสนฺเต วา ฯ ๓ ม. อปฺริยาปฺนฺนํ ฯ

ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน เวมฺติโก วินยํ วิวณฺเณติ อปฺตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อนฺอุปสมฺปนฺนสฺสณฺธิ วินยํ วิวณฺเณติ
อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อณฺถํ ฌมฺมํ วิวณฺเณติ อปฺตฺติ
ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺอุปสมฺปนฺนสฺส วินยํ วา อณฺถํ วา ฌมฺมํ
วิวณฺเณติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺอุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺธิ
อปฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺอุปสมฺปนฺเน เวมฺติโก อปฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ
อนฺอุปสมฺปนฺเน อนฺอุปสมฺปนฺนสฺสณฺธิ อปฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ

[๖๘๘] อนาปฺตฺติ น วิวณฺเณตุกาโม อิงฺฆ ตาว สฺสฺตฺตฺนฺเต
วา คาถาโย วา อภิฌมฺมํ วา ปฺริยาปฺนฺสฺส ปจฺฉา วินยํ
ปฺริยาปฺนฺสฺสสฺสึติ ฆณฺติ อุมฺมตฺตฺกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ฯ
ทฺตฺติยสิกฺขาปํ นิกฺกฺจิตํ ฯ

ตติยสิกขาปท

[๖๘๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อนาจารํ อจาริตฺวา อญฺญาณเกน อาปฺนฺนาติ ชานนฺตฺติ
ปาติโมกฺখে อุทฺทิสฺสमानเ เอวํ วทนฺติ ๑ อิทาเนว โข มยฺ ชานาม
อยมฺปิ กิร ฌมฺโม สุตฺตาคโต สุตฺตปริยาปฺนฺโน อนฺวทฺตมมาถํ
อุทฺทลํ อากจฺจตีติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ปาติโมกฺখে อุทฺทิสฺสमानเ เอวํ วกฺขนฺติ อิทาเนว โข มยฺ ชานาม
อยมฺปิ กิร ฌมฺโม สุตฺตาคโต สุตฺตปริยาปฺนฺโน อนฺวทฺตมมาถํ
อุทฺทลํ อากจฺจตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว ปาติโมกฺখে
อุทฺทิสฺสमानเ เอวํ วเทถ อิทาเนว โข มยฺ ชานาม อยมฺปิ
กิร ฌมฺโม สุตฺตาคโต สุตฺตปริยาปฺนฺโน อนฺวทฺตมมาถํ อุทฺทลํ
อากจฺจตีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตฺเมห โมฆปฺริสา ปาติโมกฺখে อุทฺทิสฺสमानเ เอวํ วกฺขถ
อิทาเนว โข มยฺ ชานาม อยมฺปิ กิร ฌมฺโม สุตฺตาคโต
สุตฺตปริยาปฺนฺโน อนฺวทฺตมมาถํ อุทฺทลํ อากจฺจตีติ เนตํ โมฆปฺริสา
อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเวภาวายฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ
๑ ม. ย. วทนฺติฯ เอวมฺปฺริปีฯ

อนฺวทฺตมมาลํ ปาติโมกฺเข อุทฺทิสฺสมานเ เอวํ วทฺเยย อิทาเนว
โฆ อหํ ชานามิ อยมฺปิ กิร ชฺมโม สุตฺตาคโต สุตฺตปริยาปนฺโน
อนฺวทฺตมมาลํ อุทฺทเทลํ อากจฺจตีติ ฯ ตณฺเเจ ภิกฺขุ อณฺเณ ภิกฺขุ
ชานนฺยํ นิสินฺนปฺพุพฺพํ อิมินา ภิกฺขุณา ทฺวิตฺติกฺขตฺตํ ปาติโมกฺเข
อุทฺทิสฺสมานเ โโก ปน วาโท ภิกฺขุโยติ น จ ตสฺส ภิกฺขุโน
อณฺเณณเณ มุตฺติ อตฺถิ ยณฺจ ตตฺถ อปฺตตี อปฺนฺโน
ตณฺเจ ยถาชฺมโม การตพฺโพ อุตฺตรินฺจสฺส ๑ โมโห อารोเปตพฺโพ
ตสฺส เต อวฺโส อลาภา ตสฺส เต ทลฺลทฺธํ ยํ ตวํ ปาติโมกฺเข
อุทฺทิสฺสมานเ น สาธุกํ อญฺจิกตฺวา มนสิกโรสีติ ฯ อิทํ ตสฺมี
โมहनเเก ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๖๕๐] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อนฺวทฺตมมาสนฺติ อณฺุโปสฺถิกํ ฯ
ปาติโมกฺเข อุทฺทิสฺสมานเติ อุทฺทิสฺสนฺเต ฯ เอวํ วทฺเยยาคิ อนาคตา
อจาริตฺวา อณฺเณณเณ อปฺนฺโนติ ชานนฺตฺติ ปาติโมกฺเข
อุทฺทิสฺสมานเ เอวํ วเทติ อิทาเนว โฆ อหํ ชานามิ อยมฺปิ
กิร ชฺมโม สุตฺตาคโต สุตฺตปริยาปนฺโน อนฺวทฺตมมาลํ อุทฺทเทลํ
อากจฺจตีติ อปฺตติ ทฺถกฺกสฺส ฯ

[๖๕๑] ตณฺเเจติ ๒ โมเหตฺกามํ ภิกฺขุ อณฺเณ ภิกฺขุ ชานนฺยํ
นิสินฺนปฺพุพฺพํ อิมินา ภิกฺขุณา ทฺวิตฺติกฺขตฺตํ ปาติโมกฺเข อุทฺทิสฺสมาน
๑ ม. ย. อุตฺตริ จสฺส ฯ เอวมฺปริปี ฯ ๒ ม. อิติสฺสทฺโท นตฺถิ ฯ

โก ปน วาโท ภิชฺยติ น จ ตสฺส ภิกฺขุโน อณฺณาณเณ
มุตฺติ อตฺถิ ยลฺลจ ตตฺถ อปฺตฺตี อปฺนฺโน ตลฺลจ ยถาธมฺโม
การตพฺโพ อุตฺตริณฺจสฺส โมโห อโรเปตพฺโพ ๑ เอวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อโรเปตพฺโพ ๑ พุยฺตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺวิเลนฺน สงฺโฆ
ณฺาเปตพฺโพ สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อຍိ อิตฺถนฺนาโม
ภิกฺขุ ปาติโมက္เข อุตฺทิสฺสมานเณ น สาธุกံ อฏฺฐจิกฺตฺวา ๑ มนฺสิกโรติ ๑
ยฺหิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลံ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน โมหံ
อโรเปยฺย ๑ เอสา ฅตฺติ ๑ สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อຍိ
อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ปาติโมက္เข อุตฺทิสฺสมานเณ น สาธุกံ อฏฺฐจิกฺตฺวา
มนฺสิกโรติ ๑ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน โมหံ อโรเปติ ๑
ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน โมหสฺส อโรปฺนา
โส ฅณฺฺสยฺย ๑ อโรปิโต
สงฺเขน อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน โมโห ๑ ขมฺติ สงฺฆสฺส ตสฺมา
ตฺถนฺนํ ๑ เอวเมตํ ฅารยามีติ ๑

[๖๕๒] อนาโรปิเต โมเห โมเหติ อปฺตฺติ ทุกกฺกฺสฺส ๑
อโรปิเต โมเห โมเหติ อปฺตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑

[๖๕๓] ฅมฺมกฺมฺเม ฅมฺมกฺมฺมสฺสณฺิ โมเหติ อปฺตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑ ฅมฺมกฺมฺเม เวมฺติโก โมเหติ อปฺตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑
ฅมฺมกฺมฺเม อฅมฺมกฺมฺมสฺสณฺิ โมเหติ อปฺตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑
อฅมฺมกฺมฺเม ฅมฺมกฺมฺมสฺสณฺิ อปฺตฺติ ทุกกฺกฺสฺส ๑ อฅมฺมกฺมฺเม
๑ ม. อฏฺฐจิกฺตฺวา ๑ เอวมฺปฺริปี ๑

เวมตโก อปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ อธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสญฺญี

อปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ

[๖๕๔] อนาปตฺติ น วิตุถาเรน สุตฺโต โหติ อุนกทฺวิตุตฺติกฺขตฺตํ

วิตฺถาเรน สุตฺโต โหติ นโมเหตุกามสฺส อุมฺมตฺตกสฺส

อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จตุตถสิกขาปท

[๖๕๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริตี เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กุปีตา อนตฺตมฺนา สตฺตรสวคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ ปหาริ เทนฺติฯ
เต โรทนฺติฯ ภิกฺขุ เอวมาหํสุ กิสฺส ตฺเมห อวฺุโส โรทถาติฯ
อิม อวฺุโส นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กุปีตา อนตฺตมฺนา อมฺุหํ ปหาริ
เทนฺตฺติติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ
วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กุปีตา อนตฺตมฺนา
ภิกฺขุณํ ปหาริ ทสฺสนฺตฺติติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว กุปีตา
อนตฺตมฺนา ภิกฺขุณํ ปหาริ เทถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺเมห โมฆปฺริสา กุปีตา อนตฺตมฺนา
ภิกฺขุณํ ปหาริ ทสฺสถ เนตฺติ โมฆปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย
ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขเวทวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกขาปทํ อฺุทฺทิสฺเสยฺยาถ โข ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส กุปีโต อนตฺตมโน
ปหาริ ทเทยฺย ปาจิตุตฺติยนฺติฯ

[๖๕๖] โข ปนาติ โข ยาถิโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อຍ
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ ภิกฺขุสฺสาติ อณฺฺณสฺส ภิกฺขุสฺสฯ
กุปีโต อนตฺตมโนติ อนภิริพุทฺโธ อาหตฺติจฺจโต จิลฺลาโตฯ ปหาริ
ทเทยฺยาติ กาเยน วา กายปฏฺิพฺพฺเชน วา นิสฺสคฺคิเยน วา อนตฺตมโน

อุปปลตเตนปี ปหาริ เทติ อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๖๕๙] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณิ กุปีโต อนตฺตมโน
ปหาริ เทติ อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน เวมตีโก
กุปีโต อนตฺตมโน ปหาริ เทติ อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ
อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณิ กุปีโต อนตฺตมโน ปหาริ เทติ
อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส กุปีโต อนตฺตมโน
ปหาริ เทติ อาปตติ ทุกฺกสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณิ
อาปตติ ทุกฺกสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน เวมตีโก อาปตติ ทุกฺกสฺส ฯ
อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณิ อาปตติ ทุกฺกสฺส ฯ

[๖๕๘] อนาปตติ เคนจิ วิเหจฺยมาโน โมกฺขาธิปฺปาโย ปหาริ
เทติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

จตุตฺถสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปณฺจมสิกขาปทํ

[๖๕๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิย วิหฺรติ เขตฺวเน
 อนาคตฺตมโน อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ กุปิตา อนาคตฺตมโน สตฺตฺรสวิคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ ตลสฺตฺตํ
 อุกฺคิรณฺติฯ เต ปหารสมฺมุจฺจिता โรหนฺติฯ ภิกฺขุ เอวมาหํสุ กิสุส
 ตฺมุเห อวฺุโส โรหธาติฯ อิเม อวฺุโส นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กุปิตา
 อนาคตฺตมโน อมฺหากํ ตลสฺตฺตํ อุกฺคิรณฺตีติฯ เย เต ภิกฺขุ
 อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺุชฺฉายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
 นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กุปิตา อนาคตฺตมโน [๑] ภิกฺขุณํ ตลสฺตฺตํ
 อุกฺคิริสฺสนฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺมุเห ภิกฺขเว กุปิตา อนาคตฺตมโน
 ภิกฺขุณํ ตลสฺตฺตํ อุกฺคิรธาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเห โมฆปฺริสา กุปิตา อนาคตฺตมโน [๒]
 ภิกฺขุณํ ตลสฺตฺตํ อุกฺคิริสฺสธ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา
 ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิยโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 อิมํ สิกขาปทํ อฺุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส กุปิตो
 อนาคตฺตมโน ตลสฺตฺตํ อุกฺคิเรยฺย ปาจิตฺติยนฺติฯ

[๗๐๐] โย ปนาติ โย ยาติโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อยํ
 อิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ ภิกฺขุสฺสาติ อณฺณสฺส ภิกฺขุสฺสฯ
 กุปิตอ อนาคตฺตมโนติ อนภฺริทฺโธ อาหตฺจิตฺโต ชิลชาโตฯ ตลสฺตฺตํ
 # ๑-๒ ม. สตฺตฺรสวิคฺคิยานํฯ

อุคฺคิเรยฺยาติ กายํ วา กายปฏิพัทฺฐํ วา อนุตฺตมโน อุปลปตฺตํปี
อุจฺจาเรติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๐๑] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี กุปีโต อนุตฺตมโน
ตลสฺตติกํ อุคฺคิรฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน เวมฺติโก
กุปีโต อนุตฺตมโน ตลสฺตติกํ อุคฺคิรฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี กุปีโต อนุตฺตมโน ตลสฺตติกํ
อุคฺคิรฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส กุปีโต
อนุตฺตมโน ตลสฺตติกํ อุคฺคิรฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน
เวมฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๗๐๒] อนาปตฺติ เคนจิ วิหะจียมาโน โมกฺขาธิปฺปาโย ตลสฺตติกํ
อุคฺคิรฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ปญฺจมสฺสิกาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ฉฏฺฐสิกขาปทํ

[๗๐๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริตี เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อมฺลเกน สงฺฆาติเสเสน อนฺุทฺธเสนาติฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺฺติ จีเยนฺฺติ วิปาเจนฺฺติ กถํ
หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อมฺลเกน สงฺฆาติเสเสน
อนฺุทฺธเสสฺสนฺฺติติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺมุหฺ ภิกฺขเว ภิกฺขุํ อมฺลเกน
สงฺฆาติเสเสน อนฺุทฺธเสธาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุหฺ โมฆปฺริสา ภิกฺขุํ อมฺลเกน
สงฺฆาติเสเสน อนฺุทฺธเสสฺสเนตฺ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺฺนํ วา
ปสาทาย ปสนฺฺนํ วา ภิกฺขเวภาวายฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อมฺลเกน
สงฺฆาติเสเสน อนฺุทฺธเสยฺย ปาจิตุตฺติยนฺฺติฯ

[๗๐๔] โย ปนาติ โย ยาติโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ ภิกฺขุณฺฺติ อณฺฺณํ ภิกฺขุํฯ
อมฺลกํ นาม อทิฏฺจํ อสฺสุตฺตํ อปฺริสงฺกิตฺตํฯ สงฺฆาติเสเสนาติ เทรสนฺฺนํ
อณฺฺณตฺเรนฯ อนฺุทฺธเสยฺยธาติ โจเทติ วา โจทาเปติ วา อาปฺตติ
ปาจิตุตฺติยสฺสฯ

[๗๐๕] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสณฺฺณี อมฺลเกน สงฺฆาติเสเสน

อนฺุทฺธเสติ อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อฺุปฺสมฺปนฺเน เวมฺติโก
อมฺูลเกน สงฺฆาติเสเสน อนฺุทฺธเสติ อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อฺุปฺสมฺปนฺเน อนฺุปฺสมฺปนฺนสฺสณฺี อมฺูลเกน สงฺฆาติเสเสน อนฺุทฺธเสติ
อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อจารวิปฺตติยา วา ทิฏฺฐิวิปฺตติยา วา
อนฺุทฺธเสติ อปฺตติ ทฺุกกฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺุปฺสมฺปนฺนํ อนฺุทฺธเสติ อปฺตติ
ทฺุกกฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺุปฺสมฺปนฺเน อฺุปฺสมฺปนฺนสฺสณฺี อปฺตติ ทฺุกกฺกฺกฺสฺส ฯ
อนฺุปฺสมฺปนฺเน เวมฺติโก อปฺตติ ทฺุกกฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺุปฺสมฺปนฺเน
อนฺุปฺสมฺปนฺนสฺสณฺี อปฺตติ ทฺุกกฺกฺกฺสฺส ฯ

[๗๐๖] อนาปฺตติ ตถาสฺสณฺี โจเทติ วา โจทาเปติ วา
อุมฺมตฺตกฺกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺกฺสฺสชาติ ฯ

ฉฺุฏฺฐติกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สตฺตมสสิกขาปทํ

[๗๐๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริตี เขตฺวเน
อนาถปิณฑกิสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สตฺตรสาวคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ สลฺยจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อุปทหนฺติ
ภควตา อาวุโส สิกฺขาปทํ ปลฺยตฺตํ น อุณฺวิสติวสฺโส ปุคฺคโล
อุปสมฺปาเทตฺวโปตี ตฺมุเห จ อุณฺวิสติวสฺสา อุปสมฺปนฺนา กจฺจิ
โน ตฺมุเห อุณฺอุปสมฺปนฺนาตีฯ เต โรทหนฺติฯ ภิกฺขุ เอวมาหํสุ
กิสฺส ตฺมุเห อาวุโส โรทถาตีฯ อิมิ อาวุโส ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อมฺหากํ สลฺยจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อุปทหนฺตีตีฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺตี จิยนฺตี วิปาเจนฺตี กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ภิกฺขุณํ สลฺยจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อุปทหิสฺสนฺตีตีฯเปฯ สจฺจํ กิร
ตฺมุเห ภิกฺขเว ภิกฺขุณํ สลฺยจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อุปททถาตีฯ สจฺจํ
ภควาตีฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเห โมฆปฺริสา
ภิกฺขุณํ สลฺยจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อุปทหิสฺสถ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนानํ
วา ปสาทาย ปสนฺนानํ वा ภิยฺโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส
สลฺยจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อุปทเหยย อิติสฺส มฺหุคฺตมฺปิ อผาสฺส ภวิสฺสตีตี
เอตเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนนฺถํ ปาจิตฺติยนฺตีฯ

[๗๐๘] โย ปนาตี โย ยาตีโสฯเปฯ ภิกฺขุตีฯเปฯ อยํ

อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ ภิกฺขุสฺสาติ อณฺณสฺส ภิกฺขุสฺสฯ
สณฺจิจฺจาติ ชานนฺโต สณฺชานนฺโต เจจฺจ อภิวิตฺติวา วิตฺติกโมฯ
กุกฺกจฺจํ อุปฺทเหยยฺยาติ อุนฺวิสฺติวสฺโส มณฺเณ ตฺวํ อุปฺสมฺปนฺโน
วิกาเล มณฺเณ ตยา ภูตฺตํ มชฺชํ มณฺเณ ตยา ปิตํ มาตุคฺคาเมน
สทฺฐี รโห มณฺเณ ตยา นิสินฺนุนฺติ กุกฺกจฺจํ อุปฺทหฺติ อาปฺตฺติ
ปาจิตฺตียสฺสฯ เอตฺเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนณฺณนฺติ น อณฺโณ
โกจิ ปจฺจโย โหติ กุกฺกจฺจํ อุปฺทหฺติฯ

[๗๐๕] อุปฺสมฺปนฺเน อุปฺสมฺปนฺนสณฺณี สณฺจิจฺจ กุกฺกจฺจํ อุปฺทหฺติ
อาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ อุปฺสมฺปนฺเน เวมฺติโก สณฺจิจฺจ กุกฺกจฺจํ
อุปฺทหฺติ อาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ อุปฺสมฺปนฺเน อนุปฺสมฺปนฺนสณฺณี
สณฺจิจฺจ กุกฺกจฺจํ อุปฺทหฺติ อาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฯ อนุปฺสมฺปนฺนสฺส
สณฺจิจฺจ กุกฺกจฺจํ อุปฺทหฺติ อาปฺตฺติ ทุกฺกนฺตฺสฯ อนุปฺสมฺปนฺเน
อุปฺสมฺปนฺนสณฺณี อาปฺตฺติ ทุกฺกนฺตฺสฯ อนุปฺสมฺปนฺเน เวมฺติโก อาปฺตฺติ
ทุกฺกนฺตฺสฯ อนุปฺสมฺปนฺเน อนุปฺสมฺปนฺนสณฺณี อาปฺตฺติ ทุกฺกนฺตฺสฯ

[๗๑๐] อนาปฺตฺติ กุกฺกจฺจํ อุปฺทหฺติกาโม อุนฺวิสฺติวสฺโส มณฺเณ
ตฺวํ อุปฺสมฺปนฺโน วิกาเล มณฺเณ ตยา ภูตฺตํ มชฺชํ มณฺเณ ตยา ปิตํ
มาตุคฺคาเมน สทฺฐี รโห มณฺเณ ตยา นิสินฺนํ อิงฺฆ ชานาหิ มา เต
ปจฺจมา กุกฺกจฺจํ อโหสีติ ภาณฺติ อุมฺมตฺตคฺคสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติฯ

สตุตฺตมสฺติกาปํ นิฏฺฐิตํฯ

อฏฐมสิกขาปท

[๗๑๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ เปสเลหิ ภิกฺขุหิ สทฺธิ ฃณฺฑนฺติฯ เปสตา ภิกฺขุ เอว
วเทนฺติ อลชฺชฺโน อิมเ อวฺโส นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ น สกฺกา
อิมหิ สห ฃณฺฑิตฺตฺนฺติฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เอว วเทนฺติ กิสฺส
ตุเมห อวฺโส อเมห อลชฺชฺวาเทน ปาเปถาติฯ กหิ ปน ตูเมห
อวฺโส อสฺสตุถาติฯ มยิ อายสฺมนฺตานิ อุปฺสฺสฺตี ติฏฺฐมฺหาติฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ
กถิ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณิ ฃณฺฑนฺตานิ กลหฺชาตานิ
วิวาทาปนฺนานิ อุปฺสฺสฺตี ติฏฺฐิสฺสฺนฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตูเมห
ภิกฺขเว ภิกฺขุณิ ฃณฺฑนฺตานิ กลหฺชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ อุปฺสฺสฺตี
ติฏฺฐธฺตาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถิ หิ
นาม ตูเมห โมฆปฺริสา ภิกฺขุณิ ฃณฺฑนฺตานิ กลหฺชาตานิ วิวาทา-
ปนฺนานิ อุปฺสฺสฺตี ติฏฺฐิสฺสฺถ เนตติ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนานิ วา
ปสาทาย ปสนฺนานิ วา ภิกฺขเวภิกฺขุณิฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมิ สิกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุณิ ฃณฺฑนฺตานิ
กลหฺชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ อุปฺสฺสฺตี ติฏฺฐเจยฺย ยิ อิมเ ฃณฺฑิสฺสฺนฺติ
ตํ โสสฺสามิติ เอตเทว ปจฺจยิ กริตฺวา อนนฺถํ ปาจิตฺติยฺนฺติฯ

[๗๑๒] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ

อัย อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุนฺนติ อณฺเณสํ
ภิกฺขุนํ ฯ ภูทฺทชานันํ กลฺลชานันํ วิวาทาปนฺนानฺนติ อธิกรณ-
ชานันํ ฯ อุปฺสฺสุตฺตี ติฏฺฐเจยฺยติ อิมสํ สุตฺวา โจทฺเสสฺสามิ
สฺสเรสฺสามิ ปฏฺฐิโจทฺเสสฺสามิ ปฏฺฐิสฺสเรสฺสามิ มงฺกก ๑ กริตฺสฺสามิติ คจฺฉติ
อาปฺตติ ทฺวักฺกฺกฺสฺส ฯ ยตฺถ จิโต สฺฆนฺติ อาปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
ปจฺฉโต คจฺฉนฺโต ตฺริโต คจฺฉติ สฺสเรสฺสามิติ อาปฺตติ ทฺวักฺกฺกฺสฺส ฯ
ยตฺถ จิโต สฺฆนฺติ อาปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ปุรฺโต คจฺฉนฺโต
โอหิยฺยติ สฺสเรสฺสามิติ อาปฺตติ ทฺวักฺกฺกฺสฺส ฯ ยตฺถ จิโต สฺฆนฺติ
อาปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ภิกฺขุสฺส จิตฺกาสํ วา นิสินฺโนกาสํ วา
นิปฺนฺโนกาสํ วา อากฺนฺตฺวา มนฺเตนฺตํ อุกฺกาสิตพฺพํ วิชานาเปตพฺพํ ฯ
โน เจ อุกฺกาเสยฺย วา วิชานาเปยฺย วา อาปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
เอตฺเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนณฺณนฺติ น อณฺโณ โกจิ ปจฺจโย
โหติ อุปฺสฺสุตฺตี ติฏฺฐิจิตฺตํ ฯ

[๗๑๓] อุปฺสมฺปนฺเน อุปฺสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อุปฺสฺสุตฺตี ติฏฺฐติ
อาปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปฺสมฺปนฺเน เวมฺติโก อุปฺสฺสุตฺตี ติฏฺฐติ
อาปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุปฺสมฺปนฺเน อนฺุปฺสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อุปฺสฺสุตฺตี
ติฏฺฐติ อาปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อนฺุปฺสมฺปนฺนสฺส อุปฺสฺสุตฺตี ติฏฺฐติ
อาปฺตติ ทฺวักฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺุปฺสมฺปนฺเน อุปฺสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อาปฺตติ
ทฺวักฺกฺกฺสฺส ฯ อนฺุปฺสมฺปนฺเน เวมฺติโก อาปฺตติ ทฺวักฺกฺกฺสฺส ฯ

๑ ม. มงฺกฯ

อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญิ อปตฺติ ทุกฺกสฺส ฯ

[๗๑๔] อนापตฺติ อิมสฺ สุตฺวา โอรมิสฺสามิ วิรมิสฺสามิ
รูปสมิสฺสามิ ๑ อตฺตานํ ปริโมเจสฺสามิตี กจฺจติ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

อภฺจฺมสฺทิกฺขาปํ นิจฺจิตํ ฯ

๑ ที. รูปสมเสสามิ ฯ

นวมสิกขาปทํ

[๗๑๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อนาจารํ อัจริตฺวา เอกเมกสฺส กมฺเม กยิรฺมานे ปฏิกฺโกสนฺติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน สงฺโฆ สนฺนิปฺติโต โหติ เกนจิเทว
กรณิเยน ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ จีวรกมฺมํ กโรนฺตา เอกสฺส ฉนฺทํ
อํทฺสุ ฯ อถ โข สงฺโฆ อຍ် อวฺุโส นพฺพคฺคิโย ภิกฺขุ เอกโก
อากโต หนฺทสฺส มยํ กมฺมํ กโรมาติ ตสฺส กมฺมํ อกาสิ ฯ
อถ โข โส ภิกฺขุ เยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เตนฺปสงฺกมิ ฯ
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุํ เอตทวโจํ ก็ อวฺุโส สงฺโฆ อกาสิติ ฯ
สงฺโฆ เม อวฺุโส กมฺมํ อกาสิติ ฯ น มยํ อวฺุโส เอตทตฺถาย
ฉนฺทํ อทฺมหา ตฺยํ กมฺมํ กริสฺสตีติ สเจ [๑] มยํ ชานะยฺยาม
ตฺยํ กมฺมํ กริสฺสตีติ น มยํ ฉนฺทํ ททฺยยามาติ ฯ เย เต
ภิกฺขุ อปฺปจฺฉาฯเปฯ เต อฺุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ ถถ
หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ฐมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา
ปจฺฉา ชียนฐมฺมํ อापชฺชิสฺสตีติ ฯเปฯ สจฺจํ กิรฺ ตฺเมห
ภิกฺขเว ฐมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺฉา ชียนฐมฺมํ
อापชฺชธฺตาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครฺหิ พุทฺโธ ภควา ถถ หิ
นาม ตฺเมห โมฆปุริสา ฐมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺฉา
๑ ม. จ ฯ

จียนธมฺมํ อปฺชชิสฺสธ เนตฺตํ โมฆปุริสา อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺทาทย
ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวาย ๔เป ๔ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ฐมฺมิกานํ กมฺมานํ จนฺทํ
ทตฺวา ปจฺจนา จียนธมฺมํ อปฺชเชยฺย ปาจิตฺตियนฺตฺติ ๔

[๗๑๖] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ๔เป ๔ ภิกฺขุติ ๔เป ๔ อัย
อิมสฺมิมิ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๔ ฐมฺมิกํ นาม กมฺมํ อปฺโลกนฺกมฺมํ
ลตฺตติกมฺมํ ลตฺตติทฺตติยกมฺมํ ลตฺตติจตฺตตฺตกมฺมํ ฐมฺเมน วินยฺน
สฺตถฺถ สาสเนน กตฺตํ เอตํ ฐมฺมิกํ นาม กมฺมํ ๔ จนฺทํ ทตฺวา
จียติ อปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ๔

[๗๑๗] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสฺสญฺญิ จนฺทํ ทตฺวา จียติ
อปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ๔ ฐมฺมกมฺเม เวมฺติโก จนฺทํ ทตฺวา จียติ
อปฺตติ ทฺกกถฺสฺส ๔ ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสฺสญฺญิ จนฺทํ ทตฺวา
จียติ อนาปฺตติ ๔ อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสฺสญฺญิ อปฺตติ
ทฺกกถฺสฺส ๔ อฐมฺมกมฺเม เวมฺติโก อปฺตติ ทฺกกถฺสฺส ๔
อฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสฺสญฺญิ อนาปฺตติ ๔

[๗๑๘] อนาปฺตติ อฐมฺเมน วา วกฺเคน วา น กมฺมารหฺสฺส
วา กมฺมํ กตฺตติ ชานนฺโต จียติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิ กมฺมิกสฺสชาติ ๔
นวมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๔

ทสมสิกขาปทํ

[๗๑๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวคฺคิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
อนาถปิณฑกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน สงฺโฆ สนนฺิปติโต
โหติ เกนจิเทว กรณิเยนฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ จีวรกมฺมํ
กโรนฺตฺวา เอกสฺส ฉนฺทํ อทฺสุฯ อถ โข สงฺโฆ ยสฺสตุถาย
สนนฺิปติโต ตํ กมฺมํ กริสฺสามาติ ฌตฺตี จเปสีฯ อถ โข โส
ภิกฺขุ เอวเมวิเม เอกเมกสฺส กมฺมํ กโรนฺติ กสฺส ตุมฺเห
กมฺมํ กริสฺสเถว ฉนฺทํ อทฺตฺวา อฏฺฐจายาสนา ปกฺกามิฯ เย
เต ภิกฺขุ อปฺปิจุฉาฯเปฯ เต อชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ภิกฺขุ สงฺฆे วินิจฺฉยถาย วตฺตมานาย ฉนฺทํ
อทฺตฺวา อฏฺฐจายาสนา ปกฺกมิสฺสตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ ภิกฺขุ
สงฺฆे วินิจฺฉยถาย วตฺตมานาย ฉนฺทํ อทฺตฺวา อฏฺฐจายาสนา
ปกฺกมสีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตฺวํ โมฆปุริสฺส สงฺฆे วินิจฺฉยถาย วตฺตมานาย ฉนฺทํ
อทฺตฺวา อฏฺฐจายาสนา ปกฺกมิสฺสตี เนตํ โมฆปุริสฺส อปฺปสนฺนํ
วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ สงฺฆे
วินิจฺฉยถาย วตฺตมานาย ฉนฺทํ อทฺตฺวา อฏฺฐจายาสนา ปกฺกเมยฺย
ปาจิตฺตियนฺติฯ

[๗๒๐] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ
อัย อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สงฺฆเม วินิจฺฉยถา
นาม วตฺถุ วา อาโรจิตฺ โหติ อวินิจฺฉิตฺ ฌตฺติ วา จปีตา
โหติ กมฺมวาจา วา วิปฺปกตา โหติ ฯ ฌนฺท์ อทตฺวา
อุฏฺฐายาสนา ปกฺกเมยฺยาติ ถถฺ อิทฺ กมฺมํ กุปฺปํ อสฺส วคฺคํ
อสฺส น กเรยฺยาติ คจฺฉติ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺขสฺส ฯ ปริสายฐ
หตฺถปาถํ วิชฺหนตฺสฺส อาปตฺติ ทฺถกฺกฺขสฺส ฯ วิชฺหิตฺ อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๒๑] ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺสญฺญิ ฌนฺท์ อทตฺวา
อุฏฺฐายาสนา ปกฺกมฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ฌมฺมกมฺเม เวมฺติโก
ฌนฺท์ อทตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกมฺติ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺขสฺส ฯ
ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสฺสญฺญิ ฌนฺท์ อทตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกมฺติ
อนาปตฺติ ฯ อฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺสญฺญิ อาปตฺติ ทฺถกฺกฺขสฺส ฯ
อฌมฺมกมฺเม เวมฺติโก อาปตฺติ ทฺถกฺกฺขสฺส ฯ อฌมฺมกมฺเม
อฌมฺมกมฺมสฺสญฺญิ อนาปตฺติ ฯ

[๗๒๒] อนาปตฺติ สงฺฆสฺส ภาณฺหณํ วา กลโห วา วิคฺคโห
วา วิวาโท วา ภวิสฺสตีติ คจฺฉติ สงฺฆเกโท วา สงฺฆราชา
วา ภวิสฺสตีติ คจฺฉติ อฌมฺเมน วา วคฺเคน วา น กมฺมารหฺสฺส
วา กมฺมํ ภวิสฺสตีติ คจฺฉติ คีลาโน คจฺฉติ คีลานสฺส ภรณฺเยน
คจฺฉติ อุจฺจาเรน วา ปสฺสาเวน วา ปีฬิโต คจฺฉติ น

วินย. มหาวิภงฺโก (๒) - หน้าที่ 474

กมฺมํ โภเปตฺตกาโม ปุณฺ ปจฺจกมฺมิตฺตสํมิตฺติ กจฺจติ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิตฺตสํมิตฺติ ฯ

ทสมตฺติกาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เอกาทศมาสสิกขาปท

[๗๒๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริตี เวพฺวเน
กลนฺทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตุโต
สงฺฆสฺส เสนาสนญฺจ ปญฺญาเปตี ภคฺตานิ จ อุทฺทิสฺสตีฯ โส
จายสฺมา ทพฺพลจิวโร โหตีฯ เตน โข ปน สมเยน สงฺฆสฺส
เอกํ จิวโร อุปฺปนฺนํ โหตีฯ อถ โข สงฺโฆ ตํ จิวโร อายสฺมโต
ทพฺพสฺส มลฺลปฺตุตฺตสฺส อทาสีฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อชฺชฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ ยถาสนฺนุตฺตํ ภิกฺขุ สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณามนฺตีตีฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อชฺชฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สมกฺเคน สงฺฆเณ จิวโร ทตฺวา
ปจฺฉา จียนธมฺมํ อปชฺชิสฺสนฺตีตีฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺมุเห ภิกฺขเว
สมกฺเคน สงฺฆเณ จิวโร ทตฺวา ปจฺฉา จียนธมฺมํ อปชฺชธาดตีฯ
สจฺจํ ภควาตีฯ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเห
โมฆปฺริสา สมกฺเคน สงฺฆเณ จิวโร ทตฺวา ปจฺฉา จียนธมฺมํ
อปชฺชิสฺสธ เนตฺตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ
วา ภิกฺขโสภาวายฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ สมกฺเคน สงฺฆเณ จิวโร ทตฺวา
ปจฺฉา จียนธมฺมํ อปชฺชเยยฺย ยถาสนฺนุตฺตํ ภิกฺขุ สงฺฆิกํ ลาภํ
ปริณามนฺตีตี ปาจิตฺติยนฺตีฯ

[๗๒๔] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุ ฯเปฯ

อัย อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สมคฺโค นาม สงฺโฆ
สฺมานสํวาสโก สฺมานสีมายฺ จีโต ฯ จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรานํ
อณฺุตรํ จีวรํ วิกปฺปนุปลํ ปจฺฉิมํ ฯ ทตฺวาติ สยํ ทตฺวา ฯ
ยถาสนฺนุตฺติ นาม ยถามิตฺตตฺตา ยถาสนฺนุทฺติยตฺตา ยถาสมฺภตฺตตฺตา
ยถาสมานุชฺฌายกตฺตา ยถาสมานาจรียกตฺตา ฯ สงฺฆมิกํ นาม สงฺฆมฺสฺส
ทินฺนํ โหติ ปรีจฺจตฺตํ ฯ ลาโภ นาม จีวรปิณฺฑทฺปาตเสนาสน-
กิลานปจฺจยเกสชฺชปรีกฺขารํ อนฺุตมโส จุณฺณปิณฺฑโทปี ทนฺตกฺกจฺปี
ทลิกสฺสตฺตํ ฯ ปจฺฉา จียนธมฺมํ อापชฺเชยฺยาติ อุปสมฺปนฺนสฺส
สงฺฆเณ สมฺมตฺสฺส เสนาสนปฺลฺญาปกสฺส วา ฆตฺตทฺเทศกสฺส วา
ยาคฺุภาชกสฺส วา ผลภาชกสฺส วา ชฺชชฺชภาชกสฺส วา อปฺปมตฺตก-
วิสฺสชฺชกสฺส วา จีวรํ ทินฺเน จียติ อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๒๕] ธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสฺสณฺณิ จีวรํ ทินฺเน จียติ อापตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ ธมฺมกมฺเม เวมตีโก จีวรํ ทินฺเน จียติ อापตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ ธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสฺสณฺณิ จีวรํ ทินฺเน จียติ
อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อณฺุณํ ปรีกฺขารํ ทินฺเน จียติ อापตฺติ
ทุกฺกสฺส ฯ อุปสมฺปนฺนสฺส สงฺฆเณ อสมฺมตฺสฺส เสนาสน-
ปฺลฺญาปกสฺส วา ฆตฺตทฺเทศกสฺส วา ยาคฺุภาชกสฺส วา ผลภาชกสฺส วา
ชฺชชฺชภาชกสฺส วา อปฺปมตฺตกวิสฺสชฺชกสฺส วา จีวรํ วา อณฺุณํ วา
ปรีกฺขารํ ทินฺเน จียติ อापตฺติ ทุกฺกสฺส ฯ อนฺุปลสมฺปนฺนสฺส

สงฺเขน สมฺมตฺตสฺส วา อสมฺมตฺตสฺส วา เสนาสนปญฺญาปกสฺส วา
ภคฺคฺเตสฺส วา ยาคฺคาชกสฺส วา ผลภษกสฺส วา ขชฺชภษกสฺส
ว อปฺปมตฺตกวิสฺสชฺชกสฺส วา จีวรํ วา อณฺณํ วา ปริกฺขารํ
ทินฺนเน จียติ อาปตฺติ ทฺตฺกฺกสฺส ฯ อชฺมมกฺกเม ชฺมมกฺกมฺสณฺณิ
อาปตฺติ ทฺตฺกฺกสฺส ฯ อชฺมมกฺกเม เวมตฺติโก อาปตฺติ ทฺตฺกฺกสฺส ฯ
อชฺมมกฺกเม อชฺมมกฺกมฺสณฺณิ อาปตฺติ ทฺตฺกฺกสฺส ฯ

[๗๒๖] อนาปตฺติ ปกตฺติยา จฺนุทา โทสา โมหา ภยา กโรนฺตุ
กฺวตฺโต ตสฺส ทินฺนเนน ลทฺธาปี วิณีปาเตสฺสตี น สมฺมา
อุปนฺเนสฺสตีติ จียติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสตาติ ฯ

เอกาทสมสฺสิกฺขาปํ นิกฺกฺจิตํ ฯ

ทวาทสมลิกขาปทํ

[๗๒๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวาคุถิยํ วิหริติ เขตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน สวาคุถิยํ
อณฺฺยตรสฺส ปุคฺคสฺส สงฺฆสฺส สจิวรรกตฺตํ ปฏฺยตฺตํ โหติ โภเชตฺวา
จิวเรน อจฺฉาเทศฺสามาติฯ อถ โข นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เยน โส
ปุโค เตนฺฺปสงฺกมึสฺส อุปสงฺกमितฺวา ตํ ปุคฺคํ เอตทโวจฺจํ เทถาวุโส
อิมานิ จิวรานิ อิมลํ ภิกฺขุณฺฺนติฯ น มยํ ภนฺเต ทสฺสาม อมฺหากํ
สงฺฆสฺส อนฺฺวสฺสํ สจิวรรภิกฺขา ปณฺฺยตฺตาคิฯ พหุ อวฺวโส สงฺฆสฺส
ทายกา พหุ สงฺฆสฺส ภตฺตา อิมํ ตฺเมหํ นิสฺสาย ตฺเมห
สมฺปฺสฺสนฺดา อิท วิหรนฺฺติ ตฺเมหํ เจ อิมลํ น ทสฺสถ อถ
โกจฺรหิ อิมลํ ทสฺสติ เทถาวุโส อิมานิ จิวรานิ อิมลํ ภิกฺขุณฺฺนติฯ
อถ โข โส ปุโค นพฺพคฺคิเยหิ ภิกฺขุหิ นิปฺปํพฺยมาโน ยถาปฏฺยตฺตํ
จิวรรํ นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺํ ทตฺวา สงฺฆํ ภตฺเตน ปรีวสิฯ เย เต
ภิกฺขุ ชานนฺฺติ สงฺฆสฺส สจิวรรกตฺตํ ปฏฺยตฺตํ น จ ชานนฺฺติ
นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺํ ทินฺนฺนฺติ เต เอวมาหํสฺส โอโณเชถ อวฺวโส
สงฺฆสฺส จิวรณฺฺติฯ นตฺถิ ภนฺเต ยถาปฏฺยตฺตํ จิวรรํ อยฺยา
นพฺพคฺคิยา อยฺยานํ นพฺพคฺคิยานํ ปรีณาเมณฺฺตติฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อฺชฺฉาณฺฺนติ ชียนฺฺติ วิปาเจณฺฺติ กถํ หิ
นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ สงฺฆํกํ ทาภํ ปรีณตํ ปุคฺคกฺลสฺส

ปริณามะสุสนฺตีติ ฯ เปฯ สจฺจํ กิรฺ ตุมฺเห ภิกฺขเว ชานํ สงฺฆิกํ
ลาภํ ปริณตํ ปุคฺคลสุสฺส ปริณามเถติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ
พฺพุโธ ภควา ถถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ
ปริณตํ ปุคฺคลสุสฺส ปริณามะสุสฺส เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสฺนฺนํ
วา ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขโวยาย ฯ เปฯ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สงฺฆิกํ
ลาภํ ปริณตํ ปุคฺคลสุสฺส ปริณามะยฺย ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๗๒๘] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯ เปฯ ภิกฺขุติ ฯ เปฯ อัย
อิมสฺมึ อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ชานาติ นาม สามํ วา
ชานาติ อญฺเฐ วา ตสุสฺส อารโจะนฺติ โส วา อารโจะติ ฯ
สงฺฆิกํ นาม สงฺฆสุสฺส ทินฺนํ โหติ ปริจฺจตฺตํ ฯ ลาโภ นาม
จิวรปิตฺตปาตเสนาสนกิลานปจฺจยภสฺสชฺชปริกฺขารา อนฺตมโธ จุณฺณ-
ปิณฺโฑปี ทนฺตกฏฺฐปี ทสิกสุตฺตํปี ฯ ปริณตํ นาม ทสุสาม
กริสฺสามาติ วาจา ภินฺนา โหติ ฯ ปุคฺคลสุสฺส ปริณามะติ อापฺตติ
ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ

[๗๒๙] ปริณเต ปริณตสญฺญิ ปุคฺคลสุสฺส ปริณามะติ อापฺตติ
ปาจิตฺตियฺสฺส ฯ ปริณเต เวมตีโก ปุคฺคลสุสฺส ปริณามะติ อापฺตติ
ทูกกฏฺฐสุสฺส ฯ ปริณเต อปริณตสญฺญิ ปุคฺคลสุสฺส ปริณามะติ
อนापฺตติ ฯ สงฺฆสุสฺส ปริณตํ อญฺญสุสฺส สงฺฆสุสฺส วา เจตฺตियฺสฺส
วา ปริณามะติ อापฺตติ ทูกกฏฺฐสุสฺส ฯ เจตฺตियฺสฺส ปริณตํ อญฺญสุสฺส

เจตียสฺส วา สงฺฆสฺส วา ปุคฺคสฺส วา ปริณามตฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ ปุคฺคสฺส ปริณตฺติ อณฺณสฺส ปุคฺคสฺส วา สงฺฆสฺส
วา เจตียสฺส วา ปริณามตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ อปรินเต
ปรินตสฺสณฺณิ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ อปรินเต เวมตฺติโก อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ อปรินเต อปรินตสฺสณฺณิ อนาปตฺติ ฯ

[๗๓๐] อนาปตฺติ กตฺถ เทมาตฺติ ปุจฺฉนฺนิมาโน ยตฺถ ตุมฺหากํ
เทยฺยชฺชโม ปริโภกํ วา ลเภยฺย ปุจฺฉสงฺขารํ วา ลเภยฺย
จิริภูจฺฉิตฺติโก วา อสฺส ยตฺถ วา ปน ตุมฺหากํ จิตฺตํ ปสฺสิตฺติ
ตตฺถ เทถาตฺติ ภูตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ทฺวาทสมสฺสิกาปทํ นิภูจฺฉิตฺตํ ฯ

สทฺทมฺมิกวคฺโค อภูจฺฉโม ฯ

ตสฺสทฺททานํ

สทฺทมฺมวิวัฒนฺณญจ โมหาปนปฺปหารกํ ๑

ตลสฺสตฺติ อมฺมุลญจ สลฺลจิจฺจ จ อุปสฺสฺสตี

ปฺปฐิพาหนจฺฉนฺนทฺทญจ ทพฺพญจ ปริณามนฺนตี ฯ

๑ ม. โมหาปนํ ปหารกํ ฯ

รัตนวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ

[๗๓๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิตฺตํ กิสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ราชา ปเสนทึ
โกสลโล อุตฺตยานปาลํ อาณาเปสิ คจฺจ ภาณ อุตฺตยานํ โสเชหิ
อุตฺตยานํ คมิตฺตสามาติฯ เอวํ เทวาทิ โข โส อุตฺตยานปาโล รณฺโณ
ปเสนทิสฺส โกสลสฺส ปฏิสฺสณฺนิตฺวา อุตฺตยานํ โสเชนฺโต อทฺทส
ภควนฺตํ อณฺเฏตฺรสมิ รุกฺขมฺมูเล นิสินฺนํ ทิสฺวาน เยน ราชา
ปเสนทึ โกสลโล เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ราชนํ ปเสนทึ
โกสลํ เอตทโวจ สฺตฺถุ เทว อุตฺตยานํ อปิจ ภควา ตตฺถ
นิสินฺโนติฯ โหตุ ภาณ มยํ ภควนฺตํ ปยิริปาสิตฺตสามาติฯ อถ โข
ราชา ปเสนทึ โกสลโล อุตฺตยานํ คนฺตฺวา เยน ภควา
เตนฺอุปสงฺกมิฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺเฏตโร อุปาสโก ภควนฺตํ
ปยิริปาสนฺโต นิสินฺโน โหติฯ อทฺทสา โข ราชา ปเสนทึ
โกสลโล ตํ อุปาสกํ ภควนฺตํ ปยิริปาสนฺตํ นิสินฺนํ ทิสฺวาน ภิโต
อญฺจาสึฯ อถ โข รณฺโณ ปเสนทิสฺส โกสลสฺส เอตทโหสิ
นารหตฺถายํ ปุริโส ปาโป โหตุํ ยถา ภควนฺตํ ปยิริปาสตีติฯ
เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ นิสิตฺติฯ อถ โข โส อุปาสโก ภควโต คารเวณ ราชนํ
ปเสนทึ โกสลํ เนว อภิวาเทสิ น ปจฺจญฺจาสึฯ อถ โข ราชา

ปเสนทิ โกลโล อนตุตมโน อโหสิ กถิ หิ นาม อัย ปุริโส
มยิ อากเต เนว อภิวัตเตสฺสตี น ปัจจุจฺเจสฺสตีติ ฯ อถ โข
ภควา ราชานํ ปเสนทึ โกลลํ อนตุตมณํ วิทิตฺวา ราชานํ ปเสนทึ
โกลลํ เอตทโวจ เอโส โข มหาราช อุปาสโก พหุสฺสุโต
อากตาคโม กามเมสุ วิตราโคติ ฯ อถ โข รณฺโณ ปเสนทิสฺส
โกลลสฺส เอตทโหสิ นารหตายํ อุปาสโก โอรโก โหตุํ ภควาปิ
อิมสฺส วณฺณํ ภณฺตีติ ฯ ตํ อุปาสกํ เอตทโวจ วเทยฺยาสี
อุปาสก เยน อตุโถติ ฯ สฺวญฺจ ทเวาติ ฯ อถ โข ภควา
ราชานํ ปเสนทึ โกลลํ ชมฺมียา กถาย สนนฺทสฺเสสิ สมหาทเปสิ
สมุตเตเชสิ สมฺปหํเสสิ ฯ อถ โข ราชา ปเสนทึ โกลโล ภควตา
شمฺมียา กถาย สนนฺทสฺสีโต สมหาทปีโต สมุตเตชิตโต สมฺปหํสีโต
อุจฺจายาสนา ภควนฺตํ อภิวัตเตตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ

[๗๑๒] เตน โข ปน สมเยน ราชา ปเสนทึ โกลโล
อุปรีปาสาทวรคโต โหติ ฯ อทฺทสา โข ราชา ปเสนทึ โกลโล ตํ
อุปาสกํ รติยาย ๑ ฉตฺตปาณึ กจฺจนฺตํ ทิสฺวาน ปกฺโกสาเปตฺวา
เอตทโวจ ตฺวํ กิร อุปาสก พหุสฺสุโต อากตาคโม สาธุ
อุปาสก อมฺหากํ อิตฺถาคารํ ชมฺมึ วาเจหีติ ฯ ยมฺหํ ๒ เทว ชานามิ
อยุยานํ วาหสา อยุยา ว เทวสฺส อิตฺถาคารํ ชมฺมึ
วาเจสฺสนฺตีติ ฯ อถ โข ราชา ปเสนทึ โกลโล สจฺจํ โข อุปาสโก
อาหาติ เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
๑ ม. รติกาย ฯ ๒ สี่. ยมฺปาหํ ฯ

อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทึฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข ราชา
ปเสนทิ โกสลโล ภควนฺตํ เอตทโวจ สาธุ ภนฺเต ภควา เอกํ
ภิกฺขุ อานาเปตฺว โย อมฺหากํ อิตฺถาคารํ ฌมฺมํ วาเจสฺสตีติฯ
อถโข ภควา ราชานํ ปเสนทึ โกสลํ ฌมฺมียา กถาย สนนฺทสฺเสสิ
สมาทเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมปฺหิเสสิฯ อถโข ราชา ปเสนทิ
โกสลโล ภควตา ฌมฺมียา กถาย สนนฺทสฺสีโต สมาทปีโต สมุตฺเตชิตो
สมปฺหิสีโต อฏฺฐายาสนา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา
ปกฺกามิฯ อถโข ภควา อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อามนฺเตสิ
เตนหानนฺท รมฺโณ อิตฺถาคารํ ฌมฺมํ วาเจหีติฯ เอวํ ภนฺเตติ โข
อายสฺมา อานนฺโท ภควโต ปฏฺฐิสฺสณฺณิตฺวา กาเลน กาลํ ปวิสิตฺวา
รมฺโณ อิตฺถาคารํ ฌมฺมํ วาเจสิฯ อถโข อายสฺมา อานนฺโท
ปฺพพฺพณฺหสมฺมํ นีวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย เยน รมฺโณ
ปเสนทิสฺส โกสลสฺส นีเวสนํ เตนฺนปสงฺกมิฯ เตน โข ปน สมเยน
ราชา ปเสนทิ โกสลโล มลฺลิกาย เทวียา สทฺฐี สยนคโต โหติฯ
อทฺทสา โข มลฺลิกา เทวี อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ ทูรโต ว อากจฺจนฺตํ
ทิสฺวาน สหสา วุฏฺฐาสิฯ ปิตกมฏฺฐํ ทุสฺสํ ปภสฺสิตฺถฯ อถโข
อายสฺมา อานนฺโท ตโต ว ปฏฺฐินิวตฺติตฺวา อารามํ คนฺตฺวา ภิกฺขุณฺ
เอตมตฺถํ อาโรเจสิฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อฺชฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อานนฺโท
ปฺพเพ อปฺปฏฺฐิสฺสวิตฺโต รมฺโณ อนฺเตปฺรู ปวิสิสฺสตีติฯเปฯ

สจฺจํ กิร ตฺวํ อานนฺท ปุพฺเพ อปฺปฏิสํวิทฺโต รณฺโณ อนฺเตปุริ
ปวิสสํติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
ตฺวํ อานนฺท ปุพฺเพ อปฺปฏิสํวิทฺโต รณฺโณ อนฺเตปุริ ปวิสสํติ
เนตํ อานนฺท อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา
ภิกฺขุโยภาวาย ฯ เป ฯ วิครหิตฺวา ฐมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ฯ

[๗๓๓] ทสฺยิเม ๑ ภิกฺขเว อาทินฺวา ราชนฺเตปุรปุเวสเน ฯ
กตฺเม ทส ฯ อีช ภิกฺขเว ราชา มเหสียา สทฺธิ์ สยนคโต ๒ โหติ ฯ
ตตฺถ ภิกฺขุ ปวิสสิ ฯ มเหสี วา ภิกฺขุํ ทิสฺวา สิตํ ปาตุกโรติ
ภิกฺขุ วา มเหสี ทิสฺวา สิตํ ปาตุกโรติ ฯ ตตฺถ รณฺโณ เอว
โหติ อทฺธา อิมํสํ กถํ วา กริสฺสนฺติ วาติ ฯ อัย ภิกฺขเว
ปจฺจโม อาทินฺโว ราชนฺเตปุรปุเวสเน ฯ ปุณ จปฺริ ภิกฺขเว
ราชา พหุภิกฺขุโ จ พหุภิกฺขุโย อณฺณตฺริ อิตฺถิ กนฺตฺวา นสฺสรติ ฯ
สา เตน คพฺภํ คณฺหาติ ๓ ฯ ตตฺถ รณฺโณ เอว โหติ น โข
อีช อณฺโณ โกจิ ปวิสสิ อณฺณตฺร ปพฺพชิตฺเตน สียา นฺ โข
ปพฺพชิตฺตสฺส กมฺมมฺนฺติ ฯ อัย ภิกฺขเว ทฺติโย อาทินฺโว ราชนฺเต-
ปุรปุเวสเน ฯ ปุณ จปฺริ ภิกฺขเว รณฺโณ อนฺเตปุเร อณฺณตฺริ
รตนํ นสฺสรติ ฯ ตตฺถ รณฺโณ เอว โหติ น โข อีช อณฺโณ
โกจิ ปวิสสิ อณฺณตฺร ปพฺพชิตฺเตน สียา นฺ โข ปพฺพชิตฺตสฺส
กมฺมมฺนฺติ ฯ อัย ภิกฺขเว ตติโย อาทินฺโว ราชนฺเตปุรปุเวสเน ฯ
๑ ม. ย. ทสฺยิเม ฯ ๒ ม. ย. นิสฺสินฺโน ฯ ๓ ม. ย. คณฺหิ ฯ

ปุณ จปริ ภิกขเว รณโณ อนนเตปุเร อพทนต์รา กุญหมนตา
พหิทธา สมภทํ กจฺจนฺติ ฯ ตตฺถ รณโณ เอวํ โหติ น โข
อิธ อณฺโณ โภจิ ปวิสติ อณฺณตฺร ปพฺพชิตฺเตน สียา นฺุ โข
ปพฺพชิตฺตสฺส กมฺมฺนฺติ ฯ อยํ ภิกขเว จตฺตฺโต อาทินโว ราชนฺเต-
ปุรปุเวสเน ฯ ปุณ จปริ ภิกขเว รณโณ อนนเตปุเร ปุตฺโต
วา ปิตฺริ ปตฺถเถติ ปิตา วา ปุตฺตํ ปตฺถเถติ ฯ เตสํ เอวํ โหติ
น โข อิธ อณฺโณ โภจิ ปวิสติ อณฺณตฺร ปพฺพชิตฺเตน สียา
นฺุ โข ปพฺพชิตฺตสฺส กมฺมฺนฺติ ฯ อยํ ภิกขเว ปณฺจโม อาทินโว
ราชนฺเตปุรปุเวสเน ฯ ปุณ จปริ ภิกขเว ราชา นิจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ
อุจฺเจ จานเ ๑ จเปติ ฯ เยสนฺตํ อมฺนาปํ เตสํ เอวํ โหติ
ราชา โข ปพฺพชิตฺเตน สํสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส สียา นฺุ โข ปพฺพชิตฺตสฺส
กมฺมฺนฺติ ฯ อยํ ภิกขเว ฃฏฺโฐ อาทินโว ราชนฺเตปุรปุเวสเน ฯ
ปุณ จปริ ภิกขเว ราชา อุจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ นิจเ จานเ ๒ จเปติ ฯ
เยสนฺตํ อมฺนาปํ เตสํ เอวํ โหติ ราชา โข ปพฺพชิตฺเตน
สํสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส สียา นฺุ โข ปพฺพชิตฺตสฺส กมฺมฺนฺติ ฯ อยํ ภิกขเว
สตฺตโม อาทินโว ราชนฺเตปุรปุเวสเน ฯ ปุณ จปริ ภิกขเว
ราชา อกาเล เสณํ อุยฺโยเชติ ฯ เยสนฺตํ อมฺนาปํ เตสํ เอวํ
โหติ ราชา โข ปพฺพชิตฺเตน สํสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส สียา นฺุ โข ปพฺพชิตฺตสฺส
กมฺมฺนฺติ ฯ อยํ ภิกขเว อฏฺฐโม อาทินโว ราชนฺเตปุรปุเวสเน ฯ
๑ ม. ย. อุจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ ๒ ย. นิจฺจฺจฺจฺจฺจ

ปฺน จปริ ภิกฺขเว ราชา กาลเ เสณิ อฺยโยเชตฺวา อนฺตรามคฺคโต
นิวตฺตาเปติ ฯ เยสฺนตํ อมฺนาปํ เตสํ เอวํ โหติ ราชา โข
ปพฺพชิตฺเตน สํสฺญโห สฺยา นฺ โข ปพฺพชิตฺตสฺส กมฺมฺนฺติ ฯ อํ
ภิกฺขเว นวโม อาทินโว ราชนฺเตปรุปรุเวสเน ฯ ปฺน จปริ ภิกฺขเว [๑]
ราชนฺเตปรุ หตฺถิสฺมมฺมทํ อสฺสสมฺมทํ รตฺสมฺมทํ รชฺณิยานิ ๒
รูปฺสทฺทกฺขนฺทรสโฆฏฺจพฺพานิ ยานิ น ปพฺพชิตฺตสฺส สารุปรุปานิ ฯ อํ
โข ภิกฺขเว ทสโม อาทินโว ราชนฺเตปรุปรุเวสเน ฯ อิม โข
ภิกฺขเว ทส อาทินวา ราชนฺเตปรุปรุเวสเนติ ฯ

[๑๓๔] อถ โข ภควา อายสฺมฺนตํ อานนฺทํ อนฺกปริยาเยน
วิครหิตฺวา ทฺพฺภรตฺยา ทฺปฺโปสฺตฺยา ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ รณฺโถว ชตฺตฺยสฺส
มฺุทฺธาภิสิตฺตสฺส ๓ อนิกฺขนฺตฺราชเก อนิกฺคตฺรตนเก ๔ ปฺพเพ อปฺป-
ภฺิสํวิทิตฺโต อินฺทฺพิลลํ อติกฺกามเยยฺย ปาจิตฺตฺยฺนฺติ ฯ

[๑๓๕] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ
อํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ชตฺติโย นาม อฺกโต
สุชาโต โหติ มาติโต จ ปิตฺติโต จ สํสฺุทฺรคหณิโก ยาว สตฺตฺมา
ปีตามหฺยฺคา อกฺขิตฺโต อนฺุปรุภฺุโห ชาตีวาเทน ฯ มฺุทฺธาภิสิตฺโต
๑ ม. ยฺ. รณฺโถว ฯ ๒ ม. รชฺณิยานิ ฯ ๓ มฺุทฺธาภิสิตฺตฺสชาติปี ปาโห ฯ โส
ปน ปทฺภาชเนน น สเมติ ฯ ๔ อนิกฺคตฺรตนเกติปี ปาโห ฯ โสปี เตน น สเมติ ฯ

นาม ขตุติยาภิเสเคน อภิสิตฺโต โหติ ฯ อนิกฺขนฺตราชเกติ ราชฯ
สยนิมฺรา ๑ อนิกฺขนฺโต โหติ ฯ อนิกฺคตฺรตนเกติ มเหสี สยนิมฺรา
อนิกฺขนฺตา โหติ อุโภ วา อนิกฺขนฺตา โหนฺติ ฯ ปุพฺเพ
อปฺปฏิสํวิทิตฺติ ปุพฺเพ อนิมฺนฺตฺโต ๒ ฯ อินฺทขีโล นาม สยนิมฺรสฺส
อุมฺมาโร วุจฺจติ ฯ สยนิมฺรํ นาม ยตฺถ กตฺถจิ รณฺโณ สยนิ
ปฺลฺลตฺตํ โหติ อนฺตมฺโส สานฺธิปการปริกฺขิตฺตํปี ฯ อินฺทขีลํ
อติกกามาเยยฺยติ ปจฺมํ ปาํ อุมฺมารํ อติกกามาติ อาปฺตติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ทฺติยํ ปาํ อติกกามาติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๓๖] อปฺปฏิสํวิทิตฺเต อปฺปฏิสํวิทิตสฺสณฺณิ อินฺทขีลํ อติกกามาติ
อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อปฺปฏิสํวิทิตฺเต เวมฺติโก อินฺทขีลํ
อติกกามาติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อปฺปฏิสํวิทิตฺเต ปฏิสํวิทิตสฺสณฺณิ
อินฺทขีลํ อติกกามาติ อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ปฏิสํวิทิตฺเต
อปฺปฏิสํวิทิตสฺสณฺณิ อาปฺตติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฏิสํวิทิตฺเต เวมฺติโก
อาปฺตติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฏิสํวิทิตฺเต ปฏิสํวิทิตสฺสณฺณิ อนาปฺตติ ฯ

[๗๓๗] อนาปฺตติ ปฏิสํวิทิตฺเต น ขตุติโย โหติ น
ขตุติยาภิเสเคน อภิสิตฺโต โหติ ราชฯ สยนิมฺรา นิกฺขนฺโต โหติ
มเหสี สยนิมฺรา นิกฺขนฺตา โหติ อุโภ วา สยนิมฺรา ๓ นิกฺขนฺตา
โหนฺติ น สยนิมฺเร อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปจฺมสฺกฺขาปํ นิฏฺจิตํ ฯ

๑ ม. สยนิมฺรา ฯ เวมฺปริปี ฯ ๒ ม. อนามนฺเตตฺวา ฯ ๓ ม. อัย ปาโง นตฺถิ ฯ

พุดยสิกขาปท

[๗๓๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิย วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร
ภิกฺขุ อจิริวติยา นทียา นุหฺยติฯ อณฺฺตโรปี พุราหฺมโณ
ปญฺจสฺตานํ ถวิกํ เถเถ นิกฺขิปีตฺวา อจิริวติยา นทียา นุหฺยติฯ ๑
วิสุสฺริตฺวา อคฺมาสีฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ตสฺสํยํ พุราหฺมณฺสฺส
ถวิกา มา [๒] นสฺสีติ อคฺคฺเหสีฯ อถ โข โส พุราหฺมโณ สฺริตฺวา
ตฺริโต อธาวิตฺวา ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ อปี เม โภ ถวิกํ
ปสฺเสยฺยาสีติฯ หนฺท พุราหฺมณฺมาติ อทาสีฯ อถ โข ตสฺส
พุราหฺมณฺสฺส เอตทโหสี เกน นุ โข อหํ อฺปาเยน อิมสฺส
ภิกฺขุโน ปุณฺณปตฺตํ น ทเทยฺยนฺติฯ น เม โภ ปญฺจสฺตานํ
สหสฺสํ เมติ ปฺลิตฺพุทฺธิตฺวา มุณฺจิฯ อถ โข โส ภิกฺขุ อารามํ คนฺตฺวา(
ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ อารโหเจสีฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ
เต อฺขุณฺนายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ ถถํ หิ นาม ภิกฺขุ รตนํ
อฺคฺคฺเหสฺสตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ ภิกฺขุ รตนํ อฺคฺคฺเหสฺสตีติฯ
สจฺจํ ภควาติฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ นาม ตฺวํ
โมฆปฺริส รตนํ อฺคฺคฺเหสฺสตี เนตํ โมฆปฺริส อปฺปสฺนฺนํ นํ วา
ปสาทาย ปสฺนฺนํ นํ วา ภิกฺขุโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
๑ ม. ย. นุหฺยนฺโตฯ ๒ ม. อธิฯ

อิมิ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ รตนํ วา รตนสมฺมตํ
วา อุคฺคณฺเหยฺย วา อุคฺคณฺหาเปยฺย วา ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ เอวณฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๗๓๕] เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยา อุสฺสโว โหติ ฯ
มนุสฺสา อลงฺกตปฏฺิยฺตฺตา อุตฺตยานํ คจฺจนฺติ ฯ วิสาขาปี มิคารมาตา
อลงฺกตปฏฺิยฺตฺตา อุตฺตยานํ คมิสฺสามีติ คามโต นิกฺขมิตฺวา กุยาหํ
กริสฺสามี อุตฺตยานํ คนฺตฺวา ขนฺนุนาหํ ภควนฺตํ ปยฺรูปาเสยฺยฺนฺติ
อาภรณํ โอมฺลฺจิตฺวา อุตฺตราสงฺเคน ภณฺฑิกํ พนฺธิตฺวา ทาสิยา
อทาสี หนฺทฺ เช อิมิ ภณฺฑิกํ คณฺหาหีติ ฯ อถ โข วิสาขา
มิคารมาตา เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
อภิวาทิตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺนํ โข วิสาขํ
มิคารมาตริ ภควา ฐมฺมียา กถาย สนฺทสฺเสติ สฺมาทเปติ สมฺตฺเตเชติ
สมฺปหํเสติ ฯ อถ โข วิสาขา มิคารมาตา ภควตา ฐมฺมียา กถาย
สนฺทสฺสิตา สฺมาทปีตา สมฺตฺเตชิตา สมฺปหํสิตา อฏฺฐายาสนา
ภควนฺตํ อภิวาทิตฺวา ปทกฺขิณฺํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถ โข สา
ทาสี ตํ ภณฺฑิกํ วิสฺสริตฺวา อคฺมาสิ ฯ ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา ภควโต
เอตมตฺถิ อารโหเจสฺสุ ฯ เตนฺหิ ภิกฺขเว อุคฺคเหตฺวา นิกฺขิปถาติ ฯ
อถ โข ภควา เอตสฺมี นินฺทาเน เอตสฺมี ปกรณฺเ ฐมฺมี กถํ
กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนฺชานามิ ภิกฺขเว รตนํ วา รตนสมฺมตํ
วา อชฺฌาราเม อุคฺคเหตฺวา วา อุคฺคหาเปตฺวา วา นิกฺขิปิตฺุ ยสฺส --

ภวิสฺสตี โส หริสฺสตีติ ฯ เอวญจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกุขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถา โย ปน ภิกฺขุ รัตนํ वा रตนसम्मत्तं वा अल्लसฺสร
อชฺฌารามา อุกฺคณฺเหยฺย वा อุกฺคณฺหาเปยฺย वा ปาจิตุตฺติยนฺติ ฯ
เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สีกุขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๗๔๐] เตน โข ปน สมเยน กาสีสุ ชนปเทสุ ๑ อนาคติกสฺส
คหปตีสฺส กมฺมุนฺตคาโม โหติ ฯ เตน จ คหปตินา อนฺนเตวาสิ
อาณตฺโต โหติ สเจ ภทฺทนฺตา อากจฺจนฺติ ภตฺตํ กเรยฺยาสีติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน สมพฺพลา ภิกฺขุ กาสีสุ ชนปเทสุ จาริกํ
จรมานา เยน อนาคติกสฺส คหปตีสฺส กมฺมุนฺตคาโม
เตนฺอุปสงฺกมীสุ ฯ อทฺทสา โข โส ปฺริโส เต ภิกฺขุ ทฺรูโต ว
อากจฺจนฺเต ทิสฺวาน เยน เต ภิกฺขุ เตนฺอุปสงฺกมิ อฺอุปสงฺกมิตฺวา
เต ภิกฺขุ อทฺทวาเตตฺวา เอตทวโจ อทฺทวาเสนฺตุ ฆนฺเต อยฺยา
สุวตฺตนาถ คหปติโน ภตฺตุนฺติ ฯ อทฺทวาเสสุ โข เต ภิกฺขุ
ตฺตุนฺทิกวาเวน ฯ อถ โข โส ปฺริโส ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน ปณฺตีตํ
ชาทนียํ โภชนียํ ปฏฺยทาเปตฺวา กาลํ อาโรจาเปตฺวา อํกุตฺติมฺททิกํ
โอมฺมุจฺจิตฺวา เต ภิกฺขุ ภตฺเตน ปรีวีสิตฺวา อยฺยา ภูณฺชิตฺวา
คจฺจนฺตุ อหํปี กมฺมุนฺตํ คมฺิสฺสามิตฺติ อํกุตฺติมฺททิกํ วิสฺสริตฺวา
อคฺมาสิ ฯ ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา สเจ มยํ คมฺิสฺสาม นสฺสิสฺสตาถ
อํกุตฺติมฺททิกาทิ ตตฺถเวว อจฺจีสฺสุ ฯ อถ โข โส ปฺริโส กมฺมุนฺตา
อากจฺจนฺโต เต ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา เอตทวโจ กิสฺส ฆนฺเต อยฺยา
๑ ม. ชนปเท ฯ เอวมฺปรีปี ฯ

อิเชว อจฺจนฺตํติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ตสฺส ปุริสสฺส เอตมตฺถํ
อาโรเจตฺวา สวตฺถึ คนฺตฺวา ภิกฺขุณฺเณ เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสึ ฯ ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสึ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นิตานเ
เอตสฺมี ปกรณเ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ
ภิกฺขเว รตนํ วา รตนสมฺมตฺตํ วา อชฺฉารามเ วา อชฺฉาวาสเถ
วา อุกฺกเหตฺวา วา อุกฺกหาเปตฺวา วา นิกฺขิปปิตฺตํ ยสฺส ภวิสฺสตี
โส หริสฺสตีติ ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ รตนํ วา รตนสมฺมตฺตํ วา อถฺยตฺตร อชฺฉารามา วา
อชฺฉาวาสถา วา อุกฺกณฺเหยฺย วา อุกฺกณฺหาเปยฺย วา ปาจิตฺตียํ ฯ
รตนํ วา ปน ภิกฺขุณา รตนสมฺมตฺตํ วา อชฺฉารามเ วา อชฺฉาวาสเถ
วา อุกฺกเหตฺวา วา อุกฺกหาเปตฺวา วา นิกฺขิปปิตพฺพํ ยสฺส ภวิสฺสตี
โส หริสฺสตีติ ฯ อยํ ตตฺถ สามีจิติ ฯ

[๗๔๑] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อยํ
อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ รตนํ นาม มุตฺตา มณิ
เวพุริโย สงฺโข สีลา ปวาฬํ รัชตํ ชาตฺรฺรูปํ โลหิตฺงฺโก มสฺสารคฺคฺลํ
เอตํ รตนํ นาม ๑ ฯ รตนสมฺมตฺตํ นาม ยํ มนุสฺसानํ อูปโกคปริโกคํ
เอตํ รตนสมฺมตฺตํ นาม ฯ อถฺยตฺตร อชฺฉารามา วา
อชฺฉาวาสถา วาติ จเปตฺวา อชฺฉารามํ อชฺฉาวาสถํ ฯ อชฺฉาราโม
นาม ปริกฺขิตฺตสฺส อารามสฺส อนุโตอาราโม อปริกฺขิตฺตสฺส
อูปจาโร ฯ อชฺฉาวาสโถ นาม ปริกฺขิตฺตสฺส อาวสถสฺส
๑ ม. เอตํ รตนํ นามาติ อิทํ ปาฐตฺถยํ นตฺถิ ฯ

อนฺโตอวสโต อปรักขิตตสฺส อุปจาโร ฯ อุกฺกณฺเหยยาติ อัย
คณฺหาติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุกฺกณฺหาเปยฺยาติ อณฺณ
คณฺหาเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๔๒] รตนํ วา ปน ภิกฺขุณา รตนสมฺมตํ วา อชฺฌารามे วา
อชฺฌาวสเถ วา อุกฺกเหตุวา วา อุกฺกหาเปตฺวา วา นิกฺขิปิตพฺพนฺติ
รฺูเปน วา นิมิตฺเตน วา สลฺยณฺณํ กตฺวา นิกฺขิปิตฺวา อากฺขิตพฺพํ
ยสฺส ภาณํ นฏฺฐํ โส อากฺขณฺตฺติ ฯ สเจ ตตฺถ อากฺขณฺติ
โส วตฺตพฺโป อวฺุโส กิทิสฺนฺเต ภาณฺทนฺติ ฯ สเจ รฺูเปน วา
นิมิตฺเตน วา สมฺปาเทติ ทาทพฺพํ ฯ โน เจ สมฺปาเทติ วิจฺินาหิ
อวฺุโสติ วตฺตพฺโป ฯ ตมฺหา อวฺาสา ปกฺกมฺนฺเตน เย ตตฺถ
โหนฺติ ภิกฺขุ ปฏฺฐิรฺูปา เตสํ หตฺถे นิกฺขิปิตฺวา ปกฺกमितพฺพํ ฯ
โน เจ โหนฺติ ภิกฺขุ ปฏฺฐิรฺูปา ये ตตฺถ โหนฺติ คหปติกา
ปฏฺฐิรฺูปา เตสํ หตฺถे นิกฺขิปิตฺวา ปกฺกमितพฺพํ ฯ อัย ตตฺถ
สามีจิติ อัย ตตฺถ อนฺุชฺมมฺตา ฯ

[๗๔๓] อนาปตฺติ รตนํ วา รตนสมฺมตํ วา อชฺฌารามे วา
อชฺฌาวสเถ วา อุกฺกเหตุวา วา อุกฺกหาเปตฺวา วา นิกฺขิปิติ ยสฺส
ภวิสฺสติ โส หริสฺสตีติ รตนสมฺมตํ วิสฺสาสํ คณฺหาติ ตาวกาลีกํ
คณฺหาติ ปัสฺสูกฺลสฺสณฺณิยสฺส อุมฺมตฺตคฺกสฺส อาทิภมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทฺุติยสิกฺขาปทํ นิกฺขิตํ ฯ

ตติยสิกขาปทํ

[๗๔๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริตี เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสุส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฌพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ วิกาเล คามํ ปวิสิตฺวา สภายํ นิสิตฺตฺวา อเนกวิหิตํ ติริจฺฉานกถํ
กเถนฺตํ เสยฺยถิตํ ราชกถํ โจรกถํ มหามตฺตกถํ เสนากถํ ภยกถํ
ยฺพุทฺธกถํ อนฺนกถํ ปานกถํ วตฺตกถํ สยนกถํ มาลากถํ คนฺธกถํ
ฌาตีกถํ ยานกถํ คามกถํ นิคมกถํ นครกถํ ชนปทกถํ อิตฺถีกถํ [๑]
สุรากถํ วิสีฆากถํ กุมฺภฏฺฐานกถํ ปุพฺพเปตฺกถํ นานตฺตกถํ โลกกฺขายิกํ
สมฺมุตฺตกฺขายิกํ อิตฺถิภาวกถํ อิตฺติ วาฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา วิกาเล คามํ
ปวิสิตฺวา สภายํ นิสิตฺตฺวา อเนกวิหิตํ ติริจฺฉานกถํ กเถสฺสนฺติ
เสยฺยถิตํ ราชกถํ โจรกถํ มหามตฺตกถํ เสนากถํ ภยกถํ
ยฺพุทฺธกถํ อนฺนกถํ ปานกถํ วตฺตกถํ สยนกถํ มาลากถํ คนฺธกถํ
ฌาตีกถํ ยานกถํ คามกถํ นิคมกถํ นครกถํ ชนปทกถํ
อิตฺถีกถํ สุรากถํ วิสีฆากถํ กุมฺภฏฺฐานกถํ ปุพฺพเปตฺกถํ นานตฺตกถํ
โลกกฺขายิกํ สมฺมุตฺตกฺขายิกํ อิตฺถิภาวกถํ อิตฺติ วา เสยฺยถาปี คิหิ
กามโกถิโนติฯ อสฺโสสุํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ
ชียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ เอ เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฌพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
๑ ม. ย. ปุริสกถํฯ เอวมิตฺติเสสุ จาเนสุฯ

วิกาเล คามํ ปวิสิตฺวา สภายํ นิสิตฺตฺวา อนเนกวิหิตํ ตีรจฺฉานกถํ
กถเสสฺสตี เสยฺยถึทํ ราชกถํ ๔เปฯ อติภวภวกถํ อติ วาติ
๔เปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว วิกาเล คามํ ปวิสิตฺวา สภายํ
นิสิตฺตฺวา อนเนกวิหิตํ ตีรจฺฉานกถํ กถํ เสยฺยถึทํ ราชกถํ
๔เปฯ อติภวภวกถํ อติ วาติ ๔ สจฺจํ ภควาติ ๔ วิกฺรหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา วิกาเล คามํ ปวิสิตฺวา
สภายํ นิสิตฺตฺวา อนเนกวิหิตํ ตีรจฺฉานกถํ กถเสสฺสตี เสยฺยถึทํ
ราชกถํ ๔เปฯ อติภวภวกถํ อติ วา เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ
วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเว ๔เปฯ เหวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถึ โย ปน ภิกฺขุ วิกาเล
คามํ ปวิเสยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ๔ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ
ปญฺจตฺตํ โหติ ๔

[๗๔๕] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขุ โกสเสสุ
ชนปเทสุ สวาคฺถิ กจฺฉนฺตา สายํ อณฺณตฺริ คามํ อุปคจฺฉิสฺสุ ๔
มนุสฺสา เต ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา เอตทโวจํ ปวิสถ ฆนฺเตติ ๔
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ วิกาเล คามํ ปวิสิตฺตฺวา
กุกฺกจฺฉายนฺตา น ปวิสิสฺสุ ๔ โจรา เต ภิกฺขุ อจฺฉินฺทิสฺสุ ๔ อถ โข เต
ภิกฺขุ สวาคฺถิ คนฺตฺวา ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ อารโหเสสุ ๔ ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหเสสุ ๔ อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทาเน เอตสฺมี
ปกรณฺเ ฐมฺมี กถํ กถฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว

อานุปจณา วิกาเล คามัม ปวิสิต्तุมฺ อเวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อนานุปจณา วิกาเล คามัม ปวิสฺเสยฺย
ปาจิตฺตียนฺตฺติ ฯ อเวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ
โหติ ฯ

[๗๔๖] เตน โข ปน สมฺเขน อณฺฺตโร ภิกฺขุ โกสฺเสสุ
ชนฺฺปเทสุ สวตฺถึ กฺจณฺฺโต สยัม อณฺฺตรํ คามัม อูปกฺจณฺฺนิ ฯ
มนฺฺสสา ตํ ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา เอตทวอจฺจํ ปวิสฺส ฆนฺฺเตติ ฯ อถ โข
โส ภิกฺขุ ฆควตา ปฏิกฺขิตฺตํ อนานุปจณา วิกาเล คามัม ปวิสฺตฺนฺตฺติ
กุกฺกฺจายนฺฺโต น ปาวิสฺสิ ฯ โจรา ตํ ภิกฺขุํ อจฺฉินฺฺทิสฺส ฯ อถ โข
โส ภิกฺขุ สวตฺถึ กฺนฺฺตฺวา ภิกฺขุณฺฺนํ เอตมตฺถํ อารอฺเจสิ ฯ ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺถํ อารอฺเจสุํ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมิมิ นินฺฺทาน
เอตสฺมิมิ ปกรณฺเ ชมฺมิมิ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺฺเตสิ อนฺฺชานามิ
ภิกฺขเว สนฺฺตํ ภิกฺขุํ อานุปจณา วิกาเล คามัม ปวิสิตฺตุมฺ อเวณฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ สนฺฺตํ ภิกฺขุํ
อนานุปจณา วิกาเล คามัม ปวิสฺเสยฺย ปาจิตฺตียนฺตฺติ ฯ อเวณฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺฺนํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๗๔๗] เตน โข ปน สมฺเขน อณฺฺตโร ภิกฺขุ อหินฺนา ทฏฺโฐ
โหติ ฯ อณฺฺตโร ภิกฺขุ อคฺคิ อหริสฺสามิตี คามัม กฺจณฺฺติ ฯ
อถ โข โส ภิกฺขุ ฆควตา ปฏิกฺขิตฺตํ สนฺฺตํ ภิกฺขุํ อนานุปจณา วิกาเล
คามัม ปวิสฺตฺนฺตฺติ กุกฺกฺจายนฺฺโต น ปาวิสฺสิ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ

อาโรเจสิ ฯ อถโข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรเณ ฐมฺมี
กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตถารูเป อจฺจายิกเ
กรณียเ สนฺตํ ภิกฺขุํ อนุปฺจุจฺจา วิกาเล คามํ ปวิสิตฺตํ เหวณจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ สนฺตํ
ภิกฺขุํ อนุปฺจุจฺจา วิกาเล คามํ ปวิสฺเสยฺย อณฺฺณตฺร ตถารูปา
อจฺจายิกา กรณียา ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๗๔๘] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สนฺโต นาม ภิกฺขุ สกฺกา
โหติ อาปฺจุจฺจา ปวิสิตฺตํ ฯ อสนฺโต นาม ภิกฺขุ น สกฺกา โหติ
อาปฺจุจฺจา ปวิสิตฺตํ ฯ วิกาโล นาม มชฺฌนฺติเก วิทิวตฺเต ยาว
อรุณฺคฺกมฺนา ฯ คามํ ปวิสฺเสยฺยาติ ปริกฺขิตฺตสฺส คามสฺส ปริกฺเขปํ
อติกฺกมฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อปริกฺขิตฺตสฺส คามสฺส
อุปจาร์ โอกกมฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อณฺฺณตฺร ตถารูปา
อจฺจายิกา กรณียาติ จเปตฺวา ตถารูปํ อจฺจายิกํ กรณียํ ฯ

[๗๔๙] วิกาเล วิกาลสณฺฺณิ สนฺตํ ภิกฺขุํ อนุปฺจุจฺจา คามํ
ปวิสติ อณฺฺณตฺร ตถารูปา อจฺจายิกา กรณียา อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ วิกาเล เวมตีโก สนฺตํ ภิกฺขุํ อนุปฺจุจฺจา คามํ ปวิสติ
อณฺฺณตฺร ตถารูปา อจฺจายิกา กรณียา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ
วิกาเล กาลสณฺฺณิ สนฺตํ ภิกฺขุํ อนุปฺจุจฺจา คามํ ปวิสติ อณฺฺณตฺร
ตถารูปา อจฺจายิกา กรณียา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ กาลเ

วิกาลสณฺณี อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ กาลเ เวมตฺโก อาปตฺติ

ทุกฺกกุสฺส ฯ กาลเ กาลสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๗๕๐] อนาปตฺติ ตถารูเป อจฺจายิเก กรณฺเเย สนฺตํ ภิกฺขุ
อานฺุจฺฉา ปวิสฺติ อสนฺตํ ภิกฺขุ อานฺุจฺฉา ปวิสฺติ อนฺตรารามํ ๑
คจฺฉติ ภิกฺขุ นฺุปลสฺสยํ คจฺฉติ ติตฺถิยเสยฺยํ คจฺฉติ ปฏฺิกุมนํ
คจฺฉติ คาเมน มคฺโค โหติ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺกสฺส
อาทิกมฺมิกฺกสฺสาคี ฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ยฺ. อนฺตรารามํ ฯ

จตุตถสิกขาปท

[๗๕๑] เตน สมเณ พุทฺโธ ภควา สกฺเกสุ วิหฺรติ กปิลวตฺตฺตฺตฺมี
นิโครธาราเมฯ เตน โข ปน สมเณ อลฺลตฺเรณ ทนฺตกาเรณ
ภิกฺขุ ปวารีตา โหนฺติ เยสํ อญฺยานํ สฺวฉิมฺเรณ อตุโธ อหํ
สฺวฉิมฺเรนาติฯ เตน โข ปน สมเณ ภิกฺขุ พหุ สฺวฉิมฺเร
วิญฺญาเปณฺติฯ เยสํ ชุทฺทกา สฺวฉิมฺรา เต มหนฺเต สฺวฉิมฺเร วิญฺญาเปณฺติฯ
เยสํ มหนฺตา สฺวฉิมฺรา เต ชุทฺทเก สฺวฉิมฺเร วิญฺญาเปณฺติฯ อถโฆ
ทนฺตกาโร ภิกฺขุณฺโณ พหุ สฺวฉิมฺเร กโรนฺโต น สกฺโกติ อลฺลํ
วิกฺกายิกํ ฆณฺฑํ กาคฺคํ อตฺตนาปี น ยาเปติฯ ปุตฺตทาราปีสุส
กิลมฺนติ ๑ฯ มนุสฺสา อุชฺฌายณฺติ ชียนฺติ วิปาเจณฺติ กถํ หิ นาม
สมณฺา สกฺยปุตฺตฺติยา น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ สฺวฉิมฺเร วิญฺญาเปสฺสนฺติ
อญฺ อิมสํ พหุ สฺวฉิมฺเร กโรนฺโต น สกฺโกติ อลฺลํ วิกฺกายิกํ
ฆณฺฑํ กาคฺคํ อตฺตนาปี น ยาเปติ ปุตฺตทาราปีสุส กิลมฺนตีติฯ
อสฺโสสุ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายณฺตานํ ชียนฺตานํ
วิปาเจณฺตานํฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายณฺติ
ชียนฺติ วิปาเจณฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ
สฺวฉิมฺเร วิญฺญาเปสฺสนฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ น
มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ สฺวฉิมฺเร วิญฺญาเปถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปุริสา น
๑ ม. ย. ปุตฺตทาโรปีสุส กิลมฺติฯ เอวมฺปฺริปีฯ

มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ สฺวจิฆเร วิญญาเปสฺสนฺติ เนตฺติ ภิกฺขเว
อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเว อปฺปสฺสํ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน
ภิกฺขุ อฏฺฐิมํ วา ทนฺตมํ วา วิสาณมํ วา สฺวจิฆริ์ การายเยย
เกทนํ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๗๕๒] โย ปนาติ โย ยาทิสฺสํ อปฺปสฺสํ ภิกฺขุติ อปฺปสฺสํ
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อฏฺฐิ นาม ยงฺกิลฺลิจิ อฏฺฐิ ฯ
ทนฺโต นาม หตฺถิทนฺโต วุจฺจติ ฯ วิสาณํ นาม ยงฺกิลฺลิจิ
วิสาณํ ฯ การายเยยติ กโรติ วา การายเปติ วา ปโยเค
ทุกกมฺมํ ปฏฺฐิตาเกน ภินฺนิตฺวา ปาจิตฺตियํ เทเสตพฺพํ ฯ

[๗๕๓] อตฺตนา วิปฺปกตฺตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อปฺปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ อตฺตนา วิปฺปกตฺตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อปฺปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ ปเรหิ วิปฺปกตฺตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อปฺปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ ปเรหิ วิปฺปกตฺตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อปฺปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ
อณฺณสฺสตฺถาย กโรติ วา การายเปติ วา อปฺปตฺติ ทุกกมฺมสฺส ฯ
อณฺเณน กตฺตํ ปฏฺฐิตกิตฺวา ปรีภุญฺชติ อปฺปตฺติ ทุกกมฺมสฺส ฯ

[๗๕๔] อนาปฺปตฺติ คณฺจิกาย ๑ อรณฺนิเก วีเถ ๒ อณฺชานิยา
อณฺชานิสลากาย วาสีหฺนฺเญ อุกทปฺปญฺจนิยา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ
จตฺตฺถสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. คณฺจิกาย ฯ ๒ ม. วิเช ฯ ลี. วิเจ ฯ

ปณฺจมสิกขาปทํ

[๗๕๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต อจฺเจ มณฺเฑ สยติฯ อถ โข ภควา
สมฺพหุเลหิ ภิกฺขุหิ สทฺธี เสนาสนจาริกํ อาหิณฺฑนฺโต เยนายสฺมโตช
อุปนฺนุทสฺส สกฺยปฺตุตฺตสฺส วิหาโร เตนฺอุปสงฺกมิฯ อทฺทสา โข
อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต ภควนฺตํ ทูโรโต ว อากฺขณฺตํ
ทิสฺวาน ภควนฺตํ เอตทโวจ อากฺขณฺตุ เม ภนฺเต ภควา สยนํ
ปสฺสตุติฯ อถ โข ภควา ตโต ว ปฏินิวดตฺติตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อาสยโต ภิกฺขเว โมฆปฺริโส เวทิตฺพุโฑติฯ อถ โข ภควา อายสฺมณฺตํ
อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตุตํ อนเกปฺริยาเยน วิครหิตฺวา พุพฺพกรตฺยาฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ นวํ ปน
ภิกฺขุณา มณฺจํ วา ปิจฺจํ วา การยมาเนน อฏฺฐงฺกุลปาทกํ กาทฺตพฺพิ
สฺสคตฺงฺกุลเลน อณฺณตฺร เหฏฺฐิมาย อฏฺฐินิยา ตํ อติกฺกามยโต
เฉทนํ ปาจิตฺตียนฺติฯ

[๗๕๖] นวํ นาม กรณํ อุปาทาย วุจฺจติฯ มณฺโโจ นาม
จตุตฺตารो มณฺจา มสารโก พุณฺทิกาพฺพุโธ กุฬิรปาทโก ๑ อหจฺจปาทโกฯ
ปิจฺจํ นาม จตุตฺตาริ ปิจฺจานิ มสารกํ พุณฺทิกาพฺพุธํ กุฬิรปาทกํ ๑
อหจฺจปาทกํฯ การยมาเนนาติ กโรนฺโต วา การาเปนฺโต วาฯ
๑ ม. กุฬิร...ฯ เอวมฺปฺริปีฯ

อฏฺฐงฺกุลปาทกั การเรตพฺพั สุกตงฺกุเลน อลฺลตฺตร เหนฺจิมาย อฏฺฐนียาติ
จเปตฺวา เหนฺจิมั อฏฺฐนียั ๑ ๗ ตั อติกกามาตฺวา กโรติ วา การาเปติ
วา ปโยเค ทุกฺกภูํ ปฏฺฐิตาเณน ฉินฺหิตฺวา ปาจิตฺตียั เทเสตพฺพั ๗

[๗๕๗] อตฺตนา วิปฺปกตฺตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๗ อตฺตนา วิปฺปกตฺตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๗ ปเรหิ วิปฺปกตฺตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๗ ปเรหิ วิปฺปกตฺตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๗ อลฺลตฺตตฺถาย กโรติ วา การาเปติ วา อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ๗ อลฺลเณน กตฺตํ ปฏฺฐิตฺวา ปรีภฺรชฺชติ อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ๗

[๗๕๘] อนาปตฺติ ปมาณิกั กโรติ อุนกั กโรติ อลฺลเณน
กตฺตํ ปมาณาติกกนฺตํ ปฏฺฐิตฺวา ฉินฺหิตฺวา ปรีภฺรชฺชติ
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ๗

ปญฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๗

๑ ม. อฏฺฐนียั ๗

ฉฏฐสิกขาปทํ

[๗๕๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ มณฺจํปี ปีจํปี ตฺวโลนทฺธํ การาเปนฺติฯ มนุสฺสา วิหารจาริกํ
อาหิณฺฑนฺตา ปสฺสิตฺวา อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา มณฺจํปี ปีจํปี ตฺวโลนทฺธํ การาเปสฺสนฺติ เสยฺยถาปี
คิหิ กามโกคิโนติฯ อสฺโสสุ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ
จิยฺนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ
เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
มณฺจํปี ปีจํปี ตฺวโลนทฺธํ การาเปสฺสนฺตฺติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺมุเมห
ภิกฺขเว มณฺจํปี ปีจํปี ตฺวโลนทฺธํ การาเปถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเมห โมฆปฺริสา มณฺจํปี
ปีจํปี ตฺวโลนทฺธํ การาเปสฺสธ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา
ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิยโยภาวายฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ มณฺจํ วา ปีจํ
วา ตฺวโลนทฺธํ การาเปยฺย อุทฺทาทลนํ ปาจิตฺติยฺนฺติฯ

[๗๖๐] โข ปนาติ โข ยาติโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อยํ
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติฯ มณฺโจ นาม จตฺตาโร
มณฺจา มสารโก พุณฺทิกาพุทฺโธ กุฬิรปาทโก อหจฺจปาทโกฯ

ปีจํ นาม จตุตถาริ ปีจานิ มสารกํ พุณฺทิกภาพทฺธํ กุฬิรปาทกํ
อาหจฺจปาทกํ ๑ ตฺถลํ นาม ตีณิ ตฺถลานิ รุกฺขตฺถลํ ลตฺถาตฺถลํ
โปตฺถกิตฺถลํ ๑ การฺยาเปยฺยาติ กโรติ วา การฺยาเปติ วา ปโยเค
ทฺถกฺกํ ปฏฺฐิตาเกน อุทฺทาเลตฺตวา ปาจิตฺตियํ เทเสตฺตพฺพิ ๑

[๗๖๑] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ อณฺณสฺสตฺถาย กโรติ วา การฺยาเปติ วา อาปตฺติ
ทฺถกฺกสฺส ๑ อณฺณเณน กตํ ปฏฺฐิตภิตฺตวา ปรีภฺญชฺติ อาปตฺติ
ทฺถกฺกสฺส ๑

[๗๖๒] อนาปตฺติ อาโยเค กายพนฺธเนน อํสพทฺธเก ปตฺตตฺถวีกาย
ปรีสฺสาวเนน พิมฺโพหนํ กโรติ อณฺณเณน กตํ ปฏฺฐิตภิตฺตวา
อุทฺทาเลตฺตวา ปรีภฺญชฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ๑

นฺนฺจสฺสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

สตตมสิกขาปท

[๗๖๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ภควตา
ภิกฺขุณฺํ นิสีทนํ อนฺุญฺญาตํ โหติฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภควตา
นิสีทนํ อนฺุญฺญาตฺนฺุติ อปฺปมาณิกานิ นิสีทนานิ ชาเรณฺุติ มณฺุจฺจสฺสปี
ปีจฺจสฺสปี ปุรฺโตปี ปจฺจฺจโตปี โอลมฺพฺเพณฺุติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจ
ฯเปฯ เต อฺุชฺฌายนฺุติ จิยฺนฺุติ วิปาเจนฺุติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อปฺปมาณิกานิ นิสีทนานิ ชาเรสฺสนฺุติติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺุเมห
ภิกฺขเว อปฺปมาณิกานิ นิสีทนานิ ชาเรธาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ
วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺุเมห โมฆปฺุริสา อปฺปมาณิกานิ
นิสีทนานิ ชาเรสฺสธ เนตํ โมฆปฺุริสา อปฺปสนฺุณานํ วา ปสาทาย
ปสนฺุณานํ วา ภิยฺโยภาวายฯเปฯ เอวณฺุจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อฺุทฺุทฺิเสยฺยถ นิสีทนํ ปน ภิกฺขุณา การยมาเนน ปมาณิกํ
กาเรตพฺพิฯ ตฺุคริทํ ปมาณํ ทิมฺโส เทว วิทฺุติโย สฺุคตวิทฺุติยา
ติริยํ ทิยฯฑฺฒํฯ ตํ อติกฺุคามยโต เจทนํ ปาจิตฺุติยนฺุติฯ เอวณฺุจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปณฺุตฺุตํ โหติฯ

[๗๖๔] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อฺุทฺายิ มหากาโย
โหติฯ โส ภควโต ปุรฺโต นิสีทนํ ปณฺุญาเปตฺุวา สมนฺุตโต
สมณฺุจฺจมาโน นิสีทติฯ อถ โข ภควา อายสฺมนฺุตํ อฺุทฺายิ เอตทโวจ

กิสฺส ตฺวํ อุทายิ นิสีทन्नํ ปญญาเปตฺวา สมฺนตโต สมณฺณสฺสิ
เสยฺยถาปิ ปุราณสิโกฏฺโฐจติ ฯ ตถา หิ ปน ฆนฺเต ฆควตา ภิกฺขุณฺโณ
อติขุทฺทกํ นิสีทन्नํ อนุญญาตฺนฺติ ฯ อถ โข ฆควา เอตฺสฺมี นิทานเ
เอตฺสฺมี ปกรเณ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ
ภิกฺขเว นิสีทन्नํ สฺส ทสา ๑ วิทฺถลึ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิขฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถา นิสีทन्नํ ปน ภิกฺขุณา การยมาเนน ปมาณิกํ กาทเรตพฺพํ ฯ
ตตฺริทํ ปมาณํ ทิฆมฺโส เทว วิทฺถลฺโย สฺสคตฺวิทฺถลฺยิยา ติริยํ
ทियทฺฒํ ทสา วิทฺถลฺโย ฯ ตํ อติกกามยโต เจทนํ ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๗๖๕] นิสีทन्नํ นาม สทลํ วุจฺจติ ฯ การยมาเนนาติ กโรนฺโต
วา การาเปนฺโต วา ฯ ปมาณิกํ กาทเรตพฺพํ ฯ ตตฺริทํ ปมาณํ
ทิฆมฺโส เทว วิทฺถลฺโย สฺสคตฺวิทฺถลฺยิยา ติริยํ ทियทฺฒํ ทสา วิทฺถลฺโย ฯ
ตํ อติกกามตฺวา กโรติ วา การาเปติ วา ปโยเค ทุกฺกมฺภู ปฏฺฐิตาเณ
ฉินฺนํทิตฺวา ปาจิตฺตฺยิ เทเสตพฺพํ ฯ

[๗๖๖] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ อาปฺตฺติ
ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ อาปฺตฺติ
ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ อาปฺตฺติ
ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ อาปฺตฺติ
ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ อญฺญสฺสคฺถาย กโรติ วา การาเปติ วา อาปฺตฺติ
ทุกฺกมฺภูสฺส ฯ อญฺเณน กตํ ปฏฺฐิตํทิตฺวา ปริญฺชติ อาปฺตฺติ
ทุกฺกมฺภูสฺส ฯ

๑ ม. ทลฺ ฯ

[๗๖๗] อนาปตฺติ ปมาณิกํ กโรติ อุณฺทํ กโรติ อญฺเณน
กตํ ปมาณาติกฺกนฺตํ ปฏฺฐิตํวา จินฺทิตฺวา ปริภุชฺชติ วิตานํ
วา ภูมฺมตฺตรณํ วา สานฺธิปาการํ วา ภิสี วา พิมฺโพหนํ วา
กโรติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิภมฺมิกสฺสชาติ
สตุตฺตมสฺสิกาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อฏฺฐมสิกขาปทํ

[๗๖๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
อนาถปิณฑกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ภควตา
ภิกฺขุณฺํ กณฺฑุปฏฺิจฺฉาที ๑ อนุถฺวตา โหติฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภควตา กณฺฑุปฏฺิจฺฉาที อนุถฺวตาตี อปฺปมาณิกาโย กณฺฑุ-
ปฏฺิจฺฉาทีโย ชาเรณฺติ ปุโรโตปี ปจฺฉโตปี อากทฺตมนฺดา อาหิณฺทณฺติฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายณฺติ จิยณฺติ วิปาเจณฺติ
กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อปฺปมาณิกาโย กณฺฑุปฏฺิจฺฉาทีโย
ชาเรสฺสณฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว อปฺปมาณิกาโย กณฺฑุ-
ปฏฺิจฺฉาทีโย ชาเรถาตีฯ สจฺจํ ภควาตีฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตุมฺเห โมฆปริสา อปฺปมาณิกาโย กณฺฑุปฏฺิจฺฉาทีโย ชาเรสฺส
เนตํ โมฆปริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิยฺโย-
ภาวายฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ
กณฺฑุปฏฺิจฺฉาที ปน ภิกฺขุณา การยมาเนน ปมาณิกา การตพฺพาฯ
ตตฺริทํ ปมาณํ ทิมฺโส จตฺสโส วิทฺถลฺโย สุกตฺวิทฺถลฺยา ติริยํ
เทว วิทฺถลฺโยฯ ตํ อติกฺกามยโต เจทนํ ปาจิตฺติยณฺติฯ

[๗๖๙] กณฺฑุปฏฺิจฺฉาที นาม ยสฺส อโชนาภิ อุพฺภชานุมณฺทลํ
กณฺฑุ วา ปิพฺภา วา อสฺสาโว วา ถลฺลุกจฺฉา ๒ วา อาพาโธ
ตสฺส ปฏฺิจฺฉาทนต์ถายฯ การยมาเนนาติ กโรนฺโต วา การาเปนฺโต
๑ ม. กณฺฑุปฏฺิจฺฉาทีฯ เหวมฺปริปีฯ ๒ ม. ถลฺลุกจฺฉุฯ

วา ๑ ปมาณิกา การตพพา ๑ ตตริทำ ปมาณิ ทิมโส จตสโส
วิทฺติโย สุกตวิทฺติยา ติริยิ เทว วิทฺติโย ๑ ตํ อติกกามตฺวา
กโรติ วา การาเปติ วา ปโยเค ทุกฺกมฺ ปรุฏิตาณน นินฺทิตฺวา
ปาจิตฺติยิ เทเสตพฺพิ ๑

[๗๗๐] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑ อลฺลสฺสตฺถาย กโรติ วา การาเปติ วา อาปตฺติ
ทุกฺกมฺสฺส ๑ อลฺลเณน กตํ ปฏฺฐิตฺวา ปรีกฺขชฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกมฺสฺส ๑

[๗๗๑] อนาปตฺติ ปมาณิกิ กโรติ อุนกิ กโรติ อลฺลเณน
กตํ ปมาณาคิกฺกนฺตํ ปฏฺฐิตฺวา นินฺทิตฺวา ปรีกฺขชฺติ วิตานํ
วา ภูมฺมตฺถธณฺ ๑ วา สานฺธิปาการิ วา ภิสึ วา พิมฺโพหนํ วา
กโรติ อุมฺมตฺถกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ๑

อภฺจฺมสฺสิกาปํ นินฺทิตํ ๑

นวมสิกขาปท

[๗๗๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ภควตา
ภิกฺขุณฺํ วสฺสติกสาฎฺฐิกา อนฺุณฺณตา โหติฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภควตา วสฺสติกสาฎฺฐิกา อนฺุณฺณตาติ อปฺปมาณิกาโย วสฺสติกสาฎฺฐิกาโย
ชารนฺติ ปฺรโตปิ ปจฺจโตปิ อากทฺตฺตนา อาหิณฺทฺตนาติฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ
ถถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อปฺปมาณิกาโย วสฺสติกสาฎฺฐิกาโย
ชารสฺสฺสนฺตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว อปฺปมาณิกาโย
วสฺสติกสาฎฺฐิกาโย ชารเถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา ถถํ หิ นาม ตฺตฺเมห โมฆปฺริสา อปฺปมาณิกาโย วสฺสติกสาฎฺฐิกาโย
ชารสฺสฺสธ เนตฺตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย
ปสนฺนํ วา ภิยฺโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกขาปทํ อุตฺตฺติเสยฺยถ วสฺสติกสาฎฺฐิกํ ปน ภิกฺขุณา การยมาเนน
ปฺปมาณิกา การตฺตพฺพาฯ ตฺตฺริทํ ปฺปมาณํ ทิมฺโส น วิทตฺถิโย
สฺสคตฺตวิทตฺถิยา ติริยํ อทฺตเตยฺยาฯ ตํ อตฺติกามยโต ฉนฺทกํ
ปาจิตฺตียนฺติฯ

[๗๗๓] วสฺสติกสาฎฺฐิกา นาม วสฺสสถานสฺส จาตฺตมาสฺสตฺถายฯ
การยมาเนนาติ กโรนฺโต วา การาเปนฺโต วาฯ ปฺปมาณิกา

การตพพาฯ ตตริทํ ปมาณํ ทิมโส ฉ วิทตฺถโย สุตตวิทตฺถยา
ติริยํ อฑฺฒเตยฺยาฯ ตํ อตฺถกฺกามตฺวา กโรติ วา การาเปติ วา
ปโยเค ทุกฺกภูํ ปฏฺฐาเกน ฉินฺทิตฺวา ปาจิตฺตียํ เทเสตพฺพํฯ

[๗๗๔] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺสฯ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺสฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺสฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺสฯ อลฺลสฺสตุถาย กโรติ วา การาเปติ วา อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺสฯ อลฺลเณน กตํ ปฏฺฐิตฺวา ปรีภฺรชฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺสฯ

[๗๗๕] อนาปตฺติ ปมาณิกํ กโรติ อุณฺกํ กโรติ อลฺลเณน
กตํ ปมาณาทิกฺกนฺตํ ปฏฺฐิตฺวา ฉินฺทิตฺวา ปรีภฺรชฺติ วิตานํ
วา ภูมฺมตฺถธณฺ วา สานฺธิปาการํ วา ภิสฺสี วา พิมฺโพหนํ วา
กโรติ อุมฺมตฺถกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติฯ

นวมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

ทสมสิกขาปทํ

[๗๗๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
นฺนุโท ภควโต มาตุจฺฉาปฺตโต อภิรุโป โหติ ทสฺสนิโย ปาสาทิโก
จตุรงฺคุโลมโก ภควตาฯ โส สุกตจิวรปฺปมาณํ จิวริ ธารตฺติฯ
อทุทสฺสํ โข เถรา ภิกฺขุ อายสฺมฺนํ นนฺทํ ทูโรโต ว อากจฺฉนฺตํ
ทิสฺวาน ภควา อากจฺฉตีติ อาสนา วุฏฺฐหนฺติฯ เต อุปคตํ
สณฺชานิตฺวา ๑ อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ ทิ นาม อายสฺมา
นฺนุโท สุกตจิวรปฺปมาณํ จิวริ ธารตฺตฺติติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ
นนฺท สุกตจิวรปฺปมาณํ จิวริ ธารตฺตีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิกรหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ ทิ นาม ตฺวํ นนฺท สุกตจิวรปฺปมาณํ จิวริ
ธารตฺตฺติ เนตํ นนฺท อุปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ปสฺนฺนํ วา
ภิกฺขุโยภาวายฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อทุทิสฺเสยฺยถ โข ปน ภิกฺขุ สุกตจิวรปฺปมาณํ จิวริ การาเปยฺย
อติเรกํ วา เณทนํ ปาจิตฺติยํฯ ตตฺริทํ สุกตสฺส สุกตจิวรปฺปมาณํ
ทิมฺโส นว วิทฺถลฺโย สุกตวิทฺถลฺยา ติริยํ ๓ วิทฺถลฺโยฯ
อิทํ สุกตสฺส สุกตจิวรปฺปมาณนฺติฯ

[๗๗๗] โข ปนาติ โข ยาทิโสฯเปฯ ภิกฺขุติฯเปฯ อยํ
อิมสฺมि อตุเถ อธิปเปโต ภิกฺขุติฯ สุกตจิวรปฺปมาณํ นาม ทิมฺโส
นว วิทฺถลฺโย สุกตวิทฺถลฺยา ติริยํ ๓ วิทฺถลฺโยฯ การาเปยฺยติ
๑ ม. ย. อุปคเต ชานิตฺวาฯ

กโรติ วา การาเปติ วา ปโยเค ทุกุกมฺ ปฏิตาณน ฉินฺหิตฺวา
ปาจิตฺตียํ เทเสตพฺพํ ฯ

[๗๗๘] อตฺตนา วิปฺปกตฺมํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อापฺตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อตฺตนา วิปฺปกตฺมํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อापฺตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ ปเรหิ วิปฺปกตฺมํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อापฺตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ ปเรหิ วิปฺปกตฺมํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อापฺตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ อณฺณสฺสตุถาย กโรติ วา การาเปติ วา อापฺตฺติ
ทุกุกมฺสฺส ฯ อณฺเณน กตฺมํ ปฏิตฺทิตฺวา ปรีภุชฺชติ อापฺตฺติ
ทุกุกมฺสฺส ฯ

[๗๗๙] อนापฺตฺติ อุนกํ กโรติ อณฺเณน กตฺมํ ปฏิตฺทิตฺวา
ฉินฺหิตฺวา ปรีภุชฺชติ วิตานํ วา ภูมฺมตฺตฺรณํ วา สาณฺปิการี
วา ภิสฺสี วา พิมฺโพหนํ วา กโรติ อุมฺมตฺตฺกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ทสมฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

รตนวคฺโค นวโม ฯ

ตสฺสทฺททานํ

รณฺโณ จ รตนํ สนฺตํ สุจิ มณฺจลฺลจฺจ จฺจลฺลิกํ

นีสิตฺทณฺณจฺจ กณฺณทฺทณฺณจฺจ วสฺสสิกา สุกเตน จาติ ฯ

[๗๘๐] อุทฺทิกฺกุชา โข อายสฺมุนฺโต เทวนวฺติ ปาจิตฺติยา
ธมฺมา ฯ ตตฺถายสฺมุนฺเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ทุตฺติมฺปิ
ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ตตฺติมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ
ปรีสุทฺธา ปรีสุทฺเธตฺถายสฺมุนฺโต ตสฺมา ตฺวณฺหิ ฯ เอวเมตฺ
ธารยามีติ ฯ

[๑]

ปาจิตฺติยกณฺท์ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. ขุทฺทกํ สมตฺตํ ฯ

ปาฏิเทสนียกณฺห์

อิเม โข ปนายสมฺนุโต จตุตาโร ปาฏิเทสนียา ฐมา อุทเทส
อากจฺจนฺติ ฯ

ปจฺมสํกฺขาปํ

[๗๘๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถึยฺ วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามे ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตฺรา
ภิกฺขุณี สวตฺถึยฺ ปิณฺฑาย จริตฺวา ปฏิกฺกมฺนกาเล อณฺฺตฺรํ ภิกฺขุ
ปสฺสิตฺวา เอตทโวจ หนฺทฺยฺ ภิกฺขุ ปฏิกฺกณฺหาติ ฯ สฺกุจฺจ ภคินิฺติ
สพฺเพ ว อคฺคเหสิ ฯ सा उपกฺกฺเจ กाले नासฺกฺชิ ปิณฺฑาย
จริตฺตุํ ฉินฺนภตฺตา อโหสิ ฯ อถ โข सा ภิกฺขุณี ทฺติยมฺปิ ทิวสํ ฯเป
ตฺติยมฺปิ ทิวสํ สวตฺถึยฺ ปิณฺฑาย จริตฺวา ปฏิกฺกมฺนกาเล ตํ
ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา เอตทโวจ หนฺทฺยฺ ภิกฺขุ ปฏิกฺกณฺหาติ ฯ
สฺกุจฺจ ภคินิฺติ สพฺเพ ว อคฺคเหสิ ฯ सा उपกฺกฺเจ กाले नासฺกฺชิ
ปิณฺฑาย จริตฺตุํ ฉินฺนภตฺตา อโหสิ ฯ อถ โข सा ภิกฺขุณี
จตุตฺเถ ทิวเส รติยาย ปเวเรนฺตี ๑ คจฺจติ ฯ เสฏฺฐิ คหฺปติ รเถน
ปฏฺธิปถิ อากจฺจนฺโต ตํ ภิกฺขุณี เอตทโวจ อเปหฺยฺเยติ ฯ सा
โอกฺกมฺนฺตี ตตฺถเว ปรีปติ ฯ เสฏฺฐิ คหฺปติ ตํ ภิกฺขุณี ขมาเปสิ
ขมาหฺยเย มยาสิ ปาติตาติ ฯ นาหิ คหฺปติ ตยา ปาติตา อปีจ
อหเมว ทฺพฺพลาติ ฯ กิสฺส ปน ตฺวํ อยฺเย ทฺพฺพลาติ ฯ อถ โข
๑ ม. รติกาย ปเวเรนฺตี ฯ

สา ภิกฺขุณี เสฏฺฐิสฺส คหปติสฺส เอตมตฺถํ อารโจะติ ฯ เสฏฺฐิ
คหปติ ตํ ภิกฺขุณี ฆริ เนตฺวา โภเชตฺวา อุชฺฌายติ จียติ วิปาเจติ
กถํ หิ นาม ภทฺทนฺตา ภิกฺขุณียา หตฺถโต อามิสํ ปฏิกฺกฺกเหตุสนฺติ
กิจฺจลาโภ มาตุคฺคาโมติ ฯ อสุโสสุ โข ภิกฺขุ เสฏฺฐิสฺส คหปติสฺส
อุชฺฌายนฺตสฺส จียนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺส ฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺจนา ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม ภิกฺขุ ภิกฺขุณียา หตฺถโต อามิสํ ปฏิกฺกฺกเหตุสตีติ ฯเปฯ
สจฺจํ กิร ตฺวํ ภิกฺขุ ภิกฺขุณียา หตฺถโต อามิสํ ปฏิกฺกฺกเหตุตีติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ ฌาติกา เต ภิกฺขุ อณฺณฌาติกาติ ฯ อณฺณฌาติกา
ภควาติ ฯ อณฺณฌาตโก โมฆปฺปฺริส อณฺณฌาติกาย น ชานาติ ปฏฺฐิรูปํ
วา อปฺปฏฺฐิรูปํ वा สนฺตํ वा อสนฺตํ वा กถํ หิ นาม ตฺวํ
โฆฆปฺปฺริส อณฺณฌาติกาย ภิกฺขุณียา หตฺถโต อามิสํ ปฏิกฺกฺกเหตุสตี
เนตํ โฆฆปฺปฺริส อปฺปสนฺนํ นานํ वा ปสาทาย ปสนฺนํ นานํ वा
ภิกฺขุโยภาวาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยาถ
โย ปน ภิกฺขุ อณฺณฌาติกาย ภิกฺขุณียา อนฺตรฆริ ปวิญฺจาย หตฺถโต
ชาทณฺเฑีย วา โภชนณฺเฑีย วา สหตฺถา ปฏิกฺกฺกเหตุวา ขาทฺถุย วา
ภุญฺเจยฺย วา ปฏฺฐิเทสฺสทพฺพํ เตน ภิกฺขุณา คารยฺหํ อวฺสุโส ฆมฺมํ
อาปฺชฺซี อสฺปฺปายํ ปาฏฺฐิเทสฺสณฺเฑีย ตํ ปฏฺฐิเทสฺสมิตีติ ฯ

[๗๘๒] โย ปนาติ โย ยาติโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อย
อิมสฺมี อตฺถเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อณฺณฌาติกา นาม มาติโต

วา ปีติโต วา ยาว สตุตฺมา ปีตมฺหุคฺคา อสมฺพทฺธาฯ ภิกฺขุณี
นาม อุภโตสฺงฺฆเม อุปสมฺปนฺนาฯ อนฺตรมฺริ นาม รติยา ๑ พฺยหํ
สิงฺฆาภฺกํ มฺริฯ ขาทนียํ นาม ปญฺจ โภชนานิ ยามกาลิกํ
สตุตฺตาทกาลิกํ ยาวชีวิกํ จเปตฺวา อวเสถํ ขาทนียํ นามฯ โภชนียํ
นาม ปญฺจ โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สตุตฺต มจฺจโล มํลํฯ
ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามิติ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุคฺคณฺสฺสฯ
อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาฏฺเทสนียสฺสฯ อณฺฎาทิกาย
อณฺฎาทิกสณฺณี อนฺตรมฺริ ปวิญฺจาย หตฺถโต ขาทนียํ วา โภชนียํ
วา สหตฺถา ปฏิกฺคณฺเหตุวา ขาทติ วา ภุญฺชติ วา อาปตฺติ
ปาฏฺเทสนียสฺสฯ อณฺฎาทิกาย เวมตฺติโก อนฺตรมฺริ ปวิญฺจาย
หตฺถโต ขาทนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิกฺคณฺเหตุวา ขาทติ
วา ภุญฺชติ วา อาปตฺติ ปาฏฺเทสนียสฺสฯ อณฺฎาทิกาย
ณฺฎาทิกสณฺณี อนฺตรมฺริ ปวิญฺจาย หตฺถโต ขาทนียํ วา โภชนียํ
วา สหตฺถา ปฏิกฺคณฺเหตุวา ขาทติ วา ภุญฺชติ วา อาปตฺติ
ปาฏฺเทสนียสฺสฯ ยามกาลิกํ สตุตฺตาทกาลิกํ ยาวชีวิกํ ออาหารตฺถาย
ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุคฺคณฺสฺสฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ
อาปตฺติ ทุคฺคณฺสฺสฯ เอกโต อุปสมฺปนฺนายน หตฺถโต ขาทิสฺสามิ
ภุญฺชิสฺสามิติ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุคฺคณฺสฺสฯ อชฺโฆหารเ
อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ทุคฺคณฺสฺสฯ ณฺฎาทิกาย อณฺฎาทิกสณฺณี
อาปตฺติ ทุคฺคณฺสฺสฯ ณฺฎาทิกาย เวมตฺติโก อาปตฺติ ทุคฺคณฺสฺสฯ
๑ ม. รติกาฯ

ฅาติกาย ฅาติกสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๗๘๓] อนาปตฺติ ฅาติกาย ทาเปติ น เทติ อุปนิกฺขิปิตฺวา
เทติ อนฺตรารามे ภิกฺขุณฺฺสเสยฺยํ ติตฺถียเสยฺยํ ปฏิกฺกมเน
คามโต นีหริตฺวา เทติ ยามกาลิกํ สตฺตาทกาลิกํ ยาวชีวิกํ สติ
ปจฺจเย ปริภุชชาติ เทติ สิภฺขมานาย สามณฺเริยา อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ปจฺมสิภฺขาปํ นิกฺขิตํ ฯ

ทุตยสิกขาปทํ

[๗๘๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวฬุวเน
กถนุทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ กุเลสุ นิมนฺติตา
ภุญฺชนฺติฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ โวสาสนฺติโย
จิตฺตา โหนฺติ อธิ สฺวปํ เทถ อธิ โอทนํ เทถาติฯ นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ยาวทตฺถํ ภุญฺชนฺติฯ อณฺเณ ภิกฺขุ น จิตฺตรูปํ ภุญฺชนฺติฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจมาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โวสาสนฺติโย น
นิวาเรสุสนฺตීติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
โวสาสนฺติโย น นิวาเรถาติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา
กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา ภิกฺขุณีโย โวสาสนฺติโย น นิวาเรสุสถ
เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา
ภิกฺขุโยภาวายฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ
ภิกฺขุ ปเนว กุเลสุ นิมนฺติตา ภุญฺชนฺติฯ ตตฺร เจ [๑] ภิกฺขุณี
โวสาสมานรฺูปา จิตฺตา โหติ อธิ สฺวปํ เทถ อธิ โอทนํ เทถาติฯ
เตหิ ภิกฺขุหิ सा ภิกฺขุณี อปฺสาเทตฺพุพา อปฺสกก ตาว ภคินี
ยาว ภิกฺขุ ภุญฺชนฺตීติฯ เอกสุสปี เจ ๒ ภิกฺขุโน นปฺปฏฺิภาเสยฺย
ตํ ภิกฺขุณี อปฺสาเทตฺตุ อปฺสกก ตาว ภคินี ยาว ภิกฺขุ ภุญฺชนฺตīติ
๑ ม. สฯ ๒ ม. ย. เอกสุส เจปีฯ เอวมฺปฺริปีฯ

ปฏิเทศตพัพพี เตหิ ภิกขุหิ คารยหิ อาวุโส ฌมมํ อापชชิมหา
อสปปายํ ปาฏิเทศนียํ ตํ ปฏิเทศมาติ ฯ

[๗๘๕] ภิกขุ ปเนว กุเลสุ นิมนติตา ภูณชนตฺติ กุลํ นาม
จตุตาริ กุลานิ ขตฺตियกุลํ พุราหุมนกุลํ เวสฺสกุลํ สุทฺทกุลํ ฯ
นิมนติตา ภูณชนตฺติ ปณฺจนํ โภชนานํ อณฺยตเรน โภชนน
นิมนติตา ภูณชนตฺติ ฯ ภิกขุณี นาม อุกโตสงฺฆเม อุปสมฺปนฺนา ฯ
โวาสสนฺตฺติ นาม ยถามิตฺตตา ยถาสนฺทิกฺขตา ยถาสมฺภตฺตตา
ยถาสมานุชฺฌายกตา ยถาสมานาจรียกตา อธิ สุปฺปี เทถ อธิ
โอทนํ เทถาติ อัย ๑ โวาสสนฺตฺติ นาม ฯ เตหิ ภิกขุหิตฺติ ภูณชฺมานเนหิ
ภิกขุหิ ฯ สว ภิกขุณีตฺติ ยว สว โวาสสนฺตฺติ ภิกขุณี ฯ เตหิ ภิกขุหิ
สว ภิกขุณี อปฺสวเทตฺตพฺพา อปฺสวกุ ตาว ภคินี ยาว ภิกขุ
ภูณชนตฺติ ฯ เอกสฺสปี เจ ภิกขุโน อนปฺสวาทิเต ๒ ขาทิสฺสามิ
ภูณชฺชิสฺสามิตฺติ ปฏิกฺกณฺหาติ อापฺตฺติ ทฺกกฺกฺกฺกฺส ฯ อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อापฺตฺติ ปาฏิเทศนียสฺส ฯ

[๗๘๖] อุปสมฺปนฺนาย อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี โวาสสนฺตฺติยา น นิวาเรติ
อวฺตฺติ ปาฏิเทศนียสฺส ฯ อุปสมฺปนฺนาย เวมตฺติโก โวาสสนฺตฺติยา น
นิวาเรติ อวฺตฺติ ปาฏิเทศนียสฺส ฯ อุปสมฺปนฺนาย อนฺอุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี
โวาสสนฺตฺติยา น นิวาเรติ อวฺตฺติ ปาฏิเทศนียสฺส ฯ
เอกโตอุปสมฺปนฺนาย โวาสสนฺตฺติยา น นิวาเรติ อวฺตฺติ ทฺกกฺกฺกฺกฺส ฯ
อนฺอุปสมฺปนฺนาย อุปสมฺปนฺนสฺสณฺณี อวฺตฺติ ทฺกกฺกฺกฺกฺส ฯ
๑ ม. เอสา ฯ ๒ ม. ย. อนปฺสวาทิโต ฯ

อนุปสมปนฺนายน เวตติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมปนฺนายน
อนุปสมปนฺนสณฺณี อนาปตฺติ ฯ

[๗๘๗] อนาปตฺติ อตฺตโน ภคฺคํ ทาเปติ น เทติ อญฺเณสํ
ภคฺคํ เทติ น ทาเปติ ยํ น ทินฺนํ ตํ ทาเปติ ยตฺถ น
ทินฺนํ ตตฺถ ทาเปติ สพฺเพสํ สมกํ ทาเปติ สิกฺขมานา โวสาสติ
สามเณรี โวสาสติ ปญฺจ โภชนานิ จเปตฺวา สพฺพตฺถ อนาปตฺติ
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ
ทฺติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตติยสิกขาปท

[๗๘๘] เตน สมเยน พุฑุโธ ภควา สาวตฺถิย วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิย
อณฺณตฺรํ กุลํ อุทฺโต ปสนฺนํ โหติ สทฺธาย วฑฺฒติ โภเคน
หายติฯ ยํ ตสฺมี กุเล อุปฺปชฺชติ ปุเรภคฺตํ ขาถนียํ วา โภชนียํ วา
ตํ สพฺพํ ภิกฺขุณฺํ วิสฺสชฺชเรตฺวา อุปฺเปกฺทา อนสฺสิตา อจฺจนฺติฯ
มนุสฺสตา อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา
สภฺยปฺตฺติยา น มตฺตํ ชานิตฺวา ปฏฺิกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
ทตฺวา อุปฺเปกฺทา อนสฺสิตา อจฺจนฺตฺติติฯ อสฺโสสุํ โข ภิกฺขุ
เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จิยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ อถ โข
เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเจสุํฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี
นิตาเน เอตสฺมี ปกรณฺ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ยํ กุลํ สทฺธาย วฑฺฒติ โภเคน หายติ
เอวรูปสฺส กุลสฺส ลตฺตติทฺติเยน กมฺเมเน เสภฺยสมฺมตี ทาคฺคฺ อเวณฺจ
ปน ภิกฺขเว ทาทพฺพาฯ พุยฺตฺเตเน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน สงฺโฆ
ณาเปตพฺโพ สฺฐนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ กุลํ สทฺธาย
วฑฺฒติ โภเคน หายติฯ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
อิตฺถนฺนามสฺส กุลสฺส เสภฺยสมฺมตี ทเทยฺยฯ เอสา ลตฺติติฯ
สฺฐนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ กุลํ สทฺธาย วฑฺฒติ

โกเคน หายติ ฯ สจฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส กุลสฺส เสกฺขสมฺมตี เทติ ฯ
ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส กุลสฺส เสกฺขสมฺมตฺติยา ทานํ โส
ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ ทินฺนา สงฺฆเณ
อิตฺถนฺนามสฺส กุลสฺส เสกฺขสมฺมตี ฯ ขมฺติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตฺตฺถี ฯ
เอวเมตฺ ธารยามีติ ฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ ยานิ โข ปน ตานิ เสกฺขสมฺมตฺตานิ กุลานิ โย ปน
ภิกฺขุ ตถารูเปสฺส เสกฺขสมฺมเตสฺส กุเลสฺส ขาทนฺนํ วา โภชนนฺนํ วา
สทฺตถา ปฏฺธิกฺกเหตุวา ขาทฺเตยฺย วา กุณฺเชยฺย วา ปฏฺธิเทเสตพฺพิ เตน
ภิกฺขุณา การยหํ อาวุโส ฌมฺมํ อापชฺชํ อสปฺปายํ ปาฏฺธิเทสนนฺนํ ตํ
ปฏฺธิเทเสมีติ ฯ เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺจคฺคํ โหติ ฯ

[๗๘๕] เตน โข ปน สมเยน สวาคฺคิยํ อุตฺตวโ หิโติ ฯ

มนุสฺสสา ภิกฺขุ นิมนฺเตตฺตวา โภเชนฺติ ฯ ตํปิ โข กุถํ ภิกฺขุ
นิมนฺเตสิ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกจฺจายนฺตา นาธฺวาทฺเตนฺติ ปฏฺธิกฺขิตฺตํ ภควตา
เสกฺขสมฺมเตสฺส กุเลสฺส ขาทนฺนํ วา โภชนนฺนํ วา สทฺตถา ปฏฺธิกฺกเหตุวา
ขาทิตฺตํ กุณฺชิตฺตฺตํ ฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กิณฺนุ โข
นาม อมฺหากํ ชีวิตฺเตน ยํ อยฺยา อมฺหากํ น ปฏฺธิกฺกคฺคฺหนฺตฺติติ ฯ
อสุสฺสํ โข ภิกฺขุ เตสํ อุชฺฌายนฺตานํ จิยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อารโจะสฺส ฯ อถ โข ภควา
เอตสฺมี นิตานเณ เอตสฺมี ปกรเณ ฌมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อนฺุชานามิ ภิกฺขเว นิมนฺตฺติเตน เสกฺขสมฺมเตสฺส กุเลสฺส ขาทนฺนํ วา

โกชนีย วา สหตุถา ปฏิกุคเหตุวา ขาทิตุ ภูณชิตุ เอวณจ ปน
ภิกุขเว อิม สิกุขาปท อุตุทิสัยยาถ ยานิ โข ปน ตานิ
เสกขสมมุตานิ กุถานิ โข ปน ภิกุข ตถารุเปสุ เสกขสมมุเตสุ
กุเลสุ ปุพเพ อนิมนฺตโต ขาทนีย วา โภชนีย วา สหตุถา ปฏิกุคเหตุวา
ขาทุทย วา ภูณเชยว วา ปฏิตุเสตพพิ เตน ภิกุขนา คารุยหิ
อาวุโส ทุมมิ อาปชฺชี่ อสปฺปายิ ปาฏิตุเสนีย ตํ ปฏิตุเสมีติ ฯ
เอวณจิทิ ภควตา ภิกุขุณิ สิกุขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๗๕๐] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกุขุ ตสฺส กุสฺส
กุลุปโก โหติ ฯ อถ โข โส ภิกุขุ ปุพฺพณฺนสมยํ นิวาเสตุวา
ปตฺตจิวรมาทาย येन ตํ กุถึ เตนฺปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา
ปณฺณตฺเต อาสเน นิสีทึ ฯ อถ โข โส ภิกุขุ กิลานो โหติ ฯ
อถ โข เต มนุสฺสา ตํ ภิกุขุ เอตทโวจึ ภูณชถ ภูณเตติ ฯ
อถ โข โส ภิกุขุ ภควตา ปฏิกุขิตฺตํ อนิมนฺตเตน เสกขสมมุเตสุ
กุเลสุ ขาทนีย วา โภชนีย วา สหตุถา ปฏิกุคเหตุวา ขาทิตุ
ภูณชิตฺตุนฺติ กุกุจฺจาณฺโต น ปฏิกุคเหสิ นาสกฺขิ ปิณฺฑาย
จริตฺตํ ฉินฺนภตฺโต อโหสิ ฯ อถ โข โส ภิกุขุ อารามํ คนฺตฺวา
ภิกุขุณิ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ ภิกุขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ
อถ โข ภควา เอตสฺมี นินทาเน เอตสฺมี ปกรเณ ทุมมิ กถํ กตฺวา
ภิกุขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกุขเว กิลานน ภิกุขนา
เสกขสมมุเตสุ กุเลสุ ขาทนีย วา โภชนีย วา สหตุถา ปฏิกุคเหตุวา

ขาหิตฺตํ ภูณฺชิตฺตํ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ
ยานิ โข ปน ตานิ เสกฺขสมฺมตานิ กุลานิ โข ปน ภิกฺข
ตถารุเปสฺส เสกฺขสมฺมตสฺส กุเลสฺส ปุพฺเพ อนิมนฺตฺโต อคิลาโน
ขาหณียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา ขาเทยฺย วา
ภุญฺเชยฺย วา ปฏฺฐิเทเสตฺตพฺพิ เตน ภิกฺขุณา การยฺหํ อาวุโส
ธมฺมํ อปชฺชชฺชํ อสปรายํ ปาฏฺฐิตฺสณียํ ตํ ปฏฺฐิเทเสมีติ ฯ

[๗๕๑] ยานิ โข ปน ตานิ เสกฺขสมฺมตานิ กุลานีติ
เสกฺขสมฺมตํ นาม กุลํ ยํ กุลํ สทฺธาย วฑฺฒติ โภเคน หายติ
เอวรุปสฺส กุเลสฺส ฌตฺติทฺตฺติเยน กมฺเมน เสกฺขสมฺมตฺติ ทินฺนา โหติ ฯ
โย ปนาติ โข ยาหิโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมึ อตฺถ
อธิปรฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ตถารุเปสฺส เสกฺขสมฺมตสฺส กุเลสฺสติ เอวรุเปสฺ
เสกฺขสมฺมตสฺส กุเลสฺส ฯ อนิมนฺตฺโต นาม อชฺชตฺนายน วา สุวตฺนายน
วา อนิมนฺตฺโต ฆรฺปรจาร์ โอกกมฺนฺเต นิมนฺเตนฺติ เอโส อนิมนฺตฺโต
นาม ฯ นิมนฺตฺโต นาม อชฺชตฺนายน วา สุวตฺนายน วา นิมนฺตฺโต
ฆรฺปรจาร์ อโนกกมฺนฺเต นิมนฺเตนฺติ เอโส นิมนฺตฺโต นาม ฯ อคิลาโน
นาม สกฺโกติ ปิณฺฑทฺาย จริตฺตํ ฯ คิลาโน นาม น สกฺโกติ ปิณฺฑทฺาย
จริตฺตํ ฯ ขาหณียํ นาม ปญฺจ โภชนานิ ยามกาลิกํ สตฺตทาหกาลิกํ
ยวชฺชิวิกํ จเปตฺวา อวเสสฺส ขาหณียํ นาม ฯ โภชนียํ นาม
ปญฺจ โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สตฺต มจฺจโน มิสฺส ฯ อนิมนฺตฺโต
อคิลาโน ขาหิสฺสามิ ภูณฺชิสฺสามีติ ปฏิกฺคณฺหาติ อปรตฺติ

ทุกกฏสฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ

[๗๕๒] เสกขสมฺมเต เสกขสมฺมตสฺสณฺิ อนิมฺนฺติโต อคิลาโน
ขาทณฺิยํ วา โภชนณฺิยํ วา สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา ขาทติ วา
ภฺยฺชติ วา อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ เสกขสมฺมเต เวมตฺติโก
อนิมฺนฺติโต อคิลาโน ขาทณฺิยํ วา โภชนณฺิยํ วา สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา
ขาทติ วา ภฺยฺชติ วา อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ เสกขสมฺมเต
อเสกขสมฺมตสฺสณฺิ อนิมฺนฺติโต อคิลาโน ขาทณฺิยํ วา โภชนณฺิยํ
วา สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา ขาทติ วา ภฺยฺชติ วา อาปตฺติ
ปาฏิเทสนียสฺส ฯ ยามกาลิกํ สตฺตทาหกาลิกํ ยาวชฺีวิกํ อาหารตฺถาย
ปฏิกฺคณฺฺหาติ อาปตฺติ ทุกกฏสฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ
อาปตฺติ ทุกกฏสฺส ฯ อเสกขสมฺมเต เสกขสมฺมตสฺสณฺิ อาปตฺติ
ทุกกฏสฺส ฯ อเสกขสมฺมเต เวมตฺติโก อาปตฺติ ทุกกฏสฺส ฯ
อเสกขสมฺมเต อเสกขสมฺมตสฺสณฺิ อนาปตฺติ ฯ

[๗๕๓] อนาปตฺติ นิมฺนฺติตสฺส คิลานสฺส นิมฺนฺติตสฺส วา
คิลานสฺส วา เสสํ ภฺยฺชติ อณฺฺเณสํ ภิกฺขวา ตตฺถ ปณฺฺยตฺตา
โหติ ฆรโต นีหริตฺวา เทนฺติ นิจฺจภตฺเต สลากภตฺเต ปกฺขิเก
อุโปสถิเก ปาฏิปฺทิเก ยามกาลิกํ สตฺตทาหกาลิกํ ยาวชฺีวิกํ สติ
ปจฺจเย ปริภฺยฺชชาติ เทติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ตติยสิกฺขาปํ นินฺฺจติ ฯ

จตุตถสิกขาปท

[๗๕๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สกฺเกสุ วิหฺรติ กปิลวตฺตสุมี
นิโครธาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน สากิยทาสกา อวรุทธา
โหนติฯ สากิยานโย อิจฺฉนฺติ อารญฺณเกสุ เสนาสเนสุ ภตฺตํ กาคฺ์ฯ
อสุโสสุ โข สากิยทาสกา สากิยานิโย กิร อารญฺณเกสุ เสนาสเนสุ
ภตฺตํ กตฺตुकามาติฯ เต มคฺเค ปริยฺญจฺจิสฺสุฯ สากิยานิโย ปณฺธิต
ชาทนียํ โภชนียํ อาทาย อารญฺณกํ เสนาสนํ อคฺมฺสฺสุฯ
สากิยทาสกา นิกฺขมิตฺวา สากิยานิโย อจฺฉินฺทิสฺสุ จ ทูเสสุญฺจฯ สากิยา
นิกฺขมิตฺวา เต โจเร สภณฺฑเ ๑ กเหตุวา อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ภทฺทนฺดา อาราเม โจเร ปฏฺิวสนฺเต นาโรเจสฺสนฺตีติฯ
อสุโสสุ โข ภิกฺขุ สากิยานํ อุชฺฌายนฺตานํ ชียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุฯ อถ โข ภควา
เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณเ ฌมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปญฺญาเปสฺสามิ ทส อตฺถวเสห
ปฏฺิจฺจ สงฺฆสฺสุจฺจตฺตยาฯเปฯ สทฺธมฺมภูจฺจิตฺติยา วินยานุคฺคหฺาย
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ ยานิ โข
ปน ตานิ อารญฺณกานิ เสนาสนानิ สาสงฺกสมฺมตานิ สปฺปฏฺิภฺยานิ
โย ปน ภิกฺขุ ตถารุเปสฺสุ เสนาสเนสุ วิหฺรนฺโต ๒ ปุพฺเพ อปฺปฏฺิสฺสวิตฺถ
๑ ม. ย. สห ภณฺฑเณฯ ๒ ม. ย. อัย ปาโร น โหติฯ เอวฺมุปริปิฯ

ขาทนียฺ วา โภชนียฺ วา อชฺฌารามे सहसुता प्रकुक्कुहेतुवा
खातेय्य वा गुणुचेय्य वा प्रकुक्कुहेतुप्पि तेन गिक्कुणा कारय्ह
आवुसो ऋम्मि आपञ्चि ओस्प्रायि प्राकुक्कुहेतुनियं तं प्रकुक्कुहेतुमित्ति ५
एवमुच्चिं गक्कुता गिक्कुन् सिक्कुखापत्तिं प्रमुत्तुत्तिं होत्ति ५

[७५५] तेन बो पन समयेन अमुत्तुत्तिं गिक्कु अरमुत्तुत्तिं
सेनासनेसु किलानो होत्ति ५ मनुसुसा खातनीयं बोชनीयं आतय
अरमुत्तुत्तिं सेनासनिं अम्मि ५ अद्यो ते मनुसुसा तं गिक्कु अेतवोवु
गुणुत्तु गनुत्तेत्ति ५ अद्यो सो गिक्कु गक्कुता प्रकुक्कुचित्तं अरमुत्तुत्तिं
सेनासनेसु खातनीयं वा बोชनीयं वा सहसुता प्रकुक्कुहेतुवा खात्ति
गुणुत्तुत्तिं गुक्कुजायन्तो न प्रकुक्कुहेत्ति नासुत्तिं पिणुत्तुत्तिं जरि
निनुत्तुत्तिं ओहोत्ति ५ अद्यो सो गिक्कु गिक्कुन् अेतत्तुत्तिं आरिजेत्ति ५
गिक्कु गक्कुतो अेतत्तुत्तिं आरिजेत्ति ५ अद्यो गक्कु अेतत्तुत्तिं निता
अेतत्तुत्तिं प्रग्ने ऋम्मि गत्तिं गक्कु गिक्कु आमनुत्तेत्ति अनुत्तुत्तिं
गिक्कुवे किलानेन गिक्कु अरमुत्तुत्तिं सेनासनेसु खातनीयं वा बोชनीयं
वा सहसुता प्रकुक्कुहेतुवा खात्ति गुणुत्तुत्तिं एवमुच्च पन गिक्कुवे
อิมิ सिक्कुखाปत्तिं อุกุत्तिเสยฺยถ ยานิ बो पन ตานि अरमुत्तुत्ति
सेนาसनานิ สาสुत्तुत्तिं สप्पปฏิภยานิ โย ปน गिक्कु ตถารุत्ते
सेनासनेसु วิหรनुत्तिं पुप्पे อပ္पปฏิสัत्तिं खातनीयं वा बोชनीयं
वा อชฺฌารามे सहसुता प्रकुक्कुहेतुवा อคิลานो खातेय्य वा
गुणुचेय्य वा प्रकुक्कुहेतुप्पि तेन गिक्कुणा कारय्ह आवุसो

ธมฺมํ อปาขฺชี่ อสปรายํ ปาฎิเทศนียํ ตํ ปฎิเทศมิตี ฯ

[๗๕๖] ยานี โข ปน ตานี อารณฺณกานี เสนาสนานีติ อารณฺณกํ
นาม เสนาสนํ ปณฺจธฺนุสติกํ ปจฺฉิมํ ฯ สาสงฺกํ นาม อาราม
อารามุปจาร เจริญํ นิวิญฺโฆกาโส ทิสฺสติ ภูตฺโตกาโส ทิสฺสติ
จิโตกาโส ทิสฺสติ นิสฺสนุโนกาโส ทิสฺสติ นิปนฺโนกาโส ทิสฺสติ ฯ
สปรปฎิภยํ นาม อาราม อารามุปจาร โจเรหิ มนุสฺสา หตา
ทิสฺสนฺติ วิสฺสุตา ทิสฺสนฺติ อาโกฎฺฐิตา ทิสฺสนฺติ ฯ โย ปนาติ
โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย อิมสฺมึ อตุเถ อธิปรเปโต
ภิกฺขุติ ฯ ตถารุเปสฺ เสนาสนเนสฺสุติ เอวรุเปสฺ เสนาสนเนสฺ ฯ
อปฺปฎิสฺสัวิทิตํ นาม ปณฺจนฺนํ ปฎิสฺสัวิทิตํ เอตํ อปฺปฎิสฺสัวิทิตํ นาม ฯ
อารามํ อารามุปจาร์ จเปตฺวา ปฎิสฺสัวิทิตํ เอตํ อปฺปฎิสฺสัวิทิตํ
นาม ฯ ปฎิสฺสัวิทิตํ นาม โย โภจิ อิตฺถิ วา ปรุโส วา อารามํ
วา ๑ อารามุปจาร์ วา ๒ อากนฺตฺวา อาโรเจติ อิตฺถนฺนามสฺส ฆนฺเต
ขาพนียํ วา ๓ โภชนียํ วา ๔ อหริยิสฺสตีติ ฯ สเจ สาสงฺกํ โหติ
สาสงฺกนฺติ อัจจิตพฺพํ ฯ สเจ สปรปฎิภยํ โหติ สปรปฎิภยนฺติ
อัจจิตพฺพํ ฯ สเจ โหตุ ฆนฺเต อหริยิสฺสตีติ ฆนฺติ โจรา
วตฺตพฺพา มนุสฺสา อธิฐฺปจฺรนฺติ อปสฺกถาติ ฯ ยาคฺยา
ปฎิสฺสัวิทิตเต ตสฺสา ปรีวาโร อหริยติ เอตํ ปฎิสฺสัวิทิตํ นาม ฯ
ภตฺเตน ปฎิสฺสัวิทิตเต ตสฺส ปรีวาโร อหริยติ เอตํ ปฎิสฺสัวิทิตํ
๑-๒ ม. ย. วาสทฺโท นตฺถิ ฯ ๓-๔ ย. วาสทฺโท นตฺถิ ฯ

นาม ๑ ขาถนีเยน ปฏิสัวิทิตะ ตสฺส ปริวารो อหริยติ เอตํ
ปฏิสัวิทิตํ นาม ๑ กุเลน ปฏิสัวิทิตะ เย ๑ ตสฺมि กุเล มนุสฺสา ๒
ขาถนียํ वा โภชนีयํ वा อหฺรณฺติ ๓ เอตํ ปฏิสัวิทิตํ นาม ๑ คามेन
ปฏิสัวิทิตะ เย ๑ ตสฺมि คามे มนุสฺสา ๒ ขาถนียํ वा โภชนีयํ वा
อหฺรณฺติ ๓ เอตํ ปฏิสัวิทิตํ นาม ๑ ปุเณน ปฏิสัวิทิตะ เย ๑ ตสฺมि
ปุเณ มนุสฺสา ๒ ขาถนียํ वा โภชนีयํ वा อหฺรณฺติ ๓ เอตํ ปฏิสัวิทิตํ
นาม ๑ ขาถนียํ นาม ปญฺจ โภชนานิ ยามกาลิกํ สตุตฺตาหกาลิกํ
ยวชีวิกํ จเปตฺวา อวเสสํ ขาถนียํ นาม ๑ โภชนียํ นาม ปญฺจ
โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สตุตฺต มจฺโฆ มํสํ ๑ อชฺฉมาราโม
นาม ปริกฺขิตตสฺส อารามสฺส อนฺโตอาราโม อปrikฺขิตตสฺส
อุปจારो ๑ อคิลาโน นาม สกฺโกติ ปิณฺฑทาย จริตฺตํ ๑ กิลาโน นาม
น สกฺโกติ ปิณฺฑทาย จริตฺตํ ๑ อปฺปฏิสัวิทิตํ อคิลาโน ขาทิสฺสามิ
ภุญฺชิสฺสามิติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตสฺส ๑ อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ๑

[๗๕๗] อปฺปฏิสัวิทิตะ อปฺปฏิสัวิทิตสฺสณฺนิ ขาถนียํ वा โภชนียํ वा
อชฺฉมาราเม สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา อคิลาโน ขาทติ वा ภุญฺชติ वा
อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ๑ อปฺปฏิสัวิทิตะ เวมฺติโก ขาถนียํ वा โภชนียํ
วา อชฺฉมาราเม สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา อคิลาโน ขาทติ वा ภุญฺชติ
วา อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ๑ อปฺปฏิสัวิทิตะ ปฏิสัวิทิตสฺสณฺนิ
ขาถนียํ वा โภชนียํ वा อชฺฉมาราเม สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา
๑ ม. ย. โย ๑ ๒ ม. ย. มนุสฺโส ๑ ๓ ม. ย. อหฺรติ ๑

อคิลาโน ขาทติ วา ภูษชติ วา อาปตติ ปาฏิเทศนียสฺส ฯ
ยามกาลิกํ สตุตทาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ อาหารตถาย ปฏิคฺคณฺหาติ
อาปตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ
ปฏิสํวิเท อปฺปฏิสํวิทตสฺสณฺี อาปตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ ปฏิสํวิเท
เวมตีโก อาปตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ ปฏิสํวิเท ปฏิสํวิทตสฺสณฺี
อนาปตติ ฯ

[๗๕๘] อนาปตติ ปฏิสํวิเท คิลานสฺส ปฏิสํวิเท วา
คิลานสฺส วา เสตํ ภูษชติ พหาราม ปฏิคฺคณฺหาติ
อนฺุโตอาราม ภูษชติ ตตฺถ ชาตํ มฺถํ วา ตจฺจํ วา ปตฺตํ วา
ปฺปฬํ วา ฬํ วา ภูษชติ ยามกาลิกํ สตุตทาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ
สตี ปจฺเจเย ปริภูษชติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๗๕๙] อุทฺธิฏฺฐา โข อายสฺมนฺุโต จตฺตาโร ปาฏิเทศนียา
ธมฺมา ฯ ตตฺถายสฺมนฺุเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา ทฺติยมฺปิ
ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา ตฺติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา
ปริสฺสุทฺเธตฺถายสฺมนฺุโต ตสฺมา ตฺถนฺุฮี ฯ เอวเมตฺติ ธารยามีติ ฯ

ปาฏิเทศนียกณฺุฑํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เสขียกณฺฑํ

อิมे โข ปนายสมฺมุตฺโต เสขิยา ฐมฺมา อุทฺเทสํ อากจฺจนฺติ ฯ

ปริมณฺฑลวคฺโค

ฉพฺพีสฺติ สารูปฺปา

[๘๐๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
อนาถปิณฺฑทิกสฺส อารามे ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปุรฺโตปิ ปจฺฉโตปิ โอลมฺเพนฺดา นิวาเสนฺติ ฯ มนุสฺสา
อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา
ปุรฺโตปิ ปจฺฉโตปิ โอลมฺเพนฺดา นิวาเสสฺสนฺติ เสยฺยถาปิ คิหิ
กามภิกฺโขไนฺติ ฯ อสฺสํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ
จิยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ปุรฺโตปิ ปจฺฉโตปิ โอลมฺเพนฺดา นิวาเสสฺสนฺติติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมฺตถํ อารโหเจสฺสํ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทานเ
เอตสฺมี ปกรณเ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ปฏฺิปปุจฺฉิ สจฺจํ กิรฺ คฺมุเห ภิกฺขเว ปุรฺโตปิ
ปจฺฉโตปิ โอลมฺเพนฺดา นิวาเสถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม คฺมุเห โมฆปุริสา ปุรฺโตปิ ปจฺฉโตปิ
โอลมฺเพนฺดา นิวาเสสฺสถ เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา

ปสาทาย ปสนุนานํ วา กิโยภาวายฯเปฯ เหวญจ ปน กิขเว
อิมํ สิกขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ ปริมณฺฑลํ นิวาเสสฺสามิตฺติ สิกฺขา
กรรมีเยฯ ๑ ฯ

ปริมณฺฑลํ นิวาเสตพฺพํ นาภิมนฺฑลํ ชานุมณฺฑลํ
ปฏฺิจฺฉาเทนฺเตน ฯ โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ ปุโรโต วา ปจฺจโต วา
โอลมฺเพนฺโต นิวาเสติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺสุตฺต ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสตีเยฯ ๒ อชานนฺตฺตฺส คีตฺตานฺตฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺกฺส อาทิกมฺมิกฺกฺสชาติ ฯ [๑]

[๘๐๑] สาวตฺถีนีทานํ ๔ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิเยฯ
กิกฺขุ ปุโรตฺปิ ปจฺจโตปิ โอลมฺเพนฺตา ปารุปนฺติ ฯเปฯ ปริมณฺฑลํ
ปารุปีสฺสามิตฺติ สิกฺขา กรรมีเยฯ

ปริมณฺฑลํ ปารุปีตพฺพํ อุโภ กณฺเณ สมํ กตฺวา ฯ โย
อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ ปุโรตฺปิ ปจฺจโตปิ โอลมฺเพนฺโต ปารุปฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกณฺสุตฺต ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสตีเยฯ อชานนฺตฺตฺส คีตฺตานฺตฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺกฺส อาทิกมฺมิกฺกฺสชาติ ฯ

[๘๐๒] สาวตฺถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิเยฯ
กิกฺขุ กายํ วิวริตฺวา อนฺตรมฺเร กจฺจนฺติ ฯเปฯ สุปฏฺิจฺฉนฺโน

๑ ม. สพฺพตฺถ อิตฺตทฺโท ทิสฺสตี ฯ ๒ ม. อสฺสตีเยฯ เหวมฺปฺริปี ฯ

๓ ม. ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺจิตฺตํ ฯ เหวมีทิสฺส สิกฺขาปเทสุ ฯ ๔ ยตฺถ สาวตฺถีนีทานํ

ทิสฺสตี ตตฺถ เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิเยฯ วิหฺรตี เขตฺวเน อนาถปีณฺฑิกฺกฺส

อาราเมตี ปาลี โหตี ฯ

อนฺตรมฺเร คมิตฺตสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

สุปฏิจฺจนฺเนน อนฺตรมฺเร คนฺตพฺพิ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
กาบิ วิวริตฺวา อนฺตรมฺเร คจฺจติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส ทิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๐๓] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กาบิ วิวริตฺวา อนฺตรมฺเร นิสิตฺตํ ๗เป ๗ สุปฏิจฺจนฺโน
อนฺตรมฺเร นิสิตฺตสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

สุปฏิจฺจนฺเนน อนฺตรมฺเร นิสิตฺตพฺพิ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
กาบิ วิวริตฺวา อนฺตรมฺเร นิสิตฺติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส ทิลานสฺส
วาสุปคตสฺส อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๐๔] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ หตฺถมฺปิ ปาทมฺปิ ทิปาเปนฺตา อนฺตรมฺเร คจฺจนฺติ ๗เป ๗
สุสํวโต อนฺตรมฺเร คมิตฺตสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

สุสํวเตน อนฺตรมฺเร คนฺตพฺพิ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ หตฺถิ
วา ปาทิ วา ทิปาเปนฺโต อนฺตรมฺเร คจฺจติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส ทิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๐๕] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา

ภิกขุ หตุณปิ ปาทมปิ กิพาปนุตา อนุตรมเร นิสิตนุติ ฯเปฯ
สุสิวุโต อนุตรมเร นิสิติสสามิติ สิกขา ธรรมเนียม ฯ

สุสิวุเตน อนุตรมเร นิสิติตัพพี ฯ โย อนาทรียิ ปฏิจจ หตุถิ
วา ปาทำ วา กิพาปนุโต อนุตรมเร นิสิตติ อาปตติ ทุกกกุสสุ ฯ

อนาปตติ อสณจิจจ อสติยา อชานนตสุส กิลานสุส
อาปทาสุ อุมมตตกสุส อาติกมมิกสุสาติ ฯ

[๘๐๖] สาวตุถินิทานัน ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพพคฺคิยา
ภิกขุ ตหํ ตหํ โอลิเกนุตา อนุตรมเร คจฺจนุติ ฯเปฯ โอลิขิตตจกฺขุ
อนุตรมเร คมิตฺสามิติ สิกขา ธรรมเนียม ฯ

โอลิขิตตจกฺขุณา อนุตรมเร คนตพพี ยุกมตฺตํ เปกฺขนุเตน ฯ
โย อนาทรียิ ปฏิจจ ตหํ ตหํ โอลิเกนุโต อนุตรมเร คจฺจติ
อาปตติ ทุกกกุสสุ ฯ

อนาปตติ อสณจิจจ อสติยา อชานนตสุส กิลานสุส
อาปทาสุ อุมมตตกสุส อาติกมมิกสุสาติ ฯ

[๘๐๗] สาวตุถินิทานัน ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพพคฺคิยา
ภิกขุ ตหํ ตหํ โอลิเกนุตา อนุตรมเร นิสิตนุติ ฯเปฯ โอลิขิตตจกฺขุ
อนุตรมเร นิสิติสสามิติ สิกขา ธรรมเนียม ฯ

โอลิขิตตจกฺขุณา อนุตรมเร นิสิติตัพพี ยุกมตฺตํ เปกฺขนุเตน ฯ
โย อนาทรียิ ปฏิจจ ตหํ ตหํ โอลิเกนุโต อนุตรมเร นิสิตติ
อาปตติ ทุกกกุสสุ ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๐๘] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรมฺเร กจฺจนฺติ ฯเปฯ น อุกฺขิตฺตกาย
อนฺตรมฺเร คมิตฺตสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรมฺเร คนฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
เอกโต วา อุกโต วา อุกฺขิปิตฺวา อนฺตรมฺเร กจฺจติ อาปตฺติ
ทฺถกฺกสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๐๙] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรมฺเร นิสิตฺตนิทฺติ ฯเปฯ น อุกฺขิตฺตกาย
อนฺตรมฺเร นิสิตฺตสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรมฺเร นิสิตฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
เอกโต วา อุกโต วา อุกฺขิปิตฺวา อนฺตรมฺเร นิสิตฺติ อาปตฺติ
ทฺถกฺกสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
वासฺสปกตฺตสฺส อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ปริมณฺฑลวคฺโค ปจฺโม ฯ

อุชฺชกฺขิมกาวคฺโค

[๘๑๐] สวตฺถึนิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ มหาหสิตํ หสนฺดา อนฺตรมเร คจฺจนฺติ ฯเปฯ น อุชฺชกฺขิมกาย
อนฺตรมเร คมิตฺตสํมิตี สิกฺขา กรณียา ฯ

น อุชฺชกฺขิมกาย อนฺตรมเร คนฺตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ
มหาหสิตํ หสนฺโต อนฺตรมเร คจฺจนฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส ๑
หสนียสฺมี วตฺถุสฺมี มหิตมตฺตํ กโรติ อาปทาสุ ๒ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๑๑] สวตฺถึนิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ มหาหสิตํ หสนฺดา อนฺตรมเร นิสิตฺนฺติ ฯเปฯ น อุชฺชกฺขิมกาย
อนฺตรมเร นิสิตฺตสํมิตี สิกฺขา กรณียา ฯ

น อุชฺชกฺขิมกาย อนฺตรมเร นิสิตฺตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ
มหาหสิตํ หสนฺโต อนฺตรมเร นิสิตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส ๓
หสนียสฺมี วตฺถุสฺมี มหิตมตฺตํ กโรติ อาปทาสุ ๔ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

๑-๒ อิเม ปาจา วิจาเรตพฺพาฯ กิลานสฺส หิ หาเสน อตฺถิ นตฺถิ อาปทาสุ จ

เตน กิจฺจํ น โหติฯ ๓-๔ อิเมปี ปาจา วุตฺตนเยน วิจาเรตพฺพาฯ

[๘๑๒] สาวตถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อจฺจาสทฺถํ มหาสทฺถํ กโรนฺตฺวา อนฺตรมเร คจฺจนฺติ ฯเปฯ
อปฺปสทฺโท อนฺตรมเร คมิตฺตฺสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

อปฺปสทฺเทน อนฺตรมเร คนฺตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ
อจฺจาสทฺถํ มหาสทฺถํ กโรนฺโต อนฺตรมเร คจฺจติ อปฺตติ
ทฺถกฺกฺกุสฺส ฯ

อนาปฺตติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตฺสฺส คิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺกฺกุสฺส อาทิกมฺมิกฺกุสฺสาติ ฯ

[๘๑๓] สาวตถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อจฺจาสทฺถํ มหาสทฺถํ กโรนฺตฺวา อนฺตรมเร นิสิตฺนฺติ ฯเปฯ
อปฺปสทฺโท อนฺตรมเร นิสิตฺตฺสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

อปฺปสทฺเทน อนฺตรมเร นิสิตฺตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ
อจฺจาสทฺถํ มหาสทฺถํ กโรนฺโต อนฺตรมเร นิสิตฺติ อปฺตติ
ทฺถกฺกฺกุสฺส ฯ

อนาปฺตติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตฺสฺส คิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺกฺกุสฺส อาทิกมฺมิกฺกุสฺสาติ ฯ

[๘๑๔] สาวตถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กายปฺปจาลกํ อนฺตรมเร คจฺจนฺติ กายํ โอลมฺเพนฺตฺวา ฯเปฯ
น กายปฺปจาลกํ อนฺตรมเร คมิตฺตฺสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา

น กายปฺปจาลกํ อนฺตรมเร คนฺตพฺพํ กายํ ปคฺคเหตฺวา

คณฑพัพ ๑ โย อนาทรีย ปฏิจจ กายปปจาลกั อนฺตรมเร

คจฺจติ กายั โอลมฺเพนฺโต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส

อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ๑

[๘๑๕] สาวตฺถิณีทานั ๑ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺุคฺิยา

ภิกฺขุ กายปปจาลกั อนฺตรมเร นิสฺสีทฺนฺติ กายั โอลมฺเพนฺตา ๑เป ๑

น กายปปจาลกั อนฺตรมเร นิสฺสีทิสฺสามิตี สิกฺขา กรณฺิยา ๑

น กายปปจาลกั อนฺตรมเร นิสฺสีทิตพฺพั กายั ปคฺุคฺเหตฺวา

นิสฺสีทิตพฺพั ๑ โย อนาทรีย ปฏิจจ กายปปจาลกั อนฺตรมเร

นิสฺสีทติ กายั โอลมฺเพนฺโต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส

วาสุปคตสฺส อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ๑

[๘๑๖] สาวตฺถิณีทานั ๑ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺุคฺิยา

ภิกฺขุ พาหุปปจาลกั อนฺตรมเร คจฺจนฺติ พาหุ โอลมฺเพนฺตา ๑เป ๑

น พาหุปปจาลกั อนฺตรมเร คมฺิสฺสามิตี สิกฺขา กรณฺิยา ๑

น พาหุปปจาลกั อนฺตรมเร คณฑพัพ พาหุ ปคฺุคฺเหตฺวา

คณฑพัพ ๑ โย อนาทรีย ปฏิจจ พาหุปปจาลกั อนฺตรมเร

คจฺจติ พาหุ โอลมฺเพนฺโต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส

อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ๑

[๘๑๗] สวตถุณีนิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพพคฺคิยา
ภิกฺขุ พหุปรุจาลกํ อนุตรมเร นิสิตฺตพฺพํ พหุํ โอลมฺเพนฺตา ฯเปฯ
น พหุปรุจาลกํ อนุตรมเร นิสิตฺตพฺพํ สิกฺขา กรณียา ฯ

น พหุปรุจาลกํ อนุตรมเร นิสิตฺตพฺพํ พหุํ ปคฺคเหตุวา
นิสิตฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ พหุปรุจาลกํ อนุตรมเร
นิสิตฺติ พหุํ โอลมฺเพนฺโต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตสฺส คิลานสฺส
วาสุปรคตสฺส อาปทาสุ อุมมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๑๘] สวตถุณีนิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพพคฺคิยา
ภิกฺขุ สีสปรุจาลกํ อนุตรมเร กจฺจนฺติ สีสํ โอลมฺเพนฺตา ฯเปฯ
น สีสปรุจาลกํ อนุตรมเร กมิสฺสชาติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น สีสปรุจาลกํ อนุตรมเร กนฺตพฺพํ สีสํ ปคฺคเหตุวา
กนฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ สีสปรุจาลกํ อนุตรมเร กจฺจนฺติ
สีสํ โอลมฺเพนฺโต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตสฺส คิลานสฺส
อาปทาสุ อุมมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๑๙] สวตถุณีนิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพพคฺคิยา
ภิกฺขุ สีสปรุจาลกํ อนุตรมเร นิสิตฺตพฺพํ สีสํ โอลมฺเพนฺตา ฯเปฯ
น สีสปรุจาลกํ อนุตรมเร นิสิตฺตพฺพํ สิกฺขา กรณียา ฯ

น สีสปรุจาลกํ อนุตรมเร นิสิตฺตพฺพํ สีสํ ปคฺคเหตุวา

นีสีทิตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ สีสฺปปจาลกํ อนฺตรมฺเร

นีสีทติ สีสํ โอลมฺเพนฺโต อาปฺตติ ทฺวักกฺกุสฺส ฯ

อนาปฺตติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนฺตฺสฺส กิลานฺตฺสฺส

วาสุปฺคตฺสฺส อาปฺทาสฺ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ฯ

อุชฺชคฺคฺมิทวักโก ทฺติโย ฯ

ขมฺภกตวักโก

[๘๒๐] สาวตฺถิณีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นฺนพฺพคฺคฺกียา
ภิกฺขุ ขมฺภกตา อนฺตรมฺเร กจฺจนฺติ ฯเปฯ น ขมฺภกโต อนฺตรมฺเร
คมิสฺสสามิตี สิกฺขา กรณียา ฯ

น ขมฺภกเตน อนฺตรมฺเร คนฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
เอกโต วา อุกโต วา ขมฺภํ กตฺวา อนฺตรมฺเร กจฺจติ อาปฺตติ
ทฺวักกฺกุสฺส ฯ

อนาปฺตติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนฺตฺสฺส กิลานฺตฺสฺส
อาปฺทาสฺ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ฯ

[๘๒๑] สาวตฺถิณีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นฺนพฺพคฺคฺกียา
ภิกฺขุ ขมฺภกตา อนฺตรมฺเร นีสีทฺนฺติ ฯเปฯ น ขมฺภกโต อนฺตรมฺเร
นีสีทิสฺสามิตี สิกฺขา กรณียา ฯ

น ขมฺภกเตน อนฺตรมฺเร นีสีทิตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ
ปฏิจฺจ เอกโต วา อุกโต วา ขมฺภํ กตฺวา อนฺตรมฺเร นีสีทติ

อาปตติ ทุกกฐสฺส ฯ

อนาปตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนตฺสฺส กิลานสฺส
वासुปคตฺสฺส อาปทาสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๒๒] สวาคฺคินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สสี่สํ ปารุปีตฺวา อนฺตรมฺเร คจฺจนฺติ ฯเปฯ น โอคฺคฺจฺโิต
อนฺตรมฺเร คมิตฺสสามีติ สิग्ขา กรณียา ฯ

น โอคฺคฺจฺจฺเตน อนฺตรมฺเร คนฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
สสี่สํ ปารุปีตฺวา อนฺตรมฺเร คจฺจนฺติ อาปตฺติ ทุกกฐสฺส ฯ

อนาปตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนตฺสฺส กิลานสฺส
อาปทาสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๒๓] สวาคฺคินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สสี่สํ ปารุปีตฺวา อนฺตรมฺเร นิสีทฺนฺติ ฯเปฯ น โอคฺคฺจฺโิต
อนฺตรมฺเร นิสีทิตฺสสามีติ สิग्ขา กรณียา ฯ

น โอคฺคฺจฺจฺเตน อนฺตรมฺเร นิสีทิตฺพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
สสี่สํ ปารุปีตฺวา อนฺตรมฺเร นิสีทิตฺติ อาปตฺติ ทุกกฐสฺส ฯ

อนาปตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนตฺสฺส กิลานสฺส
वासुปคตฺสฺส อาปทาสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๒๔] สวาคฺคินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อุกฺกฺกฺกฺกาย อนฺตรมฺเร คจฺจนฺติ ฯเปฯ น อุกฺกฺกฺกฺกาย อนฺตรมฺเร
คมิตฺสสามีติ สิग्ขา กรณียา ฯ

น อุกกุฏิกาย อนฺตรมเร คนฺตพฺพิ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
อุกกุฏิกาย อนฺตรมเร กจฺจติ อापตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ

อนापตฺติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตฺสฺส กิลานฺตฺส
วาสุปคตฺสฺส อापทาสฺ อุมฺมตฺตกตฺสฺส อาทิกมฺมิกตฺสฺสชาติ ฯ

[๘๒๕] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปลฺลตฺตติกาเย อนฺตรมเร นิสีทฺนฺติ ฯเปฯ น ปลฺลตฺตติกาเย
อนฺตรมเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น ปลฺลตฺตติกาเย อนฺตรมเร นิสีทิตพฺพิ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
หตฺถปลฺลตฺตติกาเย วา ทฺสฺสปลฺลตฺตติกาเย วา อนฺตรมเร นิสีทิต
อापตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ

อนापตฺติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตฺสฺส กิลานฺตฺส
วาสุปคตฺสฺส อापทาสฺ อุมฺมตฺตกตฺสฺส อาทิกมฺมิกตฺสฺสชาติ ฯ

สมตฺตีส โภชนปฺปฏิสฺสยฺจฺจตา ๑

[๘๒๖] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อสทฺกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหนฺติ นพฺพเหตุกาโม วิย ฯเปฯ
สทฺกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหนฺตฺสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

สทฺกจฺจํ ปิณฺฑปาโต ปฏิกฺคณฺหนฺตฺสฺสามีติ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
อสทฺกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหนฺตฺสฺสามีติ นพฺพเหตุกาโม วิย อापตฺติ
ทฺกุกฺกุสฺส ฯ

๑ ม. อิทํ ปาฐทฺวํ นตฺถิ ฯ

อนาปตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๒๓] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ตํ ตํ โอลเณตฺตา ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหนฺติ อากรินฺเตปี
อติกฺกนฺเตปี น ชานนฺติ ฯเปฯ ปตฺตสณฺณี ปิณฺฑปาตํ
ปฏิกฺคเหตฺตมิตฺติ สิกฺขา กรณฺิยา ฯ

ปตฺตสณฺณินา ปิณฺฑปาโต ปฏิกฺคเหตฺตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ
ปฏิจฺจ ตํ ตํ โอลเณโต ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ
ทฺถกฺกสฺส ฯ

อนาปตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๒๔] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหนฺตา สูปฺเปว พหุ ปฏิกฺคณฺหนฺติ ฯเปฯ
สมสฺสปกํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคเหตฺตมิตฺติ สิกฺขา กรณฺิยา ฯ

สูโป นาม เทว สูปา มุคฺคสูโป มาสสูโป หตฺถหาริโย ฯ
สมสฺสปโก ปิณฺฑปาโต ปฏิกฺคเหตฺตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
สูปฺเปว พหุ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทฺถกฺกสฺส ฯ

อนาปตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
รสรเส ฌาตฺกานํ ปวาริตานํ อณฺฺยสฺสคฺถาย อตฺตโน ฐเนน
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๒๕] สาวตถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ฐปฺปํคํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหนฺติ ฯเปฯ สมตฺตติกํ ปิณฺฑปาตํ
ปฏิกฺคเหสฺสามิตี สิกฺขา กรณฺนิยา ฯ

สมตฺตติโก ปิณฺฑปาโต ปฏิกฺคเหตฺพุโป ฯ โย อนาทรียํ
ปฏิจฺจ ฐปฺปํคํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหาตี อาปตฺติ ทฺวักกฺกุสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตฺตฺส อาปทาสุ
อุมฺมตฺตกฺกุสฺส อาทิกมฺมิกฺกุสฺสาตี ฯ

ขมฺภกตฺวคฺโค ตตีโย ฯ

สกุจฺจวคฺโค

[๘๓๐] สาวตถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อสกุจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชนฺติ อภฺยชิตฺตฺกามา วีย ฯเปฯ
สกุจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชิสฺสามิตี สิกฺขา กรณฺนิยา ฯ

สกุจฺจํ ปิณฺฑปาโต ภูณฺชิตฺพุโป ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
อสกุจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชตี อภฺยชิตฺตฺกาโม วีย อาปตฺติ
ทฺวักกฺกุสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตฺตฺส กิลานฺตฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺกุสฺส อาทิกมฺมิกฺกุสฺสาตี ฯ

[๘๓๑] สาวตถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ตหํ
ตหํ โอลเณตฺตา ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชนฺติ อากรินฺเตปี อตฺติกฺกนฺเตปี น

ชานนติ ฯเปฯ ปตฺตสณฺณิ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชิตฺตํ สิกฺขา กรณฺเฑยา ฯ

ปตฺตสณฺณินา ปิณฺฑปาโต ภูณฺชิตฺตํ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
ตํ ตํ โอโถเกนฺโต ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชติ อปฺตติ ทุคฺคภูตฺส ฯ

อนาปฺตติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตฺส กิลานฺตฺส
อาปฺทาสฺ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาคี ฯ

[๘๑๒] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ตํ ตํ โอมสตีวา ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชนฺติ ฯเปฯ สปฺทานํ
ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชิตฺตํ สิกฺขา กรณฺเฑยา ฯ

สปฺทานํ ปิณฺฑปาโต ภูณฺชิตฺตํ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
ตํ ตํ โอมสตีวา ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชติ อปฺตติ ทุคฺคภูตฺส ฯ

อนาปฺตติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตฺส กิลานฺตฺส
อณฺเฒสํ เทนฺโต โอมสตี อณฺเฒภาชเน ๑ อากิรฺนฺโต โอมสตี
อฺตุตฺตริภฺงเก อาปฺทาสฺ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาคี ฯ

[๘๑๓] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชนฺตา สูปฺเปว พหุ ภูณฺชนฺติ ฯเปฯ สมฺมูปกํ
ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชิตฺตํ สิกฺขา กรณฺเฑยา ฯ

สูโป นาม เทว สูปา มุคฺคสูโป มาสสูโป หคฺคหริโย ฯ
สมฺมูปกโก ปิณฺฑปาโต ภูณฺชิตฺตํ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ สูปฺเปว
พหุ ภูณฺชติ อปฺตติ ทุคฺคภูตฺส ฯ

อนาปฺตติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตฺส กิลานฺตฺส

๑ ม. อณฺเฒสฺส ภาชเน ฯ

รสรเส ฌาตกานํ ปวาริตานํ อญฺญสฺสตุถาย อตฺตโน ฐเนน
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๑๔] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ฐปโต โอมทฺทิตฺวา ปิณฺฑปาตํ ภูฏชนฺติ ฯเปฯ น ฐปโต
โอมทฺทิตฺวา ปิณฺฑปาตํ ภูฏชิสฺสสามิติ สิกฺขา กรณฺิยา ฯ

น ฐปโต โอมทฺทิตฺวา ปิณฺฑปาโต ภูฏชิตพฺโพ ฯ โย
อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ ฐปโต โอมทฺทิตฺวา ปิณฺฑปาตํ ภูฏชติ อาปตฺติ
ทฺกุกฺกุสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนตฺสฺส ทิลานสฺส
ปริตฺตเก เสเส เอกโต สงฺกทฺทิตฺวา โอมทฺทิตฺวา ภูฏชติ อาปทาสุ
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๑๕] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สฺวปฺปี พุฏฺชนฺปี โอทเนน ปฏฺิจฺจาทฺเทนฺติ ภิกฺขุโยกมฺยตํ อฺปาทาย
ฯเปฯ น สฺวปฺปี วา พุฏฺชนํ วา โอทเนน ปฏฺิจฺจาทฺสฺสามิ
ภิกฺขุโยกมฺยตํ อฺปาทายาติ สิกฺขา กรณฺิยา ฯ

น สฺวปฺปี วา พุฏฺชนํ วา โอทเนน ปฏฺิจฺจาทฺตพฺพํ ภิกฺขุโยกมฺยตํ
อฺปาทาย ฯ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ สฺวปฺปี วา พุฏฺชนํ วา โอทเนน
ปฏฺิจฺจาทฺติ ภิกฺขุโยกมฺยตํ อฺปาทาย อาปตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนตฺสฺส สามิกา
ปฏฺิจฺจาทฺตฺวา เทนฺติ น ภิกฺขุโยกมฺยตํ อฺปาทาย อาปทาสุ

อุมมตตกสฺส อาทิกรมมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๑๖] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
สูปปี โอทนํปี อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ ฯ มนุสฺสา
อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา
สูปปี โอทนํปี อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสฺสนฺติ กสฺส
สมฺปนฺนํ น มนฺาปี กสฺส สาทํ น รุจฺจตีติ ฯ อสฺโสสุ โข
ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย
เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สูปปี โอทนํปี อตฺตโน อตฺถาย
วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสฺสนฺตีติ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺมเมห ภิกฺขเว
สูปปี โอทนํปี อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชธฺชาติ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมเมห โมฆปฺริสา
สูปปี โอทนํปี อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสฺสธ เนตํ
โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ น วา ปสาทาย ปสนฺนํ น วา ภิชฺโยภาวาย
ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยาถ น สูป
วา โอทนํ น วา อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสฺสามีติ สิกฺขา
กรณฺิยา ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺญคฺคตํ โหติ ฯ

[๘๑๗] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ คิลานา โหนฺติ ฯ
คิลานปฺจฺจกฺกา ภิกฺขุ คิลานเ ภิกฺขุ เอตทโวจํ กจฺจาสุโส ขมนฺิย
กจฺจิ ยาปฺนียนฺติ ฯ ปุพฺเพ มยฺ อวฺโส สูปปี โอทนํปี อตฺตโน

อตุถาย วิญญาเปตฺวา ภูณฺชาม เตน โน ผาสฺ โหติ อิทานิ
ปน ภควตา ปฏิภุชิตฺตุนฺติ กุกฺกุจฺจาณฺตนา น วิญญาเปม เตน
โน น ผาสฺ โหตีติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ อถ โข
ภควา เอตสฺมี นิทานเณ เอตสฺมี ปกรเณ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ
อามนฺเตสิ อุนฺชานามิ ภิกฺขเว คิลานน ภิกฺขุณา สฺวปฺปี โอทนํปี
อตุตฺโน อตุถาย วิญญาเปตฺวา ภูณฺชิตฺตุ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ น สฺวปฺปี วา โอทนํ วา อคิลาน
อตุตฺโน อตุถาย วิญญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสสามีติ สิกฺขา กรณฺเฑยา ฯ

น สฺวปฺปี วา โอทนํ วา อคิลานน อตุตฺโน อตุถาย วิญญาเปตฺวา
ภูณฺชิตฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ สฺวปฺปี วา โอทนํ วา อคิลาน
อตุตฺโน อตุถาย วิญญาเปตฺวา ภูณฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส คิลานสฺส
ผาดกานํ ปวาริตานํ อญฺญสฺสตุถาย อตุตฺโน ชเนน อาปทาสุ
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๑๘] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อุชฺฌมานสฺสณฺณี ปเรสํ ปตฺตํ โอลเณนฺติ ฯ เป ฯ น อุชฺฌมานสฺสณฺณี
ปเรสํ ปตฺตํ โอลเณสฺสามีติ สิกฺขา กรณฺเฑยา ฯ

น อุชฺฌมานสฺสณฺณินา ปเรสํ ปตฺโต โอลเณตฺตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ
ปฏิจฺจ อุชฺฌมานสฺสณฺณี ปเรสํ ปตฺตํ โอลเณติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ
อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส ทสฺสามีติ

วา ทาเปสฺสามีติ วา โอโลเกติ นอุชฺฌมานสญฺญิสฺส อาปทาสุ
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๓๕] สาวตฺถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ มหฺนตฺ กพฺพิ กโรนฺติ ฯ เปฯ นาทิมหฺนตฺ กพฺพิ กริสฺสามีติ
สิกฺขา กรณียา ฯ

นาคิมหฺนโต กพฺโพ กตพฺโพ ฯ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ มหฺนตฺ
กพฺพิ กโรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสตียา อชานนตฺสฺส กิลานสฺส
ขชฺชเก ผลาผลे อุตฺตริงฺเก อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๔๐] สาวตฺถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ทิฆมฺ อโลโป กโรนฺตา ญฺญชฺนฺติ ฯ เปฯ ปริมฺณฑลํ อโลโป
กริสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

ปริมฺณฑโล อโลโป กตพฺโพ ฯ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ
ทิฆมฺ อโลโป กโรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสตียา อชานนตฺสฺส กิลานสฺส
ขชฺชเก ผลาผลे อุตฺตริงฺเก อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สทฺกจฺจวคฺโค จตฺตุโถ ฯ

กพพวคฺโค

[๘๔๑] สาวตถีนิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อนาหฺนฺเณ กพฺเพ มุขทวารํ วิวรฺนติ ฯเปฯ น อนาหฺนฺเณ
กพฺเพ มุขทวารํ วิวรฺสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น อนาหฺนฺเณ กพฺเพ มุขทวารํ วิวรฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ
ปฏฺิจฺจ อนาหฺนฺเณ กพฺเพ มุขทวารํ วิวรฺติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ
อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตฺสฺส กิลาณสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาติ ฯ

[๘๔๒] สาวตถีนิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ญฺญชฺมานา สพฺพํ หตฺถํ มุเข ปกฺขิปนฺติ ฯเปฯ น ญฺญชฺมาโน
สพฺพํ หตฺถํ มุเข ปกฺขิปีสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น ญฺญชฺมานเณน สพฺโपो หตฺโถ มุเข ปกฺขิปีตพฺโपो ฯ โย
อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ ญฺญชฺมาโน สพฺพํ หตฺถํ มุเข ปกฺขิปีติ อาปตฺติ
ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตฺสฺส กิลาณสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาติ ฯ

[๘๔๓] สาวตถีนิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สกพฺเพน มุเชน พฺยาหฺรณฺติ ฯเปฯ น สกพฺเพน มุเชน
พฺยาหฺริสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น สกพฺเพน มุเชน พฺยาหฺริตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ

สกพเพน มุเขน พุยาหฺรติ อปฺตติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปฺตติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส

อาปฺทาสฺ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๔๔] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา

ภิกฺขุ ปิณฺฑทฺกฺเขปํ ภูณฺชนฺติ ฯเปฯ น ปิณฺฑทฺกฺเขปํ ภูณฺชิสฺสามีติ

สิกฺขา กรณฺเีย ฯ

น ปิณฺฑทฺกฺเขปํ ภูณฺชิตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ ปิณฺฑทฺกฺเขปํ

ภูณฺชติ อปฺตติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปฺตติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส

ขชฺชเก ผลาผลे อาปฺทาสฺ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๔๕] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ

กพฺพาวจฺเจทํ ภูณฺชนฺติ ฯเปฯ น กพฺพาวจฺเจทํ ภูณฺชิสฺสามีติ

สิกฺขา กรณฺเีย ฯ

น กพฺพาวจฺเจทํ ภูณฺชิตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ

กพฺพาวจฺเจทํ ภูณฺชติ อปฺตติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปฺตติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส

ขชฺชเก ผลาผลे อุตฺตรวิงฺเก อาปฺทาสฺ อุมฺมตฺตกสฺส

อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๔๖] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ

อวคณฺทการํ ภูณฺชนฺติ ฯเปฯ น อวคณฺทการํ ภูณฺชิสฺสามีติ

สิกฺขา กรณียา ฯ

น อวคณฺฐการกั ภูณฺชิตพฺพั ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ เอกโต
วา อุกโต วา คณฺฐั กตฺวา ภูณฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
ผลาผลเ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๔๗] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ หตฺถนินฺทฺฐนํ ๑ ภูณฺชนฺติ ฯเปฯ น หตฺถนินฺทฺฐนํ ภูณฺชิสฺสามีติ
สิกฺขา กรณียา ฯ

น หตฺถนินฺทฺฐนํ ภูณฺชิตพฺพั ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ หตฺถนินฺทฺฐนํ
ภูณฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
กจฺวาริ นพฺพเทนฺโต หตฺถํ นินฺทฺฐนฺติ ๒ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๔๘] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สิตฺถาวการกั ภูณฺชนฺติ ฯเปฯ น สิตฺถาวการกั ภูณฺชิสฺสามีติ
สิกฺขา กรณียา ฯ

น สิตฺถาวการกั ภูณฺชิตพฺพั ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ สิตฺถาวการกั
ภูณฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
กจฺวาริ นพฺพเทนฺโต สิตฺถํ นพฺพทยติ ๓ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส

๑ ม. ย. หตฺถนินฺทฺฐนํ ฯ เอวมฺปริปี ฯ ๒ ม. ย. นินฺทฺฐนฺติ ฯ

๓ ม. ย. นพฺพทียติ ฯ

อาทิกมฺมิกสุสาคี ฯ

[๔๔๕] สาวตฺถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ชีวหานิจฺฉารกํ ภูถฺชนฺติ ฯเปฯ น ชิวหานิจฺฉารกํ ภูถฺชิสฺสามีติ
สิกฺขา กรณียา ฯ

น ชิวหานิจฺฉารกํ ภูถฺชิตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ
ชีวหานิจฺฉารกํ ภูถฺชติ อาปตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตฺสฺส กิลานฺตฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺกฺสฺส อาทิกมฺมิกสุสาคี ฯ

[๔๕๐] สาวตฺถีนีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ จปฺจปฺการกํ ภูถฺชนฺติ ฯเปฯ น จปฺจปฺการกํ ภูถฺชิสฺสามีติ
สิกฺขา กรณียา ฯ

น จปฺจปฺการกํ ภูถฺชิตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ จปฺจปฺการกํ
ภูถฺชติ อาปตฺติ ทฺกุกฺกุสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตฺสฺส กิลานฺตฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺกฺสฺส อาทิกมฺมิกสุสาคี ฯ

กพฺพวคฺโค ปญฺจโม ฯ

สุรฺสุรฺวคฺโค

[๔๕๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา โกสมฺพิยํ วิหฺรติ โฆสิตา-
ราม ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตฺเรณ พฺราหฺมเณน สงฺฆสฺส

ปโยปานํ ปฏฺยตุตฺ ्हติฯ ภิกฺขุ สุรฺสุรฺการกํ จีริ ปิวนฺติฯ
อณฺตโร นฏฺพฺพโก ภิกฺขุ เอวมาห สพฺพายํ มณฺเณ สงฺโฆ
สีตฺกโตติฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ
จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ สงฺฆํ อารพฺภ ทวํ
กริสฺสตีติฯเปฯ สจฺจํ กิร ตวํ ภิกฺขุ สงฺฆํ อารพฺภ ทวํ
อกาสีติฯ สจฺจํ ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
ตวํ โมฆปฺริสฺต สงฺฆํ อารพฺภ ทวํ กริสฺสตี เนตํ โมฆปฺริสฺต
อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขโถภาวายฯเปฯ
วิกฺรหิตฺวา ฆมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ น ภิกฺขเว พุทฺธํ
วา ฆมฺมํ วา สงฺฆํ วา อารพฺภ ทโว กาทพฺโพ โย กเรยฺย
อาปฺตฺติ ทฺกุกฺกุสฺสํฯ อถ โข ภควา ตํ ภิกฺขุํ อนนฺกปริยาเยน
วิกฺรหิตฺวา พุทฺธตายฯเปฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ น สุรฺสุรฺการกํ ภูณฺชิสฺสํมีติ สิกฺขา กรณฺเียฯ

น สุรฺสุรฺการกํ ภูณฺชิตพฺพิฯ โย อนาทรียํ ปฏฺิจจ สุรฺสุรฺการกํ
ภูณฺชติ อาปฺตฺติ ทฺกุกฺกุสฺสํฯ

อนาปฺตฺติ อสณฺจิจฺจ อสตียา อชานนฺตสฺส คีถานสฺส
อาปฺทาสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํฯ

[๘๕๒] สวตฺถินิทานํฯ เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ หตฺถนินฺตเลหํ ภูณฺชนฺติฯเปฯ น หตฺถนินฺตเลหํ ภูณฺชิสฺสํมีติ
สิกฺขา กรณฺเียฯ

น หตฺถนิลฺเลหํ ภูณฺชิตฺพุพฺ ๑ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ

หตฺถนิลฺเลหํ ภูณฺชติ อปฺตติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปฺตติ อสฺลฺจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตฺสฺส กิลานฺสฺส

อาปฺทาสฺ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ๑

[๘๕๓] สาวตฺถินิทานํ ๑ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ

ปฺตฺตนิลฺเลหํ ภูณฺชนฺติ ๑เป ๑ น ปฺตฺตนิลฺเลหํ ภูณฺชิตฺสํมิตฺติ

สิกฺขา กรณฺนิยา ๑

น ปฺตฺตนิลฺเลหํ ภูณฺชิตฺพุพฺ ๑ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ

ปฺตฺตนิลฺเลหํ ภูณฺชติ อปฺตติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปฺตติ อสฺลฺจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตฺสฺส กิลานฺสฺส

ปริตฺตเก เสเส เอกโต สงฺกขฺตฺตฺวา นิลฺเลหิตฺวา ภูณฺชติ อาปฺทาสฺ

อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ๑

[๘๕๔] สาวตฺถินิทานํ ๑ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ

โอฏฺฐนิลฺเลหํ ภูณฺชนฺติ ๑เป ๑ น โอฏฺฐนิลฺเลหํ ภูณฺชิตฺสํมิตฺติ

สิกฺขา กรณฺนิยา ๑

น โอฏฺฐนิลฺเลหํ ภูณฺชิตฺพุพฺ ๑ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ

โอฏฺฐนิลฺเลหํ ภูณฺชติ อปฺตติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปฺตติ อสฺลฺจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตฺสฺส กิลานฺสฺส

อาปฺทาสฺ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ๑

[๘๕๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ภคฺคฺสฺส วิหฺรติ สฺสสุมารคิเร ๑

๑ ม. ย. สฺสสุมารคิเร ๑ เอวมฺปฺริปี ๑

เกสกพาวเน มิคทาเยฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ โกกนเท
ปาสาทะ สามีเสน หตุเถน ปานียถาลกั ปฏิกุคฺคณฺหนฺติฯ มนุสฺสา
อุชฺฌายนฺติ จีษนฺติ วิปาเจนฺติ กถั หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา
สามีเสน หตุเถน ปานียถาลกั ปฏิกุคฺคเหสุสนฺติ เสยฺยถาปี กิหิ
กามโภคิโนติฯ อสุโสสุ โข ภิกฺขุ เตสั มนุสฺसानั อุชฺฌายนฺตานั
จีษนฺตานั วิปาเจนฺตานัฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉาฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จีษนฺติ วิปาเจนฺติ กถั หิ นาม ภิกฺขุ สามีเสน
หตุเถน ปานียถาลกั ปฏิกุคฺคเหสุสนฺติติฯเปฯ สจฺจั กิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุ สามีเสน หตุเถน ปานียถาลกั ปฏิกุคฺคณฺหนฺติติฯ สจฺจั
ภควาติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถั หิ นาม เต ภิกฺขเว
โมฆปุริสา สามีเสน หตุเถน ปานียถาลกั ปฏิกุคฺคเหสุสนฺติ เนตฺ
ภิกฺขเว อปฺปสนฺนानั วา ปสาทาย ปสนฺนानั วา กิยฺโยภาวาย
ฯเปฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมั สิกฺขาปทึ อุทฺทิสฺเสยฺยถ น
สামীเสน หตุเถน ปานียถาลกั ปฏิกุคฺคเหสุสามีติ สิกฺขา กรณียาฯ
น สামীเสน หตุเถน ปานียถาลโก ปฏิกุคฺคเหตพฺโพฯ โย
อนาทริยั ปฏิจฺจ สามีเสน หตุเถน ปานียถาลกั ปฏิกุคฺคณฺหาติ
อาปฺตฺติ ทุกฺกณฺสุสฯ
อนาปฺตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตฺสุส กิลานฺสุส
โธวิสุสামীติ วา โธวาเปสุสামীติ วา ปฏิกุคฺคณฺหาติ อาปทาสุ
อุมฺมตฺตกฺสุส อาทิกมฺมิกฺสุสาติฯ

[๘๕๖] เตน สมเณ พุทฺโธ ภควา ภคฺเชสุ วิหฺรติ สสฺสูมารคิเร
เกสกพาวเน มิคทายะ เตน โข ปน สมเณ ภิกฺขุ โกกนเท
ปาสาทะ สลิตฺถกั ปตฺตโชรวัน อนุตรมฺเร ฉฑฺฑเทนฺติ ฯ มนุสฺสา
อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถั หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา
สลิตฺถกั ปตฺตโชรวัน อนุตรมฺเร ฉฑฺฑเทสฺสนฺติ เสยฺยถาปี กิหิ
กามโภคิโนติ ฯ อสฺโสสุ โข ภิกฺขุ เตสฺ มนุสฺसानั อุชฺฌายนฺตานั
จิยฺนฺตานั วิปาเจนฺตานั ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถั หิ นาม ภิกฺขุ สลิตฺถกั
ปตฺตโชรวัน อนุตรมฺเร ฉฑฺฑเทสฺสนฺตีติ ฯ สจฺจั กิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุ สลิตฺถกั ปตฺตโชรวัน อนุตรมฺเร ฉฑฺฑเทนฺตีติ ฯ สจฺจั ภควาติ ฯ
วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถั หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา
สลิตฺถกั ปตฺตโชรวัน อนุตรมฺเร ฉฑฺฑเทสฺสนฺติ เนตฺติ ภิกฺขเว
อปฺปสนฺนानั วา ปสาทาย ปสนฺนानั วา กิยฺโยภาวาย ฯ เป ฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมั สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ น สลิตฺถกั
ปตฺตโชรวัน อนุตรมฺเร ฉฑฺฑเทสฺสามิตีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น สลิตฺถกั ปตฺตโชรวัน อนุตรมฺเร ฉฑฺฑเทตพฺพิ ฯ โย อนาทรียั
ปฏิจฺจ สลิตฺถกั ปตฺตโชรวัน อนุตรมฺเร ฉฑฺฑเทติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺุสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตฺสฺส กิลานฺตฺส
อุทฺริชฺตฺวา วา ภินฺทิตฺวา วา ปฏิกฺคเห วา นีหริตฺวา ฉฑฺฑเทติ
อาปทาสุ อุมมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาติ ฯ

โศภส ฌมมเทศนาปฏิสัยตุตา ๑

[๘๕๑] สาวตถีนินทานิ ๑ เตน โข ปน สมเยน ฉพพคฺคิยา
 ภิกฺขุ ฉตฺตปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺตฺติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺญา ๑เป ๑ เต
 อุชฺฌายนฺตฺติ จิยฺนฺตฺติ วิปาเจนฺตฺติ กถํ หิ นาม ฉพพคฺคิยา ภิกฺขุ ฉตฺตปาณิสฺส
 ฌมฺมํ เทเสสฺสนฺตฺติ ๑เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว ฉตฺตปาณิสฺส
 ฌมฺมํ เทเสถาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิกรฺหิ พุทฺโธ ภควาตม
 กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห โมจฺมปฺริสา ฉตฺตปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสสฺสถ เนตํ
 โมจฺมปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเวภาวาย
 ๑เป ๑ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ น
 ฉตฺตปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสสฺสสามิตฺติ ๒ สิกฺขา กรณียา ๑ เอวฺจจิทํ
 ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๘๕๒] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ ฉตฺตปาณิสฺส คิลานสฺส
 ฌมฺมํ เทเสตฺถุ กุกฺกฺจายนฺตฺติ ๑ มนฺุสฺสา อุชฺฌายนฺตฺติ จิยฺนฺตฺติ
 วิปาเจนฺตฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา ฉตฺตปาณิสฺส
 คิลานสฺส ฌมฺมํ น เทเสสฺสนฺตฺติ ๑ อสฺโสสุ โข ภิกฺขุ เตสํ
 มนฺุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตฺตานํ จิยฺนฺตฺตานํ วิปาเจนฺตฺตานํ ๑ อถ โข เต
 ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อาโรเจสฺสุ ๑ อถ โข ภควา เอตสฺมี
 นินทาเน เอตสฺมี ปกรณฺ ฌมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
 อนฺุชานามิ ภิกฺขเว ฉตฺตปาณิสฺส คิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสตฺถุ เอวฺจ
 # ๑ ม. อิทํ ปาจรทวํ นตฺถิ ๑ ๒ เขภฺยเยน เทสิสฺสามิตฺติ ปจฺนตฺติ ๑ เอวํ สพฺพตฺถ
 # ฌาตพฺพิ ๑

ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ น นตฺตปาณิสฺส

อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสสฺสามิติ สิกฺขา กรณียา ฯ

นตฺตํ นาม ตีณิ นตฺตานิ เสตฺจฺนตฺตํ กิลฺยชฺจฺนตฺตํ ปณฺณจฺนตฺตํ
มณฺฑลพฺพทฺธํ สลากพฺพทฺธํ ฯ ฌมฺโม นาม พุทฺธภาสิโต สาวกภาสิโต
อิสฺสิภาสิโต เทวตาภาสิโต อตฺตอุปฺสยฺหิโต ฌมฺมุปฺสยฺหิโต ฯ
เทเสยฺยาติ ๑ ปเทน เทเสติ ปเท ปเท อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ
อกฺขราย เทเสติ อกฺขรอกฺขราย อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ น
นตฺตปาณิสฺส อคิลานสฺส ฌมฺโม เทเสตฺตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ
ปฏฺิจฺจ นตฺตปาณิสฺส อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏฺสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺิจฺจ อสฺติยา อชานนตฺสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาติ ฯ

[๘๕๕] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺุคฺิยา
ภิกฺขู ทณฺฑปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น ทณฺฑปาณิสฺส
อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสสฺสามิติ สิกฺขา กรณียา ฯ

ทณฺโฑ นาม มชฺฌิมสฺส ปุริสสฺส จตฺตฺโต ทณฺโฑ ฯ ตโต
อุกฺกฏฺโโจ อทณฺโฑ โอมโก อทณฺโฑ ฯ น ทณฺฑปาณิสฺส
อคิลานสฺส ฌมฺโม เทเสตฺตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ ทณฺฑปาณิสฺส
อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ

๑ อัย ปาโโจ วิจาเรตฺตพฺโพ มาติกาถํ อวิชฺชมานตฺตา ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๖๐] สวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สตฺถปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น สตฺถปาณิสฺส
อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสสฺสามิติ สิกฺขา กรณียา ฯ

สตฺถํ นาม เอกโตธารํ อุกโตธารํ ปหรณฺิ ฯ น สตฺถปาณิสฺส
อคิลานสฺส ฌมฺโม เทเสตฺตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ
สตฺถปาณิสฺส อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๖๑] สวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อาวฺรฺฐปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น อาวฺรฺฐปาณิสฺส
อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสสฺสามิติ สิกฺขา กรณียา ฯ

อาวฺรฺฐํ นาม จาโป โโกทณฺุโท ฯ น อาวฺรฺฐปาณิสฺส อคิลานสฺส
ฌมฺโม เทเสตฺตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ อาวฺรฺฐปาณิสฺส อคิลานสฺส
ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

สุรฺรฺสุรฺวคฺโค นฺนุโจ ฯ

๑ ม. ยู. ปหรณฺิ ฯ

ปาทุการุโค

[๘๖๒] สาวตถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปาทุการุพฺพหฺสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น ปาทุการุพฺพหฺสฺส
อคฺคิลาณสฺส ฌมฺมํ เทเสสฺสามิติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น ปาทุการุพฺพหฺสฺส อคฺคิลาณสฺส ฌมฺโม เทเสตฺพุโป ฯ โย
อนาทรียํ ปฏิจฺจ อกฺกนฺตสฺส วา ปฏฺฐิมุกฺกสฺส วา โอมุกฺกสฺส วา
อคฺคิลาณสฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส คิลาณสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺกสฺส อาทิกมฺมิกฺกสฺสาติ ฯ

[๘๖๓] สาวตถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อุปาหารุพฺพหฺสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น อุปาหารุพฺพหฺสฺส
อคฺคิลาณสฺส ฌมฺมํ เทเสสฺสามิติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น อุปาหารุพฺพหฺสฺส อคฺคิลาณสฺส ฌมฺโม เทเสตฺพุโป ฯ โย
อนาทรียํ ปฏิจฺจ อกฺกนฺตสฺส วา ปฏฺฐิมุกฺกสฺส วา โอมุกฺกสฺส วา
อคฺคิลาณสฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺตสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส คิลาณสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺกสฺส อาทิกมฺมิกฺกสฺสาติ ฯ

[๘๖๔] สาวตถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ยานคตฺสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น ยานคตฺสฺส อคฺคิลาณสฺส
ฌมฺมํ เทเสสฺสามิติ สิกฺขา กรณียา ฯ

ยานํ นาม วยุหํ รัโธ สกฺกั สนนุทมานิกา สิวิกา ปาณฺจก็ ฯ
น ยานคตฺสฺส อคิลานสฺส ฌมฺโม เทเสตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ
ปฺรึจฺจ ยานคตฺสฺส อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส ฯ
อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนตฺสฺส คิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตคฺสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๖๕] สาวตฺถิณีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺุคฺิยา
ภิกฺขุ สยนคตฺสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น สยนคตฺสฺส อคิลานสฺส
ฌมฺมํ เทเสตฺสํมิตฺติ สิกฺขา กรณฺียา ฯ

น สยนคตฺสฺส อคิลานสฺส ฌมฺโม เทเสตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ
ปฺรึจฺจ อนตฺมโธ ฌมายปี ๑ นิปนฺนสฺส อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสติ
อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนตฺสฺส คิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตคฺสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๖๖] สาวตฺถิณีทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺุคฺิยา
ภิกฺขุ ปลฺลตฺตคฺิกาย นิสินฺนสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น ปลฺลตฺตคฺิกาย
นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสตฺสํมิตฺติ สิกฺขา กรณฺียา ฯ

น ปลฺลตฺตคฺิกาย นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ฌมฺโม เทเสตพฺโพ ฯ
โย อนาทรียํ ปฺรึจฺจ หตฺถปลฺลตฺตคฺิกาย วา ทุสฺสปลฺลตฺตคฺิกาย วา
นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส ฯ

๑ ยฺ. ฌมายปี ฯ

อนาปตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนตฺตสฺส กิลานตฺต
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกตฺตสฺส อาทิกมฺมิกตฺตสฺสาคี ฯ

[๘๖๓] สวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
เวจิตฺตีสตฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น เวจิตฺตีสตฺส อคิลานตฺส
ฌมฺมํ เทเสตฺตสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

เวจิตฺตีสโต นาม เกสนนฺตํ น ทสฺสาเปตฺวา เวจิตโต โหติ ฯ
น เวจิตฺตีสตฺส อคิลานตฺส ฌมฺโม เทเสตฺตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ
ปฏฺิจฺจ เวจิตฺตีสตฺส อคิลานตฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺตสฺส ฯ

อนาปตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนตฺตสฺส กิลานตฺส
เกสนนฺตํ วิวราเปตฺวา เทเสติ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกตฺตสฺส
อาทิกมฺมิกตฺตสฺสาคี ฯ

[๘๖๔] สวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ โอคฺคณฺจิตฺตีสตฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น โอคฺคณฺจิตฺตีสตฺส
อคิลานตฺส ฌมฺมํ เทเสตฺตสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

โอคฺคณฺจิตฺตีสโต นาม สสีถํ ปารุโต วุจฺจติ ฯ น โอคฺคณฺจิตฺตีสตฺส
อคิลานตฺส ฌมฺโม เทเสตฺตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ โอคฺคณฺจิตฺตีสตฺส
อคิลานตฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺตสฺส ฯ

อนาปตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนตฺตสฺส กิลานตฺส สีสํ
วิวราเปตฺวา เทเสติ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกตฺตสฺส อาทิกมฺมิกตฺตสฺสาคี ฯ

[๘๖๕] สวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา

ภิกฺขุ ฌมายํ นิสิตฺตฺวา อาสเน นิสินฺนสฺส ฌมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ
น ฌมายํ ๑ นิสิตฺตฺวา อาสเน นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ฌมํ
เทเสสฺสามิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น ฌมายํ นิสิตฺตฺวา อาสเน นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ฌมโ
เทเสตฺตฺโพ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ ฌมายํ นิสิตฺตฺวา อาสเน
นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ฌมํ เทเสติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส คิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๗๐] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฌพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ นีเจ อาสเน นิสิตฺตฺวา อฺจฺเจ อาสเน นิสินฺนสฺส ฌมํ
เทเสนฺติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อฺชฺฌายนฺติ
จियนฺติ วิปาเจนฺติ ถลํ หิ นาม ฌพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นีเจ อาสเน
นิสิตฺตฺวา อฺจฺเจ อาสเน นิสินฺนสฺส ฌมํ เทเสสฺสนฺตฺติติ ฯเปฯ
สจฺจํ กิร ตฺมฺเห ภิกฺขเว นีเจ อาสเน นิสิตฺตฺวา อฺจฺเจ อาสเน
นิสินฺนสฺส ฌมํ เทเสถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิกฺรหิ พุทฺโธ
ภควา ถลํ หิ นาม ตฺมฺเห โมฆปฺริสา นีเจ อาสเน นิสิตฺตฺวา
อฺจฺเจ อาสเน นิสินฺนสฺส ฌมํ เทเสสฺสถ เนตฺติ โมฆปฺริสา
อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขเว ภิกฺขเว ฯเปฯ
วิกฺรหิตฺวา ฌมมฺิ ถลํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ฯ

๑ ยู. ฌมาย ฯ

[๘๗๑] ภูตปุพฺพ ภิภฺขเว พาราณสียิ อณฺวตรสฺส ฃวกสฺส ๑
ปชาปติ คพฺภินิ อโหสิ ๑ อถโฆ ภิภฺขเว สทา ฃวกิ ๒ ตํ ฃวกิ
เอตทโวจ คพฺภินิมฺหิ อยฺยปฺตฺต อิจฺฉามิ อมฺพํ ขาทิตฺตุนฺติ ๑ นตฺถิ
อมฺโพ ๓ อกาโล อมฺพสฺสาติ ๑ สเจ น ลภิสฺสามิ มริสฺสามิติ ๑
เตน โข ปน สมเยน รณฺโณ อมฺโพ ฐวฺพล โหติ ๑ อถโฆ
ภิภฺขเว โส ฃวโก เยน โส อมฺโพ เตนฺอุปสงฺกมิ อฺอุปสงฺกมิตฺวา
ตํ อมฺพํ อภิรฺูหิตฺวา นิสฺสิโน อจฺฉิ ๑ อถโฆ ภิภฺขเว ราชา ปุโรหิตฺเตน
พฺุราหฺมณฺเนน สทฺธิ เยน โส อมฺโพ เตนฺอุปสงฺกมิ อฺอุปสงฺกมิตฺวา
อฺจฺเจ อาสเน นิสฺสิทิตฺวา มนฺตํ ปฺริยาปฺณฺาติ ๑ อถโฆ ภิภฺขเว
ตสฺส ฃวกสฺส เอตทโหสิ ยาว อธฺมมิโก อยฺ ราชา ยตฺร
หิ นาม อฺจฺเจ อาสเน นิสฺสิทิตฺวา มนฺตํ ปฺริยาปฺณฺิสฺสติ อยฺณจ
พฺุราหฺมโณ อธฺมมิโก ยตฺร หิ นาม นิเจ อาสเน นิสฺสิทิตฺวา
อฺจฺเจ อาสเน นิสฺสินฺสฺส มนฺตํ วาเจสฺสติ อหฺณจฺมฺหิ อธฺมมิโก
โยหิ อิตฺถิยา การณฺา รณฺโณ อมฺพํ อวหฺรามิ สพฺพมิตํ จ ๔
ปฺริคตฺตุนฺติ ๕ ๑ ตตฺถเวว ปฺริปฺติ ๑

อฺุโก อตฺถํ น ชานนฺติ อฺุโก ฃมฺมํ น ปสฺสเร

โย จายฺ มนฺตํ วาเจติ โย จาธฺมเมน ธียติ ๑

สาลินฺ โอทโน ภูตฺโต สฺจิมฺสูปเสจโน

ตสฺมา ฃมฺเม น วตฺตามิ ฃมฺโม อริเยภิ วณฺณิตฺโต ๑

๑ ม. ยฺ. ฃปกสฺส ๑ ๒ ม. ยฺ. ฃปกี ๑ เอวมฺปฺริปี ๑ ๓ ม. ยฺ. อมฺพํ ๑

๔ ม. ยฺ. จริมฺ ๑ ๕ ม. ยฺ. กตฺตุนฺติ ๑

ชิตฺตฺถ ตํ ฌนลาภํ ยสฺสลาภญจ พุราหุมน
ยา วุตฺติ วินิปาเตน อชฺมมจรเณน วา ฯ
ปรีพฺพช มหาปุรหุเม ปจฺนตฺถเยปี ปาณินฺน ฯ
มา ตํ อชฺมโม อจฺริโต อสุมา กุมฺภมิวาทิ ฯ

[๘๗๒] ตทาปี เม ภิกฺขเว อมฺนาปา นีเจ อาสเน นิสีทิตฺวา
อุจฺเจ อาสเน นิสินฺนสฺส มนฺตํ วาเจตฺถํ กิมฺงคํ ปน เอตฺรหิ น
อมฺนาปา ภวิสฺสตี นีเจ อาสเน นิสีทิตฺวา อุจฺเจ อาสเน นิสินฺนสฺส
ชฺมมํ เทเสตฺถํ เนตฺถํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ
วา ภิกฺขโสภาวาย ฯเปฯ เหวญจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยาถ น นีเจ อาสเน นิสีทิตฺวา อุจฺเจ อาสเน นิสินฺนสฺส
อคิลานสฺส ชฺมมํ เทเสสฺสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น นีเจ อาสเน นิสีทิตฺวา อุจฺเจ อาสเน นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส
ชฺมโม เทเสตฺถํ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ นีเจ อาสเน นิสีทิตฺวา
อุจฺเจ อาสเน นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ชฺมมํ เทเสตี อาปตฺติ
ทฺถกฺกฺกฺสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส คิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาคิ ฯ

[๘๗๓] สวาคฺคินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขู จิตา นิสินฺนสฺส ชฺมมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ น จิโต นิสินฺนสฺส
อคิลานสฺส ชฺมมํ เทเสสฺสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น จิตน นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ฌมฺโม เทเสตพฺโพ ฯ โย
อนาทรียํ ปฏิจฺจ จิตฺ นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ
ทุกกฺกสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๙๔] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปจฺจโต คจฺจนฺตา ปุโรโต คจฺจนฺตสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ
น ปจฺจโต คจฺจนฺโต ปุโรโต คจฺจนฺตสฺส อคิลานสฺส ฌมฺมํ
เทเสสฺสามิตี สิกฺขา กรณียา ฯ

น ปจฺจโต คจฺจนฺเตน ปุโรโต คจฺจนฺตสฺส อคิลานสฺส ฌมฺโม
เทเสตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ ปจฺจโต คจฺจนฺโต ปุโรโต
คจฺจนฺตสฺส อคิลานสฺส ฌมฺมํ เทเสติ อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๘๙๕] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อุปฺเปเถน คจฺจนฺตา ปเถน คจฺจนฺตสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺติ ฯเปฯ
น อุปฺเปเถน คจฺจนฺโต ปเถน คจฺจนฺตสฺส อคิลานสฺส ฌมฺมํ
เทเสสฺสามิตี สิกฺขา กรณียา ฯ

น อุปฺเปเถน คจฺจนฺเตน ปเถน คจฺจนฺตสฺส อคิลานสฺส ฌมฺโม
เทเสตพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ อุปฺเปเถน คจฺจนฺโต ปเถน

คจจนตสฺส อคิลานสฺส ฌมมํ เทเสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจิจฺจ อสฺติยา อชานนตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ตโย ปกฺกณฺกา ๑

[๘๗๖] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ จิตฺตา อจฺจารมฺปิ ปสฺสวามฺปิ กโรนฺติ ฯเปฯ น จิตฺ
อคิลานอ อจฺจารํ วา ปสฺสวํ วา กริสฺสามิตี สิกฺขา กรณฺียา ฯ

น จิตฺเตน อคิลานเณน อจฺจาโร วา ปสฺสาโว วา กาทพฺโพ ฯ
โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ จิตฺโต อคิลานอ อจฺจารํ วา ปสฺสวํ วา กโรตี
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺลจิจฺจ อสฺติยา อชานนตสฺส กิลานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๗๗] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ หริเต อจฺจารมฺปิ ปสฺสวามฺปิ เขพฺมปิ กโรนฺติ ฯเปฯ
น หริเต อคิลานอ อจฺจารํ วา ปสฺสวํ วา เขพฺโป วา กริสฺสามิตี
สิกฺขา กรณฺียา ฯ

น หริเต อคิลานเณน อจฺจาโร วา ปสฺสาโว วา เขโพ วา
กาทพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ หริเต อคิลานอ อจฺจารํ วา
ปสฺสวํ วา เขพฺโป วา กโรตี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

๑ ม. อิทํ ปาจทวฺยํ นตฺถิ ฯ

อนาปัตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนุตฺตสฺส กิลานุตฺต
อปฺปหริเต กโต หริตํ โอตฺถรติ อาปทาสุ อุมมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาคี ฯ

[๘๙๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิตฺตํ กสฺส อารามे ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อุตฺเท อจฺจารมฺปิ ปสฺสวามฺปิ เขพฺมปิ กโรนฺติ ฯ มนุสฺสา
อฺชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา
อฺชฺฌายมฺปิ ปสฺสวามฺปิ เขพฺมปิ กริสฺสนฺติ เสยฺยถาปิ คิหิ
กามโภคิโนติ ฯ อสฺสอสุํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อฺชฺฌายนฺตานํ
ชียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต
อฺชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อฺชฺฌายมฺปิ ปสฺสวามฺปิ เขพฺมปิ กริสฺสนฺตฺติ ฯเป ฯ สจฺจํ
กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว อุตฺเท อจฺจารมฺปิ ปสฺสวามฺปิ เขพฺมปิ กโรถาติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห
โมฆปฺริสา อุตฺเท อจฺจารมฺปิ ปสฺสวามฺปิ เขพฺมปิ กริสฺสถ เนตํ
โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเวภาวาย ฯเป ฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ น อุตฺเท
อจฺจารํ วา ปสฺสวํ วา เขพฺมํ วา กริสฺสามิติ สิกฺขา กรณฺิยา ฯ
เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

[๘๙๙] เตน โข ปน สมเยน คิลานา ภิกฺขุ อุตฺเท อจฺจารมฺปิ

ปัสสาวมฺปิ เขพมฺปิ กาคฺ์ กุกฺกฺจายนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นินทาเน เอตสฺมี ปกรณ
ธมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว คีลาเนน
ภิกฺขุณา อุทเท อัจจารมฺปิ ปัสสาวมฺปิ เขพมฺปิ กาคฺ์ เอวญ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ น อุทเท อคิลาโน
อฺจฺจารํ วา ปัสสาวํ วา เขพฺมํ วา กริสฺสามิตี สีกฺขา กรณียา ฯ
น อุทเท อคิลาเนน อฺจฺจาโร วา ปัสสาโว วา เขโพ วา
กาทพฺโพ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ อุทเท อคิลาโน อฺจฺจารํ วา
ปัสสาวํ วา เขพฺมํ วา กโรติ อาปตฺติ ทุกฺกฺกฺสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสติยา อชานนตฺสฺส คีลานตฺสฺส ถเล
กโต อุทกํ โอตฺถรติ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกตฺสฺส อาทิกมฺมิกตฺสฺสาตี ฯ
ปาทูกาวคฺโค สตฺตโม ฯ

อุทฺทิกฺกฺจา โข อายสฺมนฺโต เสขียา ธมฺมา ฯ ตตฺถายสฺมนฺเต
ปฺจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ทฺติยมฺปิ ปฺจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา
ตฺติยมฺปิ ปฺจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ปรีสุทฺเชตฺถายสฺมนฺโต
ตสฺมา ตฺนฺหิ ฯ เอวเมตํ ธารยามีตี ฯ

[๑]

เสขียกณฺท์ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ม. เสขียา นิฏฺฐิตา ฯ

อธิกรณสมถา ฌมฺมา

[๘๘๐] อิม โข ปนายสฺมนฺโต สตฺต อธิกรณสมถา ฌมฺมา
อุทฺเทสิ อากฺขณฺติ ฯ อุปฺปนฺนฺอุปฺปนฺนํ อธิกรณํ สมถาย วุปฺสมาย
สมฺมุขาวินโย ทาทพฺโพ สติวินโย ทาทพฺโพ อมฺพฺหวินโย ทาทพฺโพ
ปฏฺิณฺณาย การตพฺพํ เขภฺยฺยสิกา ตสฺส ปาปฺยสิกา ตินฺนวตฺถารโกติ ฯ

อุทฺทิกฺกา โข อายสฺมนฺโต สตฺต อธิกรณสมถา ฌมฺมา ฯ
ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปฺริสฺสุทฺธา ทฺตฺติมฺปิ ปุจฺฉามิ
กจฺจิตฺถ ปฺริสฺสุทฺธา ตตฺติมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปฺริสฺสุทฺธา
ปฺริสฺสุทฺธตฺถายสฺมนฺโต ตสฺมา ตฺนฺหิ ฯ เอวเมตํ ฌารยามีติ ฯ

อธิกรณสมถา ฌมฺมา ๑ นิฏฺฐิตา ฯ

[๘๘๑] อุทฺทิกฺกา โข อายสฺมนฺโต นินฺทํ อุทฺทิกฺกา จตฺตาโร
ปาราชิกา ฌมฺมา อุทฺทิกฺกา เตรส สงฺฆาติเสสา ฌมฺมา อุทฺทิกฺกา
เทว อนฺยตา ฌมฺมา อุทฺทิกฺกา ตีส นิสฺสํกฺขิยา ปาจิตฺติยา ฌมฺมา
อุทฺทิกฺกา เทวนฺนฺติ ปาจิตฺติยา ฌมฺมา อุทฺทิกฺกา จตฺตาโร
ปาฏฺิเทสนิยา ฌมฺมา อุทฺทิกฺกา เสขิยา ฌมฺมา อุทฺทิกฺกา สตฺต
อธิกรณสมถา ฌมฺมา ฯ เอตฺตํ ตสฺส ภควโต สุตฺตาคตํ
สุตฺตปฺริยาปนฺนํ อนฺวทฺตมมาสิ อุทฺเทสิ อากฺขณฺติ ฯ ตตฺถ สพฺเพเหว
สมฺมคฺเคหิ สมฺโมทฺมานเหหิ อวิวทฺมานเหหิ สิกฺขิตพฺพนฺติ ฯ

มหาวิงฺโก นิฏฺฐิตโต ฯ

๑ ม. อัย ปาโธ นตฺถิ ฯ